

**ORGANIZAREA INSTITUȚIONALĂ A
MINISTERULUI AFACERILOR EXTERNE**

Lucrare apărută în cadrul proiectului
„Evoluția istorică a Ministerului Afacerilor Externe“
sponsorizată de NIRO GROUP

Colecția „Evoluția istorică a Ministerului Afacerilor Externe“
Coordonator: GEORGE G. POTRA

© Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
FUNDAȚIEI EUROPENE TITULESCU, 2006

ISBN-10 973-87148-1-8
ISBN-13 978-973-87148-1-6

FUNDAȚIA EUROPEANĂ TITULESCU

ORGANIZAREA INSTITUȚIONALĂ A
MINISTERULUI AFACERILOR EXTERNE

ACTE ȘI DOCUMENTE

Volumul II
1820–1947

Ediție îngrijită de:

ION MAMINA

GEORGE G. POTRA

GHEORGHE NEACȘU

NICOLAE NICOLESCU

București, 2006

Redactor: ANA POTRA
Coperta: Est Media SRL
Tehnoredactare: Expert Edit SRL

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

POTRA, GEORGE G.

Organizarea instituțională a Ministerului Afacerilor Externe: acte și documente / George G. Potra ; ed. Ion Mamina, Gheorghe Neacșu, Nicolae Nicolescu, George G. Potra. - București: Fundația Europeană Titulescu, 2004

4 vol.

ISBN (10) 973-86019-9-1 ; ISBN (13) 973-86019-9-4

Vol. 2. - 2006. - Index. - ISBN (10) 973-87148-1-8 ;
ISBN (13) 978-973-87148-1-6

I. Mamina, Ion (ed.)

II. Neacșu, Gheorghe (ed.)

III. Nicolescu, Nicolae

IV. Potra, George G. (ed.)

V. Potra, George G. (pref.)

354.31 (498) "1859/1919"

Forța I: Palatul Victoria (construit între 1937–1944; arhitect Duiliu Marcu), destinat dintru început sediului Ministerului Afacerilor Străine (Externe). Actualmente sediul Guvernului României.

Forța II: Palatul George Gr. Cantacuzino (construit între 1898–1900; arhitect Ion D. Berindei). În perioada interbelică, a fost sediul Președinției Consiliului de Miniștri. Actualmente găzduiește Muzeul Muzicii Românești „George Enescu“.

PREFAȚĂ

Cel de-al doilea volum al colecției „Evoluția istorică a Ministerului Afacerilor Externe” — *Organizarea instituțională a Ministerului Afacerilor Externe. Acte și documente (1920–1947)* — reunește un număr de 72 de documente care ilustrează direcțiile și demersurile semnificative înregistrate în organizarea și funcționarea acestei principale instituții a statului român.

Structura de ansamblu a Ministerului Afacerilor Străine a rămas o bună perioadă de timp aceea stabilită prin legea organică din 13 februarie 1894, act instituțional completat cu modificările făcute prin legea adoptată la 15 martie 1912, intitulată sugestiv *Legea pentru reorganizarea Ministerului Afacerilor Străine*.

Noile realități politice — existența unui stat unitar, suveran și independent, angajat într-un amplu și complex proces de modernizare, pe de o parte, de implicare în și de afirmare în viața internațională, pe de altă parte — au impus, în anii 1920–1921, acte normative care să aducă activității un plus de eficiență, precum și mai multă echitate și reprezentativitate.

Titularul de la acea vreme de la Ministerul Afacerilor Străine, Take Ionescu, a avut inițiativa modificării unor articole ale legii din 15 martie 1912, în sensul instituirii unor noi direcțiuni în cadrul departamentului și al schimbării condițiilor de admitere în serviciul diplomatic și în serviciul consular, pentru a permite accesul mai lesnicios al tinerilor din provinciile alipite.

În consecință, prin legea din 19 iulie 1921 pentru modificarea unor articole din *Legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine*, se înființau trei noi direcții: Direcțiunea juridică, Direcțiunea fruntariilor și Direcțiunea presei. În expunerea de motive la proiectul de lege, Take Ionescu afirma: „Multiplicitatea chestiunilor care rămân încă de rezolvat în legătură cu aplicarea tratatelor care statornicesc noua organizare politică a Europei a impus crearea acestor noi direcțiuni. S-a crezut de asemenea nimerit ca Ministerul Afacerilor Străine să dispună de un serviciu propriu de presă, care să-i permită să centralizeze știrile care privesc toate interesele țării, să combată curentele nouă ostile și să lămurească opinia publică mondială asupra rostului țării noastre și a directivelor politicii sale“.

În cadrul dezbaterilor din Adunarea Deputaților și Senat, parlamentarii români au susținut necesitatea unui tratament unitar pentru personalul din administrația centrală și cel din serviciul diplomatic și consular, intervenind pentru precizarea condițiilor de admisibilitate și a gradelor de retribuire, menite a feri personalul de favoritismul politic, precum și pentru precizarea motivelor și procedurii punerii în disponibilitate, care să elimine orice măsuri arbitrare.

Merită remarcat faptul că, drept urmare a luărilor de poziție din corpurile legiuitoare, în privința corpului consular s-a admis o semnificativă deschidere, astfel ca în această carieră să poată intra interesați venind din magistratură, comerț, industrie și finanțe, bănci ș.a.

În mod firesc, parlamentarii români au admis drept un act de justiție propunerea ministrului de Externe ca „funcționarii de orice grad care au luat parte la războiul din 1916 sau au făcut serviciul militar în timpul războiului din 1916, precum și aceia care au fost internați de inamic vor putea, o dată pentru totdeauna, fi înaintați din gradul în care se găsesc astăzi în gradul imediat superior, dacă au îndeplinit jumătate din stagiul prevăzut de lege“.

Fără a se proceda imediat la o reglementare în materie, Take Ionescu a atras atenția asupra necesității rulării raționale la post a personalului diplomatic, „căci nu este bine ca diplomații să fie prea multă vreme fără contact cu țara“.

Pe noua scenă politică internațională, România întregită a urmărit întărirea legăturilor cu Aliții din Marele Război, menținerea unor raporturi cordiale cu vecinii, dezvoltarea relațiilor cu toate țările, atât neutre, cât și foste inamice.

Într-un efort de continuitate și de lărgire a acțiunii de reprezentare diplomatică a statului român, Bucureștii au înființat noi legații, în primul rând în noile state independente, născute la sfârșitul războiului: Varșovia (16 iulie 1919); Sf. Scaun (1 iunie 1920); Praga (1 august 1920); Viena (în noul stat, Austria, 1 octombrie 1920); Helsingfors (15 februarie 1921).

Legea pentru modificarea unor articole din Legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine precizează că România întreține misiuni diplomatice permanente la: Atena, Belgrad, Berlin, Bruxelles, Budapesta, Christiania, Constantinopol, Copenhaga, Haga, Helsingfors, Lisabona, Londra, Madrid, Paris, Praga, Rio de Janeiro, Roma, Sofia, Stockholm, Tokio, Varșovia, Vatican, Viena și Washington.

Acest proces — surprins în mod sugestiv de mărturiile documentare, dar și de anexele din finalul volumului —, care a cunoscut și sincope (cum a fost închiderea, de la 1 aprilie 1922, din motive financiare, a unor misiuni diplomatice) va continua și va cuprinde în perioada interbelică noi zone din America Latină, Africa și Asia. Anticipând, vom spune că o dată cu declanșarea celui de al doilea război mondial

în împrejurările cunoscute, relațiile diplomatice ale României au înregistrat o substanțială reducere.

Dezbaterile din cele două camere ale Parlamentului României au adus în discuție, în mod logic, problema sediilor legațiilor noastre și problema condiției materiale a diplomaților români.

Dacă România reușise să cumpere câteva sedii pentru legațiile sale, în majoritatea cazurilor legațiile românești funcționau în spații închiriate, în sedii adesea improprii, la prețuri ridicate, Ministerul Afacerilor Străine nedisponând în spațiile aferente de dotările proprii cu mobilier și utilități adecvate.

La tribuna Parlamentului s-a ridicat, în fraze grave, problema alocațiilor bugetare pentru corpul diplomatic și corpul consular românesc.

Analele parlamentare înregistrează intervenția memorabilă, riguroasă și patetică a lui Alexandru Vaida-Voevod în favoarea abordării și rezolvării urgente a unei asemenea probleme care privea fondul reprezentării noastre în exterior, funcționalitatea aparatului diplomatic și consular, reprezentativitatea și demnitatea sa.

Reținem din intervenția sa, mai amplă, această pledoarie de realism, care a fost și rămâne actuală, în ciuda scurgerii atâtor decenii de istorie și de regimuri politice: „Dlor, eu cred că în proporția în care s-a mărit țara românească trebuie să se mărească și lefurile funcționarilor, dacă voim să avem un corp diplomatic cu adevărat la înălțimea misiunii sale înalte. // Pe lângă aceasta trebuie să vă dați seama că dacă tot purtăm în gură democrația, mai ales după înfăptuirea legii agrare și a celorlalte reforme democratice, atunci nici diplomația română nu o să mai fie în veacul al XX-lea așa cum a fost în secolul al XIX-lea în toate țările monarhice. Căci atunci era foarte firesc că în statele cu tradițiuni vechi, monarhice, erau câteva familii privilegiate, de principii, de conți și de baroni etc., care furnizau pe seama carierei diplomatice și pentru posturile principale consulare pe membrii lor, împreună cu averile care le cheltuiau. // Tot așa a fost și în țările mai mici, mai democratice, dar care totuși își aveau oligarhia lor bine încheată, cum de exemplu în Țara Românească. // În viitor, dlor, eu cred că ar fi cea mai mare greșală ca de la acești diplomați de carieră să se ceară — știm cu toții cum se face când se intră în cariera diplomatică — ca pe lângă o leafă ridicol de mică, să meargă și să reprezinte regatul român cum merită, fie în capitala Republicii Franceze, fie în capitala Republicii Cehoslovace, ori în altă capitală, când leafa abia le ajunge ca să-și facă îmbrăcămintea cu care să poată reprezenta țara [...]. // De aceea, dlor, cred că nu poate fi deosebire de vederi între majoritate și minoritate, dacă adresez un apel călduros dlui ministru de Externe, care cunoaște mai bine decât mine, eu am avut prea scurt timp, ca să pot pătrunde toate culisele și toate detaliile, care cunoaște toate mizeriile vieții unui diplomat și consul român, ca să îngrijească pe viitor, ca prin lefuri corespunzătoare situațiunii sociale și prestigiului țării, pe care

fiecare din acești funcționari în gradul său are să o reprezinte, să poată cu adevărat trăi, conform postulatelor pozițiunii sale sociale și oficiale. Pentru că numai astfel, dlor, va fi în stare și d. ministru de Externe și succesorii săi să-i recruteze din băieții de talent pe viitorii diplomați și pe viitorii consuli români. Și fără să voiesc să fac o critică ori un reproș cuiva, dar cred că nu este nici o deosebire de vedere între aceia care au avut ocaziunea să vadă cum funcționează acest aparat, cred că am îndreptățirea de a constata că în viitor nu va fi așa de ușor lucru a fi diplomat al regatului român, precum a fost în trecut, pe când se reducea întreaga funcțiune a cutăru ministru plenipotențiar la serviciul de poștar a «cutiei de scrisori», cum erau numiți, și va trebui să fie ocupate posturile de ministru plenipotențiar, și până în jos la ultimul secretar, de oameni care vor aduce în această carieră nu numai un talent, nu numai o pregătire, ci și o însuflețire pentru cauza pe care sunt meniți să o reprezinte, și în fiecare cuvânt al lor, în fiecare acțiune a lor, vor ști să picure o picătură din sufletul și din inima lor românească însuflețită. [...] // Însă, ca să nu se facă o carieră de paradă, ci o carieră de devotament, trebuie să se asigure oamenilor care vor participa la această carieră o situație prin care să fie ridicați peste orice grijă a zilei de mâine, și să nu fie avizați ca, fie prin zestre, fie pe alte căi, să-și asigure existența lor demnă de reprezentanți ai statului român.“

Apelul la o statornică preocupare pentru constituirea unui corp diplomatic profesionist de elită și deopotrivă la asigurarea condițiilor pentru ca membrii acestuia să se poată recruta doar pe criterii de valoare, muncă și devotament, a fost o invitație la democratizarea structurilor și aparatului Ministerului Afacerilor Străine ca exigență a modernizării țării și abandonării ultimelor sechele ale regimului feudal.

Nicolae Titulescu, în timpul primului său mandat (1927–1928) și în timpul celui de-al doilea mandat al său (1932–1936), a dat o nouă dimensiune acțiunii pentru înlăturarea spiritului, structurilor, regulilor și comportamentului de castă, pentru aducerea în rândurile corpului diplomatic românesc a unor oameni care se recomandau exclusiv prin calități intelectuale și virtuți morale, printr-un angajament profesional care să rupă cu formalismul prezențelor decorative, ineficiente adeseori și nocive nu arareori.

Dezbaterile parlamentare ocazionate de discutarea Legii pentru modificarea unor articole din Legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine au abordat, în mod firesc, problema asigurării mijloacelor bănești și a personalului specializat destinate propagandei românești în străinătate.

O evaluare obiectivă a situației în acest plan la nivelul perioadei interbelice, dar și după aceea, după război, până la 1989, dar și după aceea, conduce la constatarea că nu s-au găsit structurile ideale și personalitățile potrivite pentru a împlini în mod corespunzător această necesitate a statului, cu atât mai importantă pentru țările mici, care — în condițiile de confruntări de ordin politic, etnic, religios, economic și cultural,

mai mult ca multe altele — erau angajate într-un efort extern de apărare a intereselor naționale.

Ca titular al Ministerului Afacerilor Străine, Take Ionescu, în fața exigențelor urgente, a fost obligat să procedeze, înainte de toate, la modificarea unor articole din Legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine. În deplină onestitate, Take Ionescu nu se sfia să declare că „legea ce vi se prezintă astăzi nu face decât mici câmpeli“, afirmând, în același context și cu aceeași ocazie, dorința și hotărârea de a se implica în elaborarea și adoptarea, în toamna aceluiași an, a unei legi noi, „mai generale, mai studiate“ etc.

Preluarea, la 17 decembrie 1921, a înaltei responsabilități de prim-ministru al României și moartea sa subită, prematură, la 17 decembrie 1922, nu i-au permis lui Take Ionescu să-și ducă la capăt intenția elaborării unui nou act instituțional privind Ministerul Afacerilor Străine.

Câteva documente aduc în atenție acțiunea desfășurată de Nicolae Titulescu, ministru al Afacerilor Străine, în perioada 6 iulie 1927–30 iulie 1928, în direcția modernizării și dinamizării activității departamentului. În acest spirit, la 1 august 1927, la doar trei săptămâni de la numirea sa ca titular la Palatul Sturdza, Nicolae Titulescu înainta Înaltei Regențe proiectul de decret privind o nouă reorganizare și restructurare a administrației centrale a Ministerului Afacerilor Străine (doc. 14), care, „fixând precis atribuțiunile fiecăruia în cadrul existent, va ușura lucrările ministerului până la votarea unei noi legi de reorganizare“.

Printre modificările structurale mai importante prevăzute în decret (doc. 15) se numărau despărțirea în diviziuni de sine stătătoare ale Afacerilor politice și Afacerilor juridice și contenciosului (anterior acestea fuseseră grupate într-o singură direcție), precum și ale Afacerilor consulare și Afacerilor comerciale (de asemenea, anterior, acestea fuseseră grupate într-o singură direcție), precum și înființarea unei noi structuri — Direcția afacerilor administrative. Prin noua structurare a direcțiilor din administrația centrală, aria preocupărilor fiecărei diviziuni în parte se răsfrângea în favoarea unei specializări stricte și de mai mare profunzime. Sporea, în consecință, operativitatea în rezolvarea problemelor ce reveneau fiecărei direcții.

Faptul că modernizarea ministerului a fost o preocupare constantă de-a lungul întregului său prim mandat este demonstrat și de măsurile luate spre sfârșitul anului 1927, la mai puțin de șase luni de la numirea sa la conducerea diplomației românești, respectiv, crearea Diviziei economice și, consecință a acestui act, reunirea Direcției afacerilor comerciale cu Direcția afacerilor consulare.

Prin decretul privind înființarea unei Divizii economice (doc. 18) se fixau preocupările și competențele: „În afară de atribuțiunile pe care ministrul de Externe le poate da, potrivit trebuințelor, prin deciziune ministerială, Diviziunea economică va referi

asupra aspectelor financiare și economice ale chestiunilor de care ministrul de Externe este sau va fi chemat a se ocupa; va fi organul de legătură pentru toate aceste chestiuni între Ministerul de Externe și Ministerul de Finanțe, Ministerul de Industrie și Comerț sau alte organe interesate; va studia chestiunile financiare și economice de care se ocupă în special Societatea Națiunilor și conferințele internaționale; va îngriji colectarea publicațiilor economice și financiare, care interesează statul român în legăturile sale cu străinătatea“.

Organism de sinteză, Ministerul Afacerilor Străine își asuma, pentru prima dată la noi, abordarea corelativă a problemelor politice și economice, o concluzare între toate instituțiile interesate și o exprimare unitară a punctelor de vedere din domeniul respectiv în fața Societății Națiunilor, a organismelor și conferințelor internaționale de profil economic sau financiar.

La fel de importantă a fost inițiativa lui Nicolae Titulescu care a condus la adoptarea decretului privind crearea unei Diviziuni juridice în cadrul administrației centrale a Ministerului Afacerilor Străine (doc. 19). Dând expresie abordării coerente a tuturor problemelor juridice care confruntau sau urmau să confrunte statul român, decretul stabilea: „În afară de atribuțiunile pe care ministrul de Externe le poate da, potrivit trebuințelor, prin deciziune ministerială, Diviziunea juridică: va referi asupra aspectelor juridice ale chestiunilor de care ministrul de Externe este sau va fi chemat a se ocupa; va apăra, pe baza unei delegații speciale, interesele statului în fața instanțelor judecătorești sau a organelor internaționale din țară sau din străinătate; va studia problemele de drept internațional, în special cele de care sunt chemate a se ocupa Societatea Națiunilor și Curtea Permanentă de Arbitraj din Haga; va îngriji colectarea publicațiilor juridice de orice fel din țară sau străinătate, care interesează statul român.“ Prin această nouă diviziune, prima de acest fel în Ministerul Afacerilor Străine al României, se asigura baza abordării de principiu și urmăririi coerente a tuturor problemelor juridice de interes național pentru statul român pe plan extern, se asigura legătura organică cu organisme de vocație internațională, se fixau obiectivele și modalitățile de constituire, structurare și îmbogățire a bazei documentare a statului român în respectivul domeniu.

Se înscrie în rândul măsurilor importante inițiate de Nicolae Titulescu și înființarea, la 1 februarie 1928, a Consiliului superior diplomatic (doc. 20), chemat și însărcinat să examineze „chestiunile externe de căpetenie“ și, de asemenea, să refere și să consilieze titularul departamentului „asupra tuturor chestiunilor ce-i vor fi supuse în acest scop“. Acest organism va fi înlocuit, începând cu 1 februarie 1937, cu un altul — Consiliul consultativ diplomatic — cu aceleași atribuțiuni (doc. 33).

În condițiile unor modificări structurale, s-au deschis noi legații ori sau redeschis altele ce fuseseră închise temporar din rațiuni economice (doc. 16, 17, 21). În concepția

lui Nicolae Titulescu, succesul în politica externă a unui stat se baza, în primul rând, pe contacte strânse, nemijlocite, constante și active cu celelalte țări. Legațiilor României — pe care ministrul român al Afacerilor Străine le considera drept cartea de vizită a țării — le reveneau în această privință multiple și importante misiuni și sarcini. Regretând că mijloacele financiare ale țării nu permiteau extinderea sistemului reprezentanțelor românești, așa cum îl gândea și cum îl dorea el, Nicolae Titulescu a reușit, totuși, în mai puțin de un an de zile, să sporească cu patru numărul legațiilor românești. Au fost înființate noi legații ale României în Europa — la Geneva, pe lângă Societatea Națiunilor (prima de acest fel a vreunui stat pe lângă acest organism internațional) și la Riga; în America de Sud, pentru prima dată în istoria diplomației românești — la Rio de Janeiro, acoperind serviciile diplomatice inclusiv la Buenos Aires; în Africa — la Cairo (înainte de 1927, aici funcționase numai o agenție diplomatică a României). Totodată, au fost repuse în activitate unele legații care, din rațiuni economice, fuseseră temporar închise, cum a fost cazul legațiilor României de la Lisabona, Helsinki, Christiania (Oslo) și Tokio.

Un moment semnificativ și important în structurarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Străine l-a reprezentat adoptarea, la 3 mai 1929, a decretului privind noua distribuție a serviciilor în administrația centrală (doc. 25). Prin raportul înaintat Înaltei Regente (doc. 24), G.G. Mironescu, ministru al Afacerilor Străine (10 noiembrie 1928–4 aprilie 1931) preconiza o mai precisă delimitare a zonei de preocupări a fiecărei divizii, direcții și secțiuni, o relație organică a acestora, o implicare directă și precisă a fiecărui funcționar în problemele vieții internaționale, folosirea mai rațională a experienței și stimularea inițiativei fiecăruia, sporirea eficienței întregii activități prin crearea unui sistem de răspunderi personale și directe ale fiecărui funcționar al departamentului, strângerea colaborării cu misiunile diplomatice ale țării, o mai operativă prelucrare a informației și un plus de rapiditate în adoptarea de decizii și comunicarea de răspunsuri, facilitarea contactelor cu legațiile străine acreditate la București ș.a. Potrivit acestei reglementări, administrația centrală a Ministerului Afacerilor Străine era alcătuită din organe consultative — Consiliul superior diplomatic și Consiliul juridic — și din organe executive (Secretariatul, cu Direcția cabinetului și a cifrului, Direcția protocolului și a cancelariei ordinilor, Direcția presei și a informațiilor), Divizia politică, Divizia personalului și a contabilității, Divizia consulară și a contenciosului. Elementul de noutate era adus de structurarea celor două direcții (Direcția pentru Occident și Direcția pentru Orient) ale Diviziei politice pe criterii geografice, reflectând în acest fel creșterea activității pe plan extern a României.

Am considerat necesar să introducem în corpul volumului și legea de organizare a ministerelor din 2 august 1929 (doc. 26). Prin aceasta, organizarea administrației centrale se plasa sub imperiul unui act instituțional unic, menit a asigura unitatea și

coordonarea activității tuturor ministerelor, evident și a Ministerului de Externe, oferind, în același timp, un statut cadru și principiile corespunzătoare pentru ca fiecare minister în parte să-și poată elabora și promova legea organică proprie.

La 23 ianuarie 1931, s-a adoptat Legea pentru interpretarea art. 39 din Legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine din 19 iulie 1921 (doc. 29). La prima vedere, atunci, ca și acum, ar părea o chestiune marginală. Pentru a se înțelege fondul problemei, trebuie spus că, potrivit uzanțelor practicate în străinătate, dar și la noi, încă de la începutul anilor '20, sancționată prin Legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine mai sus-amintită, se putea apela la persoane din afara ministerului pentru a fi aduse în fruntea unor misiuni diplomatice românești în străinătate. În dezbaterile din Senat și din Adunarea Deputaților, s-au adoptat atitudini contradictorii privind definirea statutului acestora după încheierea misiunii, unii pledând pentru păstrarea lor în rândurile corpului diplomatic, în funcție de numărul de ani serviți în această calitate și de meritele dovedite, iar în consecință asigurarea beneficiilor implicate de acest statut; alții au cerut să se precizeze în mod expres caracterul temporar al unei asemenea misiuni și încetarea apartenenței respectivelor persoane la corpul diplomatic o dată cu încheierea misiunii. Presiunea exercitată din rândurile corpului diplomatic de carieră, susținută de numeroși parlamentari, a avut în cele din urmă câștig de cauză, prin Legea de interpretare a art. 39 din Legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine din 19 iulie 1921 stabilindu-se: „Art. unic. Prin cuvintele «șefii misiunilor diplomatice, care pot fi recrutați și în afara personalului ministerului» din art. 39 al legii pentru reorganizarea Ministerului Afacerilor Străine, se înțelege că se poate încredința temporar conducerea unei misiuni diplomatice la persoane din afară de carieră și care, la terminarea misiunii ce li s-a încredințat temporar, încetează de a mai face parte din personalul diplomatic“.

Loialitatea și moralitatea funcționarilor publici, mai ales a celor angajați în ministere având relații cu exteriorul, nu se putea asigura, nici în altă parte, nici la noi, doar prin asumarea unui angajament și semnarea unui jurământ. Așa fiind, prin decretul din 24 iulie 1936 (doc. 32), s-a interzis membrilor corpului diplomatic și ai corpului consular, tuturor funcționarilor Ministerului Afacerilor Străine orice căsătorie cu femei de altă naționalitate decât cea română, condiționându-se, deopotrivă, chiar căsătoria cu o româncă de o aprobare prealabilă a Ministerului Afacerilor Străine. Utilitatea și importanța unei asemenea decizii n-au nici un fel de contingentă cu xenofobia, dând expresie exigenței fiecărui stat de a lua și urmări măsurile pe care le consideră necesare pentru apărarea siguranței naționale. Aproape peste doi ani, la 5 mai 1938, printr-un nou decret regal privind aceeași chestiune (doc. 37) se pune accentul asupra căsătoriei doar în urma unei autorizații prealabile, în scris, a Ministerului Afacerilor Străine, lăsându-se celor interesați latitudinea de a se căsători cu un (o) străin(ă), pe

baza unei înalte încuviințări. Decretul prevedea sancționarea severă a celor ce încălcau prevederile sale, și anume punerea lor în disponibilitate, fără a mai putea fi rechemati în funcție, precum și sancționarea celor care încălcaseră decretul din 24 iulie 1936.

În anul 1937, Ministerul Afacerilor Străine având drept titular pe Victor Antonescu (29 august 1936–28 decembrie 1937), s-au aprobat două reglementări, al căror interes nu se rezumă la contemporanii lor, ele reprezentând repere importante ale evoluției în timp înregistrată în abordarea și rezolvarea respectivelor probleme: Regulamentul privitor la cheltuielile de drum și salariul de străinătate convenit funcționarilor Ministerului Afacerilor Străine (doc. 34) și Regulamentul consular (doc. 35).

Cât privește primul regulament, adoptat la 14 aprilie 1937, acesta introducea un plus de rigoare în fixarea și plata apunțamentelor, în stabilirea criteriilor de modificare a acestora în concordanță cu cursurile valutare din țările de reședință ale respectivilor trimiși ai statului român, pe de o parte, un plus de rigoare privind normele pentru fixarea și acoperirea cheltuielilor de drum pentru transportul din România în țara de reședință și invers, pentru transportul impus de obligații profesionale în interiorul țării în care respectivul fusese acreditat sau pentru transportul, într-o misiune limitată, din țara în care fusese acreditat permanent într-o altă țară.

Regulamentul consular, adoptat la 24 octombrie 1937, înlocuia regulamentul consular din 12 ianuarie 1889 cu modificările sale ulterioare.

Însumând 206 articole, o adevărată broșură, noul regulament consular era un reflex al noilor realități externe ale României, al dezvoltării relațiilor sale pe multiple planuri, al unei mai ample și intense circulații a bunurilor și oamenilor, al complexității și diversității problemelor cu care se confrunta un oficiu consular în epoca modernă. Însumând experiența românească de peste cinci decenii și jumătate de la adoptarea precedentului regulament consular, dar și aceea acumulată de alte state, noul regulament consular devenea pentru toate oficiile noastre consulare, prin rigoare și precizie, un instrument de lucru indispensabil, bine făcut și adecvat noilor realități și necesități.

Prin decretul regal din 28 aprilie 1938, se aduceau modificări unor articole din Legea de organizare a Ministerului Afacerilor Străine, prevăzându-se posibilitatea de a ridica unele legații la rangul de ambasade și institui și rangul de ambasador, ambele prin decret regal (doc. 36). Cei ce vor parcurge acest volum, vor putea urmări, în anexă, atât stabilirea, cât și întreruperea sau ruperea relațiilor diplomatice, gradul de reprezentare, șefii respectivelor misiuni, agenții diplomatice, legații, ambasade. Ne vom rezuma să menționăm doar faptul că, în perioada interbelică, România și-a deschis ambasade la: Varșovia (1 mai 1938); Paris (9 decembrie 1938); Sf. Scaun (15 decembrie 1938); Atena (1 ianuarie 1939); Ankara (1 ianuarie 1939); Belgrad (1 ianuarie 1939), primii ambasadori fiind Richard Franasovici, Gheorghe Tătărescu, Nicolae Petrescu-Comnen, Radu Tr. Djuvara, Vasile Stoica, Victor Cădere. Rostul

acestei prefețe și spațiul adecvat ei nu ne permit să stăruim asupra resorturilor și circumstanțelor în care s-au stabilit, s-au întrerupt sau s-au rupt relațiile diplomatice, ca și asupra momentelor în care s-a procedat (cauze, semnificații, personalități).

La mijlocul anului 1938, prin decret regal, s-a procedat la trecerea serviciului exterior al Direcției generale a presei și propagandei din cadrul Ministerului de Interne la Ministerul Afacerilor Străine (doc. 38). Se pune pe această cale capăt unei anomalii, dându-se răspuns exigenței, exprimate chiar după încheierea primului război mondial, privind mijloacele de informare și propagandă prin presă la dispoziția diplomației românești. Personalul și bugetul alocate erau modeste, dar, oricum, suplineau în centrală și la oficii necesități cu atât mai stringente cu cât războiul ideologic impunea cu acuitate reacții de apărare.

Am menționat în cele de mai sus că încă din timpul mandatului de ministru de Externe, Take Ionescu a insistat asupra necesității de a se întocmi o lege de organizare a Ministerului Afacerilor Străine. Din păcate, anii au trecut, pe la Palatul Sturdza s-au perindat mai mulți miniștri, dar, din motive complexe, totul s-a rezumat la completări și rectificări.

După 44 de ani de la adoptarea Legii de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine, din 13 februarie 1894 (căreia i s-au adus modificări la 15 martie 1912, la 30 august 1920 și la 19 iulie 1921), prima lege organică consacrată Ministerului Afacerilor Străine a fost adoptată, prin decret regal, la 16 iulie 1938 (doc. 39), în timpul mandatului lui Nicolae Petrescu-Comnen (30 martie–21 decembrie 1938); cu unele modificări și completări (doc. 40), ea a fost republicată în „Monitorul Oficial” la 17 februarie 1939 (doc. 41).

Întocmirea ei s-a făcut urmărindu-se ideea ca noua structură organizatorică „să facă față atât împrejurărilor actuale, cât și celor ce se pot prevedea pentru o perioadă destul de însemnată”, ca actul legislativ să fie nu numai „o operă de prezent, dar și de viitor”. Pentru prima dată se prevedea în mod expres: „Ministerul Afacerilor Străine are în atribuțiile sale exclusive raporturile României cu statele străine, cu Societatea Națiunilor și cu instituțiile juridice internaționale, precum și negocierea și interpretarea tratatelor și convențiilor de orice natură”.

Prin lege s-au instituit noi structuri, s-a procedat la o mai precisă și riguroasă delimitare a atribuțiilor lor; s-au adus modificări gradelor reprezentării diplomatice (s-au introdus un oficiu diplomatic nou „ambasada”) și au fost așezate pe baze noi oficiile consulare; s-a procedat la unificarea serviciului diplomatic cu serviciul consular, recrutarea personalului consular făcându-se exclusiv din personalul diplomatic; s-au prevăzut noi dispoziții privind pregătirea cadrelor (cu un accent suplimentar pe aprofundarea cunoașterii problemelor economice și a limbilor străine), selecționarea și promovarea lor; stabilitatea în carieră; s-a prevăzut obligativitatea diplomaților și

funcționarilor de a depune în arhivele ministerului orice act și document, cu caracter oficial, aflat în posesia lor ș.a.

Documentele incluse în volum permit constatarea că, în ciuda elaborării îndelungate, într-o scurtă perioadă de timp legea a suferit mai multe completări și modificări (doc. 40, 42, 43, 46, 48, 49, 50, 51, 56, 57). Nu ne propunem aici să discutăm justificarea fiecăreia dintre acestea — cu atât mai mult cu cât nu s-au păstrat expunerile de motive în toate aceste cazuri —, dar suntem obligați să semnalăm că aceste completări și modificări nu aveau legătură cu evoluțiile pe plan internațional și situația externă a României.

Este îndeobște cunoscut, cel puțin de specialiști, istorici, juriști, diplomați, că sfârșitul anilor '30 a cunoscut sporirea tensiunilor externe pe plan european, abandonarea progresivă a principiilor și normelor de drept internațional, apelul din ce în ce mai frecvent la presiuni și forță din partea statelor totalitare, tot mai numeroase acte de conciliatorism ale marilor democrații occidentale. Statele totalitare au procedat la o modificare prin forță a geografiei continentului european. România însăși a suferit un proces de dezmembrare, pierzând importante părți ale teritoriului său național. La 26–28 iunie 1940, guvernul U.R.S.S. a adresat două note ultimative României, cerând părăsirea imediată de către administrația și armata română a teritoriului Basarabiei și al Bucovinei de Nord. Prin ceea ce în literatura de specialitate s-a numit „Dictatul de la Moscova“, România a pierdut un teritoriu de 50 762 km pătrați și aproximativ 3 900 000 de locuitori. La 30 august 1940, la Viena s-au semnat documentele „arbitrajului“ germano-italian („Dictatul de la Viena“), prin care partea de nord-vest a Transilvaniei (43 492 km pătrați și aproape 2 700 000 locuitori, în majoritate români) este smulsă României și predată Ungariei hortiste. La 7 septembrie 1940, s-a semnat tratatul de frontieră româno-bulgar de la Craiova, prin care partea de sud a Dobrogei („Cadrilaterul“, adică județele Durostor și Caliacra) a intrat în componența Bulgariei.

În această situație extrem de grea, într-un termen foarte scurt și numai atunci când ocupantul a permis-o, mari mase de populație din părțile de teritoriu smulse țării s-au refugiat spre ceea ce mai rămăsese din România Mare.

În consecință, prin decrete-lege, la 13 septembrie 1940 s-au înființat Comisariatul general pentru deplasarea populației din Dobrogea (doc. 44), iar la 14 septembrie 1940, Comisariatul general al refugiaților din Basarabia și Nordul Bucovinei (doc. 45) și Comisariatul general al refugiaților din Nordul Transilvaniei (doc. 47). Reglementările menționate căutau să împiedice haosul, fixând responsabilitățile prezente și imediate ale organismelor nou create, competențele, mijloacele financiare și materiale, relațiile de colaborare cu celelalte instituții ale statului. Toate aceste comisariate generale funcționau pe lângă Ministerul Afacerilor Străine.

În ciuda cerințelor exprese ale Conducătorului Statului privind o activitate intensă și coerentă pentru reorganizarea ministerelor, legea pentru (re)organizarea Ministerului Afacerilor Străine a întârziat cu mai mult de trei ani de zile. Întârzierea cu care s-a acționat în cadrul Ministerului Afacerilor Străine l-a determinat pe Ion Antonescu să ceară, în mai multe rânduri, prin secretarul general al Președinției Consiliului de Miniștri, măsuri pentru accelerarea eforturilor și finalizarea demersurilor pregătitoare.

La sfârșitul anului 1941, Ministerul Afacerilor Străine a răspuns adreselor Cabinetului Civil, prin note pe care le reproducem *in extenso*, considerându-le interesante pentru cunoașterea dificultăților reale pe care le-a întâmpinat demersul de reorganizare a ministerului și a motivațiilor, obiective sau formale, invocate pentru întârzierile care au intervenit.

Reacția lui Ion Antonescu a fost severă. Rezoluția amplă a acestuia, datând din 21 noiembrie 1941, păstrată și în formula *manu propria*, exprima o stare de nemulțumire față de neajunsurile acumulate în timp în funcționarea Ministerului Afacerilor Străine și față de încetineala cu care acționa conducerea ministerului. Judecățile de principiu au fost aspre, după cum calificările *rationae materiae* și *ad personam* au fost fără echivoc, sintagmele din text ținând uneori de pamfletul gazetarului. Am reprodus în întregime această rezoluție pentru mai multe considerente. Pentru că ea aparținea unui șef de stat, pentru că privea diplomația românească (fiind singura de acest fel pe care am identificat-o pe parcursul existenței Ministerului Afacerilor Străine), pentru că avea curajul să pună degetul pe rană și să spună lucrurilor pe nume, curmând vorbăria goală și diplomația sterilă.

O asemenea perspectivă o confirma curajos și direct amplul studiu „Ministerul Afacerilor Străine și serviciul diplomatic românesc. Cum este și cum ar trebui să fie“ întocmit de diplomatul român F.C. Nanu, personalitate cunoscută, cu mare experiență în materie, care se aflase în câteva rânduri în fruntea unor misiuni diplomatice, iar în ultimul timp fusese însărcinat cu coordonarea unor structuri importante din Centrală: Direcțiunea afacerilor administrative, Direcțiunea afacerilor consulare, Direcțiunea personalului, Direcțiunea fondurilor și contabilității și cu Serviciul arhivelor, Serviciul registraturii și Serviciul bibliotecii. Definitivat la 15 ianuarie 1941, acest studiu a fost înaintat, neschimbat după cum spune autorul său, la data de 2 decembrie 1941, Cabinetului Civil, cu destinația Ion Antonescu.

Trecând în revistă, în mod obiectiv, amplul proces de degradare cunoscut de structurile Ministerului Afacerilor Străine și diplomația românească în perioada interbelică, F.C. Nanu afirma: „Față de cele ce se cereau diplomației acum 30 de ani [deceniul al doilea — *n.n.*] și de tehnica diplomatică de atunci, Ministerul Afacerilor Străine lucra mult mai bine pe timpul părinților noștri decât acum. Întâi de toate, ea avea o cârmuire statornică în persoana Regelui Carol [Carol I — *n.n.*]. Diplomația

noastră își făurise sub lunga lui domnie o tradiție. Diplomația era o adevărată carieră și în posturile înalte era lucru firesc să fie numiți funcționarii distinși cărora le venea rândul, iar numai excepțional erau numiți bărbați de stat din afară de carieră, adică, când nu se dispunea de un diplomat la înălțimea cerințelor pentru un post însemnat. Diplomații fiind și bine plătiți, chiar făceau slujba în minister, cariera atrăgea tineri de valoare. În minister se formase un sâmbure de funcționari specialiști și statornici. De altfel, cum nimeni nu era primit în serviciul diplomatic dacă nu avea avere, funcționarii mai buni și-ar fi dat demisia dacă drepturile lor ar fi fost călcate în picioare. Numai către sfârșitul domniei Regelui Carol, au fost lăsați să intre în carieră prea mulți tineri mediocri. Începuse să se simtă vântul democrației integrale și era politicienilor de meserie, ale căror rude trebuiau căpătuite. După moartea bătrânului Rege, începu era diplomației de casă. Capul vremelnic al diplomației noastre, fie ministrul titular, fie președintele Consiliului, lucra acasă la el, cu un mic grup de «băieți de încredere». Mai toate hârtiile de stat mai însemnate nici nu treceau pragul ministerului oficial și nici până azi nu se știe de urma lor. Posturile înalte se dădeau sau după gradul de «devotament» către șef, sau după însemnătatea proptelilor de care se bucura insul. Lefurile din străinătate se statorniceau nu după criterii obiective, ci *intuitu personae*. A lucra în minister era o pedeapsă dată fiind uriașa deosebire între lefurile din țară și din străinătate, deosebire cu atât mai greu de îndurat cu cât îndatorirea de «a reprezenta» în străinătate impune un anumit standard de viață. Nu e greu să duci o viață chiar din cele mai simple când n-ai cunoscut alta mai bună. Dar când ești învățat să trăiești bine, e foarte greu să te obișnuiești deodată cu o viață de lipsuri. [...] Românii nemoștenind decât prea puțin din tăria de caracter a bătrânilor romani, nu e de mirare dacă față de o asemenea perspectivă lichelismul s-a lătit din ce în ce mai mult. Cu cât cariera se făcea mai «democratică», cu atât se întindea mai mult răul, căci oamenii cu oarecare mijloace personale mai puteau trăi și cu o leafă neînsemnată, dar pentru cei fără avere, o astfel de viață era un chin de care căutau să scape cu orice preț.“

Dincolo de unele note conservatoare, radiografia semnată de F.C. Nanu este corectă atât în părțile sale de principiu, cât și în detaliile fixate în numeroasele pagini de analiză și propuneri. Orice lucrare viitoare consacrată istoriei diplomației românești nu mai poate ignora fenomenul, falsele pudori, cum că nu ne-ar face bine prestigiului țării, sunt dăunătoare.

Scopul amplului studiu la care ne-am referit era definit succint de autor: „Printre așezămintele românești care au mare nevoie de o primenire temeinică, se prenumără firește și diplomația română. Nu vorbesc aci de «diplomația» în înțelesul țelurilor urmate de România în politica ei din afară, ci mă mărginesc la înțelesul tehnic al cuvântului, adică organismul de stat înființat spre a sluji de unealtă de informare și

de executare guvernului, pe tărâmul politicii externe. [...] // Este desigur drept că «marea politică» sau «înalta diplomație» a unei țări este mai totdeauna hotărâtă de factori care nu atârnă de diplomație în înțelesul tehnic. Ea este impusă sau de împrejurări «geopolitice», sau de dușmăanii de neîmpăcat între popoare, sau de nevoi economice, sau chiar de simpatiile, antipatiile sau ambițiile unui cap de stat sau unui grup atotputernic, și de multe ori de «rezultanta» acestor elemente adesea contrazicătoare. // Însă nu se poate tăgădui că metodele și vremea executării acestei politici, deci izbutirea sau neizbutirea ei, atârnă în mare măsură de o mai bună sau proastă orânduire a serviciilor tehnice.“

Fără îndoială că un asemenea studiu înaintat Cabinetului Civil a ajuns în mâinile lui Ion Antonescu, confirmându-i nemulțumirile și accentuându-i preocupările pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine.

Un răspuns dat nevoii de reglementare a întregii activități a statului în domeniul relațiilor internaționale avea să se dea abia în 1944, în plin război, într-o conjunctură politică internațională nefavorabilă, într-un regim de dictatură militară.

O contribuție însemnată la definirea principiilor legiferării, la stabilirea structurilor și competențelor, din administrația centrală și din exterior, la fixarea criteriilor, condițiilor și mijloacelor de formare a cadrelor și de selectare a persoanelor au avut-o Mihai A. Antonescu, ministrul Afacerilor Străine (30 iunie 1941–23 august 1944). Amplul raport din 20 martie 1944 privind noua lege de organizare a Ministerului Afacerilor Străine, cadrul legal pentru organizarea funcțiilor internaționale ale statului român (doc. 58) probează, din acest punct de vedere la care ne referim, și nu la altul, o gândire clară, un studiu temeinic, o abordare și o definire riguroasă a principiilor, structurilor, mijloacelor ș.a.

La 8 aprilie 1944 s-a adoptat Decretul privind legile referitoare la statornicirea exercițiului funcțiilor internaționale ale statului român (doc. 59) prin următoarele reglementări: Legea pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine al Regatului României (doc. 60); Legea pentru înființarea și organizarea Institutului Regal Român de Cercetări Internaționale și de Științe Politice (doc. 61); Legea pentru înființarea și organizarea școlilor române și institutelor culturale din străinătate, burselor de stat și condiției studenților români în străinătate (doc. 62), toate trei publicate în „Monitorul Oficial“ din 10 aprilie 1944.

Dincolo de orice considerente ideologice sau politice, se impune constatarea că acest ansamblu de acte legislative reprezintă indiscutabil cea mai completă lege organică a Ministerului Afacerilor Străine. Într-o concepție novatoare, respectivele legiferări au vizat reglementarea întregii activități a statului în domeniul relațiilor internaționale.

În acest cadru, Ministerul Afacerilor Străine era investit cu „dreptul de a organiza reprezentarea României în raporturile cu celelalte state și instituțiuni internaționale“, „de a veghea și asigura apărarea intereselor și drepturilor internaționale ale românilor și ale Regatului“, „de a asigura participarea Regatului României la organizarea internațională și reprezentarea în instituțiunile internaționale“, „de a conduce și a asigura interesele economice internaționale“, „de a organiza cooperarea României la viața spirituală a comunității popoarelor, asigurând națiunii române funcțiunile sale naționale, regionale și europene“.

În toate aceste reglementări, poate prea ample și prea detaliate (229 de articole prima; 61 de articole a doua; 45 de articole a treia), s-a făcut un oarecare exces de juridism, anumite prevederi ținând de amănunte pe care, firească, ar fi trebuit să le rezolve reglementări (regulamente) interne și nu legile respective.

În contextul internațional existent (la data adoptării acestor legi, 8 aprilie 1944, România avea relațiile diplomatice rupte sau întrerupte cu 22 de state și se afla în stare de război cu 10 state), acest ansamblu legislativ era mai mult un exercițiu teoretic. Cursul politic al evenimentelor externe și al celor interne l-au lipsit de perspectivă și viabilitate.

La 23 august 1944, guvernul Ion Antonescu a fost răsturnat. S-a constituit un nou guvern, format din reprezentanți ai Partidului Național Țărănesc, Partidului Național Liberal, Partidului Social Democrat și Partidului Comunist din România.

Proclamația Regelui Mihai I din seara zilei de 23 august 1944 și Declarația guvernului român din după-amiaza zilei de 24 august 1944 au consacrat ruperea relațiilor cu țările Axei și încetarea imediată a războiului cu Națiunile Unite. România s-a angajat cu întregul său potențial, material și uman în lupta împotriva forțelor hitleriste și fasciste, având o contribuție substanțială la victoria finală.

După lovitura de stat de la 23 august 1944, evenimentele s-au derulat cu repeziune. Potrivit hotărârilor luate de Marile Puteri, România avea să intre în sfera de influență a U.R.S.S.

Ansamblul de legi din aprilie 1944, apreciat ca o creație artificială a regimului de dictatură militară, a fost abrogat.

O nouă lege de organizare a Ministerului Afacerilor Străine a fost adoptată la 8 martie 1946 (doc. 71). Motivând necesitatea acestei legi, Gheorghe Tătărescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și ministru al Afacerilor Străine, invoca legea organică din 19 iulie 1921, căreia i s-au adus „schimbările impuse atât de experiența ultimilor 25 de ani, cât și de prefacerile politice și sociale de azi“.

Prin noua lege se reînființa Consiliul juridic, se proceda la echivalarea gradelor diplomatice cu gradele consulare, se stabilea ca din Comisiunea consultativă și din

Comisiunea disciplinară să facă parte și câte un delegat al sindicatului funcționarilor acestui departament.

În raportul lui Gheorghe Tătărescu ce însoțea acest proiect de lege se făceau câteva precizări, impuse de forțele de extrema stângă, care aveau să aibă efecte profund dăunătoare și de lungă durată. Astfel: „pentru a răspunde unei cerințe politice deseori verificată și spre a înlesni folosința în slujba țării a unor elemente deosebit de pregătite, dar străine de cariera diplomatică, am prevăzut posibilitatea de a se încredința conducerea oficiilor noastre diplomatice unor personalități din afara cadrelor ministerului“; „normele privitoare la programele cursurilor și examenelor au fost modificate pentru a li se da un conținut cât mai apropiat de cunoștințe de specialitate cerute diferiților candidați“; „în ce privește angajarea personalului auxiliar și de specialitate, s-au stabilit norme deosebite, atât pentru administrația centrală, cât și pentru serviciul exterior“.

În virtutea lor, a acestor orientări, care aveau să primească consacrarea prin lege, în termen scurt, din fruntea afacerilor diplomatice românești aveau să dispară toți diplomații de carieră și oamenii politici din vechiul regim, iar în aparatul Ministerului Afacerilor Străine aveau să intre tot felul de neaveniți, care nu numai că nu aveau o pregătire de specialitate, dar chiar nu aveau nici o pregătire. Este suficient să menționăm că pentru gradul de asistent stagiar, nou constituit, se puteau prezenta drept candidați toți cei care posedau diploma de bacalaureat sau orice diplomă echivalentă din țară și străinătate și care vor fi trecut cu succes un examen de admitere. Fără a stăruii prea mult, vom remarca doar faptul că nivelul de pregătire intelectuală pentru cei încadrați în minister avea să scadă flagrant, o lungă perioadă de timp. Erau stabilite toate premisele pentru asemenea decădere: programa materiilor pentru concursul de admitere la nivel de atașat stagiar era redusă și superficială (disimulată de formula „elemente de drept civil și comercial“; „elemente de economie politică“ ș.a.); componența comisiilor de admitere asigura preponderența factorilor din afara corpului diplomatic; media minimă de admitere, pe scara de la 0 la 10, era fixată la 6; celor aduși ca asistenți stagiar li se fixa termenul de 5 ani de la data încadrării lor în Ministerul Afacerilor Străine, pentru a-și obține diploma de licențiat în drept sau de licențiat în litere și pentru a-și însuși cunoașterea limbii franceze. Reducerea exigențelor se manifesta de asemenea la nivelul atașatilor de legatie și atașatilor de consulat, a secretarilor de legațiune cls.III și al viceconsulilor.

Instaurarea guvernului de la 6 martie 1945, impus de proconsulul Moscovei, Andrei Ianuarevici Vișinski, a făcut ca procesul distructiv de comunizare și sovietizare să capete un caracter univoc.

Au fost lovite puternic clasa politică românească, partidele și personalitățile politice, diplomația și presa ș.a.

La 7 octombrie 1944, s-a adoptat decretul-lege pentru purificarea administrației publice (doc. 64), promovat de D.D. Negel, ministrul de Justiție, iar la 9 februarie 1945, decretul-lege pentru epurarea presei (doc. 65) promovat de Constantin Vișoianu, ministrul Afacerilor Străine.

Prin primul decret la care am făcut referire, erau excluși din administrația publică cei care: în executarea serviciului au avut o atitudine abuzivă ori o ținută nedemnă; s-au pus sub orice formă în slujba unor interese străine de acelea ale națiunii române; au militat sub orice formă în vreo organizație politică sau paramilitară: legionară, fascistă sau hitleristă, sau au servit prin orice mijloace scopurile unor organizațiuni dictatoriale. Erau exceptați cei care „prin acte concrete și bine dovedite, pot stabili că au părăsit organizațiunile politice sus-indicate și s-au încadrat în lupta pentru cucerirea libertăților democratice și pentru înlăturarea fascismului din România încă înaintea datei de 23 august 1944“.

Potrivit celui de al doilea decret, erau supuși sancțiunii, mergând până la interzicerea definitivă, ziaristii, publiciștii și colaboratorii presei care s-au pus în slujba hitlerismului și fascismului, servind astfel interese străine de acelea ale națiunii române; au fost stipendiați de către puterile Axei pentru propagandă în favoarea politicii lor; au pregătit opinia publică pentru intrarea în Axă și au îndemnat la războiul nedrept împotriva Națiunilor Unite; au militat pentru idei contrare principiilor democratice ori, influențați de concepții antidemocratice, au îndemnat la acte de teroare, rebeliuni, schingiuiiri sau omoruri sau au participat la ele.

În raportul care însoțea acest proiect de decret-lege, Constantin Vișoianu afirma categoric: „Ministerul Afacerilor Străine care, prin desființarea Ministerului Propagandei, a preluat atribuțiunile de reglementare a presei și a informațiilor și pe de altă parte, prin atribuțiile sale firești, are a veghea asupra menținerii bunelor relațiuni cu Națiunile Unite, socotește necesar să intervină pentru ca eliminarea din presă a acelor care au lucrat împotriva Națiunilor Unite să fie făcută cât mai grabnic“.

Cele două decrete-legi le-am inclus firesc în acest volum, pentru că vizează și personalul Ministerului Afacerilor Străine, întrucât au implicat Ministerul Afacerilor Străine în întreg procesul de epurare a administrației publice și a presei.

Readucând în prim plan rosturile acestor măsuri și prevederile exprese ale acestora, vom spune că, în mod indiscutabil, ele se impuneau ca o necesitate stringentă, că ele au fost primite pozitiv de Națiunile Unite, care prin comisia aliată de control au urmărit aplicarea lor întocmai și au intervenit (cu precădere prin partea sovietică și prin această comisie) ori de câte ori au considerat că se produce o întârziere, o derogare, o slăbiciune din partea celor chemați să le aplice.

În numele acestor principii sănătoase, a unor prevederi clare, dar care permiteau o interpretare *lato sensu*, au fost incriminați și condamnați nu doar vinovați, ci și nevinovați.

Procesul de epurare a lovit mai amplu și mai dureros Ministerul Afacerilor Străine decât alte ministere.

Astfel, dând urmare deciziei Comisiei ministeriale pentru redresare economică și stabilizare monetară, din 31 august 1947, sub semnătura lui Gheorghe Tătărescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și ministru secretar de stat al Ministerului Afacerilor Străine, s-a luat decizia pentru „suprimarea posturilor bugetare“ (un eufemism pentru adevăratul termen, care era acela de „epurare“), de la 1 septembrie 1947. Au fost scoase în consecință din Ministerul Afacerilor Străine 234 de persoane, printre care figurau miniștri, alți diplomați de pe scara ierarhică, dar și funcționari, de la șefi de serviciu sau de birou, până la dactilografe, arhivari, cusători de dosare, curieri, oameni de serviciu.

Era doar începutul.

Toți cei legați într-un fel sau altul de vechile structuri care aparținuseră regimului răsturnat la 6 martie 1945 au făcut obiectul epurării.

În documentele inserate în acest volum, cercetătorii și cititorii vor găsi pagini tulburătoare ale proceselor intentate Partidului Național Țărănesc, adevărate înscenări judiciare de tip stalinist, care au acuzat o legătură directă între „actele de trădare și spionaj dezvăluite“ în procesul Partidului Național Țărănesc și „birourile Ministerului de Externe“.

Campania furibundă dusă de „Scânțeia“ — ziarul Partidului Comunist din România — împotriva conducerii Ministerului Afacerilor Străine, a titularului său, vizând eliminarea sa din guvern, a avut rapid efectul scontat.

La 5 noiembrie 1947, Comisia afacerilor externe a Adunării Deputaților, întrunită sub președinția deputatului Miron Constantinescu, a supus plenului Adunării Deputaților o moțiune de neîncredere în titularul Ministerului Afacerilor Străine. Adunarea Deputaților — a cărei compoziție trucată prin precedentele alegeri nu lăsa loc decât unei singure soluții — a îndeplinit o simplă formalitate.

Adoptată de Adunarea Deputaților, moțiunea de neîncredere a fost adusă în discuția Consiliului de Miniștri și a determinat demisia miniștrilor aparținând Partidului Național Liberal–Tătărescu.

Se încheia o epocă. La conducerea Ministerului Afacerilor Străine era instalată o fanatică comunistă, o figură proeminentă a Internaționalei a III-a, Ana Pauker, prima femeie din istoria țării și a lumii care dobânda o asemenea demnitate.

Procesul de epurare a Ministerului Afacerilor Străine s-a accelerat.

La 17 noiembrie 1947, prin decizia Anei Pauker, personaj malefic aflat la conducerea Ministerului Afacerilor Străine (Externe) timp de aproape cinci ani (6 septembrie 1947–11 iulie 1952), alte 161 de persoane au căzut victime „comprimării“. Două săptămâni mai târziu, la 1 decembrie 1947, 24 de persoane suportau aceeași decizie de comprimare, iar alte 74 erau transferate la Regia Autonomă a C.F.R.

Numeroși diplomați români, apropiați colaboratori ai lui Nicolae Titulescu, au fost aruncați în închisoare. Printre aceștia, Savel Rădulescu, Ion Lugoșianu. Au fost închiși și nepoții săi — Ionel Christu, Sergiu Nenișor, Gheorghe Nenișor.

Nu puțini diplomați români, intuind mai bine decât majoritatea semenilor lor evoluțiile ce aveau să vină, au rămas în străinătate, alegând calea exilului și sfârșind — unii dintre ei — în exil. Să-i amintim aici doar pe Elena Văcărescu, Raoul V. Bossy, Ion Gheorghe, Ion Pangal, Vespasian Pella, Alexandru Cretzianu, Viorel Virgil Tilea, Carol (Citta) Davila, Paul Zănescu, Mircea Eliade, Eugen Ionescu, Aron Cotruș, George I. Duca, Nicolae Vălimărescu, Brutus Coste, George Anastasiu, George Antoniadă, Dumitru Danielopol, Dumitru Amza, Cornel Bianu, Ion Dragu, Constantin Virgil Gheorghiu, Alexandru Gregorian, Ion Rațiu, Vladimir Ionescu, Aurel Lapedatu. Cei ce au rămas în țară, precum Lucian Blaga, chiar dacă n-au fost arestați, au fost complet marginalizați, trăind într-un regim de crasă mizerie materială.

Un loc aparte, ca destin nefericit, l-au avut foști miniștri români de Externe. Istrate Micescu (28 decembrie 1937–10 februarie 1938) a murit în pușcărie, în 1951, la Aiud. Nicolae Petrescu-Comnen (30 martie–21 decembrie 1938) a ales calea exilului și a murit în străinătate, în 1958. Grigore Gafencu (22 decembrie 1938–1 iunie 1940) s-a expatriat după încheierea misiunii la Moscova, sfârșind în exil, în 1957 (fusese condamnat, în contumacie, la ani grei de temniță). Ion Gigurtu (1 iunie–28 iunie 1940) s-a săvârșit în închisoare, în 1959, la Sighet. Constantin Argetoianu (28 iunie–4 iulie 1940) a avut parte de același destin și a murit în închisoare, în 1955, la Sighet. Mihail Manoilescu (4 iulie–14 septembrie 1940) a murit în închisoare, în 1950, la Sighet. Mihail Sturdza (14 septembrie 1940–27 ianuarie 1941) a fost obligat, dat fiind rolul pe care l-a avut în rebeliunea legionară din 21–23 ianuarie 1941, să se expatrieze; și-a încheiat existența în afara granițelor țării. Ion Antonescu (*ad interim*, 20 decembrie 1940–30 iunie 1941) și Mihai A. Antonescu (30 iunie 1941–23 august 1944) au fost condamnați la moarte și executați la 1 iunie 1946. Grigore Niculescu-Buzești (23 august–4 noiembrie 1944) a sfârșit, de asemenea, în exil, prematur. Constantin Vișoianu (4 noiembrie 1944–28 februarie 1945) s-a expatriat și a murit în exil în 1994. Gheorghe Tătărescu (6 martie 1945–5 noiembrie 1947) a fost arestat, condamnat, închis și a murit, având domiciliu forțat, în 1957.

Sub ocupație străină, România nu a mai putut promova timp de ani o politică externă independentă.

La conducerea Ministerului Afacerilor Străine (Externe), după înlăturarea Anei Pauker, de profesie învățătoare, s-au perindat în continuare personaje care nu aveau nici o contingentă cu diplomația: Simion Bughici (11 iulie 1952–3 octombrie 1955), care avea trei clase de liceu; Grigore Preoteasa (3 octombrie 1955–16 iulie 1957), care avea doar liceul. De la înlăturarea lui Gheorghe Tătărescu până la venirea la conducerea Ministerului Afacerilor Externe a unui om cu studii, jurist de profesie, Ion Gheorghe Maurer (16 iulie 1957–15 iunie 1958), aveau să treacă zece ani.

Sub același semn, al războiului împotriva a tot ceea ce aducea aminte de vechiul regim, s-a scurs mai mult de un deceniu până când oficiile diplomatice românești din străinătate aveau să aibă din nou diplomați de carieră, care, de astă dată, nu mai erau formați la Paris, Londra și Geneva, ci la Moscova, Kiev, Harkov.

Din rațiuni de imagine, pentru scurt timp, regimul comunist de la București a trimis în fruntea unor misiuni diplomatice câțiva intelectuali români: Iorgu Iordan la Moscova; Mihail Ralea la Washington; Simion Stoilov la Paris; Grigore C. Moisil la Ankara. Faptul poate fi considerat un accident.

În iunie–iulie 1958, trupele sovietice s-au retras din România, după 14 ani de ocupație militară a țării.

România putea aspira din nou la o politică externă independentă.

Realitatea ineluctabilă a apartenenței țării noastre la Tratatul politico-militar de la Varșovia și la Consiliul de Ajutor Economic Reciproc a impus României, timp de trei decenii, un ansamblu de constrângeri și presiuni politice, militare, economice, pe care Bucureștii nu le-au putut înlătura niciodată cu totul, dar pe care s-au străduit să le eludeze sau să le depășească prin dificile și complexe eforturi și demersuri politico-diplomatice.

GEORGE G. POTRA

PRÉFACE

Le deuxième volume de la collection « L'évolution historique du ministère des Affaires étrangères » — *L'Organisation institutionnelle du ministère des Affaires étrangères. Actes et documents (1920–1947)* — renferme 72 documents qui témoignent de toutes les démarches et directions significatives enregistrées par l'organisation et le fonctionnement de cette importante institution de l'État roumain.

La structure générale du ministère des Affaires étrangères est restée pour bon nombre d'années celle que la Loi organique du 13 février 1894 avait établie, l'acte institutionnel complété par les amendements apportés par la Loi adoptée le 15 mars 1912, non pas au hasard intitulée la Loi de réorganisation du ministère des Affaires étrangères.

Les nouvelles réalités politiques — l'existence d'un État unitaire, souverain et indépendant, engagé dans un ample et complexe procès de modernisation, d'un côté, et d'implication dans la vie internationale et affirmation sur ce plan, de l'autre — ont imposé, pendant la période 1920–1921, des actes normatifs qui aient apporté un surplus d'efficacité aussi que d'équité et représentativité.

Le titulaire à cette époque-là du ministère des Affaires étrangères, Take Ionescu, a eu l'initiative d'amender certains articles de la Loi du 15 mars 1912, au sens de l'institution de nouvelles directions à l'intérieur du département et du changement des conditions d'admission au service diplomatique et consulaire, pour y permettre l'accès plus simple des jeunes des provinces attachées.

En conséquence, par la Loi du 19 juillet 1921 d'amendement de certains articles de la Loi de réorganisation du ministère des Affaires étrangères, trois nouvelles directions étaient créées : la Direction juridique, la Direction des frontières et la Direction de la presse. Au cours de l'exposé des motifs du projet de loi, Take Ionescu affirmait : « La multiplicité des sujets qui restent encore à résoudre en relation avec l'application des traités qui établissent la nouvelle organisation politique de l'Europe a imposé la création de ces directions nouvelles. De même, on a considéré utile que le ministère des Affaires étrangères disposât de son propre service de presse, qui lui permît de centraliser les nouvelles qui regardaient tous les intérêts du pays, de

combattre les courants hostiles à la Roumanie et d'éclaircir l'opinion publique mondiale sur la tâche de notre pays et sur les directions de sa politique. »

Au cours des débats de l'Assemblée des Députés et du Sénat, les parlementaires roumains ont soutenu la nécessité d'un traitement unitaire du personnel de l'administration centrale et du service diplomatique et consulaire, en intervenant non seulement pour la précision des conditions d'admissibilité et des degrés de rétribution, pour ainsi épargner le personnel du favoritisme politique, mais aussi pour la précision des raisons et de la procédure de licenciement qui élimine toute mesure arbitraire.

Il sied de souligner le fait que, suite à la prise de positions des corps législatifs, une significative ouverture au sujet du corps consulaire a été admise, de telle sorte que cette carrière pût être suivie par les personnes intéressées provenant de la magistrature, du commerce, de l'industrie et des finances, des banques, etc.

Naturellement, les parlementaires roumains ont reçu comme un acte de justice la proposition du ministre des Affaires étrangères que « les fonctionnaires de tout grade qui avaient participé à la Grande Guerre ou qui avaient fait leurs services militaires pendant la Grande Guerre, aussi que ceux qui avaient été internés par l'ennemi, pourraient, une fois pour toutes, être avancés du grade actuel au grade immédiatement supérieur, s'ils avaient fait la moitié de leur service militaire prévu par la loi. »

Sans procéder sur le champ à une réglementation en la matière, Take Ionescu a attiré l'attention sur la nécessité du roulement national au poste du personnel diplomatique, « car il n'est pas indiqué que les diplomates restent trop longtemps sans contact avec le pays. »

Sur la nouvelle scène politique internationale, la Roumanie unifiée a poursuivi le raffermissement des relations avec les Alliés de la Grande Guerre, le maintien des rapports cordiaux avec les voisins, le développement des relations avec tous les pays, fussent-ils neutres ou anciens ennemis.

Dans un effort de continuité et d'élargissement de l'action de représentation diplomatique de l'État roumain, le ministère des Affaires étrangères de Bucarest a fondé de nouvelles légations, en premier lieu dans les pays indépendants nés à la fin de la Grande Guerre : à Varsovie (16 juillet 1919) ; auprès du Saint-Siège (1er juin 1920) ; à Prague (1er août 1920) ; à Vienne (dans le nouvel État, Autriche, 1er octobre 1920) ; à Helsinki (15 février 1921).

La loi d'amendement de certains articles de la Loi de réorganisation du ministère des Affaires étrangères stipule que la Roumanie ait des missions diplomatiques permanentes à : Athènes, Belgrade, Berlin, Bruxelles, Budapest, Oslo, Constantinople, Copenhague, La Haye, Helsinki, Lisbonne, Londres, Madrid, Paris, Prague, Rio de Janeiro, Rome, Sofia, Stockholm, Tokyo, Varsovie, Vatican, Vienne et Washington.

Ce procès — de manière significative rendu par les témoignages documentaires mais aussi par les annexes de la fin du volume — qui a connu aussi des syncopes (comme par exemple la fermeture, par des raisons financières, le 1er avril 1922, de certaines missions diplomatiques) allait continuer et comprendra pendant l'entre-deux-guerres de nouvelles régions de l'Amérique Latine, de l'Afrique et de l'Asie. En anticipant, on peut dire qu'au moment du déclenchement de la Deuxième Guerre Mondiale, dans des circonstances connues, les relations diplomatiques de la Roumanie ont enregistré une substantielle réduction.

Les débats des deux Chambres du Parlement de la Roumanie ont soumis à la discussion, par voie de conséquence, tant le problème des sièges de nos légations que celui de la condition matérielle des diplomates roumains.

Si la Roumanie avait réussi à acheter quelques sièges pour ses légations, dans la plupart des cas les légations roumaines fonctionnaient dans des espaces souvent impropres en tant que sièges, loués à des prix hauts, car le ministère des Affaires étrangères ne disposait pas, dans les espaces afférents, de ses propres attributions de meubles et d'utilités adéquates.

Souvent, le problème des allocations budgétaires pour le corps diplomatique et consulaire roumain a été abordé, d'un ton grave, depuis la tribune du Parlement.

Les annales parlementaires enregistrent l'intervention mémorable, rigoureuse et pathétique d'Alexandru Vaida-Voevod en faveur de la prise en considération et de la solution urgente d'un tel problème qui renvoyait à nos fonds de représentation à l'extérieur, à la fonctionnalité de l'appareil diplomatique et consulaire, à sa représentativité et sa dignité.

On retient de son intervention, qui était plus ample, ce plaidoyer de réalisme qui a été et reste actuel, malgré le passage d'autant de décennies d'histoire et de régimes politiques : « Messieurs, je crois que les salaires des fonctionnaires doivent s'augmenter de la même proportion que notre pays s'est augmenté, si l'on veut bien avoir un corps diplomatique vraiment situé à la hauteur de son haute mission. // Au surplus, il faut se rendre compte que du moment où, inévitablement, on déclame toujours la démocratie, surtout après la promulgation de la Loi agraire et après la réalisation de toutes les autres réformes démocratiques, alors, la diplomatie roumaine ne sera plus, au XXe siècle celle qui était au XIXe siècle dans tous les pays monarchiques. Car à cette époque-là il était très naturel que dans les États à une ancienne tradition monarchique, il existât quelques familles privilégiées des princes, des comtes et des barons, etc. qui fournissaient à la carrière diplomatique et aux principaux postes consulaires leurs membres ensemble avec leurs fortunes à dépenser. // La situation a été pareille dans les petits États également, un peu plus démocratiques, qui avaient quand même leur oligarchie bien fondée, comme c'était la situation en Valachie. //

Je pense, Messieurs, que la plus grave erreur de l'avenir serait de demander à ces diplomates de carrière — on connaît tous la modalité dont on commence la carrière diplomatique — que, bénéficiant de si petits salaires, ils se rendent et représentent le Royaume roumain ainsi qu'il le mérite, soit dans la capitale de la République Française, soit dans celle de la République Tchécoslovaque, soit dans n'importe quelle autre capitale, tant que leurs appointements sont à peine suffisants pour se faire faire les vêtements nécessaires pour représenter leurs pays. [...] // C'est pourquoi, Messieurs, que je crois que les vues de la majorité et celles de la minorité sont identiques lorsque j'adresse un chaleureux appel au ministre des Affaires étrangères, qui connaît mieux que moi — car moi, j'ai eu trop peu de temps pour pouvoir saisir toutes les coulisses et tous les détails — les misères de la vie d'un diplomate et d'un consul roumain, pour qu'il prenne soin pour l'avenir et fasse de la sorte que, grâce à des salaires correspondants au statut social et au prestige du pays que chacun de ces fonctionnaires doivent représenter, ceux-ci puissent réellement vivre à la mesure de leur position sociale et officielle. Parce que seulement ainsi, Messieurs, Monsieur le ministre des Affaires étrangères et ses successeurs pourront recruter des rangs des jeunes talentueux les futurs diplomates et consuls roumains. Et sans vouloir apporter des critiques ou des reproches à personne, je crois qu'il n'existe aucune différence de vue entre ceux qui ont eu l'occasion de voir comment cet appareil fonctionnait-il, je crois encore qu'il est censé de constater que pour les années à venir être diplomate du Royaume roumain ne sera plus tellement facile qu'il l'était auparavant, à l'époque où toute fonction de ministre plénipotentiaire se réduisait au service de postier de la „boîte à lettres”, surnom dont on les appelait, et le temps viendra où les postes diplomatiques, à partir de celui de ministre plénipotentiaire et jusqu'au celui de secrétaire, devront être occupés par des personnes qui apportent dans cette carrière non pas seulement du talent, une forte préparation professionnelle, mais aussi l'enthousiasme pour la cause qu'ils sont voués à représenter, et de par leurs mots, par leurs actions, ils sauront transmettre un brin de l'âme et de l'ardent cœur roumain. [...] // Et pour qu'ils ne suivent pas une carrière de parade mais une carrière de dévouement, il faut assurer à ceux qui suivront cette carrière une situation qui les soulage de tout souci financier de la vie quotidienne, il faut ne pas les aviser de s'assurer par des dots ou par d'autres voies l'existence digne des représentants de l'État roumain. »

L'appel à une constante préoccupation pour la constitution d'un corps diplomatique professionnel d'élite et pour assurer toutes les conditions pour que ses membres puissent être recrutés seulement d'après les critères de la valeur, du travail et du dévouement a signifié une invitation à la démocratisation des structures et de l'appareil du ministère des Affaires étrangères en tant qu'exigence de la modernisation du pays et de l'abandon des dernières séquelles du régime féodal.

Nicolae Titulescu, pendant son premier (1927–1928) et deuxième (1932–1936) mandat, a donné une nouvelle dimension à l'action d'éloignement de l'esprit, des structures, des règles et du comportement de caste, à la promotion parmi les membres du corps diplomatique roumain des personnes qui se recommandaient exclusivement de par leurs qualités intellectuelles et leurs vertus morales, à l'engagement professionnel qui rompît avec le formalisme des présences décoratives, souvent inefficaces et pas mal de fois nuisibles.

Les débats parlementaires causés par la discussion de la Loi d'amendement de certains articles de la Loi de réorganisation du ministère des Affaires étrangères ont abordé, de la façon la plus naturelle, le problème de la garantie des moyens financiers et du personnel spécialisé destinés à la propagande roumaine à l'étranger.

Une évaluation objective de la situation sur ce plan, au niveau de la période d'entre-deux-guerres, mais aussi à celle de l'après-guerre, jusqu'en 1989, même après cette date-là, nous porte à la conclusion qu'il a été impossible de trouver les structures idéales et les personnalités adéquates pour remplir d'une façon appropriée cette nécessité de l'État, d'autant plus importante pour les petits pays, qui — dans les circonstances des confrontations d'ordre politique, ethnique, religieux, économique et culturel par-dessus tout — étaient engagés dans un effort extérieur de défense des intérêts nationaux.

En tant que titulaire du ministère des Affaires étrangères, Take Ionescu, mis devant des exigences urgentes, a dû procéder, avant tout, à l'amendement des certains articles de la Loi de réorganisation du ministère des Affaires étrangères. En toute honnêteté, Take Ionescu n'avait pas peur de déclarer que « la loi qui vous est soumise aujourd'hui ne fait que de petits rapiécages », en affirmant, dans le même contexte et à la même occasion, le voeu et la décision de s'impliquer dans l'élaboration et l'adoption, au cours du même automne, d'une nouvelle loi, « plus générale, plus étudiée », etc.

La reprise, le 17 décembre 1921, de la haute responsabilité de premier ministre de la Roumanie et sa mort subite, prématurée, le 17 décembre 1922, n'ont pas permis à Take Ionescu de mener à une fin l'intention d'élaboration d'un nouvel acte institutionnel concernant le ministère des Affaires étrangères.

Quelques documents mettent en lumière l'action menée par Nicolae Titulescu, ministre des Affaires étrangères, pendant la période 6 juillet 1927–30 juillet 1928, en vue de modernisation et dynamisation de l'activité du département. Dans cet esprit, le 1er août 1927, à peine deux semaines écoulées après sa nomination en tant que titulaire au Palais Sturdza, Nicolae Titulescu remettait à la Haute Régence le projet d'arrêté sur une nouvelle réorganisation et restructuration de l'administration centrale du ministère des Affaires étrangères (doc. 14), qui, « en fixant d'une façon très précise

les attributions de chacun à l'intérieur du cadre existant, faciliterait les travaux du ministère jusqu'au vote d'une nouvelle loi de réorganisation ».

Parmi les modifications structurales les plus importantes prévues dans cet arrêté (doc. 15) se retrouvaient : la démarcation des divisions autonomes des Affaires politiques et des Affaires juridiques et du contentieux (auparavant elles avaient été regroupées dans une seule direction), aussi que des Affaires consulaires et des Affaires commerciales (qui avaient été, elles aussi, antérieurement, subordonnées à une seule direction) ; la création d'une nouvelle structure : la Direction des affaires administratives. Par la nouvelle structuration des directions de l'administration centrale, la sphère des préoccupations de chaque division particulière se reflétait sur une spécialisation stricte et d'une profondeur plus prononcée. Ce qui accroissait, en conséquence, l'opérativité dans la solution des problèmes particuliers de chaque direction.

Le fait que la modernisation du ministère a été une préoccupation constante pendant tout son premier mandat est prouvé aussi par les mesures prises à la fin de l'année 1927, à peine six mois écoulés de sa nomination à la direction de la diplomatie roumaine, c'est-à-dire la fondation de la Division économique et, suite à cet acte, l'assimilation de la Direction des affaires commerciales à celle des affaires consulaires.

Par l'arrêté de fondation d'une Division économique (doc. 18) les préoccupations et les compétences étaient établies : « À part les attributions que le ministre des Affaires étrangères peut donner, compte tenu des circonstances, par décision ministérielle, la Division économique se rapportera aux aspects financiers et économiques des sujets qui doivent et devront faire l'objet des préoccupations du ministre des Affaires étrangères ; elle sera l'organisme de liaison en l'occurrence entre la ministère des Affaires étrangères et le ministère des Finances, le ministère de l'Industrie et du Commerce ou d'autres organismes intéressés ; elle examinera les problèmes financiers et économiques qui sont du ressort de la Société des Nations et des conférences internationales ; elle aura à sa charge la collection des publications économiques et financières qui regardent l'État roumain dans ses liaisons avec l'extérieur. »

En tant qu'organisme de synthèse, la ministère des Affaires étrangères assumait pour la première fois chez nous l'examen corrélé des problèmes politiques et économiques, une coopération de toutes les institutions intéressées et une expression unitaire des points de vue du domaine respectif devant la Société des Nations, des organes et des conférences internationales à profil économique ou financier.

Aussi importante a été l'initiative de Nicolae Titulescu qui a eu comme suite l'adoption de l'arrêté de fondation d'une Division juridique à l'intérieur de l'administration centrale du ministère des Affaires étrangères (doc. 19). Exprimant la manière cohérente d'envisager tous les problèmes juridiques auxquels était ou aura

été confronté l'État roumain, l'arrêté entérinait : « À part les attributions que le ministre des Affaires étrangères peut donner, compte tenu des circonstances, par décision ministérielle, la Division juridique se rapportera aux aspects juridiques des sujets qui doivent et devront faire l'objet des préoccupations du ministre des Affaires étrangères ; elle défendra, par une délégation spéciale, les intérêts de l'État devant les instances judiciaires ou les organes internationaux du pays ou de l'étranger ; elle examinera les problèmes de droit international, surtout ceux qui sont du ressort de la Société des Nations et de la Cour Permanente d'Arbitrage de La Haye ; elle aura à sa charge la collection des publications juridiques autochtones ou de l'étranger qui regardent l'État roumain. » Par cette nouvelle division, la première de la sorte dans le ministère des Affaires étrangères de Roumanie, on garantissait le fondement du traitement de principe et de la suite cohérente de tous les problèmes juridiques d'intérêt national pour l'État roumain sur le plan extérieur, on assurait la liaison organique avec les organismes de vocation internationale, on fixait les objectifs et les modalités de constitution, structuration et enrichissement de la base documentaire de l'État roumain dans le domaine en question.

Une autre mesure importante initiée par Nicolae Titulescu est la fondation, le 1er février 1928, du Conseil supérieur diplomatique (doc. 20), qui était appelé et chargé non pas d'examiner « les sujets extérieurs majeurs » mais aussi de référer et de conseiller le titulaire du département « sur tous les problèmes qui lui auront été soumises à ce but ». À partir de 1er février 1937, cet organisme sera remplacé par un autre — le Conseil consultatif diplomatique —, qui avait les mêmes attributions (doc. 33).

Dans les circonstances de certaines modifications structurales, de nouvelles légations ont été ouvertes ou les autres, qui avaient été closes par des raisons économiques, ont été rouvertes (doc. 16, 17, 21). Pour Nicolae Titulescu, le succès dans la politique extérieure d'un État s'appuyait, tout d'abord, sur des contacts étroits, directes, constants et actifs avec les autres pays. Les légations de la Roumanie — que le ministère des Affaires étrangères considérait comme la carte de visite du pays — en avaient multiples et importantes missions et tâches. Tout en regrettant que les moyens financiers du pays ne lui permettent l'extension du système des représentations roumaines de la façon dont il l'envisageait et le souhaitait, Nicolae Titulescu a réussi, quand même, au cours d'une année seulement, augmenter de quatre le nombre des légations roumaines. De nouvelles légations de la Roumanie ont été fondées en Europe : à Genève, auprès de la Société des Nations (la première mission d'un État auprès de cet organisme international) et à Riga ; en Amérique du Sud (pour la première fois dans l'histoire de la diplomatie roumaine), à Rio de Janeiro, en remplissant aussi la mission diplomatique roumaine sur Buenos Aires aussi ; en Afrique, à Caire

(jusqu'en 1927, la Roumanie y avait seulement une agence diplomatique). Du même coup, les légations qui avaient été temporairement closes par des raisons économiques ont été réactivées : les missions roumaines de Lisbonne, Helsinki, Oslo et Tokyo.

Un moment significatif et important dans la structuration et le fonctionnement du ministère des Affaires étrangères a été représenté par l'adoption, le 3 mai 1929, de l'arrêté de la nouvelle distribution des services à l'intérieur de l'administration centrale des services dans l'administration centrale (doc. 25). Par le rapport remis à la Haute Régence (doc. 24), G.G. Mironescu, ministre des Affaires étrangères (10 novembre 1928–4 avril 1931) préconisait une plus précise délimitation de la sphère de préoccupations de chaque division, direction et section, leur relation organique, une implication directe et précise de chaque fonctionnaire dans les problèmes de la vie internationale, l'emploi plus rationnel de l'expérience et la stimulation de l'initiative personnelle, le développement de l'efficacité de toute l'activité par la création d'un système de responsabilités personnelles et directes de chaque fonctionnaire du département, l'intensification de la collaboration avec les missions diplomatiques du pays, un plus rapide agencement de l'information et un surplus de rapidité dans l'adoption des décisions et dans la communication des réponses, la facilitation des contacts avec les légations étrangères accréditées à Bucarest, etc. Par cette réglementation, l'administration centrale du ministère des Affaires étrangères comprenait des organes consultatifs : le Conseil supérieur diplomatique et le Conseil juridique, et des organes exécutifs : le Secrétariat (avec sa Direction du Cabinet et du chiffre, la Direction du protocole et de la Chancellerie des ordres, la Direction de la presse et des informations), la Division politique, la Division du personnel et de la comptabilité, la Division consulaire de du contentieux. L'élément de nouveauté était apporté par la structuration des deux directions (la Direction pour l'Occident et la Direction pour l'Orient) de la Division politique d'après les critères géographiques, en faisant ainsi preuve de l'intensification de l'activité sur le plan extérieur de la Roumanie.

On a considéré nécessaire d'introduire aussi, dans le volume ci-présent, la Loi d'organisation des ministères du 2 août 1929 (doc. 26). Ainsi, l'organisation de l'administration centrale se retrouvait sous l'action d'un acte institutionnel unique, destiné à assurer l'unité et la coordination de l'activité de tous les ministères, y compris le ministère des Affaires étrangères, en offrant, du même coup, un statut cadre et les principes respectifs pour que chaque ministère pût élaborer et promouvoir son propre loi organique.

Le 23 janvier 1931, la Loi sur l'interprétation de l'art. 39 de la Loi de réorganisation du ministère des Affaires étrangères du 19 juillet 1921 (doc. 29). Au premier abord, à l'époque, tout comme aujourd'hui, elle pourrait paraître un problème marginal. Pour saisir le fond du problème il faut dire que, conformément aux usages pratiqués à

l'étranger mais aussi chez nous, dès le début des années '20, par la Loi de réorganisation du ministère des Affaires étrangères évoquée on pouvait appeler des personnes extérieures du ministère pour les placer à la tête des missions diplomatiques roumaines de l'étranger. Au cours des débats aux Sénat et à l'Assemblée des Députés, des attitudes contradictoires envers la définition du statut de leurs membres après la finition de leur mission ont été adoptées : les uns plaidaient pour leur préservation dans les rangs du corps diplomatique, fonction du nombre des années passées dans cette qualité et de leurs mérites prouvés, et de là, la garantie des bénéfices comportés par ce statut ; les autres demandaient la précision expresse le caractère temporaire d'une telle mission et la cessation de l'appartenance des personnes respectives au corps diplomatique une fois la mission finie. La pression exercée depuis les membres du corps diplomatique de carrière, soutenue par de nombreux parlementaires, a eu, finalement, gain de cause car la Loi d'interprétation de l'art. 39 de la Loi de réorganisation du ministère des Affaires étrangères du 19 juillet 1921 entérinait : « Article unique. Par la phrase „les chefs des missions diplomatiques qui peuvent aussi être recrutés de l'extérieur du personnel du ministère” de l'art. 39 de la Loi de réorganisation du ministère des Affaires étrangères, on doit comprendre qu'il est possible de nommer temporairement à la tête d'une mission diplomatique des personnes qui n'ont pas une carrière diplomatique et qui, à l'issue de la mission à eux assignée temporairement, cessent de faire partie du personnel diplomatique. »

La loyauté et la moralité des fonctionnaires publiques, surtout de ceux engagés dans des ministères ayant des relations avec l'extérieur, ne pouvait pas être assurée, ni chez nous ni ailleurs, seulement par la prise en responsabilité par un engagement et par la prestation du serment. Ceci étant, par l'arrêté du 24 juillet 1936 (doc. 32), on interdisait aux membres du corps diplomatique et du corps consulaire, à tous les fonctionnaires du ministère des Affaires étrangères tout mariage avec des femmes d'autre nationalité que roumaine ; de plus, même le mariage avec une Roumaine était conditionné par la permission préalable donnée par le ministère des Affaires étrangères. L'utilité et le poids d'une telle décision n'ont rien à voir à la xénophobie, mais donnaient expression à l'exigence de chaque État de prendre et suivre les mesures par lui considérées nécessaires pour la sauvegarde de la sûreté nationale. Deux ans plus tard, le 5 mai 1938, par un nouvel arrêté royal sur le même sujet (doc. 37), on insistait sur le mariage permis seulement après une autorisation préalable, écrite, issue par le ministère des Affaires étrangères, et on laissait à la portée de ceux intéressés la décision de se marier avec un/une étranger/étrangère, seulement suite à une haute permission. Le décret stipulait la sanction sévère de ceux qui transgressaient ses clauses par leur licenciement, sans la possibilité d'être rappelés dans leurs fonctions respectives, et aussi, la sanction de ceux qui avaient transgressé l'arrêté du 24 juillet 1936.

En 1937, à l'époque où le ministère des Affaires étrangères avait à sa tête Victor Antonescu (29 août 1936–28 décembre 1937), deux réglementations ont été approuvées, dont l'intérêt ne se réduit pas seulement à leurs contemporains car elles signifient des repères importants de l'évolution temporelle enregistrée dans le traitement et la solution des problèmes envisagés ; il est question du Règlement des frais de déplacement et des appointements à l'étranger des fonctionnaires du ministère des Affaires étrangères (doc. 34) et le Règlement consulaire (doc. 35).

En ce qui concerne le premier règlement, adopté le 14 avril 1937, il introduisait un surplus de rigueur dans l'établissement et le paiement de appointements, dans la fixation des critères de leurs modifications compte tenu des taux de change du pays de résidence des envoyés respectifs de l'État roumain, d'une part, et un surplus de rigueur concernant les normes de fixation et couverture des frais de voyage pour la transportation de Roumanie jusqu'au pays de résidence et retour, pour le transport imposé par les obligations professionnelles à l'intérieur du pays où le diplomate avait été accrédité ou pour le transport, dans une mission limitée, du pays où il avait été en permanence accrédité à un autre pays.

Le Règlement consulaire adopté le 24 octobre 1937 remplaçait le Règlement consulaire du 12 janvier 1889 et tous ses amendements ultérieurs.

Avec ses 206 articles — une vraie brochure —, le nouveau règlement consulaire était un reflet de nouvelles réalités extérieures de Roumanie, du développement de ses relations sur des multiples plans, d'une plus ample et intense circulation des biens et des hommes, de la complexité et de la diversité des problèmes auxquelles était confronté un office consulaire à l'époque moderne. Renfermant l'expérience roumaine de plus de cinq décennies et demie depuis l'adoption de l'ancien règlement consulaire, aussi que celle accumulée par d'autres États, le nouveau règlement consulaire devenait, pour tous nos offices consulaires, par sa rigueur et précision, un instrument de travail indispensable, bien fait et adéquat aux nouvelles réalités et nécessités.

Par le décret royal du 28 avril 1938 on amendait certains articles de la Loi d'organisation du ministère des Affaires étrangères, compte tenu de la possibilité de porter certaines légations au rang d'ambassades et d'y instituer aussi le rang d'ambassadeur, toutes les deux par arrêté royal (doc. 36). Ceux qui vont parcourir ce tome pourront retrouver, dans les annexes, non seulement l'établissement mais aussi l'interruption ou la rupture des relations diplomatiques, le degré de représentation, les chefs des missions respectives, des agences diplomatiques, des légations, des ambassades. On se contentera de mentionner seulement que pendant l'entre-deux-guerres la Roumanie a ouvert des ambassades à Varsovie (1er mai 1938), Paris (9 décembre 1938), Saint-Siège (15 décembre 1938), Athènes (1er janvier 1939), Ankara (1er janvier 1939), Belgrade (1er janvier 1939) et les premiers ambassadeurs

ont été Richard Franasovici, Gheorghe Tătărescu, Nicolae Petrescu-Comnen, Radu Tr. Djuvara, Vasile Stoica, Victor Cădere. La signification de cette préface et l'espace à elle adéquate ne nous permettent pas d'insister sur les raisons et circonstances où se sont établies, interrompues ou rompues les relations diplomatiques, ou sur les moments où l'on a procédé de la sorte (causes, significations, personnalités).

Au milieu de l'année 1938, par arrêté royal, on a procédé au passage du service extérieur de la Direction générale de la presse et de la propagande du ministère de l'Intérieur (doc. 38) au ministère des Affaires étrangères. On en ainsi finissait avec une anomalie et on répondait à l'exigence exprimée dès l'issue de la Grande Guerre concernant les moyens d'information et de propagande par la presse dont la diplomatie roumaine disposait. Le personnel et le budget octroyés étaient modestes mais, de toute façon, ils suppléaient dans la centrale et dans les offices des nécessités d'autant plus prononcées que la guerre idéologique imposait très nettement des réactions de défense.

On a déjà souligné que dès de son mandat de ministre des Affaires étrangères, Take Ionescu avait insisté sur la nécessité de rédiger une loi d'organisation du ministère des Affaires étrangères. Malheureusement, les années passèrent, plusieurs ministres se sont succédé au Palais Sturdza mais, par de complexes raisons, tout se réduisit à des compléments et rectifications.

Quarante-quatre ans après l'adoption de la Loi de réorganisation du ministère des Affaires étrangères du 13 février 1894 (qui a été modifiée le 15 mars 1912, le 30 août 1920 et le 19 juillet 1921), la première loi organique consacrée au ministère des Affaires étrangères a été adoptée, par arrêté royal, le 16 juillet 1938 (doc. 39), pendant le portefeuille de Nicolae Petrescu-Comnen (30 mars–21 décembre 1938) ; après avoir été légèrement amendée et complétée (doc. 40), elle a été republiée dans le *Journal Officiel* le 17 février 1939 (doc. 41).

Elle a été rédigée en tenant compte de l'idée que la nouvelle structure d'organisation devait « tenir tête non seulement aux circonstances actuelles mais aussi auxquelles à prévoir pour une période future assez éloignée », que l'acte législatif devait être non seulement « une œuvre du présent mais aussi de l'avenir ». Pour la première fois, on y stipulait expressément : « Le ministère des Affaires étrangères a dans ses attributions exclusives les rapports de la Roumanie avec les États étrangers, avec la Société des Nations et avec les institutions juridiques internationales, aussi que la négociation et l'interprétation des traités et des conventions de n'importe quelle nature ».

La loi entérinait de nouvelles structures, une plus précise et rigoureuse délimitation de leurs attributions ; elle apportait des modifications aux grades de la représentation diplomatique (un nouvel office diplomatique était introduit : « l'ambassade ») et a jeté de nouvelles fondations pour les offices consulaires ; a unifié le service

diplomatique au service consulaire, le recrutement du personnel consulaire étant fait exclusivement parmi le personnel diplomatique ; a prévu de nouvelles dispositions pour la préparation des cadres (insistant sur l'approfondissement de la connaissance des problèmes économiques et des langues étrangères), leur sélection et promotion ; la stabilité dans la carrière ; a prévu l'obligation des diplomates et des fonctionnaires de déposer aux archives du ministère tout acte et document à caractère officiel qu'ils possédaient, etc.

Les documents compris par ce volume permettent la conclusion que, malgré sa longue élaboration, la loi a souffert ensuite, sous peu, plusieurs complétions et amendements (doc. 40, 42, 43, 46, 48, 49, 50, 51, 56, 57). On ne se propose ici de discuter la raison de chacune complétion — d'autant plus que leurs exposés de motifs n'ont pas été toujours gardés —, mais on est obligé de signaler que ces amendements et complétions n'avaient rien à faire avec les évolutions sur le plan international et à la situation extérieure de la Roumanie.

Il est d'habitude connu, du moins par les spécialistes — historiens, juristes, diplomates — que la fin des années '30 a connu, sur le plan européen, l'intensification des tensions extérieures, l'abandon progressif des principes et des normes de droit international, l'appel des États totalitaires de plus en plus soutenu à des pressions et à la force, la montée des actes conciliatoires des grandes démocraties occidentales. Les États totalitaires ont procédé à une modification par la force de la géographie du continent européen. Même la Roumanie a souffert un procès de démembrement, par la perte des parties importantes de son territoire national. À 26–28 juin 1940, le gouvernement de l'URSS a adressé deux notes d'ultimatum à la Roumanie, en lui demandant le départ immédiat de l'administration et de l'armée roumaine du territoire de la Bessarabie et de la Bucovine du Nord. Ainsi, la Roumanie a perdu, par ce qui dans la littérature de spécialité est appelé « Le Dictat de Moscou », un territoire de 50 762 km² et 3 900 000 habitants environ. Le 30 août 1940, à Vienne on a signé les documents de « l'arbitrage » allemand-italien (« Dictat de Vienne ») qui arrachaient à la Roumanie la partie de nord-ouest de la Transylvanie (43 492 km² et 2 700 000 habitants environ, dans leur plupart Roumains) en la remettant à la Hongrie horthyste. Le 7 septembre 1940, on a signé le traité de frontière roumano-bulgare de Craiova, par lequel la partie de sud de la Dobroudja (le « Quadrilatère, c'est-à-dire les comtés de Durostor et Caliacra) est devenue partie composante de la Bulgarie.

Dans cette situation extrêmement difficile, dans un intervalle très court et seulement au moment où l'occupant l'a permis, de grandes masses de population existante dans les territoires arrachés au pays se sont réfugiées vers ce qui était encore resté de la Grande Roumanie.

Par la suite, le 13 septembre 1940 on a fondé, par des arrêtés-lois, le Commissariat général au déplacement de la population de Dobroudja (doc. 44), puis, le 14 septembre 1940, le Haut-Commissariat aux réfugiés de Bessarabie et du Nord de la Bucovine (doc. 45) et le Haut-Commissariat aux réfugiés du Nord de la Transylvanie (doc. 47). Les règlements mentionnés cherchaient à entraver le chaos, en établissant les responsabilités présentes et immédiates des organismes à peine fondés, les compétences, les moyens financiers et matériaux, les relations de collaboration avec les autres institutions de l'État. Tous ces hauts-commissariats fonctionnaient auprès du ministère des Affaires étrangères.

Malgré les exigences insistantes du Dirigeant de l'État concernant une activité intense et cohérente pour la réorganisation des ministères, la Loi de (ré)organisation du ministère des Affaires étrangères fut retardée de plus de trois ans. La lenteur dont on en agissait à l'intérieur du ministère des Affaires étrangères portât Ion Antonescu à demander maintes fois, par le secrétaire général de la Présidence du Conseil des ministres, des mesures pour l'accélération des efforts et la finalisation des démarches préparatoires.

À la fin de l'année 1941, le ministère des Affaires étrangères a répondu aux adresses du Cabinet Civil par des notes que l'on reproduit *in extenso*, en les considérant intéressantes pour la connaissance des difficultés réelles affrontées par la démarche de réorganisation du ministère et des raisons objectives ou formelles invoquées pour les retards survenus.

La réaction de Ion Antonescu a été sévère. Son ample résolution, du 21 novembre 1941, gardée aussi sous la forme *manu propria*, exprimait un état de mécontentement dû non pas seulement aux désagréments amassés au fil des ans à la direction du ministère des Affaires étrangères, mais aussi à la lenteur dont la direction du ministère agissait. Les jugements de principes ont été sévères, tout comme les qualifications *rationae materiae* et *ad personam* furent sans équivoque, les syntagmes du texte tenant parfois du pamphlet du journaliste. On a reproduit toute cette résolution par plusieurs raisons. Parce qu'elle appartenait à un chef d'État, parce qu'elle concernait la diplomatie roumaine (en étant la seule de la sorte que l'on avait identifiée pendant l'existence du ministère des Affaires étrangères), parce qu'elle avait le courage de mettre le doigt sur la plaie et d'appeler les choses par leur nom, en coupant court le bavardage et la diplomatie stérile.

Une telle perspective était confirmée d'une façon courageuse et directe par l'ample étude intitulée « Le ministère des Affaires étrangères et le service diplomatique roumain. Comment sont-ils et comment devraient-ils l'être » rédigée par le diplomate roumain F.C. Nanu, personnalité connue, possédant une grande expérience dans la matière, qui s'était trouvé plusieurs fois à la tête des missions diplomatiques, en étant,

les derniers temps, chargé de la coordination des importantes structures de la Centrale : la Direction des affaires administratives, la Direction des affaires consulaires, la Direction du personnel, la Direction des fonds et de la comptabilité, le Service des archives, le Service de la registration et le Service de la bibliothèque. Achevée le 15 janvier 1941, cette étude a été remise, sans lui en avoir changé d'un mot, d'après ce que son auteur en dit, le 2 décembre 1941, au Cabinet Civil, en étant adressée à Ion Antonescu.

En résumant d'une façon objective l'ample processus de dégradation connu par les structures du ministère des Affaires étrangères et pas la diplomatie roumaine pendant l'entre-deux-guerres, F.C. Nanu affirmait : « Par comparaison aux attentes existantes il y a 30 ans [le second décennie — *n.n.*] à l'adresse de la diplomatie roumaine, et par comparaison à la technique diplomatique de cette époque-là, le ministère des Affaires étrangères travaillait beaucoup mieux au temps de nos parents que maintenant. Tout d'abord, il avait une direction constante dans la personne du Roi Carol [Carol I — *n.n.*]. Notre diplomatie s'était achevée sous son long règne une tradition. La diplomatie était une vraie carrière et dans les hauts postes il était tout naturel qu'exclusivement de distingués fonctionnaires, à tour de rôle, fussent nommés ; d'une manière exceptionnelle seulement il arrivait que des hommes d'État du dehors de la carrière fussent nommés, c'est-à-dire lorsque l'on ne disposait pas d'un diplomate qui se fût situé à la hauteur des exigences d'un très important poste. En étant aussi très bien rémunérés, les diplomates travaillaient pour de bon dans le ministère, et la carrière attirait des jeunes d'une réelle valeur. À l'intérieur du ministère il existait un noyau de fonctionnaires spécialistes, constants. D'ailleurs, du moment où aucune personne sans fortune n'était reçue dans le service diplomatique, les meilleurs fonctionnaires auraient présenté leur démission si leurs droits avaient été foulés aux pieds. Seulement vers la fin du règne du Roi Carol il avait été permis à trop de jeunes médiocres d'entrer dans la carrière. Le vent de la démocratie intégrale et l'ère des politiciens de métier, dont les parents devaient faire fortune, avaient commencé à se sentir. Après la mort du vieux Roi l'ère de la diplomatie casanière commença. Le chef temporaire de notre diplomatie, fût-il le ministre titulaire ou le président du Conseil, travaillait chez soi, entouré d'un petit groupe de « garçons de confiance ». Presque tous les papiers d'État importants ne franchissaient même pas le seuil du ministère officiel et jusqu'aujourd'hui leur trajet nous reste inconnu. Les hauts postes se distribuaient fonction du degré de « dévouement » envers le chef ou suite aux pistons du candidat. Les appointements à l'étranger étaient établis non pas d'après des critères objectifs mais *intuitu personae*. Travailler dans le ministère était une vraie punition, compte tenu l'immense différence entre les salaires à l'intérieur du pays et les appointements à l'étranger, différence d'autant plus difficile à supporter

que le devoir de « représenter » à l'étranger impose un certain standard de vie. Il n'est pas difficile de mener la vie la plus simple lorsque l'on n'a pas connu une autre meilleure. Mais lorsque quelqu'un est habitué à bien vivre, il lui est très pénible de d'habituer tout d'un coup à une vie pauvre. [...] Comme les Roumains n'héritent qu'assez peu du caractère fort des vieux Romains, il n'est pas étonnant que face à une telle perspective, la friponnerie a connu un vrai essor. Plus la carrière était « démocratique », plus le mal envahissait tout, car les gens qui avaient une certaine fortune pouvaient encore vivre même d'un salaire réduit, mais pour ceux sans fortune du tout une telle vie était un tourment qu'ils voulaient fuir à tout prix. »

À part certaines notes conservatrices, l'analyse signée F.C. Nanu est correcte tant dans ses parts de principe que dans les détails fixés dans les nombreuses pages d'études et propositions. Tout prochain travail consacré à la diplomatie roumaine ne peut plus ignorer le phénomène et les fausses pudeurs que l'œuvre de Nanu porterait atteinte au prestige du pays sont pernicieuses.

Le but de l'ample étude dont on a référé était succinctement défini par son auteur : « Parmi les institutions roumaines qui ont besoin d'un ferme renouvellement se trouve, bien sûr, la diplomatie roumaine. Je ne parle pas ici de „la diplomatie” au sens des fins suivies par la Roumanie dans sa politique extérieure, mais je reste sur le sens technique du mot, c'est-à-dire l'organisme d'État créé pour servir en tant qu'outil d'information et d'exécution au gouvernement, sur le domaine de la politique extérieure. [...] // C'est vrai, certes, que la „haute politique” ou la „haute diplomatie” d'un pays est presque toujours établie par des facteurs qui n'appartiennent à la diplomatie au sens technique. Elle est imposée soit par des circonstances „géopolitiques”, soit par des rancunes irréconciliables entre les pays, soit par des besoins économiques, ou même par les sympathies, antipathies ou les ambitions d'une tête d'État ou d'un group tout puissant, et, bien de fois, de „la résultante” des ces éléments souvent contradictoires. // Mais il est évident que les méthodes et le moment de l'exécution de cette politique, donc son succès ou son échec, dépendent plus ou moins d'une plus ou moins habile agencement des services techniques. »

Une pareille étude remise au Cabinet Civil est arrivée, à coup sûr, sur le pupitre de Ion Antonescu, en lui renforçant les mécontentements et en lui accentuant les préoccupations pour l'organisation du ministère des Affaires étrangères.

Une réponse au besoin de réglementer toute l'activité de l'État dans le domaine des relations internationales allait être donnée seulement en 1944, en pleine guerre, dans une conjoncture politique internationale défavorable, à l'époque d'un régime de dictature militaire.

Une contribution significative à la définition des principes de la législation, à l'établissement des structures et des compétences à l'intérieur de l'administration

centrale et à l'extérieur, à l'établissement des critères, des conditions et des moyens de formation des cadres et de sélection des personnes a eu Mihai A. Antonescu, le ministre des Affaires étrangères (30 juin 1941–23 août 1944). L'ample rapport du 20 mars 1944 sur la nouvelle Loi d'organisation du ministère des Affaires étrangères, le cadre légal d'organisation des fonctions internationales de l'État roumain (doc. 58) fait preuve, du point de vue de notre démarche seulement, d'un raisonnement clair, d'une étude appliquée, d'une rigoureuse manière d'envisager et définir les principes, les structures, les moyens, etc.

Le 8 avril 1944 on a adopté l'Arrêté sur les lois concernant l'établissement de l'exercice des fonctions internationales de l'État roumain (doc. 59) par les règlements suivants : la Loi d'organisation du ministère des Affaires étrangères (doc. 60) ; la Loi de fondation et d'organisation de l'Institut Royal Roumain des Recherches Internationales et des Sciences Politiques (doc. 61) ; la Loi de fondation et d'organisation des écoles roumaines et des instituts culturels de l'étranger, des bourses d'État et de la condition des étudiants roumains à l'étranger (doc. 62), toutes les trois lois étant publiées dans le *Journal Officiel* du 10 avril 1944.

Au-delà de tous considérants idéologiques ou politiques, s'impose la remarque que cet ensemble d'actes législatifs représente sans aucun doute la plus complète loi organique du ministère des Affaires étrangères. Dans une conception novatrice, ces actes ont visé la réglementation de toute l'activité de l'État dans le domaine des relations internationales.

De la sorte, le ministère des Affaires étrangères était investi du « droit d'organiser la représentation de la Roumanie dans les rapports avec les autres États et institutions internationales », du droit « de veiller et assurer la défense des intérêts et droits internationaux des Roumains et du Royaume », du droit « d'assurer la participation du Royaume de Roumanie à l'organisation internationale et à la représentation dans les institutions internationales », du droit de « diriger et garantir les intérêts économiques internationaux », du droit « d'organiser la coopération de la Roumanie à la vie spirituelle de la communauté des peuples, en assurant à la nation roumaine ses fonctions nationales, régionales et européennes ».

Dans toutes ces réglementations, trop amples, peut-être, et trop détaillées (229 articles, la première ; 61 articles, la deuxième ; 45 articles, la troisième), un certain excès de juridisme a été fait, quelques stipulations insistant sur des détails qui, naturellement, devraient être établis par des réglementations (règlements) intérieures et non pas par les lois respectives.

Dans le contexte international du moment (à la date de l'adoption de ces lois, le 8 avril 1944, la Roumanie était en rupture ou en interruption des relations diplomatiques avec 22 États et en état de guerre avec 10 États), cet ensemble législatif

était plutôt un exercice théorique. Le cours politique des événements extérieurs et intérieurs l'a privé de perspective et de viabilité.

Le 23 août 1944, le gouvernement Ion Antonescu a été renversé. Un nouveau gouvernement a été constitué, formé des représentants du Parti national paysan, du Parti national libéral, du Parti social démocrate et du Parti communiste de Roumanie.

La proclamation du Roi Mihai I du soir du 23 août 1944 et la Déclaration du gouvernement roumain de l'après-midi du 24 août 1944 ont consacré la rupture des relations avec les pays de l'Axe et la cessation immédiate de la guerre avec les Nations Unies. La Roumanie s'est engagé de tout son potentiel matériel et humain dans la lutte contre les forces hitlériennes et fascistes, ayant une contribution substantielle à la victoire finale.

Après le coup d'État du 23 août 1944, les événements se sont très vite déroulés. Conformément aux décisions prises par les Grandes Puissances, la Roumanie serait entrée sous la sphère d'influence de l'URSS.

L'ensemble de lois d'avril 1944, considéré comme une création artificielle du régime de dictature militaire, a été abrogé.

Une nouvelle loi d'organisation du ministère des Affaires étrangères a été adoptée le 8 mars 1946 (doc. 71). En motivant la nécessité d'une loi pareille, Gheorghe Tătărescu, vice-président du Conseil des ministres et ministre des Affaires étrangères, invoquait la loi organique du 19 juillet 1921, qui avait été modifiée par « des amendements exigés tant par l'expérience des derniers 25 ans que par les changements politiques et sociaux d'aujourd'hui ».

La nouvelle loi refondait le Conseil juridique, équivalait les grades diplomatiques aux ceux consulaires, disposait que de la Commission consultative et de la Commission disciplinaire fissent aussi partie un délégué du syndicat des fonctionnaires de ce département.

Dans le rapport de Gheorghe Tătărescu, qui accompagnait ce projet de loi, on faisait quelques précisions, imposées par les forces d'extrême gauche, qui auront avoir des effets fort nuisibles et à long terme. Ainsi, « pour pouvoir mieux répondre à une exigence politique souvent vérifiée et pour faciliter l'usage au service du pays de certains éléments hautement préparés mais situés en dehors de la carrière diplomatique, on a prévu la possibilité de confier la direction de nos offices diplomatiques à des personnalités de l'extérieur du ministère » ; « les normes concernant les programmes des cours et des examens ont été modifiées pour leur donner la teneur la plus proche des connaissances de spécialité demandées aux divers candidats » ; « pour ce qui est de l'embauchage du personnel auxiliaire et de spécialité, des normes particulières ont été établies, pour l'administration centrale aussi que pour le service extérieur ».

Grâce à ces orientations, qui auront bientôt recevoir la consécration par la loi, de la tête des affaires diplomatiques roumaines furent disparus tous les diplomates de carrière et les hommes politiques de l'ancien régime, et dans l'appareil du ministère des Affaires étrangères entrèrent toute sortes de non avenus qui manquaient non seulement d'une qualification dans le domaine, mais aussi d'une qualification quelconque. Il suffit de mentionner qu'au grade d'assistant stagiaire — grade à peine constitué — pouvait se porter candidat toute personne qui aurait eu un diplôme de baccalauréat ou tout autre acte équivalent à un diplôme, du pays ou de l'étranger, et qui aurait passé un examen d'admission. Sans trop y insister, on soulignera seulement le fait que le niveau de préparation intellectuelle pour les employés du ministère baissa manifestement et à long terme. Toutes les prémisses pour un pareil déclin étaient remplies : le programme des matières pour le concours d'admission au niveau d'attaché stagiaire était réduit et superficiel (dissimulé par la formule « éléments de droit civil et commercial », « éléments d'économie politique », etc.), la composition des commissions d'admission assurait la prépondérance des facteurs extérieurs au corps diplomatique ; la moyenne minimale d'admission, sur l'échelle de 0 à 10, était établie à 6 ; ceux qui étaient apportés aux postes d'assistants stagiaires bénéficiaient d'un terme de 5 ans depuis leur embauchage pour obtenir leur diplôme de licence ès droit ou ès lettres et pour apprendre la langue française. La réduction des exigences se manifestait aussi au niveau des attachés de légation et des attachés de consulat, des secrétaires de légation troisième classe et des vice-consuls.

L'instauration du gouvernement du 6 mars 1945, imposé par le proconsul de Moscou, Andreï Ianouarievitch Vychinski, a fait de la sorte que le procès destructif de communisation et soviétisation eût un caractère univoque.

On frappait fortement ainsi la classe politique roumaine, les partis et les personnalités politiques, la diplomatie et la presse, etc.

Le 7 octobre 1944, on a adopté l'arrêté-loi d'épuration de l'administration publique (doc. 64), promu par D.D. Negel, le ministre de la Justice, et le 9 février 1945, l'arrêté-loi d'épuration de la presse (doc. 65) promu par Constantin Vișoianu, le ministre des Affaires étrangères.

Le premier arrêté mentionné excluait de l'administration publique ceux qui : avaient eu dans l'exécution du service une attitude abusive ou une tenue indigne ; s'étaient mis sous quelque forme que ce fût au service des intérêts hostiles à la nation roumaine ; avaient milité sous quelque forme que ce fût dans une organisation politique ou paramilitaire quelconque : légionnaire, fasciste ou hitlérienne, ou avaient servi par tout moyen les fins des organisations dictatoriales. Étaient exceptés ceux qui « par des actes concrets et clairement prouvés, peuvent établir qu'ils ont abandonné les organisations politiques ci-dessus mentionnées et se sont impliqués dans la lutte pour

la conquête des libertés démocratiques et pour le bannissement du fascisme de Roumanie depuis une date antérieure au 23 août 1944 ».

Le deuxième arrêté punissait jusqu'à l'interdiction définitive, les journalistes, les publicistes et les collaborateurs de la presse qui s'étaient mis au service du hitlérisme et du fascisme, en servant ainsi aux intérêts hostiles au peuple roumain ; ont été stipendiés par les pouvoirs de l'Axe pour la propagande en faveur de leur politique ; ont préparé l'opinion publique pour l'entrée dans l'Axe et ont exhorté à la guerre injuste contre les Nations Unies ; ont milité pour des idées contraires aux principes démocratiques ou, sous l'influence des conceptions antidémocratiques, ont exhorté aux actes de terreur, aux rébellions, tortures ou crimes ou ont y participé.

Dans le rapport qui accompagnait ce projet d'arrêté-loi, Constantin Vișoianu affirmait d'une manière catégorique : « Le ministère des Affaires étrangères qui, par la suppression du ministère de la Propagande, a repris les attributions de réglementation de la presse et des informations et, d'autre part, par ses attributions naturelles, doit veiller sur le maintien des bonnes relations avec les Nations Unies, considère nécessaire d'intervenir pour éliminer, le plus tôt possible, du domaine de la presse tous ceux qui ont travaillé contre les Nations Unies ».

On a inclus les deux arrêtés-lois de la façon la plus naturelle, parce qu'ils visent aussi le personnel du ministère des Affaires étrangères, tant qu'il a impliqué le ministère des Affaires étrangères dans tout le procès d'épuration de l'administration publiques et de la presse.

En rapportant dans le gros plan les raisons de ces mesures et leurs stipulations particulières, on dira que, d'une façon indiscutable, elles s'imposaient comme une nécessité impérieuse, qu'elles furent reçues positivement par les Nations Unies qui, par la commission alliée de contrôle, ont poursuivi leur application fidèle et ont intervenu (surtout par l'intermédiaire de la partie soviétique et par cette commission) chaque fois qu'ils considèrent que ceux appelés à les appliquer en avaient fait preuve d'un retard, une dérogation ou une faiblesse quelconques.

Au nom de ces principes sains et des stipulations claires mais qui permettaient une interprétation *lato sensu*, on condamna non pas seulement les coupables mais aussi des innocents.

Le procès d'épuration a frappé plus amplement et d'une façon plus douloureuse surtout le ministère des Affaires étrangères.

Ainsi, donnant suite à la décision de la Commission ministérielle pour redressement économique et stabilisation monétaire du 31 août 1947, sous la signature de Gheorghe Tătărescu, vice-président du Conseil des ministres et ministre secrétaire d'État du ministère des Affaires étrangères, on a pris la décision de « supprimer les postes budgétaires » (un euphémisme pour le vrai terme qui était « épuration »), à partir

de 1er septembre 1947. Par la suite, 234 personnes du ministère des Affaires étrangères étaient licenciées, parmi lesquelles on retrouvait des ministres, diplomates de l'échelle hiérarchique mais aussi des fonctionnaires, depuis les chefs de service ou de bureau jusqu'aux dactylographes, archivistes, relieurs de dossiers, courriers, hommes de ménage.

Et c'était seulement le commencement.

Tous ceux qui étaient liés d'une façon ou d'autre aux anciennes structures qui avaient appartenu au régime renversé le 6 mars 1945 ont été la cible de l'épuration.

Dans les documents comprises par ce tome, les chercheurs et les lecteurs trouveront les pages troublantes des procès intentés au Parti national paysan, de vraies machinations judiciaires de type staliniste, qui ont accusé une liaison directe entre les « actes de trahison, espionnage dévoilés » au cours du procès du Parti national paysan et « les bureaux du ministère des Affaires étrangères ».

La campagne furibonde menée par le journal *Scânteia* (l'Étincelle) — le journal du Parti communiste de Roumanie — contre la direction du ministère des Affaires étrangères, contre son chef, visant son éloignement du gouvernement, a eu rapidement l'effet escompté.

Le 5 novembre 1947, la Commission des affaires étrangères de l'Assemblée des Députés, réunie sous la présidence du député Miron Constantinescu, a soumis au plein de l'Assemblée des Députés une motion de méfiance à l'égard du titulaire du ministère des Affaires étrangères. L'Assemblée des Députés — dont la composition truquée par les précédentes élections ne permettait qu'une seule solution — n'a plus rempli qu'une simple formalité.

Adoptée par l'Assemblée des Députés, la motion de méfiance a été soumise au débat du Conseil des ministres et a provoqué la démission des ministres membres du Parti national libéral-Tătărescu.

Toute une époque arrivait à son terme. À la direction du ministère des Affaires étrangères une fanatique communiste venait d'être installée — une figure proéminente de l'Internationale III : Ana Pauker, la première femme de l'histoire du pays et du monde qui accédait à une telle dignité.

Le procès d'épuration du ministère des Affaires étrangères s'accéléra.

Le 17 novembre 1947, par la décision d'Ana Pauker, personnage maléfique resté à la direction du ministère des Affaires étrangères pendant près de cinq ans (6 septembre 1947–11 juillet 1952), encore 161 personnes ont été victimes à la « compression ». Deux semaines plus tard, le 1er décembre 1947, 24 personnes supportaient la même décision de compression et encore 74 étaient transférées à la Régie Autonome des Chemins de Fer Roumains.

Plusieurs diplomates roumains, proches collaborateurs de Nicolae Titulescu, ont été jetés en prison. Parmi eux : Savel Rădulescu, Ion Lugoșianu. Ses neveux, Ionel Christu, Sergiu Nenișor, Gheorghe Nenișor, ont été, eux aussi, emprisonnés.

Pas mal de diplomates roumains, en prévoyant mieux que la plupart de leurs semblables ce qu'il allait se passer, sont restés à l'étranger, en choisissant le chemin de l'exil et finissant leur vie — quelques uns — en exil. On ne mentionne ici que les noms de Elena Văcărescu, Raoul V. Bossy, Ion Gheorghe, Ion Pangal, Vespasian Pella, Alexandru Cretzianu, Viorel Virgil Tilea, Carol (Citta) Davila, Paul Zănescu, Mircea Eliade, Eugen Ionescu, Aron Cotruș, George I. Duca, Nicolae Vălimărescu, Brutus Coste, George Anastasiu, George Antoniadă, Dumitru Danielopol, Dumitru Amza, Cornel Bianu, Ion Dragu, Constantin Virgil Gheorghiu, Alexandru Gregorian, Ion Rațiu, Vladimir Ionescu, Aurel Lapedatu. Ceux qui sont restés en Roumanie, comme par exemple Lucian Blaga, même s'ils n'ont pas été arrêtés, ont été complètement marginalisés, menant leur vie dans une misère humiliante.

Par leur malheureuse destinée, quelques anciens ministres roumains des Affaires étrangères se sont retrouvés dans une situation toute particulière. Istrate Mircescu (28 décembre 1937–10 février 1938) mourut en prison, à Aiud, en 1951. Nicolae Petrescu-Comnen (30 mars–21 décembre 1938) choisit le chemin de l'exil et fini sa vie à l'étranger, en 1958. Grigore Gafencu (22 décembre 1938–1er juin 1940) s'expatria après l'issue de sa mission à Moscou et finit ses jours en exil, en 1957 (il avait été condamné par contumace à beaucoup d'années de prison). Ion Gigurtu (1er juin–28 juin 1940) mourut en prison, en 1959, à Sighet. Constantin Argetoianu (28 juin–4 juillet 1940) eut le même sort et mourut en prison, à Sighet, en 1955. Mihail Manoilescu (4 juillet–14 septembre 1940) mourut en prison, à Sighet, en 1950. Mihail Sturdza (14 septembre 1940–27 janvier 1941) a été obligé, compte tenu de son rôle pendant la rébellion légionnaire du 21–23 janvier 1941, à émigrer et a finit ses jours en dehors des frontières du pays. Ion Antonescu (*ad intérim*, 20 décembre 1940–30 juin 1941) et Mihai A. Antonescu (30 juin 1941–23 août 1944) ont été condamnés à mort et exécutés le 1er juin 1946. Grigore Niculescu-Buzești (23 août–4 novembre 1944) finit, lui aussi, sa vie prématurément, en exil. Constantin Vișoianu (4 novembre 1944–28 février 1945) s'exila et mourut en exil en 1994. Gheorghe Tătărescu (6 mars 1945–5 novembre 1947) fut arrêté, condamné, emprisonné et mourut à sa résidence surveillée, en 1957.

Sous l'occupation étrangère, la Roumanie n'a pas plus pu mener, bien des années, une politique extérieure indépendante.

À la direction du ministère des Affaires étrangères, après le bannissement d'Ana Pauker — de métier, institutrice — se sont suivis des personnages qui n'avaient rien à faire à la diplomatie : Simion Bughici (11 juillet 1952–3 octobre 1955), qui avait

fini seulement 3 classes de lycée ; Grigore Preoteasa (3 octobre 1955–16 juillet 1957), qui avait fini seulement le lycée. Depuis l'éloignement de Gheorghe Tătărescu jusqu'à l'arrivée à la tête du ministère des Affaires étrangères d'une personne ayant des études de spécialité, juriste de formation — Ion Gheorghe Maurer (16 juillet 1957–15 juin 1958) — une dizaine d'années allait s'écouler.

Sous le même signe de la guerre contre tout ce qui rappelait l'ancien régime, plus qu'une décennie devait passer avant que les offices diplomatiques roumains de l'étranger aient de nouveau eu des diplomates de carrière qui, cette fois, ne fussent plus formés à Paris, Londres et Genève, mais à Moscou, Kiev et Harkov.

Par des raisons d'image, le régime communiste de Bucarest a nommé, à court terme, à la tête de certaines missions diplomatiques quelques intellectuels roumains : Iorgu Iordan à Moscou ; Mihail Ralea à Washington ; Simion Stoilov à Paris, Grigore C. Moisil à Ankara. Le fait peut être considéré un accident.

Pendant les mois du juin et juillet 1958, les armées soviétiques ont été retirées du territoire roumain, après 14 ans d'occupation militaire du pays.

La Roumanie pouvait de nouveau aspirer à une politique extérieure indépendante.

La réalité inéluctable de l'appartenance de notre pays au Traité politique et militaire de Varsovie et au Conseil d'assistance économique mutuelle (CAEM) a imposé à la Roumanie, pendant trois décennies, un ensemble de contraintes et de pressions politiques, militaires, économiques, que Bucarest n'a jamais pu définitivement éloigner mais qu'il s'est évertué à éluder ou dépasser par de difficiles et complexes efforts et démarches politiques et diplomatiques.

GEORGE G. POTRA

PREFACE

The second volume of the “Historical Evolution of the Ministry of Foreign Affairs” Collection — *Institutional Organization of the Ministry of Foreign Affairs. Acts and Documents (1920–1947)* — comprises 72 documents illustrative for the directions and significant demarches achieved in the organization and functioning of this major institution of the Romanian State.

As a whole, the structure of the Ministry of Foreign Affairs was for quite a long period of time similar to the one set by the organic law of February 13, 1894, an institutional act completed with the amendments introduced by the law adopted on March 15, 1912, suggestively titled Law for the Reorganization of the Ministry of Foreign Affairs.

The new political realities — the existence of a unitary, sovereign and independent state, embarked upon a broad and complex modernization process, on the one hand, and upon involvement and assertion in international life, on the other — demanded, in the 1920–1921, normative acts able to make activities more efficient, more equitable and representative.

The head of the Ministry of Foreign Affairs in those days, Take Ionescu, initiated the amendment of some articles of the Law of March 15, 1912, by creating new directorates under that department and changing the employment conditions in the diplomatic and consular staff, in order to allow a more easy access of the youth from the incorporated provinces.

Subsequently, under the law of July 19, 1921, on the Amendment of Some Articles in the Law on the Reorganization of the Ministry of Foreign Affairs, three new directorates were set up: the Juridical Directorate, the Frontiers Directorate and the Press Directorate. In the preamble to the draft law, Take Ionescu stated: “The multiplicity of questions still pending solution as regards the implementation of treaties establishing the new political organization of Europe demanded the setting up of these new directorates. The creation of a Press Directorate under the Ministry of Foreign Affairs was thought an appropriate measure, enabling it to centralize all the news

regarding all the country's interests, to defy the trends hostile to us and enlighten the world public opinion about our country's aim and the directives of its policy".

In their debates at the Assembly of Deputies and the Senate, the Romanian members of Parliament advocated for the need of a unitary treatment of all the central administration personnel and the diplomatic and consular staff, and sustained the precise statement of the admissibility conditions, of the salary gradations, meant to protect the personnel against political partiality, as well as the specification of the reasons and procedures of dismissal from office, able to eliminate any arbitrary measures.

Worth mentioning, following the stands taken in the legislative bodies, as concerns the consular staff, a significant opening was made, so that this career might be followed by anybody concerned, coming from the world of magistracy, trade, industry, finances, banks, a.s.o.

Naturally, the Romanian parliament members admitted as an act of justice the proposal advanced by the Minister for Foreign Affairs that "officials of any rank who had participated in the War of 1916 or had been conscripted during the War of 1916, as well as those who had been interned by the enemy, would be able, once for all, to be promoted to a higher rank, if they had already filled half of the length of service stipulated by the Law".

Without proceeding immediately to a specific regulation, Take Ionescu pointed out the need for a rational rotation of diplomatic personnel from a post to another "as it is no advisable for diplomats to stay for a too long a period of time unconnected with the country".

On the international political arena, reunited Romania aimed at strengthening her links with the Allies in the Great War, at maintaining cordial relations with her neighbours, at developing links with all the countries, be they neutral, or former enemies.

Striving for continuity and for broadening the Romanian State's diplomatic representation, Bucharest opened new legations, first of all in the freshly independent states, born after the end of the war : Warsaw (July 16, 1919); the Holy See (June 1, 1920); Prague (August 1, 1920); Vienna (in the new state, Austria, October 1, 1920); Helsingfors (February 15, 1921).

The Law on the amendment of some articles in the Law for the Reorganization of the Ministry of Foreign Affairs specifies that Romania has got permanent diplomatic missions at: Athens, Belgrade, Berlin, Brussels, Budapest, Christiania, Constantinople, Copenhagen, The Hague, Helsingfors, Lisbon, London, Madrid, Paris, Prague, Rio de Janeiro, Rome, Sofia, Stockholm, Tokyo, Vienna, Vatican, Warsaw, and Washington.

This process — suggestively reproduced in the documentary evidence and the annexes appended at the end of the present volume — but which knew also breaks

(as for instance the closure, since April 1, 1922, for financial reasons, of some diplomatic missions) continued nevertheless and covered in the interwar period new zones in Latin America, Africa, and Asia. Anticipating, we note that after the launching of World War II in the known circumstances, Romania's diplomatic relations underwent a substantial diminution.

The debates in the two chambers of Romania's Parliament brought to the fore, logically, the problem of the head offices of our legations and of the financial condition of the Romanian diplomats.

If Romania had succeeded to buy some buildings for her legations, in most cases Romanian legations functioned in rented places, in often inadequate, overpaid head offices, as the Ministry of Foreign Affairs did now possess in the respective places suitable furniture and facilities.

The question of budgetary allowances for the Romanian diplomatic and consular staff was spoken out, in harsh words, from the rostrum of Parliament.

Parliamentary annals record Alexandru Vaida-Voevod's memorable, rigorous and fervent address advocating for the urgent approach and compelling settlement of this issue regarding our representation abroad, the functionality of the diplomatic and consular apparatus, its representativeness and dignity.

We note from his more ample address, this plea for realism, always and still topical in spite of the passing of so many decades of history and the transience of political regimes: „Gentlemen, I think that the remuneration of our staff should be accrued in concordance with the enlargement of the Romanian country, if we really want to have a diplomatic staff up to the mark of its lofty mission. // Moreover, you should realize that if we are speaking about democracy, especially after the implementation of the land reform and of other democratic reforms, Romanian diplomacy cannot be in the Twentieth Century as is used to be in the Nineteenth Century in all monarchic countries. This used to be quite natural by then as in the states with old, monarchic traditions there were a few privileged families with princes, earls and barons, etc., that provided for the diplomatic career and the high consular offices their own members together with their own wealth to spend. // The same happened in smaller countries, more democratic, but which had their well-established oligarchy, as for instance, Wallachia. // In the future, gentlemen, I think it would be a huge mistake to ask the career diplomats — we all know how it happens when one takes a diplomatic career — to go on a ridiculously small allowance and represent as deserved the Romanian Kingdom either in the capital of the French Republic, or in the capital of the Czechoslovak Republic, or in any other capital city, when their pay hardly covers the suitable clothes to represent our country [...]. // Therefore, gentlemen, I think there cannot possibly be any difference of opinion between the majority and the

minority, if I address a warm appeal to the Foreign Minister, who knows even better than me — as the time was too brief for me to thoroughly go into all the side scenes and details — all the miseries of a diplomat and consul's life, and thus be able to take care in the future so as with allowances up to their social position and the country's prestige, to be represented by each of these high officials, all of them should be able to live up to their social and official position. Only thus, gentlemen, the Foreign Minister himself and his successors, may have the possibility to recruit from among the talented young men the future Romanian diplomats and consuls. Far from my intention to address a criticism or a reproach to anybody, but I think that there is no difference of opinion among people who had the opportunity to see by themselves how this mechanism was working, and I believe I am entitled to affirm that it would not be that easy to be a diplomat of the Romanian Kingdom in the future as it used to be in the past when all a minister plenipotentiary had to do was to take care of the "mail box" and that the posts of minister plenipotentiary down to the last secretary should be filled by people who carry out their duty not only with talent, not only with training and expertise, but with zeal and fervour for the cause they are meant to serve and that in each and every word they utter, in each and every work they do, they will be able to drop a tiny bit of their soul and Romanian spirited heart. [...] // But, in order to avoid a showy career, and ensure them a career followed by devotion, people who are going to choose it should be guaranteed a situation helping them to have a carefree future and be not advised to ensure by their own means and wealth, or by other means their existence up to the dignity of representatives of the Romanian State".

The appeal to a steadfast concern for the creation of an élite professional diplomatic staff and to providing the best conditions for the recruitment of its members based on criteria of excellence, work and devotion, was tantamount to an invitation to the democratization of the structures and apparatus of the Ministry of Foreign Affairs as an exigency of the country's modernization and the abandonment of the last sequels and fallouts of the feudal regime.

Nicolae Titulescu, during his first term (1927–1928) as well in his second term (1932–1936) as Foreign Minister gave a new dimension to the efforts for the elimination of the caste spirit, structures, rules and behaviour, for the recruitment within the ranks of the Romanian diplomatic staff of people whose exclusive recommendation were their intellectual qualities and moral virtues, professional commitment that broke away from formalistic, decorative presences, often inefficient and not rarely noxious.

Parliamentary debates occasioned by the discussion of the Law on the Amendment of Some Articles in the Law on the Reorganization of the Ministry of

Foreign Affairs approached, of course, the question of providing the financial means and the expert personnel for Romanian propaganda abroad.

An objective analysis of the relevant situation during the interwar period, and later on, after the war up to 1989, but even afterwards, leads to the remark that ideal structures and adequate personalities to properly fulfil this desideratum of the State could not be found, the more so important for small countries that — under the circumstances of political, ethnical, religious, economic and cultural confrontations, more than many others — were engaged into an external effort for the defense of national interests.

As head of the Ministry of Foreign Affairs, Take Ionescu, facing pressing exigencies, was compelled to initiate, before everything else, amendments to the Law on the Reorganization of the Ministry of Foreign Affairs. As a person of scrupulous honesty as he was, Take Ionescu did not shrink from stating that: “The Law presented to you today makes only small amends”, and in the same context and on the same occasion, he expressed his wish and determination to involve himself in the drawing up and adoption, in autumn, of a new law, “more general, better researched”, etc.

The takeover, on December 17, 1921, of the high dignity of Romania’s prime minister and his untimely, unexpected death, on December 17, 1922, prevented Take Ionescu to materialize his intention of elaborating a new institutional act regarding the Ministry of Foreign Affairs.

Several documents bring to the fore the work carried out by Nicolae Titulescu, as Minister for Foreign Affairs, over July 6, 1927 and July 30, 1928, in order to modernize and galvanize the activity of the Department. In this spirit, On August 1, 1927, just three weeks after his appointment as Foreign Minister, Nicolae Titulescu addressed to the High Regency the Draft Decree on a new Reorganization and a new Restructuring of the Central Administration of the Ministry of Foreign Affairs (doc. 14), which, “by establishing precisely the duties of each and everyone within the existing structure, will be able to facilitate the work of the Ministry till the adoption of a new law of reorganization”.

Among the more significant structural changes included in the Decree (doc. 15) were the separation of the Political Affairs and the Juridical and Disputed Claims unit into independent divisions (formerly grouped under the same Directorate), as well as of the Consular Affairs and the Commercial Affairs units (also grouped formerly under the same Directorate), and the creation of a new unit — the Administrative Affairs Directorate. By the new structuring of the directorates within the central administration, the concerns of each and every division were favouring a strict and more deep-going specialization. The solution of the problems concerning that direction was thus gaining expeditiousness.

The fact that the modernization of the ministry was a constant pursuit all along Nicolae Titulescu's first term as Foreign Minister is also demonstrated by the measures taken by him in late 1927, less than six months after his appointment at the head of the Romanian diplomatic chancery, namely, the setting up of the Economic Division and, subsequently, the merger of the Commercial Affairs Directorate with the Consular Affairs Directorate.

The Decree concerning the Creation of an Economic Division (doc. 18) set the concerns and competencies of the respective unit: "Besides the tasks the Foreign Minister can give, function of necessities, by ministerial decision, the Economic Division shall report on the financial and economic aspects of the questions the Foreign Minister is dealing with or will be called upon to approach; the Division shall be the liaison agent for all these questions between the Ministry of Foreign Affairs and the Ministry of Finances, the Ministry of Industry and Trade or other agencies concerned; the Division shall study the financial and economic questions with which the League of Nations and the international conferences are mainly concerning themselves; the Division shall take care of collecting economic and financial publications of interest to the Romanian State in its relations with foreign countries".

As a synthesis body, the Ministry of Foreign Affairs assumed, for the first time in Romania, the task of correlatively approaching political and economic matters, cooperation among all institutions concerned and a unitary expression of the points of view in the relevant domain in front of the League of Nations, of international economic or financial bodies and conferences.

Equally important was Nicolae Titulescu's initiative conducive to the adoption of the Decree concerning the Creation of a Juridical Division within the Central Administration of the Ministry of Foreign Affairs (doc. 19). Giving voice to a coherent approach to all juridical questions confronting or going to confront the Romanian State, the Decree stipulated: "Besides the tasks the Foreign Minister can assign, function of necessities, by ministerial decision, the Juridical Division: shall report on juridical aspects of all questions which the Foreign Minister is or will be called upon to deal with; the Division shall defend, upon a special commission, the interests of the State before courts of law or international bodies in this country or abroad; the Division shall study questions of international law, mainly those the League of Nations and the Permanent Court of Justice and Arbitration at The Hague are called upon to deal with; the Division shall take care of collecting juridical publications of any kind in this country and abroad, of interest to the Romanian State". This new Division, the first of its kind under Romania's Ministry of Foreign Affairs, ensured the basis for the principled approach and coherent survey of all the juridical questions of national interest for the Romanian State at an international level, ensured the organic

link with the bodies of an international opening, established the targets and the means of constituting, structuring and enriching the documentary fund of the Romanian State in the relevant field.

Another important measure initiated by Nicolae Titulescu was the creation, on February 1, 1928, of the Higher Diplomatic Council (doc. 20), called upon and in duty bound to examine “the chief external questions” and to report to and advise the head of the department “on all the questions presented to him on this purpose”. This body will be replaced, starting February 1, 1937, with another one — the Diplomatic Consultative Council — having the same tasks (doc. 33).

Under the circumstances of structural changes, there were opened new legations or those that had been temporarily closed for economic reasons were reopened (doc. 16, 17, 21). According to Nicolae Titulescu’s views, the success of a state in foreign policy was based, first and foremost, on close, direct, constant and active contacts with other countries. Romania’s legations — which the Romanian Foreign Minister considered to be the country’s visiting card — had in this sense multiple and important missions and tasks. Regretting that the country’s financial means did not permit the extension of Romanian representations, as he believed and wished, Nicolae Titulescu succeeded nevertheless, in less than a year, to grow the number of Romanian legations with four new ones. Romania opened new legations in Europe — at Geneva, at the League of Nations (the first of the kind of a state at this international body) and at Riga; in South America, for the first time in the history of Romanian diplomacy — at Rio de Janeiro, covering also the diplomatic services at Buenos Aires; in Africa — at Cairo (before 1927, Romanian had had only a diplomatic agency there). Moreover, there were reactivated some legations which, due to economic reasons, had been temporarily closed, as for instance Romania’s legations in Lisbon, Helsinki, Christiania (Oslo) and Tokyo.

A significant, important moment in the structuring and functioning of the Ministry of Foreign Affairs was marked by the adoption, on May 3, 1929, of a Decree on the New Distribution of Services within the Central Administration of the Ministry of Foreign Affairs (doc. 25). By the report addressed to the High Regency (doc. 24), G. G. Mironescu, Minister for Foreign Affairs (November 10, 1928–April 4, 1931), contemplated a more precise delimitation of the sphere of concerns of each division, directorate, section, an organic relationship between them, a direct and precise involvement of each officer in the questions of international life, a more rational use of the experience and stimulation of the initiative of all of them, a greater efficiency of the whole activity by creating a system of personal and direct responsibility of every officer of the department, a strengthened cooperation with the country’s diplomatic missions, a more effective processing of information and a more expeditious

decision-making and giving answers, facilitation of contacts with foreign missions accredited in Bucharest, a.s.o. According to this regulation the central administration of the Ministry of Foreign Affairs was composed of consultative bodies — The Higher Diplomatic Council and the Juridical Council — and of executive bodies (Secretariat, with the Cabinet and Cipher Directorate, The Protocol and Orders Chancellery Directorate, Press and Information Directorate), the Political Division, the Personnel and Accountants Division, the Consular and Disputed Claims Directorate. The novelty factor was the structuring of the two directorates (Direction for the West and Direction for the East) of the Political division according to geographical criteria, mirroring in this way the growth of Romania's activity at an international level.

We thought it worthwhile to introduce in this volume the Law on the Organization of Ministries of August 2, 1929 (doc. 26). Under this law, the organization of the central administration was actuated by a unique institutional act, meant to provide the unity and coordination of the activity of all ministries, obviously of the Ministry of Foreign Affairs as well, offering at the same time, a standard statute and the corresponding principles for each and every ministry to be able to draw up and promote its own organic law.

The Law on the Interpretation of Article 39 of the Law on the Reorganization of the Ministry of Foreign Affairs of July 19, 1921 (doc. 29) was adopted on January 23, 1931. At first sight, then as well as now, this might seem a marginal question. To better understand the essence of this problem, we should recall that, according to usage practiced abroad as well as in Romania, as early as the early 1920s, and sanctioned by the above-mentioned Law on the Reorganization of the Ministry of Foreign Affairs, persons who do not belong to the ministry could be appointed at the head of some Romanian diplomatic missions abroad. The Senate and Assembly of Deputies debates recorded discrepant views on the definition of their statute at the end of their mission, some members of Parliament advocating for their maintenance in the ranks of the diplomatic staff, function of the length of service in this capacity and their merits, and subsequently, with all benefits implied by this statute; others asking to have expressly stated the temporary nature of such a mission and the closure of those persons' belonging to the diplomatic staff at the end of their mission. The pressure exercised by the career diplomats, sustained by numerous Parliament members, eventually gained the day, under Law on the Interpretation of Article 39 of the Law on the Reorganization of the Ministry of Foreign Affairs of July 19, 1921, which stipulated: "Unique Article. By the wording 'the heads of the diplomatic missions, who can be recruited from without the personnel of the ministry' included in Article 39 of the Law on the Reorganization of the Ministry of Foreign Affairs, it means that the leadership of a diplomatic mission can be temporarily entrusted to

persons who are not career diplomats and who, at the end of the mission entrusted to them on a temporary basis, cease to be members of the diplomatic staff”.

The loyalty and morality of civil servants, mainly those employed in ministries and having relations with foreign countries, could not be ensured, in this country and elsewhere, only by taking a pledge and signing an oath of allegiance. Therefore, the Decree of July 24, 1936 (doc. 32) was forbidding the members of the diplomatic corps, the consular staff, and the personnel of the Ministry of Foreign Affairs to marry women of other nationality than the Romanian nationality, conditioning even their marriage to a Romanian woman upon prior approval by the Ministry of Foreign Affairs. The utility and importance of such a decision have nothing to do with xenophobia, expressing the demand of any state to take and follow the measures considered as necessary for the defence of national security. Almost two years later, on May 5, 1938, a new royal decree on the same question (doc. 37) insisted on marriage only upon prior written authorization of the Ministry of Foreign Affairs, allowing those concerned full discretion to marry a foreigner, on the basis of another authorization. The Decree specified the severe punishment of all those violating its stipulations, namely, their dismissal, without the possibility to be re-appointed in their function, and the punishment of all those who had violated the Decree of July 24, 1936.

In 1937, the Ministry of Foreign Affairs being headed then by Victor Antonescu (August 29 1936–December 28, 1937), two regulations were passed, acts that are not limited only to their contemporaries, representing significant landmarks of the evolution achieved in the approach and settlement of the relevant questions: Regulations concerning the Travel Expenses and the Salary while Abroad, due to the Personnel of the Ministry of Foreign Affairs (doc. 34) and Consular Regulations (doc. 35).

As for the first regulations, adopted on April 14, 1937, they added more rigour in the setting and payment of benefits, in establishing the criteria of their correction function of the currency rate of exchange in the residence countries of the Romanian State’s envoys, on the one hand, and more rigour in the rules for the setting and covering of the travel expenses from and to the residence country, for journeys imposed by professional duties within the territory of the country where the diplomat had been accredited to or for journeys, on a limited mission, to another country from the country he had been permanently accredited to.

The Consular Regulations, adopted on October 24, 1937, replaced the Consular Regulations of January 12, 1889, with its ulterior amendments.

With its 206 articles, a genuine booklet, the new Consular Regulations was a mirror of Romania’s new external realities, of the development of its relations at multiple levels, of a more extensive and intense circulation of goods and persons, of the complex

nature and diversity of the problems confronting a consular office in the modern epoch. Summing up the more than five decades and a half experience accumulated by Romania since the adoption of the former consular regulations, as well the experience of other states, the new Consular Regulations became by their rigour and precision, for all our consular offices, an indispensable working tool, well drawn up and adapted to the new realities and necessities.

The Royal Decree of April 28, 1938, amended some articles of the Law on the Organization of the Ministry of Foreign Affairs, stipulating the possibility to raise some legations to the rank of embassy and instituting the rank of ambassador, both by royal decree (doc. 36). The readers of the present volume will be able to note, in the Annex, the setting, interruption or break of diplomatic relations, the rank of representation, the heads of the respective missions, diplomatic agencies, legations, embassies. We shall only mention here that in the interwar period, Romania opened embassies in: Warsaw (May 1, 1938); Paris (December 9, 1938); the Holy See (December 15, 1938); Athens (January 1, 1939); Ankara (January 1, 1939); Belgrade (January 1, 1939), the first ambassadors being Richard Franasovici, Gheorghe Tătărescu, Nicolae Petrescu-Comnen, Radu Tr. Djuvara, Vasile Stoica, Victor Cădere. Due to the aim of this Preface and its limited space, we cannot insist on the mainsprings of and circumstances in which diplomatic relations were established, interrupted or severed as well as on the moments they happened (causes, significance, personalities).

A mid-1938 royal decree ordained the transfer of the External Service of the General Directorate of the Press and Propaganda from the Home Ministry to the Ministry of Foreign Affairs (doc. 38). This measure put an end to an anomaly, answering thus to an exigency, expressed right upon the end of the First World War, concerning the means of information and propaganda placed at the disposal of Romanian diplomacy. The number of personnel and the budget were quite modest, but they made up in the central and at the offices for necessities even more stringent by then as the ideological war demanded peremptorily defence reactions.

I already mentioned that during his term of office as Foreign Minister, Take Ionescu insisted on the need for a law on the organization of the Ministry of Foreign Affairs. Unfortunately, as the years passed away, several ministers succeeded one after the other, but for complex reasons, everything limited itself to supplements and rectifications.

After 44 years from the adoption of the Law on the reorganization of the Ministry of Foreign Affairs, of February 13, 1894 (amended on March 15, 1912, on August 30, 1920 and on July 19, 1921), the first organic law dedicated to the Ministry of Foreign Affairs was adopted by Royal Decree, on July 16, 1938 (doc. 39), during Nicolae Petrescu-Comnen's term of office as Foreign Minister (March 30–December

21, 1938); with a few amendments and completions (doc. 40), it was republished in the “Official Records” on February 17, 1939 (doc. 41).

It was drawn up on the idea that the new organizational structure “should cope with current circumstances and with the foreseeable ones for a quite long period of time” so that the legislative act “be not only “a work for the present, but for the future as well”. For the first time this document stipulated expressly: “The Ministry of Foreign Affairs has among its exclusive tasks Romania’s relations with foreign states, with the League of Nations and the international juridical institutions, as well as the negotiation and interpretation of treaties and conventions of any kind”.

New structures were created by law with a more precise and strict delimitation of their prerogatives; the levels of diplomatic representations were changed (a new diplomatic office was introduced — the “embassy”) and consular offices were organized on new bases; the diplomatic and consular offices were united, and the consular personnel was recruited exclusively from the ranks of the diplomatic staff; new arrangements were made for the training of cadres (with greater emphasis on the good command of economic questions and foreign languages), for their selection and promotion; for a career stability; this document stipulated the obligation of diplomats and clerks to lodge in the ministry’s archives any act and document of an official nature they have in their possession, a. s. o.

From the documents included in the present volume we note that, in spite of their lengthy elaboration, the law itself was, over a brief period of time, completed or amended several times (docs. 40, 42, 43, 46, 48, 49, 50, 51, 56, 57). It is not in our intention to discuss the justification of each case apart — the more so as the formal statements of reasons have not been preserved for all of them, but we feel obliged to remark that all these completions and changes had no connections at all with international developments and Romania’s external situation.

It is a generally known fact, at least by experts, historians, lawyers, diplomats, that the late 1930s witnessed growing foreign tensions at a European level, the progressive abandonment of the principles and rules of international law, the more frequent recourse to pressure and force by the totalitarian states, a growing number of appeasing acts done by the great western democracies. Totalitarian states proceeded to a forcible change of the European geography. Romania herself suffered a process of dismantlement, losing important portions of her national territory. On June 26–28, 1940, the government of the USSR addressed to Romania two ultimatums, demanding the immediate withdrawal of the Romanian administration and army from the territory of Bessarabia and Northern Bukovina. Under what specialized literature called “The Moscow Diktat”, Romania lost a territory of 50,762 km² and approximately 3,900,000 inhabitants. The documents of the German-Italian “arbitration” (The “Vienna Diktat”)

were signed in Vienna, on August 30, 1940, under which North-Western Transylvania (43,492 km² and almost 2,700,000 inhabitants, Romanians in their greatest majority) was snatched from Romania and given over to Horthy's Hungary. On September 7, 1940, the Romanian-Bulgarian frontier treaty was signed at Craiova, under which the southern part of Dobrudja (the "Quadrilateral". i.e. Durostor and Caliacra counties) entered into Bulgaria's composition.

In this extremely difficult situation, in a very short period of time and only when the occupant allowed it, huge masses of population from the territory snatched from Romania took refuge in what had remained from Greater Romania.

Subsequently, under decrees-law there were created the General Commissariat for the Displacement of the Population of Dobrudja (doc. 44) on September 13, 1940, and on September 14, 1940, the General Commissariat for the Refugees from Bessarabia and Northern Bukovina (doc. 45), and the General Commissariat for the Refugees from Northern Transylvania (doc. 47). These regulations tried to prevent chaos, establishing the current and immediate responsibilities of the newly created bodies, their prerogatives, financial and material means, their cooperation relations with the other state institutions. All those general commissariats functioned under the Ministry of Foreign Affairs.

In spite of the express demands of the Head of the State regarding an intense and coherent activity of the reorganization of ministries, the Law on the (re)organization of the Ministry of Foreign Affairs appeared with a more than three-year delay. The delay taken by the Ministry of Foreign Affairs determined Ion Antonescu to ask, several times, through the intermediate of the Secretary General of the Presidency of the Council of Ministers, measures for the acceleration of efforts and the finalization of the preparatory démarches.

In late 1941, the Ministry of Foreign Affairs answered the addresses received from the Civil Cabinet, with notes we are reproducing *in extenso* in this volume, considering them highly interesting for the knowledge of the real difficulties that had confronted the process of reorganization of the ministry and of the objective or formal explanations as reasons of the delays.

Ion Antonescu's reaction was harsh. His ample resolution of November 21, 1941, preserved also in the *manu propria* form, expressed a discontent with the shortcomings accumulated along times in the functioning of the Ministry of Foreign Affairs and with the sluggishness of the ministry's leadership. The judgements of principle were ruthless, and the qualifications *rationae materie* and *ad personam* were unequivocal, the phrases seeming to belong to a pamphleteer. We reproduced the whole resolution for more reasons. Because it belonged to a head of the state, because it regarded Romanian diplomacy (being the sole of its kind identified by us in the entire history

of the Ministry of Foreign Affairs), because it had nerve enough to express opinions frankly and boldly, putting an end to idle and vain talk and sterile diplomacy.

Such a prospect was boldly and directly confirmed by the ample study “The Ministry of Foreign Affairs and the Romanian diplomatic service. How it is and it should be”, drawn up by the Romanian diplomat F.C. Nanu, a well-known personality, with a great experience in the domain, who had been several times at the head of some diplomatic missions, and lately he had been entrusted the mission to coordinate some important structures in the Central: the Directorate of Administrative Affairs, the Directorate of Consular Affairs, the Directorate of the Personnel, the Directorate of the Funds and Accountancy, as well as the Archives Service, the Registry Service and the Library Service. Completed on January 15, 1941, this study was submitted, in unchanged form as its author stated, to the Civil Cabinet, on December 2, 1941, to be forwarded to Ion Antonescu.

Objectively reviewing the ample process of degradation suffered by the structures of the Ministry of Foreign Affairs and the Romanian diplomacy in the interwar years, F.C. Nanu affirmed: “In comparison with what Romanian diplomacy was asked to do thirty years ago (i.e. 2nd decade of the 20th century — *author’s note*) and the then diplomatic technique, the Ministry of Foreign Affairs was working much better in our fathers’ days than nowadays. First of all it had a steadfast leadership in the person of King Carol (Carol I — *author’s note*). Our diplomacy had built up under his long rule a tradition. Diplomacy used to be a real career and the high offices were held by distinguished officers nominated when they had their day, and only exceptionally statesmen without this career were appointed to a post, namely, when there was no available diplomat at the height of the requirement for an important office. Diplomats being also well paid, fulfilled well their job in the ministry, and this career was attractive for worthy young people. The Ministry had a kernel of expert and stable officers. As nobody was received in the diplomatic service without having a wealth of his own, the best officers would have resigned if their rights were tread upon. It was only by the end of King Carol’s rule that too many mediocre young people were allowed to take up this career. One could feel the winds of integral democracy and the time was propitious to professional politicians, whose relatives had to be placed in a good job. After the death of the elderly King, there opened the era of home diplomacy. The temporary head of our diplomacy, be he the minister, or the president of the Council, used to work at home, with a small group of “trustworthy young people”. Almost all more significant state documents never crossed the threshold of the official ministry and we do not know up to this day what had happened to them. High offices were assigned either according to the degree of “devotion” to the chief, or to the significance of the man’s guardian angels. The

allowances abroad were established not on objective criteria, but *intuitu personae*. A job in the ministry was a punishment given the great discrepancy between the salaries abroad and those received at home, a discrepancy even more unbearable as the duty to “represent” abroad demands a certain standard of living. It is not hard to live even in the simplest way, when one has not known a better life. But when one gets used to live well, it is very difficult to get used to straightened circumstances. [...] Romanians having inherited too little from the old Romans’ fortitude, it’s no wonder that in such circumstances toadyism has taken greater and greater amplitude. The more the career was “democratic”, the more the evil was broader, as people having certain private material means were able to live even on an insignificant salary, but for those lacking financial means, such a life was a torture they tried to get rid of by any means”/.

Besides some conservative notes, the X-ray signed by F.C. Nanu is correct in its matter of principle and in the details mentioned in the numerous pages of analysis and proposals. Any future work dedicated to the history of Romanian diplomacy cannot ignore any more this phenomenon, the false modesty that it would allegedly be detrimental to the country’s prestige proving to be utterly harmful.

The aim of the ample study reproduced above was succinctly defined by its author: “Among the Romanian establishments needing badly to be thoroughly refreshed there is naturally the Romanian diplomacy. I do not refer to the “diplomacy” in the sense of the aims followed by Romania in her foreign policy, but I limit myself to the technical sense of the word, that is the state body created to be a tool of information and accomplishment for the government, in the sphere of foreign policy. [...] // No doubt, the “the big policy” or the “high diplomacy” of a country is more often than not decided by factors that do not depend on diplomacy in its technical sense. It is imposed either by “geopolitical” circumstances or by irreconcilable enmities between peoples, or by economic need, or even by sympathies, antipathies or ambitions of a head of state or an almighty group, and frequently by the “sum up” of these often contradictory ingredients. // One cannot deny that the methods and the time to achieve such policy, therefore its success or failure, depends greatly on a better or bad organization of technical services”.

Undoubtedly, this study forwarded to the Civil Cabinet reached Ion Antonescu, confirming his own discontent and impelling his concerns with the organization of the Ministry of Foreign Affairs.

An answer to the need of regulating the whole activity of the state in the sphere of international relations was to be given as late as 1944, in the height of war, in unfavourable international political circumstances, under a régime of military dictatorship.

A significant contribution to the definition of the principles of lawmaking, to the setting of structures and competencies, in the central administration and abroad, in establishing the criteria, conditions and means of training cadres and selection of personnel was made by Mihai A. Antonescu, the Minister for Foreign Affairs (June 30, 1941–August 23, 1944). The ample report of March 20, 1944 on the New Law on the Organization of the Ministry of Foreign Affairs, the Legal Framework for the Organization of the Romanian State's International Functions (doc. 58) proves, from this very point of view, a clear thinking, thoroughgoing study, a rigorous approach and definition of the principles, structures, means, etc.

On April 8, 1944, Decree on the Adoption of Laws concerning the Establishment of the Exercise of the Romanian State's International Functions (doc. 59) was adopted with the following regulations: Law on the Organization of the Ministry of Foreign Affairs of the Romanian Kingdom (doc. 60); Law on the Creation and Organization of the Romanian Royal Institute for International Research and Political Sciences (doc. 61); Law on the Opening and Organization of Romanian Schools and Cultural Institutes Abroad, State Scholarships and the Condition of Romanian Students in Foreign Countries (doc. 62), all three of them being published in the "Official Records" of April 10, 1944.

Beyond any ideological or political reasons, one should note that this aggregate of legislative acts is indisputably the most complete organic law of the Ministry of Foreign Affairs. In an innovating spirit, those laws aimed at regulating the whole activity of the state in the field of international relations.

Within this framework, the Ministry of Foreign Affairs was vested with the "right to organize Romania's representation in her relations with other states and international institutions", "to watch over and ensure the defense of the interests and international rights of the Romanians and of the Kingdom", "to ensure the participation of the Romanian Kingdom in international organization and its representation in international organizations", "manage and ensure international economic interests", "to organize Romania's cooperation in the spiritual life of the comity of nations, ensuring to the Romanian nation its national, regional and European functions".

In all these regulations, maybe too ample and too detailed (the first: 229 articles; the second: 61 articles; the third: 45 articles), there was a certain excess of legalism, some provisions pertaining to details which, naturally, should have been settled by internal regulations and not by the respective laws.

In the then international framework (at the date these laws were adopted, April 8, 1944, Romania had severed or interrupted diplomatic relations with 22 states and was in a state of war with 10 states), this legislative ensemble was rather a theoretical

exercise. The political course of external and internal events deprived it of prospects and viability.

On August 23, 1944, the Ion Antonescu Government was overthrown. A new government was formed of representatives of the National Peasant party, the National Liberal Party, the Social-Democratic Party and Communist Party of Romania.

The proclamation issued by King Mihai I on the evening of August 23, 1944 and the Statement of the Romanian Government made on August 24, 1944 in the afternoon sanctioned the severing of relations with the Axis countries and the immediate end of the war with the United Nations. Romania committed herself with all her material and human potentialities in the struggle against Hitler's and fascist forces, making a substantial contribution to the final victory.

After the coup of August 23, 1944, the events succeeded at a fast pace. According to the decisions made by the Great Powers, Romania entered the sphere of influence of the U.S.S.R.

The package of laws of April 1944, appreciated as an artificial creation of the military dictatorship regime, was abrogated.

A new law on the organization of the Ministry of Foreign Affairs was adopted on March 8 1946 (doc. 71). Sustaining the need of this law, Gheorghe Tătărescu, Vice-president of the Council of Ministers and Minister for Foreign Affairs, invoked the organic law of July 19, 1921, to which were operated „the changes imposed both by the experience of the last 25 years and by the current political and social transformations”.

The new law recreated the Juridical Council, equated the diplomatic and diplomatic ranks, and established that a delegate of the trade union of the clerks of this department should participate in the Consultative Commission and the Disciplinary Commission.

In his report accompanying this draft law, Gheorghe Tătărescu made some specifications, imposed by the extreme-left forces, specifications with deeply harming and long-term effects. Thus: “to answer a frequently verified political requirement and to make easier the use in the country's service of some very well trained cadres, but not belonging to the diplomatic staff, we provided the possibility to entrust the leadership of our diplomatic offices to some personalities from outside the ranks of the ministry's cadres”; “the rules regarding the curricula of the courses and the examinations have been modified to have an as close as possible content of expert knowledge required to various candidates”; “as for the employment of the auxiliary and expert personnel, different rules were established both for the central administration and for the external service”.

According to these rules, to these orientations, which would be shortly sanctioned by law, all the career diplomats and men of politics from the old regime disappeared

from the head of the Romanian and diplomatic affairs and all sort of good-for-nothings entered in the apparatus of the Ministry of Foreign Affairs, who not only did not have any expert training, but had no training at all. Suffice it to say that for the newly created degree of probationer assistant the candidates could be all those having passed a school-leaving examination or had any equivalent Romanian or foreign diploma and who had successfully passed an admittance examination. Without insisting too much, we note only the fact that the level of intellectual training of those employed in the ministry would flagrantly go down for a long period of time. All the pre-requisites for such a decay were ready: the curriculum of the subjects for the admittance exam at the level of probationer assistant was reduced and superficial (dissimulated by the formula “elements of civil and commercial law”, “elements of political economy”, etc.); the membership of the admission commissions ensured the preponderance of the persons coming from outside the diplomatic staff; the average admission marks, at a 0–10 scale, was 6; all those brought as probationer assistants were given a 5-year term from the day of their employment in the Ministry of Foreign Affairs to take their B.L or their B.A. and to learn French. The cut in exigencies was operated also at the level of legation attachés and consulate attachés, legation third-class secretaries and vice-consuls.

The enthronement of the government of March 6, 1945, imposed by Moscow’s proconsul, Andrey Yanuarevich Vyshinsky, added a univocal character to the destructive process of Sovietization and communistification of the country.

The Romanian political class, parties and political personalities, diplomacy and the press received a harsh blow.

The Decree-Law on the Purification of Public Administration (doc. 64) was adopted on October 7, 1944, promoted by D.D. Negel, the Minister of Justice, and the Decree-Law on the Purification of the Press (doc. 65), promoted by Constantin Vișoianu Minister for Foreign Affairs, was adopted on February 9, 1945.

The first decree mentioned above excluded from public administration all those who in the exercise of their function had an abusive attitude or undignified stand; who had placed themselves under any form at the service of interests alien to the Romanian nation; who had militated under any form whatsoever in a political or paramilitary organization: legionary, Hitler’s, or fascist or who had served by any means whatsoever the aims of some dictatorial organizations. Exception was made for those who “by palpable and well-proven acts, can show that they had left the above-mentioned political organizations and engaged themselves in the struggle for democratic liberties and for the elimination of fascism from Romania prior to August 23, 1944”.

According to the second decree, open to punishment, even to irrevocable interdiction, were journalists, newsmen and press contributors who had placed themselves at the service of Hitlerism and fascism, serving thus interests alien to the Romanian nation; who had received stipends from the Axis powers for propaganda in favour of their policies; who had prepared public opinion for alliance with the Axis and instigated to participation in the unjust war against the United Nations; who had militated for ideas contrary to democratic principles or, influenced by antidemocratic concepts, urged people to proceed to acts of terror, rebellions, torture or murder, or participated in them.

In the report accompanying this draft decree-law, Constantin Vișoianu categorically affirmed: "The Ministry of Foreign Affairs which, by dissolving the Ministry of Propaganda, took over the prerogatives of regulating the press and information and which, on the other hand, by its natural tasks, has to watch over the maintenance of good relations with the United Nations, deems it necessary to intervene so that elimination from the press all those who had worked against the United Nations should be done as soon as possible".

We naturally included both these decrees-law in the present volume, as they regard also the personnel of the Ministry of Foreign Affairs, as it involved the Ministry of Foreign Affairs in the entire process of purification of public administration and of the press.

Bringing to the fore the meanings of these measures and their express provisions, we may say that, indisputably, they were imposed like a stringent necessity, that they have been positively received by the United Nations, which, by the Allied Control Commission checked their implementation to the letter and intervened (mainly through the intermediate of the Soviet side and through this commission) any time they considered that there was a delay, an impairment, a weakness manifested by those called to apply them.

In the name of those sound principles, of some clear provisions, but which allowed for a *lato sensu* interpretation, there were incriminated and condemned not only guilty, but also innocent people.

The purification process gave an even more larger and painful blow to the Ministry of Foreign Affairs than to other ministries.

Thus, subsequently to the decision of the Ministerial Commission for Economic Rehabilitation and Monetary Stabilization, of August 31, 1947, under the signature of Gheorghe Tătărescu, vice-president of the Council of Ministers and minister-secretary of state at the Ministry of Foreign Affairs, the decision was made for the "suppression of budgetary posts" (a euphemism for "purification"), as of September 1, 1947. Subsequently, 234 persons were dismissed from the Ministry of Foreign

Affairs, among whom ministers, other diplomats on the hierarchic scale, but also clerks, from heads of service or office, down to typists, archivists, file binders, messengers and attendants.

This was only the beginning.

All those connected in one way or another to the old structures that had belonged to the regime overthrown on March 6, 1945 were subjected to purification.

Among the documents included in the present volume, researches and readers will find pathetic pages from the trials instituted against the National Peasant Party, genuine Stalin-type mock-trials that accused a direct connection between the “acts of treason and espionage unveiled” during the trial of the National Peasant Party and of “the offices of the Ministry of Foreign Affairs”.

The raging campaign launched by *Scânteia* — the press organ of the Communist Party of Romania — against the leadership of the Ministry of Foreign Affairs, against its head, aiming at his dismissal from the government, had shortly the anticipated result.

On November 5, 1947, the Foreign Affairs Commission of the Assembly of Deputies, gathered under the chairmanship of deputy Miron Constantinescu, submitted to the plenum of the Assembly of Deputies a motion of distrust concerning the head of the Ministry of Foreign Affairs. The Assembly of Deputies — whose membership had been faked at the last elections did allow for a sole solution — fulfilled a simple formality.

Adopted by the Assembly of Deputies, the motion of distrust was forwarded for discussion to the Council of Ministers and determined the stepping down of the ministers belonging to the National Liberal Party-Tătărescu.

An epoch came to an end. A communist fanatical woman, a prominent figure of the Third International, Ana Pauker, was appointed to the head of the Ministry of Foreign Affairs, being the first woman in the history of Romania and of the world who obtained such a dignity.

The process of purification of the Ministry of Foreign Affairs was speeded up.

On November 17, 1947, by decision made by Ana Pauker, a maleficent figure at the head of the Ministry of Foreign (External) Affairs for almost five years (September 6, 1947–July 11, 1952), other 161 persons fall victims to dismissals. Two weeks later, on December 1, 1947, 24 persons were fired, and other 74 were transferred to the Romanian Railways Company.

Numerous Romanian diplomats, close assistants to Nicolae Titulescu were put in jail. Among them, Savel Rădulescu and Ion Lugoșianu. Even Nicolae Titulescu’s nephews were sent to prison — Ionel Christu, Sergiu Nenișor, Gheorghe Nenișor.

A lot of Romanian diplomats by a better intuition of the future evolutions than the majority of their colleagues and country fellows remained abroad, choosing the way of exile and some of them even died in exile. We should mention here only Elena Văcărescu, Raoul B. Bossy, Ion Gheorghe, Ion Pangal, Vespasian Pella, Alexandru Cretzianu, Viorel Virgil Tilea, Carol (Citta) Davila, Paul Zănescu, Mircea Eliade, Eugen Ionescu, Aron Cotruș, George I. Duca, Nicolae Văllimărescu, Brutus Coste, George Anastasiu, George Antoniadă, Dumitru Danielopol, Dumitru Amza, Cornel Bianu, Ion Dragu, Constantin Virgil Gheorghiu, Alexandru Gregorian, Ion Rațiu, Vladimir Ionescu, Aurel Lapedatu. Those who remained in Romania, like Lucian Blaga, even if not arrested, were totally marginalized, living in dire poverty.

A place apart, as an unhappy destiny, was held by the former Romanian Foreign Ministers. Istrate Micescu (December 28, 1937–February 10, 1938) died in prison, at Aiud. Nicolae Petrescu-Comnen (March 30–December 21 1938) chose the way of exile and died abroad, in 1958. Grigore Gafencu (December 22, 1938–June 1, 1940) expatriated himself after the end of his mission in Moscow, ending in exile, in 1957 (he had been condemned, *in absentia*, to many years of prison). Ion Gigurtu (June 1–June 28, 1940) passed away in prison, at Sighet, in 1959. Constantin Argetoianu (June 28–July 4, 1940) had the same fate and died in prison, in 1955, at Sighet. Mihail Manoilescu (July 4–September 14, 1940) died in prison, in 1950 at Sighet. Mihail Sturdza (September 14, 1940–January 27, 1941) was compelled, given his role in the legionary rebellion of January 21–23, 1941, to expatriate himself; he breathed his last abroad. Ion Antonescu (*ad interim*, December 20, 1940–June 30, 1941) and Mihai A. Antonescu (June 30, 1941–August 23, 1944) were condemned to death and executed on June 1, 1946. Grigore Niculescu-Buzești (August 23–November 4, 1944) passed also away in exile, prematurely. Constantin Vișoianu (November 4, 1944–February 28, 1945) expatriated himself and died in exile in 1994. Gheorghe Tătărescu (March 6, 1945–November 5, 1947) was arrested, condemned, imprisoned and died in restricted residence, in 1957.

Under foreign occupation, Romania was not able to promote for long years an independent foreign policy.

At the leadership of the Ministry of Foreign (External) Affairs), after the removal of Ana Pauker, a schoolmistress by profession, there came one after the other figures who had nothing to do with diplomacy: Simion Bughici (July 11, 1952–October 3, 1955), whose education summed up three high-school years; Grigore Preoteasa (October 3, 1955–July 16, 1957, who was a high-school graduate. Since Gheorghe Tătărescu's removal till the appointment at the head of the Ministry of Foreign Affairs of an educated man, a jurist by profession, Ion Gheorghe Maurer (July 16, 1957–June 15, 1958) there passed ten years.

Under the same sign of war against anything that reminded of the old regime, more than a decade had to pass till the Romanian diplomatic offices abroad were to have again career diplomats, who, this time, had not been trained in Paris, London and Geneva, but in Moscow, Kiev, Kharkov.

For reasons of image, for a short time, the Bucharest communist regime sent at the head of diplomatic missions a few Romanian intellectuals: Iorgu Iordan to Moscow; Mihail Ralea to Washington; Simion Stoilov to Paris; Grigore C. Moisil to Ankara. But this fact may be considered an accident.

In June-July 1958, the Soviet troops were withdrawn from Romania, after 14 years of the country's military occupation.

Romania could aspire again to an independent foreign policy.

The implacable reality of our country's membership of the political and military Warsaw Treaty and of Comecom imposed, for three decades, upon Romania political, military, economic constraints and pressures, which Bucharest was not able to get rid of totally, but which this country tried to elude or surpass by hard and complicated efforts and political and diplomatic *démarches*.

GEORGE G. POTRA

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Actele și documentele adunate în acest volum — tot ceea ce este esențial pentru cunoașterea organizării instituționale a Ministerului Afacerilor Străine în perioada 1920–1947 — provin din arhive și biblioteci naționale. În consecință, a fost parcursă colecția „Monitorul Oficial” (seriile *Dezbaterile Adunării Deputaților* și *Dezbaterile Senatului*) pe timp de 27 de ani și o serie de fonduri documentare din Arhiva Ministerului Afacerilor Externe cuprinzând înscrisuri tematice de referință.

Ordonarea cronologică a legilor și a decretelor-legi s-a făcut în funcție de data publicării lor în „Monitorul Oficial”; excepție au făcut acele legi sau decrete-legi care indică expres în textul lor data intrării în vigoare, alta decât data publicării în „Monitorul Oficial”.

Toate actele și documentele menționate au fost reproduse în întregime după texte tipărite sau dactilografiate. Într-un singur caz, referitor la Legea ministerelor, ne-am oprit doar la partea ce privește Ministerul Afacerilor Străine.

Trebuie să precizăm că în redarea intervențiilor parlamentare (în unele cazuri, în mod evident, aceste texte nu au mai fost revăzute înainte de a fi încredințate tiparului) am fost obligați să procedăm la eliminarea unor cacofonii sau dezacorduri gramaticale, pe care le-am rezolvat în mod tacit. În același mod, tacit, am intervenit în cazul unor inadvertențe flagrante de date sau nume.

Maximele, locuțiunile, expresiile și alte cuvinte în limbi străine au fost traduse în limba română la prima lor apariție.

Atunci când numele uneia sau alteia din persoane a fost evocat sau invocat incomplet, am procedat la completările de rigoare, menționând cazurile unde persistă o notă de incertitudine.

Sub titlul de *Adnotări* am adăugat, la sfârșitul actelor și documentelor, notații, observații și alte înscrisuri (rapoarte, note, adrese, rezoluții, tabele, alte date și informații) pe care le-am considerat absolut utile, mai ales că marea lor majoritate sunt complet necunoscute, apărând pentru prima dată, pentru mai buna înțelegere a contextului adoptării unor decizii, a motivațiilor și reacțiilor.

Cât privește anexele la volumul de față, am inclus lista miniștrilor Afacerilor Străine (inclusiv a celor *ad-interim*), precum și tabelele consacrate reprezentanțelor diplomatice ale României (agenții diplomatice, legații, ambasade). Deși documentele volumului de față acoperă perioada 1920–1947, am considerat că cititorul va găsi util ca în cazul ambelor tabele să regăsească datele privind întreaga perioadă de la Unirea Principatelor până la sfârșitul regimului monarhic.

Tabelele privind misiunile diplomatice cuprind următoarele date istorice: momentul înființării, gradul de reprezentare, ridicarea sau scăderea gradului de reprezentare, unde anume, numele și perioada de funcționare a titularului, sincopele intervenite în activitatea unor misiuni din varii motive (din rațiuni economico-financiare sau în timpul și din cauza războiului), acreditările unor șefi de misiune și în alte state. Menționez că listele cuprind numai șefii de misiune, cu datele numirii și rechemării făcute de autoritățile române. Data înțelegerii părților privind stabilirea de relații diplomatice la nivel de legăție (ambasadă) nu coincide, în mod automat, cu data înființării legațiilor (ambasadelor), după cum data întreruperii sau ruperii relațiilor diplomatice nu coincide, în mod automat, cu data suprimării (desființării, închiderii) legațiilor (ambasadelor).

Am adăugat, de asemenea, la anexele actualului volum, trei tabele: primul privind ruperi și întreruperi ale relațiilor diplomatice ale României în perioada 1920–1950; al doilea privind statele cu care România se afla în stare de război la 23 august 1944; în fine, al treilea privind decorațiile românești, având în vedere calitatea de cancelar al Ordinilor, care revenea prin lege ministrului Afacerilor Străine.

Volumul se încheie cu un indice de nume de persoane.

Ca editori, ne-am bucurat de concursul doamnei Ana Potra, care și-a asumat complexitatea și dificultățile redactării acestei lucrări.

Prefața, Nota asupra ediției și Regestele au fost traduse în franceză și engleză de doamnele Daniela Boriceanu și Delia Răzdolescu, cărora le exprimăm întreaga noastră grațitudine.

EDITORII

NOTE SUR L'ÉDITION

Les actes et les documents rassemblés sous ce volume — tout ce qui est essentiel pour connaître l'organisation institutionnelle du ministère des Affaires étrangères pendant la période 1920–1947 — proviennent des archives et des bibliothèques nationales. Par la suite, on a parcouru la collection du *Journal Officiel* (les séries *Les débats de l'Assemblée des Députés* et *Les débats du Sénat*) qui couvrait une période de 27 ans et une série de fonds documentaires des Archives du ministère des Affaires étrangères qui comprenaient des actes thématiques de référence.

Le rangement chronologique des lois et des arrêté-lois a été fait fonction de la date de leur publication dans le *Journal Officiel* sauf les lois ou arrêté-lois qui indiquent expressément dans leur teneur la date de leur entrée en vigueur, autre que la date de leur publication dans le *Journal Officiel*.

Tous les actes et les documents mentionnés ont été entièrement repris d'après des textes imprimés ou dactylographiés. Dans un seul cas, référant sur la Loi des ministères, on s'est arrêté seulement sur le fragment qui vise le ministère des Affaires étrangères.

Il faut préciser que dans la reproduction des interventions parlementaires (dans certains des cas, évidemment, leur teneur n'a plus été révisée avant de les confier au temps) on a été obligé de procéder à l'exclusion de certaines cacophonies ou désaccords grammaticaux, que l'on a corrigés discrètement. De la même façon discrète, on est intervenu sur les inadvertances flagrantes concernant les dates ou les noms.

Les adages, les locutions, les expressions et d'autres mots étrangers ont été traduits en roumain dès leur première parution.

Lorsque le nom d'une telle ou telle personne a été incomplètement évoqué ou invoqué, on a procédé aux complétions dues, en mentionnant les cas où une note d'incertitude persistait.

Sous le titre d'*Annotations* on a rajouté à la fin des actes et documents quelques notations, observations et d'autres actes (des rapports, notes, adresses, résolutions, tableaux, d'autres dates et informations) que l'on a considéré nécessairement utiles pour une meilleure compréhension du contexte de l'adoption de certaines décisions,

des motivations et des réactions ; cela, d'autant plus que les documents étaient, dans leur plupart, complètement inconnus et allaient voir la lumière seulement maintenant.

Pour ce qui est des Annexes au présent volume, on y a inclus la liste des ministres des Affaires étrangères (y compris ceux *ad intérim*), aussi que les tableaux consacrés aux représentations diplomatiques de la Roumanie (agences diplomatiques, légations, ambassades). Bien que les documents du volume ci-présent couvrent la période 1920–1947, on a considéré que le lecteur trouverait utile de retrouver, dans tous les deux tableaux, les données concernant toute la période depuis l'Unification des Principautés jusqu'à la fin du régime monarchique.

Les tableaux concernant les missions diplomatiques comprennent les dates historiques suivantes : le moment du fondement, le degré de représentation, l'augmentation ou la réduction du degré de représentation, l'endroit, le nom et la période de fonctionnement du titulaire, les syncopes survenues dans l'activité de certaines missions à cause des diverses raisons (économiques et financières, ou causées par et pendant la guerre), les accréditations des certains chefs de mission dans d'autres États également. On mentionne que les listes incluent seulement les chefs de mission, et les dates de leurs nominations et rappels par les autorités roumaines. La date de l'accord des parties concernant l'établissement des relations diplomatiques au niveau de légation (ambassade) ne coïncide pas, nécessairement, avec la date du fondement des légations (ambassades), tout comme la date de la cessation ou de la rupture des relations diplomatiques ne coïncide pas, nécessairement, avec la date de la suppression (dissolution, fermeture) des légations (ambassades).

Aussi, on a rajouté aux annexes de ce volume trois tableaux : le premier renvoie les ruptures et les interruptions des relations diplomatiques de la Roumanie pendant la période 1920–1950 ; le deuxième comprend les États contre lesquels la Roumanie était en état de guerre le 23 août 1944 ; finalement, le troisième comprend les décorations roumaines, en tenant compte de la qualité de chancelier des Ordres qui revenait conformément à la loi au ministre des Affaires étrangères.

Le volume finit par un Index de noms de personnes.

En tant qu'éditeurs, on a bénéficié du concours d'Ana Potra, qui s'est chargée de toute la complexité et des difficultés de la rédaction de cet ouvrage.

La préface, la Note sur l'édition et les Regestes des documents ont été traduits en français et en anglais par Daniela Boriceanu et Delia Răzdolescu — l'on en exprime toute notre gratitude.

LES EDITEURS

NOTE TO THE EDITION

The acts and documents gathered in this volume — everything essential for the good knowledge of the institutional organization of the Ministry of Foreign Affairs over 1920–1947 — come from national archives and libraries.

Thus, we perused the “Official Records” collection (the *Debates of the Assembly of Deputies* and *Debates of the Senate* series) covering 27 years and several documentary funds from the Archives of the Ministry of Foreign Affairs containing reference thematic materials.

The chronological order of the laws and decree-laws was established according to their date of publication in the “Official Records”; exception was made only for the laws or decree-laws that mention expressly in their text the date of the enforcement, other than the date of their publication in the “Official Records”.

All the acts and documents mentioned have been integrally reproduced after printed or typed texts. In one case alone, concerning the Law of Ministries, we chose only the part referring to the Ministry of Foreign Affairs.

We should specify that in reproducing parliamentary interventions (in some cases, obviously, those texts had not been revised before going to print), we have been obliged to eliminate cacophonies or syntactic mistakes, which we tacitly solved. In the same tacit way we corrected flagrant inadvertences in case of dates and names.

Maxims, locutions, expressions and other words in foreign languages have been translated into Romanian at their first appearance.

When the name of one or another person was incompletely evoked or invoked, we have made the necessary completion, mentioning the cases where certain incertitude is persisting.

Under the title *Annotations*, we added, at the end of acts and documents, notes, observations and other texts (reports, notes, addresses, resolutions, tables, other data and information) considered by us very useful, especially that in their great majority they are totally unknown, appearing now for the first time, for a better understanding of the context of some decision-making, of reasons and reactions.

As for the annexes to the present volume, we included the list of Ministers of Foreign Affairs (*ad interim* as well), as well as tables dedicated to Romania's diplomatic offices (diplomatic agencies, legations, embassies). Although the documents in the present volume cover the 1920–1947 years, we thought that readers may find it useful in case of both tables to find the dates regarding the whole interval from the Union of Principalities to the end of the monarchy).

Tables concerning diplomatic missions contain the following historical data: the moment of their opening, the rank of representation, the raise and lowering of the representation rank, the place, the name and the term in office of the heads of the mission, the interruption in the activity of some missions due to various reasons (economic-financial reasons, or during or due to war), accrediting of some head of missions to other states as well. We should mention that the lists contain only heads of mission, with the dates of their appointment and recall ordered by the Romanian authorities. The dates convened by the parties concerning the establishment of diplomatic relations at legation (embassy) level does not coincide automatically with the date of the opening of the legation (embassy), the same as the date of the interruption or severance of diplomatic relations does not coincide automatically with the date of the closure of legations (embassies).

We have added, as well, to the Annexes of the present volume three tables: The first, regarding severance and interruptions of Romania's diplomatic relations over 1920–1950; the second, concerning the states with which Romania was in a state of war on August 23, 1944; finally, the third, concerning Romanian decorations, taking into account the dignity of Chancellor of the Orders, which was held by law by the Minister for Foreign Affairs.

The present volume concludes with an Index of Proper Names.

As Editors we have been graciously helped by Mrs. Ana Potra, who has also taken over the complex and difficult mission to edit this work.

The Preface, Note to the Edition and the Documents and Acts Digest have been translated into French and English by Daniela Boriceanu and, respectively, Delia Răzdolescu, to whom we address our whole gratitude.

THE EDITORS

REZUMATUL ACTELOR ȘI DOCUMENTELOR

1.	<i>5 august 1920.</i> Dezbateră, în Adunarea Deputaților, a proiectului de lege pentru modificarea unor articole din legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine din 15 martie 1912	21
2.	<i>14 august 1920.</i> Dezbateră, în Senat, a proiectului de lege pentru modificarea unor articole din legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine din 15 martie 1912	24
3.	<i>9 septembrie 1920.</i> Lege pentru modificarea unor articole din legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine din 15 martie 1912	27
4.	<i>10 decembrie 1920.</i> Decizia ministrului Afacerilor Străine privind înființarea Direcțiunii fruntariilor	29
5.	<i>4 iulie 1921.</i> Dezbateră, în Senat, a proiectului de lege pentru modificarea unor articole din legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine din 15 martie 1912	30
6.	<i>11 iulie 1921.</i> Dezbateră, în Adunarea Deputaților, a proiectului de lege pentru modificarea unor articole din legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine din 15 martie 1912	48
7.	<i>19 iulie 1921.</i> Lege pentru modificarea unor articole din legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine din 15 martie 1912	57
8.	<i>24 noiembrie 1921.</i> Decizia Ministerului Afacerilor Străine privind instituirea unui Oficiu al restituirilor și despăgubirilor din țările foste inamice și din teritoriile eliberate (O.R.D.)	62
9.	<i>24 noiembrie 1921.</i> Decizia Ministerului Afacerilor Străine privind instituirea Serviciului de recuperare și restituiri pe lângă Comisariatul general al Comisiunii pentru executarea tratatelor	64
10.	<i>9 martie 1922.</i> Decret relativ la suprimarea legațiilor României din Portugalia, Olanda, Spania, Norvegia, Finlanda, Japonia, precum și a agenției diplomatice și a consulatului general din Egipt	69
11.	<i>8 aprilie 1922.</i> Decret pentru înființarea Direcțiunii executării tratatelor în cadrul Ministerului Afacerilor Străine	70

12.	16 iunie 1922. Decret privind crearea Direcțiunii chestiunilor politice internaționale în cadrul Ministerului Afacerilor Străine	72
13.	26 iunie 1925. Decizie ministerială prin care se desființează Direcțiunea frontierelor din cadrul administrației centrale a Ministerului Afacerilor Străine	73
14.	1 august 1927. Raport al ministrului Afacerilor Străine adresat Înaltei Regente privind un proiect de decret referitor la reorganizarea și restructurarea administrației centrale a Ministerului Afacerilor Străine	74
15.	1 august 1927. Decret privind reorganizarea și restructurarea administrației centrale a Ministerului Afacerilor Străine	75
16.	21 decembrie 1927. Dezbateră, în Adunarea Deputaților, a proiectului de lege pentru înființarea a patru noi legații	80
17.	21 decembrie 1927. Dezbateră, în Senat, a proiectului de lege pentru înființarea a patru noi legații	82
18.	31 decembrie 1927. Decret privind înființarea unei Diviziuni economice în cadrul administrației centrale a Ministerului Afacerilor Străine	85
19.	31 decembrie 1927. Decret privind înființarea unei Diviziuni juridice în cadrul administrației centrale a Ministerului Afacerilor Străine	87
20.	2 ianuarie 1928. Decret prin care se înființează Consiliul superior diplomatic	89
21.	17 ianuarie 1928. Lege pentru înființarea a patru noi legații	91
22.	28 iulie 1928. Raport al ministrului Afacerilor Străine adresat Înaltei Regente privind proiectul de decret referitor la încadrarea Direcțiunii afacerilor comerciale în Direcțiunea afacerilor consulare	93
23.	28 iulie 1928. Decret referitor la încadrarea Direcțiunii afacerilor comerciale în Direcțiunea afacerilor consulare	94
24.	3 mai 1929. Raport al ministrului Afacerilor Străine către Înalta Regentă privind proiectul de decret referitor la noua distribuire a serviciilor în administrația centrală a Ministerului Afacerilor Străine	95
25.	3 mai 1929. Decret referitor la noua distribuire a serviciilor în administrația centrală a Ministerului Afacerilor Străine	98
26.	2 august 1929. Lege pentru organizarea ministerelor	105
27.	19 decembrie 1930. Dezbateră, în Senat, a proiectului de lege pentru interpretarea art.39 din legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine din 19 iulie 1921	111
28.	22 decembrie 1930. Dezbateră, în Adunarea Deputaților, a proiectului de lege pentru interpretarea art.39 din legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine din 19 iulie 1921	123

29.	<i>23 ianuarie 1931.</i> Lege pentru interpretarea art.39 din legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine din 19 iulie 1921	125
30.	<i>25 februarie 1931.</i> Jurnal al Consiliului de Miniștri prin care se stabilește titulatura de „Ministerul Regal al Afacerilor Străine“	127
31.	<i>13 martie 1931.</i> Decret prin care se stabilește alcătuirea delegației României în cadrul Comisiei Internaționale a Dunării	128
32.	<i>24 iulie 1936.</i> Decret prin care se interzice membrilor corpului diplomatic, ai corpului consular, funcționarilor Ministerului Afacerilor Străine orice căsătorie cu femei de altă naționalitate decât naționalitatea română	129
33.	<i>14 decembrie 1936.</i> Decret privind înființarea pe lângă Ministerul Afacerilor Străine a unui Consiliu consultativ diplomatic	130
34.	<i>14 aprilie 1937.</i> Regulament privitor la cheltuielile de drum și salariul de străinătate, convenite funcționarilor Ministerului Afacerilor Străine	131
35.	<i>24 octombrie 1937.</i> Regulament consular	135
36.	<i>28 aprilie 1938.</i> Decret pentru modificarea art.14, 17 și 29 din legea de organizare a Ministerului Afacerilor Străine	165
37.	<i>5 mai 1938.</i> Decret referitor la exigențele privind căsătoria membrilor corpului diplomatic	166
38.	<i>30 iunie 1938.</i> Decret privind trecerea Serviciului exterior al Direcțiunii generale a presei și propagandei din cadrul Ministerului de Interne la Ministerul Afacerilor Străine	168
39.	<i>16 iulie 1938.</i> Lege pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine	170
40.	<i>19 decembrie 1938.</i> Decret pentru completarea și modificarea legii pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine	196
41.	<i>17 februarie 1939.</i> Lege pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine	200
42.	<i>5 octombrie 1939.</i> Decret-lege pentru modificarea art.86 din legea de organizare a Ministerului Afacerilor Străine din 17 februarie 1939	223
43.	<i>9 mai 1940.</i> Decret-lege pentru modificarea articolelor 50, 51 și 68 din legea de organizare a Ministerului Afacerilor Străine din 17 februarie 1939	225
44.	<i>13 septembrie 1940.</i> Decret-lege pentru înființarea Comisariatului general pentru deplasarea populației din Dobrogea	227
45.	<i>13 septembrie 1940.</i> Decret-lege pentru înființarea Comisariatului general al refugiaților din Basarabia și Nordul Bucovinei	230
46.	<i>14 septembrie 1940.</i> Decret-lege privind modificarea unor dispoziții din legea de organizare a Ministerului Afacerilor Străine din 17 februarie 1939	233

47.	<i>14 septembrie 1940.</i> Decret-lege pentru înființarea Comisariatului general al refugiaților din Nordul Transilvaniei	235
48.	<i>27 septembrie 1940.</i> Decizie ministerială referitoare la înființarea Direcțiunii tratatelor	238
49.	<i>21 februarie 1941.</i> Decizie prin care se desființează Direcțiunea tratatelor, atribuțiile sale fiind trecute în competența Direcțiunii afacerilor politice a Ministerului Afacerilor Străine	239
50.	<i>24 februarie 1941.</i> Decret-lege pentru modificarea art.33 din legea de organizare a Ministerului Afacerilor Străine din 17 februarie 1939	240
51.	<i>2 aprilie 1941.</i> Decret-lege privitor la punerea în retragere a membrilor corpului diplomatic și consular	241
52.	<i>17 mai 1941.</i> Decret-lege pentru înființarea legăției României în Croația . . .	242
53.	<i>1 mai 1942.</i> Decizie ministerială pentru înființarea Direcțiunii mobilizării, organizării națiunii și teritoriului	244
54.	<i>1 mai 1942.</i> Decizie ministerială pentru înființarea Serviciului apărării pasive	245
55.	<i>14 decembrie 1942.</i> Decizie ministerială pentru înființarea Serviciului economatului și inventarului	246
56.	<i>22 martie 1943.</i> Decret-lege pentru numirea, încadrarea, înaintarea, transferarea, punerea în disponibilitate sau în retragere a funcționarilor Ministerului Afacerilor Străine	248
57.	<i>23 iunie 1943.</i> Decret-lege pentru completarea art.50 al legii de organizare a Ministerului Afacerilor Străine din 17 februarie 1939	252
58.	<i>20 martie 1944.</i> Raport al vicepreședintelui Consiliului de Miniștri și ministru al Afacerilor Străine adresat mareșalului Ion Antonescu, Conducătorul Statului, privind noua lege de organizare a Ministerului Afacerilor Străine, cadrul legal pentru organizarea funcțiunilor internaționale ale statului român	254
59.	<i>8 aprilie 1944.</i> Decret pentru adoptarea legilor referitoare la statornicirea exercițiului funcțiunilor internaționale ale statului român	281
60.	<i>10 aprilie 1944.</i> Lege pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine . . .	282
61.	<i>10 aprilie 1944.</i> Lege pentru înființarea și organizarea Institutului Regal Român de Cercetări Internaționale și Științe Politice	344
62.	<i>10 aprilie 1944.</i> Lege privitoare la înființarea și organizarea școlilor române și institutelor culturale din străinătate, burselor de stat și condiției studenților români în străinătate	362
63.	<i>20 septembrie 1944.</i> Decret-lege pentru desființarea Ministerului Propagandei Naționale și trecerea serviciilor sale, grupate în Direcțiunea presei și a informațiilor, la Ministerul Afacerilor Străine	372

64.	<i>7 octombrie 1944.</i> Decret-lege privitor la purificarea administrațiilor publice	374
65.	<i>9 februarie 1945.</i> Decret-lege pentru epurarea presei	377
66.	<i>12 februarie 1945.</i> Decret-lege pentru abrogarea legii nr. 216 din 1944, privind înființarea și organizarea Institutului Regal Român de Cercetări Internaționale și Științe Politice	380
67.	<i>12 februarie 1945.</i> Decret-lege pentru abrogarea legii nr.217 din 1944, privind înființarea și organizarea școlilor române și institutelor culturale din străinătate, burselor de stat și condiției studenților români în străinătate	382
68.	<i>26 februarie 1945.</i> Decizie ministerială prin care se instituie un Oficiu de studii pe lângă Ministerul Afacerilor Străine	384
69.	<i>28 iunie 1945.</i> Decizie ministerială privitoare la reorganizarea Direcțiunii afacerilor economice a Ministerului Afacerilor Străine	385
70.	<i>13 iulie 1945.</i> Decret-lege pentru modificarea art.58 și 59 din legea de organizare a Ministerului Afacerilor Străine (legea nr.215/1944)	387
71.	<i>7 martie 1946.</i> Decret-lege pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine	389
72.	<i>12 august 1947.</i> Decizie a Comisiunii ministeriale pentru redresarea economică și stabilizarea monetară prin care Ministerul Afacerilor Străine trebuia să reducă numărul personalului bugetar la nivelul prevăzut în bugetul pe exercițiul 1938/1939	416

REGESTES DES ÉCRITS ET DOCUMENTS

1.	<i>5 août 1920.</i> Débats à la séance de l'Assemblée des Députés du projet de Loi sur l'amendement de certains articles de la Loi de réorganisation du ministère des Affaires étrangères du 15 mars 1912	21
2.	<i>14 août 1920.</i> Débats à la séance du Sénat du projet de Loi sur l'amendement de certains articles de la Loi de réorganisation du ministère des Affaires étrangères du 15 mars 1912	24
3.	<i>9 septembre 1920.</i> Loi d'amendement de certains articles de la Loi de réorganisation du ministère des Affaires étrangères du 15 mars 1912	27
4.	<i>10 décembre 1920.</i> La décision du ministre des Affaires étrangères sur la fondation de la Direction des frontières	29
5.	<i>4 juillet 1921.</i> Débats à la séance du Sénat du projet de Loi sur l'amendement des certains articles de la Loi de réorganisation du ministère des Affaires étrangères du 15 mars 1912	30
6.	<i>11 juillet 1921.</i> Débats à la séance de l'Assemblée des Députés du projet de Loi sur l'amendement des certains articles de la Loi de réorganisation du ministère des Affaires étrangères du 15 mars 1912	48
7.	<i>19 juillet 1921.</i> Loi d'amendement de certains articles de la Loi de réorganisation du ministère des Affaires étrangères du 15 mars 1912	57
8.	<i>24 novembre 1921.</i> La décision du ministère des Affaires étrangères sur la fondation d'un Office des Restitutions et Dédommagements par les pays ex-ennemis et des territoires libérés (O.R.D.)	62
9.	<i>24 novembre 1921.</i> La décision du ministère des Affaires étrangères sur la fondation du Service de récupération et des restitutions auprès de la Commission d'exécution des traités	64
10.	<i>9 mars 1922.</i> Arrêté de suppression des légations de la Roumanie de Portugal, de Hollande, de l'Espagne, de Norvège, de Finlande, de Japon, aussi que de l'agence diplomatique et du consulat général d'Égypte	69
11.	<i>8 avril 1922.</i> Arrêté de fondation, à l'intérieur du ministère des Affaires étrangères, de la Direction d'exécution des traités	70

12.	<i>16 juin 1922.</i> Arrêté de fondation, à l'intérieur du ministère des Affaires étrangères, de la Direction des affaires politiques internationales	72
13.	<i>26 juin 1925.</i> Décision ministérielle de suppression de la Direction des frontières à l'intérieur de l'administration centrale du ministère des Affaires étrangères . .	73
14.	<i>1er août 1927.</i> Rapport adressé par le ministre des Affaires étrangères à la Haute Régence, concernant un projet d'arrêté sur la réorganisation et restructuration de l'administration centrale du ministère des Affaires étrangères	74
15.	<i>1er août 1927.</i> Arrêté de réorganisation et restructuration de l'administration centrale du ministère des Affaires étrangères	75
16.	<i>21 décembre 1927.</i> Débats à la séance de l'Assemblée des Députés du projet de Loi sur la fondation de quatre légations nouvelles	80
17.	<i>21 décembre 1927.</i> Débats à la séance du Sénat du projet de Loi sur la fondation de quatre légations nouvelles	82
18.	<i>31 décembre 1927.</i> Arrêté de fondation d'une Division économique à l'intérieur de l'administration centrale du ministère des Affaires étrangères	85
19.	<i>31 décembre 1927.</i> Arrêté de fondation d'une Division juridique à l'intérieur de l'administration centrale du ministère des Affaires étrangères	87
20.	<i>2 janvier 1928.</i> Arrêté de fondation du Conseil supérieur diplomatique	89
21.	<i>17 janvier 1928.</i> Loi de fondation de quatre légations nouvelles	91
22.	<i>28 juillet 1928.</i> Rapport adressé par le ministre des Affaires étrangères à la Haute Régence, sur le projet d'arrêté de subordination de la Direction des affaires commerciales à la Direction des affaires consulaires	93
23.	<i>28 juillet 1928.</i> Arrêté de subordination de la Direction des affaires commerciales à la Direction des affaires consulaires	94
24.	<i>3 mai 1929.</i> Rapport adressé par le ministre des Affaires étrangères à la Haute Régence, concernant le projet d'arrêté sur la nouvelle distribution des services à l'intérieur de l'administration centrale du ministère des Affaires étrangères	95
25.	<i>3 mai 1929.</i> Arrêté de la nouvelle distribution des services à l'intérieur de l'administration centrale du ministère des Affaires étrangères	98
26.	<i>2 août 1929.</i> Loi d'organisation des ministères	105
27.	<i>19 décembre 1930.</i> Débats à la séance du Sénat du projet de Loi sur l'interprétation de l'article 39 de la Loi de réorganisation du ministère des Affaires étrangères du 19 juillet 1921	111
28.	<i>22 décembre 1930.</i> Débats à la séance de l'Assemblée des Députés du projet de Loi sur l'interprétation de l'article 39 de la Loi de réorganisation du ministère des Affaires étrangères du 19 juillet 1921	123

29.	<i>23 janvier 1931.</i> Loi sur l'interprétation de l'article 39 de la Loi de réorganisation du ministère des Affaires étrangères du 19 juillet 1921	125
30.	<i>25 février 1931.</i> Journal du Conseil des ministres entérinant le titre de « ministère royal des Affaires étrangères »	127
31.	<i>31 mars 1931.</i> Arrêté sur la composition de la délégation de Roumanie au sein de la Commission Internationale du Danube	128
32.	<i>24 juillet 1936.</i> Arrêté d'interdiction aux membres du corps diplomatique, du corps consulaire et aux fonctionnaires du ministère des Affaires étrangères de tout mariage avec des femmes d'autre nationalité que roumaine	129
33.	<i>14 décembre 1936.</i> Arrêté de fondation d'un Conseil consultatif diplomatique auprès du ministère des Affaires étrangères	130
34.	<i>14 avril 1937.</i> Règlement concernant les frais de déplacement et les appointements à l'étranger des fonctionnaires du ministère des Affaires étrangères . .	131
35.	<i>24 octobre 1937.</i> Règlement consulaire	135
36.	<i>28 avril 1938.</i> Arrêté d'amendement des articles 14, 17 et 29 de la Loi d'organisation du ministère des Affaires étrangères	165
37.	<i>5 mai 1938.</i> Arrêté sur les exigences concernant le mariage des membres du corps diplomatique	166
38.	<i>30 juin 1938.</i> Arrêté sur le transfert de subordination du Service Extérieur de la Direction Générale de la Presse et de la Propagande du ministère de l'Intérieur au ministère des Affaires étrangères	168
39.	<i>16 juillet 1938.</i> Loi d'organisation du ministère des Affaires étrangères	170
40.	<i>19 décembre 1938.</i> Arrêté de complètement et amendement de la Loi d'organisation du ministère des Affaires étrangères	196
41.	<i>17 février 1939.</i> Loi d'organisation du ministère des Affaires étrangère	200
42.	<i>5 octobre 1939.</i> Arrêté-loi d'amendement de l'article 86 de la Loi d'organisation du ministère des Affaires étrangères	223
43.	<i>9 mai 1940.</i> Arrêté-loi d'amendement des articles 50, 51 et 68 de la Loi d'organisation du ministère des Affaires étrangères	225
44.	<i>13 septembre 1940.</i> Arrêté-loi de fondation du Commissariat général au déplacement de la population de Dobroudja	227
45.	<i>13 septembre 1940.</i> Arrêté-loi de fondation du Haut-Commissariat aux réfugiés de Bessarabie et du Nord de la Bucovine	230
46.	<i>14 septembre 1940.</i> Arrêté-loi d'amendement de certaines dispositions de la Loi d'organisation du ministère des Affaires étrangères	233
47.	<i>14 septembre 1940.</i> Arrêté-loi de fondation du Haut-Commissariat aux réfugiés du Nord de la Transylvanie	235

48.	<i>27 septembre 1940.</i> Décision ministérielle de fondation de la Direction des traités	238
49.	<i>21 février 1941.</i> Décision de suppression de la Direction des traités et de transfert de ses attributions à la compétence de la Direction des affaires politiques du ministère des Affaires étrangères	239
50.	<i>24 février 1941.</i> Arrêté-loi d'amendement de l'article 33 de la Loi d'organisation du ministère des Affaires étrangères	240
51.	<i>2 avril 1941.</i> Arrêté-loi de la mise à la retraite des membres du corps diplomatique et consulaire	241
52.	<i>17 mai 1941.</i> Arrêté-loi de fondation de la Légation de Roumanie dans la Croatie	242
53.	<i>1er mai 1942.</i> Décision ministérielle de fondation de la Direction de mobilisation et d'organisation de la nation et du territoire	244
54.	<i>1er mai 1942.</i> Décision ministérielle de fondation du Service de la Défense Passive	245
55.	<i>14 décembre 1942.</i> Décision ministérielle de fondation du Service de l'Économat et de l'Inventaire	246
56.	<i>22 mars 1943.</i> Arrêté-loi de nomination, d'investissement, promotion, transfert, licenciement ou mise à la retraite des fonctionnaires du ministère des Affaires étrangères	248
57.	<i>23 juin 1943.</i> Arrêté-loi de complèment de l'article 50 de la Loi d'organisation du ministère des Affaires étrangères du 17 février 1939	252
58.	<i>20 mars 1944.</i> Rapport adressé par le vice-président du Conseil des ministres et ministre des Affaires étrangères au maréchal Ion Antonesco, le chef d'État, concernant la nouvelle Loi d'organisation du ministère des Affaires étrangères, le cadre légal d'organisation des fonctions internationales de l'État roumain . .	254
59.	<i>8 avril 1944.</i> Arrêté d'adoption des lois concernant l'établissement de l'exercice des fonctions internationales de l'État roumain	281
60.	<i>10 avril 1944.</i> Loi d'organisation du ministère des Affaires étrangères	282
61.	<i>10 avril 1944.</i> Loi de fondation et d'organisation de l'Institut Royal Roumain des Recherches Internationales et des Sciences Politiques	344
62.	<i>10 avril 1944.</i> Loi de fondation et d'organisation des écoles roumaines et des instituts culturels à l'étranger, des bourses d'État et de la condition des étudiants roumains à l'étranger	362
63.	<i>20 septembre 1944.</i> Arrêté-loi de suppression du ministère de la Propagande Nationale et du transfert de ses directions — réunies sous la Direction de la Presse et des Informations — au ministère des Affaires étrangères	372
64.	<i>7 octobre 1944.</i> Arrêté-loi d'épuration de l'administration publique	374

65.	<i>9 février 1945.</i> Arrêté-loi d'épuration de la presse	377
66.	<i>12 février 1945.</i> Arrêté-loi d'abrogation de la Loi n° 216/1944 sur la fondation et l'organisation de l'Institut Royal Roumain des Recherches Internationales et des Sciences Politiques	380
67.	<i>12 février 1945.</i> Arrêté-loi d'abrogation de la Loi n° 217/1944 sur la fondation et l'organisation des écoles roumaines et des instituts culturels à l'étranger, des bourses d'État et de la condition des étudiants roumains à l'étranger	382
68.	<i>26 février 1945.</i> Décision ministérielle d'établissement d'un Office d'études auprès du ministère des Affaires étrangères	384
69.	<i>28 juin 1945.</i> Décision ministérielle sur la réorganisation de la Direction des affaires économiques du ministère des Affaires étrangères	385
70.	<i>13 juillet 1945.</i> Arrêté-loi d'amendement des articles 58 et 59 de la Loi d'organisation du ministère des Affaires étrangères (Loi n° 215/1944)	387
71.	<i>7 mars 1946.</i> Arrêté-loi d'organisation du ministère des Affaires étrangères	389
72.	<i>12 août 1947.</i> Décision de la Commission Ministérielle pour le Redressement Économique et la Stabilisation Monétaire visant la réduction, par le ministère des Affaires étrangères, de l'effectif budgétaire au niveau prévu dans le budget pour l'exercice 1938/1939	416

DOCUMENTS AND ACTS DIGEST

1.	<i>August 5, 1920.</i> Debate in the Assembly of Deputies of the Draft Law on the Amendment of Some Articles in the Law on the Reorganization of the Ministry of Foreign Affairs of March 15, 1912	21
2.	<i>August 14, 1920.</i> Debate in the Senate of the Draft Law on the Amendment of Some Articles in the Law on the Reorganization of the Ministry of Foreign Affairs of March 15, 1912	24
3.	<i>September 9, 1920.</i> Law on the Amendment of Some Articles in the Law on the Reorganization of the Ministry of Foreign Affairs of March 15, 1912 ...	27
4.	<i>December 10, 1920.</i> Decision of the Minister for Foreign Affairs on the Setting up of the Frontiers Directorate	29
5.	<i>July 4, 1921.</i> Debate in the Senate of the Draft Law on the Amendment of Some Articles in the Law on the Reorganization of the Ministry of Foreign Affairs of March 15, 1912	30
6.	<i>July 11, 1921.</i> Debate in the Assembly of Deputies of the Draft Law on the Amendment of Some Articles in the Law on the Reorganization of the Ministry of Foreign Affairs of March 15, 1912	48
7.	<i>July 19, 1921.</i> Law on the Amendment of Some Articles in the Law on the Reorganization of the Ministry of Foreign Affairs of March 15, 1912	57
8.	<i>November 24, 1921.</i> Decision of the Ministry of Foreign Affairs on the Creation of an Office for the Restitution and Indemnification from the Former Enemy Countries and Liberated Territories (O.R.D.)	62
9.	<i>November 24, 1921.</i> Decision of the Ministry of Foreign Affairs on the Creation of the Service of Recovery and Restitution under the General Commissariat of the Commission for the Implementation of Treaties	64
10.	<i>March 9, 1922.</i> Decree on the Closure of Romania's Legations in Portugal, Holland, Spain, Norway, Finland, Japan, as well as of the Diplomatic Agency and the General Consulate in Egypt	69
11.	<i>Aprilie 8, 1922.</i> Decree on the Creation of the Directorate of the Implementation of Treaties under the Ministry of Foreign Affairs	70

12.	<i>June 16, 1922.</i> Decree on the Creation of the Directorate for International Political Questions under the Ministry of Foreign Affairs	72
13.	<i>June 26, 1925.</i> Ministerial Decision on the Dismantlement of the Frontiers Directorate under the Central Administration of the Ministry of Foreign Affairs	73
14.	<i>August 1, 1927.</i> Report of the Minister for Foreign Affairs Addressed to the High Regency concerning a Draft Decree on the Reorganization and Restructuring of the Central Administration of the Ministry of Foreign Affairs	74
15.	<i>August 1, 1927.</i> Decree on the Reorganization and Restructuring of the Central Administration of the Ministry of Foreign Affairs	75
16.	<i>December 21, 1927.</i> Debate in the Assembly of Deputies of the Draft Law on the Opening of Four New Legations	80
17.	<i>December 21, 1927.</i> Debate in the Senate of the Draft Law on the Opening of Four New Legations	82
18.	<i>December 31, 1927.</i> Decree concerning the Creation of an Economic Division within the Central Administration of the Ministry of Foreign Affairs	85
19.	<i>December 31, 1927.</i> Decree concerning the Creation of a Juridical Division within the Central Administration of the Ministry of Foreign Affairs	87
20.	<i>January 2, 1928.</i> Decree on the Creation of the Higher Diplomatic Council	89
21.	<i>January 17, 1928.</i> Law on the Opening of Four New Legations	91
22.	<i>July 28, 1928.</i> Report of the Minister for Foreign Affairs Addressed to the High Regency concerning the Draft Decree on the Integration of the Commercial Affairs Directorate in the Consular Affairs Directorate	93
23.	<i>July 28, 1928.</i> Decree concerning the Integration of the Commercial Affairs Directorate in the Consular Affairs Directorate	94
24.	<i>May 3, 1929.</i> Report of the Minister for Foreign Affairs Addressed to the High Regency concerning the Draft Decree on the New Distribution of Services within the Central Administration of the Ministry of Foreign Affairs	95
25.	<i>May 3, 1929.</i> Decree on the New Distribution of Services within the Central Administration of the Ministry of Foreign Affairs	98
26.	<i>August 2, 1929.</i> Law on the Organization of Ministries	105
27.	<i>December 19, 1930.</i> Debate in the Senate of the Draft Law on the Interpretation of Article 39 of the Law on the Reorganization of the Ministry of Foreign Affairs of July 19, 1921	111
28.	<i>December 22, 1930.</i> Debate in the Assembly of Deputies of the Draft Law on the Interpretation of Article 39 of the Law on the Reorganization of the Ministry of Foreign Affairs of July 19, 1921	123

29.	<i>January 23, 1931.</i> Law on the Interpretation of Article 39 of the Law on the Reorganization of the Ministry of Foreign Affairs of July 19, 1921	125
30.	<i>February 25, 1931.</i> Journal of the Council of Ministers establishing the name of “Royal Ministry of Foreign Affairs“	127
31.	<i>March 13, 1931.</i> Decree Establishing the Composition of Romania’s Delegation on the International Danubian Commission	128
32.	<i>July 24, 1936.</i> Decree Forbidding the Members of the Diplomatic Corps, the Consular Staff, the Personnel of the Ministry of Foreign Affairs to Marry Women of other Nationality than the Romanian nationality	129
33.	<i>December 14, 1937.</i> Decree concerning the Creation of a Diplomatic Consultative Council under the Ministry of Foreign Affairs	130
34.	<i>Aprilie 14, 1937.</i> Regulations concerning the Travel Expenses and the Salary while Abroad, due to the Personnel of the Ministry of Foreign Affairs	131
35.	<i>October 24, 1937.</i> Consular Regulations	135
36.	<i>Aprilie 28, 1938.</i> Decree on the Amendment of Articles 14, 17 and 29 of the Law on the Organization of the Ministry of Foreign Affairs	165
37.	<i>May 5, 1938.</i> Decree concerning the Exigencies concerning the Marriage of the Members of the Diplomatic Corps	166
38.	<i>June 30, 1938.</i> Decree concerning the Transfer of the External Service of the General Directorate of the Press and Propaganda from the Home Ministry to the Ministry of Foreign Affairs	168
39.	<i>July 16, 1938.</i> Law on the Organization of the Ministry of Foreign Affairs	170
40.	<i>December 19, 1938.</i> Decree concerning the Completion and Amendment of the Law on the Organization of the Ministry of Foreign Affairs	196
41.	<i>February 17, 1939.</i> Law on the Organization of the Ministry of Foreign Affairs	200
42.	<i>October 5, 1939.</i> Decree-Law on the Amendment of Article 86 of the Law on the Organization of the Ministry of Foreign Affairs of February 17, 1939	223
43.	<i>May 9, 1940.</i> Decree-Law on the Amendment of Articles 50, 51 and 68 of the Law on the Organization of the Ministry of Foreign Affairs of February 17, 1939	225
44.	<i>September 13, 1940.</i> Decree-Law on the Creation of the General Commissariat for the Displacement of the Population of Dobrudja	227
45.	<i>September 13, 1940.</i> Decree-Law on the Creation of the General Commissariat for the Refugees from Bessarabia and Northern Bukovina	230

46.	<i>September 14, 1940.</i> Decree-Law on the Amendment of some Dispositions of the Law on the Organization of the Ministry of Foreign Affairs of February 17, 1939	233
47.	<i>September 4, 1940.</i> Decree-Law on the Creation of the General Commissariat for the Refugees from Northern Transylvania	235
48.	<i>September 27, 1940.</i> Ministerial Decision concerning the Creation of the Treaties Directorate	238
49.	<i>February 21, 1941.</i> Decision on the Dismantlement of the Treaties Directorate and the Transfer of its Attributions to the Directorate of Political Affairs under the Ministry of Foreign Affairs	239
50.	<i>February 24, 1941.</i> Decree-Law on the Amendment of Article 33 of the Law on the Organization of the Ministry of Foreign Affairs of February 17, 1939 ...	240
51.	<i>Aprilie 2, 1941.</i> Decree-Law on the Retirement of the Members of the Diplomatic and Consular Corps	241
52.	<i>May 17, 1941.</i> Decree-Law on the Opening of Romania's Legation in Croatia	242
53.	<i>May 1, 1942.</i> Ministerial Decision on the Creation of the Directorate of the Call to Arms, the Organization of the Nation and of the Territory	244
54.	<i>May 1, 1942.</i> Ministerial Decision on the Creation of the Passive Defense Service	245
55.	<i>December 14, 1942.</i> Ministerial Decision the Creation of the Intendance and Inventory Service	246
56.	<i>March 22, 1943.</i> Decree-Law on the Nomination, Appointment, Promotion, Transfer, Discharge or Retirement of the Staff of the Ministry of Foreign Affairs	248
57.	<i>June 23, 1943.</i> Decree-law on the Completion of Art. 50 of the Law on the Organization of the Ministry of Foreign Affairs of February 17, 1939	252
58.	<i>March 20, 1944.</i> Report of the Vice-president of the Council of Ministers and Minister for Foreign Affairs Addressed to Marshal Ion Antonescu, the Head of the State, regarding the New Law on the Organization of the Ministry of Foreign Affairs, the Legal Framework for the Organization of the Romanian State's International Functions	254
59.	<i>Aprilie 8, 1944.</i> Decree on the Adoption of Laws concerning the Establishment of the Romanian State's Exercise of International Functions	281
60.	<i>Aprilie 10, 1944.</i> Law on the Organization of the Ministry of Foreign Affairs	282
61.	<i>Aprilie 10, 1944.</i> Law on the Creation and Organization of the Romanian Royal Institute for International Research and Political Sciences	344

62.	<i>Aprilie 10, 1944.</i> Law on the Opening and Organization of Romanian Schools and Cultural Institutes Abroad, State Scholarships and the Condition of Romanian Students in Foreign Countries	362
63.	<i>September 20, 1944.</i> Decree-Law on the Dismantlement of the Ministry of National Propaganda and the Transfer Its Services, Grouped into the Directorate of Press and Information, under the Ministry of Foreign Affairs	372
64.	<i>October 7, 1944.</i> Decree-Law on the Purification of Public Administration . .	374
65.	<i>February 9, 1945.</i> Decree-Law on the Purification of the Press	377
66.	<i>February 12, 1945.</i> Decree-Law on the Abrogation of the Law No. 216 of 1944, on the Creation and Organization of the Romanian Royal Institute for International Research and Political Sciences	380
67.	<i>February 12, 1945.</i> Decree-Law on the Abrogation of Law No. 217 of 1944 on the Opening and Organization of Romanian Schools and Cultural Institutes Abroad, State Scholarships and the Condition of Romanian Students in Foreign Countries	382
68.	<i>February 26, 1945.</i> Ministerial Decision on the Creation of a Study Office under the Ministry of Foreign Affairs	384
69.	<i>June 28, 1945.</i> Ministerial Decision concerning the Reorganization of the Economic Affairs Directorate under the Ministry of Foreign Affairs	385
70.	<i>July 13, 1945.</i> Decree-Law on the Amendment of Articles 58 and 59 of the Law on the Organization of the Ministry of Foreign Affairs (Law No. 215/1944)	387
71.	<i>March 7, 1946.</i> Decree-Law on the Organization of the Ministry of Foreign Affairs	389
72.	<i>August 12, 1947.</i> Decision of the Ministerial Commission for Economic Rehabilitation and Stabilization of Currency according to which the Ministry of Foreign Affairs Had to Cut its Budgetary Personnel at the Level of the Provisions of the 1938/1939 Budgetary Year	416

ACTE ȘI DOCUMENTE

1

DEZBATEREA, ÎN ADUNAREA DEPUTAȚILOR, A PROIECTULUI DE LEGE PENTRU MODIFICAREA UNOR ARTICOLE DIN LEGEA DE REORGANIZARE A MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE DIN 15 MARTIE 1912¹⁾

Ședința de joi, 5 august 1920

Sub președinția dlui Duiliu Zamfirescu, președintele Adunării.

D. **Duiliu Zamfirescu, președinte.** Acum vine proiectul de lege pentru modificarea unor articole din legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine din 1912.

D. raportor să binevoiască a citi proiectul.

Se dă citire următorului raport și proiect de lege.

Domnilor deputați,

Comitetul delegaților de secțiuni, compus din:

<i>D. N. Zanne</i>	<i>pentru secția I;</i>
<i>D. Ernest Kirculescu</i>	<i>„ „ II;</i>
<i>D. G. Rădulescu</i>	<i>„ „ III;</i>
<i>D. Const. Savu</i>	<i>„ „ IV;</i>
<i>D. Al. Otetelișanu</i>	<i>„ „ V;</i>
<i>D. Iacob Ioan Dr.</i>	<i>„ „ VI, și</i>
<i>Subsemnatul Take Slăvescu</i>	<i>„ „ VII,</i>

întrunindu-se în ziua de 31 iulie a.c., sub președinția dlui N. Zanne, a luat în cercetare proiectul de lege pentru modificarea unor articole din legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine; văzând și expunerea de motive ce însoțește acest proiect de lege, l-a admis întocmai cum a fost prezentat și, prin subsemnatul, vă roagă, dlor deputați, să binevoiți a-i da aprobarea d-voastre.

Raportor, Take Slăvescu

Expunere de motive

Constatându-se, pe de o parte, că condițiile de admitere în carierele diplomatică și consulară, prevăzute de actuala lege de organizare a Ministerului Afacerilor Străine, nu mai corespund cu cerințele ce decurg din mărirea României prin alipirea la Patria-Mumă a noilor teritorii românești, iar pe de altă parte, pentru a se deschide zisele cariere și tinerilor din ținuturile alipite, modificarea articolelor care tratează despre condițiile de admitere ale sus-zisei legi se impune.

De asemenea, experiența arătând că condițiunile cerute de art.35 din actuala lege pentru recrutarea copiștilor sunt o piedică la această recrutare, și modificarea acestui articol se impune în sensul ca în locul diplomei de licență în drept sau în litere, ce se cere pentru intrarea unui copist în minister, să se ceară numai bacalaureatul.

Aceste modificări nu vor putea fi decât tranzitorii până la refacerea totală a legii de organizare a Ministerului Afacerilor Străine.

*Ministrul Afacerilor Străine
Take Ionescu*

**Proiect de lege
pentru modificarea unor articole din legea de reorganizare a
Ministerului Afacerilor Străine din 15 martie 1912**

Art.I.– Condițiunile de admitere în cariera diplomatică impuse de art.40, 41, 42, 43, 44, 45 și 46 din legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine din 15 martie 1912 se mențin pentru tinerii din Vechiul Regat. Pentru tinerii din teritoriile alipite nu se cer alte condițiuni decât cele generale prevăzute la art.33 și 34, precum și o diplomă de doctorat sau licență în drept, științe politice, litere, sau o diplomă echivalentă a unei școli de comerț, industrie, finanțe, agronomie, științe tehnice etc.

Art.II.– Condițiunile de admitere în cariera consulară impuse de art.47, 48, 49 și 50 se abrogă, atât pentru tinerii din Vechiul Regat, cât și pentru aceia din ținuturile alipite, menținându-se numai condițiunile generale de la art.33 și 34. La art.33, pentru tinerii din ținuturile alipite, nu se va ține seamă decât de paragrafele 1 și 2.

Art.III.– Art.35 se modifică astfel:

„Nimeni nu poate fi numit copist în administrațiunea centrală dacă nu posedă bacalaureatul sau o diplomă echivalentă acestuia, din țară ori străinătate, recunoscută, conform legii instrucțiunii publice și dacă nu a trecut un examen de admitere.

Pentru tinerii care se destină serviciului contabilității, diploma de bacalaureat poate fi înlocuită prin o diplomă echivalentă a unei școli superioare de comerț.“

Această lege se va pune în aplicare de la 1 august 1920.

Ministrul Afacerilor Străine
Take Ionescu

Se pune la vot luarea în considerare și se admite.

Se dă citire art.1.

D. **D.R. Ioanițescu, raportor.** La art.1 există un amendament.

D. **Take Ionescu, ministru de Externe și ad-interim la Finanțe.** Primesc amendamentul.

D. **D.R. Ioanițescu, raportor.** Acest amendament spune că la finele art.1 să se pună: „Aceasta până la noua lege de organizare a Ministerului Afacerilor Străine“. Și d. ministru și comitetul delegaților au admis acest amendament.

Se pune la vot art.1 cu amendamentul admis de comitetul delegaților și de d. ministru și se primește.

Se citesc articolele 2 și 3 și punându-se la vot se admit fără discuție.

Se pune la vot proiectul de lege în total cu bile și rezultatul votului este cel următor:

Votați 111

Majoritatea regulamentară 90

Bile albe 110

Bile negre 1

D. **D. Duiliu Zamfirescu, președinte.** Adunarea a adoptat proiectul de lege.

(Dezbaterile Adunării Deputaților, nr.39 din 13 august 1920, pp. 818–819)

DEZBATEREA, ÎN SENAT, A PROIECTULUI DE LEGE PENTRU
MODIFICAREA UNOR ARTICOLE DIN LEGEA DE REORGANIZARE
A MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE DIN 15 MARTIE 1912

Ședința de sâmbătă, 14 august 1920

D. **general C. Coandă, președinte.** Luăm acum în discuțiune proiectul de lege relativ la reorganizarea Ministerului Afacerilor Străine.

D. raportor e rugat a da citire raportului.

D. **Spiru Gheorghiu**, în locul dlui N.C. Tănăsescu, raportor, citește următorul raport și proiect de lege:

Domnilor senatori,

Proiectul de lege pentru modificarea unor articole din legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine, votat și adoptat de Adunarea Deputaților în ședința de la 5 august 1920 și adus în deliberarea Senatului cu Mesajul regal nr... de la 9 august 1920, secțiunile dvs. luându-l în cercetare, l-au admis toate, numind delegați:

Secțiunea I pe d. Gr. Alevra;

„ II „ D. Alexandresco;

„ III „ Gh. Gheorghiu;

„ IV „ Lazăr Popescu;

„ V „ N.C. Tănăsescu,

care, întrunindu-se în ziua de 11 august 1920, s-au constituit în comitet al delegaților, sub președinția dlui D. Alexandresco și luând din nou în cercetare sus arătatul proiect de lege, l-a adoptat pe următoarele considerente: Prezentul proiect de lege, votat de Adunarea Deputaților, tinzând la modificarea condițiilor pentru înlesnirea admiterii în cariera diplomatică și consulară și a tinerilor din provinciile alipite, este deci o necesitate ce decurge din nevoile timpului.

Raportor, Nicolae C. Tănăsescu

Lege
pentru modificarea unor articole din legea de reorganizare a
Ministerului Afacerilor Străine din 15 martie 1912

Art.I.– Condițiunile de admitere în cariera diplomatică impuse de art.40, 41, 42, 43, 44 , 45 și 46 din legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine din

15 martie 1912 se mențin pentru tinerii din Vechiul Regat. Pentru tinerii din teritoriile alipite nu se cer alte condițiuni decât cele prevăzute la art.33 și 34, precum și o diplomă de doctorat sau licență în drept, științe politice, literare, sau o diplomă echivalentă a unei școli de comerț, industrie, finanțe, agronomie, științe tehnice etc., aceasta până la noua lege de organizare a Ministerului Afacerilor Străine.

Art.II.– Condițiunile de admitere în cariera consulară impuse de art.47, 48, 49 și 50 se abrogă, atât pentru tinerii din Vechiul Regat, cât și pentru aceia din ținuturile alipite, menținându-se numai condițiunile generale de la art.33 și 34. La art.33, pentru tinerii din ținuturile alipite, nu se va ține seamă decât de paragrafele 1 și 2.

Art.III.– Articolul 35 se modifică astfel:

„Nimeni nu poate fi numit copist în administrațiunea centrală dacă nu posedă bacalaureatul sau o diplomă echivalentă acestuia, din țară ori străinătate, recunoscută conform legii instrucțiunii publice și dacă nu a trecut un examen de admitere.

Pentru tinerii care se destină serviciului contabilității, diploma de bacalaureat poate fi înlocuită prin o diplomă echivalentă a unei școli superioare de comerț“.

Această lege se va pune în aplicare de la 1 august 1920.

Această lege s-a votat de Adunarea Deputaților în ședința de la 5 august anul 1920 și s-a adoptat cu majoritate de *una sută zece* voturi, contra *unu*.

Președinte
Duiliu Zamfirescu
(L.S.A.D.)

Secretar, Const. Savu

Necerând nimeni cuvântul, se pune la vot luarea în considerare a proiectului de lege, care se admite.

Se citește art.1.

D. general C. Coandă, președinte. D. Nistor are cuvântul.

D. I. Nistor. Țin, dlor, în numele provinciilor alipite să aduc mulțumirile și recunoștința noastră dlui ministru de Externe că, având în vedere elementele cele bune care se găsesc la noi, care cunosc limba și obiceiurile mai multor state prin care au trecut, d. ministru de Externe a ținut seamă de aceste elemente și le-a făcut înlesniri prin această lege. Am însă o rugămintă către d. ministru și anume ca la selecționarea elementelor acestora să țină seamă nu numai de pregătirea lor tehnică, ci și de starea lor sufletească.

D. Take Ionescu, ministru de Externe și ad-interim la Finanțe. Vă mulțumesc.

Proiectul de lege de față nu a venit decât ca să facem loc elementelor din părțile noi ale României. Voi căuta, desigur, să aleg ce va fi mai bun.

Se pune la vot art.1 și se admite.

Se votează succesiv și fără discuție art.2 și 3 cel din urmă.

Se pune la vot cu bile legea în total.

D. general C. Coandă, președinte. Dlor senatori, rezultatul votului e următorul:

Votanți68

Majoritate regulamentară46

Bile albe68

Prin urmare, Senatul a adoptat cu unanimitate acest proiect de lege. (Aplauze prelungite).

(Dezbaterile parlamentare, nr.32 din 22 august 1920, pp.622–623)

3

LEGE PENTRU MODIFICAREA UNOR ARTICOLE DIN LEGEA DE REORGANIZARE A MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE DIN 15 MARTIE 1912

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Corpurile legiuitoare votând și adoptând, Noi sancționăm ce urmează:

Lege **pentru modificarea unor articole din legea de reorganizare a** **Ministerului Afacerilor Străine din 15 martie 1912**

Art.I. Condițiunile de admitere în cariera diplomatică impuse de art.40, 41, 42, 43, 44, 45 și 46 din legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine din 15 martie 1912 se mențin pentru tinerii din Vechiul Regat. Pentru tinerii din teritoriile alipite nu se cer alte condițiuni decât cele generale prevăzute la art.33 și 34, precum și o diplomă de doctorat sau licență în drept, științe politice, litere sau o diplomă echivalentă a unei școli de comerț, industrie, finanțe, agronomie, științe tehnice etc., aceasta până la noua lege de organizare a Ministerului Afacerilor Străine.

Art.II. Condițiunile de admitere în cariera consulară impuse de art.47, 48, 49 și 50 se abrogă, atât pentru tinerii din Vechiul Regat, cât și pentru aceia din ținuturile alipite, menținându-se numai condițiunile generale de la art.33 și 34. La art.33, pentru tinerii din ținuturile alipite nu se va ține seamă decât de paragrafele 1 și 2.

Art.III. Articolul 35 se modifică astfel:

„Nimeni nu poate fi numit copist în administrațiunea centrală dacă nu posedă bacalaureatul sau o diplomă echivalentă acestuia, din țară ori străinătate, recunoscută conform legii instrucțiunii publice și dacă nu a trecut un examen de admitere.

Pentru tinerii care se destină serviciului contabilității, diploma de bacalaureat poate fi înlocuită prin o diplomă echivalentă a unei școli superioare de comerț.“

Această lege se va pune în aplicare de la 1 august 1920.

Această lege s-a votat de Adunarea Deputaților în ședința de la 5 august anul 1920 și s-a adoptat cu majoritate de *una sută zece* voturi, contra *unu*.

Președinte
Duiiliu Zamfirescu
(L.S.A.D.)

Secretar, Constantin Savu

Această lege s-a votat de Senat în ședința de la 14 august anul 1920 și s-a adoptat cu unanimitate de *șaiszeci și opt* voturi.

Președinte
general C. Coandă
(L.S.S.)

Secretar, Spiru Gheorghiu

Promulgăm această lege și ordonăm ca ea să fie investită cu sigiliul statului și publicată prin *Monitorul Oficial*.

Dat în București, la 30 august 1920

(L.S.St.)

FERDINAND

Ministrul Afacerilor Străine
Take Ionescu

Ministrul Justiției *ad-interim*
D.A. Grecianu

Nr.3 701

(**Monitorul Oficial**, nr.125 din 9 septembrie 1920, p.4 325)

DECIZIE A MINISTRULUI AFACERILOR STRĂINE PRIVIND
ÎNFIINȚAREA DIRECȚIUNII FRUNTARIILOR

Noi, ministru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine,
Decidem:

Se înființează la Ministerul Afacerilor Străine Direcțiunea fruntariilor, însărcinată în special cu toate chestiunile referitoare la granițele României, delimitări, constatarea și aplanarea incidentelor, dresarea și păstrarea de hărți, protocoale etc.

Această direcțiune se compune dintr-un director, un subdirector și funcționarii necesari.

La această direcțiune se va mai atașa personalul necesar ce se va detașa de la Ministerul de Război.

Toate direcțiunile actuale vor face un triaj al hârtiilor lor spre a da în seama noii direcțiuni afacerile ce-i incumbă.

Domnul secretar general al Ministerului Afacerilor Străine este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a deciziei de față.

București, 10 decembrie 1920

Ministru
(ss) Take Ionescu

Director
N. Simionescu

Nr.30 423

(Arhiva Ministerului Afacerilor Externe — în continuare A.M.A.E., Problema 82. Organizarea M.A.S. Legi de organizare ale M.A.S. 1912–1923, vol.5, p.206)

DEZBATEREA, ÎN SENAT, A PROIECTULUI DE LEGE PENTRU
MODIFICAREA UNOR ARTICOLE DIN LEGEA DE REORGANIZARE
A MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE DIN 15 MARTIE 1912

Ședința de luni, 4 iulie 1921

Sub președinția dlui G.G. Mironescu, vicepreședinte al Senatului.

D. G.G. Mironescu, vicepreședinte. Trecem acum la proiectul de lege referitor la modificarea unor articole din legea de organizare a Ministerului Afacerilor Străine.²⁾

D. raportor Bațaria este rugat a da citire raportului și proiectului de lege.

D. N. Bațaria, raportor. Dlor senatori, delegații secțiilor d-voastre pentru proiectul de lege prin care se modifică mai multe articole din legea de organizare a Ministerului Afacerilor Străine, întrunindu-se, m-au ales pe mine ca raportor și vă roagă să binevoiți a da aprobarea d-voastre acestui proiect.

Dlor senatori, ceea ce a determinat aducerea acestui proiect de lege în fața d-voastre este acel adevăr necontestat că formele vechi nu se mai potrivesc cu starea de lucruri actuală.

Astăzi, România, mulțumită lui Dumnezeu și Armatei Române, a ieșit din război, mărită; astăzi, războiul a creat o mulțime de chestiuni noi în raporturile noastre diplomatice; astăzi, trebuiesc, în fine, statornicite condițiunile de admisibilitate ale funcționarilor din acest minister.

Iată care sunt, pe scurt, dispozițiunile acestui proiect de lege:

Funcționarii Ministerului de Externe sunt divizați în două categorii distincte: funcționari diplomați și funcționari consulari.

Funcționarii care vor fi numiți în minister, vor fi numiți după aptitudinile lor și după trebuințele serviciului.

Locul de secretar general capătă astăzi, din cauza întregirii granițelor noastre și din cauza multiplicității chestiunilor create astăzi prin atâtea tratate de pace, o importanță cu mult superioară aceleia pe care o avea înainte de război.

Pentru aceasta, secretarul general sau ministrul plenipotențiar cu o vechime de 5 ani, capătă titlul de subsecretar de stat. Cu chipul acesta i se dă o mai mare importanță și o mare stabilitate.

Se creează 3 direcțiuni, una mai importantă decât cealaltă: 1) Direcțiunea juridică; 2) Direcțiunea fruntariilor; 3) Direcțiunea presei.

Insist în special, asupra acesteia din urmă, amintind Senatului că adeseori s-a semnalat aci faptul că suntem de foarte multe ori calomnizați în presa străină și că la aceste calomnii nu se răspunde deloc sau, dacă se răspunde, nu se răspunde la timp.

Ei bine, această direcțiune are tocmai această menire: să centralizeze toate știrile, atât cele binevoitoare, cât și mai cu seamă cele răuvoitoare, care se publică la adresa țării noastre, pentru ca să se poată împrăștia atmosfera de ostilitate și de calomnii care se creează în jurul țării noastre, și să creeze un curent favorabil în presa din străinătate.

Cam aceste sunt, dlor, cele mai importante dispozițiuni din acest proiect de lege, pe care cred că veți binevoi a-l primi în unanimitate. (Aplauze).

Iată acest proiect de lege:

**Proiect de lege
pentru modificarea unor articole din legea de organizare
a Ministerului Afacerilor Străine**

Art.1.– Articolele 3, 6, 8, 15, 18, 19, 27, 28, 29, 31, 35, 37, 38, 39, 46, 47, 48, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 58, 64, 65, 67, 68, 71, 76 și 77 din legea de organizare a Ministerului Afacerilor Străine se modifică după cum urmează:

TITLUL I

Organizarea generală. — Atribuțiuni

CAPITOLUL II

Art.3.– Ministrul Afacerilor Străine este asistat de un secretar general.

Art.3.– Ministerul Afacerilor Străine este asistat de un secretar general.

Când secretarul general este ales printre miniștrii plenipotențari, care au un stagiul de cel puțin 5 ani ca trimiși extraordinari în străinătate și dacă în momentul delegării are gradul de ministru plenipotențiar de clasa I, va purta titlul de subsecretar de stat.

Art.6.– Administrațiunea centrală a Ministerului Afacerilor Străine cuprinde, pe lângă Secretariatul general și cabinetul ministrului, următoarele servicii principale:

I. Direcțiunea personalului, protocolului și secretariatul ordinelor; II. Direcțiunea afacerilor politice și a contenciosului; III. Direcțiunea afacerilor comerciale și

Art.6.– Administrațiunea centrală a Ministerului Afacerilor Străine cuprinde, pe lângă Secretariatul general și cabinetul ministrului, următoarele servicii principale:

I. Direcțiunea personalului, protocolului și secretariatul ordinelor; II. Direcțiunea afacerilor politice și contenciosului; III. Direcțiunea afacerilor comerciale și

consulare; IV. Direcțiunea fondurilor și a contabilității; V. Serviciul arhivelor; VI. Serviciul registraturii.

Art.8, alin.II.– Ceremonialul, Protocolul Regelui și al ministrului Afacerilor Străine, audiențe, privilegii și scutiri diplomatice care n-au caracter contencios. Prepararea și expedierea scrisorilor de notificări, de acreditare și de rechemare. Expedițiunea tratatelor, convențiunilor, declarațiunilor și aranjamentelor, a ratificărilor și decretelor pentru publicarea acestor acte, împuterniciri, comisiuni și patente, pașapoarte diplomatice. Admiterea și recunoașterea consulilor străini.

Art.15.– România întreține misiuni diplomatice permanente în:

Atena, Belgrad, Berlin, Berna, Bruxelles, Constantinopol, Haga, Londra, Madrid, Paris, Roma, St. Petersburg, Sofia și Viena.

Alte asemenea misiuni pot fi înființate după trebuințele internaționale.

Art.18.– Sunt instituite deocamdată officii consulare de I-a categorie în următoarele puncte: Budapesta, Cairo, Cernăuți, Constantinopol, Ianina, Ismail Monastir (Bitolia), Odessa, Rusciuk și Salonic.

consulare; IV. Direcțiunea fondurilor și a contabilității; V. Serviciul arhivelor; VI. Serviciul registraturii.

Se mai adaugă: Direcțiunea juridică; Direcțiunea fruntariilor și Direcțiunea presei, ale căror atribuțiuni se vor fixa prin decizie ministerială.

Art.8, alin.II.– Ceremonialul Ministerului Afacerilor Străine, audiențe, privilegii și scutiri diplomatice care n-au caracter contencios. Prepararea și expedierea scrisorilor de acreditare și de rechemare. Expedițiunea tratatelor, convențiunilor, declarațiunilor și aranjamentelor, a ratificărilor și decretelor pentru publicarea acestor acte, împuterniciri, comisiuni și patente, pașapoarte diplomatice. Admiterea și recunoașterea consulilor străini.

Art.15.– România întreține misiuni diplomatice permanente în:

Atena, Belgrad, Berlin, Berna, Bruxelles, Budapesta, Christiania, Constantinopol, Copenhaga, Haga, Helsingfors, Lisabona, Londra, Madrid, Paris, Praga, Rio de Janeiro, Roma, Sofia, Stockholm, Tokio, Varșovia, Vatican, Viena și Washington.

Alte asemenea misiuni pot fi înființate după trebuințele internaționale.

Art.18.– Sunt instituite deocamdată officii consulare de I-a categorie la următoarele puncte: Budapesta, Cairo, Cleveland, Constantinopol, Ianina, Lemberg, Paris, Praga, Rusciuk, Salonic și Varna.

Art.19.– Guvernul este autorizat a spori până la douăsprezece numărul acestor consulatate dacă interesele comerțului ar reclama aceasta.

Art.27.– Agenții și funcționarii Ministerului Afacerilor Străine se împart, după modul lor de recrutare și după serviciul din care fac parte, în trei categorii:

1. Personalul administrațiunii centrale;
2. Personalul diplomatic;
3. Personalul consular.

Art.28.– Personalul administrațiunii centrale cuprinde, afară de secretarul general și de directorul cabinetului ministrului:

- 1) Directori de serviciu; 2) Subdirectori; 3) Șefi de serviciu; 4. Șefi de birou; 5) Subșefi de birou; 6) Redactori; 7. Caligrafi; 8) Copiști și 9) Interpreți.

Art.29.– Personalul serviciului diplomatic cuprinde:

- 1) Miniștri plenipotențieri clasa I și II;
- 2) Secretari de legațiune clasa I, clasa II, clasa III și 3) Atașați de legațiune.

Art.31.– Personalul consulatelor se compune din: 1) Consuli generali; 2) Consuli; 3) Viceconsuli și 4) Agenți consulari.

Art.35.– Nimeni nu poate fi numit copist în administrațiunea centrală dacă nu posedă o diplomă de licențiat în drept sau litere, din țară ori din străinătate, recunoscută conform legii instrucțiunii publice și dacă nu a trecut un examen de admitere.

Art.19.– Guvernul este autorizat a spori numărul consulatelor prin decret regal.

Art.27.– Agenții și funcționarii Ministerului Afacerilor Străine se împart, după modul lor de recrutare și după serviciul din care fac parte, în două categorii:

- 1) Personalul diplomatic, și
- 2) Personalul consular.

Art.28.– Administrațiunea centrală a Ministerului cuprinde pe secretarul general, directorul cabinetului ministrului, directorii de serviciu cu grad diplomatic sau consular și pe funcționarii acestor servicii. Caligrafii, copiștii și interpreții.

Funcțiunile vor fi specificate prin decret regal.

Art.29.– Personalul serviciului diplomatic cuprinde:

- 1) Miniștri plenipotențieri clasa I și II;
- 2) Consilieri de legațiune; 3) Secretari de legațiune clasa I, clasa II, clasa III, și
- 4) Atașați de legațiune.

Art.31.– Personalul consulatelor se compune din: 1) Consuli generali; 2) Consuli; 3) Viceconsuli; 4) Cancelar și 5) Agenți consulari.

Art.35.– Nimeni nu poate fi numit copist în administrațiunea centrală dacă nu posedă o diplomă de bacalaureat și nu a trecut un examen de admitere.

Pentru tinerii care se destină serviciului contabilității, diploma de bacalaureat poate fi înlocuită prin o diplomă

Pentru tinerii care se destină serviciului contabilității, diploma de licență poate fi înlocuită prin o diplomă echivalentă a unei școli superioare de comerț.

Art.37.– Nimeni nu poate fi înaintat la un grad superior în administrațiunea centrală dacă, pe lângă celelalte condițiuni de admisibilitate și înaintare stabilite prin prezenta lege și prin regulamente, nu va avea în gradul imediat inferior un stagiu efectiv, care, pentru diferitele grade, se fixează în modul următor:

1) Pentru gradul de redactor, doi ani în postul de copist; 2) pentru gradul de subșef de birou, trei ani în acel de redactor; 3) pentru gradul de șef de birou, doi ani în acel de subșef de birou; 4) pentru gradul de șef de diviziune sau subdirector și pentru gradul de șef de serviciu, trei ani în acel de șef de birou și una din diplomele indicate la art.41. Pentru postul de șef al diviziunii contabilității aceste diplome nu se cer; 5) pentru gradul de director de serviciu, patru ani în gradul de subdirector sau șef de diviziune.

Art.38.– Doctorii sau licențiații în drept sau litere pot fi numiți de-a dreptul în gradul de redactor sau în cel de subșef de birou.

Art.39.– Secretarul general, delegatul în Comisiunea Europeană a Dunării și directorul Cabinetului ministrului pot fi recrutați în afară de personalul ministerului și scutiți de condițiunile de vârstă, de diplomă și de stagiu, stipulate în articolele precedente.

echivalentă a unei școli superioare de comerț.

Art.37.– Înaintările în administrațiunea centrală sunt subordonate unor condițiuni identice înaintărilor ce se fac în serviciul diplomatic și consular al Ministerului. Pentru gradul de redactor însă se cere doi ani în postul de copist.

Art.38.– Se suprimă.

Art.39.– Secretarul general și directorul Presei pot fi recrutați, în afară de personalul ministerului și scutiți de condițiunile de vârstă, de diplomă și de stagiu, stipulate în articolele precedente.

Art.46.– Secretarii de legațiune clasa I, consulii generali și directorii de serviciu, după 5 ani de serviciu în acest grad, pot obține titlul de consilieri de legațiune.

Art.47.– Cancelarii se vor recruta dintre subșefii de birou din administrațiunea centrală care au un stagiu efectiv de 2 ani în gradul lor, sau dintre redactorii care au un stagiu de 6 ani.

Pentru redactorii care posedă una din diplomele de studiu cerute la art.41, sau o diplomă echivalentă a unei școli speciale superioare, acest stagiu se reduce la 3 ani.

Art.48.– Consulii se vor recruta dintre foștii consuli sau cancelari care au un stagiu efectiv de 6 ani în gradul lor.

Pentru cancelarii care posedă una din diplomele specificate la art.41, sau o diplomă echivalentă a unei școli speciale superioare, acest stagiu se reduce la 3 ani.

Consulii se pot recruta la trebuință și dintre persoanele care, având diplomele prevăzute la art.41, sau o diplomă echivalentă a unei școli speciale superioare, ar fi având și un stagiu de 6 ani în altă administrațiune a statului.

Art.49.– Afară de consulul general de la Cairo, care, fiind și agent diplomatic, poate fi recrutat în afară de personalul ministerului, și, în acest caz, scutit de condițiunile de vârstă, de diplomă și de stagiu, prevăzute mai sus, ceilalți consuli

Art.46.– Nimeni nu poate fi înaintat consilier de legațiune dacă nu are un stagiu de 4 ani în gradul de secretar de legațiune clasa I.

Art.47.– Cancelarii se vor recruta dintre persoanele care posedă o diplomă de licențiat în drept din țară sau străinătate, sau o diplomă a Academiei de Înalte Studii Comerciale din țară sau străinătate sau dintre redactorii care au un stagiu de 3 ani și diplomele cerute la acest articol.

Viceconsulii se vor recruta dintre cancelarii care au un stagiu efectiv de doi ani și au una din diplomele prevăzute la art.47.

Art.48. — Consulii se vor recruta dintre viceconsulii care au un stagiu efectiv de 4 ani sau dintre persoanele care, fiind prevăzute cu diplomele de mai sus, au un stagiu efectiv de cel puțin 8 ani în magistratură, sau dintre funcționarii cu grad echivalent și cu un stagiu identic, din Ministerul de Finanțe sau din al Industriei și Comerțului.

Art.49.– Consulii generali se vor recruta dintre consulii care au un stagiu efectiv de 4 ani în gradul lor.

Funcționarii de orice grad care au fost mobilizați și au luat parte în campanie, precum și acei care au fost internați de

generali se vor recruta dintre consulii care au un stagiul de 4 ani în gradul lor.

Art.50.– Dragomanii, interpreții și ceilalți impiegați auxiliari ai misiunilor pot fi scutiți de orice condițiune de admisibilitate.

CAPITOLUL VI Despre grade și asimilare

Art.52.– În ceea ce privește ierarhia și dreptul de înaintare, funcționarii administrațiunii centrale, serviciului diplomatic și serviciului consular, sunt asimilați între dânsii după echivalența de grade în modul următor: 1) Secretarul general al ministerului cu miniștrii plenipotențitari clasa II; 2) Directorii de serviciu și consulii generali, cu secretarii de legațiune clasa I; 3) Subdirectorii sau șefii de diviziune, șeful arhivelor și consulii, cu secretarii de legațiune clasa II; 4) Șefii de birou și cancelarii, cu secretarii de legațiune clasa III; 5) Subșefii de birou, cu atașaii.

Art.53.– Funcționarii administrațiunii centrale și acei din serviciul consular pot fi chemați și înaintați în serviciul diplomatic, în gradele echivalente, după asimilarea făcută la articolul precedent, dacă îndeplinesc condițiunile cerute

inamic, vor putea o dată pentru totdeauna fi înaintați din gradul în care se găsesc astăzi, gradul imediat superior, dacă au îndeplinit jumătate din stagiul prevăzut de lege.

Art.50.– Funcționarii serviciului contabilității, ai arhivelor și a celorlalte servicii auxiliare ale Ministerului Afacerilor Străine; dragomanii, interpreții și ceilalți impiegați auxiliari ai misiunilor diplomatice și consulare, pot fi scutiți de orice condițiune de admisibilitate, posturile lor se prevăd anual prin buget.

CAPITOLUL VI Despre grade

Art.52.– Se suprimă.

Art.53.– Se suprimă.

pentru admisibilitatea și înaintarea în cariera diplomatică.

Art.54.– Funcționarii administrațiunii centrale pot de asemenea trece în serviciul consular, și viceversa, în funcțiunile corespondente gradului lor sau în cele imediat superioare, dacă îndeplinesc condițiunile cerute pentru admisibilitatea și înaintarea în acest din urmă serviciu.

Art.55.– Agenții și funcționarii serviciului diplomatic pot fi de asemenea chemați să îndeplinească funcțiunile corespondente gradului lor, în administrațiunea centrală, serviciul consular sau alte servicii dependente de minister, păstrându-și gradul, retribuțiunea și dreptul de înaintare în clasa lor.

Art.58.– Agenții și funcționarii Ministerului Afacerilor Străine pot fi puși în disponibilitate, însă fără tratament, pe un timp egal cu acela al serviciului lor efectiv. Disponibilitatea nu poate dura mai mult de 3 ani.

Art.54. — Se suprimă.

Art.55.– Se suprimă.

Art.58.– Funcționarii Ministerului Afacerilor Străine pot fi puși în disponibilitate, însă dacă această măsură se ia fără arătare de motive, ei au dreptul la o indemnizație egală cu 1/2 din tratamentul integral pe timp de un an.

Pozițiunea de disponibilitate nu poate dura mai mult de 3 ani, afară de miniștrii plenipotențieri pentru care nu există termen.

TITLUL III

Cadre și tratamente

Art.64.– Retribuția de grad a personalului din care urmează a se face reținerile pentru pensuni se fixează prin tabloul următor:

Art.64.– Retribuțiunile și cheltuielile cuvenite funcționarilor care depind de Ministerul Afacerilor Străine se vor fixa prin buget.

Administrațiunea centrală

Secretarul general (dacă n-are grad de ministru plenipotențiar)	1 000
Delegatul în Comisiunea Europeană a Dunării (dacă n-are grad de ministru plenipotențiar)	1 000
Directorii de serviciu (dacă n-au grad diplomatic superior)	800
Subdirectorii și șefii de serviciu	600
Șefii de birou	400
Subșefii de birou	300
Redactorii	200
Caligrafii	250
Copiștii	150

Gradul sau funcțiunea Retribuția pe lună

Serviciul diplomatic

Ministrii plenipotențiar	
clasa I	1 500
Ministrii plenipotențiar	
clasa II	1 200
Secretarii de legațiune clasa I . .	800
Secretarii de legațiune clasa II și secretarul interpret la Constantinopol . .	600
Secretarii de legațiune	
clasa III	400
Atașatii de legațiune	300

Serviciul consular

Consulul general (agent diplomatic la Cairo (dacă n-are grad diplomatic superior)	1 000
---	-------

Consulii generali	800
Consulii	600
Viceconsulii	500
Cancelarii	400

Art.65.– Directorii de serviciu, secretarii delegațiune clasa I și consulii generali, cărora li se conferă titlul de consilier delegațiune, în conformitate cu art.46, primesc un spor de 200 lei pe lună la retribuția de grad.

Art.65.– Se suprimă.

Art.67.– Cheltuielile de reprezentare cuvenite șefilor misiunilor diplomatice, secretarului general și delegatului în Comisiunea Europeană a Dunării, precum și indemnitațiile de reședință pentru secretarii delegațiune clasa I, consulii generali, consulii și secretarul interpret al legațiunii din Constantinopol, se fixează, după reședințe, în modul următor:

Art.67.– Se suprimă.

Legatiuni

	Șefii de misiune etc.	Secretar I, cons. gen., consuli, etc.
Atena	1 000	100
Belgrad	1 000	120
Berlin	3 000	200
Berna	1 000	160
Bruxelles	1 000	150
Constantinopol . .	3 000	200
Haga	1 000	120
Londra	3 000	300
Madrid	1 000	300
Paris	3 000	200
Roma	2 500	150
St. Petersburg . .	3 000	600
Sofia	1 000	160
Viena	3 000	200

Consulate	
Budapesta	1 000 –
Cairo	1 000 100
Cernăuți	– 240
Constantinopol	– 300
Ianina	– 400
Ismail	– 200
Monastir	– 400
Odessa	– 300
Rusciuk	– 240
Salonic	– 400
Secretarul general	300 –
Delegatul în Comi- siunea Europeană . .	.500 –
Secretarul interpret (Constantinopol)	300

Aceste cheltuieli sunt afectate posturilor. Ele nu se pot atribui titularilor decât conform regulilor stabilite prin prezenta lege și prin regulamente. Ele încetează când aceștia sunt chemați la un alt serviciu. Prin buget nu se pot crea altele, nici spori cele în ființă.

Art.68.– Șefii misiunilor diplomatice sunt obligați a ceda 5%, din cheltuielile de reprezentare afectate postului lor, secretarilor de legațiune care nu locuiesc în localul ministerului.

În caz când sunt mai mulți secretari, această alocațiune se împarte în mod egal între dâșii.

Art.71.– Funcționarii care cer și obțin concediuri peste termenele fixate la alin.I, art. precedent pierd 1/2 din tratamentul de grad, afară de concediurile pentru boală constatată.

Art.68.– Se suprimă.

Art.71.– Funcționarii care cer și obțin concediuri peste termenele fixate la alin.I, art. precedent, pierd 1/2 din tratamentul de grad, afară de concediurile pentru boală constatată.

Șefii misiunilor diplomatice și consulii generali de la Budapesta și Sofia pierd din cheltuielile de reprezentățiune: 1/3 pe lună când concediul trece peste 15 zile; 1/2 când concediul trece peste 60 zile într-un an; în fine, ei nu au nici un drept la aceste cheltuieli când concediul trece peste trei luni într-un an.

Art.76.– Funcționarii aflați în serviciu în momentul promulgării legii de față sunt scutiți, pentru posturile ce ocupă, de condițiunile de stagiou și de diplomă fixate prin prezenta lege; ei nu pot, însă, fi înaintați decât în condițiunile stabilite prin legea de față.

Asemenea miniștrii plenipotențiarilor, astăzi în funcțiune, își păstrează gradul și retribuțiunea lor.

Art.77.– Legile anterioare contrarii legii de față, îndeosebi și legea promulgată la 31 martie 1901, în ceea ce privește Ministerul Afacerilor Străine, sunt abrogate.

Șefii misiunilor diplomatice pierd din cheltuielile de reprezentățiune: 1/3 pe lună când concediul trece peste 15 zile; 1/2 când concediul trece peste 60 zile într-un an; în fine, ei nu au nici un drept la aceste cheltuieli când concediul trece peste trei luni într-un an.

Art.76.– Funcționarii aflați în serviciu în momentul promulgării legii de față sunt scutiți, pentru posturile ce ocupă, de condițiunile de stagiou și de diplomă fixate prin prezenta lege; ei nu pot, însă, fi înaintați decât în condițiunile stabilite prin legea de față.

Al.II.– Se suprimă.

Art.77.– Legile anterioare contrarii legii de față, și îndeosebi legea promulgată la 31 martie 1901 și aceea promulgată la 30 august 1920, sunt și rămân abrogate.

Art. final.– Ministrul Afacerilor Străine este autorizat să tipărească o nouă lege de organizare a Ministerului Afacerilor Străine, dând articolelor ce compun această lege cuvenita numerotație.

Ministrul Afacerilor Străine
Take Ionescu

Expunere de motive

Împrejurările permițând a statornici condițiunile de admisibilitate în carierele diplomatice și consulare și a garanta acestor cariere o mai mare stabilitate, s-a simțit în acest scop trebuința de a se modifica și completa prevederile legii de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine din 15 martie 1912 și a abroga legea din 30 august 1920.

Directivele urmate pentru atingerea acestui scop au fost următoarele:

S-a dat administrațiunii Ministerului Afacerilor Străine două categorii de funcționari: cei care fac parte din serviciul diplomatic și cei care aparțin serviciului consular.

Administrațiunea centrală a Ministerului Afacerilor Străine va cuprinde pe viitor funcționari din ambele categorii menționate, distribuțiunea lor în diversele servicii se va face după aptitudinile fiecăruia și trebuințele serviciului. Interpretii, copiştii și dactilografii vor completa aceste servicii.

Simțindu-se din ce în ce mai mult trebuința de a se încredința funcțiunea de secretar general al ministerului unui diplomat de carieră, cu o experiență încercată, s-a prevăzut, în art.3 al proiectului de lege, că secretarul general, care în momentul când i s-a dat delegațiune de a îndeplini această funcțiune are gradul de ministru plenipotențiar clasa I și a funcționat timp de 5 ani ca reprezentant al Maiestății Sale Regelui în străinătate, va purta titlul de subsecretar de stat.

Art.6, alin.2 al proiectului de lege prevede, pe lângă direcțiunile astăzi existente, crearea Direcțiunii juridice, Direcțiunii fruntariilor și Direcțiunii presei. Multiplicitatea chestiunilor care rămân încă de rezolvit în legătură cu aplicarea tratatelor care statornicesc noua organizare politică a Europei, au impus crearea acestor noi direcțiuni. S-a crezut de asemenea nimerit ca Ministerul Afacerilor Străine să dispună de un serviciu propriu de presă, care să-i permită să centralizeze știrile care privesc toate interesele țării, să combată curentele nouă ostile și să lămurească opinia publică mondială asupra rostului țării noastre și directivele politicii sale.

Întemeierea marilor demnități de la Curte și în special a funcțiunii de ministru al Casei Regale implică faptul ca protocolul Regelui, precum și trimiterea scrisorilor de notificare ale Maiestății Sale să intre în atribuțiunile acestor demnitari. (Art.8).

Art.27 al vechii legi a fost modificat în sensul creării a două categorii de funcționari: cei care fac parte din serviciul diplomatic și acei care aparțin serviciului consular. În prima categorie se însumă miniștrii plenipotențiar clasa I și II, consilierii de legațiune, secretarii de legațiune clasa I, II și III și atașații de legațiune. Cea de a doua categorie cuprinde consulii generali, consulii, viceconsulii, cancelarii și agenții consulari.

Dificultatea pusă în evidență de legea din 30 august 1920 simțindu-se și astăzi, articolul 35 al proiectului de lege specifică că copiştii vor fi recrutați printre candidații

care vor poseda o diplomă de bacalaureat. În aceeași ordine de idei se specifică, în alineatul următor al aceluiași articol, că pentru tinerii care se destină serviciului contabilității ministerului, diploma de bacalaureat poate fi înlocuită cu cea a Școlii superioare de comerț.

Contopirea personalului din serviciul exterior al ministerului cu acel al administrațiunii centrale a avut ca consecință stabilirea pentru administrațiunea centrală a unor condițiuni de înaintare identice cu cele care determină înaintarea personalului diplomatic și consular. (Art.37).

Art.39 al proiectului de lege lasă la aprecierea ministrului alegerea persoanelor chemate a îndeplini funcțiunea de secretar general și pe cea de director al presei.

Art.40 al proiectului de lege prevede stagiul ce se cere secretarilor de legațiune clasa I pentru a fi înaintați la gradul de consilieri de legațiune.

Actualul proiect de lege poartă o deosebită grijă modului de recrutare a corpului consular și tinde să asigure cât mai multă stabilitate funcțiunilor consulare. Se prevăd condițiuni de admisibilitate, fără însă a se impune un examen, deoarece în această ramură a reprezentățiunii noastre în străinătate experiența și practica afacerilor joacă un rol cel puțin egal cu acel al cunoștințelor teoretice dobândite.

Viceconsulii se vor recruta pe viitor numai dintre cancelari; consulii dintre viceconsuli sau dintre magistrații sau funcționarii cu un grad echivalent care au un stagiul de 8 ani în Ministerul de Finanțe sau în acel al Industriei și Comerțului.

Pentru recrutarea consulilor generali proiectul de lege prevede că ei vor fi aleși numai dintre consulii care au un stagiul de 4 ani în gradul lor.

S-a înfățișat legiuitorului ca o operă de dreptate reducerea la jumătate a stagiului funcționarilor de orice grad care au luat parte la campanie, sau au fost internați de inamic, pentru înaintarea la gradul imediat superior. (Art.51).

S-a crezut de asemenea că este drept a asigura funcționarilor care sunt puși în disponibilitate fără arătare de motive jumătate din tratamentul lor integral pe timp de un an. (Art.56).

Incertitudinea valutei a obligat pe legiuitor să modifice stipulațiunile Art.64 din vechea lege, care specifică într-un tablou permanent retribuțiunile funcționarilor Ministerului Afacerilor Străine; proiectul de lege prevede că aceste retribuțiuni și cheltuieli vor fi hotărâte anual prin buget.

Ministrul Afacerilor Străine
Take Ionescu

D. G.G. Mironescu, vicepreședinte. Discuțiunea generală este deschisă. D. Nistor are cuvântul.

D. I. Nistor. Dle președinte, dlor senatori, am citit proiectul de lege și trebuie să constat că cuprinde foarte multe dispoziții bune, care vor contribui la o funcționare mai corespunzătoare scopurilor pe care le urmărește.

Cu toate acestea, proiectul de lege cuprinde și câteva dispoziții care, după părerea mea, nu sunt cele mai potrivite.

Întâi, era de așteptat să se facă o distincție între corpul diplomatic și cel consular. Distincțiunea aceasta este foarte bună și este bine că se prevede în proiectul de lege. Nu mă pot uni însă cu dispoziția aceea care confundă pe subsecretarul de stat cu secretarul general.

Subsecretarul de stat are anumite atribuțiuni, pe când secretarul general are cu totul alte atribuțiuni. Înțeleg să avem un subsecretar de stat la Interne, sau la Finanțe, unde cu toate acestea funcționează și câte un secretar general.

Nu însemnează însă să confundăm atribuțiunile!

Dlor, este vorba, la art.48, de corpul consular, care se restrânge la foștii consuli, viceconsuli, la magistrați și la funcționarii din Ministerul de Industrie și Comerț și din Ministerul de Finanțe.

Ori, dlor, se poate dovedi cu cazuri concrete că și oameni cu cariere libere pot să aibă o pregătire excelentă ca să funcționeze ca consuli într-o țară oarecare. În chipul acesta, cred că este prea restrânsă posibilitatea de recrutare a corpului consular, excluzându-se în mod cu totul inutil persoana care ar putea fi de folos.

De aceea, cred că art.48 ar putea să fie extins și cred că nu ar fi rău dacă s-ar introduce chiar un concurs pentru ocuparea locului de consul.

În art.48 mai vedem încă o dispozițiune și anume: că pot fi puși în disponibilitate, fără arătarea motivelor pentru care sunt puși în disponibilitate, funcționarii Ministerului Afacerilor Străine.

Ori dlor, dacă este pus în disponibilitate, atunci trebuie să existe motive foarte puternice și atunci nu este admisibil ca să le mai plătești o retribuțiune pentru incapacitatea lor, după cum prevede proiectul de lege. Aceasta nu este admisibil!

De aceea, ținându-se seamă de observațiunile pe care le-am făcut, că titlul de subsecretar de stat nu poate fi dat secretarilor generali, că trebuie să se extindă posibilitatea de recrutare a corpului consular și că nu este admisibil să se plătească vreo retribuțiune funcționarilor puși în disponibilitate, eu cred că putem lua în considerare acest proiect de lege.

D. G.G. Mironescu vicepreședinte. D. Dobrescu are cuvântul.

D. D. Dobrescu. Dlor senatori, se înființează la Ministerul de Externe o Direcțiune juridică. Văd că această direcțiune nu prea este definită. Cred că d. ministru de Externe actual are să numească juriști care merită să fie numiți.

Se poate însă să fie un viitor ministru de Externe care să nu se priceapă destul de bine în partea juridică și, de aceea, eu cred că ar fi bine să se arate în acest proiect de lege câți juriști vor fi la această direcțiune, și în același timp cam cât personal ar fi necesar.

De exemplu, d. ministru de Externe a putut să aleagă ca reprezentanți juriști ai noștri în străinătate oameni foarte pricepuți, ca de pildă d. Cincinat Pavelescu la Paris.

D. **Take Ionescu, ministru de Externe.** Nu a fost niciodată.

D. **D. Dobrescu.** Dar în orice caz ar fi bine să se arate cam în ce condițiuni se organizează această direcțiune și care vor fi funcționarii juriști la această direcțiune.

D. **G.G. Mironescu, vicepreședinte.** D. ministru de Externe are cuvântul.

D. **Take Ionescu, ministru de Externe.** Dlor senatori, răspund la câteșipatru observațiunile.

Încep cu aceea făcută de d. Dobrescu. Direcțiunea juridică de fapt există și astăzi în Ministerul de Externe, creată de la tratate încoace, și director este d. Papiniu¹, vechi ministru plenipotențiar, iar personalul acestei direcțiuni se compune tot din funcționarii ministerului, afară de 2–3 juriști, din afară. La Paris astăzi avem pe d. Antoniaade, care era secretarul comisiei pentru pace și pe care l-am numit acum arbitru nostru la diferite tribunale de arbitri, cu germanii și ceilalți dușmani ai noștri.

D. **Iuliu Dragomirescu.** Ce onorar are?

D. **Take Ionescu, ministru de Externe.** Onorariul nu este mare.

Am avut la Paris o chestiune de arbitraj foarte importantă, cea cu vasele de pe Dunăre. Acolo am trimis pe d. Balș, membru la Curtea de Casație, fiindcă d-sa studiasse aci această chestiune.

Va să zică: funcționarii Direcțiunii juridice sunt dintre funcționarii ministerului, căci desigur, dintre juriștii din afară nu pot fi, pentru că un bun jurist, de oferit serviciile sale le oferă, dar ca să-și lase cariera lui și să se facă funcționar, nu. Dintre avocații fără cauze ai găsi, dar cum ministerul caută din cei cu cauze, desigur că aceștia nu primesc să se facă funcționari.

Trec la observațiunile dlui Nistor. Cea dintâi este că ar fi bine ca să fie subsecretarul de stat despărțit de secretarul general. Așa este, dar nu am vrut să mai sporesc, cu încă unul, personalul superior.

Dlor, pretutindenea — și trebuie să ajungem și noi acolo — directorii, adică șefii de servicii, trebuie să aibă gradul de ministru, ca să se poată face un rulment între miniștrii din afară și directorii din minister, căci nu este bine ca diplomații să fie prea multă vreme fără contact cu țara.

¹ Ion (Ioan) N. Papiniu.

Probabil că mai târziu se vor despărți aceste două funcțiuni, și se va face un subsecretar de stat, deosebit de secretarul general și nu va fi rău.

A doua observațiune a dlui Nistor, este aceea privitoare la recrutarea consulilor. Ați văzut cum este pus în proiect: cancelar este prima treaptă în cariera consulară, după cum atașat de legăție este prima treaptă în cariera diplomatică.

Din cancelar cineva devine viceconsul, din viceconsul, consul, și din consul, consul general.

Mi-am zis însă, că nu este bine ca această carieră să fie absolut închisă și dacă nu am pus nici o excepție la viceconsuli și la consuli generali, mi-am zis: să lăsăm să poată să intre în această carieră la gradul de consul și alții în afară de cei care au început de la cancelar.

Atunci am pus excepțiunea: am luat trei cariere: magistratura, comerțul, industriile și finanțele. Pentru ce? Pentru că consulul are atribuțiuni juridice, atribuțiuni comerciale și câteodată atribuțiuni care se potrivesc cu finanțele. Nu mai văd altele.

D. I. Nistor. Un bun funcționar de bancă.

D. Take Ionescu, ministru de Externe. Nu mă opun să adăugați: „sau funcționar de bancă“, dar atunci, nu numai de bancă, ci și de mare întreprindere industrială și comercială, având bineînțeles și diplomă.

Cealaltă observațiune a dlui Nistor este relativă la punerea în disponibilitate.

Dlor, carierele acestea sunt cariere cu mare stabilitate, dar în același timp trebuie să recunoașteți că sunt cariere în care de multe ori se întâmplă situațiuni care nu îți dau dreptul formal să destitui pe un om, dar care îl pot face, ca să zic, așa, indezirabil pentru funcțiunea lui. De aceea, și în legea veche se găsește dreptul de punere în disponibilitate fără motiv, care, spre deosebire de punerea în disponibilitate cu motiv, nu este o pedeapsă, ci este numai cum am zice o retragere de serviciu — funcționarul nu mai are exercițiul serviciului, dar calitatea o are.

Și tocmai ca să nu se abuzeze, am făcut o îndreptare, îmbunătățind situația funcționarului, anume ca, celui pus în disponibilitate fără motiv, să i se dea jumătate din tratamentul său, pe timp de un an.

Dar dlor, s-ar putea totuși întâmpla abuzuri și cum oamenilor acestora, în general, nu le cerem condițiuni de avere, am pus această dispozițiune ca să le ușurăm situațiunea în caz de îndepărtare.

Nemaicerând nimeni cuvântul, se pune la vot luarea în considerare a proiectului de lege și se admite.

Se votează succesiv modificările introduse la art.3, 6, 8, 15, 18, 19, 27, 28, 29, 31, 35, 37, 38, 39, 46 și 47.

Se citesc modificările de la art.48.

D. Take Ionescu, ministru de Externe. La acest articol am admis propunerea dlui Nistor și, în consecință, urmează să se adauge la sfârșitul articolului cuvintele: „ori din întreprinderile comerciale sau industriale“.

Astfel acest art.48 va fi astfel redactat:

„Consulii se vor recruta dintre viceconsulii care au un stagiul efectiv de 4 ani sau dintre persoanele care, fiind prevăzute cu diplomele de mai sus, au un stagiul efectiv de cel puțin 8 ani în magistratură, sau dintre funcționarii cu grad echivalent și cu un stagiul identic din Ministerul de Finanțe, al Industriei și Comerțului, ori din întreprinderile comerciale sau industriale“.

Se pune la vot art.48 modificat cu adăugirea propusă de d. ministru de Externe și se admite.

Se citește modificarea art.49.

D. N. Bațaria, raportor. Dlor senatori, la articolul 49 s-a făcut o modificare propusă de d. ministru și admisă de comitetul delegaților, care este aceasta:

„Funcționarii de orice grad care au luat parte în războiul din 1916, sau au făcut serviciul militar în timpul războiului din 1916, precum și aceia care au fost internați de inamic vor putea, o dată pentru totdeauna, fi înaintați din gradul în care se găsesc astăzi în gradul imediat superior, dacă au îndeplinit jumătate din stagiul prevăzut de lege“.

Se pune la vot modificarea art.49 cu amendamentul propus de d. ministru de Externe, admis de comitetul delegaților, și se primește.

Se votează succesiv modificările introduse la art.50, 52, 53, 54, 55, 58, 64, 65, 67, 68, 71, 76 și 77.

Se pune la vot art.1 și se primește.

Se pune la vot articolul final și se admite.

Se pune la vot cu bile legea în total.

D. G.G. Mironescu, vicepreședinte. Dlor senatori, rezultatul votului este:

Votanți 65

Majoritate regulamentară 49

Bile albe 60

Bile negre 5

Prin urmare, Senatul a adoptat proiectul de lege.

(Dezbaterile Senatului, nr.107 din 6 august 1921, pp.2 779–2 789)

DEZBATEREA, ÎN ADUNAREA DEPUTAȚILOR, A PROIECTULUI DE LEGE
PENTRU MODIFICAREA UNOR ARTICOLE DIN LEGEA DE REORGANIZARE
A MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE DIN 15 MARTIE 1912

Ședința de luni, 11 iulie 1921

Sub președinția dlui **VI. Chiorăscu, vicepreședinte.**

D. A.A. Bărdescu, raportor, dă citire următorului raport și proiect de lege:

Domnilor deputați,

Comisiunea de Afaceri Străine, luând în cercetare proiectul de lege votat de Senat pentru modificarea unor articole din legea de organizare a Ministerului Afacerilor Străine, văzând expunerea de motive care îl însoțește, l-a aprobat, însărcinând pe subsemnatul raportor să ceară și aprobarea d-voastre.

Nevoia de a se stabili condițiunile de admisibilitate în cariera diplomatică, a determinat modificarea unor articole din vechea lege de organizare, pentru a se da serviciului diplomatic și consular un personal ferit de vicisitudinile și favoritismul politic.

Crearea prin acest proiect de lege a trei direcțiuni noi în Ministerul Afacerilor Străine, Direcțiunea juridică, a fruntariilor și a presei, este destul de justificată de nevoia statului de a veghea multiplele sale interese, de a controla propaganda adversarilor, a o verifica și a face cunoscut prin presă punctul de vedere al nostru.

Pentru aceste motive, pe lângă cele expuse în expunerea de motive a dlui ministru de Externe, vă rog, dlor deputați, să binevoiți a da aprobarea d-voastre proiectului votat de Senat ce vi se înfățișează.

Raportor, A.A. Bărdescu

Lege³⁾

**pentru modificarea unor articole din legea de organizare a
Ministerului Afacerilor Străine**

.....
Această lege s-a votat de Senat în ședința de la 4 iulie 1921 și s-a adoptat cu majoritate de *șaizeci* voturi, contra *cinci*.

Vicepreședinte
G.G. Mironescu
(L.S.S.)

Secretar, E. Milidon

Expunere de motive⁴⁾

.....
(Zgomot, întreruperi.)

D. N. Iorga. De ce majoritatea nu ne lasă să ascultăm?

Este o lege a ministrului d-voastră pe care vrem să o auzim.

D. VI. Chiorăscu, vicepreședinte. Discuțiunea generală este deschisă.

Voci. Nu cunoaștem legea.

D. A. Bărdescu, raportor. Voi citi articol cu articol.

Se dă citire art.1.

(În timpul când se citește art.1)...

D. N. Iorga. E vorba numai de titlu, sau și de leafă?

D. I.G. Duca. Mă mir că nu facem și viceregi!

D. A. Bărdescu, raportor (continuă citirea). Dlor deputați, acesta pe care l-am citit e art.1, și vine un articol final, pe care îl voi citi pe urmă.

D. VI. Chiorăscu, vicepreședinte. D. Vaida are cuvântul.

D. Al. Vaida-Voevod. Dlor deputați, găsesc că acest proiect de lege suferă de o boală din naștere. O dată că ea e o lege oarecumva ca și gemenii siamezi, căci leagă serviciile consulare de serviciul diplomatic, încât se naște un pêle-mêle cu privire la dispozițiuni, fără să fie clar expus, care sunt competențele, care sunt gradațiunile, care sunt atribuțiunile celor de la consulat și celor de la serviciul diplomatic.

Aș crede că ar fi foarte de dorit ca d. ministru de Externe, care e hotărât să puie temelia unei reforme pentru dezvoltarea viitoare diplomatică a acestei țări, să binevoiască să-și ia osteneala și să nu încredințeze subalternilor săi, și chiar d-sa, cu bogata sa experiență ca diplomat, este adevărat că nu de carieră, dar care a dovedit calități diplomatice, să elaboreze o lege pentru serviciul diplomatic, și o altă lege pentru serviciul consular.

Oricum ar fi de perfectă această lege și oricât de perfectă organizațiune ar voi să facă d. ministru de Externe, d-sa nu va reuși în opera pe care o întreprinde cât timp nu va introduce o organizare a acestor servicii pe baza unei pragmaticii de serviciu și statute, pe seama funcționarilor noștri care sunt în serviciul consular și diplomatic.

Dar cât timp se vor mai găsi articole, cum este art.58, într-o astfel de lege, noi nu putem spera că acest serviciu să poată funcționa bine; pentru că, dlor deputați, un funcționar de grad mai mic sau de grad mai mare poate — conform acestui articol — să fie pus în disponibilitate fără arătarea motivelor.

Când este pus în această condițiune în disponibilitate, atunci i se mai plătește indemnizarea pe un an sau pe o jumătate de an, și atunci el își pierde orice drept față de minister și de stat, din serviciul cărora se îndepărtează.

Dlor, se poate întâmpla ca într-un serviciu, de importanța serviciului consular și diplomatic, un consul de grad inferior și superior să fie în așa chip nedreptățit, că dacă ministrul care succedează pe antecesorul său are o bănuială oarecare sau o rancună în contra dânsului, să zicem, de exemplu, că după actualul domn ministru va veni la Ministerul de Externe poate un antagonist al său, și atunci, dlor, se poate întâmpla ca o mulțime de funcționari, care au fost puși în serviciu de d. Take Ionescu, tocmai pentru că corespundeau pe deplin situațiunii lor și carierii pe care o îmbrățișaseră, acești funcționari, cărora nu li se poate reproșa nimic decât numai că au fost numiți de un antagonist politic predecesor, aceștia vor putea fi dați afară sau vor fi lăsați de o parte, primind numai leafa pe o jumătate de an și pierzând orice drept de apel față de cel care l-a înlocuit.

Eu cred, dlor, că acest articol este nedemn de veacul al XX-lea și de un stat civilizat. (Aplauze).

Voci. Așa este.

D. Al. Vaida-Voevod. Eu cred că nu trebuie să se facă o astfel de lege, căci nu se poate spera că consulatele se vor umple conform trebuințelor. Pe lângă aceasta, funcționarii nu vor putea munci fără griji materiale, câtă vreme nu se poartă de grije ca să fie bugetați acești slujbași ai statului, și câtă vreme pe seama Ministerului de Externe, în bugetul prezentat de ministrul de Finanțe, noi nu găsim trecută decât, după cum îmi aduc eu aminte, numai modesta sumă de 25 000 000 lei.

Dlor, eu cred că în proporția în care s-a mărit țara românească trebuie să se mărească și lefurile funcționarilor, dacă voim să avem un corp diplomatic cu adevărat la înălțimea misiunii sale înalte. (Aplauze).

Pe lângă aceasta trebuie să vă dați seama că dacă tot purtăm în gură democrația, mai ales după înfăptuirea legii agrare și a celorlalte reforme democratice, atunci nici diplomația română nu o să mai fie în veacul al XX-lea așa cum a fost în secolul al XIX-lea în toate țările monarhice. Căci atunci era foarte firesc că în statele cu tradițiuni vechi, monarhice, erau câteva familii privilegiate, de principii, de conți și de baroni etc., care furnizau pe seama carierei diplomatice și pentru posturile principale consulare pe membrii lor, împreună cu averile care le cheltuiau.

Tot așa a fost și în țările mai mici, mai democratice, dar care totuși își aveau oligarhia lor bine încheată, cum de exemplu în Țara Românească. (Aplauze).

În viitor, dlor, eu cred că ar fi cea mai mare greșală ca de la acești diplomați de carieră să se ceară — știm cu toții cum se face când se intră în cariera diplomatică — ca pe lângă o leafă ridicol de mică, să meargă și să reprezinte regatul român cum merită, fie în capitala Republicii Franceze, fie în capitala Republicii Cehoslovace, ori în altă capitală, când leafa abia le ajunge ca să-și facă îmbrăcămintea cu care să poată reprezenta țara; iar în rest, în loc ca țara să le dea leafa, să vie o zestre bogată

în ajutorul bugetului, pentru ca reprezentantul oficial al Țării Românești să poată reprezenta mulțumită zestrei nevestei, țara aceasta.

Dlor deputați, ar fi nedemn ca și pe viitor să rămânem pe lângă acest conservatism, care a fost absurd, ridicol și nedemn pentru o țară în trecut. (Aplauze).

De aceea, dlor, cred că nu poate fi deosebire de vederi între majoritate și minoritate, dacă adresez un apel călduros dlui ministru de Externe, care cunoaște mai bine decât mine, eu am avut prea scurt timp, ca să pot pătrunde toate culisele și toate detaliile, care cunoaște toate mizeriile vieții unui diplomat și consul român, ca să îngrijească pe viitor, ca prin lefuri corespunzătoare situațiunii sociale și prestigiului țării, pe care fiecare din acești funcționari în gradul său are să o reprezinte, să poată cu adevărat trăi, conform postulatelor pozițiunii sale sociale și oficiale. Pentru că numai astfel, dlor, va fi în stare și d. ministru de Externe și succesorii săi să-i recruteze din băieții de talent pe viitorii diplomați și pe viitorii consuli români. Și fără să voiesc să fac o critică ori un reproș cuiva, dar cred că nu este nici o deosebire de vedere între aceia care au avut ocaziunea să vadă cum funcționează acest aparat, cred că am îndreptățirea de a constata că în viitor nu va fi așa de ușor lucru a fi diplomat al regatului român, precum a fost în trecut, pe când se reducea întreaga funcțiune a cutărui ministru plenipotențiar la serviciul de poștar a „cutiei de scrisori“, cum erau numiți, și va trebui să fie ocupate posturile de ministru plenipotențiar, și până în jos la ultimul secretar, de oameni care vor aduce în această carieră nu numai un talent, nu numai o pregătire, ci și o însuflețire pentru cauza pe care sunt meniți să o reprezinte (aplauze), și în fiecare cuvânt al lor, în fiecare acțiune a lor, vor ști să picure o picătură din sufletul și din inima lor românească însuflețită.

Pentru că în fața acestor diplomați se găsesc diplomații atâtor țări nouă dușmane, și dușmane chiar și atunci când poate tratate iscălite pe hârtie ori pe pergament ne-ar asigura prietenia lor până la un anumit moment. În fața acestei situații nu se poate ca diplomația noastră să rămână în tembelismul moștenit. (Aplauze).

Însă, ca să nu se facă o carieră de paradă, ci o carieră de devotament, trebuie să se asigure oamenilor care vor participa la această carieră o situație prin care să fie ridicați peste orice grijă a zilei de mâine, și să nu fie avizați ca, fie prin zestre, fie pe alte căi, să-și asigure existența lor demnă de reprezentanți ai statului român.

Aș mai avea încă câteva mici observări, dle ministru. Anume, la un articol am văzut cu surprindere că secretarii de legație pot să ajungă consilieri de legație, iar consulii generali nu pot să ajungă. În articolul legii vechi era și consulul general în măsură de a putea să ajungă consilier de legație. Cred că atâta timp cât aceste servicii nu sunt pe baza unei legi organizate, ar fi bine ca să nu se facă această schimbare în articolele vechi, și să se admită, cum a fost și până acum, ca și consulul general să poată avansa la gradul de consilier de legațiune. În ceea ce privește planurile frumoase

ce se leagă de aceste articole ale legii prezente, l-aș ruga pe d. ministru de Externe să caute de pe acuma o înțelegere cu d. ministru de Finanțe, și să prezinte un buget suplimentar pentru serviciile din străinătate, ca să putem cu adevărat începe să organizăm aceste servicii, cu perspectiva ca serviciul diplomatic să fie reorganizat, iar serviciul consular, care nici nu există, să poată fi întemeiat și dezvoltat pe bazele pe care trebuie să fie, dacă voim ca țara noastră să poată să înflorească în privința comercială și economică în viitor. (Aplauze).

D. Take Ionescu, ministru de Externe. Dlor deputați, acest proiect de lege nu are pretențiunea unei legi de organizare a Ministerului de Externe, care ar crea totul din nou. Este mai mult o lege cuprinzând câteva mici modificări la legea veche care există. Este adevărat că Ministerul de Externe în România actuală nu este deloc în raport cu nevoile țării; este adevărat. Dar, dlor, totul este relativ. Iau de exemplu cheltuielile. Bugetul Ministerului de Externe al României dinainte de război era singurul care stătuse statornic la un milion pe an. L-am găsit la 20 de milioane, la 18 mi se pare, și acum iese de la comitetul delegaților cu 35 000 000. O să mă întrebați: este de ajuns? Declar că nu. Am urcat lefurile, și cu toate acestea declar categoric că nu ajung.

Pretențiunea dlui Vaida, că aceste cariere trebuie să fie deschise chiar aceluia care nu au alte mijloace decât acelea pe care i le dă statul, este foarte legitimă, și desigur că la aceasta nu se poate ajunge cu cifrele actuale. Însă totul este relativ, cum vă ziceam. În aparență, bugetul este de 35 000 000, dar în mare parte cheltuiala acestui buget se face în valută străină, așa încât în realitate bugetul meu trece de 100 000 000.

Dacă comparăm bugetul nostru cu al altor state, suntem îndărăt de tot. Bugetul Ministerului de Externe al Republicii Cehoslovace este de 190 000 000. În toate țările unde au legațiuni, au organizat dânsii așa, ca în adevăr reprezentanții lor să poată să trăiască din ceea ce le dă statul.

Statul cehoslovac a cumpărat case pretutindeni, statul le-a mobilat, statul a dat până și argintăria și paharele; toate sunt ale statului, cu marca statului. Miniștrii cehoslovaci au câte două automobile ale statului în toate orașele unde locuiesc. În București, de exemplu, au dat 4 milioane și jumătate de lei pentru cumpărarea unei legațiuni, două milioane și jumătate de lei pentru cumpărarea unui alt local pentru birou; va să zică, 7 milioane au cheltuit deosebit de mobilier și instalațiuni; vreo 10 000 000 costă pe statul cehoslovac instalațiunea numai a legațiunii din București. Aduș că această legațiune are chiar serviciul de presă organizat de stat.

Dle Vaida, când mă duc la Paris sau la Londra și compar cu ministerul meu, nu mă simț prea mult micșorat. Iar când am comparat Praga cu ministerul meu, atunci m-am simțit foarte micșorat, pentru că am găsit că ei au ajuns acolo unde eu nu am ajuns, dar unde totuși sper să ajung: de exemplu, ca diferitele afaceri diplomatice să

aibă birouri speciale pentru fiecare stat; să fie un funcționar care să se ocupe cu politica fiecărui stat și un funcționar mai mare care să se ocupe cu grupuri de state. Așa încât în momentul când ministrul vrea să trateze o chestiune, n-are decât să cheme pe d. X, să zicem, care imediat va fi în stare să-i refere asupra tuturor chestiunilor.

O voce. Veniți cu o lege.

D. Take Ionescu, ministru de Externe. Sper să viu în sesiunea viitoare cu o lege într-adevăr de organizare a Ministerului Afacerilor Străine, care însă, firește, va cere și mai mari sacrificii bănești.

Am ajuns, dlor, la această convingere, că după război, în afară de ministerul care privește forța publică, cel mai important departament, din punct de vedere al acțiunii statului, este Ministerul de Externe.

Timp de 10–15 ani de aci înainte va fi tot așa. Așa încât ceea ce trecea drept sinecură, drept un fel de cenușăreasă în serviciile publice, astăzi în urma războiului este principalul. Dacă aș compara numai numărul hârtiilor care ies acum, vă pot spune că într-o lună ies mai multe hârtii decât înainte de război în doi ani. O depeșă de la o legațiune a noastră, înainte de război era un eveniment, astăzi aproape nu trece zi în care să nu sosească 10–15 depeși și 20–30 să nu plece de la minister.

Evident, d. Vaida are dreptate, organizarea ministerului nu este făcută. Sper să se facă; iar legea ce vi se prezintă astăzi nu face decât mici cârpeți.

Întâi, am vrut să închid robinetul pe care îl deschisem anul trecut, când, cu dispensa examenului și stagiului, chemasem în cariera diplomatică și consulară pe românii noștri de peste Carpați. Cred că am făcut aproape toate numirile care trebuiau făcute. Sunt încântat că le-am făcut. Poate că este cariera în care a intrat în număr mai însemnat decât în toate celelalte românii noștri din provinciile cele noi.

D. I. Inculeț. Basarabia n-a dat nici un diplomat.

D. Take Ionescu, ministru de Externe. Dle Inculeț, nu mi s-a prezentat nici o ofertă.

În al doilea rând, dle Vaida, am despărțit mai mult decât era până acum cariera consulară de cea diplomatică, și am început să înființăm consulate de carieră. Dacă n-am mers mai repede cauza a fost tot frica de prea mari cheltuieli.

Vedeți, când am în București un consul, îl plătesc cu atâția lei pe lună, dar când îl trimit în străinătate, acel consul mă costă de cinci ori mai mult, plus ce mă costă ca chirie etc. Cheltuiala e înzecită. Eu n-am putut să fac destul. O să creez un consulat la Lemberg zilele acestea. Mai trebuiesc consulate de carieră, le vom crea.

Dar pe de o parte toată lumea strigă economii; pe de altă parte era un minister care aproape nu era organizat și a cărui organizare nu se poate face dintr-o dată.

Cele două cariere — căci una începe cu atașatul de legăție, cu trei categorii de secretari, cu consilier de legăție; cealaltă începe cu cancelar, viceconsul, consul, consul general — sunt două cariere cu totul deosebite, cred că este bine să rămâie deosebite.

Altceva, dlor. Aveam în lege lefuri și cheltuieli de reprezentăție, pe care nu le respectam în buget. Erau prea mici. N-am vrut să continui acest lucru.

Am lăsat să se fixeze prin buget, căci nu suntem în stare să statornicim azi care trebuiesc să fie cheltuielile de reprezentăție.

Chiar anul acesta le-am urcat celor de la Paris, le-am pus 15 000 pe lună cheltuieli de reprezentare și vă asigur că nu numai nu e prea mult, dar nu e destul.

Este incontestabil că pentru tot ce dai, d. X o să-ți faci socoteala la jurnale, o să înmulțească cu 5 și o să spună: iată cât se cheltuiește.

Dar nu mă tulbur de critici.

Am ajuns să am un fel de plăcere curioasă, după cum oamenilor care fac sport le plac grozav ca la vânătoare să dea peste un obstacol, așa îmi plac criticile.

Când sunt drepte, mă pun pe gânduri, dar când sunt nedrepte, mă amuză.

D. V. Madgearu. E adevărat că ministrul nostru la Londra are leafă mai mare decât primul-ministru al Angliei?

D. Take Ionescu, ministrul Afacerilor Străine. Inexact.

Cum vreți să aibe leafă mai mare? Dacă este de clasa I — cel de acum este de clasa II, — dar dacă e de clasa I are 4 000 franci pe lună; cheltuieli de reprezentare înainte era 8 000, acum sunt 15 000, în total 19 000 franci. Dar nu ajunge.

D. V. Madgearu. Anul trecut a încasat 5 000 de lire.

D. Take Ionescu, ministrul Afacerilor Străine. Constat că nu sunteți de acord cu d. Vaida.

D. Vaida are dreptate. Lefurile sunt prea mici și nu e vorba numai de miniștri, ci și de cei mici.

Dar nu e numai aceasta care ne lipsește, ne lipsesc mai ales credite pentru material.

S-a făcut o ofertă pentru cumpărarea unui local la Paris.

A trebuit să cer consimțământul ministrului de Finanțe, am făcut o adresă în acest scop, căci, dlor, nu avem local la Paris.

La Londra noroc că avem un local închiriat pe mulți ani, am cheltuit peste 2 000 de lire cu reparațiunile și va trebui să cheltuim mai mult cu mobilatul.

Am cumpărat la Bruxelles, am avut norocul să găsim un local pe care îl plătim treptat.

La Roma avem un local bun închiriat pentru câțva timp.

La Budapesta am cumpărat un local, dar nu avem parale să-l mobilăm.

Voi cere ca să-l mobilăm, căci este inutil ca să am casă dacă nu este nimic în ea.

În o mulțime de localități n-am localuri.

De asemenea, nici un ministru nu are automobil al statului.

Sunt numai câțiva care își pot plăti singuri automobilele, cum zicea d. Vaida aci, bine, este norocul omului, dar nu sunt automobilele statului.

Afară de aceasta, nu uitați că mai sunt cheltuieli de propagandă.

Am pus 4 000 000, dar fiindcă am numai o jumătate de an, căci dacă ar fi un an, nu mă mulțumeam deloc cu această sumă.

Cea mai mică organizare de propagandă costă enorm.

Am făcut cât am putut, sunt foarte mulțumit când văd că opoziția mă împinge să fac mai mult, vă promit că voi face eu, sau altul, viitorul buget desigur nu va rămâne la cifra actuală.

La toamnă voi veni cu o lege mai completă, până atunci vă rog să votați această lege.

D. N.D. Cocea. Dar în ceea ce privește subsecretarul de stat? Care e necesitatea lui?

D. Take Ionescu, ministrul Afacerilor Străine. Este numai un simplu titlu.

Când voi face un subsecretar de stat din punct de vedere parlamentar, adică să aibă dreptul să vină aci, atunci este altă chestiune.

Atunci nu va fi unul de carieră, ci probabil un parlamentar.

Acum e o altă chestiune ridicată de d. Vaida și care e foarte interesantă.

D. Vaida a zis: ar trebui mai multă stabilitate în această carieră. Iau notă. S-a exprimat aceeași dorință și în Senat. În legea cu care vom veni la toamnă, mai generală, mai studiată, vom introduce o mai mare stabilitate. Ceea ce este acum, este o îmbunătățire asupra legii trecute. În legea trecută puteau fi puși în disponibilitate fără ca să li se dea nimic. Acum cel puțin primesc plata salariului pe o jumătate de an.

D. Dr. D. Lascu. Dle ministru de Externe, la al.I al art.6 văd că este vorba despre „Direcțiunea fruntariilor“, ale cărei atribuțiuni — spune textul proiectului — se vor stabili ulterior printr-o deciziune ministerială.

V-aș ruga să binevoiți a ne lămurii acuma, cam ce fel de atribuțiuni ar fi vorba să aibă această direcțiune. Anume, eu, în baza experienței destul de vaste ce mi-am câștigat-o până acum în legătură cu chestia frontierelor, nu văd, și nu înțeleg, întrucât ar putea avea loc la Ministerul de Externe o astfel de instituțiune. Însă constat că locul ei, atât din punct de vedere strategic, cât și din punctul de vedere al ordinii publice, nu poate fi decât la Marele Stat Major al Armatei.

Binevoiți, deci, dle ministru, a ne da lămuririle ce se impun.

D. Take Ionescu, ministru de Externe. Dlor deputați, nu trebuie să uitați că azi suntem într-o epocă care cred că va mai dura încă câțva timp și în care chestiuni de fruntarii sunt totodată și chestiuni diplomatice, și cer ca oamenii specializați în

diplomație să se ocupe de această chestiune. Chiar și astăzi, la această direcțiune se află un om foarte competent.

Este, dlor, și o Direcțiune juridică, care și astăzi există, însă cu alt nume și care este absolut indispensabilă, când este vorba de tratatele care trebuiesc executate.

Dar mai este și Direcțiunea presei. Înțelegeți d-voastre foarte bine că ministrul de Externe fără o Direcțiune a presei este un Minister de Externe căruia i se pune un bandaj la ochi.

Se pune la vot luarea în considerare, și se admite.

După votarea articolelor I și final în parte, se pune la vot proiectul de lege în total cu bile și rezultatul este următorul:

D. Vladimir Chiorăscu, vicepreședinte:

Votanți104

Majoritate regulamentară 93

Bile albe pentru 95

Bile negre contra 9

Adunarea a adoptat proiectul de lege.

(Dezbaterile Adunării Deputaților, nr.145 din 24 februarie 1922, pp.3 733–3 739)

LEGE PENTRU MODIFICAREA UNOR ARTICOLE DIN LEGEA
DE REORGANIZARE A MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE
DIN 15 MARTIE 1912

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Corpurile legiuitoare votând și adoptând, noi sancționăm ce urmează:

Lege
pentru modificarea unor articole din legea de organizare
a Ministerului Afacerilor Străine

Art.1.– Articolele 3, 6, 8, 15, 18, 19, 27, 28, 29, 31, 35, 37, 38, 39, 46, 47, 48, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 58, 64, 65, 67, 68, 71, 76, și 77 din legea de organizare a Ministerului Afacerilor Străine se modifică după cum urmează:

TITLUL I

Organizarea generală. — Atribuțiuni

CAPITOLUL II

Art.3.– Ministerul Afacerilor Străine este asistat de un secretar general.

Când secretarul general este ales printre miniștrii plenipotențieri, care au un stagiul de cel puțin 5 ani ca trimiși extraordinari în străinătate și dacă în momentul delegării are gradul de ministru plenipotențiar de clasa I, va purta titlul de subsecretar de stat.

Art.6.– Administrațiunea centrală a Ministerului Afacerilor Străine cuprinde, pe lângă Secretariatul general și Direcțiunea cabinetului ministrului, următoarele servicii principale:

I. Direcțiunea personalului, protocolului și secretariatul ordinelor; II. Direcțiunea afacerilor politice și contenciosului; III. Direcțiunea afacerilor comerciale și consulare; IV. Direcțiunea fondurilor și a contabilității; V. Serviciul arhivelor; VI. Serviciul registraturii.

Se mai adaugă: Direcțiunea juridică; Direcțiunea fruntariilor și Direcțiunea presei, ale căror atribuțiuni se vor fixa prin decizie ministerială.

Art.8, alin.II.– Ceremonialul Ministerului Afacerilor Străine, audiențe, privilegii și scutiri diplomatice care n-au caracter contencios. Prepararea și expedierea scrisorilor de acreditare și de rechemare. Expedițiunea tratatelor, convențiilor, declarațiilor și aranjamentelor, a ratificărilor și decretelor pentru publicarea acestor acte, împuterniciri, și patente, pașapoarte diplomatice. Admiterea și recunoașterea consulilor străini.

CAPITOLUL III

Art.15.– România întreține misiuni diplomatice permanente în:

Atena, Belgrad, Berlin, Berna, Bruxelles, Budapesta, Christiania, Constantinopol, Copenhaga, Haga, Helsingfors, Lisabona, Londra, Madrid, Paris, Praga, Rio de Janeiro, Roma, Sofia, Stockholm, Tokio, Varșovia, Vatican, Viena și Washington.

Alte asemenea misiuni pot fi înființate după trebuințele internaționale.

Art.18.– Sunt instituite deocamdată oficii consulare de I-a categorie la următoarele puncte: Budapesta, Cairo, Cleveland, Constantinopol, Ianina, Lemberg, Paris, Praga, Rusciuk, Salonic și Varna.

Art.19.– Guvernul este autorizat a spori numărul consulatelor prin decret regal.

Art.27.– Agenții și funcționarii Ministerului Afacerilor Străine se împart, după modul lor de recrutare și după serviciul din care fac parte, în două categorii:

1. Personalul diplomatic și
2. Personalul consular.

Art.28.– Administrațiunea centrală a ministerului cuprinde pe secretarul general, directorul cabinetului ministrului, directorii de serviciu cu grad diplomatic sau consular și pe funcționarii acestor servicii. Caligrafii, copiștii și interpreții.

Funcțiunile vor fi specificate prin decret regal.

Art.29.– Personalul serviciului diplomatic cuprinde:

1) Miniștri plenipotențieri clasa I și II; 2) Consilieri de legațiune; 3) Secretari de legațiune clasa I, clasa II, clasa III, și 4) Atașai de legațiune.

Art.31.– Personalul consulatelor se compune din: 1) Consuli generali; 2) Consuli; 3) Viceconsuli; 4) Cancelar și 5) Agenți consulari.

Art.35.– Nimeni nu poate fi copist în administrațiunea centrală dacă nu posedă o diplomă de bacalaureat și nu a trecut un examen de admitere.

Pentru tinerii care se destină serviciului contabilității, diploma de bacalaureat poate fi înlocuită prin o diplomă echivalentă a unei școli superioare de comerț.

Art.37.– Înaintările în administrațiunea centrală sunt subordonate unor condițiuni identice înaintărilor ce se fac în serviciul diplomatic și consular al ministerului. Pentru gradul de redactor însă se cere doi ani în postul de copist.

Art.38.– Se suprimă.

Art.39.– Secretarul general și directorul presei pot fi recrutați, în afară de personalul ministerului și scutiți de condițiunile de vârstă, de diplomă și de stagiul, stipulate în articolele precedente.⁵⁾

Art.46.– Nimeni nu poate fi înaintat consilier de legațiune dacă nu are un stagiul de 4 ani în gradul de secretar de legațiune clasa I.

Art.47.– Cancelarii se vor recruta dintre persoanele care posedă o diplomă de licențiat în drept din țară sau străinătate, sau o diplomă a Academiei de Înalte Studii Comerciale din țară sau străinătate sau dintre redactorii care au un stagiul de 3 ani și diplomele cerute la acest articol.

Viceconsulii se vor recruta dintre cancelarii care au un stagiul efectiv de doi ani și au una din diplomele prevăzute la art.47.

Art.48.– Consulii se vor recruta dintre viceconsulii care au un stagiul efectiv de 4 ani sau dintre persoanele care, fiind prevăzute cu diplomele de mai sus, au un stagiul efectiv de cel puțin 8 ani în magistratură, sau dintre funcționarii cu grad echivalent și cu un stagiul identic, din Ministerul de Finanțe, sau din al Industriei și Comerțului, ori în întreprinderile industriale și comerciale.

Art.49.– Consulii generali se vor recruta dintre consulii care au un stagiul efectiv de 4 ani în gradul lor.

Funcționarii de orice grad care au fost mobilizați și au luat parte în campanie, precum și acei care au fost internați de inamic, vor putea o dată pentru totdeauna fi înaintați din gradul în care se găsesc astăzi, gradul imediat superior, dacă au îndeplinit jumătate din stagiul prevăzut de lege.

Funcționarii de orice grad care au luat parte în războiul din 1916 sau au făcut serviciul militar în timpul războiului din 1916, precum și acei care au fost internați de inamic, vor putea, o dată pentru totdeauna, fi înaintați din gradul în care se găsesc astăzi în gradul imediat superior dacă au îndeplinit jumătate din stagiul prevăzut de lege.

Art.50.– Funcționarii serviciului contabilității, ai arhivelor și ai celorlalte servicii auxiliare ale Ministerului Afacerilor Străine; dragomanii, interpreții și ceilalți impiegați auxiliari ai misiunilor diplomatice și consulare, pot fi scutiți de orice condițiune de admisibilitate, posturile lor se prevăd anual prin buget.

CAPITOLUL VI Despre grade

Art.52.– Se suprimă.

Art.53.– Se suprimă.

Art.54.– Se suprimă.

Art.55.– Se suprimă.

Art.58.– Funcționarii Ministerului Afacerilor Străine pot fi puși în disponibilitate, însă dacă această măsură se ia fără arătare de motive, ei au dreptul la o indemnizație egală cu 1/2 din tratamentul integral pe timp de un an.

Pozițiunea de disponibilitate nu poate dura mai mult de 3 ani, afară de miniștrii plenipotențieri pentru care nu există termen.

TITLUL III

Cadre și tratamente

Art.64.– Retribuțiunile și cheltuielile convenite funcționarilor care depind de Ministerul Afacerilor Străine se vor fixa prin buget.

Art.65.– Se suprimă.

Art.67.– Se suprimă.

Art.68.– Se suprimă.

Art.71.– Funcționarii care cer și obțin concedii peste termenele fixate la alin.I, art. precedent, pierd 1/2 din tratamentul de grad, afară de concediile pentru boală constatată.

Șefii misiunilor diplomatice pierd din cheltuielile de reprezentare: 1/3 pe lună când concediul trece peste 15 zile; 1/2 când concediul trece peste 60 zile într-un an; în fine, ei nu au nici un drept la aceste cheltuieli când concediul trece peste trei luni într-un an.

Art.76.– Funcționarii aflați în serviciu în momentul promulgării legii de față sunt scutiți, pentru posturile ce ocupă, de condițiile de stagiu și de diplomă fixate prin prezenta lege; ei nu pot, însă, fi înaintați decât în condițiile stabilite prin legea de față.

Al.II.– Se suprimă.

Art.77.– Legile anterioare contrarii legii de față, și îndeosebi legea promulgată la 31 martie 1901, și aceea promulgată la 30 august 1920, sunt și rămân abrogate.

Art. final.– Ministrul Afacerilor Străine este autorizat să tipărească o nouă lege de organizare a Ministerului Afacerilor Străine, dând articolelor ce compun această lege convenita numerotație.

Această lege s-a votat de Senat în ședința de la 4 iulie 1921 și s-a adoptat cu majoritate de *șaizeci* voturi, contra *cinci*.

Președinte
general C. Coandă
(L.S.S.)

Secretar, Brut Hodoșiu

Această lege s-a votat de Adunarea Deputaților în ședința de la 11 iulie anul 1921 și s-a adoptat cu majoritate de *nouăzeci și cinci* voturi, contra *nouă*.

Vicepreședinte
V. Chiorăscu
(L.S.A.D.)

Secretar, Nicolae Manolescu

Promulgăm această lege și ordonăm ca ea să fie investită cu sigiliul statului și publicată prin *Monitorul Oficial*.

Dat în București, la 18 iulie 1921

(L.S.St.)

FERDINAND

Ministrul Afacerilor Străine
Take Ionescu

Ministrul Justiției
M. Antonescu

Nr.3 228

(**Monitorul Oficial**, nr.83 din 19 iulie 1921, pp.3 104–3 105)

DECIZIA MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE PRIVIND INSTITUIREA
UNUI OFICIU AL RESTITUIRILOR ȘI DESPĂGUBIRILOR DIN ȚĂRILE
FOSTE INAMICE ȘI DIN TERITORIILE ELIBERATE (O.R.D.)

În vedere că Tratatul de Pace încheiate până acum prevăd clauze formale (art.297 alin. e și f și anexa cu paragrafele respective Tratat Versailles; art.249 alin. e și f și anexa cu paragrafele respective Tratat Saint-Germain; art.232, alin. e și f și anexa cu paragrafele respective Tratat Trianon; art.177, alin. e și f și anexa cu paragrafele respective Tratat Neuilly-sur-Seine și dispozițiunile proiectului de Tratat cu Turcia), după care statul și supușii noștri au dreptul de a cere să li se restituie bunurile ce le au fost ridicate din țările foste inamice și să fie indemnizați de pagubele ce au suferit din cauza diverselor măsuri excepționale luate de foștii inamici;

În vedere că acest drept îl au deopotrivă și locuitorii (ressortissants) din teritoriile eliberate;

În vedere că o coordonare a tuturor acestor lucrări și o legătură strânsă în această privință se impune a fi cu diversele noastrelegațiuni sau birouri din țările foste inamice,

Decidem:

Art.I. Se instituie pe ziua de 15 noiembrie 1921 un *Oficiu al Restituțiunilor și al Desdăunărilor din țările foste inamice și din teritoriile eliberate* (O.R.D.), care va avea însărcinarea de a strânge tot materialul aferent restituțiunilor și desdăunărilor prevăzute prin dispozițiunile art.297 din Tratatul de la Versailles, art.249 din Tratatul de la Saint-Germain, art.232 din Tratatul de la Trianon, art.177 din Tratatul de la Neuilly-sur-Seine și prin proiectul de Tratat cu Turcia și a face toate demersurile necesare pe lângă legațiunea sau birourile noastre speciale din țările foste inamice sau către organizările interaliatate respective din acele țări.

Art.II. Acest oficiu, compus din comisarul general al executării tratatelor, ca președinte, din un delegat al Ministerului de Externe, din directorii Finanțelor și Internelor, din Ardeal și Bucovina sau înlocuitorii lor, și ajutat de personalul necesar corespunzător, luat fie din Ministerul de Externe, fie din alte ministere, fie de la comisia tratatelor, după nevoie, va lua toate măsurile de investigațiune și publicațiune, fie în țară, fie în teritoriile eliberate, fie în țările foste inamice, prin intermediul legațiunilor noastre, pentru ca toți cei ce s-ar găsi în situațiunea prevăzută prin dispozițiunile citate ale tratatelor, să fie restabiliți și repuși în drepturile și bunurile lor (*restitutio in integrum*) și desdăunați, — după caz — ori ca să determine prin reclamațiunile lor, facerea în numele lor și prin Ministerul de Externe, a demersurilor prevăzute de tratat.

Art.III. Toate lucrările de acest fel aflătoare la comisia tratatelor, comisia de despăgubiri din Ministerul de Finanțe, Ministerul de Externe, sau la oricare altă

autoritate din teritoriile eliberate, precum și la legațiunile noastre din statele foste inamice — fie trimise lor, fie ca urmare a intervențiunii Comisariatului general al executării tratatelor, fie direct de către cei interesați, vor fi centralizate la Serviciul restituțiuni și desdăunări (S.R.D.), în care scop fiecare din autoritățile de mai sus le vor trimite în termen de 15 zile de la data prezentei deciziuni.

Art.IV. Toate dispozițiunile de organizare a oficiului și de stabilire a legațurilor cu diversele autorități din țară sau străinătate vor fi luate, după nevoie, de acest birou.

1921, noiembrie 24

Ministrul Afacerilor Străine
Take Ionescu

Nr.46 654

(**Monitorul Oficial**, nr.191 din 25 noiembrie 1921, p.8 064)

DECIZIA MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE PRIVIND INSTITUIREA
SERVICIULUI DE RECUPERARE ȘI RESTITUIRI PE LÂNGĂ COMISARIATUL
GENERAL AL COMISIUNII PENTRU EXECUTAREA TRATATELOR

Având în vedere dispozițiunile art.238 din Tratatul de la Versailles, art.184 din Tratatul de la St.-Germain, art.168 din Tratatul de la Trianon și art.125 din Tratatul de la Neuilly-sur-Seine;

Având în vedere că în virtutea acestor dispozițiuni, statul nostru și particularii dăunați au dreptul de a cere și obține de la foștii inamici, recuperarea și restituirea animalelor sau lucrărilor ridicate, sechestrate sau luate de ei în timpul războiului, a căror identitate cată a fi stabilită în chip cât mai precis;

Având în vedere lucrările deja făcute pentru atingerea acestui scop, din care unele urmează a fi completate cu toate datele necesare, iar alte noi urmează a fi întocmite neîntârziat;

Având în vedere că pentru ducerea la bun sfârșit a acestei lucrări este nevoie de înființarea unui *Serviciu special de recuperare și restituțiuni, pe lângă Comisariatul Comisiunii pentru executarea tratatelor* din București, care să aibă continuă legătură cu birourile noastre de recuperare și restituțiune instituite sau care se instituie prin prezenta în țările foste inamice,

Disponem:

Art.I. Se înființează pe lângă Comisariatul general al Comisiunii pentru executarea tratatelor din București un Serviciu de recuperare și restituțiuni.

Acest serviciu va lucra sub conducerea Comisarului general al Comisiunii pentru executarea tratatelor și va fi compus:

1. Din un inginer industrial, desemnat de Ministerul de Industrie;
2. Din un ofițer din serviciul tehnic militar, desemnat de Ministerul de Război;
3. Din un inginer specialist în materialul rulant desemnat de Ministerul de Comunicații;
4. Din un delegat al serviciului *statistic* care va face și *oficiul de secretar al serviciului*;
5. Din un delegat al *Direcțiunii despăgubirilor din Ministerul de Finanțe*;
6. Din un chimist, șef sau ajutor de laborator;
7. Din orice alt specialist de care se va simți nevoie în cursul lucrărilor.

Acești delegați vor lucra în localurile unde se găsesc depozitate azi arhivele și documentele necesare efectuării lucrărilor prevăzute prin această decizie sau la Comisiunea pentru executarea tratatelor, după dispozițiunile ce se vor lua de comisarul general.

Art.II. Acest serviciu are următoarele atribuțiuni:

1. Să întocmească lucrările pentru efectuarea recuperărilor și restituțiunilor din țările foste inamice, revăzând, completând și întocmind din nou lucrările necesare, după toate datele de identificare cerute de lucrările similare ale aliaților.

Lucrările vor fi întocmite pentru fiecare țară fostă inamică pe categorii și specii de recuperare și restituțiuni.

2. În acest scop va lua toate măsurile pentru aducerea în țară a tot ce se va recupera și restitui.

Prin Serviciul de executare, ce se înființează pentru îndeplinirea primei atribuțiuni, întregul material de acte și documente rămase de la inamic în timpul ocupațiunii, oriunde s-ar găsi la autorități sau particulari, va fi pus la dispoziția acestui serviciu pentru ca să se extragă datele necesare.

Toate dosarele comisiilor de despăgubiri din Direcția despăgubirilor din Ministerul de Finanțe, precum și dosarele și copiile de pe fișele deja întocmite la Paris de către delegațiunea noastră, vor fi puse de asemenea la dispoziția acestui serviciu.

Toate autoritățile sau instituțiunile particulare, ce posedă acte și documente emanând de la ocupanți, le vor preda neîntârziat Serviciului de recuperare și restituțiuni din București, fie la cererea acestuia, fie direct din parte-le.

Art.III Lucrările o dată întocmite în țară de acest serviciu vor fi trimise prin curier special direct *birourilor române de recuperare și restituțiuni* anume înființate până acum sau care se înființează pe baza prezentei deciziuni.

Art.IV. În țările foste inamice și anume: la Wiesbaden pentru Germania, la Viena pentru Austria, la Budapesta pentru Ungaria, la Sofia pentru Bulgaria, la Constantinopol pentru Turcia se înființează câte un *birou de recuperare și restituțiuni*, după modelul celor întocmite de către celelalte state aliate.

Fiecare birou se compune *dintr-un șef*, de preferință un tehnician ajutat de specialiștii următori:

1. *Unul sau doi ingineri ai căilor ferate* pentru recuperare și restituțiuni de material rulant;

2. Un ofițer din serviciul tehnic al armatei;

3. Un inginer industrial pentru tot ce privește instalațiunile industriale;

4. Un șef de laborator pentru materialul chimic, medical și farmaceutic;

5. Un arhivist sau specialist în arhive, muzee și obiecte de artă;

6. Un veterinar pentru recuperare și restituțiuni de animale;

7. Orice alt specialist reclamat de natura recuperărilor și restituțiunilor, altele decât cele de specialitatea celor de mai sus, de ale cărui lumini s-ar simți neapărat nevoie.

Asemenea birouri sau delegațiuni speciale ale lor se vor putea forma la nevoie și în alte centre din țările foste inamice. Ele se vor înființa după propunerile birourilor

respective din țările foste inamice, făcute către Serviciul de recuperare și restituțiuni din București.

Birourile astfel înființate vor fi în continuă legătură cu serviciile interaliatate respective din țările foste inamice.

Art.V. Lucrările întocmite de Serviciul de recuperare și restituțiuni din București (S.R.R.B.) vor fi trimise direct birourilor respective instituite prin art.4.

Acest serviciu comunică direct cu toate autoritățile și cu particulari; el se va găsi în legătură cu Direcțiunea despăgubirilor din Ministerul de Finanțe, ori de câte ori natura lucrărilor o va cere.

Serviciul de recuperare și restituțiuni va fi în comunicare continuă cu delegatul nostru din Comisia de reparațiuni din Paris și cu ceilalți reprezentanți ai noștri din țările foste inamice.

Birourile de recuperare și restituțiuni comunică direct cu Serviciul de restituțiuni și recuperare din București. Ele vor trimite regulat dări de seamă de lucrările făcute de ele, iar din 15 în 15 zile vor trimite un tablou de lucrările de recuperare și restituiri efectuate.

Biroul de restituiri și recuperare din Wiesbaden va putea comunica direct cu delegatul nostru din Comisia de reparațiuni ori de câte ori urgența ar justifica o asemenea intervenție. Rezultatul, în orice caz, va fi adus neîntârziat la cunoștința Serviciului restituțiuni și recuperare din București.

Orice dezlegări, referitoare la lucrările de care tratează prezenta deciziune, vor fi date birourilor de mai sus de către Serviciul de restituțiuni și recuperare din București și numai în caz de urgență cel din Wiesbaden va procedea conform dispozițiilor de mai sus.

Art.VI. Pentru luarea și aducerea în țară a mașinilor, animalelor și obiectelor recuperate sau restituite, se înființează un *Serviciu de executare al recuperărilor și restituțiunilor*, care va lua toate dispozițiunile convenite pentru efectuarea lor în condițiunile cele mai bune și mai sigure.

Acest serviciu se va compune:

1. Din un delegat al Ministerului Comunicațiilor, eventual chiar delegatul din Serviciul de recuperare și restituțiuni prevăzut la art.1 de mai sus.

2. Din un delegat al Marelui Stat Major.

3. Un delegat după specia de recuperare sau restituțiuni, care ar reclama luarea de speciale măsuri, pentru asigurarea efectuării unor anumite specii de recuperare sau restituțiuni.

Art.VII. Orice propunere de aranjament sau înlocuirea obiectelor sau animalelor de recuperat sau restituit, făcute birourilor de restituiri și recuperare va fi aduse la cunoștința Serviciului de restituțiuni și recuperare din București și vor fi supuse spre

deliberare și avizare *experților speciali* ce se înființează și Comisiunii pentru executarea tratatelor din București, iar după aceea Ministerului de Externe, spre a decide.

Art.VIII. Pentru cercetarea tuturor restituțiunilor oferite în schimbul animalelor sau lucrurilor de recuperat sau restituit, precum și pentru cercetarea comenzilor în natură de efectuat de către foștii inamici, în schimbul despăgubirilor de război acordate, se instituie un *comitet de experți* compus din:

- a) Un mare industriaș făcând parte din Camera de comerț;
- b) Un inginer industrial;
- c) Un inginer specialist în lucrările de căi ferate;
- d) Un fizician sau chimist, șef de laborator;
- e) Un medic chirurg;
- f) Un farmacist;
- g) Orice alt specialist chemat după natura comenzii de către comisarul general al executării tratatelor.

Acest comitet de experți va funcționa pe lângă Comisariatul general al Comisiunii pentru executarea tratatelor și va avea cădere de a examina toate comenzile și propunerile făcute de materiale de executat în țările foste inamice în contul reparațiilor noastre sau al recuperărilor și restituțiunilor la care am avea dreptul.

Art.IX. Orice chestiuni de principiu, fie ca interpretare de tratate sau convențiuni, fie ca dificultate de executarea Oficiului de restituiri și recuperare sau a comitetului de experți, pentru care ar fi nevoie de o dezlegare din partea guvernului, va fi precedată de avizul Comisiunii pentru executarea tratatelor, care va putea chema la nevoie și membrii specialiști din Serviciul de restituțiuni și recuperare sau experții specialiști.

Art.X. Numirea întregului personal al serviciilor birourilor de recuperat și restituit, a membrilor experți din comitet, se va face de noi prin decizie ministerială.

Vor putea fi delegați de la orice minister, conform art.5 din decretul-lege pentru înființarea Comisiei pentru executarea tratatelor, orice funcționar sau specialist de care se va simți nevoie pentru traducerea în fapt a lucrărilor prevăzute prin prezenta deciziune.

Art.XI. Serviciul de recuperare și restituțiuni din București va lua toate măsurile pentru organizarea serviciilor și lucrărilor de care tratează această decizie, prin comisarul general.

Serviciul de recuperare și restituțiuni va fi intitulat pentru ușurință S.R.R.B. (Serviciul Restituțiuni și Recuperări București), spre deosebire de birourile din țările foste inamice ce se vor intitula B.R. Wiesbaden (Biroul restituțiunilor și recuperărilor Wiesbaden), B.R. Viena (Biroul restituțiunilor și recuperărilor Viena); B.R. Budapesta (Biroul restituțiunilor și recuperărilor Budapesta); B.R. Sofia (Biroul restituțiunilor

și recuperărilor Sofia); B.R. Constantinopol (Biroul restituțiilor și recuperărilor Constantinopol).

Art.XII. Orice serviciu sau comisie înființată până azi în vederea recuperărilor și restituțiilor, de oricare autoritate, încetează de a mai funcționa, toate lucrările și atribuțiunile lor trecând de drept organelor instituite prin prezenta deciziune.

Lucrările și documentele acestora trec Serviciului de restituțiuni și recuperări din București.

1921, noiembrie 24

Ministrul Afacerilor Străine
Take Ionescu

Nr.45 655

(**Monitorul Oficial**, nr.191 din 25 noiembrie 1921, pp.8 064–8 066; republicată în **Monitorul Oficial**, nr.192 din 26 noiembrie 1921, pp.8 130–8 131)

DECRET RELATIV LA SUPRIMAREA LEGAȚIILOR ROMÂNIEI DIN
PORTUGALIA, OLANDA, SPANIA, NORVEGIA, FINLANDA, JAPONIA, PRECUM
ȘI A AGENȚIEI DIPLOMATICE ȘI A CONSULATULUI GENERAL DIN EGIPT

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului ministrului nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor
Străine sub nr.10 663,

Am decretat și decretăm:

Art.I. Se suprimă, pe ziua de 1 aprilie 1922, legațiunile României din Portugalia,
Olanda, Spania, Norvegia, Finlanda, Tokio, precum și agenția diplomatică și consulatul
general al României din Egipt.

Art.II. Dnii: Tresnea Greceanu, Carol M. Mitilineu, George Cretzeanu, Grigore
Bilciurescu, Dimitrie Plesnilă, trimiși extraordinari și miniștri plenipotențieri ai noștri
la Lisabona, Haga, Madrid, Christiania, Helsingfors, precum și d. Constantin C.
Olănescu, agent diplomatic și consul general la Cairo, sunt rechemați pe aceeași zi,
în administrația centrală a Ministerului Afacerilor Străine.

Art.III. Ministrul nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine este
însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 9 martie 1922

FERDINAND

Ministrul Afacerilor Străine

I.G. Duca

Nr.1 178

(**Monitorul Oficial**, nr.284 din 18 martie 1922, p.12 479)

DECRET PENTRU ÎNFIINȚAREA DIRECȚIUNII EXECUTĂRII TRATATELOR
ÎN CADRUL MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului ministrului nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine sub nr.15 951,

Am decretat și decretăm:

Art.I. Lucrările pentru executarea tratatelor și convențiilor, care până acum au fost efectuate de comisia pentru executarea tratatelor, înființată pe lângă președinția Consiliului și pe lângă Ministerul Afacerilor Străine prin înaltul decret regal nr.5 313 din 23 decembrie 1920⁶⁾, vor fi efectuate, cu începere de la 1 aprilie a.c., de către Ministerul Afacerilor Străine prin Direcțiunea executării tratatelor ce se înființează în acest scop la acest departament.

Art.II. Executarea clauzelor și dispozițiilor cu caracter financiar și economic din tratate sau convențiuni va fi făcută, cu începere de la 1 aprilie a.c., de către Ministerul de Finanțe, la care trec pe acea zi toate serviciile, comisiunile și lucrările diverselor ministere, ce privesc executarea clauzelor și dispozițiilor de mai sus.

Serviciul lichidării bunurilor inamice cu Comisiunea secheștrilor din Ministerul Justiției trec la Ministerul de Finanțe.

Tot la același minister trec pe aceeași zi Comisiunea pentru prize de pe lângă Ministerul Comunicațiilor, împreună cu toate lucrările ei, precum și comitetul experților înființat prin decizia nr.45 655 a Ministerului Afacerilor Străine, publicată în *Monitorul Oficial* nr.191 din 25 noiembrie 1921.

Legătura dintre Ministerul de Finanțe și cel al Afacerilor Străine, cu privire la executarea clauzelor și dispozițiilor economice și financiare, va fi fixată ulterior prin decizia ministerială emanată de la ambele ministere.

Art.III. Serviciile naționale de restituțiuni din Wiesbaden, Viena, Budapesta, Sofia și Constantinopol, precum și Oficiul de restituțiuni, care prin deciziile Ministerului Afacerilor Străine nr.45 654 și nr.45 655, publicate în *Monitorul Oficial* nr.191 din 25 noiembrie 1921, au fost trecute sub conducerea Comisariatului general a Comisiei pentru executarea tratatelor, trec de la 1 aprilie a.c., cu organizarea și atribuțiunile lor la Direcțiunea tratatelor din Ministerul Afacerilor Străine.

Rezultatele acestor servicii și Oficiu de restituțiuni, ca unele ce privesc executarea clauzelor economice și financiare, vor fi notificate Ministerului de Finanțe.

Art.IV. În vederea executării tratatelor și convențiilor, cum și în vederea lucrărilor în legătură cu acele tratate și convențiuni, se înființează pe lângă Ministerul Afacerilor Străine un consiliu consultativ compus din 9 membri din care 4 juriști iar 5 delegați, câte unul de fiecare minister, al Afacerilor Străine, de Finanțe, de Industrie și Comerț, Comunicații și Război.

Numirea lor se va face prin decizie ministerială.

Acest consiliu își va da avizul asupra diverselor chestiuni interesând sau fiind în legătură cu executarea tratatelor și a convențiilor ce-i vor fi trimise de Ministerul Afacerilor Străine.

Art.V. Dispozițiunile de aplicațiune, de legătură între diversele ministere și de dezvoltarea principiilor cuprinse în prezenta deciziune, vor fi fixate după nevoie, fie prin un jurnal al Consiliului de Miniștri, fie prin decizii ministeriale.

Art.VI. Ministrul nostru, secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 8 aprilie 1922

FERDINAND

Ministrul Afacerilor Străine
I.G. Duca

Nr.1 752

(**Monitorul Oficial**, nr.8 din 11 aprilie 1922, pp.306–307)

12

DECRET PRIVIND CREAREA DIRECȚIUNII CHESTIUNILOR POLITICE
INTERNAȚIONALE ÎN CADRUL MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului ministrului nostru al Afacerilor Străine sub nr.29 916,

Am decretat și decretăm:

Art.I — Se creează la Ministerul Afacerilor Străine, Direcțiunea chestiunilor politice internaționale, care va fi alcătuită din 4 secții: Occidentală, Centrală, Orientală și Balcanică, și domnul Grigore Bilciurescu, ministru plenipotențiar clasa I, este numit pe ziua de 16 iunie 1922 titular al acestei direcțiuni, cu titlul de director.

Dat în București, la 16 iunie 1922

FERDINAND

Ministrul Afacerilor Străine
I.G. Duca

Nr.2 603

(A.M.A.E., dosar 77, B. 39, fila 49)

13

DECIZIE MINISTERIALĂ PRIN CARE SE DESFIINȚEAZĂ DIRECȚIUNEA FRUNTARIILOR DIN CADRUL ADMINISTRAȚIEI CENTRALE A MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE

Noi, ministru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine,

Având în vedere că chestiunile de principiu și lucrările lor, referitoare la fixarea fruntariilor țării în urma tratatelor încheiate după războiul mondial, s-au terminat și că nu mai rămân decât unele detalii privitoare la aplicarea convențiilor încheiate, nu se mai simte nevoia unei Direcțiuni speciale a fruntariilor,

Decidem:

Art.I. Se desființează, pe ziua de 1 iulie 1925, Direcțiunea fruntariilor și lucrările, precum și personalul ei se trec la Direcțiunea politică și de contencios de care vor face parte integrantă.

Art.II. D. secretar general al Ministerului Afacerilor Străine este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a deciziei de față.

Data în București, la 26 iunie 1925

Ministru
I.G. Duca

Nr.34 120

(**Monitorul Oficial**, nr.141 din 1 iulie 1925, p.7 772)

14

RAPORT AL MINISTRULUI AFACERILOR STRĂINE ADRESAT ÎNALTEI REGENȚE PRIVIND UN PROIECT DE DECRET REFERITOR LA REORGANIZAREA ȘI RESTRUCTURAREA ADMINISTRAȚIEI CENTRALE A MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE

Înaltă Regență,

Ministerul Afacerilor Străine funcționând astăzi pe baza unei organizări de fapt, determinată de necesitățile lucrărilor și care nu corespunde previziunilor legii promulgate la 18 iulie 1921, am onoarea a propune Înaltei Regențe aci alăturatul proiect de decret care, fixând precis atribuțiunile fiecăruia în cadrele existente, va ușura lucrările Ministerului până la votarea unei noi legi de reorganizare.

Dacă Înalta Regență aprobă această propunere, o rog respectuos să binevoiască a semna aci alăturatul proiect de decret.

Sunt cu cel mai adânc respect.

București, 1 august 1927

Ministrul Afacerilor Străine
N. Titulescu

Nr.43 441

(**Monitorul Oficial**, nr.169 din 2 august 1927, p.10 457)

DECRET PRIVIND REORGANIZAREA ȘI RESTRUCTURAREA
ADMINISTRAȚIEI CENTRALE A MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE

MIHAI I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului ministrului nostru al Afacerilor Străine sub nr.43 441/927,

Am decretat și decretăm:

Art.I. În mod provizoriu și până la alcătuirea și votarea unei legi de organizare, administrațiunea centrală a Ministerului Afacerilor Străine va cuprinde, pe lângă Secretariatul general al departamentului, următoarele direcțiuni și servicii:

Direcțiunea cabinetului ministrului, care va avea în atribuțiunile sale: primirea și deschiderea corespondenței; cereri de audiență la ministru; cercetări sau studii proprii, a înlesni lucrările ministrului; afaceri pe care ministrul și le rezervă.

Direcțiunea cifrului, care va avea în atribuțiunile sale: cifrarea și descifrarea; alcătuirea și paza cifrului.

Direcțiunea protocolului și cancelaria ordinelor, care va avea în atribuțiunile sale:

a) Ceremonialul Ministerului Afacerilor Străine; audiențe diplomatice; privilegiu și scutiri diplomatice care n-au caracter contencios; prepararea și expedierea scrisorilor de acreditare și de rechemare; expedițiunea tratatelor, convențiunilor, declarațiunilor și aranjamentelor, a ratificărilor și decretelor pentru publicarea acestor acte; depline puteri și patente consulare. Cereri de agrement pentru miniștrii străini în România și pentru miniștrii români în străinătate; pașapoarte diplomatice. Admiterea și recunoașterea consulilor străini;

b) Ținerea registrelor generale și particulare ale ordinelor naționale și ale crucii și medaliei „Serviciul Credincios“; examinarea și controlarea listelor de decorațiuni propuse de celelalte departamente; observarea și executarea statutelor decorațiunilor; autorizările pentru portul decorațiunilor străine; examinarea cererilor de decorațiuni; rapoarte la Rege și proiectele de decrete ce le-ar însoți. Anuarul decorațiunilor. Confeccionarea insemnelor.

Direcțiunea politică, înființată prin înaltul decret regal nr.2 603/16 iunie 1922, va avea în atribuțiunile sale: relațiunile politice ale României cu țările străine, precum și studiul politicii generale ale acestor țări; urmărirea evenimentelor politice din toate țările; chestiunile de politică și de poliție interioară în atingere cu chestiunile exterioare;

conflictele dintre țări; conferințele, actele și instrucțiunile internaționale cu caracter politic; regimul politic al școlilor și bisericilor române în străinătate și a celor străine în România; minorități străine în România și române în străinătate; elaborarea proiectelor de instrucțiuni de dat agenților români în străinătate; redactarea memoriilor și notițelor istorice pentru serviciul ministerului. Clasarea, paza și conservarea arhivei afacerilor politice pe anul în curs și precedent.

Direcțiunea executării tratatelor, înființată prin înaltul decret regal nr.1 752 din 8 aprilie 1922, va avea în atribuțiunile sale: toate chestiunile rezultând din aplicarea tratatelor politice în general și în special acele ce decurg din Pactul Societății Națiunilor și din aplicarea tratatelor de pace. Corespondența cu Societatea Națiunilor cu delegațiunea română pe lângă Comisiunea de reparațiuni din Paris, precum și cu orice alte comisiuni și servicii temporare necesitate de aplicarea tratatelor de pace. Elaborarea proiectelor de instrucțiuni pentru delegatul român în Comisiunea Internațională a Dunării și în C.E.D.

Direcțiunea fruntariilor, care va avea în atribuțiunile sale: actele internaționale și chestiunile privitoare la fruntarii; delimitarea țării; hotare; alcătuirea hărților și redactarea notițelor geografice pentru serviciul ministerului.

Direcțiunea afacerilor juridice și a contenciosului, care va avea în atribuțiunile sale: corespondența și lucrările juridice și de contencios care urmează a fi examinate după dispozițiunile actelor diplomatice; chestiunile de drept internațional public și privat afară de cele rezervate competenței celorlalte direcțiuni; chestiunile de drept maritim; afacerile juridice și de contencios care rezultă din reclamațiunile străinilor contra statului român și ale românilor contra statelor străine; reclamațiunile contra Ministerului Afacerilor Străine. Proprietățile statului și particularilor în străinătate și ale străinilor în România. Alcătuirea convențiunilor de extrădare și aplicarea lor. Crime, delictes, comunicarea sentințelor penale. Actele internaționale relative la ajutoarele de dat militarilor răniți în război; neutralizarea spitalelor și ambulanțelor militare.

Direcțiunea afacerilor administrative, care va avea în atribuțiunile sale: toate repatrierile afară de cele rezervate Direcțiunii consulare; aplicațiunii legii militare române naționalilor aflați în străinătate; recrutări; dezertori; furnituri militare române; tranzitul furniturilor militare străine prin România; autorizări de intrare în țară; stabilirea naționalității, pierderea și dobândirea ei; chestiunile în legătură cu aplicarea legii asupra controlului străinilor; legii pașapoartelor, legii migrațiunilor, expulzări;

incidente de frontieră. Chestiuni bisericești și de învățământ fără caracter politic. Congrese și conferințe internaționale cu caracter administrativ. Naturalizarea vaselor de comerț. Vizite navale. Aplicarea regulamentelor de navigație. Transmiterea corespondenței atașajilor militari. Misiuni militare. Informațiuni privitoare la diferite persoane.

Direcțiunea afacerilor comerciale, care va avea în atribuțiunile sale: tratate de comerț; convențiuni pentru protecțiunea proprietății industriale, literare și artistice; aranjamente relative la drumurile de fier, la comunicațiuni poștale, telegrafice și telefonice internaționale, la pescuit; convențiuni monetare; negocierile și corespondența relativă la aplicarea acestor tratate și convențiuni și în general la chestiunile care interesează comerțul român în țările străine sau comerțul străin în România; situațiunea comercială, economică și financiară a țărilor străine. Chestiunile privitoare la import și export. Împrumuturile statului și ale orașelor. Depozitele și transmițerile de bani. Loterii. Chestiuni vamale și contrabande. Congrese și conferințe cu caracter economic. Expozițiile.

Direcțiunea afacerilor consulare, care va avea în atribuțiunile sale: convențiuni consulare; convențiuni sanitare, veterinare și de patologie agricolă; corespondența relativă la aplicarea acestor acte internaționale; afaceri de administrațiune consulară. Serviciul meteorologic. Afaceri de stare civilă: căsătorii, divorțuri, adopțiuni, nașteri, recunoașteri, schimbări de nume și decese. Succesiuni, donațiuni, legate. Convențiuni privitoare la starea civilă și la succesiuni. Acte notariale și alte acte de cancelarie. Controlul gestiunii depozitelor în cancelariile diplomatice și consulare; notificarea actelor judiciare; stabilirea și aplicarea tarifului taxelor consulare. comisiuni rogatorii internaționale. Executarea sentințelor civile și comerciale, române și străine. Corespondența și lucrările privitoare la jurisdicțiunea consulară și tribunalele mixte. Repatrierea bolnavilor și minorilor. Pensii. Chestiuni privitoare la părăsirea familiei, dețineri de minori, răpiri etc.

Direcțiunea personalului, care va avea în atribuțiunile sale: lucrările privitoare la organizarea ministerului și a serviciilor dependente; numirile; promoțiunile personalului; examinarea titlurilor candidaților; concursuri; concedii; desemnarea interimarilor; fixarea circumscripțiunilor consulare; numirea membrilor comisiunilor; anuarul ministerului.

Direcțiunea presei și a informațiilor, care va avea în atribuțiunile sale: revista presei române și străine; legăturile cu presa din țară și străinătate; raporturile cu agenția

oficioasă și cu agențiile străine; transmiterea în străinătate și publicarea în țară a comunicatelor și informațiilor oficiale; primirea și răspândirea în presă a știrilor privitoare la România. Informarea diverselor departamente și autorități despre toate chestiunile din presa română și străină, precum și despre toate publicațiunile din țară și străinătate ce le pot interesa. Publicațiuni și lucrări menite să lămurească opinia publică din străinătate despre situația politică, economică și culturală din România. Atașatii de presă. Buletinul telegrafic zilnic pentru străinătate. Organizarea vizitelor, conferințelor, congreselor cu caracter cultural.

Direcțiunea fondurilor, contabilității și ordonanțării, care va avea în atribuțiunile sale: întocmirea bugetului ministerului; ținerea registrelor cerute de legea contabilității generale a statului, precum și a registrelor auxiliare pentru regula contabilității. Contabilitatea veniturilor; verificarea și controlarea pentru vărsarea la tezaurul statului a taxelor consulare, a emiterii, tipăririi și distribuirii timbrelor consulare. Fixarea tratamentelor și alocațiunilor diverse. Contabilitatea cheltuielilor; verificarea, lichidarea, ordonanțarea și justificarea cheltuielilor de personal și de material, a indemnitațiilor de misiuni, de transport, de cancelarie, de chirie, de iluminat și de încălzit, de uniforme pentru oameni de serviciu, a cheltuielilor pentru poștă, telegraf, telefon, economat, imprimate, material necesar cancelariilor; inventariile și întreținerea imobilelor, mobilierelor și materialului ministerului, legațiunilor și consulatelor; achitarea costului insemnelor; lichidarea pensiunilor ordinului „Steaua României”; lichidarea repatrierilor și ajutoarelor în străinătate; lichidarea cheltuielilor diplomatice conform instrucțiunilor personale ale ministrului; lichidarea subvențiilor conform tratatelor și învoirilor internaționale; întocmirea conturilor provizorii și definitive ale veniturilor și cheltuielilor; corespondența cu Înalta Curte de Conturi relativă la contabilitatea ministerului. Supravegherea, repararea și întreținerea automobilelor ministerului, precum și lichidarea cheltuielilor aferente.

Serviciul arhivelor, care va avea în atribuțiunile sale: paza și conservarea corespondențelor, actelor și documentelor; clasarea corespondenței politice și consulare; conservarea colecțiunii *Monitorul Oficial* și a buletinelor, legilor și regulamentelor. Redactarea tabelor cronologice și analitice și a inventarului arhivelor. Executarea regulamentului arhivelor în administrațiunea centrală, în legațiuni și consulat; instrucțiuni și corespondența relativă. Paza și conservarea planurilor și documentelor relative la fruntariile Regatului, a colecțiunilor și a hărților geografice pentru uzul departamentului. Primirea, restituirea, colaționarea și suprimarea de dosare și arhive; procese-verbale pentru aceste operațiuni. Biblioteca ministerului.

Serviciul registraturii și expedițiunii, care va avea în atribuțiunile sale: înregistrarea întregii corespondențe a departamentului la intrare și la ieșire; ținerea registrelor respective; expedițiuni, serviciul curierilor pentru străinătate.

Serviciul traducțiunilor, care va avea în atribuțiunile sale: traducțiunile din limbi străine în românește și din românește în alte limbi a oricărui document, corespondență oficială sau de altă natură. Certificarea acestor traduceri. Legalizări și vize.

Art.II. Ministrul nostru al Afacerilor Străine este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 1 august 1927

În numele Majestății Sale Regelui MIHAI I:
NICOLAE
Principe al României
MIRON
Patriarhul României
GHEORGHE BUZDUGAN

Ministrul Afacerilor Străine
N. Titulescu

Nr.2 476

(**Monitorul Oficial**, nr.169 din 2 august 1927, pp.10 456–10 457)

DEZBATEREA, ÎN ADUNAREA DEPUTAȚILOR, A PROIECTULUI DE LEGE
PENTRU ÎNFIINȚAREA A PATRU NOI LEGAȚII

Ședința de miercuri, 21 decembrie 1927

Sub președinția dlui N.N. Săveanu, președinte.

D. N.N. Săveanu, președinte. Dlor deputați, conform votului Camerei, la ordinea zilei urmează proiectul de lege pentru înființarea a patru legațiuni.

D. Petre Dragomirescu, raportor. Dă citire următorului raport și proiect de lege:

Domnilor deputați,

Membrii Comisiunii Afacerilor Străine, întruniți în numărul cerut de regulament, au luat în cercetare proiectul de lege pentru crearea a 4 legațiuni noi: pe lângă Societatea Națiunilor la Geneva, în Republica Letoniei la Riga, în Republica Braziliei la Rio de Janeiro și la Cairo în Egipt, în ședința de la 21 decembrie a.c. sub președinția dlui Mircea Djuvara, președinte.

Comisiunea a luat cunoștință de considerațiunile arătate în expunerea de motive, care arată nevoia creării acestor noi legațiuni;

Văzând și legea pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine, și constatând că cheltuielile necesare înființării au fost prevăzute în bugetul ministerului pe anul 1928 și votat de Adunare, precum și faptul că zisul proiect a fost admis de Consiliul legislativ după cum rezultă din procesul-verbal de la 20 noiembrie a.c. secția I-a.

Pentru care considerațiuni, Comisiunea Afacerilor Străine a admis zisul proiect, astfel cum a fost prezentat.

Subsemnatul a fost ales raportor, iar în comitetul de delegați, s-au desemnat dnii Donescu Al., Pillat I. și Patrulius Radu.

În numele comisiunii solicit, dlor deputați, votul d-voastre de aprobare.

Raportor, P. Dragomirescu

Expunere de motive

Pentru a strânge încă și mai mult relațiunile noastre cu Societatea Națiunilor, cu Republica Letoniei, cu Republica Braziliei și cu Regatul Egiptului, cred util înființarea unor oficii diplomatice la Geneva, Riga, Rio de Janeiro și la Cairo, cu denumirea de „legațiuni“.

În bugetul pe 1928, cheltuielile de material și de personal pentru legațiunile ce se înființează sunt înglobate în cheltuielile generale ale ministerului. Sunt prevăzute

cheltuielile de reprezentare pentru cinci miniștri plenipotențari și în expunerea de motive se vorbește de cheltuielile aferente la noile legațiuni.

Dacă și domniile voastre împărtășiți acest mod de a vedea, rog a vota alăturatul proiect de lege.

*Ministrul Afacerilor Străine
N. Titulescu*

**Proiect de lege
pentru înființarea a patru noi legațiuni**

Articol unic.– Se creează pe ziua de 1 ianuarie 1928 patru noi oficii diplomatice cu denumirea de „legațiuni“ în următoarele orașe:

1. La Geneva, pe lângă Societatea Națiunilor;
2. La Riga, în Republica Letoniei;
3. La Rio de Janeiro, în Republica Braziliei;
4. La Cairo, în Egipt.

*Ministrul Afacerilor Străine
N. Titulescu*

După adoptarea luării în considerare și votarea articolului unic, se pune la vot cu bile, proiectul de lege în total.

D. N.N. Săveanu, președinte. Rezultatul votului:

Votanți 135

Majoritate regulamentară 99

Bile albe pentru 135

Adunarea, în unanimitate, a adoptat proiectul de lege.

(Dezbaterile Adunării Deputaților, nr.35 din 15 februarie 1928, p.815)

DEZBATEREA, ÎN SENAT, A PROIECTULUI DE LEGE
PENTRU ÎNFIINȚAREA A PATRU NOI LEGAȚII

Ședința de miercuri, 21 decembrie 1927

Sub președinția dlui Const. I. Nicolaescu, președinte al Senatului.

D. **C.I. Nicolaescu, președinte.** D. ministru al Cultelor și Artelor are cuvântul, pentru a da citire unui Mesaj regal.

D. **Al. Lapedatu, ministrul Cultelor și Artelor,** citește următorul Mesaj regal:

Domnilor senatori,

Pe lângă raportul ministrului nostru al Afacerilor Străine sub nr... din decembrie 1927, primind alăturatul proiect de Mesaj pentru trimiterea în dezbaterile Senatului a proiectului de lege pentru crearea a 4 noi legațiuni pe lângă Societatea Națiunilor la Geneva, în Republica Letoniei la Riga, în Republica Braziliei la Rio de Janeiro și la Cairo în Egipt.

Eu îl înaintez în dezbaterile domniilor voastre.

Dat în București, la 21 decembrie 1927

În numele Maiestății Sale Regelui MIHAI I:

NICOLAE

Principe al României

MIRON

Patriarhul României

GHEORGHE BUZDUGAN

Ministrul Afacerilor Străine

N. Titulescu

Nr.34

D. **Al. Lapedatu, ministrul Cultelor și Artelor:** Rog onoratul Senat să binevoiască a încuviința extrema urgență pentru acest proiect de lege! (Aprobări).

Se pune la vot extrema urgență și se admite.

D. **C.I. Nicolaescu, președinte.** Dlor senatori, vă rog să treceți în secțiuni pentru a lua în dezbateră și acest proiect de lege.

Suspend ședința pentru câteva minute.

Ședința e suspendată, iar dnii senatori trec în secțiuni.

La redeschidere:

D. **C.I. Nicolaescu, președinte.** Dlor senatori, ședința e redeschisă.

Depunându-se pe biroul Senatului raportul asupra proiectului de lege pentru crearea a 4 legațiuni noi, d. senator Calimachi este rugat să dea citire raportului și proiectului de lege.

D. **senator I. Calimachi, raportor,** citește următorul raport și proiect de lege.

Domnilor senatori,

Proiectul de lege pentru crearea a 4 noi legațiuni pe lângă Societatea Națiunilor la Geneva, în Republica Letoniei la Riga, în Republica Braziliei la Rio de Janeiro și în Egipt la Cairo, votat și adoptat de Adunarea Deputaților în ședința de la ... 1927 și adus în deliberarea Senatului cu Mesajul regal nr... de la 1927, secțiunile d-voastre, luându-l în cercetare, le-au admis toate numind delegați:

Secțiunea I pe d. X. Eraclide;

„ II „ „ I. Calimachi;

„ III „ „ I. Purcăreanu;

„ IV „ „ I. Diaconescu;

„ V „ „ I.U. Soricu;

„ VI „ „ Al. Alimănescu, și

„ VII „ „ N. Filiti

care întrunindu-se în ziua de 21 decembrie 1927, sub președinția dlui senator I. Purcăreanu, luând parte la ședință raportorul comisiunii respective care a fost convocat și luând din nou în cercetare sus-arătatul proiect de lege, precum și raportul comisiunii respective, l-a admis pe considerente arătate în expunerea de motive și vă roagă a-i da și încuviințarea d-voastre.

Raportor, Jean Calimachi

Proiect de lege pentru înființarea a patru noi legațiuni

Articol unic.– Se creează pe ziua de 1 ianuarie 1928, patru noi oficii diplomatice cu denumirea de „legațiuni“, în următoarele orașe:

1. Geneva, pe lângă Societatea Națiunilor;
2. La Riga, în Republica Letoniei;
3. La Rio de Janeiro, în Republica Braziliei, și
4. La Cairo, în Egipt.

Ministrul Afacerilor Străine
N. Titulescu

D. C.I. Nicolaescu, președinte. Discuțiunea generală este deschisă.
Necerând nimeni cuvântul se pune la vot luarea în considerațiune a proiectului de lege și se primește.

Nefiind decât un singur articol, se procede la votarea legii în total cu bile.

D. C.I. Nicolaescu, președinte. Dlor senatori, rezultatul votului este următorul:

Votanți 118

Majoritate regulamentară 61

Bile albe 117

Bile negre 1

Senatul a adoptat proiectul de lege.

(Dezbaterile Senatului, nr.26 din 1 februarie 1928, pp.411–412)

DECRET PRIVIND ÎNFIINȚAREA UNEI DIVIZIUNI ECONOMICE
ÎN CADRUL ADMINISTRAȚIEI CENTRALE A
MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE

MIHAI I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului ministrului nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine sub nr.76 041/927,

Am decretat și decretăm:

Art.I. Potrivit art.11 din bugetul Ministerului de Externe pe anul 1928 și a legii prin care se aprobă acest buget, se înființează, pe ziua de 1 ianuarie 1928, o Diviziune economică la administrația centrală a Ministerului de Externe.

Art.II. Diviziunea economică este compusă dintr-un consilier financiar și economic al Ministerului de Externe și din trei membri.

Art.III. În afară de atribuțiunile pe care ministrul de Externe le poate da, potrivit trebuințelor, prin deciziune ministerială, Diviziunea economică: va referi asupra aspectelor financiare și economice ale chestiunilor de care ministrul de Externe este sau va fi chemat a se ocupa; va fi organul de legătură pentru toate aceste chestiuni între ministrul de Externe și Ministerul de Finanțe, Ministerul de Industrie și Comerț sau alte organe interesate; va studia chestiunile financiare și economice de care se ocupă în special Societatea Națiunilor și conferințele internaționale; va îngriji colectarea publicațiilor economice și financiare, care interesează statul român în legăturile sale cu străinătatea.

Art.IV. Retribuțiunea consilierului financiar și economic al Ministerului de Externe va fi aceea a unui ministru plenipotențiar clasa II-a din administrația centrală și retribuțiunea membrilor Diviziunii economice va fi aceea a consilierilor de legație din administrația centrală.

Art.V. Numirile de consilier financiar și economic și de membri ai Diviziunii economice se vor face de ministrul de Externe prin deciziune ministerială.

Art.VI. Ministrul nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 31 decembrie 1927

În numele Maiestății Sale Regelui MIHAI I:

NICOLAE

Principe al României

MIRON

Patriarhul României

GHEORGHE BUZDUGAN

Ministrul Afacerilor Străine

N. Titulescu

Nr.3 814

(**Monitorul Oficial**, nr.13 din 18 ianuarie 1928, p.371)

DECRET PRIVIND ÎNFIINȚAREA UNEI DIVIZIUNI JURIDICE
ÎN CADRUL ADMINISTRAȚIEI CENTRALE A
MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE

MIHAI I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului ministrului nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine sub nr.76 042/927,

Am decretat și decretăm:

Art.I. Potrivit art.12 din bugetul Ministerului de Externe pe anul 1928 și a legii prin care se aprobă acest buget, se înființează, pe ziua de 1 ianuarie 1928, o Diviziune juridică la administrația centrală a Ministerului de Externe.

Art.II. Diviziunea juridică este compusă dintr-un consilier legist al Ministerului de Externe și din cinci membri.

Art.III. În afară de atribuțiunile pe care ministrul de Externe le poate da, potrivit trebuințelor, prin deciziune ministerială, Diviziunea juridică: va referi asupra aspectelor juridice ale chestiunilor de care ministrul de Externe este sau va fi chemat a se ocupa; va apăra, pe baza unei delegații speciale, interesele statului în fața instanțelor judecătorești sau a organelor internaționale din țară sau din străinătate; va studia problemele de drept internațional, în special cele de care sunt chemate a se ocupa Societatea Națiunilor și Curtea Permanentă de Arbitraj din Haga; va îngriji colectarea publicațiilor juridice de orice fel din țară sau străinătate, care interesează statul român.

Art.IV. Retribuțiunea consilierului legist al Ministerului de Externe va fi aceea a unui ministru plenipotențiar clasa II-a din administrația centrală; retribuțiunea membrilor Diviziunii juridice va fi aceea a consilierilor de legație din administrațiunea centrală.

Art.V. Consilierul legist al ministrului de Externe, ca și membrii Diviziunii juridice rămân liberi a pleda, excepțiunea litigiilor în care un interes al statului este în joc.

Art.VI. Direcțiunea juridică,⁷⁾ despre care tratează decretul regal nr.2.4 din 1 august 1927 se va numi de la 1 ianuarie 1928 „Direcțiunea administrativă“ și îi va fi încorporată, de la acea dată, actuala Direcțiune administrativă care se desființează pe aceeași zi.

Art. VII. Ministrul nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 31 decembrie 1927

În numele Maiestății Sale Regelui MIHAI I:

NICOLAE

Principe al României

MIRON

Patriarhul României

GHEORGHE BUZDUGAN

Ministrul Afacerilor Străine

N. Titulescu

Nr.3 815

(**Monitorul Oficial**, nr.13 din 18 ianuarie 1928, p.371)

DECRET PRIN CARE SE ÎNFIINȚEAZĂ
CONSILIUL SUPERIOR DIPLOMATIC

MIHAI I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului ministrului nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine sub nr.76 045/927,

Am decretat și decretăm:

Art.I. Se înființează pe lângă Ministerul de Externe, pe ziua de 1 februarie 1928, un Consiliu superior diplomatic al României, compus dintr-un președinte și 4 membri.

Art.II. Președintele și membrii vor fi recrutați dintre miniștrii plenipotențieri, care au un stagiul de cel puțin 10 ani în străinătate ca trimiși extraordinari și miniștri plenipotențieri.

Art.III. În afară de atribuțiunile ce ministrul de Externe îi poate da, potrivit trebuințelor, prin decizie ministerială, Consiliul superior diplomatic va examina, la cererea ministrului de Externe și împreună cu dânsul, chestiunile externe de căpetenie; el va referi de asemenea ministrului de Externe și asupra tuturor chestiunilor ce îi vor fi supuse în acest scop.

Art.IV. Membrii Consiliului diplomatic superior, care sunt miniștri plenipotențieri în cadrele active ale Ministerului de Externe, nu vor primi alte retribuțiuni decât acelea la care au drept, pe baza bugetului în care figurează, adică retribuțiunile de miniștri plenipotențieri în administrația centrală iar, dacă pentru merite cu totul excepționale, președintele Consiliului superior diplomatic va fi ales dintre miniștrii ieșiți din cadrele active, el va primi, în afară de pensiunea la care are drept, 30 000 lei lunar de la art.5 al bugetului Ministerului de Externe.

Art.V. Ministrul nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 2 ianuarie 1928

În numele Maiestății Sale Regelui MIHAI I:

NICOLAE

Principe al României

MIRON

Patriarhul României

GHEORGHE BUZDUGAN

Ministrul Afacerilor Străine
N. Titulescu

Nr.20

(**Monitorul Oficial**, nr.19 din 26 ianuarie 1928, p.674)

21

LEGE PENTRU ÎNFIINȚAREA A PATRU NOI LEGAȚII

MIHAI I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Adunările legiuitoare au votat și adoptat, iar noi sancționăm ce urmează:

Lege pentru înființarea a patru noi legațiuni

Articol unic.– Se creează, pe ziua de 1 ianuarie 1928, patru noi oficii diplomatice cu denumirea de „legațiuni“, în următoarele orașe:

1. La Geneva, pe lângă Societatea Națiunilor.
2. La Riga, în Republica Letoniei.
3. La Rio de Janeiro, în Republica Braziliei.
4. La Cairo, în Egipt.

Această lege s-a votat de Adunarea Deputaților în ședința de la 21 decembrie anul 1927 și s-a adoptat cu unanimitate de *una sută treizeci și cinci* voturi.

Președinte
N.N. Săveanu
(L.S.A.D.)

Secretar, I.D. Ianculescu

Această lege s-a votat de Senat în ședința de la 21 decembrie anul 1927 și s-a adoptat cu majoritate de *una sută șaptesprezece* voturi contra *unu*.

Președinte
Const. Nicolaescu
(L.S.S.)

Secretar, Al. Alimănescu

Promulgăm această lege și ordonăm ca ea să fie învestită cu sigiliul Statului și publicată în *Monitorul Oficial*.

Dat în București, la 31 decembrie 1927

(L.S.St.)

În numele Majestății Sale Regelui MIHAI I:

NICOLAE

Principe al României

MIRON

Patriarhul României

GHEORGHE BUZDUGAN

Ministrul Afacerilor Străine
N. Titulescu

Ministrul Justiției
Stelian Popescu

Nr.3 809

(**Monitorul Oficial**, nr.12 din 17 ianuarie 1928, p.342)

RAPORT AL MINISTRULUI AFACERILOR STRĂINE ADRESAT
ÎNALTEI REGENȚE PRIVIND PROIECTUL DE DECRET REFERITOR LA
ÎNCADRAREA DIRECȚIUNII AFACERILOR COMERCIALE ÎN
DIRECȚIUNEA AFACERILOR CONSULARE

Înaltă Regentă,

Am onoarea a supune respectuos Înaltei Regențe aici-alăturatul proiect de decret prin care, în urma creării unei Diviziuni economice în administrația centrală a Ministerului Afacerilor Străine, prin decretul regal nr.3 814 din 31 decembrie 1927, se desființează, pe ziua de 1 iulie 1928, actuala Direcțiune a afacerilor comerciale, încorporându-se Direcțiunii afacerilor consulare, care va continua să poarte denumirea de „Direcțiune a afacerilor consulare“.

Totodată, prin zisul proiect de decret, dnii Nicolae G. Simionescu, ministrul plenipotențiar cl.II, actual director al afacerilor comerciale, și Gheorghe Grigorcea, ministru plenipotențiar cl.II, actual director al afacerilor consulare, sunt numiți, pe ziua de 1 iulie 1928, primul în calitate de director al afacerilor consulare și al doilea în calitate de director al afacerilor politice din Ministerul Afacerilor Străine.

Dacă Înalta Regentă va aproba zisul proiect de decret, o rog respectuos să binevoiască a-l semna.

Vă rog să binevoiți a primi, Înaltă Regentă, încredințarea adâncului meu respect.

1928, iulie 28

Ministrul Afacerilor Străine
N. Titulescu

Nr.50 061

(Monitorul Oficial, nr.169 din 2 august 1928, p.6 814)

DECRET REFERITOR LA ÎNCADRAREA DIRECȚIUNII AFACERILOR
COMERCIALE ÎN DIRECȚIUNEA AFACERILOR CONSULARE

MIHAI I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului ministrului nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine sub nr.50 061/928.

Am decretat și decretăm:

Art.I. Actuala Direcțiune a afacerilor comerciale, despre care tratează decretul regal nr.2 476 din 1 august 1927, se desființează pe data de 1 iulie 1928, încorporându-se la Direcțiunea afacerilor consulare, care va continua să poarte denumirea de „Direcțiune a afacerilor consulare“.

Art.II. Dnii Nicolae G. Simionescu, ministru plenipotențiar clasa a II-a, actual director al afacerilor comerciale și Gheorghe Grigorcea, ministru plenipotențiar clasa a II-a, actual director al afacerilor consulare, sunt numiți, pe ziua de 1 iulie 1928, primul în calitate de director al afacerilor consulare și al doilea în calitate de director al afacerilor politice în Ministerul Afacerilor Străine.

Art.III. Ministrul nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 28 iulie 1928

În numele Maiestății Sale Regelui MIHAI I:

NICOLAE

Principe al României

MIRON

Patriarhul României

GHEORGHE BUZDUGAN

Ministrul Afacerilor Străine

N. Titulescu

Nr.2 039

(Monitorul Oficial, nr.169 din 2 august 1928, p.6 814)

RAPORT AL MINISTRULUI AFACERILOR STRĂINE CĂTRE ÎNALTA REGENȚĂ
PRIVIND PROIECTUL DE DECRET REFERITOR LA NOUA DISTRIBUIRE
A SERVICIILOR ÎN ADMINISTRAȚIA CENTRALĂ A
MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE

Raportul dlui ministru al Afacerilor Străine către Înalta Regență

Înalță Regență,

Am onoare a vă supune, aci alăturat, un proiect de decret pentru o nouă distribuire a serviciilor din Ministerul de Externe.

Această nouă repartiție este absolut necesară spre a asigura o muncă mai spornică în birourile ministerului și o mai bună întrebuințare a personalului.

Din aceleași motive, o nouă grupare a serviciilor era urgentă.

Ea rămâne să fie completată prin o nouă organizare a ministerului și un nou statut al corpului diplomatic și consular, ceea ce va face obiectul unei legi care va întări și noua distribuție a serviciilor, stabilită prin alăturatul decret.

Până azi repartiția diverselor lucrări pe servicii era dificilă și defectuoasă.

Noua împărțire are bază geografică. La temelia acestei organizații am așezat opt secții, din care șase reprezentând câte un sector geografic, iar două cuprinzând chestiunile referitoare la Societatea Națiunilor și la Regimul Internațional al Dunării.

Fiecare secție este răspunzătoare pentru corespondență și lucrările politice, comerciale, financiare și contencioase, care privesc țările din sectorul ei geografic.

Cele opt secții sunt grupate în două direcții: direcția pentru Occident și direcția pentru Orient.

Direcția pentru Occident cuprinde:

Secția I: Sectorul celor două Americi, Imperiul Britanic, coloniile și mandatele lor.

Secția II: Sectorul Franței, Belgia, Spania și Portugalia, Italia și Vaticanul, coloniile și mandatele lor.

Secția III: Sectorul Germania, Elveția, Olanda, Țările Scandinave.

Secția IV: Societatea Națiunilor și executarea tratatelor (minoritățile).

Direcția pentru Orient cuprinde:

Secția V: Sectorul Mica Înțelegere, Austria și Ungaria.

Secția VI: Sectorul Polonia, Țările Baltice, Finlanda, Rusia.

Secția VII: Sectorul Bulgaria, Albania, Turcia, Grecia și Egiptul.

Secția VIII: Regimul internațional al Dunării; comisiunile dunărene; regimul apelor.

Cele două direcții pentru Occident și pentru Orient sunt cuprinse într-o divizie:

Divizia politică, care este completată cu o direcție economică.

Această împărțire, care a fost adoptată în aproape toate ministerele de Externe occidentale, are următoarele avantaje:

I. Ea leagă interesul întreg personalului din Ministerul de Externe de viața politică internațională, dând fiecăruia în cuprinsul sectorului său un post de răspundere și de inițiativă.

Funcționarii Ministerului de Externe, atât diplomații, cât și consulii, nu urmăreau până acum această viață politică internațională, decât în mod fragmentar, fiecare cu referire la chestiunile și hărțile din direcția lui.

Când fiecare funcționar de la mic la mare va avea răspunderea tuturor chestiunilor care privesc sectorul lui, interesul lui pentru politica internațională va fi stimulat prin însăși importanța rolului ce îi este încredințat.

II. Prin noua organizare a ministerului se creează un sistem de răspunderi personale și directe, care permit ministrului și șefilor ierarhici să-și dea seamă, atât de valoarea muncii ce se depune în minister, cât și de valoarea individuală a fiecărui funcționar.

III. Se strânge colaborarea cu legațiile noastre din străinătate, ale căror știri și rapoarte vor fi prelucrate totdeauna în aceeași secție, de unde vor primi dezlegările și răspunsurile cuvenite.

Se ușurează de asemenea contactul cu legațiile străine acreditate la București, care se vor putea adresa direct direcțiilor și secțiilor în care sunt cuprinse țările lor respective și vor putea urmări acolo dezlegarea chestiunilor care le interesează.

IV. Dând funcționarilor prilej să urmărească în mod regulat tot complexul chestiunilor care se referă la o țară, se ajunge la rezultatul că aceste chestiuni să fie dezlegate într-un spirit de continuitate și conform politicii generale urmate față de acea țară.

Activitatea funcționarilor ministerului, repartizați în cele opt sectoare, va fi supusă controlului unor șefi ierarhici.

În capul Diviziei politice va putea fi numit un director de divizie.

Doi miniștri plenipotențieri vor ocupa posturile de directori pentru Orient și Occident.

În capul fiecărei secțiuni va fi desemnat sau un ministru plenipotențiar sau un consilier, ori un prim-secretar de legăție, după importanța secțiunii și vor fi desemnați referenți pentru diferitele țări cuprinse în sectorul geografic respectiv.

Pentru ca această nouă organizație să poată da rezultatele dorite, Direcțiunea cabinetului va avea însărcinări suplimentare:

1. Să adapteze activitatea fostelor Direcțiuni politică, a tratatelor, a fruntariilor și în parte a fostei Direcțiuni administrative, la noua împărțire a ministerului, împărțind

munca între cele 8 secțiuni și aranjând diferitele dosare în conformitate cu noua împărțire.

2. Să țină legătura trebuincioasă între cele 8 secțiuni al Diviziei politice și direcțiile de specialitate, ca: Direcția economică, Direcția consulară și Direcția contenciosului.

Divizia politică înlocuiește următoarele direcții actuale: Direcția politică, Direcția tratatelor, Direcția frontierelor.

Ea absoarbe în parte actuala Direcțiune administrativă, rămânând ca toate chestiunile de ordin pur contencios din această Direcție administrativă să treacă la noua Divizie consulară și a contenciosului.

Celelalte direcții rămân în vechea lor organizație cu mici modificări și precizări a activității lor, grupate însă după caracterul chestiunilor cu care se ocupă în mai multe grupuri, și anume:

a) Într-un secretariat care cuprinde: Direcția protocolului, Direcția cabinetului și a cifrului, Direcția presei, 3 direcții legate direct și imediat de ministru și de secretarul general;

b) O divizie a personalului și a contabilității, care cuprinde: Direcția personalului, Direcția fondurilor și contabilității, Serviciul arhivelor și registraturii, Serviciul traducțiunilor, și

c) O divizie consulară și a contenciosului, care cuprinde: Direcția consulară, Direcția contenciosului.

Consiliile consultative, adică consiliul diplomatic și Divizia juridică își mențin vechile atribuțiuni care le-au fost fixate prin decretele nr.20 din 2 ianuarie 1928 și nr.3 815 din 31 decembrie 1927.

Pentru motivele de mai sus, propun, pe bazele indicate, o nouă distribuire a serviciilor ministerului, prin alăturatul proiect de decret, pe care rog respectuos pe Înalta Regență să-l semneze.

Vă rog să binevoiți a primi, Înalță Regență, încredințarea adâncului meu respect.

1929, mai 3

Ministrul Afacerilor Străine
G.G. Mironescu

Nr.28 058

(Monitorul Oficial, nr.98 din 6 mai 1929, pp.3 446–3 447)

DECRET REFERITOR LA NOUA DISTRIBUIRE A SERVICIILOR ÎN
ADMINISTRAȚIA CENTRALĂ A MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE

MIHAI I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului ministrului nostru al Afacerilor Străine cu nr.28 058 din 1929,

Am decretat și decretăm:

Art.I. Administrația centrală a Ministerului Afacerilor Străine va cuprinde următoarele divizii, direcțiuni și servicii:

Organe consultative:

1. *Consiliul superior diplomatic;*
2. *Consiliul juridic.*

Organe executive:

1. *Secretariatul;*
2. *Divizia politică;*
3. *Divizia personalului și a contabilității;*
4. *Divizia consulară și a contenciosului.*

Pentru fiecare divizie se va putea numi un director când trebuința va cere.

Consiliul superior diplomatic este compus dintr-un președinte și 2–4 membri.

În afară de atribuțiunile ce ministrul de Externe îi poate da potrivit trebuințelor prin decizie ministerială, Consiliul superior diplomatic va examina la cererea ministrului de Externe și împreună cu dânsul chestiunile externe de căpetenie.

Consiliul juridic este compus dintr-un consilier legist al Ministerului de Externe și 3 până la 5 membri.

În afară de atribuțiunile pe care ministrul de Externe le poate da, potrivit trebuințelor prin decizie ministerială, Consiliul juridic va referi asupra aspectelor juridice ale chestiunilor de care ministrul de Externe va fi chemat a se ocupa; va apăra, pe baza unei delegațiuni speciale, interesele statului în fața instanțelor judecătorești sau a organelor internaționale din țară sau străinătate; va studia problemele de drept internațional, în special cele de care sunt chemate a se ocupa Societatea Națiunilor și Curtea Permanentă de Arbitraj din Haga; va îngriji colectarea publicațiilor juridice de orice fel din țară sau străinătate, care interesează statul român.

Secretariatul. Șeful direct al secretariatului este secretarul general al ministerului, care, în numele ministrului, conduce și cele 3 divizii cu direcțiunile și serviciile lor.

Fac parte din secretariat în mod direct:

1. a) *Direcția cabinetului și a cifrului*, care va avea în atribuțiunile sale: primirea și deschiderea corespondenței; cereri de audiență la ministru; cereri sau studii proprii; a înlesni lucrările ministrului; cifrarea și descifrarea; alcătuirea și paza cifrului;

b) De a stabili legătura trebuincioasă între diferitele divizii sau direcțiuni.

2. *Direcția protocolului și cancelariei ordinelor*, care va avea în atribuțiunile sale:

a) Ceremonialul Ministerului Afacerilor Străine: audiențe diplomatice; privilegii și scutiri diplomatice care n-au caracter contencios; prepararea și expedierea scrisorilor de acreditare și de rechemare; expedițiunea tratatelor, convențiunilor, declarațiunilor și aranjamentelor, a ratificărilor și decretelor pentru publicarea acestor acte; cereri de agreement pentru miniștrii străini în România și pentru miniștrii români în străinătate; pașapoarte diplomatice, admiterea și recunoașterea consulilor străini;

b) Ținerea registrelor generale și particulare ale ordinelor naționale și ale Crucii și Medaliei „Serviciului Credincios“, examinarea și controlarea listelor de decorațiuni propuse de celelalte departamente; observarea și executarea statutelor decorațiunilor, autorizările pentru portul de decorațiuni, anuarul decorațiunilor, confecționarea insemnelor, rapoarte la Rege și proiectele de decrete ce le-ar însoți; mesajele pentru depunerea proiectelor de lege în Parlament.

3. *Direcția presei și informațiilor*, care va avea în atribuțiunile sale: revista presei române și străine; legăturile de presă din țară și străinătate; raporturile cu agenția oficială și cu agențiile străine; transmiterea în străinătate și publicarea în țară a comunicatelor și informațiilor oficiale; primirea și răspândirea în presă a știrilor privitoare la România; informarea diverselor departamente și autorități, despre toate chestiunile din presa română și străină, precum și despre toate publicațiunile din țară și străinătate ce le pot interesa; publicațiuni și lucrări menite să lămurească opinia publică din străinătate, despre situația politică, economică și culturală din România; atașaii de presă; buletinul telegrafic zilnic și buletinul periodic pentru străinătate; organizarea vizitelor, conferințelor, congreselor cu caracter cultural.

Divizia politică se compune din:

a) Direcțiunea pentru Occident, alcătuită din:

Secția I, însărcinată cu afacerile privitoare la:

America de Nord și Sud;

Anglia (Imperiul Britanic);

Coloniile și mandatele acestor țări.

Secția II, însărcinată cu afacerile referitoare la:

Franța;
Belgia;
Italia;
Vaticanul;
Spania;
Portugalia;
Coloniile și mandatele acestor țări.
Secția III, însărcinată cu afacerile referitoare la:
Germania;
Elveția;
Olanda;
Țările Scandinave;
Coloniile acestor țări.
Secția IV, însărcinată cu afacerile referitoare la:
Societatea Națiunilor;
Minorități;
Executarea tratatelor.
b) *Direcțiunea pentru Orient*, compusă din:
Secția V, însărcinată cu afacerile referitoare la:
Mica Înțelegere;
Austria;
Ungaria.
Secția VI, însărcinată cu afacerile referitoare la:
Polonia;
Țările Baltice;
Finlanda;
Rusia.
Secția VII, însărcinată cu afacerile referitoare la:
Bulgaria;
Albania;
Turcia;
Grecia;
Egiptul.
Secția VIII, însărcinată cu afacerile referitoare la:
Dunăre;
Comisiunile dunărene;
Regimul apelor.
Fiecare din aceste două direcțiuni va fi condusă de către un ministru plenipotențiar.

El va conduce și coordona munca din secțiuni și va redacta după rapoartele ce primește din fiecare secție însoțite de observațiile directorilor respectivi, buletinele periodice și instrucțiunile de ordin general destinate legațiunilor și consulatelor din regiunile ce fac parte din direcție, la care se vor adăuga instrucțiunile redactate direct de către ministru sau secretarul general.

Fiecare secțiune va fi compusă dintr-unul sau mai mulți consilieri, secretari sau atașați de legațiune, având fiecare însărcinarea de referent pentru una sau mai multe țări sau chestiuni și fiind personal răspunzător:

a) Pentru rezolvarea tuturor chestiunilor curente de ordin politic, economic, contencios (cu caracter politic), cultural și de ordin general privitoare la aceste țări sau chestiuni;

b) Pentru întocmirea registrelor de evidență pentru țări sau chestiuni în care va menționa toate corespondențele intrate și ieșite, precum și evenimentele principale în legătură cu acele țări sau chestiuni, așa ca să poată oricând face rapid un raport scris sau verbal asupra situației lor politice, economice și generale.

Fiecare secțiune va fi condusă, după importanța ei, de un ministru plenipotențiar sau de un consilier de legație, ori prim-secretar.

În mod general, Divizia politică va avea în atribuțiunile sale: relațiunile politice ale României cu țările străine, precum și studiul politicii generale ale acestor țări; urmărirea evenimentelor politice din toate țările; chestiunile de politică și de poliție interioară în atingere cu chestiunile exterioare; conflictele dintre țări; conferințele, actele și instrucțiunile internaționale cu caracter politic; regimul politic al școlilor și bisericilor române în străinătate și al celor neromânești în România; minorități străine în România și minorități române în străinătate; elaborarea proiectelor de instrucțiuni de dat agenților români în străinătate; redactarea memoriilor și notițelor politice, juridice, istorice, pentru serviciul ministerului; clasarea, paza și conservarea arhivei afacerilor politice pe anul în curs și precedent; toate chestiunile rezultând din aplicarea tratatelor politice în general și în special chestiunile ce decurg din Pactul Societății Națiunilor și din aplicarea tratatelor de pace; actele internaționale și chestiunile privitoare la frontarii; delimitarea țării; hotare; alcătuirea hărților și redactarea notițelor geografice pentru serviciul ministerului; afacerile de contencios cu caracter politic; chestiunile navale și maritime cu caracter politic; orice incident cu legațiunile străine, chestiunile de naționalitate; autorizări de intrare în țară; incidente de frontieră; chestiunile în legătură cu aplicarea dispozițiilor asupra controlului străinilor, pașapoartelor, migrațiunilor, expulzărilor; vizite navale; misiuni militare; colonizări;

c) *Direcția economică*, condusă de un director și 2–4 membri funcționari de carieră ai ministerului sau numiți din afară prin decret regal.

În afară de atribuțiunile pe care Ministerul de Externe le poate da potrivit trebuințelor prin deciziune ministerială, Direcțiunea economică va conferi asupra aspectelor financiare și economice ale chestiunilor de care Ministerul de Externe este sau va fi chemat a se ocupa; va fi organul de legătură pentru toate aceste chestiuni între Ministerul de Externe, Ministerul Agriculturii, Ministerul de Finanțe, Ministerul de Industrie și Comerț sau alte organe interesate; va studia situațiunea comercială, economică și financiară a țărilor străine și chestiunile financiare și economice de care se ocupă în special Societatea Națiunilor și conferințele internaționale; va îngriji colectarea publicațiilor economice și financiare care interesează statul român în legăturile sale cu străinătatea. În sarcina sa cad lucrările privitoare la: tratatele și acordurile de comerț; convențiuni monetare; organizarea și dezvoltarea relațiilor comerciale ale României; regimul de comerț și export în ce privește transporturile, plățile, schimburile; executarea clauzelor economice din tratatele de pace; reparații; ravitaliere și repartiția materiilor prime; organisme interaliatate, acorduri cu țările străine referitoare la organizarea turismului în România; convențiuni pentru protecțiunea proprietății industriale, literare și artistice; aranjamentele relative la: drumuri de fier, comunicațiuni poștale, telegrafice, telefonice, pescuit.

Divizia personalului și a contabilității se compune din:

a) *Direcția personalului*, ale cărei atribuțiuni sunt lucrările privitoare la: organizarea ministerului și a serviciilor dependente, numirile, promoțiunile personalului, examinarea titlurilor candidaților, concursuri, concediile, desemnarea interimarilor, fixarea circumscripțiunilor consulare, numirea membrilor comisiunilor și anuarul ministerului.

Direcțiunea personalului va ține întotdeauna la zi, pentru a putea fi consultat imediat, un tablou cu toate statele de serviciu ale tuturor funcționarilor.

Ea va întocmi și ține la zi dosarele personale de calificare și de rapoarte de principiu ale tuturor funcționarilor, precum și foile personale de calificare ale fiecărui funcționar, care vor fi atașate acestor dosare și care pe lângă datele de stare civilă, datele de serviciu, mențiunea decorațiunilor și notele calificative ce le va primi funcționarul, anual, de la superiorii direcți, vor mai menționa, în mod cronologic, rapoartele semestriale pe care fiecare funcționar va fi obligat să le facă despre activitatea și chestiunile cu care a fost însărcinat în acel semestru.

Direcțiunea personalului va întocmi un serviciu de curieri pentru principalele capitale, desemnând pe curieri și controlând executarea misiunii lor;

b) *Direcțiunea fondurilor și a contabilității* are în atribuțiunile sale:

Întocmirea bugetului ministerului, ținerea registrelor cerute de legea contabilității generale a statului, precum și a registrelor auxiliare pentru regula contabilității.

Contabilitatea veniturilor, verificarea și controlarea pentru vărsarea la tezaurul statului a taxelor consulare și contabilizarea lor, emiterea, tipărirea și distribuirea timbrelor consulare, fixarea tratamentelor și alocațiilor diverse, contabilitatea cheltuielilor, verificarea, lichidarea, ordonanțarea și justificarea cheltuielilor de personal și de material a indemnitațiilor de misiuni, de transport, de cancelarie, de chirie, de luminat și de încălzit, de uniforme pentru oamenii de serviciu, a cheltuielilor pentru poștă, telegraf, telefon, economat, imprimate, material necesar cancelariilor; inventariile și întreținerea imobilelor, mobilierelor și materialului ministerului, legațiilor și consulatelor; achitarea costului insemnelor; lichidarea repatrierilor și ajutoarelor în străinătate; lichidarea cheltuielilor diplomatice, conform instrucțiunilor personale ale ministrului, precum și verificarea cheltuielilor de propagandă; lichidarea subvențiilor, conform tratatelor și învoirilor internaționale; întocmirea conturilor provizorii și definitive ale veniturilor și cheltuielilor; corespondența cu Înalta Curte de Conturi, relativă la contabilitatea ministerului; controlul gestiunii depozitelor făcute în cancelariile diplomatice și consulare.

Direcțiunea fondurilor și a contabilității este în directă dependență de ministrul și de secretarul general, lucrând direct cu aceștia;

c) *Serviciul arhivelor, registraturii și expedițiunii* condus de un șef de serviciu, are în atribuțiunile sale:

Paza și conservarea corespondenței, actelor și documentelor; clasarea corespondenței politice și consulare; conservarea colecțiunii *Monitorului Oficial* și a buletinelor, legilor și regulamentelor; redactarea tabelor cronologice și analitice și a inventarului arhivelor; executarea regulamentului arhivelor în administrațiunea centrală, în legațiuni și consulatate; instrucțiuni și corespondența relativă; paza și conservarea planurilor și documentelor relative la fruntariile Regatului, a colecțiilor și hărților geografice pentru uzul departamentului; primirea, restituirea, colaționarea și suprimarea de dosare și arhive; procese-verbale pentru aceste operațiuni; biblioteca ministerului; înregistrarea întregii corespondențe a departamentului, la intrare și ieșire; ținerea registrelor respective; expedițiuni; serviciul curierilor pentru străinătate.

Va întocmi pentru fiecare dosar o foaie sau condică de evidență, în care se vor trece în mod cronologic toate hârtiile ce vor intra și ieși la acel dosar, menționându-se într-un scurt rezumat și cu concluziile ce conțin toate rapoartele semestriale ale funcționarilor referitoare la acel dosar, precum și toate rapoartele, memoriile și referatele de principiu ale diferiților agenți ai ministerului;

d) *Serviciul traducțiilor*, condus de un șef de serviciu, are în atribuțiunile sale:

Traducțiunile din limbi străine în românește și din românește în alte limbi, a oricărui document, corespondență oficială sau de altă natură; certificarea acestor traduceri; legalizări și vize.

Divizia consulară și a contenciosului se compune din:

a) *Direcția consulară*, ale cărei atribuțiuni sunt: rezolvarea chestiunilor consulare și rezolvarea afacerilor care privesc interesele românilor în străinătate, atât referitoare la chestiunile de stare civilă, cât și referitoare la chestiunile de orice altă natură;

b) *Direcția contenciosului*, ale cărei atribuțiuni sunt: rezolvarea tuturor afacerilor, având caracter juridic, nepolitic, care privesc interesele străinilor în România, atât referitoare la chestiunile de stare civilă, cât și referitoare la chestiunile de orice natură.

Art.II. Ministrul nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 3 mai 1929

În numele Majestății Sale Regelui MIHAI I:

NICOLAE

Principe al României

MIRON

Patriarhul României

GHEORGHE BUZDUGAN

Ministrul Afacerilor Străine

G.G. Mironescu

Nr.1 406

(**Monitorul Oficial**, nr.98 din 6 mai 1929, pp.3 444–3 446)

LEGE PENTRU ORGANIZAREA MINISTERELOR

MIHAI I

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,
La toți de față și viitori, sănătate.

Adunările legiuitoare au votat și adoptat, iar noi sancționăm ce urmează:

Lege
pentru organizarea ministerelor

PARTEA I
Serviciile centrale

TITLUL I
Principii generale

§ 1.– Numirea și revocarea miniștrilor

Art.1.– Regele numește și revoacă pe miniștri.

Regele desemnează persoana însărcinată cu formarea guvernului.

Decretul de numire al președintelui de Consiliu se contrasemnează de președintele de Consiliu demisionat sau revocat, sau de oricare ministru din cabinetul demisionat; el poate fi însă contrasemnat și de noul președinte de Consiliu.

Art.2.– Decretul de numire al miniștrilor se contrasemnează de președintele de Consiliu.

Art.3.– Primul-ministru și miniștrii intră în funcțiune după ce depun următorul jurământ în fața Regelui:

„Jur credință Regelui“.

„Jur să respect Constituțiunea și legile țării, să apăr drepturile ei și să păstrez secretele de stat“.

Despre acest jurământ se face un proces-verbal semnat de Rege, de primul-ministru și de miniștri, care se conservă la Președinția Consiliului.

Subsecretarii de stat depun același jurământ înaintea președintelui de Consiliu.

Art.4.– În afară de miniștri secretari de stat, titulari de departamente, se pot numi și miniștrii secretari de stat, fără portofoliu.

Acești miniștri sunt încadrați la Președinția Consiliului; atribuțiile lor se determină de președintele de Consiliu.

Art.5.– Numai miniștrii au dreptul să contrasemneze actele Regelui; numai ei sunt supuși legii responsabilității ministeriale.

O lege specială va stabili normele după care se exercită responsabilitatea ministerială.

Art.6.– Subsecretarii de stat vor putea lua parte la dezbaterile Corpurilor legiuitoare, sub responsabilitatea miniștrilor.

§ 2.– Consiliul de Miniștri

Art.7.– Miniștrii întruniți, după convocarea președintelui de Consiliu, pentru a se consfătuși și a decide, alcătuiesc Consiliul de Miniștri.

§ 3.– Despre ministere și miniștri

Art.8.– Serviciile statului sunt grupate pe ministere.

Miniștrii sunt numiți pe ministere.

Ministrul este șeful administrației ministerului său.

Art.9.– Ministerele sunt:

1. Ministerul de Interne;
2. „ „ Externe;⁸⁾
3. „ „ Finanțe;
4. „ „ Justiție;
5. „ Instrucțiunii Publice și al Cultelor;
6. „ Armatei;
7. „ Agriculturii și Domeniilor;
8. „ de Industrie și Comerț;
9. „ Lucrărilor Publice și al Comunicațiilor;
10. Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale.

Art.10.– Ministerele reprezintă interesele generale ale statului ce le sunt atribuite prin prezenta lege. Ele n-au personalitate juridică proprie; pot totuși sta în justiție și încheia acte juridice în numele statului și pentru stat.

.....

TITLUL II

Serviciile centrale

§ 1.– Președinția Consiliului de Miniștri

Art.28.– Președintele Consiliului de Miniștri este șeful guvernului.

Președintele Consiliului poate fi titularul unui departament ministerial.

Art.29.– Președintele Consiliului de Miniștri este șeful serviciilor depinzând de Președinție.

Președintele este ajutat în conducerea serviciilor dependente de Președinție de un subsecretar de stat și de un secretar general.

.....

§ 3.– Ministerul de Externe

Art.41.– Ministerul de Externe are ca atribuțiuni conducerea politicii externe și întreținerea relațiilor țării cu statele străine; încheierea, interpretarea și executarea tratatelor și convențiilor internaționale; reprezentarea politicii comerciale în străinătate, în unire cu Ministerul de Industrie și Comerț; numirea reprezentanților țării în străinătate; întreținerea relațiilor cu agenții diplomatici ai țărilor străine, acreditați pe lângă Rege.

Are în grija sa întocmirea actelor de stare civilă și de notariat în străinătate, pentru supușii români, prin agenții diplomatici și consulari.

Prin intermediul său se execută sentințele civile și comerciale în țară și străinătate. Tot în sarcina sa cade aplicarea legii recrutării pentru cetățenii români aflați în străinătate, ca și cererile de extrădare.

Ministerul de Externe ține registrele generale și particulare ale ordinelor naționale și ale medaliei și Crucii „Serviciului Credincios“ și intervine pentru a se autoriza portul decorațiilor străine.

Art.42.– Ministerul de Externe are, pe lângă serviciile și direcțiile arătate la art.13, următoarele direcțiuni.

1. Direcția politică.
2. Direcția consulară.

Art.43.– Direcția politică se compune din:

a) *Serviciul pentru Occident*, alcătuit din:

Secția I, însărcinată cu afacerile privitoare la:

America de Nord și Sud;
Anglia (Imperiul Britanic);
Coloniile și mandatele acestor țări.

Secția II, însărcinată cu afacerile referitoare la:

Franța;
Belgia;
Italia;
Vaticanul;
Spania;
Portugalia;
Coloniile și mandatele acestor țări.

Secția III, însărcinată cu afacerile referitoare la:

Germania;
Elveția;
Olanda;
Țările Scandinave;
Coloniile acestor țări.

Secția IV, însărcinată cu afacerile referitoare la:

Societatea Națiunilor;
Minorități;
Executarea tratatelor;

b) *Serviciul pentru Orient*, compus din:

Secția V, însărcinată cu afacerile referitoare la:

Mica Înțelegere;
Austria;
Ungaria.

Secția VI, însărcinată cu afacerile referitoare la:

Polonia;
Țările Baltice;
Finlanda;
Rusia.

Secția VII, însărcinată cu afacerile referitoare la:

Bulgaria;
Albania;
Turcia;
Grecia;
Egiptul.

Secția VIII, însărcinată cu afacerile referitoare la:

Dunăre;
Comisiunile dunărene;
Regimul apelor internaționale.

Fiecare din aceste două servicii vor fi conduse de către un ministru plenipotențiar;

c) *Serviciul economic*.

Art.44.– Direcțiunea consulară are următoarele atribuțiuni: rezolvarea chestiunilor consulare și a afacerilor care privesc interesele românilor în străinătate, atât referitoare la chestiunile de stare civilă, cât și la orice alte chestiuni.

Art.45.– Direcțiunea consulară are următoarele servicii:

a) Serviciul afacerilor consular;

b) „, contenciosului, ale cărei atribuțiuni sunt rezolvarea tuturor afacerilor, având caracter juridic, nepolitic, care privesc interesele străinilor în România, atât referitoare la chestiunile de stare civilă, cât și la orice alte chestiuni.

Art.46.– Pe lângă Secretariatul general funcționează, în afară de serviciile prevăzute la art.16 din lege, Serviciul protocolului și cancelaria ordinelor.

În atribuțiunile acestui serviciu e dat ceremonialul Ministerului Afacerilor Străine, precum și ținerea registrelor generale și particulare ale ordinelor naționale și ale Crucii și medaliei „Serviciului Credincios“.

Tot prin acest serviciu se acordă autorizațiuni de port de decorații străine și se acordă străinilor decorații românești.

De acest serviciu depinde biroul translatorilor.

Art.47.– Pe lângă Secretariatul general funcționează Consiliul superior diplomatic, având ca atribuție examinarea, la cererea ministrului și împreună cu dânsul, a chestiunilor externe de căpetenie.

Acest Consiliu este compus dintr-un președinte și 3–4 membri.

Art.48.– Asemenea va funcționa pe lângă Secretariatul general un Consiliu juridic, compus dintr-un consilier juridic al Ministerului de Externe și din 3 până la 5 jurisconșulți, ca membri. Acest consiliu va referi asupra aspectelor juridice ale chestiunilor de care Ministerul de Externe va fi chemat a se ocupa; va apăra, pe baza unei delegațiuni speciale, interesele statului în fața instanțelor judecătorești sau în fața organelor internaționale din țară sau străinătate; va studia problemele de drept internațional, în special cele de care sunt chemate a se ocupa Societatea Națiunilor și Curtea Permanentă de Arbitraj din Haga; va îngriji colectarea publicațiilor juridice de orice fel din țară sau străinătate, care interesează statul.

.....
Această lege s-a votat de Senat, în ședința de la 26 iulie, anul 1929, și s-a adoptat cu majoritate de *una sută patruzeci și trei* voturi, contra *trei*.

Președinte
Traian Bratu
(L.S.S.)

Secretar, Titus Staicu

Această lege s-a votat de Adunarea Deputaților, în ședința de la 28 iulie, anul 1929, și s-a adoptat cu unanimitate de *una sută șaptezeci și două* voturi.

Președinte
C. Angelescu
(L.S.A.D.)

Secretar, Ilie Rădulescu

Promulgăm această lege și ordonăm ca ea să fie învestită cu sigiliul Statului și publicată în *Monitorul Oficial*.

Dat în București, la 29 iulie 1929

În numele Majestății Sale Regelui MIHAI I:
NICOLAE
Principe al României
MIRON
Patriarhul României
GHEORGHE BUZDUGAN
(L.S.St)

Președintele Consiliului de Miniștri,
Iuliu Maniu

Ministrul Justiției,
Gr.N. Iunian

Nr.2 710

(**Monitorul Oficial**, nr.169 din 2 august 1929, pp.6 114, 6 116–6 118, 6 133)

DEZBATEREA, ÎN SENAT, A PROIECTULUI DE LEGE
PENTRU INTERPRETAREA ART.39 DIN LEGEA DE REORGANIZARE A
MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE DIN 19 IULIE 1921

Ședința de vineri, 19 decembrie 1930

Sub președinția dlui profesor **Traian Bratu, președinte al Senatului.**

D. profesor **Traian Bratu, președinte.**

Dlor senatori, intrăm în ordinea zilei. Discuțiunea generală asupra proiectului de lege pentru interpretarea art.39 din legea pentru reorganizarea Ministerului Afacerilor Străine din 18 iulie 1921.

D. raportor nefiind prezent, dl senator D. Iorgovici are cuvântul.

D. D. Iorgovici, în locul dlui raportor A. Varlam, citește următorul raport și proiect de lege:

Domnilor senatori,

Proiectul de lege pentru interpretarea art.39 din legea pentru reorganizarea Ministerului Afacerilor Străine din 18 iulie 1921, adus în deliberarea Senatului cu Mesajul regal nr.4 091, de la 16 decembrie, anul 1930, secțiunile d-voastre, luându-l în cercetare, l-au admis toate, numind delegați:

Secțiunea I pe d. Em. Juvara;

„ II pe d. M. Șeinescu;

„ III pe d. A. Varlam;

„ IV pe d. D. Iorgovici;

„ V pe d. D. Gociu;

„ VI pe d. R. Agliceriu, și

„ VII pe d. V. Dincescu-Bolintin, care, întrunindu-se în ziua de 18 decembrie, anul 1930, sub președinția dlui senator D. Iorgovici, luând parte la ședință raportorul comisiunii a II-a, care a fost convocat, și, luând din nou în cercetare sus-arătatul proiect de lege, precum și raportul comisiunii respective, l-au adoptat pe considerentele arătate în expunerea de motive.

Raportor, A. Varlam

Expunere de motive

Simțindu-se nevoia de a lămuri înțelesul art.39 din legea de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine (18 iulie 1921), am onoare a vă ruga să binevoiți a aproba alăturatul proiect de lege interpretativă.

*Președintele Consiliului,
ministru al Afacerilor Străine
G.G. Mironescu*

**Lege
pentru interpretarea art.39 din legea pentru reorganizarea
Ministerului Afacerilor Străine din 18 iulie 1921**

Art. unic.– Prin cuvintele:,șefii misiunilor diplomatice care pot fi recrutați și în afară de personalul ministerului“... din art.39 al legii pentru reorganizarea Ministerului Afacerilor Străine, se înțelege că se poate încredința temporar conducerea unor misiuni diplomatice la persoane din afară de carieră și care, la terminarea misiunii ce li s-a încredințat temporar, încetează de a mai face parte din personalul diplomatic.

Președintele Consiliului,
ministru al Afacerilor Străine
G.G. Mironescu

Aviz nr.179 al Consiliului legislativ
(Ședința de la 8 decembrie 1930)

Sub președinția dlui I. Ionescu-Dolj.

Prezenți fiind:

Consilieri permanenți dnii: George D. Nedelcu, C.D. Anghel, Cezar Vârgolici și D. Ispasiu.

Raportor al lucrării d. I. Ionescu-Dolj și referent d. Gr. Țăranu.

La ordinea zilei fiind proiectul de lege pentru interpretarea art.39 din legea pentru reorganizarea Ministerului Afacerilor Străine (18 iulie 1921) înaintat Consiliului de Ministerul Afacerilor Străine cu adresa nr.73 145 din 25 noiembrie 1930 și înregistrată la acest Consiliu sub nr.999 din 27 noiembrie 1930,

Consiliul,

Luând în examinare proiectul de lege, întocmit de Ministerul Afacerilor Străine, pentru interpretarea art.39 din legea pentru reorganizarea Ministerului Afacerilor Străine.

Văzând textul proiectului și expunerea de motive ce-l însoțește;

Văzând că prin art.39 din legea de organizare a Ministerului Afacerilor Străine se permite ca șefii misiunilor diplomatice să poată fi întrebuințați și dintre persoane din afară de cadrele personalului ministerului, cu scutirea condițiilor de vârstă și de titlu;

Văzând că proiectul, prin textul interpretativ propus, tinde a stabili că sensul dispoziției art.39 ar fi fost, de la început, acela că persoanele din afară, cărora li s-ar încredința conducerea unor misiuni diplomatice, la terminarea misiunii ce li s-a încredințat, încetează de a mai face parte din personalul diplomatic;

În vedere că expunerea de motive a proiectului nu arată care este natura dificultăților ivite și nici nu indică izvoarele sau documentele din care ar rezulta că sensul art.39 ar fi cel stabilit de proiect, iar nu acel care rezultă din litera lui, Consiliul a căutat să lămurească această îndoială, cercetând expunerea de motive a legii care a introdus art.39;

În acest scop, din examinarea legilor care până azi au fost votate pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine, Consiliul a constatat că art.39 (fost 41) nu a figurat în legea din 1873 și nici în cea suplimentară din 1879 și că el a apărut pentru prima oară în proiectul guvernului pentru organizarea Ministerului de Externe depus în sesiunea 1892–1893 (vezi *Monitorul Oficial*, Dezbaterile Senatului pe anul 1892–1893, pag.500), care a devenit apoi legea din 1894.

În expunerea de motive a acestei legi, semnată de Alex. Lahovary, se găsesc — referitor la art.41 — următoarele cuvinte:

„Art.41.— ... se justifică în același mod ca și art.40; iar sub art.40 se găsesc următoarele: ...ea se aplică prin motive politice sau de încredere personală ce trebuie să prezideze la numirea în aceste funcțiuni. Ea nu derogă în nimic de la regulile stabilite pentru numirea în celelalte funcțiuni, deoarece titularii ziselor posturi nu dobândesc nici un drept la înaintare“.

Din aceste cuvinte se vede în mod suficient că, în adevăr, persoanele din afară de cadrele ministerului, cărora li s-ar încredința o misiune diplomatică, nu intră în cadrele personalului diplomatic decât cu titlul provizoriu și că, la terminarea misiunii ce li s-a încredințat, încetează de a mai face parte din corpul diplomatic; ei neputând fi rechemati spre a fi întrebuințați în serviciul ministerului.

În afară de aceasta, o altă considerațiune care vine în favoarea interpretării dată de proiect, e aceea că și în art.44 al decretului belgian din 15 iulie 1920, referitor la aceeași chestiune, se găsește următoarea dispozițiune.

„Art.44.– Când în cazuri speciale, persoane care nu aparțin corpului diplomatic, vor fi desemnate ca ambasadori sau trimiși extraordinari, ori însărcinate, în orice altă calitate, cu o misiune specială în străinătate, deciziile individuale de numire vor determina gradul acestor persoane, care vor rămâne însă în afară de corpul diplomatic. Aceleași decizii vor stabili drepturile lor ulterioare de a purta titlul și costumul inerente acestui grad.“

Văzând că astfel fiind, interpretarea dată de proiect e în spiritul textului art.39 și, în atari condițiuni, nici o obiecțiune principală nu se poate face;

Că, însă, pentru a fi complet, proiectul trebuie să conțină și o dispozițiune referitoare la clarificarea dificultăților ivite, și deci a numirilor făcute de la 1894 și până azi.

Principiile de drept cer ca o lege interpretativă să conțină două idei:

a) *prima*: cea prin care se restabilește sensul textului legii vechi și

b) *a doua*: cea care aduce lichidarea juridică a trecutului, adică a actelor îndeplinite anterior legii interpretative în baza textului vechi și care toate conțin germenul discuțiilor sau dificultăților care au provocat facerea legii interpretative.

Fără un astfel de aliniat, toate numirile făcute anterior legii ar rămâne nelămurite și supuse discuțiunii.

În consecință, Consiliul crede că dispozițiunea care trebuie introdusă ar urma să aibă redacțiunea următoare:

„Însărcinările date sau numirile făcute anterior legii de față, în baza art.39, nu pot conferi titularilor drepturi care ar depăși sensul textului art.39 mai sus stabilit“.

În afară de toate acestea, proiectul lămurind pozițiunea acestor înalți demnitari, se impune completarea lacunei care există în lege cu privire la raporturile viitoare pe care foștii șefi de misiune le mai păstrează cu corpul în mijlocul căruia au lucrat. Această clarificare se impune mai ales pentru acei care au lucrat mai mulți ani în corp și dintre care unii — sub acest provizorat legal — au făcut aproape carieră.

Pot ei să mai poarte titlul și costumul, după încetarea misiunii?

Legea tace și aceasta e o lacună care trebuie neapărat completată, atât pentru trecut cât și pentru viitor.

Dispozițiunea din decretul belgian, referitoare la această chestiune și citată mai sus, pare foarte înțeleaptă și Consiliul crede ca o dispozițiune similară să fie introdusă și în legea noastră.

În cazul când și această propunere este admisă, ea ar trebui să formeze textul unui art.II al proiectului și Consiliul crede că acest text ar trebui să fie astfel formulat:

„Ministrul Afacerilor Străine, apreciind serviciile aduse și durata misiunii, va putea propune pentru șefii de misiuni sau trimiși extraordinari, la încetarea misiunii lor, să li se acorde, prin decret regal, dreptul de a purta titlul și costumul inerent gradului“.

Cum însă această ultimă dispozițiune nu mai are caracter interpretativ și este o dispozițiune nouă care s-ar introduce în lege, urmează că proiectul va avea un dublu caracter interpretativ pentru prima parte și de lege ordinară pentru această din urmă dispozițiune. În consecință și titlul proiectului urmează a fi modificat astfel:

„Proiect de lege pentru interpretarea art.39 și adăogirea unui nou aliniat la același articol din legea de organizare a Ministerului de Externe“.

Cu aceste observațiuni și propuneri, Consiliul dispune restituirea proiectului spre a fi supus dezbaterilor Corpurilor legiuitoare.

Președinte, I. Ionescu-Dolj

Consilieri permanenți: C.D. Anghel, Cezar Vârgolici, D. Ispasiu

Referent titular, Gr. Țăranu

Opiniune separată

Subsemnatul George D. Nedelcu, consilier permanent, difer de părerea majorității.

Proiectul de lege nu poate fi prezentat Corpurilor legiuitoare sub forma în care este întocmit.

Forma interpretativă dată proiectului de lege tinde la înlăturarea, cu efect retroactiv, a înțeleșului în care a fost aplicat până acum art.39 din legea organizării Ministerului Afacerilor Străine.

Dacă înțeleșul în care a fost aplicat acest articol este altul decât acel al spiritului legiuitorului din 1894, singura cale de urmat este să dea de acum înainte textului de lege adevărata lui interpretare.

O interpretare pe cale legislativă nu poate interveni decât atunci când asupra unui text de lege s-au ivit înaintea instanțelor judecătorești dificultăți de interpretare. Or, în expunerea de motive ce însoțește proiectul de lege nu se arată că art.39 citat ar fi suferit controlul justiției.

Altfel, oricând, pentru diferite motive, pot interveni legi interpretative care, făcând corp cu cele interpretate, își vor avea efectul din ziua punerii în aplicare a legilor ce interpretă.

Consilier permanent, George D. Nedelcu

D. profesor **Traian Bratu, președinte**. Discuțiunea generală este deschisă.

D. senator Argetoianu are cuvântul.

D. C. Argetoianu. Dle președinte, dlor senatori, aș voi să fac, cu prilejul acestei legi, numai o propunere de modificare în ceea ce privește titlul ei. Legea în sine este o lege cu caracter personal și cred că o discuțiune în asemenea materie este cel puțin de prisos în Corpurile legiuitoare. Însă, în titulatura legii citesc: „Lege pentru interpretarea art.39 din legea...”.

Cred că nu este nimerit titlul acesta.

Legea este în realitate o completare, sau o modificare a legii din 1921. Fără a mai vorbi că este cam ciudat să se vină cu o lege interpretativă după 9 ani. Legea este din 1921 și din 1921 până în 1930, în aplicarea ei, ea n-a prezentat nici o greutate și deodată, după nouă ani, se simte trebuință unui text interpretativ. Dar dacă citim acest text, vedem că nu este nimic de interpretat. El este o claritate perfectă și spune:

„Șefii misiunilor diplomatice pot fi recrutați și în afară de personalul Ministerului...”.

Nu este aci nici o interpretare de dat.

Onoratul guvern vine acum și completează acest text printr-un adaos. Rămâne intact textul vechi al articolului 39, pe baza căruia se poate încredința conducerea misiunilor diplomatice și la persoane din afară de carieră, dar se mai adaogă că la terminarea misiunii ce li s-au încredințat, aceste persoane încetează de a mai face parte din corpul diplomatic.

Nu poate fi vorba aci de interpretare, ci de o completare sau modificare a articolului 39. Cu alte cuvinte, se creează două categorii de reprezentanți ai țării în străinătate: unii cu un caracter mai complet, acei care fac parte din cariera diplomatică și alții cu caracter temporar.

Dacă este bine sau rău, aceasta e o chestiune de discutat, care nu interesează aici. Nu interesează acest punct de vedere, fiindcă, repet, legea are un caracter personal. Știu că e făcută ca să se poată scoate din personalul ministerului câteva persoane, sub pretext de economii în bugetul departamentului Afacerilor Străine.

Însă, atunci de ce n-aveți curajul să spuneți curat că veniți cu o lege de modificare a legii Ministerului Afacerilor Străine din 1921? Onoratul guvern a avut curajul în timp de 2 ani, în atâtea chestiuni esențiale, privitoare la interesele cele mai mari ale țării, să vină cu adevărate legiferări revoluționare. De ce n-ar avea curajul să vină cu un text de lege modificator al legii Afacerilor Străine, fie și într-o chestiune de ordin personal? Sau oare să fie aceasta întrucâtva o oglindă a timpurilor noastre? Să ne fie mai teamă să înfruntăm pe față, două, trei persoane, decât interesele generale și permanente ale statului? Eu aș ruga onoratul guvern să ție seamă de observațiunile mele și să schimbe titulatura acestui proiect, să nu zică: „lege pentru interpretarea art.39 din legea Ministerului Afacerilor Străine“, ci să spună: „lege pentru modificarea art.39 din legea Ministerului Afacerilor Străine“.

Atât aveam de spus, eu însumi, înaintea Senatului.

D. profesor **Traian Bratu, președinte**. D. ministru al Industriei și Comerțului are cuvântul.

D. **Mihail Manoilescu, ministrul Industriei și Comerțului**. Dlor senatori, propunerea pe care o face d. senator Argetoianu ar fi în aparență inofensivă, însă în realitate eu, fără să fiu jurist, știu acest lucru și d-voastre îl știți mai bine decât mine, acei care sunteți de specialitate, că este o mare deosebire între o lege interpretativă și una ordinară. Legea interpretativă are în ea însăși putere retroactivă. Ea tranșează o discuțiune sau un litigiu asupra unor drepturi născute sub puterea legii înainte de interpretare.

Tocmai prin acest fapt, legea interpretativă are un câmp de activitate cu mult mai restrâns, pe când câmpul de acțiune al unei legi ordinare este nelimitat. Legea ordinară poate modifica orice, cu condiția să nu se atingă de Constituțiune. O lege interpretativă nu poate să se depărteze nici un moment de înțelesul adevărat al legii ordinare. Ea aduce numai o precizie în cadrul noțiunilor și dispozițiilor deja stabilite de legea ordinară, în schimb, legea interpretativă are avantajul că preciziunea pe care o dă o face aplicabilă și la cazurile existente, din care s-ar putea scoate consecințe de drept, pe baza unei alte interpretări, decât aceea justă pe care o dă Parlamentul țării...

D. **C. Argetoianu**. Suntem de acord aci...

D. **Mihail Manoilescu, ministrul Industriei și Comerțului**. Prin urmare, legea interpretativă este și mai mult și mai puțin. Este mai puțin, pentru că nu poate modifica sfera acțiunii legii de bază, este și mai mult, fiindcă tranșează situațiunile de fapt și de drept create pe baza legii de bază. Ca atare, dacă am accepta propunerea dlui Argetoianu, ar însemna să schimbăm sensul acestui articol unic, ceea ce guvernul nu ar putea să agreeze. De altfel, d. Argetoianu se declară de acord cu interpretarea care se dă...

D. **C. Argetoianu**. Cu modificarea...

D. **Mihail Manoilescu, ministrul Industriei și Comerțului**. Eu cred că interpretarea se suține prin ea însăși, fiindcă ce adaugă nou? Eu mă ridic împotriva afirmației dlui Argetoianu că s-ar adăuga ceva nou prin această interpretare. Dimpotrivă, se trage o consecință firească din normele de recrutare stabilite prin vechea lege, pentru șefii de misiune, care nu fac parte din corpul diplomatic permanent: „Șefii misiunilor diplomatice, care pot fi recrutați și în afară de personalul ministerului“.

D. **C. Argetoianu**. Îmi dați voie, o mică întrerupere. Ar fi exact, raționamentul d-voastră, dacă textul vechi ar conține cuvântul „temporar“ sau „vremelnic“; cu alte cuvinte, dacă textul vechi ar fi astfel:

„Șefii misiunilor diplomatice, care pot fi recrutați temporar — sau vremelnic — în afară de“ etc., etc. Dar tocmai aceasta textul vechi nu o spune.

Cu alte cuvinte, textul vechi asimilează complet pe șefii de misiuni, aleși în afară de corpul diplomatic, cu șefii de misiuni, numiți dintre membri corpului diplomatic. Acesta este textul și spiritul legii vechi. D-voastră veniți și schimbați. Este de discutat. Poate că propunerea d-voastră să fie bună. Persoanele alese, în afară de carieră ca șefi de misiune să fie numite vremelnic, în legătură cu anumite circumstanțe. Îndată ce misiunea acestor persoane ar fi terminată, ele să nu mai facă parte din cadrul personalului Ministerului de Externe. Ca fond, nu mă opun și, prin urmare, mă declar de acord cu d-voastră, asupra fondului, dar cu o condițiune: să recunoașteți că veniți cu o modificare a regimului actual.

Pentru că, vedeți, chiar dv., fără să vreți, ați întărit argumentul meu. Cuvântul „interpretare implică retroactivitatea“.

D. Mihail Manoilescu, ministrul Industriei și Comerțului. Deloc, am spus-o cu sinceritate...

D. C. Argetoianu. Dle ministru, dați-mi voie...

D. Mihail Manoilescu, ministru Industriei și Comerțului. Eu n-am vrut să mă feresc...

D. C. Argetoianu. Ar trebui să înceteze o dată cu legile retroactive, care să anuleze, tot retroactiv, convenții, contracte și situații câștigate. Este regretabil. (Întreruperi).

Eu rămân la propunerea mea. Dv. n-aveți decât să nu o primiți. Senatul va aprecia. Eu rămân la propunerea mea.

D. Mihail Manoilescu, ministrul Industriei și Comerțului. Stați alături de fostul prim-președinte al Curții de Casație și nu cred că este exactă teoria, pe care o faceți dv., după care legile interpretative nu sunt admisibile în principiu.

D. Oscar Niculescu. Ori de câte ori o lege, care trebuie interpretată, dă naștere la dificultăți, se face o lege interpretativă care lege interpretativă are caracter retroactiv.

D. Mihail Manoilescu, ministrul Industriei și Comerțului. Exact. Dv. nu faceți decât să confirmați ce am spus eu.

D. C. Argetoianu. Nu...

D. Mihail Manoilescu, ministrul Industriei și Comerțului. Dacă are un caracter retroactiv, aceasta este numai o problemă de apreciere și această problemă de apreciere rămâne deschisă înaintea d-voastre: dacă legea are, într-adevăr, un caracter retroactiv.

Dacă legea, prin conținutul ei, nu prin titlul ei, n-ar fi interpretativă, dacă legea ar introduce un lucru nou, care nu cadrează cu litera și spiritul legii de bază, d-voastre ați fi cei care, în suverană apreciere, ați putea refuza această lege.

Dar, una din două: sau să-i refuzați caracterul interpretativ, pentru că nu se deduce legea de astăzi din legea de bază, sau să-i dați caracter interpretativ, dar să-i restrângeți interpretarea, aducând-o exact în sfera noțiunii definite prin legea de bază.

Prin urmare, departe de a prelungi această discuție teoretică, aș vrea, însă, ca convingerea d-voastră să fie aceea că această lege nu se depărtează întru nimic de textul inițial al legii de bază...

D. C. **Argetoianu**. Dar, e în ritmul vechi.

D. **Mihail Manoilescu, ministrul Industriei și Comerțului**. Și, mai mult, că această lege este concepută într-un spirit logic și drept.

În adevăr, dlor senatori, ce statuează această lege? Statuează un principiu foarte simplu: că există două feluri de șefi de misiune. Există șefi de misiune, care sunt diplomați de carieră. Acei șefi de misiune, care sunt diplomați de carieră, și-au consacrat întreaga lor viață și întreaga lor activitate carierei diplomatice. Ca atare, urmează să se bucure, până la data când părăsesc cadrele corpului diplomatic, până când trec la pensie, de aceleași privilegii de stabilitate și de aceleași drepturi pe care le au toți funcționarii statului.

Există, în afară de acești diplomați de carieră, persoane foarte distinse, la care se face apel pentru misiuni temporare. Aceste misiuni pot să fie și de mai lungă durată, dar când se ajunge să se dea cuiva calitatea de șef de misiune, (întreruperi), se presupune că persoana care primește această demnitate are deja la spatele său o carieră mai lungă și nu și-a închis activitatea sa în cadrul strict al carierei diplomatice.

Prin urmare, atâta vreme cât funcționează ca șefi de misiune, nu-și pot crea prin aceasta drepturile celorlalți, în legătură cu pensionarea și întregul statut al corpului diplomatic și al demnitarilor statului în genere. Ar fi să încărcăm în mod inutil cu o nouă serie de ipotece bugetul statului, dacă din aceste misiuni temporare am face izvoare de drept, care nu se justifică nici prin drept, nici prin dreptate. (Aprobări pe băncile majorității).

D. C. **Argetoianu**. Sunteți inginer, dar pleđați bine. Aveți dreptate. dar interpretați legea.

D. **Mihail Manoilescu, ministrul Industriei și Comerțului**. Corpul diplomatic se găsește și astăzi într-o situație de gelozie, față de ceea ce diplomații noștri numesc cu un cuvânt devenit aproape familiar „outsider“, care, fiindcă intră direct șefi de misiune, sunt deja pentru corpul diplomatic de carieră o împiedicare a liberei ascensiuni la care fiecare are dreptul, potrivit meritelor sale. Dacă la această împiedicare se mai adaugă și pe aceea, că o dată numit cineva șef de misiune, i s-ar mai crea numai prin acest fapt dreptul de stabilitate cu tot cortegiul de avantaje, pe care numai cei de carieră le au, ar fi să încărcăm cu sarcini inutile bugetul statului.

D. C. **Argetoianu**. Suntem perfect de acord. Modificați legea, nu o interpretați!

D. **Mihail Manoilescu, ministrul Industriei și Comerțului**. Cine primește onoarea de șef de misiune trebuie să se declare de la început de înțeles cu caracterul temporar al misiunii sale și să nu înțeleagă să tragă asupra statului în viitor o poliță, la care nu are dreptul.

Aceasta este în fond chestiunea, pe care a ridicat-o d. Argetoianu. Și cred că interpretarea care i se dă nu este nici în afară de textul vechi al legii și nici în afară de interesele bine înțelese ale statului (Aplauze pe băncile majorității).

D. profesor **Traian Bratu, președinte**. D. senator Victor Antonescu are cuvântul.

D. **V. Dincescu-Bolintin**. Dle președinte, cer și eu cuvântul după d. Victor Antonescu.

D. **Victor Antonescu**. Dle președinte, dlor senatori, nu am să iau prea mult din timpul Senatului, deoarece, în fond, sunt de acord în ceea ce privește soluțiunea de dat chestiunii, pe care colegul nostru d. Argetoianu o ridică.

Incontestabil, că atunci când cineva, în mod temporar și excepțional, este luat de la ocupațiunile lui obișnuite și dus într-un alt câmp de activitate, pentru ca în acel moment, după judecata ministrului, care conduce afacerile externe ale țării, lui i se cuvine să fie însărcinat cu o anume misiune gingașe, acea persoană nu poate să fie, firește, asimilat cu un diplomat de carieră.

Ceva mai mult, cred, că persoanele care, în mod excepțional, ar fi onorate cu asemenea misiuni, nici lor nu le-ar conveni această asimilare.

Credeți dvs., dlor, că un Iancu Lahovari — ca să numesc numai persoane care nu mai sunt în viață — și un Mihail Kogălniceanu, Ion Ghica, Vasile Alecsandri, Mihail Pherekyde...

D. **Mihail Manoilescu, ministru Industriei și Comerțului**. ...sau Petre Carp...

D. **Victor Antonescu**. ... sau Petre Carp, primind să reprezinte țara într-o misiune diplomatică, la încetarea misiunii, ar fi acceptat să rămână la dispozițiunea Ministerului de Externe, ca funcționarii de birou?

D. **Garabet Aslan**. Nici dv.

D. **Victor Antonescu**. Nici eu, evident; m-am simțit din contră, foarte fericit că, după ce mi-am îndeplinit o sfântă datorie către țară, în timpul războiului și a Congresului de pace de la Paris, am putut să-mi reiau ocupațiunile mele.

Prin urmare, întrucât mă privește pe mine, nu am nimic de spus și nu am nici o critică de făcut, referitor la soluțiunile, pe care acest proiect de lege le introduce; dar sunt de acord cu critica colegului meu d. Argetoianu și cu observațiunile făcute de fostul prim-președinte al Înaltei Curți de Casație, unul dintre cei mai distinși magistrați ai țării, d. Oscar Niculescu, că ceea ce jignește în proiectul de lege nu este soluțiunea de fond adoptată, care este potrivită, care este bună, ci este procedura pe care credeți că trebuie s-o întrebuițați. Fiindcă, în loc să faceți o lege modificatoare, dvs. faceți o lege interpretativă, care are un efect retroactiv.

D. **Romulus Georoceanu**. Toate legile interpretative au un efect retroactiv.

D. **Victor Antonescu**. Da, sigur.

D. **Mihail Manoilescu, ministrul Industriei și Comerțului**. Am spus-o cu sinceritate. Nu m-am sfiit și dv., dle Argetoianu, trebuie să fiți cel din urmă om, care să credeți că sinceritatea este o gafă. (Ilaritate, aplauze).

D. **Argetoianu**. O gafă poate fi, câteodată, o sinceritate.

D. **Victor Antonescu**. Și tocmai aci poartă discuțiunea între noi. Dacă legii ce se prezintă nu i s-ar fi dat un caracter interpretativ, atunci ea nu și-ar ajunge scopul cuvenit, pentru că o „lege interpretativă“ ridică în mod retroactiv drepturi câștigate. O lege modificativă n-are același efect. Ea fixează dreptul numai din ziua inovațiunii ce introduce. Dar tocmai, fiindcă efectele unei legi diferă după caracterul ce i se dă, de aceea naște discuțiunea de azi dintre noi. Iată un exemplu, nu vroi să vorbesc de mine, deși amicul meu d. Aslan a amintit de persoana mea, dar aș putea să vorbesc de un coleg mai distins, de d. Titulescu, care este temporar în corpul diplomatic. Este evident, că d-sa nu ar primi să rămână în corpul diplomatic, atunci când ar fi desărcinat de misiunea ce o are.

Dar sunt alte cazuri, nu vreau să citez nume de oameni, care, luați de la ocupațiile lor, au rămas ani de zile în afară de practica carierei lor obișnuită. Le luați acestora dreptul de a rămâne mai departe în corpul diplomatic și le aplicați legea interpretativă? Poate să fie dintre aceștia unii care să nu aibă o carieră, care să-i pună la adăpostul nevoilor materiale și, după ce 7–8 ani au stat în slujba țării, să fie lăsați la un moment dat la voia întâmplării?

Vedeți unde legea dvs. interpretativă are un caracter jignitor, care atinge drepturile câștigate.

Poate cunoașteți și dvs., că sunt actualmente în corpul diplomatic unele persoane care, fără a avea ilustrațiunea, nici puterea de muncă, nici autoritatea și nici prestigiul unui Titulescu, și-au servit totuși țara cu cinste și modestie, și cu folos. Drept este că, fără să fi fost preveniți de ce-i așteaptă în momentul numirii lor. Ca șefi de misiune, să se vadă azi privați, printr-o lege interpretativă, de drepturile lor?

Ar trebui să se precizeze ce se înțelege prin misiune temporară și când începe cariera. După un număr de ani, ar trebui ca un șef de misiune să se asimileze cu cei de carieră.

D. **C. Argetoianu**. Este o lege cu caracter personal.

D. **Victor Antonescu**. Eu zic ca d. Argetoianu, că este o lege cu caracter personal, pentru că nu cred să fie în intențiunea dvs. anumite persoane pe care să le vizați. Eu nu merg până a bănui intențiunile guvernului, dar vă spun, că acesta este pericolul întotdeauna; când se uzează, când se abuzează de legile interpretative.

Luați bunăoară cazul din Franța, al fraților Cambon¹, care n-au fost miniștri de carieră și cu toate acestea știți că au fost diplomați, care au ilustrat în timp de decenii diplomația franceză. Unul a murit puțin timp după ce a părăsit ambasada de la Londra, iar al doilea, fostul ambasador la Berlin, a fost până mai ieri în serviciu, în Consiliul superior de la Versailles.

¹ Jules Martin Cambon (1843–1924) și Paul Pierre Cambon (1845–1935).

Ce ați fi zis, dacă ar fi venit acolo o astfel de lege interpretativă, care ar fi autorizat pe un ministru francez să aplice fraților Cambon, care au onorat în mod strălucit locurile pe care le-au ocupat, un asemenea tratament, ca acela din această lege.

D. **M. Manoilescu, ministrul Industriei și Comerțului.** Fostul ambasador la Berlin a încetat a mai face parte din corpul diplomatic.

D. **C. Argetoianu.** Pentru limită de vârstă.

D. **Victor Antonescu.** Da, da, dar ce ați zice dv. dacă i s-ar fi aplicat lui un text ca acesta?

De aceea, vă spun dle ministru că este regretabil, că veniți cu o lege interpretativă, care are un caracter retroactiv.

Prin urmare, dle ministru, nu suspectez intențiunea nimănu — cel puțin eu personal —, dar sunt de acord cu prietenul meu d. Argetoianu, că n-ar trebui să vă atingeți de drepturile câștigate. Ori, caracterul interpretativ al legii atinge drepturile câștigate.

D. **V. Dincescu-Bolintin.** Dle președinte, cer cuvântul.

Voci. Închiderea discuției!

D. **V. Dincescu-Bolintin.** Am cerut cuvântul, dle președinte.

D. **col. Marin Șeinescu.** Trebuie să ne lumineze d. Dincescu. (Ilaritate.)

D. **C. Argetoianu.** Lăsați-l să vorbească contra, pentru că are să voteze pentru. (Ilaritate).

Se pune la vot închiderea discuțiunii și se aprobă.

Fiind ora 18, Senatul, consultat, aprobă prelungirea ședinței.

Se pune la vot luarea în considerare a proiectului de lege și se aprobă.

Nefiind decât un singur articol se procedează la votarea cu bile a proiectului de lege.

D. profesor **Traian Bratu, președinte.** Dlor senatori, rezultatul votului este următorul:

Votanți 84

Majoritate regulamentară 62

Bile albe 82

Bile negre 2

Senatul a adoptat proiectul de lege.

(Dezbaterile Senatului, nr.14 din 16 ianuarie 1931, pp.270–277)

DEZBATEREA, ÎN ADUNAREA DEPUTAȚILOR, A PROIECTULUI DE LEGE
PENTRU INTERPRETAREA ART.39 DIN LEGEA DE REORGANIZARE A
MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE DIN 19 IULIE 1921

Ședința de luni, 22 decembrie 1930

Sub președinția dlui Șt. Cicio-Pop, președinte.

D. Șt. Cicio-Pop, președinte. Dlor deputați, la ordinea zilei urmează proiectul de lege pentru interpretarea art.39 din legea pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine, proiect votat de Senat.

D. raportor are cuvântul.

D. N.D. Germani, raportor, dă citire următorului raport și proiect de lege:

Domnilor deputați,

Membrii Comisiunii de Afaceri Străine, întrunindu-se în numărul cerut de regulament, în ziua de 20 decembrie a.c., sub președinția dlui vicepreședinte Toncescu Vasile, au luat în cercetare proiectul de lege pentru interpretarea art.39 din legea pentru reorganizarea Ministerului Afacerilor Străine din 18 iulie 1921, al cărui art. unic este: Prin cuvintele... „Șefii misiunilor diplomatice care pot fi recrutați și în afară de personalul Ministerului“... din art.39 al legii pentru reorganizarea Ministerului Afacerilor Străine, se înțelege că se poate încredința temporar conducerea unor misiuni diplomatice la persoane din afară de carieră și care, la terminarea misiunii ce li s-a încredințat temporar, încetează de a mai face parte din personalul diplomatic.

Comisiunea, în urma discuțiilor ce au avut loc, având în vedere considerațiunile arătate în expunerea de motive, a admis proiectul de lege, alegând pe dnii Moroianu G., Crăciun Eugen și Solomon E. Virgil dr., ca membri în delegațiunea Comisiunii de Afaceri Străine, pentru cercetarea amendamentelor, conform art.93 din regulamentul interior al Adunării, iar prin subsemnatul raportor, vă roagă, dlor deputați, să binevoiți a-i da aprobarea d-voastre.

Raportor, N.D. Germani

Expunerea de motive, proiectul de lege și avizul Consiliului legislativ.⁹⁾

După adoptarea luării în considerare a proiectului de lege, se pune la vot cu bile articolul unic.

D. Șt. Cicio-Pop, președinte. Rezultatul votului:

Votanți 113

Majoritatea regulamentară 99

Bile albe 112

Bile negre 1

(Dezbaterile Adunării Deputaților, nr.26 din 17 ianuarie 1931, pp. 486–490)

LEGE PENTRU INTERPRETAREA ART.39
DIN LEGEA DE REORGANIZARE A
MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE DIN 19 IULIE 1921

CAROL al II-lea,
Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,
La toți de față și viitori, sănătate.
Adunările legiuitoare au votat și adoptat, iar noi sancționăm ce urmează:

Lege
pentru interpretarea art.39 din legea pentru reorganizarea
Ministerului Afacerilor Străine din 18 iulie 1921

Art. unic. Prin cuvintele „șefii misiunilor diplomatice, care pot fi recrutați și în afară de personalul ministerului“ din art.39 al legii pentru reorganizarea Ministerului Afacerilor Străine, se înțelege că se poate încredința temporar conducerea unor misiuni diplomatice la persoane din afară de carieră și care, la terminarea misiunii ce li s-a încredințat temporar, încetează de a mai face parte din personalul diplomatic.

Această lege s-a votat de Senat în ședința de la 19 decembrie anul 1930 și s-a adoptat cu majoritate de *optzeci și două* voturi, contra *două*.

Președinte
Traian Bratu
(L.S.S.)

Secretar, N. Fortunescu

Această lege s-a votat de Adunarea Deputaților în ședința de la 22 decembrie anul 1930 și s-a adoptat cu majoritate de *una sută douăsprezece* voturi, contra *unu*.

Președinte
Șt. Cicio-Pop
(L.S.A.D.)

Secretar, I. Manoliu

Promulgăm această lege și ordonăm ca ea să fie investită cu sigiliul statului și publicată în *Monitorul Oficial*.

Dat în București, la 21 ianuarie 1931

CAROL

Președintele Consiliului de Miniștri și
ministru de Externe
G.G. Mironescu
(L.S.St.)

Ministrul Justiției
Dr. Voicu Nițescu

Nr.102

(**Monitorul Oficial**, nr.19 din 23 ianuarie 1931, p.722)

JURNAL AL CONSILIULUI DE MINIȘTRI
PRIN CARE SE STABILEȘTE TITULATURA DE
„MINISTERUL REGAL AL AFACERILOR STRĂINE“

Consiliul de Miniștri, în ședința sa de la 25 februarie 1931,
Luând în considerațiune referatul¹⁰⁾ cu nr.8 655 din 21 februarie 1931 al dlui
președinte al Consiliului de Miniștri, ministru secretar de stat la departamentul
Afacerilor Străine;

În baza art.205 din legea pentru organizarea ministerelor din 29 iulie 1929,

Hotărăște:

Se rectifică în textul acestei legi titulatura de „Ministerul de Externe“ în aceea
de: „Ministerul Regal al Afacerilor Străine“; în limba franceză: „Ministère Royal des
Affaires Etrangères de Roumanie“, pe care a avut-o mai înainte.

G.G. Mironescu, Ion Mihalache, Virgil Madgearu, N. Costăchescu, Dr. Voicu
Nițescu, general de divizie adjutant N. Condeescu, I. Răducanu

Nr.176

(Monitorul Oficial, nr.57 din 10 martie 1931, p.2 172)

31

DECRET PRIN CARE SE STABILEȘTE
ALCĂTUIREA DELEGAȚIEI ROMÂNIEI ÎN CADRUL
COMISIEI INTERNAȚIONALE A DUNĂRII

CAROL al II-lea,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului președintelui Consiliului nostru de Miniștri, ministru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine cu nr.79 559 din 1930,

Am decretat și decretăm:

Art.I. Delegațiunea României în Comisiunea Internațională a Dunării este alcătuită din:

1. Un delegat titular, având gradul și funcțiunile de ministru plenipotențiar și provenind din cadrele Ministerului Afacerilor Străine.

2. Un delegat-supleant (ajutor), asimilat în grad și drepturi consulilor generali clasa II și recrutat din cadrele marinei militare.

Art.II. Acest personal poate fi completat, după nevoile serviciului, cu alți membri desemnați din cadrele Ministerului Afacerilor Străine.

Art.III. Președintele Consiliului nostru de Miniștri, ministru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 13 martie 1931

CAROL

Președintele Consiliului de Miniștri și
ministrul Afacerilor Străine
G.G. Mironescu

Nr.684

(**Monitorul Oficial**, nr.62 din 16 martie 1931, p.2 322)

DECRET PRIN CARE SE INTERZICE MEMBRILOR CORPULUI DIPLOMATIC,
AI CORPULUI CONSULAR, FUNCȚIONARILOR MINISTERULUI AFACERILOR
STRĂINE ORICE CĂSĂTORIE CU FEMEI DE ALTĂ NAȚIONALITATE
DECÂT NAȚIONALITATEA ROMÂNĂ

Prin decretul regal nr.1 798 din 24 iulie 1936, se interzice membrilor corpului diplomatic, ai corpului consular, funcționarilor Ministerului Regal al Afacerilor Străine, asimilați cu ei, precum și tuturor funcționarilor din Ministerul Regal al Afacerilor Străine,

în general, orice căsătorie cu femei de altă naționalitate decât naționalitatea română.

Membrii membrilor corpului diplomatic, al corpului consular, funcționarii din Ministerul Regal al Afacerilor Străine, asimilați cu ei, precum și, în general, orice funcționar al Ministerului Regal al Afacerilor Străine, nu se va căsători cu o româncă până ce nu posedă în prealabil aprobarea Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

București, 24 iulie 1936

Nr.1 798

(**Monitorul Oficial**, nr.196 din 25 august 1936, p.7 152)

DECRET PRIVIND ÎNFIINȚAREA
PE LÂNGĂ MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE
A UNUI CONSILIU CONSULTATIV DIPLOMATIC

CAROL al II-lea,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului ministrului nostru secretar de stat la departamentul regal al Afacerilor Străine sub nr.69 360/936,

Am decretat și decretăm:

Art.I — Se înființează pe lângă Ministerul Regal al Afacerilor Străine, pe ziua de 1 februarie 1937, un Consiliu consultativ diplomatic, compus dintr-un președinte și cel mult șase membri.¹¹⁾

Art.II — Președintele și membrii vor fi recrutați dintre miniștri plenipotențitari cl.I în activitate de serviciu sau în retragere, care n-au împlinit vârsta de 70 de ani.

Art.III — Afară de membrii prevăzuți la articolul 2, vor face parte din acest Consiliu unul din directorii de serviciu ai Ministerului Regal al Afacerilor Străine și unul dintre membrii Consiliului juridic, desemnați de ministrul Afacerilor Străine.

Art.IV — În afară de atribuțiunile ce Ministerul Afacerilor Străine îi poate da, potrivit trebuințelor, prin decizie ministerială, Consiliul consultativ diplomatic va examina la cererea Ministerului Afacerilor Străine și împreună cu dânsul chestiunile externe de căpetenie; el va referi de asemenea ministrului Afacerilor Străine și asupra tuturor chestiunilor ce îi vor fi supuse în acest scop.

Art.V — Membrii Consiliului consultativ diplomatic sunt numiți pe o perioadă de trei ani.

Art.VI — Ministrul nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 14 decembrie 1936

CAROL

Ministrul Afacerilor Străine
Victor Antonescu

Nr.3 103

(A.M.A.E., Problema 82, vol.6, f.502)

REGULAMENT PRIVITOR LA CHELTUIELILE DE DRUM
ȘI SALARIUL DE STRĂINĂTATE, CUVENITE FUNCȚIONARILOR
MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE

CAROL al II-lea,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului ministrului nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine nr.21 197 din 9 aprilie 1937;

Având în vedere avizul Consiliului legislativ nr.106 din 9 aprilie 1937;

Având în vedere jurnalul Consiliului de Miniștri nr.977 din 14 aprilie 1937,

Am decretat și decretăm:

Art.I. Se aprobă de noi regulamentul privitor la cheltuielile de drum și salariul de străinătate cuvenite funcționarilor Ministerului Afacerilor Străine, prevăzut mai jos.

Art.II. Ministrul nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a dispozițiilor prezentului decret.

Dat în București, la 14 aprilie 1937

CAROL

Ministrul Afacerilor Străine
Victor Antonescu

Nr.1 915

(Monitorul Oficial, nr.88 din 15 aprilie 1937, p.3 894)

REGULAMENT
privitor la cheltuielile de drum și salariul de străinătate,
cuvinte funcționarilor Ministerului Afacerilor Străine¹²⁾

Art.I.– Funcționarii Ministerului Afacerilor Străine, când sunt numiți sau transferați în străinătate, la o legațiune sau consulat, sau sunt rechemați în administrația centrală a ministerului, au dreptul la rambursarea integrală a cheltuielilor efective de transport, pentru ei, familia lor (soție și copii), mobilier și bagaje, precum și la o indemnitate de întreținere, pe timpul călătoriei.

Art.2.– Cheltuielile pentru transportul bagajelor mari se vor avansa, pe baza unei cereri documentată, prezentată de cel în drept și cu justificarea ulterioară obligatorie, iar pentru biletele de tren, vagon de dormit și vapor, după tarifele în vigoare.

Art.3.– Indemnitatea de întreținere se va calcula pe zile, numai pentru timpul cât durează călătoria, fără a se socoti eventualele opriri neimpuse de itinerar. Această indemnitate va corespunde cheltuielilor reale de suportat de către cel numit sau transferat.

Art.4.– Salariul personalului legațiunilor și consulatelor se fixează anual prin buget și se compune din: salariul neto al gradului și un spor de străinătate.

Titularii legațiunilor și consulatelor vor primi cheltuieli de reprezentare, care vor fi înglobate în sporul de străinătate și fixate prin buget, pentru fiecare legațiune sau consulat.

Art.5.– Dreptul la salariul de străinătate decurge din ziua când funcționarul și-a luat efectiv serviciul în primire.

Șefii legațiunilor și consulatelor sunt obligați, pe a lor răspundere, să comunice ministerului data prezentării la post, a lor sau a noilor numiți, la oficiile ce conduc.

De asemenea, când un membru al unei legațiuni sau consulat pleacă de la post, în virtutea unui concediu sau permisiune ori în interes de serviciu ordonat, șeful oficiului sau înlocuitorul său sunt obligați să anunțe imediat ministerul de acest lucru, comunicând atât data plecării, cât și data înapoierii la serviciu.

Art.6.– Șefii de misiune, ca și ceilalți membri ai legațiunilor și consulatelor, au dreptul la salariul integral de străinătate numai pe timp de o lună din concediul acordat.

În cazul când, în cursul unui an, concediul sau permisiunile vor trece de o lună, ei nu vor primi pentru restul de concediu decât apunamentele din administrația centrală.

Concediul de o lună cu salariul integral de străinătate se înțelege 30 zile libere, exclusiv zilele de călătorie.

Concediile se socotesc pe anul calendaristic, adică dreptul la concediul anual ia sfârșit la 31 decembrie, neputând continua asupra anului următor.

Membrii legațiunilor și consulatelor transoceanice vor avea dreptul, în cazul când nu beneficiază de concediul legal în unul sau mai mulți ani, să cumuleze aceste concedii, cu salariul de străinătate, până la 60 zile.

Art.7.– În cazul când șeful unui oficiu diplomatic sau consular este chemat în interes de serviciu la minister, pe primele 15 zile își păstrează dreptul la salariul integral de străinătate, iar din ziua 16-a va primi salariul din administrația centrală, cum și o indemnitate de misie pe restul timpului cât prezența sa este necesară, în interesul serviciului, la minister.

Deosebit, i se vor restitui cheltuielile efective de transport.

Pentru deplasări, în interes de serviciu, în interiorul țării de reședință, se va plăti numai cheltuielile de transport, fără vreo altă indemnitate.

Dacă este însărcinat din ordinul ministerului cu o misiune specială, în alt stat decât acela pe lângă care este acreditat, el își păstrează drepturile la salariul de străinătate, mai puțin treimea cheltuielilor de reprezentare, conform prezentului regulament și primește în plus cheltuielile efective de transport, fără vreo altă indemnitate.

Art.8.– Este strict interzis membrilor legațiunilor și consulatelor de a părăsi postul fără a fi primit în prealabil autorizarea ministerului.

Art.9.– Permisuniile, al căror total depășește 15 zile într-un an, se vor socoti în luna de concediu plătit cu salariul integral.

Art.10.– Dacă titularul unei legațiuni sau consulat obține un concediu sau permisiune trecând de 15 zile, însărcinatul cu afaceri sau gerantul primește o treime din cheltuielile de reprezentare.

Acest beneficiu de 15 zile în favoarea titularului se socotește o dată pe an, chiar dacă concediul sau permisiunea se obțin în etape.

Dreptul însărcinatului cu afaceri sau gerantului curge din a 16-a zi a plecării titularului de la post și încetează în ziua înapoierii sale.

Art.11.– Dacă postul diplomatic sau consular devine vacant prin decesul titularului, dreptul însărcinatului cu afaceri sau gerantului la treimea cheltuielilor de reprezentare curge din ziua decesului și încetează în ziua sosirii la post a noului titular.

Art.12.– Dacă postul diplomatic sau consular devine vacant prin demisiunea sau rechemarea titularului, dreptul însărcinatului cu afaceri sau gerantului curge din ziua când fostul titular i-a predat serviciul și încetează în ziua sosirii la post a noului titular.

Art.13.– Când titularul unui oficiu diplomatic sau consular este însărcinat cu o misiune, fie în țară, fie în străinătate, dreptul însărcinatului cu afaceri sau gerantului curge din ziua luării în primire a postului.

Art.14.– Reținerea treimei cheltuielilor de reprezentare ce se atribuie însărcinatului cu afaceri sau gerantului se va face de Direcțiunea contabilității ministerului, din suma alocată titularului.

Art.15.– Când concediul titularului unei legațiuni sau consulat depășește 30 zile și, deci, încetează dreptul la salariul de străinătate pe restul concediului, treimea cheltuielilor de reprezentare cuvenite însărcinatului cu afaceri sau gerantului se va ordona de minister, independent de drepturile titularului.

De asemenea, în caz de lipsă prin vreo însărcinare specială a titularului, această treime se va ordona în același mod.

Art.16.– La părăsirea postului, șeful legațiunii sau consulatului este obligat să încheie un proces-verbal în dublu exemplar, privitor la situațiunea casei, semnat și de însărcinatul cu afaceri sau gerant, din care un exemplar se va trimite ministerului.

Același proces-verbal se va încheia și la reluarea postului în primire.
Art.17.– Regulamentul de față intră în vigoare pe data publicării lui.

Ministrul Afacerilor Străine
Victor Antonescu

(**Monitorul Oficial**, nr.88 din 15 aprilie 1937, pp.3 894–3 895)

REGULAMENT CONSULAR

CAROL al II-lea,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului ministrului nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine sub nr.58 106 din 23 octombrie 1937,

Având în vedere avizul Consiliului legislativ nr.118 din 22 octombrie 1937,

Având în vedere jurnalul Consiliului de Miniștri nr.3 135 din 23 octombrie 1937,

Am decretat și decretăm:

Art.I. Se aprobă de noi Regulamentul consular aci anexat.

Art.II. Ministrul nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a dispozițiilor prezentului decret.

Dat în Sinaia, la 24 octombrie 1937

CAROL

Ministrul Afacerilor Străine
Victor Antonescu

Nr.3 549

REGULAMENT CONSULAR

TITLUL I

Organizarea generală a consulatelor

CAPITOLUL I

Oficiile consulare și raporturile dintre ele și autoritățile locale

Oficiile consulare

Art.I.— Conducerea afacerilor consulare române în diferite țări străine este încredințată consulatelor, care sunt de două feluri:

- a) Consulatele de categoria I-a sau de carieră;
- b) Consulatele de categoria II-a sau onorifice.

Circumscripțiile consulare și raporturile dintre ele și autoritățile locale

Art.2.– Circumscripțiile, în cuprinsul cărora consulatele își exercită atribuțiunile, se fixează prin decizie ministerială.

Art.3.– În capitalele țărilor unde există afară de legațiuni și un consulat de carieră, afacerile consulare sunt de competența acestuia din urmă.

Acolo unde însă nu există în capitală un consulat de carieră, se va fixa, tot prin decizie ministerială circumscripția în cuprinsul căreia afacerile consulare vor intra în atribuțiunile legațiunii.

Art.4.– Consulatele nu vor rezolva cererile persoanelor domiciliat în alte circumscripții consulare, decât în cazuri excepționale și urgente, după ce se vor fi convins că nu e vorba de o încercare de sustragere de la dispozițiunile în vigoare.

O asemenea competență excepțională a consulatelor va fi determinată tot prin decizia ministerială care fixează circumscripțiile consulare.

Art.5.– Consulatul va corespunde direct cu autoritățile țării în care se află, însă numai cu acelea din circumscripția sa consulară.

Pentru celelalte autorități, consulatul se va adresa legațiunii de care depinde.

Art.6.– Dacă într-o circumscripție consulară ar fi nevoie să se înființeze viceconsulate, ele vor depinde direct de consulatul de carieră din acea circumscripție, căruia îi va adresa corespondența.

În lipsa unui consulat de carieră, se vor adresa legațiunii.

Art.7.– Consulatele și viceconsulatele de ambele categorii sunt puse sub controlul legațiunii din țara respectivă, iar cele din țările unde nu sunt legațiuni vor depinde de minister.

CAPITOLUL II

Consulatele de categoria I-a (de carieră)

Organizarea personalului consulatelor

Art.8.– Personalul consulatelor de categoria I-a se compune din:

- a) Personal consular;
- b) Personal de cancelarie, și
- c) Personal de serviciu.

Art.9.– Personalul consular se compune din:

- a) Consuli generali;
- b) Consuli;
- c) Viceconsuli;
- d) Cancelari, și
- e) Agenți consulari.

În cazul când s-ar înființa cancelari și agenți consulari prevăzuți de actuala lege de organizare a Ministerului Afacerilor Străine, atribuțiunile lor vor fi reglementate printr-un regulament suplimentar sau prin instrucțiuni date de către acest minister.

Art.10.– Personalul de cancelarie se compune din interpreți și alți funcționari fără grad consular, care vor fi numiți de minister, conform prevederilor statului funcționarilor publici.

Art.11.– Personalul de serviciu e compune din oameni de serviciu.

Art.12.– Titularul consulatului de categoria I-a se numește de minister și i se acordă de către Majestatea Sa Regele „patenta consulară“, cuvenită, spre a-și putea îndeplini sarcinile ce i s-au încredințat pentru apărarea intereselor țării și ale cetățenilor români din circumscripția sa consulară.

Art.13.– Titularul consulatului sau al unei secțiuni consulare de pe lângă legațiune se va alege dintre consulii sau consulii generali cu o vechime în serviciul ministerului de minimum patru ani.

Art.14.– Intrarea în funcțiune a șefului consulatului începe din ziua prezentării sale în serviciu, când va încheia proces-verbal de luare în primire a serviciului, mobilierului și a casei. Un asemenea proces-verbal se va încheia și la plecarea definitivă de la post sau în virtutea unui concediu.

Exequatorul

Art.15.– Ministerul Regal al Afacerilor Străine va cere din timp exequatorul necesar, pentru ca titularul unui oficiu consular să poată funcționa.

Titularul consulatului va lua contact oficial cu autoritățile din reședința sa, numai după ce i se va fi acordat exequatorul cuvenit.

După primirea exequatorului, titularul oficiului consular face cunoscut șefului autorităților din circumscripția sa, printr-o scrisoare oficială, conform uzului, că a luat conducerea consulatului și astfel va începe în mod oficial îndeplinirea funcțiunii sale.

Prerogativele consulilor

Art.16.– Titularul consulatului se bucură de toate drepturile și prerogativele care sunt legate de funcțiunile sale, conform tratatelor internaționale, dreptului ginților, uzanțelor, convențiunilor încheiate cu țara în care își are reședința sau pe bază de reciprocitate.

Art.17.– Titularii consulatelor de categoria I-a, precum și toți funcționarii lor, nu au voie să se ocupe cu afaceri comerciale nici direct, nici prin interpuși ori în asociație cu altcineva, sau a face parte din consilii de administrație a societăților comerciale.

Art.18.– Șeful oficiului consular are datoria să pună pe funcționarul numit, îndată ce s-a prezentat la serviciu, în situația de a-și îndeplini funcțiunea ce i s-a încredințat de minister.

Orele de cancelarie

Art.19.– Orele de cancelarie ale consulatului se vor fixa de șeful oficiului, astfel ca serviciul să nu sufere.

Lucrările consulatului

Art.20.– Lucrările de executat se distribuie personalului consulatului de șeful oficiului, care are întreaga răspundere a bunului mers al serviciului.

Funcționarii oficiului sunt datori să execute lucrările ce li se încredințează de șef, conform instrucțiunilor sale.

Art.21.– Toate lucrările consulatului se vor rezolva și semna de șeful oficiului, care va avea și răspunderea lor.

El este obligat a scrie pe fiecare hârtie primită, petiție, scrisoare de afaceri, adresă ministerială etc., o rezoluție, din care să reiasă lămurit răspunsul sau cursul ce urmează să se dea.

El va putea însă autoriza pe unul dintre funcționarii consulatului să semneze anumite lucrări pe baza acestor rezoluții.

Concedii. Geranța consulatului

Art.22.– Nici un funcționar al consulatului nu poate lipsi de la serviciu fără concediu prealabil aprobat de minister după propunerea șefului oficiului.

Ministerul și legațiunea vor fi informate despre plecarea și înapoierea din concediu a oricărui funcționar, de titularul consulatului.

Art.23.– Titularii consulatelor vor putea obține de la legațiunea respectivă permisiunii de absență de la 3 până la 5 zile. Legațiunea va înștiința ministerul despre aceasta. La rândul lor, titularii consulatelor vor putea acorda permisiuni până la 5 zile funcționarilor consulari, în caz de nevoie urgentă și bine justificată și înștiințând ministerul.

Geranța consulatului

Art.24.– În lipsa titularului, consulatul va fi condus în calitate de gerant de către funcționarul consulatului cel mai înalt în grad sau de altul detașat, în acest scop, de minister.

Art.25.– Titularul oficiului consular, înainte de plecarea în concediu, va comunica în scris autorităților locale și celorlalte consulate străine numele gerantului care-l va înlocui pe timpul absenței sale.

Art.26.– Titularul va remite gerantului serviciul cu proces-verbal, în dublu exemplar, încredințându-i banii și timbrele consulare, un exemplar trimițându-se ministerului, iar altul se va păstra în arhiva oficiului consular.

Art.27.– Oricine absentează de la post fără autorizație sau depășește termenul permisiunii ori al concediului ce i s-a acordat, fără o nouă aprobare, pierde dreptul la orice tratament de străinătate pe acel timp, aplicându-i-se pedepsele disciplinare conform legii de organizare a ministerului.

Art.28.– La înapoierea din concediu, șeful consulatului va informa legațiunea și ministerul de reluarea serviciului, chiar în ziua prezentării la post.

Aceeași formalitate o va îndeplini și față de autoritățile locale și de celelalte consulate străine din localitate.

Geranța unui consulat străin

Art.29.– Titularul unui consulat nu poate să se însărcineze, chiar pe un timp cât de scurt, cu conducerea vreunui consulat străin și cu protecția supușilor străini, fără autorizarea prealabilă a Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Numirea personalului de serviciu

Art.30.– Numirea personalului de serviciu se face de minister în urma propunerii titularului consulatului.

În absența sa, gerantul consulatului nu va putea face asemenea propuneri de numire și, dacă eventual ar fi o vacanță în personal, va angaja provizoriu un locțiitor, pentru ca serviciul să nu sufere până la înapoierea din concediu a titularului oficiului, care va face propunerea de numire.

Art.31.– Personalul de serviciu este pus direct sub ordinele șefului consulatului, care va fixa atribuțiunile fiecăruia.

Art.32.– Concediile personalului de serviciu se acordă de șeful consulatului.

CAPITOLUL III

Consulatele de categoria II-a

Art.33.– Consulatele onorifice sau de categoria II-a se înființează în orașele în care se simte nevoia pentru susținerea intereselor țării și în care nu există consulate de carieră (categoria I-a).

Ele depind direct de legațiune, căreia se adresează pentru orice chestiune.

În cazul când un consulat de carieră sau mai multe funcționează în apropiere, Ministerul Regal al Afacerilor Străine va decide, după împrejurări, luând avizul legațiunii, în ce privește raporturile consulatului onorific cu consulatele de carieră.

Art.34.– Șeful unui consulat de categoria II-a poate avea gradul de consul general, consul sau viceconsul.

Art.35.– Titularul consulatului de categoria II-a se numește prin decret regal, după propunerea ministerului, pe baza recomandării legațiunii în circumscripția căreia se află acel consulat, și i se acordă „patenta consulară“, ca și consulilor de categoria I-a.

Art.36.– Șeful unui consulat de categoria II-a se alege dintre notabilii profesioniști, comercianți, etc., cu reputația ireproșabilă, din orașul în care funcționează oficiul consular.

Se preferă notabilități dintre cetățenii români și numai în lipsa lor se va numi un străin.

Art.37.– Titularii consulatelor onorifice sunt neretribuțiți și însărcinarea dată poate fi retrasă oricând ministerul va crede de cuviință.

Art.38.– Intrarea în funcțiune a titularului începe din ziua în care i s-a acordat exequatorul.

Pentru îndeplinirea celorlalte formalități față de autorități, se va proceda ca și pentru consulii de categoria I-a.

Art.39.– Circumscripția consulară se fixează de minister ca și pentru consulatele de categoria I-a.

Art.40.– Titularul unui consulat de categoria II-a nu poate pleca în concediu fără aprobarea legațiunii, care va informa ministerul la timp și va recomanda, pe a sa răspundere, un locțiitor pe timpul absenței sale.

Art.41.– La plecarea în concediu ca și la înapoierea sa, titularul oficiului va proceda, față de autoritățile locale și de colegi, ca și titularii de categoria I-a.

Art.42.– Consulii de categoria II-a sunt liberi de a face comerț în timpul funcționării, bineînțeles fără a se ocupa de afaceri, care le-ar putea atinge demnitatea de consul și de comerciant. În caz de abatere la aceste dispozițiuni și în caz de faliment, lichidarea judiciară, concordat etc., ei vor fi înlocuiți.

TITLUL II

Atribuțiunile consulilor de categoria I-a și a II-a

CAPITOLUL I

Atribuțiuni administrative

Dispozițiuni generale

Art.43.– Șefii consulatelor de categoria I-a și a II-a, precum și personalul lor consular sunt obligați să se conformeze convențiunilor și tratatelor ce există între România și statul în care își exercită funcțiunile, ținând seama de legile și regulamentele acelei țări.

De asemenea, vor executa întocmai și instrucțiunile ce vor primi de la Ministerul Regal al Afacerilor Străine sau din partea legațiunii.

Art.44.– Consulii de ambele categorii au datoria să apere din toate punctele de vedere drepturile și interesele legitime ale cetățenilor români, stabiliți în circumscripțiile consulare respective și ale celor veniți temporar sau aflați în trecere.

Ei trebuie să le înlesnească exercitarea tuturor drepturilor de care se bucură în acea țară.

Înmatricularea cetățenilor români

Art.45.– La fiecare consulat de categoria I-a și a II-a se va ține câte un registru matricul trimis de minister, în care vor fi înscrși cetățenii români stabiliți în circumscripția respectivă.

Art.46.– Înscrierea se face în modul următor:

Se înscrie, la un număr de ordine, șeful familiei aflat în viață, soț, soție sau tutore, iar în rubricile respective, numele soției — dacă trăiește — și al copiilor minori necăsătoriți.

Toate rubricile din registrul matricul trebuie să fie completate în mod riguros, pe baza actelor prezentate cu datele menționate în ele (naștere, căsătorie, serviciu militar etc.).

Pentru fiecare copil se notează, pe baza actelor prezentate, data și locul nașterii (ziua, luna și anul).

Art.47.– Înscrierea în registrul matricul este obligatorie pentru toți cetățenii români stabiliți în circumscripția consulară, precum și pentru studenți, pe timpul cât sunt la studii în străinătate.

Art.48.– Persoanele, care nu vor dovedi înmatricularea la un consulat român și nici nu vor voi să se pună la curent cu această îndatorire, n-au dreptul la asistența consulară.

Cetățenii români în asemenea condițiuni au dreptul la certificate de înapoiere în țară.

Art.49.– Înscrierea în registrul matricul se poate face numai pe baza unei cereri și a actelor doveditoare că petiționarul este cetățean român și că și-a îndeplinit obligațiunile militare.

Petiționarul va anexa și două fotografii, din care una se va lipi pe certificatul de înmatriculare și cealaltă se va păstra în arhiva consulatului, împreună cu petiția.

Art.50. – Consulul de categoria II-a nu poate face înmatriculări fără autorizarea legațiunii sau consulatului de carieră, de care depinde și căruia urmează să se adreseze înaintând și actele pe baza cărora interesatul cere înscrierea.

Art.51.– Persoanele înmatriculate la consulat se împart, pentru plata taxei de înmatriculare, după starea materială, în diferite clase, prevăzute în tariful consular.

Art.52. – Certificatele de înmatriculare se reînnoiesc la 1 aprilie al fiecărui an, plătindu-se taxa cuvenită, conform tarifului consular.

Pentru înlesnirea interesatilor se poate admite în mod excepțional ca plata taxei să se facă și trimestrial.

Certificatul de înmatriculare se va prelungi în acest caz de la data când s-a plătit taxa până la împlinirea unui an.

Nu este permis a se viza pentru prelungire pe un timp oarecare certificatul de înmatriculare expirat la finele unui an, ci se va elibera altul nou.

Art.53.– Certificatele de înmatriculare se vor trimite de minister, și se vor completa cu datele necesare de consulat în limba română și în limba țării în care el funcționează.

Constatarea naționalității

Art.54.– Persoanele a căror cetățenie română nu este dovedită prin actele ce prezintă consulatului, nu se vor înmatricula până la clarificarea situației lor.

Acei care nu sunt în regulă cu situația militară vor fi înmatriculați provizoriu, cu mențiunea de a nu li se elibera certificate de înmatriculare până când nu vor prezenta dovada satisfacerii acestei îndatoriri.

Art.55.– Acei care se găsesc în situațiunea prevăzută la articolul precedent, sunt supuși unui interogatoriu conform formularului trimis de minister, completându-se răspunsurile cerute la toate întrebările.

O fotografie recentă a interesatului se lipește pe interogatoriu, care se înaintează apoi Ministerului Regal al Afacerilor Străine cu toate actele depuse de interesat și cu un raport în care să se adauge și orice alte lămuriri ce se vor crede necesare asupra lui.

Se păstrează în arhiva consulatului o copie de pe interogator și o fotografie.

Pentru actele depuse la consulat de petiționar, i se va elibera o adeverință, în care se va menționa fiecare act depus; adeverința va fi restituită cu ocaziunea retragerii actelor.

Art.56.– Consulatul nu poate să elibereze certificate de înmatriculare persoanelor aflate în categoria celor prevăzute de art.54 până la terminarea cercetărilor în curs asupra situațiunii lor, ci numai un certificat pe termen de cel mult 3 luni, în care să se ateste că se fac cercetări pentru constatarea naționalității.

Art.57.– Cetățenilor români, care se vor dovedi că se folosesc de vreo protecțiune străină, sau că au primit o funcțiune de la un stat străin fără autorizația guvernului român, li se va retrage protecția română în conformitate cu legea și se va raporta cazul Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Totodată se va comunica autorităților locale numele și prenumele, profesiunea, domiciliul etc., unor asemenea persoane, semnalându-se că nu mai figurează pe lista cetățenilor români.

Dezertori

Art.58.– Cetățenilor români dezertori sau nesupuși nu li se acordă vreo protecție până nu-și regulează situația militară.

Numai în cazuri de nașteri și deces, consulatul nu va refuza îndeplinirea formalităților legale.

Art.59.– Dezertorilor și celor ce nu sunt în regulă cu serviciul militar și care doresc să se înapoieze în țară, li se vor elibera certificate de călătorie cu mențiunea „valabil numai pentru înapoiere în țară ca să-și reguleze situația militară“.

Înscrierea tinerilor pentru recrutare

Art.60.– La finele fiecărui an în cursul lunii decembrie, consulatele de ambele categorii vor forma tablouri cu numele și prenumele tinerilor care împlinesc 21 de ani și urmează să se prezinte înaintea comisiunilor de recrutare.

Aceste tablouri cuprinzând datele complete cerute de legea de recrutare vor fi înaintate legațiunii pentru a fi comunicate autorităților militare române.

Șefii oficiilor consulare sunt răspunzători de exactitatea acestor tablouri.

Ele vor fi afișate la intrarea cancelariei consulatelor.

Repatrieri

Art.61.– Repatrierea persoanelor rămase fără mijloace într-o țară străină, se va face numai în conformitate cu instrucțiunile ministerului.

Art.62.– Repatrierea se va face în urma unei cereri scrise.

Pe baza documentelor de cetățenie română și în cazul când suplicantul nu are pașaport, i se va elibera un certificat de călătorie valabil numai pentru înapoiere în țară și cu mențiunea „repatriat“, având pe el lipită o fotografie a titularului.

Pe cererea de repatriere, care se va păstra în arhiva consulatului împreună cu o fotografie a petiționarului, se vor nota toate actele sale de naționalitate.

Art.63.– Consulatele de categoria II-a nu vor putea repatria nici elibera certificate de înapoiere în țară a unui dezertor sau oricărui alt cetățean român, decât cu autorizarea legațiunii sau consulatului de categoria I-a de care depind.

Pașapoarte

Art.64.– Numai consulatele de categoria I-a eliberează cetățenilor români pașapoarte de călătorie în conformitate cu legile în vigoare și instrucțiunile Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Pașaportul se eliberează pe baza înmatriculării în registrele consulatului sau a pașaportului perimat în urma cererii scrise a interesatului.

La cerere se anexează două fotografii recente, din care una se va lipi pe pașaport și alta se va păstra în arhivă, împreună cu petițiunea.

Art.65.– Pentru copiii minori pașapoartele se eliberează numai pe baza cererii scrise a tatălui, sau a mamei, în lipsa lui, ori a tutorelui.

Art.66.– Pașaportul trebuie să se completeze de consulat cu toate datele cerute, precum și cu mențiunile următoare:

- a) Legalizarea semnăturii titularului și a fotografiei sale, lipită la pagina respectivă;
- b) Arătarea că este în curent cu plata taxei de înmatriculare și notarea numărului din registrul respectiv în care este înmatriculat și,
- c) Actul pe baza căruia s-a eliberat pașaportul, arătându-se numărul și data pașaportului vechi, precum și autoritatea care l-a eliberat.

Art.67.– Dacă pașaportul se eliberează unui tânăr care n-a satisfăcut încă legea recrutării, fiind amânat pentru un motiv oarecare până la o anumită dată, se va face această mențiune pe pașaportul nou.

Art.68.– De asemenea dacă pașaportul s-a eliberat unui tânăr în anul în care urmează să se prezinte la recrutare, se va face această mențiune pe pașaport.

Aceste pașapoarte se vor elibera numai în caz de mare nevoie, bine constatată și pentru o durată care nu poate depăși data prezentării la recrutare.

Art.69.– Mențiunile de care se vorbește în articolele precedente trebuie să fie notate pe paginile foilor de la începutul pașaportului, în locurile ce se vor găsi libere, iar nu pe foile destinate vizelor.

Art.70.– Titularul va semna de primirea noului pașaport, chiar pe petiția prin care l-a cerut. La petițiune se va anexa și pașaportul vechi.

Art.71.– Pașapoartele expirate nu se prelungesc decât numai în cazul când s-ar primi instrucțiuni din partea ministerului în acest sens.

Taxele ce se vor percepe pentru prelungire vor fi aceleași ca și pentru un pașaport nou, conform tarifului consular, ținându-se seama de termenul pentru care s-a admis prelungirea.

Termenul de la care începe valabilitatea unui pașaport prelungit se socotește din ziua expirării.

Art.72.– Consulatele de categoria II-a nu pot elibera pașapoarte.

La cerere, ele se vor adresa legațiunii sau consulatului de carieră, de care depind, trimițând actele pe baza cărora se eliberează pașaportul, împreună cu taxa cuvenită.

Art.73.– Taxele ce se percep pentru eliberarea pașapoartelor sunt cele prevăzute în tariful consular.¹³⁾

Art.74.– În cazul când un grup de cetățeni români, stabiliți într-o țară străină, ar dori să facă o excursiune în România sau într-o țară străină oarecare, consulatul de categoria I-a va putea elibera un pașaport colectiv, dacă autoritățile locale admit asemenea pașapoarte și numai cu autorizarea Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Taxa de perceput pentru asemenea pașapoarte este cea prevăzută în tariful consular.

Art.75.– Dacă dintr-un grup de excursioniști cu pașaport colectiv, venit din România într-o țară străină, se întâmplă ca, la înapoiere, parte dintre excursioniști să mai rămână câteva zile în orașul în care au venit, consulatul va dispune să se cerceteze la autoritățile polițienești locale, dacă acele persoane au fost înscrise în pașaportul cu care au venit excursioniștii și în caz afirmativ le va elibera un certificat de călătorie colectiv, valabil numai pentru înapoiere în România.

Intrare în țară străină fără pașaport

Art.76.– Dacă un cetățean român a intrat în mod clandestin (fără documente de călătorie) în țara în care se află consulatul și autoritățile polițienești îl arestează și îl aduc la consulat pentru a fi înapoiat în țară, i se va lua un interogatoriu. Când din declarațiunile sale s-ar constata că este în adevăr de naționalitate română, i se va elibera un certificat de călătorie valabil numai pentru înapoiere în țară, însoțit de un interogatoriu și de o adresă către autoritățile polițienești române de la graniță, pentru a examina cazul și a cerceta declarațiunile făcute de interesat.

Pe certificatul de călătorie se va pune mențiunea „plecat din țară fără documente de călătorie“.

Înscrierea pașapoartelor în registru

Art.77.– Pașapoartele eliberate cu taxă sau în mod gratuit se vor înscrie chiar în momentul eliberării, într-un registru anume, trimis de minister, completându-se toate datele prevăzute în rubricile registrului.

Pașapoarte de emigrare

Art.78.– Românii care vor prezenta pașapoarte de emigrare, vor putea obține schimbarea lor la expirare, observându-se strict dispozițiunile din legea și regulamentul migrațiunilor și instrucțiunile ministerului. Aceștia vor putea fi și înmatriculați.

Consulii de categoria II-a se vor adresa în asemenea cazuri legațiunii sau consulatului de carieră de care depind.

Viza pașapoartelor străine

Art.79.– Consulatele de categoria I-a vor viza, la cererea scrisă, pașapoartele străinilor care doresc să intre în România, în trecere sau cu oprire în țară, confor-

mându-se întocmai instrucțiunilor special primite de la Ministerul Regal al Afacerilor Străine.

Consulatele de categoria II-a se vor adresa în asemenea cazuri legațiunii de care depind, dacă nu au alte instrucțiuni.

Art.80.– Taxele ce se percep pentru viza pașapoartelor străine sunt prevăzute în tariful consular.

Aceste taxe vor fi majorate pe bază de reciprocitate pentru pașapoartele străinilor ale căror țări percep taxa mai mare decât cele din tariful consular român.

În nici un caz nu se vor percepe taxe mai mici decât cele prevăzute în tariful consular.

Consulatele vor ține însă totdeauna seama de acordurile încheiate în această privință între guvernul român și acele țări.

Art.81.– Vize gratuite nu se vor acorda pașapoartelor străine, decât pentru cazurile prevăzute în tariful consular, iar în alte cazuri, numai pe baza autorizărilor date de minister.

Art.82.– Nu se vor acorda vize pe pașapoarte străine dacă sunt perimate și nici pe un termen mai lung decât al valabilității pașapoartelor.

Art.83.– Dacă un străin, venit din alt oraș, unde există consulat român, se prezintă la viza pașaportului pentru intrarea în România, i se va acorda viza, dacă nu se opune nimic la aceasta.

Art.84.– Persoanelor a căror intrare în România, fie chiar numai în tranzit, este interzisă de autoritățile române, nu li se acordă sub nici un motiv viza pașaportului ce eventual ar cere.

Art.85.– Pentru viza pașapoartelor „Nansen“, consulatele se vor conforma instrucțiunilor primite de la Ministerul Regal al Afacerilor Străine.

Viza pașapoartelor române

Art.86.– Când un cetățean român dorește să călătorească într-o țară străină și dacă pentru aceasta i se pretinde, de consulatul străin respectiv sau de autoritățile polițienești locale, o viză pe pașaport de la consulatul român, acesta va acorda viza, la cerere, în mod gratuit.

Art.87.– Tinerilor români în vârstă de 20–21 ani sau mai mici, care s-ar găsi în asemenea situație, nu li se va acorda viza pașapoartelor decât la cererea scrisă a părinților și numai cu mențiunea că urmează să se prezinte pentru recrutare la consulatul sau legațiunea română din țara în care se duc.

Această mențiune se va pune pe pașaport și în cazul când interesatul ar poseda un certificat de amânarea serviciului militar, eliberat de o autoritate militară română.

Art.88.– Dacă din diferite împrejurări un cetățean român domiciliat în altă circumscripție consulară se prezintă la alt consulat român, fie pentru viză, fie pentru reînnoirea pașaportului expirat, se va da urmare cererii sale cu condiția de a fi la curent cu înmatricularea la consulatul în circumscripția căruia domiciliază. Nefiind în regulă cu înmatricularea nu i se va da curs cererii și va fi obligat să se adreseze consulatului de care depinde, sau să achite taxele neplătite.

Art.89.– Pașapoartele române expirate nu se pot viza nici chiar pentru înapoierea în țară. În asemenea cazuri, se vor elibera pașapoarte noi sau certificate de călătorie în conformitate cu art.71 din acest regulament.

Art.90.– Orice pașaport vizat, cu taxă sau gratuit, se va înscrie în registrul de vize trimise de minister, completându-se toate datele prevăzute în rubricile aceluia registru.

CAPITOLUL II

Atribuțiuni de ofițeri de stare civilă

Ofițeri de stare civilă

Art.91.– Titularii consulatelor de categoria I-a îndeplinesc și funcțiunile de ofițeri de stare civilă în circumscripțiile consulare în care se află, pentru actele de naștere, căsătorie și deces a cetățenilor români.

Art.92.– Numai în caz de imposibilitate absolută, titularul consulatului poate delega pe unul dintre funcționarii săi consulari să-l înlocuiască în calitatea de ofițer de stare civilă.

Această delegațiune trebuie făcută în scris, încheindu-se un proces-verbal, în dublu exemplar, din care unul se va înainta ministerului, iar celălalt va rămâne în arhiva consulatului.

Art.93.– Fiecare consulat de categoria I-a primește de la Ministerul Regal al Afacerilor Străine, înainte de 1 ianuarie al fiecărui an, registrele necesare în care urmează să se înscrie, cu începere de la acea dată, nașterile, căsătoriile și decesele cetățenilor români din circumscripția sa consulară.

Art.94.– În ce privește îndeplinirea atribuțiunilor de ofițeri de stare civilă, consuli se vor conforma întocmai dispozițiunilor din codul civil și din legea și regulamentul actelor de stare civilă.¹⁴⁾

Nașteri

Art.95.– Înscrierea unui nou născut în registrul de stare civilă nu se mai poate face de consulat dacă a trecut termenul de declarație prevăzut de legea actelor de stare civilă.

În acest caz, se vor face cercetări pentru stabilirea exactității declarațiunii, cum și a tuturor datelor necesare înscrierii încheind proces-verbal și se va proceda conform regulamentului actelor de stare civilă.

Art.96.– Extractele de naștere se vor elibera pe formulare trimise de Ministerul Regal al Afacerilor Străine, care se vor completa cu toate datele notate în ele.

Nașteri pe vapoare

Art.97.– Dacă a avut loc o naștere pe un vapor sub pavilion român, comandantul e dator să depună la consulat, îndată ce a ajuns în portul din circumscripția sa, două extracte de pe actul de naștere, dresat conform legii cu acea ocazie.

Unul din aceste extracte, dacă părinții sunt cetățeni români, se va înainta de consulat, Ministerului Regal al Afacerilor Străine, care-l va trimite primăriei comunei căreia aparțin părinții copilului născut, sau numai mama, când tatăl este necunoscut, pentru a fi înscris în registrul stării civile al comunei.

Dacă părinții copilului sunt cetățeni străini, consulatul va transmite o copie de pe actul de naștere consulatului țării căreia aparțin părinții și, în lipsa unui asemenea consulat, legațiunii respective de care depinde.

Art.98.– Consulatul va păstra într-un dosar special extractele de naștere de care se vorbește în articolul precedent și nu va trimite decât o copie legalizată, de pe fiecare, autorităților în drept și persoanelor interesate.

Adopțiune

Art.99.– Formalitățile pentru adopțiunea unui copil se vor împlini la oficiile consulare de categoria I-a în limitele competenței lor de ofițeri de stare civilă prevăzute în legile și convențiunile internaționale în vigoare.

Căsătorii

Art.100.– Consulatele nu pot celebra decât căsătoriile între cetățenii români. În asemenea cazuri, consulatul primește declarațiile de căsătorie făcute pe formulare anume, aflate la cancelaria sa.

Art.101.– Pentru îndeplinirea tuturor formalităților în vederea celebrării unei căsătorii, precum și pentru încheierea actelor de căsătorie, consulatul se va conforma întocmai prescripțiunilor Codului civil român, precum și legilor speciale și regulamentelor în vigoare.

Dispensă

Art.102.– În cazuri de rudenie oprite de lege pentru celebrarea căsătoriei, dispensele se vor da conform codului civil și legii pentru actele de stare civilă.

Publicațiunile de căsătorie

Art.103.– Publicațiile de căsătorie se vor face în condițiunile legii la intrarea cancelariei consulatului, bine expuse la vederea publicului.

Art.104.– Toate actele referitoare la căsătorie vor forma un dosar special pentru fiecare caz, care se va păstra în arhiva consulatului.

Celebrarea căsătoriei

Art.105.– După îndeplinirea tuturor formalităților legale, consulul sau, în lipsa lui, locțiitorul său delegat în regulă, va proceda la celebrarea căsătoriei în localul consulatului.

Cu această ocaziune solemnă, consulul va încinge eșarfa națională și va da citire actelor care constituie dosarul căsătoriei.

În urmă va proceda la celebrarea căsătoriei conform legii.

Legitimarea copiilor

Art.106.– Referitor la legitimarea copiilor născuți înainte de căsătorie se va proceda conform dispozițiunilor Codului civil român.

Decese

Art.107.– În caz de deces al unui cetățean român, consulatul fiind informat, fie de autoritățile locale, fie de familia decedatului, va înscrie decesul în registrul de stare civilă și pe baza certificatului dat de medicul comunei unde a avut loc decesul și o declarație a martorilor ceruți de lege, va elibera extractul de deces.

Înainte de eliberarea extractului de deces, consulatul va verifica, pe baza actelor ce va avea la dispoziția sa, dacă defunctul a fost sau nu cetățean român.

Art.108.– Consulatul va lua măsurile necesare ca să nu se înstrăineze averea rămasă în urma defunctului, în vederea regulării succesiunii, conform dispozițiunilor de mai jos, prevăzute în capitolul următor.

Art.109.– Consulatul va informa Ministerul Afacerilor Străine de decesul oricărui cetățean român, dând toate lămuririle necesare cu privire la acel decedat, pentru a se informa familia sa, în cazul când e originar din România.

În același timp va trimite și extractul de deces convenit, precum și documentele doveditoare că defunctul era cetățean român.

Dacă extractul de deces a fost eliberat de autoritățile locale, se legalizează și se înaintează Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Art.110.– În cazul când un cetățean român a decedat în altă localitate decât cea în care se află reședința consulară, consulatul va cere autorităților în drept extractul de deces și, după ce va legaliza semnătura și sigiliul autorităților în drept, îl va înainta Ministerului Regal al Afacerilor Străine cu toate lămuririle necesare.

Decese pe vapoare

Art.111.– Dacă s-a întâmplat un deces pe un vapor românesc, care s-a oprit în portul în care există consulat român, se va proceda ca în caz de naștere, după cum se prevede în art.97 din regulamentul de față.

Înscrierea actelor în registrul de stare civilă

Art.112.– Actele referitoare la nașteri, căsătorii și decese, se înscriu imediat în ordinea în care s-au ivit, în registrele de stare civilă, trimise de Ministerul Regal al Afacerilor Străine.

Art.113.– În primele zile ale lunii ianuarie, unul din registrele de stare civilă se restituie de consulat Ministerului Regal al Afacerilor Străine, încheindu-se pe registru cuvenitul proces-verbal, în care se va arăta câte nașteri, căsătorii și decese s-au înscris în el în cursul anului expirat.

Dacă nu s-a înscris nici un act, se va face această mențiune în procesul-verbal. Celălalt registru, parafat și încheiat, se va păstra în arhiva consulatului.

Consulii de categoria II-a și actele de stare civilă

Art.114.– Consulii de categoria II-a neavând atribuțiuni de ofițeri de stare civilă, vor sfătui pe cetățenii români domiciliați în circumscripția lor, să se pună în regulă cu legile țării în care se află, în privința nașterilor, căsătoriilor și deceselor și să-și procure actele relative necesare, care vor fi legalizate de consuli.

Situațiunea cetățenilor români din această categorie se va nota în registrul matricul al consulatului.

CAPITOLUL III

Atribuțiuni de notariat

Sucesiuni. Protecțiunea incapabililor

Art.115.– Consulii de categoria I-a au dreptul să exercite în circumscripțiile consulare toate atribuțiunile pe care le au tribunalele țării lor, în ceea ce privește actele de notariat.

De asemenea, ei exercită protecțiunea minorilor și altor incapabili, bineînțeles numai față de cetățenii români, domiciliați în circumscripțiunile consulare, care cer în scris și au nevoie de această asistență, în limitele stabilite de convențiile internaționale, dreptul ginților și uzul consacrat.

Legalizarea semnăturilor și autentificarea actelor

Art.116.– Consulii au calitatea de a legaliza semnăturile și a autentifica actele cetățenilor români, după ce vor fi constatată identitatea persoanelor contractante.

În asemenea cazuri, persoanele interesate vor fi obligate să subscrie actele la cancelaria consulatului, în prezența consulului sau a delegatului său.

Vor putea de asemenea legaliza și autentifica în aceste condițiuni actele străinilor, dacă acele acte sunt destinate a produce efecte în România.

Art.117.– Consulul este autorizat să legalizeze semnăturile puse pe actele eliberate de autoritățile principale din circumscripția consulară, dar nu poate să ateste conținutul lor, ci numai semnătura și sigiliul autorității de la care emană actul.

Înainte de legalizare, va controla dacă semnătura și sigiliul corespund cu speci-menele primite la timp, de la autoritatea locală respectivă, pentru a se constata în mod sigur că actul pentru care se cere legalizarea a fost semnat de funcționarul autorizat pentru aceasta.

Art.118.– Dacă se prezintă la consulat un act pentru legalizarea semnăturii și sigiliul unei autorități subalterne autorității principale, nu se va face legalizarea, interesatul urmând să se adreseze autorității principale și apoi să se prezinte la consulat pentru legalizarea semnăturii și sigiliului acesteia.

Art.119.– Consulul nu va putea legaliza semnătura și sigiliul unei autorități din țară, puse pe un act ce urmează să fie utilizat în țara în care se află consulatul, decât dacă acel act este investit și cu legalizarea prealabilă a Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Autentificarea actelor

Art.120.– Autentificarea unui act se va face în conformitate cu legile țării, în urma cererii scrise a interesaților.

Actul încheiat de părți, a căror identitate a fost stabilită în oficiul consular, va fi mai întâi citit în auzul părților de către consul, asistat de un funcționar consular, făcând funcțiunea de grefier, și după ce ele vor declara că actul exprimă libera lor voință și că e scris de ele, sau de altă persoană, cu consimțământul lor, îl vor semna în prezența consulului. Persoana care nu știe să semneze va semna prin punere de deget, făcându-se mențiune despre aceasta în procesul-verbal respectiv.

După îndeplinirea acestei formalități se va încheia în josul actului, începând imediat după semnăturile interesaților, procesul-verbal de autentificare, care va fi semnat de consul și de asistentul său, aplicându-se și sigiliul consulatului.

Procesul-verbal de autentificare va cuprinde toate mențiunile prevăzute în legea pentru autentificarea actelor.

Actul autentificat se va viza pe fiecare filă sus, pentru neschimbare.

În arhiva consulatului se va păstra petițiunea prin care s-a cerut autentificarea și câte un exemplar al actelor autentificate.

Art.121.– Actele referitoare la proprietățile imobiliare, situate în România, încheiate între conaționali, vor cuprinde cât se poate de precis, descrierea imobilelor, numărul cadastrului, dacă există, limitele lor etc., cu un cuvânt tot ce trebuie pentru constatarea identității lor.

Testamente. Succesiuni

Art.122.– Consulul este competent să primească în depozit testamente de la cetățenii români.

Testamentul se depune cu petițiune. Plicul în care este închis trebuie să fie sigilat cu sigiliul de ceară personal al testatorului.

În petițiunea cu care se depune testamentul se va face mențiune despre acesta și de forma și culoarea plicului. Plicul va fi prevăzut cu semnătura depunătorului pe verso și pe părțile unde se lipește plicul. Petițiunea se va înregistra iar numărul și data înregistrării se vor nota pe plicul care conține testamentul.

Depunătorului i se va elibera din partea consulatului o recipisă de primire, în care se va nota numărul de înregistrare al petițiunii cu care s-a depus testamentul.

Art.123.– Consulatul va informa Ministerul Regal al Afacerilor Străine ori de câte ori se primește în depozit un testament.

Art.124.– Consulatul nu are voie să redacteze testamente precum și nici un alt act de notariat.

Depozite de bani sau alte valori

Art.125.– Consulatele nu vor primi în depozite sume de bani sau acte de valoare, decât numai cu autorizarea Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

În cazuri urgente și când nu există alt mijloc de a pune în siguranță valorile, consulul le va primi, în mod provizoriu, cerând în urmă autorizarea ministerului.

Consulul este personal răspunzător de depozitele ce i se încredințează.

Inventarul averii în urma unui deces

Art.126.– În caz de deces al unui cetățean român, se va proceda imediat, în urma cererii scrise a părților interesate, sau chiar din oficiu în lipsa rudelor, la inventarierea averii rămasă și se va încheia un proces-verbal în regulă de cele constatate, semnat de funcționarul consular care a făcut inventarul și de persoanele care au cerut inventarierea.

Copie de pe inventar se va încredința interesaților sub îngrijirea și paza cărora se va lăsa averea găsită.

Pentru conservarea averii, dacă consulatul va găsi că este nevoie, va putea cere concursul autorităților locale.

Toate măsurile de mai sus se vor lua cu respectarea legilor locale.

Art.127.– Dacă în localitate nu se află nici o rudă a defunctului, obiectele rămase de pe urma sa, după ce vor fi inventariate, se vor închide în casă și se vor sigila ușile.

Proprietarul casei sau în lipsa lui, portarul imobilului, va fi însărcinat cu funcțiunea de custode. Aceste măsuri se vor lua cu respectarea legilor locale.

Obiectele de valoare și sumele de bani vor fi ridicate, după ce au fost trecute în inventar, și depuse la consulat, informând Ministerul Regal al Afacerilor Străine despre aceasta.

Art.128.– Dacă defunctul a avut sume de bani depuse la o bancă oarecare din localitate, consulatul va scrie oficial băncii sau prin mijlocirea autorității locale, că banii se vor ține la dispoziția succesiunii, căreia se va remite prin consulat la regularea ei.

Ministerul va fi informat despre aceste sume de bani.

Art.129.– Toate cheltuielile necesitate de operațiunile menționate în articolele precedente, cum și cele de înmormântare, se vor achita din succesiune.

Art.130.– Consulatul va informa Ministerul Regal al Afacerilor Străine de toate măsurile luate cu privire la succesiunea unui cetățean român și va înainta un raport amănunțit însoțit de inventar, testament (dacă există) și de orice alte documente găsite, necesare regulării succesiunii.

Consulatul va arăta, dacă a putut afla, cine sunt moștenitorii legali și unde se găsesc.

Art.131.– Consulatul nu va lua nici o altă măsură referitoare la regularea unei succesiuni, până ce nu va primi instrucțiunile necesare din partea Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Art.132.– Consulatul va îngriji să nu se întârzie cu îndeplinirea formalităților necesare regulării unei succesiuni.

Art.133.– Dacă ministerul aprobă vânzarea obiectelor rămase dintr-o succesiune, în urma propunerii consulatului, care o va face întotdeauna când va constata că păstrarea lor necesită cheltuieli prea mari și poate ar întrece cu timpul valoarea ce au, ori s-ar strica printr-o lungă conservare, consulatul va proceda la vânzarea, prin licitație publică, în conformitate cu legea.

Art.134.– În cazul când obiectele rămase reprezintă o valoare mică, pentru vânzarea cărora, prin licitație publică, cheltuielile necesitate de formalitățile cuvenite ar întrece valoarea lor sau ar fi egale cu ea, consulatul va vinde direct, cui se va putea, prin bună învoială.

Art.135.– Măsurile ce se pot lua cu privire la imobilele din succesiune trebuie să fie în concordanță cu legile țării în care se află și cu convențiile încheiate între guvernele respective.

Protecțiunea incapabililor

Art.136.– Consulii vor putea exercita protecțiunea minorilor, a alienaților și altor incapabili, luând toate măsurile de pază și conservare în ce privește persoana și patrimoniul lor până când autoritățile competente vor proceda la organizarea tutelei și la instituirea organelor legale de protecțiune a acestor incapabili.

CAPITOLUL IV **Chestiuni maritime**

Patente de sănătate ale vapoarelor

Art.137.– Consulii de ambele categorii din porturile maritime vor viza, cu taxa prevăzută în tariful consular, patentele de sănătate și călătorie ale vapoarelor străine de comerț și călători, precum și ale vaselor societăților particulare române, care se duc în porturile noastre.

Art.138.– La viza patentelor, consulul va menționa starea sanitară a portului de plecare, ținând seamă de convențiile sanitare internaționale referitoare la bolile epidemice și contagioase cu caracter periculos.

Art.139.– În caz de boli epidemice sau contagioase ce s-ar ivi în portul în care se găsește consulatul, sau în alt punct din circumscripția sa, consulul e dator să informeze telegrafic legațiunea de care depinde și Ministerul Regal al Afacerilor Străine.

Art.140.– Spre a avea dreptul să ancoreze într-un port românesc, un vapor este obligat să aibă viza unui singur consulat român de pe parcursul străbătut.

De regulă această viză urmează să se ceară de la consulatul din ultimul port străin, în care a oprit vasul înainte de a intra în portul românesc.

Art.141.– Dacă un vas a obținut viza patentei de la un consulat român dintr-un port oarecare și în cursul călătoriei spre România a primit ordin să se oprească pentru diferite operațiuni în portul următor, la plecarea spre țară, e obligat a obține viza patentei și de la consulatul român din acest din urmă port, pentru a se menționa starea sanitară de acolo.

Aceasta a doua viză se va acorda gratuit.

Art.142.– Rolul de echipaj al unui vas urmează să fie vizat de consulat la cerere.

Dacă e nevoie de schimbări în personalul vasului, care pot surveni în portul în care se află consulatul de categoria I-a sau a II-a, aceștia vor introduce modificările necesare cerute, ștergerile din rol sau înscrierea unuia sau mai multor marinari.

Art.143.– Orice viză de patentă sau rol de echipaj se va înscrie în registrul de viza patentelor trimis de minister, completându-se toate rubricile prevăzute în el.

Inspecția vaselor

Pavilionul românesc pe vapor

Art.144.– Consulul are dreptul de inspecție pe vasele românești de comerț și călători, în ce privește starea sanitară și echipajul vaselor.

Art.145.– Consulul va supraveghea ca pavilionul românesc să nu fie utilizat decât de vasele românești, care posedă autorizarea în regulă din partea autorităților românești respective.

Art.146.– În caz de infracțiune din partea vreunui vas, consulul va raporta de urgență ministerului și va informa și căpitanii porturilor românești pentru a lua măsurile cuvenite la sosirea eventuală în acele porturi a vaselor care au arborat pavilionul românesc în mod ilegal.

În același timp, consulatul va face interveniri și pe lângă autoritățile de la reședința sa în vederea aceluiași măsuri.

Vânzarea vaselor

Art.147.– Dacă un vas străin este vândut unui român, sau dacă un român își construiește într-un șantier străin un vas, proprietarul este ținut pentru a avea dreptul să navigheze sub pavilion românesc, să ceară consulatului de categoria I-a naționalizarea vasului, iar consulatul va îndeplini formalitățile necesare, pe baza actelor de proprietate ale vasului.

În cererea adresată, proprietarul va declara și portul românesc la căpitania căruia dorește să fie înregistrat.

Art.148.– Consulatul va înainta ministerului toate actele primite, cerând naționalizarea vasului, conform Codului comercial maritim român.

Art.149.– Consulatul de categoria I-a la cererea părților interesate va face, pe actul de naționalitate al vasului, mențiune de actele translativ sau declarative referitoare la proprietatea vasului.

Această mențiune se va face pe baza actului autentic, translativ sau declarativ de proprietate.

Se va păstra o copie de pe acest act în arhiva consulatului, iar o altă copie se va înainta ministerului, pentru a fi trimisă căpitaniei portului unde este înregistrat vasul.

Art.150.– Dacă vasul urmează să plece în călătorie spre țară, consulatul de categoria I îi va elibera o patentă cu mențiune *provizorie* și valabilă, numai pentru o călătorie de ducere într-unul din porturile românești, specificându-se portul. Cu această ocaziune, proprietarul va cere acolo naționalizarea vasului.

De asemenea și rolul de echipaj va fi tot „*provizoriu*“.

Art.151.– Dacă vasul e nevoit să plece cu încărcătură într-un port străin și nu poate aștepta primirea patentei definitive din țară, i se va elibera o patentă provizorie ca mai sus, care se va retrage la primirea celei definitive.

Art.152.– Când un român dorește să-și vândă vasul unui străin, într-un port din circumscripția consulatului român de categoria I, acesta va cerceta dacă nu sunt restricțiuni puse de guvernul român în privința înstrăinării unor asemenea vase. În orice caz, consulul va raporta cazul Ministerului Regal al Afacerilor Străine, pentru autorizare și numai în urma răspunsului primit va îndeplini formalitățile necesare cerute și va retrage documentele care dădeau vasului dreptul de a naviga sub pavilion românesc, înaintându-le Ministerului Regal al Afacerilor Străine, pentru a fi remise căpitaniei portului unde vasul fusese înregistrat.

Art.153.– În cazul când vânzarea unui vas românesc se face prin consulatul român, acesta va observa dacă pe actul de proprietate sunt înscrise sume ce datorește vasul cu privilegiu și, în caz afirmativ, ele vor fi achitate cu precădere ca și taxele cuvenite statului, reținându-se din prețul vânzării.

Se va proceda la fel și cu salariile echipajului, precum și alimentele și cărbunii sau orice alte furnituri ale vasului, rămase neachitate.

Debarcarea marinarilor

Art.154.– În cazul când unul sau mai mulți marinari români de pe un vas românesc sau străin, după plecarea din țară, nu mai pot continua călătoria și au cerut debarcarea ori sunt debarcați de comandantul vasului în portul în care se află consulatul român, acesta va cere Agenției Maritime, care reprezintă vasul în acel port, să repatrieze, pe cheltuiala sa, pe cei debarcați.

Pierderea documentelor unui vas

Art.155.– Dacă în cursul călătoriei, comandantul unui vas pierde documentele vasului, consulul de categoria I, după ce se va asigura prin cercetări amănunțite că pierderea nu e simulată, va elibera un permis de navigație provizoriu, până la înapoierea vasului în România, unde căpitania portului, la care este înscris vasul, îi va elibera alte acte definitive.

Art.156.– Comandatul vasului și ofițerii de bord vor face declarațiuni scrise înaintea consulului în cancelaria consulatului, dacă pe actul de naționalitate pierdut era sau nu vreo inscripție referitoare la acte translativă sau declarative de drepturi și datorii și, în caz afirmativ, le va înscrie și pe permisul de călătorie provizorie ce i-a eliberat.

De asemenea va înscrie orice alte note declarate de comandant, că se aflau pe actul pierdut.

În permisul provizoriu de călătorie se vor înscrie și oamenii de echipaj, întocmai ca pe un rol de echipaj.

Avarie la mărfuri și vapoare

Art.157.– În caz de avarie suferită de mărfurile încărcate pe un vas sau de aruncarea lor în mare din cauza furtunii, consulul de categoria I-a, după primirea raportului scris al comandantului vasului, la cererea scrisă a acestuia, va proceda la cercetarea cazului, conform legii, luând un interogator amănunțit fiecărui membru din echipajul vasului, în localul consulatului.

Răspunsurile date vor fi subscribe de interogat și consemnate într-un proces-verbal, încheiat anume cu ocazia cercetărilor.

Procesul-verbal se va păstra în arhiva consulatului și, la cererea comandantului sau a persoanelor interesate, se vor elibera copii legalizate după el.

Consulatul va aduce la cunoștința ministerului cazul de avarie întâmplat.

Expertii pentru evaluarea pagubelor

Art.158.– Dacă în urma ciocnirii a două vase, din care unul sub pavilion românesc și altul străin sau ambele române, ar rezulta o avarie a unuia din cele două vase sau la amândouă, și în cazul când părțile nu s-au înțeles asupra despăgubirilor prin bună învoială, consulatul de categoria I va face cercetările necesare, procedând ca la art. precedent.

La cererea scrisă a părților va numi experții necesari, conform codului maritim.

Cererea de numire a experților și repartitiunea pagubelor, propusă de experți, vor fi supuse autorității consulare române sau autorității locale competente.

Experții, după ce vor depune legiuitul jurământ, vor proceda la expertiza pagubelor și vor depune apoi consulatului raportul asupra constatării făcute.

Art.159.– Onorariul convenit experților și fixat dinainte se va achita de consulat la primirea raportului, din suma depusă de interesat la consulat, deodată cu cererea de numire a experților.

Art.160.– În cazurile prevăzute de art.158 și 159, consulatele de categoria II vor putea lucra, numai după ce vor cere și obține, în acest scop, autorizarea legațiunii respective.

Naufragiu

Art.161.– Consulii sunt datori să dea tot sprijinul necesar vaselor naționale și echipajelor în cazul când sunt informați că se găsesc în pericol de naufragiu.

Ei vor lua de urgență, de acord cu agențiile maritime respective, măsurile necesare pentru a le veni în ajutor și vor întrebuița toate mijloacele posibile directe sau prin intermediul autorităților locale, conformându-se legilor și uzanțelor locale, pentru salvarea echipajului și a vasului și pentru repatrierea marinarilor români.

Art.162.– Consulatul nu va angaja statul la acoperirea cheltuielilor necesare în asemenea împrejurări de naufragiu, fără autorizarea prealabilă a Ministerului Regal al Afacerilor Străine, căruia se va adresa telegrafic, informând în același timp și legațiunea.

Art.163.– În ce privește obiectele ori sumele de bani provenind de la un vas comercial naufragiat și depuse la consulat de comandantul sau de ofițerii vasului, consulii vor raporta de urgență Ministerului Regal al Afacerilor Străine, cerând instrucțiuni.

Se va arăta în raport dacă vasul datorează vreo sumă tezaurului public, pentru taxe, precum și pentru salariile marinarilor.

Consulii se vor conforma în asemenea cazuri legilor maritime și instrucțiunilor ministerului.

Marinari

Părăsirea serviciului

Insubordonanță

Art.164.– În caz de părăsirea serviciului de către un marinăr aparținând unui vas de comerț român, consulii, în urma cererii în scris a comandantului vasului, vor face toate intervențiile necesare pe lângă autoritățile locale, dacă există o convenție specială între guvernele respective în această privință, pentru prinderea dezertorului și remiterea lui căpitanului vasului, mai ales dacă e dovedit că lipsa lui de pe vas aduce prejudicii în ceea ce privește continuarea călătoriei, ori dacă a sustras efecte, bani etc., de pe vas.

Art.165.– În caz de insubordonanță din partea marinarilor de pe vasele de comerț și în urma cererii scrise a comandantului vasului, consulul va interveni pentru restabilirea ordinii și arestarea celor plecați de pe vas.

Consulul va încheia un proces-verbal în asemenea cazuri, consemnând în el depozitiile martorilor, dacă sunt, precum și ale marinarilor acuzați.

Vase de război

Art.166.– Când Ministerul Regal al Afacerilor Străine informează consulatul că unul sau mai multe vase de război naționale vor sosi în portul din circumscripția sa, consulul va lua contact cu autoritățile militare ale portului în vederea primirii lor, conform programului stabilit mai dinainte între cele două guverne, prin mijlocirea legațiunii respective.

Consulul se va pune de acord cu comandantul vasului militar sosit în port în privința vizitelor și onorurilor ce urmează să i se dea, conform regulamentului și uzanțelor în vigoare.

Art.167.– Dacă un marinar de pe un vas militar sosit într-un port străin a dezertat, consulul, în urma cererii scrise a comandantului vasului, va raporta cazul de urgență legațiunii regale, care va dispune cele de cuviință.

Internarea marinarilor bolnavi în spitale

Art.168.– În caz de boală gravă, dacă un membru al echipajului unui vas de comerț sau militar, aflat în portul din circumscripția consulară, trebuie debarcat și internat într-un spital din localitate, comandantul vasului va informa în scris pe consul, rugând să i se dea concursul necesar.

Art.169.– Cheltuielile de întreținerea bolnavului în spital și de repatriere vor fi suportate de vasul căruia el aparține.

Comandantul vasului va depune, fie la consulat, fie la direcția spitalului, sumele necesare în momentul internării, pentru acoperirea cheltuielilor de îngrijire.

Cheltuielile de repatriere se vor achita consulatului, tot de comandantul vasului.

Registrul statistic al vaselor intrate în port

Art.170.– Consulatul va ține un registru de intrare și ieșire al vaselor românești în portul din circumscripția sa consulară și va trimite Ministerului Regal al Afacerilor Străine, trimestrial, un tablou al acestor vase, menționând numele și tonajul lor, numele comandantului, felul și tonajul încărcăturii, precum și orice date ce ar crede utile.

CAPITOLUL V

Atribuțiuni generale

Chestiuni economice, comerciale etc.

Art.171.– Consulii de categoria I-a și a II-a sunt obligați să înainteze la fiecare două luni, oricând se simte nevoie, cei dintâi, Ministerului Regal al Afacerilor Străine și legațiunii, iar ceilalți legațiunii de care depind, rapoarte informative cu privire la situația economică, în genere, comercială, financiară, industrială etc., a țării în care se află consulatul.

Prin aceste rapoarte se vor da toate amănunțele necesare cunoașterii cât se poate de bine a chestiunii la care se referă.

Se va da în special chestiunilor comerciale cea mai mare atențiune cu privire la importul și exportul diferitelor produse animale și materii prime sau fabricate, arătându-se cu date statistice oficiale întreaga mișcare comercială.

Se vor trimite informațiuni cât de des asupra mersului pieții (prețurile mărfurilor, în diferite centre comerciale din circumscripția consulară respectivă).

Art.172.– Consulul va căuta prin toate mijloacele să cunoască bine situația reprezentanților de comerț și comercianților serioși din circumscripția sa consulară.

Certificate de originea mărfurilor

Art.173.– Consulii de categoria I-a și a II-a vor elibera certificate de originea mărfurilor și vor legaliza asemenea certificate eliberate de camera de comerț pentru mărfurile destinate României, după ce se vor fi încredințat că acele mărfuri sunt în adevăr de origine din țara în care funcționează consulatul.

În această privință va ține seamă de convențiile încheiate cu diferite țări și de instrucțiunile date de Ministerul Regal al Afacerilor Străine.

Informațiuni comerciale

Art.174.– Dacă o firmă comercială ori o cameră de comerț din țară, va cere informațiuni asupra vreunui comerciant, consulatul va culege acele informațiuni și le va comunica interesatului, menționând în mod expres că el nu angajează întru nimic răspunderea autorităților.

În același mod se va proceda și când se va cere să se recomande persoanele de specialitate, pentru a se stabili cu ele legături comerciale ori avocați pentru susținerea proceselor ce eventual ar avea în acea țară, cu mențiunea expresă că o asemenea recomandățiune nu angajează întru nimic răspunderea autorităților.

Art.175.– Consulii de ambele categorii sunt datori a căuta întotdeauna să fie la curent cu situațiunea economică, comercială etc. a țării noastre, spre a putea da în orice moment, în țara în care se află, toate relațiile ce li s-ar cere de persoanele interesate.

În acest scop se vor întocmi la consulat dosare speciale, cu informațiuni comerciale, etc., primite de la minister sau de la diferite alte autorități din țară.

Consulii se vor adresa pentru asemenea informații direct și camerelor de comerț din țară.

Raport general de finele anului

Art.176.– La finele fiecărui an consulii de categoria I-a vor adresa ministerului și legațiunii, iar cei de categoria II-a, legațiunii sau consulatului de carieră de care depind, un raport general, expunând întreaga activitate a consulatului din cursul anului și menționând natura diferitelor chestiuni de care s-a ocupat.

CAPITOLUL VI

Corespondența consulară

Art.177.– Consulii de categoria I-a adresează corespondența oficială pentru orice fel de afaceri direct Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Rapoartele diferitoare la chestiuni economice, comerciale etc. ori informative, cu caracter politic, se vor adresa ministerului și în același timp se vor trimite în copie și legațiunii regale de care depind.

Art.178.– Consulii de categoria II-a se vor adresa numai legațiunii de care depind.

Numai în cazuri excepționale, când vor fi întrebați direct de minister asupra unei chestiuni oarecare, consulii de categoria II-a vor răspunde ministerului, dând informațiunile cerute.

Art.179.– Corespondența oficială se va face numai în limba română.

Se va face excepție pentru consulii de categoria II-a care nu cunosc limba română și care se vor servi de limba franceză.

Art.180.– Întreaga corespondență a consulatului este secretă și este absolut interzis consulilor de ambele categorii să o dea publicității sau să dea copii de pe ea, fără autorizarea specială a ministerului.

Art.181.– Consulii nu pot corespunde cu redacțiile ziarelor străine ori din țară, pentru publicare de articole sau de broșuri cu conținut politic, sau de orice fel, fără autorizarea prealabilă a ministerului, căruia îi va trimite copie de pe articolele sau broșurile ce ar dori să publice.

De asemenea nu vor putea servi ca corespondenți, fie pentru ziarele străine, fie pentru cele din țară.

CAPITOLUL VII

Tariful consular

Încasările consulare

Art.182.– Taxele ce urmează să fie plătite de cei ce se adresează consulatului pentru diferite lucrări sunt cele prevăzute în tariful consular.

Consulii de ambele categorii se vor conforma întocmai acestui tarif pentru încasarea taxelor, executând în mod riguros instrucțiunile Ministerului Regal al Afacerilor Străine, referitoare la aplicarea lui.

Șefii oficiilor consulare sunt răspunzători personal de orice abateri de la aplicarea tarifului consular.

Art.183.– Pentru orice taxă plătită se aplică, pe actele liberate, timbre consulare corespunzătoare sumei încasată.

Art.184.– Timbrele aplicate pe acte se anulează cu sigiliul de tuș al consulatului.

Art.185.– Este absolut interzis a se nota pe acte suma încasată în cifre sau litere, fără să se fi aplicat timbre consulare.

Asemenea procedare nu dă valabilitate actului încheiat.

Art.186.– Sub nici un cuvânt nu se vor încasa, de la persoanele care se adresează consulatului, taxe care nu sunt prevăzute în tariful consular, cum ar fi de exemplu

pentru formulare de petițiuni, sau pentru urgența rezolvării unei lucrări (zise: taxe de urgență), sau sub orice formă ar fi.

Art.187.– Dacă șeful consulatului găsește că este absolut necesar pentru bunul mers al serviciului să se imprime, spre a fi distribuite contra unei taxe, publicului ce se prezintă la consulat, formulare anumite pentru interogatorii, petițiuni etc., se va adresa Ministerului Regal al Afacerilor Străine pentru autorizare.

Art.188.– Taxele ce se încasează conform tarifului consular, precum și echivalentul monedei în care se face încasarea, conform instrucțiunilor ministerului, se vor afișa la intrarea cancelariei consulatului, la un loc bine vizibil, pentru ca publicul să poată lua cunoștință de ele.

Art.189.– Sumele încasate se înscriu, în momentul aplicării timbrei consulare, în registrul jurnal, completându-se toate datele prevăzute în rubricile respective pentru ușurința controlului.

Fiecare sumă înscrisă în registrul jurnal trebuie să corespundă cu afacerea la care se referă petițiunea adresată de cel interesat consulatului și cu numărul de înregistrare.

Art.190.– Copie exactă și certificată de pe registrul jurnal se va înainta ministerului la data fixată de acesta, împreună cu sumele încasate și cu un borderou al timbrei consulare, din care să rezulte în mod clar situația lor: cele întrebuințate și cele rămase în depozit până la acea dată.

Aceste operațiuni, în ce privește consulatele de categoria II-a, se vor face prinlegațiuni sau consulatele de categoria I-a, de care depind, și în conformitate cu instrucțiunile ministerului.

Art.191.– Timbrele consulare ca și încasările se păstrează la consulat, de către șeful oficiului, care este personal răspunzător de manipularea lor.

Orice pierdere din timbrele consulare ori din sumele încasate se va acoperi din salariul titularului oficiului.

CAPITOLUL VIII Arhiva consulatului

Registre — Sigilii — Inventar

Art.192.– Consulatele de ambele categorii vor păstra arhiva oficiului în cea mai perfectă regulă în cancelaria oficiului.

Art.193.– Fiecare gene de afacere va forma un dosar special, sau mai multe, după numărul afacerilor.

Hârțiile vor fi aranjate în dosar, în ordinea numărului de înregistrare.

Pe coperta dosarului se va nota genul afacerii cuprinsă în el și numărul său de ordine.

Art.194.– Numărul dosarelor se va forma pe ani și după felul afacerilor, la fiecare oficiu consular.

La finele lunii decembrie din fiecare an, hârtiile cuprinse în ele se vor fixa în dosarele respective.

Art.195.– Registrul de intrare și ieșirea hârtiilor se va ține în ordine perfectă.

Orice hârtie primită la consulat se va înregistra în momentul primirii.

Art.196.– Numărul de ieșire al unei hârtii trebuie să fie același ca și cel de intrare, iar data ieșirii va fi aceea când s-a expedit hârtia.

Art.197.– Toate actele trebuie să fie învestite cu sigiliul oficiului.

Sigiliul de ceară se va aplica ori de câte ori va fi nevoie.

Inventarul

Art.198.– Toată averea imobilă și mobilă a unui oficiu consular se va înscrie în fiecare an într-un inventar, al cărui formular se va trimite Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Șeful oficiului este personal răspunzător de buna păstrare a acestei averi și nici o înstrăinare din ea nu se va face fără autorizarea ministerului, chiar când unele obiecte s-au deteriorat și conservarea lor ar fi inutilă.

Inventarul se va înainta ministerului în fiecare an în luna ianuarie și copie de pe el se va păstra în arhiva consulatului.

Art.199.– Valoarea mobilelor și diferitelor obiecte care constituiesc averea oficiului, trecută în inventar, trebuie să corespundă exact cu aceea din facturile de cumpărare trimise ca acte justificative ministerului și ale căror copii se păstrează și în arhiva consulatului.

Art.200.– Titularul oficiului, la predarea serviciului succesoriului său, când este cazul, va preda și averea oficiului după inventarul oficial.

Succesorul va lua în primire numai mobilele și obiectele care corespund întocmai cu cele din inventar.

Orice observațiuni ar avea de făcut cu această ocaziune se vor nota în procesul-verbal de luarea în primire a averii oficiului și se vor raporta ministerului.

Art.201.– Pentru timbrele consulare și sumele de bani aflate în casa oficiului, pe lângă procesul-verbal încheiat cu ocazia remiterii serviciului, se vor face borderouri conform instrucțiunilor ministerului, căruia vor fi înaintate cu raport în regulă.

CAPITOLUL IX

Dispozițiuni finale

Art.202.– În cazul când convențiile internaționale și legile țării în care se află consulatul nu se opun, se va fixa pe fațada clădirii oficiului consular *pajura țării* (ecusonul), trimisă de minister.

De asemenea se va arbora drapelul național pe clădirea oficiului la sărbătorile naționale și în oricare alte zile stabilite de uzanțele locale, de acord cu celelalte consulate străine.

Art.203.– Consulii generali, consulii și viceconsulii de ambele categorii au dreptul să poarte uniforma consulară stabilită de Ministerul Regal al Afacerilor Străine, pentru fiecare grad, la anumite recepții și serbări oficiale fixate prin uzanțele locale, de acord cu colegii lor străini.

Art.204.– Toate dispozițiunile din prezentul regulament se vor aplica și de legațiuni, acolo unde ele exercită și atribuțiuni consulare.

Art.205.– Pentru orice alte chestiuni care nu sunt prevăzute în acest regulament, consulatele de ambele categorii vor cere instrucțiuni, cele de categoria I-a de la Ministerul Regal al Afacerilor Străine, și cele de categoria II-a de la legațiunile de care depind.

Art.206.– Regulamentul consular, aprobat prin decretul domnesc din 12 ianuarie 1880, cu modificările ulterioare, este desființat prin prezentul regulament consular.

(**Monitorul Oficial**, nr.255 din 4 noiembrie 1937, pp.8 654–8 664)

DECRET PENTRU MODIFICAREA ART.14, 17 ȘI 29
DIN LEGEA DE ORGANIZARE A MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE

CAROL al II-lea,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului președintelui Consiliului nostru de Miniștri și miniștrilor noștri secretari de stat la departamentele Afacerilor Străine, Finanțe și Justiție cu nr.23 685 din 19 aprilie 1938;

Văzând jurnalul Consiliului de Miniștri nr.813 din 1938 și avizul Consiliului legislativ nr.63 din 19 aprilie 1938;

În virtutea art.98 din Constituție;

Am decretat și decretăm:

Art. unic.– Articolele 14, 17 și 29 din legea de organizare a Ministerului Afacerilor Străine se modifică precum urmează:

Art.14.– Țara este reprezentată în străinătate prin ambasadori, miniștri plenipotențieri și trimiși diplomatici și consulari.

Prin înalt decret regal, unele legațiuni pot fi ridicate la rangul de ambasade.

Art.17.– Titlul și rangul trimișilor diplomatici și agenți consulari se fixează, potrivit uzurilor internaționale, prin decret regal.

Art.29.– Personalul serviciului diplomatic cuprinde:

- 1) Ambasadori; 2) Miniștri plenipotențieri cl.I-a și a II-a; 3) Consilieri de legațiune;
- 4) Secretari de legațiune cl.I-a, cl. a II-a și cl. a III-a și 5) Atașați de legațiune.

Dat în București, la 28 aprilie 1938

CAROL

Președintele Consiliului de Miniștri
Miron
Patriarhul României

Ministrul Afacerilor Străine
N.P. Comnen

Ministru de Finanțe
Mircea Cancicov

Ministrul Justiției
Victor Iamandi

Nr.1 655

(Monitorul Oficial, nr.97 din 29 aprilie 1938, p.2 132)

DECRET REFERITOR LA EXIGENȚELE PRIVIND CĂSĂTORIA
MEMBRILOR CORPULUI DIPLOMATIC

CAROL al II-lea,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori sănătate.

Asupra raportului președintelui Consiliului nostru de Miniștri și al ministrului nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine nr.1 918 din 1938;

Văzând jurnalul Consiliului de Miniștri nr.889 din 1938;

Văzând avizul Consiliului legislativ nr.72 din 1938;

În temeiul art.88 din Constituțiune,

Am decretat și decretăm:

Căsătoria membrilor corpului diplomatic

Art.I. Membrii corpului diplomatic sau ai corpului consular și funcționarii Ministerului Regal al Afacerilor Străine se pot căsători numai în urma unei autorizațiuni prealabile dată în scris de ministrul Afacerilor Străine.

Art.II. Dacă persoanele arătate la articolul precedent voiesc să se căsătorească cu un străin, autorizațiunea se va da de ministrul Afacerilor Străine numai în urma unei înalte încuviințări.

Art.III. Pentru obținerea autorizațiunii este necesar a ne justifica:

- a) Onorabilitatea viitorului soț și a familiei acestuia;
- b) Cetățenia viitorului soț;
- c) Avera personală a solicitantului, cât și a viitorului soț;
- d) Condițiunile în care contractul matrimonial intervine.

Art.IV. Membrii corpului diplomatic sau consular, cum și funcționarii Ministerului Regal al Afacerilor Străine, care se vor căsători fără autorizațiunea prevăzută de art.1, vor fi puși, prin înalt decret regal, în disponibilitate; ei nu vor mai putea fi rechemati în funcțiune.

Art.V. Membrii corpului diplomatic sau consular, cum și funcționarii Ministerului Regal al Afacerilor Străine, care s-au căsătorit împotriva prevederilor înaltului decret regal nr.1 798 din 1936, vor putea fi puși în disponibilitate în condițiunile articolului precedent, în urma raportului ministrului Afacerilor Străine, dat pe baza avizului conform al Consiliului superior diplomatic.

Punerea în disponibilitate trebuie să intervină în termen de 6 luni de la publicarea în *Monitorul Oficial* a acestei legi.

Dat în București, la 5 mai 1938

CAROL

Președintele Consiliului de Miniștri

Miron

Patriarhul României

Ministrul Afacerilor Străine

N.P. Comnen

Ministrul Justiției

Victor Iamandi

Nr.1 732

Referat către Consiliul de Miniștri

Domnilor miniștri,

Aceeași rațiune, care dictează pentru căsătoria militarilor o autorizațiune prealabilă a autorității superioare, impune o autorizațiune prealabilă și pentru membrii corpului diplomat sau consular, în general, pentru toți funcționarii Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Proiectul ce supunem deliberării domniilor voastre prevede o atare autorizațiune, cum și efectele nesocotirii normei legale.

Dacă cu privire la fixarea unui minim de dotă proiectul nu a urmat legea asupra căsătoriilor militarilor, totuși ministerul va putea să nu acorde autorizațiunea cerută dacă situațiunea materială a celui care solicită autorizațiunea, cum și situațiunea materială a viitorului soț, nu ar asigura acestora un trai la înălțimea situațiunii petiționarului. Refuzul autorizațiunii va fi în toate cazurile nemotivat.

Membri ai corpului diplomatic sau alți funcționari ai Ministerului Afacerilor Străine s-au căsătorit după 25 august 1936 cu străine, deși prin înaltul decret regal nr.1 798 din 1936 o atare căsătorie fusese prohibită, după cum și aceiași funcționari s-au căsătorit cu românce, fără o prealabilă autorizare.

Proiectul ce supunem deliberațiunii domniilor voastre sancționează nesocotirea ordinului dat și dă posibilitatea Ministerului Afacerilor Străine să examineze situațiunea tuturor celor care după 25 august 1936 s-au căsătorit cu străine, cum și a celor care, deși căsătoriți cu românce, nu au obținut autorizațiunea Ministerului Regal al Afacerilor Străine și în cazul când va constata că autorizațiunea nu putea fi dată, să ia împotriva celor în greșeală măsurile pe care le-ar fi putut lua sub imperiul acestei legi.

(*Monitorul Oficial*, nr.106 din 10 mai 1938, pp.2 254–2 255)

DECRET PRIVIND TRECEREA SERVICIULUI EXTERIOR
AL DIRECȚIUNII GENERALE A PRESEI ȘI PROPAGANDEI DIN CADRUL
MINISTERULUI DE INTERNE LA MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

CAROL al II-lea,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori sănătate.

Asupra raportului președintelui Consiliului nostru de Miniștri și al miniștrilor noștri secretari de stat la departamentele Afacerilor Străine, Internelor, Finanțelor și Justiției cu nr.39 204 din 30 iunie 1938;

Având în vedere jurnalul Consiliului nostru de Miniștri cu nr.1 387 din 27 iunie 1938;

Văzând avizul Consiliului legislativ cu nr.137 din 24 iunie 1938;

În temeiul art.98 din Constituțiune,

Am decretat și decretăm:

**Trecerea Serviciului exterior al
Direcțiunii generale a presei și propagandei
la Ministerul Afacerilor Străine**

Art.I. Serviciul exterior al Direcțiunii generale a presei și propagandei, care funcționează pe lângă Ministerul Internelor, în baza decretului-lege nr.1 698 din 3 mai 1938, este trecut pe ziua de 1 iulie 1938 la Ministerul Afacerilor Străine.

Art.II. În acest scop sunt trecute la Ministerul Afacerilor Străine următoarele posturi bugetare:

10 posturi de consilier de presă.

3 posturi de secretar de presă.

1 post de secretar de presă cl.II.

1 post de redactor interpret cl.I (interpret șef).

2 posturi de șef de birou cl.II.

1 post de dactilografă principală.

1 post de dactilografă cl.I.

2 posturi de om de serviciu cl.I.

2 posturi de om de serviciu cl.II.

23 posturi în total

Posturile vacante se vor completa în cursul anului pe măsura nevoilor și în ordine ierarhică.

Fondurile pentru cheltuieli de personal și material, disponibile la 1 iulie 1938 și care urmează a fi trecute la Ministerul Afacerilor Străine, se vor stabili, de comun acord, de către cele două departamente.

Dat în București, la 30 iunie 1938

CAROL

Președintele Consiliului de Miniștri
Miron
Patriarhul României

Ministrul Afacerilor Străine
N.P. Comnen

Ministru Finanțelor
Mircea Cancicov

Ministrul Internelor
Armand Călinescu

Ministrul Justiției
Victor Iamandi

Nr.2 382

(**Monitorul Oficial**, nr.150 din 4 iulie 1938, p.3 156)

LEGE PENTRU ORGANIZAREA
MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE¹⁵⁾

CAROL al II-lea,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori sănătate.

Asupra raportului președintelui Consiliului nostru de Miniștri și al miniștrilor noștri secretari de stat la departamentele Afacerilor Străine, Finanțelor și Justiției cu nr.41 433 din 11 iulie 1938.

Având în vedere jurnalul Consiliului nostru de Miniștri cu nr.1 566 din 14 iulie 1938;

Văzând avizul Consiliului legislativ cu nr.175 din 12 iulie 1938;

În temeiul art.98 din Constituțiune,

Am decretat și decretăm:

TITLUL I

Organizare generală

Atribuțiuni

CAPITOLUL I

Dispozițiuni generale

Art.1.– Serviciile Ministerului Afacerilor Străine se împart în:

- a) Administrația centrală;
- b) Serviciul exterior.

Aceste servicii sunt puse sub autoritatea Ministerului Afacerilor Străine, care exercită direcțiunea superioară și controlul relațiilor internaționale.

Art.2.– Ministerul Afacerilor Străine are în atribuțiunile sale exclusive raporturile României cu statele străine, cu Societatea Națiunilor și cu Instituțiunile Juridice Internaționale, precum și negocierea și interpretarea tratatelor și convențiilor de orice natură.

Elaborarea tratatelor și convențiilor de orice natură cu statele străine cade în atribuțiunile diverselor organe ale Ministerului Afacerilor Străine, întrunite în comisiuni, la care vor fi chemați și delegați tehnici ai departamentelor interesate.

Aceste comisiuni vor lucra sub președinția ministrului Afacerilor Străine sau a împuternicitului său.

În calitate de cancelar al Ordinilor, ministrul Afacerilor Străine are administrarea lor, precum și aceea a medaliei „Serviciului Credincios“ și lucrează direct cu Majestatea Sa Regele, Marele Maestru al Ordinilor.

Art.3.– Toate actele, scrisorile și documentele emanând de la Ministerul Afacerilor Străine, sunt semnate de către ministru. Ele pot fi semnate, de asemenea, în virtutea unei delegațiuni, de secretarul general sau de directori.

Art.4.– Corespondența confidențială între departamentul Afacerilor Străine și agenții săi, rapoartele, telegramele, memoriile și alte documente adresate de aceștia din urmă, în calitatea lor oficială, sunt proprietatea statului și se depun în arhiva generală a ministerului.

Acestea nu pot fi date publicității în întregime și nici în fragmente, chiar de autorii lor, decât cu autorizarea specială scrisă a ministrului.

CAPITOLUL II Administrația centrală

Art.5.– Administrațiunea centrală a Ministerului Afacerilor Străine cuprinde pe lângă Secretariatul general al departamentului:

1. Organe consultative:

- a) Consiliul consultativ diplomatic;
- b) Consiliul juridic.

2. Direcțiuni:

- a) Direcțiunea cabinetului ministrului și a cifrului;
- b) Direcțiunea protocolului, înregistrării și conservării tratatelor și a cancelariei ordinilor;
- c) Direcțiunea personalului;
- d) Direcțiunea afacerilor politice;
- e) Direcțiunea afacerilor administrative și judiciare;
- f) Direcțiunea afacerilor consulare;
- g) Direcțiunea afacerilor economice;
- h) Direcțiunea fondurilor și contabilității.

Aceste direcțiuni pot fi contopite sau suprimate, după necesități, prin decret regal.

Art.6.– Compunerea și atribuțiunile organelor consultative sunt următoarele:

a) Consiliul consultativ diplomatic

Acest consiliu este compus dintr-un președinte și cel mult trei membri numiți pe o perioadă de trei ani prin decret regal. Ei sunt recrutați dintre ambasadorii sau miniștrii

plenipotențiară clasa I în activitate sau în retragere, care au funcționat ca șefi de misiune cel puțin zece ani și n-au împlinit vârsta de 70 ani.

În afară de atribuțiunile ce ministrul îi poate da potrivit trebuințelor, prin deciziune ministerială, Consiliul superior diplomatic va examina chestiunile ce i se vor supune.

Președintele și membrii Consiliului consultativ diplomatic vor primi o diurnă ce se va fixa prin deciziune ministerială.

b) Consiliul juridic

Acest consiliu este compus dintr-un președinte și cel mult 5 membri, numiți prin decret regal.

Președintele și membrii Consiliului juridic sunt recrutați dintre jurisconșulții distinși. Acei care profesează avocatura nu vor putea nici pleda, nici da consultațiuni contra intereselor statului.

În afară de atribuțiunile pe care Ministerul Afacerilor Străine i le poate da prin deciziune ministerială, Consiliul juridic va referi asupra aspectelor juridice ale chestiunilor de care Ministerul Afacerilor Străine este sau va fi chemat a se ocupa; va apăra, pe baza unei delegațiuni speciale, interesele statului în fața instanțelor judecătorești sau a organelor internaționale din țară sau străinătate; va studia problemele de drept internațional, în special cele de care sunt chemate a se ocupa forurile internaționale.

Membrii Consiliului juridic pot primi rangul de ministru plenipotențiar clasa I-a și a II-a.

Președintele și membrii Consiliului juridic vor primi o diurnă ce se va fixa prin deciziune ministerială.

Art.7.– Atribuțiunile diferitelor direcțiuni arătate mai sus sunt cele următoare:

a) Direcțiunea cabinetului ministrului și cifrului

Are în atribuțiunile sale:

Primirea și deschiderea corespondenței interne și externe, plicuri și pachete; cereri de audiențe la ministru, cercetări sau studii proprii a înlesni lucrările ministrului; afaceri pe care ministrul și le rezervă; cifrarea și descifrarea, alcătuirea și paza cifrului.

Pe lângă această direcțiune funcționează Serviciul registraturii și Serviciul arhivei și bibliotecii, cu următoarele atribuțiuni:

Serviciul registraturii:

Înregistrarea întregii corespondențe a departamentului, la intrare și la ieșire, ținerea registrelor respective, expedițiunile și serviciul curierilor pentru străinătate.

Serviciul arhivei și bibliotecii:

Clasarea, paza și conservarea corespondenței, actelor și documentelor de orice natură; conservarea colecției *Monitorului Oficial* și a buletinelor, legilor și regulamentelor. Redactarea tabelor cronologice și analitice și a inventarului arhivelor. Paza și conservarea planurilor și documentelor relative la fruntariile Regatului, a colecțiilor și hărților geografice pentru uzul departamentului. Primirea, restituirea și colanționarea de dosare și arhive; încheierea proceselor-verbale pentru aceste operațiuni.

Păstrarea bibliotecii ministerului; catalogarea cărților; procurarea de noi publicațiuni necesare ministerului, cum și procurarea și păstrarea materialului de cancelarie al ministerului.

b) Direcțiunea protocolului, tratatelor și a cancelariei ordinelor

Are în atribuțiunile sale:

1. Ceremonialul Ministerului Afacerilor Străine, audiențele solicitate de corpul diplomatic Maiestății Sale Regelui și membrilor familiei regale, chestiunile în legătură cu imunitățile diplomatice, prepararea și expedierea scrisorilor de acreditare și de rechemare și a deplinelor puteri.

Cereri de agrement pentru miniștrii străini în România și pentru miniștrii români în străinătate. Pașapoartele diplomatice. Admiterea și recunoașterea consulilor străini. Vizite și misiuni civile și militare.

2. Expedițiunea tratatelor, convențiunilor, declarațiunilor și aranjamentelor; ratificarea, publicarea, înregistrarea și conservarea originalelor lor.

3. Ținerea registrelor generale și particulare, precum și a fișelor privitoare la ordinele naționale prevăzute în regulamentul acestei legi și la medalia „Serviciul Credincios”; observarea și executarea statutelor decorațiunilor; autorizările pentru portul de decorațiuni străine; ținerea registrelor decorațiunilor străine; examinarea propunerilor de decorare a diferitelor departamente, precum și rapoarte către Maiestatea Sa Regele și decretele convenite, anuarul decorațiunilor.

Pe lângă această direcțiune va funcționa Comisiunea ordinelor prevăzute prin legi speciale.

c) Direcțiunea personalului

Are în atribuțiunile sale lucrările privitoare la organizarea ministerului și a serviciilor dependente; numirile, promoțiunile, examinarea titlurilor candidaților la concursuri; concedii; desemnarea interimarilor; fixarea circumscriptiunilor consulare și întocmirea patentelor consulare; numirea consulilor onorari; numirea membrilor comisiunilor examinatorii, a comisiunilor de disciplină și a comisiunii consultative de înaintări; întocmirea și publicarea anuarului ministerului; chestiunile privitoare la situația militară a funcționarilor ministerului.

d) Direcțiunea afacerilor politice

Are în atribuțiunile sale:

1. Relațiunile politice ale României cu țările străine, cu Societatea Națiunilor și cu Instituțiunile Juridice Internaționale; studiul politicii generale a diferitelor țări; chestiunile de politică exterioară și de politică internă în atingere cu chestiunile exterioare; conflictele dintre țări; conferințele și actele internaționale cu caracter politic; regimul politic al școlilor și bisericilor române în străinătate și al celor străine în România; minoritățile străine în România și române în străinătate; legătura cu comisariatul minorităților; elaborarea instrucțiunilor cu caracter politic date agenților români în străinătate; redactarea memoriilor și notițelor istorice pentru serviciul ministerului; clasarea, paza și conservarea arhivelor afacerilor politice până la vărsarea lor în arhiva generală a ministerului.

2. Toate chestiunile ce decurg din Pactul Societății Națiunilor și din aplicarea tratatelor de pace. Corespondența cu Societatea Națiunilor și cu orice alte comisiuni și servicii temporare cu caracter politic din străinătate. Chestiunile privitoare la regimul Dunării.

Pe lângă această direcțiune funcționează Serviciul fruntariilor, cu următoarele atribuțiuni:

1. Aplicațiunea dispozițiunilor din tratate cu privire la delimitarea fruntariilor.

2. Direcțiunea și supravegherea tuturor lucrărilor de ridicare a hărților, zonelor de frontieră.

3. Negocierile privitoare la stabilirea modalităților de executare a lucrărilor ce se fac în comun cu delegații țărilor limitrofe pentru întreținerea tuturor semnelor care materializează frontiera.

4. Negocierile privitoare la stabilirea regimului proprietăților din zona de frontieră și aplicarea sa.

5. Rezolvarea micilor incidente de frontieră.

e) Direcțiunea afacerilor administrative și judiciare

Are în atribuțiunile sale:

1. Chestiuni privitoare la situația militară a străinilor din România, dezertori, autorizări de intrare și ședere a străinilor în țară. Chestiuni relative la stabilirea, pierderea și dobândirea naționalității, la aplicarea legii asupra controlului străinilor, a legii pașapoartelor și a legii migrațiunilor, la viza pașapoartelor române și străine, la expulzări, la incidente de frontieră fără caracter politic și contrabandă. Chestiuni bisericești și de învățământ fără caracter politic, românizarea vaselor de comerț, alcătuirea regulamentelor de navigație și aplicarea lor, culegerea de informațiuni relative la bunuri și persoane, orice reclamațiuni de natură administrativă formulate de supușii români sau străini, precum și chestiunile în legătură cu proprietățile străinilor în România.

Actele internaționale relative la ajutorarea răniților de război, la neutralizarea spitalelor și ambulanțelor militare, la alcătuirea și aplicarea convențiilor sanitare, veterinare și de patologie agricolă, de meteorologie etc.

Alcătuirea și aplicarea tratatelor de navigație și stabilire a convențiilor poștale, telegrafice și telefonice internaționale și a celor relative la pescuit.

Chestiuni privitoare la congrese, conferințe și expoziții internaționale fără caracter politic sau economic în legătură cu Direcția propagandei.

2. Lucrările juridice și de contencios care urmează a fi examinate după dispozițiile actelor diplomatice și a legiuirilor interne. Chestiuni de drept internațional public și privat (afară de cele rezervate altor direcțiuni); chestiuni de drept maritim, afacerile juridice și de contencios care rezultă din reclamațiunile străinilor contra statului român și ale românilor contra statelor străine; afacerilor de adopțiuni; tutelă, succesiuni. Alcătuirea convențiilor de extrădare și aplicarea lor. Chestiuni privitoare la crime și delictе. Notificarea actelor judiciare române și străine, transmiterea comisiunilor rogatorii române și străine, intervențiunile pentru executarea hotărârilor tribunalelor arbitrale sau a sentințelor civile și comerciale străine în România și române în străinătate, precum și alcătuirea și aplicarea convențiilor judiciare de orice natură.

Alcătuirea convențiilor pentru protecțiunea proprietății individuale, literare și artistice.

f) Direcțiunea afacerilor consulare

Are în atribuțiunile sale:

Alcătuirea și aplicarea convențiilor consulare și a convențiilor relative la starea civilă.

Afacerile de administrație consulară; actele de stare civilă române și străine; bunurile românilor în străinătate; repatrieri; aplicarea legii militare românilor aflați în străinătate.

Correspondența și lucrările privitoare la jurisdicțiunea consulară; acte notariale. Legalizări și vize potrivit legilor. Stabilirea, interpretarea și aplicarea regulamentului consular și a tarifului consular.

Pe lângă această direcțiune va funcționa Serviciul interpreților, care are următoarele atribuțiuni:

Traducțiuni din limbi străine în românește și din românește în alte limbi, a oricărui document, corespondență oficială sau de altă natură. Certificarea acestor traduceri.

g) Direcțiunea afacerilor economice

Are în atribuțiunile sale negocierea și întocmirea tratatelor de natură economică, comercială, financiară, monetară, de căi ferate, de aviație, de proprietate industrială și mărci de fabrică.

Studiază situațiunea comercială, economică și financiară a țărilor străine, precum și cele care decurg din tratatele de pace și de care se ocupă în special Societatea Națiunilor și conferințele internaționale.

Referă asupra aspectelor economice și financiare ale chestiunilor de care Ministerul Afacerilor Străine este sau va fi chemat a se ocupa; este organul de legătură pentru toate aceste chestiuni între Ministerul Afacerilor Străine și celelalte ministere sau instituțiuni interesate.

h) Direcțiunea fondurilor și a contabilității

Are în atribuțiunile sale:

Întocmirea și executarea bugetului ministerului; ținerea registrelor cerute de legea contabilității generale a statului, precum și a registrelor auxiliare pentru regula contabilității; contabilitatea veniturilor; verificarea și controlarea pentru vărsarea la tezaurul statului a taxelor consulare și contabilitatea lor; tipărirea și distribuirea timbreelor consulare. Contabilitatea cheltuielilor; verificarea, ordonanțarea și justificarea cheltuielilor de personal și de material și a indemnitațiilor și cheltuielilor de orice natură. Inventariile și întreținerea imobilelor, a mobilierului și a materialului ministerului, legațiunilor și consulatelor, lichidarea cheltuielilor diplomatice, conform instrucțiunilor personale ale ministrului, lichidarea subvențiilor acordate conform tratatelor și învoirilor internaționale. Corespondența cu Înalta Curte de Conturi relativă la contabilitatea ministerului.

Despre secretarul general și despre conducerea direcțiilor

Art.8.– Secretarul general este desemnat numai dintre miniștrii de carieră.

Această delegațiune va fi dată prin decret regal. El supraveghează și coordonează lucrările departamentului și semnează, prin delegațiune, pentru ministru.

În caz de absență sau de împiedicare a secretarului general, acesta este înlocuit, în atribuțiunile sale, printr-un ministru plenipotențiar de carieră, fie din administrațiunea centrală, fie chemat în acest scop din serviciul exterior.

Art.9.– Direcțiunile vor fi conduse de miniștrii plenipotențiar de carieră, asistați de directorii-adjuncți și de șefii de serviciu.

Consulii generali, azi în funcțiune, pot fi chemați la conducerea Direcțiunii contabilității, cum și a Serviciului arhivei, registraturii și interpreților.

Directorii vor fi numiți prin decret regal. Ei supraveghează direcțiunile ce le sunt încredințate, sunt răspunzători de lucrările funcționarilor puși sub ordinele lor și pot semna prin delegațiune, pentru ministru, corespondența direcțiunii respective.

Șefii de servicii sunt numiți prin deciziune ministerială.

CAPITOLUL III Serviciul exterior

Art.10.– Serviciul exterior al Ministerului Afacerilor Străine se compune din:

- a) Oficii diplomatice;
- b) Oficii consulare.

Despre oficiile diplomatice

Art.11.– Oficiile diplomatice sunt: ambasade, legațiuni și agenții, care se vor determina anual prin legea bugetară.

În cursul anului bugetar, o legațiune poate fi ridicată prin lege la rangul de ambasadă.

Tot prin lege pot fi desființate sau reunite mai multe legațiuni la un loc.

Despre oficiile consulare

Art.12.– Oficiile consulare se împart după modul de recrutare a titularilor, în:

1. Consulare de carieră ale căror titulari sunt recrutați după regulile prescrise prin prezenta lege.

2. Consulare onorifice, ale căror titulari, neretribuțiți, sunt recrutați printre persoanele notabile din localitate, fie chiar și străini.

Art.13.– Oficiile consulare de carieră se vor determina anual prin legea bugetară.

În cursul anului bugetar se vor putea înființa noi oficii consulare de carieră sau se vor putea desființa din cele existente prin lege.

Art.14.– Înființarea și desființarea consulatelor onorifice se face prin decret regal.

Art.15.– Circumscripțiunea oficiilor consulare se stabilește prin deciziune ministerială.

Art.16.– Consulatele de carieră și consulatele onorifice sunt puse sub autoritatea șefului oficiului diplomatic respectiv, iar în țările în care nu există legațiuni, ele vor fi puse sub autoritatea unei legațiuni apropiate, desemnate de minister.

Atribuțiunile oficiilor diplomatice și oficiilor consulare

Art.17.– Șefii oficiilor diplomatice și ai oficiilor consulare de carieră, în afară de atribuțiunile lor politice, au îndatorirea de a apăra și a asista pe naționali în afaceri de interes privat. Ei eliberează și vizează pașapoarte, conform legilor și instrucțiunilor în vigoare; eliberează și vizează patente de sănătate, certificate de viață și orice alte acte. Ei au calitatea de ofițeri ai stării civile, exercită funcțiunile de notari și depozitari

conform legilor țării. Îndeplinesc, în limitele uzurilor și convențiilor diplomatice, toate actele conservatorii, în caz de absență sau deces al unui român, în străinătate.

Autentifică și legalizează, percepând taxele legale, actele și documentele destinate a fi produse în România și exercită dreptul de jurisdicțiune în conformitate cu legile țării.

Oficiile consulare române din porturile străine au dreptul de poliție și de inspecțiune asupra vaselor sub pavilion român și oamenilor de echipaj și execută, în ceea ce-i privește, dispozițiunile din codul de comerț, relative la comerțul maritim și la navigațiune.

Un regulament consular determină condițiunile de funcționare a oficiilor consulare.

Art.18.– Șefii oficiilor diplomatice pot delega în scris personalului diplomatic de sub ordinele lor unele din atribuțiunile arătate în articolul precedent.

Șefii oficiilor consulare pot delega în scris consulilor sau viceconsulilor, sub a lor răspundere, unele din atribuțiunile lor.

Art.19.– Consulatele onorifice au numai atribuțiunile administrative și comerciale. Aceste atribuțiuni sunt cele determinate pentru fiecare consulat onorific prin regulamentul consular și prin instrucțiunile primite, fie de la Ministerul Afacerilor Străine, fie de la legațiunea de care depinde.

Despre însărcinați cu afaceri

Art.20.– În timpul absenței oricât de scurte a șefului oficiului diplomatic din țara unde este acreditat, sau în caz de vacanță, afacerile legațiunii vor fi conduse de un însărcinat cu afaceri.

Acesta va fi funcționarul diplomatic al oficiului, cel mai înalt în grad, având cel puțin gradul de secretar de legațiune clasa II.

Ministrul va avea latitudinea de a delega un alt funcționar diplomatic ca însărcinat cu afaceri.

Despre garanți

Art.21.– În timpul absenței oricât de scurte a șefului unui oficiu consular de carieră, sau în caz de vacanță, afacerile acelui oficiu vor fi conduse de un garant.

În ce privește consulatele onorare, titularul va desemna, în caz de absență și sub a sa răspundere, pe gerat care va lucra în baza unei procuri autentice.

Numele acestui gerat va fi în prealabil comunicat atât ministerului cât și legațiunii de care depinde și nu va putea funcționa decât după aprobarea ministerului.

TITLUL II Despre personal

CAPITOLUL IV Despre organizarea personalului în general

Art.2.– Funcționarii Ministerului Afacerilor Străine se împart, după modul lor de recrutare, în următoarele categorii:

1. Personalul organelor consultative.
2. Personalul diplomatic.
3. Personalul consular în funcțiune la promulgarea acestei legi.
4. Personalul administrativ.
5. Personalul de presă din Serviciul exterior.

Art.23.– Personalul diplomatic se compune din:

1. Ambasadori.
2. Miniștri plenipotențieri cl.I.
3. Miniștri plenipotențieri cl.II.
4. Consilieri de ambasadă.¹⁶⁾
5. Consilieri delegațiune.
6. Secretari delegațiune cl.I.
7. Secretari delegațiune cl.II.
8. Secretari delegațiune cl.III.
9. Atașați delegațiune.

Art.24.– Personalul consular actualmente în funcțiune se compune din:

1. Consuli generali cl.I
2. Consuli generali cl.II
3. Consuli.
4. Viceconsuli.

Pe viitor, nemaifăcându-se nici o numire în cariera consulară, recrutarea pe măsura nevoilor a personalului consulatelor se va face din personalul diplomatic în modul următor:

Funcțiunea de consul general cl.I va fi îndeplinită de consilierii delegațiune.

Funcțiunea de consul general cl.II, de secretarii delegațiune cl.I.

Funcțiunea de consul, de secretarii delegațiune cl.II.

Funcțiunea de viceconsul, de secretarii delegațiune cl.III.

Funcționarii diplomatici detașați la consulate își păstrează gradul, vechimea și apurământele aferente, și vor avea dreptul la accesoriile convenite funcțiunii cu care sunt însărcinați.

Art.25.– Personalul administrativ se compune din gradele indicate în legea asupra statutului funcționarilor publici și în măsura cerută de necesitățile serviciului.

Pe lângă aceștia vor putea funcționa, lalegațiuni și consulate, cancelarii interpreți.

Art.26.– Personalul de presă se compune din:

1. Consilieri de presă.
2. Secretari de presă cl.I.
3. Secretari de presă cl.II.
4. Secretari de presă cl.III.
5. Atașați de presă.

Art.27.– Consilierii și atașații tehnici militari, navali, de aviație, culturali, economici etc., de pe lângă oficiile diplomatice, vor fi numiți de către ministerele respective după o prealabilă înțelegere cu Ministerul Afacerilor Străine și vor lucra de acord cu șeful legațiunii.

Din punct de vedere protocolar ei au rang imediat după consilierul de legațiune; în lipsa unui consilier, ei au rang imediat după șeful misiunii.

CAPITOLUL V

Despre admisibilitate

SECȚIUNEA I

Condițiuni generale

Art.28.– Afară de condițiunile speciale prevăzute în legea de față, pentru diversele categorii de funcționari, nimeni nu poate fi primit a se prezenta la concurs pentru admiterea în serviciile Ministerului Afacerilor Străine decât îndeplinind următoarele condițiuni generale:

1. Să fie român, bucurându-se de toate drepturile civile și politice.
2. Să aibă 21 ani împliniți și să nu fi trecut de 30 ani.
3. Să-și fi îndeplinit obligațiunile militare.
4. Să fie apt pentru serviciu din punct de vedere al sănătății.
5. Să nu fi suferit vreo condamnare dezonorantă.
6. Să fie de o moralitate recunoscută.

Art.29.– Funcționarii Ministerului Afacerilor Străine sunt obligați să depună la intrarea în funcțiune următorul jurământ:

„Jur credință Regelui, supunere Constituțiunii și legilor poporului român. Jur de a păstra cu sfințenie secretul lucrărilor și îndatoririlor ce mi se vor încredința în serviciul Ministerului Afacerilor Străine. Așa să-mi ajute Dumnezeu“.

Pentru consuli de naționalitate străină, formula jurământului este următoarea: „Jur de a îndeplini cu sfințenie și conform legilor românești funcțiunile ce mi s-au încredințat și de a contribui din toate puterile mele la tot ce poate favoriza interesele românești“.

SECȚIUNEA II

Despre înaintări

Art.30.– Se instituie o comisie consultativă pentru înaintări, sub președinția secretarului general și compusă din patru miniștri plenipotențieri de carieră, cei mai vechi în grad, ocupând funcțiunea de directori în administrațiunea centrală. În afară de aceștia, directorii personalului și contabilității fac parte de drept din comisiune, cu vot deliberativ, dacă au grad de ministru plenipotențiar.

Art.31.– Comisiunea consultativă pentru înaintări va întocmi, în fiecare an, un tablou de ordinea funcționarilor departamentului, care ar avea dreptul de înaintare și care, după aprecierea comisiunii, merită să fie propuși la înaintare pe anul în curs.

La întocmirea tablourilor, comisiunea va avea în vedere și foile calificative, pe care toți șefii ierarhici sunt obligați a le înainta, la sfârșitul anului, direct ministrului.

Aceste foi calificative vor cuprinde aprecierile șefului ierarhic respectiv asupra destoiniciei, punctualității, moralității, conducerii în societate etc. Ele vor avea un caracter strict confidențial.

Art.32.– Înaintările funcționarilor diplomatici și consulari se fac prin decret regal, în urma propunerii ministrului.

Aceste propuneri vor ține seama și de tabloul întocmit de Comisiunea consultativă de înaintări.

Propunerile Comisiunii consultative de înaintări vor fi formulate cu majoritate, iar opiniile separate vor trebui făcute în scris și motivate. Aceste lucrări au un caracter confidențial.

Art.33.– Înaintările nu se pot face decât în limita posturilor bugetare vacante. Înaintări în grad fără posturi disponibile nu se acordă.

SECȚIUNEA III

Recrutarea personalului

Art.34.– Nimeni nu poate fi numit în Ministerul Afacerilor Străine, dacă, pe lângă condițiunile generale de admisibilitate prevăzute mai sus, nu va poseda:

1. Pentru Serviciul diplomatic, diploma de doctor în drept sau științe economice, politice și financiare, din țară sau din străinătate, recunoscute conform legii instrucțiunii

publice, și nu va fi reușit la examenul prevăzut de art.38. În mod tranzitoriu, în timp de 3 ani de la promulgarea acestei legi, vor putea fi admiși la examen și licențiați în drept sau litere.

2. Pentru Serviciul administrativ se vor avea în vedere dispozițiunile din legea asupra statutului funcționarilor publici.

3. În ce privește cancelarii interpreți din Serviciul exterior, ei vor fi recrutați prin concurs dintre persoanele care, având cel puțin diploma de bacalaureat, vor cunoaște limba țării unde urmează a fi trimiși.

Art.35.– Funcționarii de presă vor fi numiți numai în condițiunile arătate la art.54–55.

SECȚIUNEA IV

Recrutarea personalului diplomatic

Art.36.– Nimeni nu poate fi numit în gradul de atașat de legațiunea dacă, pe lângă condițiunile generale de admitere, prevăzute în prezenta lege, nu va fi trecut cu succes examenul mai jos arătat.

Art.37.– Comisiunea pentru examenul de atașat de legațiune se compune din: secretarul general, un membru al Consiliului consultativ diplomatic, doi miniștri plenipotențieri și un profesor universitar de la Facultatea de Drept sau membru al Consiliului juridic.

Art.38.– Programul materiilor asupra cărora va avea loc examenul, cuprinde:

1. Organizarea constituțională, judiciară, administrativă și financiară a României și a statelor străine.

2. Dreptul internațional public și privat.

3. Elemente de economie politică, finanțe statistică. Istoria doctrinelor economice, noțiuni de politică comercială.

4. Istoria românilor.

5. Elemente de drept civil, de drept comercial și de drept maritim.

6. Istoria tratatelor de pace privitoare la România de la Congresul de la Viena (1815) înapoi.

7. Geografia politică și comercială.

8. Limba română.

9. Limba franceză.

10. Cunoștințe de limba engleză, italiană sau germană, după alegere.

Examenul va fi scris și oral.

Proba scrisă e eliminatorie.

Cei reușiți la examen vor fi înscriși în anuarul Ministerului Afacerilor Străine în ordinea clasificării.

Candidații căzuți la două examene nu se mai pot prezenta a treia oară.

Art.39.– Atașații de legațiune nu vor putea fi trimiși în post în străinătate.

Art.40.– Nimeni nu poate fi înaintat la gradul de secretar de legațiune cl.III, dacă nu are un stagiu de 3 ani în gradul de atașat de legațiune și dacă nu a trecut cu succes următorul examen:

I. Două probe scrise, care sunt eliminatorii, constând din:

- a) O lucrare istorică sau judiciară în limba franceză;
- b) Un raport sau un referat în românește asupra unei chestiuni politice de actualitate.

II. Un examen oral asupra următoarelor materii:

- a) Dreptul internațional public și privat;
- b) Istoria diplomatică de la 1648 încoace;
- c) Istoria dezvoltării afacerilor orientale și în special relațiunile diplomatice ale României cu statele străine de la 1718 încoace;
- d) Studiul tratatelor următoare: Marelui război, istoricul și aplicarea lor, precum și istoricul, procedura și competența Societății Națiunilor;
- e) Regimul convențional al României cu statele străine;
- f) Legislațiunea vamală a României și a țărilor europene precum și a principalelor țări extraeuropene;
- g) Cunoștințe asupra diferitelor doctrine economice, în legătură cu politica economică a României și a principalelor state străine;
- h) Stilul și protocolul diplomatic.

Art.41.– Comisiunea pentru examenul de secretar de legațiune cl.III, are aceeași compunere ca pentru examenul de atașat de legațiune.

Art.42.– Examenul de secretar de legațiunea cl.III este un examen obligator și de clasare. Candidații care nu au reușit se vor prezenta din nou la viitorul examen. Cei care n-au reușit nici la al doilea examen, încetează de drept de a mai face parte din Serviciul diplomatic.

La conferirea gradului candidaților reușiți, se va ține însă seamă și de foile calificative.

Cei reușiți la examen vor fi înscriși în anuarul Ministerului Afacerilor Străine în ordinea clasificării.

Înaintările se vor face în ordinea înscrierii în anuar.

Art.43.– Nimeni nu poate fi înaintat la gradul de secretar de legațiune cl.II, dacă nu are un stagiu de 3 ani în gradul de secretar de legațiune cl.III.

Înaintările se vor face numai la vechime pe baza tabloului întocmit de Comisia consultativă de înaintări.

Art.44.– Nimeni nu poate fi înaintat la gradul de secretar de legațiune cl.I, dacă nu are un stagiul de 4 ani în gradul de secretar de legațiune cl.II.

Aceste înaintări se vor face în proporția de 1 la alegere și 1 la vechime, după tabloul întocmit de Comisiunea consultativă de înaintări.

Art.45.– Nimeni nu va putea fi înaintat la gradul de consilier de legațiune, dacă nu va fi îndeplinit un stagiul de cel puțin 4 ani în gradul de secretar de legațiune cl.I.

Aceste înaintări se vor face în proporția de 2 la alegere și 1 la vechime, după tabloul întocmit de Comisiunea consultativă de înaintări.

Art.46.– Consilierii de ambasadă sunt înaintați, la alegere, dintre consilierii de legațiune, care un împlinit un stagiul de 3 ani efectiv în acest grad și numai dacă, de la intrarea lor în carieră, vor fi funcționat cel puțin 5 ani în administrația centrală și alți 3 ani în consulate.

Art.47.– Miniștrii plenipotențiarilor cl. a II-a sunt înaintați la alegere dintre consilierii de ambasadă, având un stagiul de cel puțin doi ani în grad.

În caz de vacanțe, ministrul Afacerilor Străine va cere Comisiunii consultative de înaintări să întocmească un tablou cu propuneri de toți consilierii de ambasadă care merită să fie înaintați. Acest tablou va fi supus apoi Consiliului consultativ diplomatic, spre a-și da avizul.

Art.48.– Miniștrii plenipotențiarilor cl.I-a sunt numiți la alegere, luând avizul Consiliului consultativ diplomatic, dintre miniștrii plenipotențiarilor cl. a II-a, după împlinirea unui stagiul de 5 ani în acest grad.

Art.49.– Ambasadorii sunt numiți de Maiestatea Sa Regele, la propunerea ministrului Afacerilor Străine.

Se poate conferi, în mod onorific, titlul de ambasador.

De asemenea, diplomații pot fi numiți, în mod temporar, conducători de ambasadă, conferindu-li-se, în afară și față de statul unde sunt acreditați, rangul de ambasador, fără însă a avea, din punctul de vedere al clasificării diplomatice interne, acest rang.

Art.50.– În împrejurări excepționale, pot fi numiți, pe o perioadă de maximum 3 ani, șefii ai oficiilor diplomatice, cu gradul de ministru plenipotențiar cl. a II-a, și alte persoane din afară de cariera diplomatică.

Dacă au ocupat funcțiunea de ministru secretar de stat, vor avea gradul de ministru plenipotențiar cl.I-a.

Situația acestor persoane urmează să fie reexaminată la împlinirea acestui termen. În caz de reconfirmare, ei sunt asimilați celor de carieră.

Asemenea numiri excepționale nu se pot face decât în proporția maximă de 1/5 din numărul oficiilor diplomatice existente.

Ca măsură tranzitorie, în termen de 1 an de la promulgarea legii de față, reconfirmarea cerută de prezentul articol se aplică și șefilor de misiune actualmente în funcțiune, chiar având o vechime mai mare de 3 ani.

Art.51.– Șefii oficiilor diplomatice, numiți în afară de carieră, pe baza art.49 și 50, nu se bucură de stabilitate, și, dacă nu au fost reconfirmați prin decret regal, în timpul perioadei primilor trei ani, misiunea lor poate lua oricând sfârșit, ea încetând de drept la expirarea acestor 3 ani.

Art.52.– Funcționarii consulari, actualmente în funcțiune, nu vor putea primi vreo înaintare, decât în condițiunile de mai jos:

- a) Numirea să fi fost făcută în condițiunile legii în vigoare la data numirii;
- b) Să posede o diplomă de licențiat în drept, litere sau de la o Academie de Înalte Studii Comerciale din țară sau din străinătate, recunoscută de Ministerul Educațiunii Naționale;
- c) Să aibă în grad un stagiu de 4 ani efectivi.

SECȚIUNEA V

Despre personalul administrativ

Art.53.– Funcționarii administrativi ai Ministerului Afacerilor Străine sunt supuși, în ceea ce privește modul lor de recrutare, drepturile și obligațiunile lor, dispozițiunilor prevăzute în statutul funcționarilor publici.

Ei vor trebui să treacă un examen de admitere și să cunoască limba franceză, germană sau engleză.

SECȚIUNEA VI

Personalul de presă

Art.54.– Până la reorganizarea Serviciului presei, funcționarii de presă din serviciul exterior, în afară de condițiunile art.5 din legea pentru statutul funcționarilor publici, vor trebui să îndeplinească următoarele condițiuni de admitere:

- a) Să posede diploma de licențiat al unei facultăți din țară sau din străinătate;
- b) Să fie publiciști sau ziariști profesioniști, recunoscuți de organizațiile profesionale respective;
- c) Să aibă cel puțin 2 ani de activitate efectivă într-o redacție de ziar sau de publicație periodică;
- d) Să cunoască, pe lângă limba franceză, limba țării unde va fi destinat a funcționa.

Art.55.– Gradele funcționarilor de la articolul precedent sunt următoarele:
Consilier de presă.

Secretar de presă cl.I-a.
Secretar de presă cl. a II-a.
Secretar de presă cl. a III-a.
Atașat de presă.

Înaintarea lor de la un grad la altul se va face după necesitățile serviciului și după o vechime de cel puțin 3 ani în fiecare grad.

Persoanele care îndeplinesc condițiile de admisibilitate nu vor putea fi numite dintr-un început, decât în gradul de atașat de presă.

Art.56.– Îndeplinirea funcțiilor de presă poate să fie atribuită și funcționarilor diplomatici.

SECȚIUNEA VII **Dactilografele**

Art.57.– Dactilografele vor trebui, în afară de îndeplinirea condițiilor respective prevăzute de art.28, să posede o diplomă de bacalaureat cel puțin și să fi reușit la un concurs.

Art.58.– Candidatele îndeplinind aceste condițiuni vor trece o probă practică în fața unei comisii prezidată de un ministru plenipotențiar.

Cunoștința limbii franceză, germană sau engleză este obligatorie.

Art.59.– Dactilografele se împart în 3 clase. Nimeni nu va putea fi înaintată dactilografă cl. a II-a, dacă nu are o vechime efectivă de 2 ani de dactilografă cl. a III-a.

Art.60.– Nimeni nu va putea fi înaintată dactilografă cl.I-a, dacă nu are o vechime de 3 ani în gradul de dactilografă cl. a II-a.

SECȚIUNEA VIII **Interpreții**

Art.61.– Condițiile pentru numirea interpreților în Ministerul Afacerilor Străine sunt următoarele:

1. Să îndeplinească condițiile generale de admisibilitate în Ministerul Afacerilor Străine, afară de cele privitoare la vârstă.
2. Să cunoască în mod desăvârșit limba străină pentru care solicită postul.
3. Să treacă o probă scrisă în fața unei comisii, compusă din secretarul general și doi specialiști, de preferință profesori universitari.

Acești funcționari, fiind considerați ca specialiști, nu intră în prevederile statutului funcționarilor publici, dar sunt supuși dispozițiilor legii pensiilor.

Vor avea drept din 4 în 4 ani la o gradație de 25 la sută din salariul inițial de 3 600 lei. Numărul gradațiilor este de cinci.

Interpreții actualmente în funcțiune vor avea dreptul la o gradație în raport cu anii serviți și pe măsura posibilităților bugetare.

CAPITOLUL VI Situățiunile personalului

Art.62.– Funcționarii diplomatici și consulari se bucură de stabilitate, fără prejudiciul dreptului ministrului de a face transferările socotite necesare.

Art.63.– Un tablou de rotațiune pentru trimiterea în serviciul exterior și rechemarea în administrația centrală va fi întocmit la începutul fiecărui an de Direcțiunea personalului și aprobat de Comisiunea de înaintări. Acest tablou va servi ministrului pentru mișcările ce ar avea în vedere.

În principiu, nimeni nu va putea rămâne în post în străinătate mai mult de 4 ani consecutivi, cu excepția șefilor de misiune, iar în administrația centrală mai puțin de 2 ani. Rechemările în administrația centrală, cu excepția celor disciplinare, se vor face cu un preaviz de 3 luni pentru funcționarii căsătoriți și 45 zile pentru ceilalți.

Art.64.– Funcțiunile diplomatice, precum și cele consulare existente, încetează:

- a) Prin demisiune;
- b) Prin limita de vârstă;
- c) Prin măsurile disciplinare prevăzute în prezenta lege.

Art.65.– Funcționarii Ministerului Afacerilor Străine, de orice categorie, sunt puși din oficiu în retragere la vârsta de 57 ani împliniți sau dacă au 35 ani de serviciu, calculabil la pensie.

Miniștrii plenipotențari clasa a II-a, la 63 ani împliniți, cei de clasa I-a, la 65 ani împliniți, iar ambasadorii la 67 ani împliniți.

Se exceptează de la dispozițiunile alin.I al acestui articol dactilografele, care vor putea fi puse în retragere din oficiu, dacă au împlinit vârsta de 50 ani sau dacă au 25 ani de serviciu.

Art.66.– Funcționarii diplomatici, precum și cei consulari nu pot ocupa nici un alt post sau funcțiune retribuită de stat ori de altă administrațiune publică sau privată, fără autorizarea ministerului.

În această privință se vor avea în vedere și incompatibilitățile prevăzute de legea asupra cumulului.

Art.67.– Funcționarii diplomatici pot fi puși în disponibilitate fără apunamente, după a lor cerere, în cazul când ei vor invoca motive personale pe care ministerul le va socoti suficiente. Pozițiunea de disponibilitate nu poate dura mai mult de 2 ani,

înainte de expirarea cărora funcționarul va putea să solicite în scris repunerea lui în activitate de serviciu, cu gradul și vechimea ce avea în momentul punerii în disponibilitate. Această cerere întrerupe prescripțiunea ce curge împotriva sa și îi dă dreptul la primul loc vacant. În cazul când nu a formulat o asemenea cerere, funcționarul va fi considerat ca ieșit din cadre prin expirarea termenului de mai sus.

Timpul petrecut în disponibilitate nu se socotește nici la vechime, nici la valorificarea drepturilor la pensie.

CAPITOLUL VII

Despre pedepse disciplinare

Art.68.– Pentru judecarea și pedepsirea abaterilor funcționarilor Ministerului Afacerilor Străine, se instituie o comisiune disciplinară, în afară de comisiunea disciplinară prevăzută de statutul funcționarilor publici.

Această comisiune se compune din un membru al Consiliului consultativ diplomatic, secretarul general, doi dintre miniștrii plenipotențieri din administrația centrală din cei mai vechi în grad, precum și directorul personalului.

În caz de împiedicare sau recuzare justificată, secretarul general și miniștrii plenipotențieri, făcând parte din comisiune, vor fi înlocuiți prin alți miniștrii plenipotențieri din administrația centrală.

Art.69.– Pedepsele disciplinare sunt:

1. Muștrarea scrisă.
2. Muștrarea cu pierderea salariului pe timp limitat.
3. Ștergerea de pe tabloul de înaintare pe anul în curs.
4. Punerea în disponibilitate pe cel mult trei ani.
5. Destituirea.

Timpul cât funcționarul se află în disponibilitate nu se socotește la vechime și nici la pensie.

Art.70.– Pedepsele de la nr.1 și 2 se pot aplica de către ministru.

Dacă pedeapsa de la nr.2 a fost aplicată de două ori în cursul unui an, la o a treia abatere funcționarul va fi trimis înaintea Comisiunii de disciplină.

Celelalte pedepse se dau numai cu avizul conform al Comisiunii de disciplină.

Funcționarul, căruia i s-a aplicat vreuna din măsurile disciplinare prevăzute la numerele 1, 2 și 3, are dreptul să ceară ștergerea acestor pedepse din foaia calificativă, dacă timp de 5 ani nu a mai suferit altă pedeapsă.

Art.71.– Trimiterea în judecata Comisiunii de disciplină va fi hotărâtă de ministru, iar acuzarea va fi susținută de către un ministru plenipotențiar desemnat de ministru.

Funcționarul învinuit are dreptul să ia cunoștință de tot dosarul cu 10 zile înainte de data fixată pentru judecare.

El se apără singur, verbal sau printr-un memoriu scris.

Judecata nu va fi publică, iar deciziunile comisiunii vor fi motivate, luate cu majoritate și sunt executorii.

Art.72.– Funcționarul pedepsit cu disponibilitatea urmează a fi reintegrat după expirarea termenului de disponibilitate, în primul loc vacant sau creat prin bugetul următor.

Funcționarul destituit nu va mai putea ocupa vreo funcțiune publică.

Art.73.– În cazul când interesul serviciului ar cere, funcționarul învinuit poate fi suspendat înainte de a se pronunța Comisiunea de disciplină, cu condițiunea ca, în termen de 30 zile de la suspendare, să fie trimis înaintea comisiunii, care este obligată să-l judece în cel mult alte 30 zile.

Această suspendare nu atrage după sine pierderea salariului, nici a vechimii.

Art.74.– Suspendarea din serviciu este obligatorie, când în contra unui funcționar în serviciu s-a deschis acțiune publică pe baza ordonanței judecătorului de instrucție pentru o crimă sau delict. Când funcționarul este achitat, ministerul va aprecia, după împrejurări, dacă nu este cazul să fie trimis înaintea Comisiunii de disciplină, care se va pronunța dacă funcționarul mai poate fi reprimis în serviciu. Când a fost condamnat definitiv, suspendarea provizorie se transformă de drept în destituire sau pierderea dreptului de la data suspendării.

TITLUL III

CAPITOLUL VIII

Despre cadre și tratament

Art.75.– Funcțiunile Ministerului Afacerilor Străine sunt numai cele prevăzute în legea de față; iar, în ce privește personalul administrativ, cele cuprinse în statutul funcționarilor publici.

Gradul conferit prin decret regal rămâne proprietatea titularului și se pierde numai în cazurile prevăzute de lege.

În afară de prevederile prezentei legi nici o altă funcțiune nu mai poate fi creată decât printr-o lege specială.

Se va putea acorda titlul onorar de viceconsul funcționarilor de carieră de la consulate și legațiuni, care, din lipsă de titluri academice, nu mai pot fi înaintați în alt grad.

Art.76.– Retribuțiunile convenite diferitelor grade și categorii de funcționari ai Ministerului Afacerilor Străine, cheltuielile de reprezentare ale șefilor de oficii diplomatice, precum și indemnitațiile de reședință ale personalului diplomatic și consular, se vor fixa prin buget.

Art.77.– Funcționarii numiți, mutați în străinătate, sau rechemați, fie în interesul serviciului, fie după terminarea misiunii lor, au dreptul la plata cheltuielilor efective de drum pentru ei, soție, copii și pentru transportul bagajelor și obiectelor ce le aparțin, conform celor prevăzute de un regulament special.

Cei mutați în străinătate vor mai avea dreptul la o indemnizare de instalare egală cu 30% din salariul cu accesoriile pe o lună, ce vor avea în noul post. Această indemnitate se va spori la 50% pentru cei însurați fără copii, și la 70% pentru cei cu copii.

Art.78.– Însărcinații cu afaceri și geranții oficiilor consulare au dreptul, pe lângă indemnitatea lor de reședință, la 1/3 din suma alocată titularului ca cheltuieli de reprezentare sau ca indemnitate de reședință, în condițiunile prevăzute de un regulament special.

Art.79.– Dreptul la salariul integral în străinătate și la accesoriile aferente se cuvine din ziua când funcționarul numit în străinătate a sosit la post.

Art.80.– Familia funcționarului decedat are dreptul la o sumă pentru înmormântare egală cu cuantumul apunamentelor pe trei luni, din administrația centrală, convenite celui decedat.

CAPITOLUL IX Despre concedii

Art.81.– Funcționarii Ministerului Afacerilor Străine de toate categoriile au dreptul la concediile prevăzute de art.20 din statutul funcționarilor publici.

În împrejurări excepționale, acordarea concediului de odihnă rămâne la aprecierea ministrului.

Art.82.– Șefii misiunilor diplomatice nu pot obține concedii peste 15 zile, decât cu aprobarea M.S. Regelui.

Art.83.– Personalul ministerului aflător în străinătate, în cazul când, în cursul unui an, din diferite motive, obține concediu peste o lună, va primi pentru restul timpului de concediu apunamentele din administrația centrală.

Permisuniile al căror total depășește 15 zile într-un an se vor socoti în luna de concediu plătit cu salariu integral.

Membrii legațiilor și consulatelor transoceanice vor avea dreptul, în cazul când nu beneficiază de concediul legal, în unul sau mai mulți ani, să cumuleze aceste concedii cu salariul de străinătate până la 60 zile, exclusiv zilele de călătorie.

CAPITOLUL X

Căsătoria membrilor corpului diplomatic

Art.84.– Membrii corpului diplomatic sau ai corpului consular și funcționarii Ministerului Afacerilor Străine se pot căsători numai în urma unei autorizațiuni prealabile, dată în scris de Ministerul Afacerilor Străine.

Dacă persoanele arătate la articolele precedente voiesc să se căsătorească cu un străin, autorizațiunea se va da de Ministerul Afacerilor Străine numai în urma unei înalte încuviințări.

Pentru obținerea autorizațiunii este necesar a se justifica:

- a) Onorabilitatea viitorului soț și a familiei acestuia;
- b) Cetățenia viitorului soț;
- c) Avere personală a solicitantului, cât și a viitorului soț;
- d) Condițiunile în care contractul matrimonial intervine.

Membrii corpului diplomatic sau consular, cum și funcționarii Ministerului Afacerilor Străine, care se vor căsători fără autorizarea prevăzută la art.I, vor fi puși, prin înalt decret, în disponibilitate și nu vor mai putea fi rechemați în funcțiune.

CAPITOLUL XI

Dispozițiuni tranzitorii și finale

Art.85.– Consilierii de legațiune având acest grad, în momentul punerii în aplicație a legii de față, sunt dispensați de stagiul la consulate dacă au funcționat cel puțin 4 ani de zile în minister.

Art.86.– Personalul diplomatic aflat în disponibilitate după cerere, la promulgarea legii de față, are dreptul ca, în timp de 3 luni și numai dacă se mai găsesc în termen legal, să facă cerere de rechemare în activitate, în conformitate cu prevederile art.67 al noii legi de organizare a Ministerului Afacerilor Străine.

Ministerul primind o asemenea cerere, dacă va găsi cu cale, o va admite.

Art.87.– În mod tranzitoriu și prin derogare de la legea generală de pensii, în termen de un an de la promulgarea legii de față, miniștrii plenipotențitari de carieră, care au vârsta de 56 ani împliniți sau cel puțin 30 de ani de serviciu, calculabili la pensie, vor putea fi puși în retragere spre a-și valorifica drepturile la pensie.

Art.88.– Funcționarii tehnici, având o vechime de cel puțin 8 ani efectivi în serviciul ministerului, la promulgarea legii de față, pot primi rangul de consilieri de legație și cele următoare, în aceleași condițiuni ca și membrii Consiliului juridic.

Art.89.– În mod tranzitoriu și prin derogare de la legea generală de pensii, dactilografele, care au vârsta de 45 de ani împliniți, vor fi puse în retragere, pe data promulgării legii de față, spre a-și regula drepturile la pensie. La timpul servit se va adăuga încă cinci ani, ca timp calculabil la pensie.

Art.90.– Funcționarii de presă din serviciul exterior cu o vechime mai mică de doi ani, pentru a fi confirmați, trebuie să prezinte dovada că îndeplinesc condițiunile cerute de art.54 din prezenta lege.

Art.91.– În timp de 6 luni de la promulgarea legii de față, se va întocmi regulamentul ei de aplicare.

Art.92.– Legile și decretele anterioare privitoare la reorganizarea Ministerului Afacerilor Străine sunt și rămân abrogate.

Dat în București, la 15 iulie 1938

CAROL

Președintele Consiliului de Miniștri
Miron
Patriarhul României

Ministrul Afacerilor Străine
N.P. Comnen

Ministrul Finanțelor, *ad-interim*
M. Constantinescu¹

Ministrul Justiției
Victor Iamandi

Nr.2 663

*

Expunere de motive

Legea de organizare a Ministerului Afacerilor Străine datează de mai bine de 44 ani și anume de la 13 februarie 1894. La 15 martie 1912, la 30 august 1920 și la 18 iulie 1921, s-a căutat a se armoniza legea cu împrejurările de atunci, fără a se fi putut realiza însă acea reformă substanțială reclamată de cerințele vremii.

¹ Mitiță Constantinescu.

Noul proiect de lege are menirea să completeze nenumărate lipsuri și să aducă vechii legi o serie întreagă de ameliorări. În acest scop el cuprinde reorganizarea serviciilor ministerului și așezarea pe baze mai echitabile a situației personalului.

Această reformă era absolut necesară, date împrejurările cu totul noi create în epoca de după război, iar întocmirea ei s-a făcut sub ideea că noua organizare este chemată să facă față atât împrejurărilor actuale cât și celor ce se pot prevedea pentru o perioadă destul de însemnată. În acest sens, noul proiect de lege nu este numai o operă de prezent, dar și o operă de viitor.

Reorganizarea serviciilor prevede între altele o serie de organisme consultative noi și transformări, pe alocurea esențiale, aduse celor existente.

Cităm astfel:

Consiliul consultativ diplomatic, având misiunea de a studia diferite chestiuni de ordin administrativ și diplomatic, va lucra pe baza legii, experienței și destoiniciei membrilor ei ca sfătuitori ai șefului departamentului, în toate chestiunile ce-i vor fi fost supuse.

Consiliul juridic, cu atribuțiunea de a pregăti și eventual a prezenta apărarea intereselor statului, nu numai în fața instanțelor judecătorești interne, dar și a organelor internaționale.

Direcția afacerilor economice are ca atribuțiuni negocierea acordurilor internaționale de natură comercială, financiară etc., studiind aspectele economice și financiare ale chestiunilor de care Ministerul Afacerilor Străine este chemat a se ocupa.

În transformările aduse organelor existente, s-a căutat o mai bună sistematizare a serviciilor, procedându-se la regruparea unora dintre ele potrivit trebuințelor actuale.

S-a definit și s-a precizat apoi atribuțiunile fiecărui serviciu, necesitate de mult resimțită, mai toate chestiunile intrând în componența acestui departament fiind în ultimii ani esențial modificate ca cuprins, ca formă și ca număr.

Pentru o mai bună funcționare a direcțiilor și pentru a le garanta activitatea în condițiuni cât mai fericite s-a prevăzut ca ele să fie conduse numai de miniștri plenipotențieri.

Proiectul de lege prevede apoi un principiu nou și anume obligațiunea pentru toți deținătorii de a depune în arhivele ministerului, ca proprietate a statului, întreaga corespondență ca: rapoarte, telegrame, memorii și orice alte documente având un caracter oficial ce s-ar găsi în posesiunea lor.

În privința serviciului exterior, oficiile diplomatice au fost clasificate, potrivit dreptului comun internațional, în: ambasade, legațiuni și agenții.

În chipul acesta s-a introdus în proiectul de lege, ca oficiu diplomatic nou, „ambasada“, ținându-se seama de cele prevăzute în decretul-lege nr.1 655 din 28 aprilie 1938. Țara noastră, cu un teritoriu îndoit și cu o populație aproape întreită față de

acea dinainte de război, având un rol politic, economic și cultural de prim ordin în Centrul Europei, este îndreptățită a urma uzul internațional cu privire la reprezentanța sa diplomatică, deopotrivă cu orice alt stat.

S-a mai creat în același timp posibilitatea de a se înființa, desființa și transforma legațiunile și ambasadele, potrivit nevoilor constatate, în cadrul legii și posibilităților bugetare.

Oficiile consulare au fost așezate pe baze noi, armonizându-se atribuțiunile lor cu regulamentul consular în vigoare.

S-a precizat apoi condițiunile de înlocuire a titularilor oficiilor diplomatice și consulare, în timpul absenței lor, precum și drepturile însărcinaților cu afaceri și garanții lor. Această reorganizare a serviciilor a atras după sine o revizuire amănunțită a tuturor chestiunilor ce privesc personalul. Ca rezultat, proiectul de lege prevede: unificarea personalului diplomatic cu cel consular. Pe viitor nemaifăcându-se nici o numire în cariera consulară, recrutarea personalului consulatelor se va face din personalul diplomatic după un criteriu anumit.

Această reformă, de o deosebită însemnătate, va da posibilitatea diplomaților noștri de a cunoaște mai de aproape problemele economice, ajutând în același timp la selecționarea și formarea viitorilor șefi de misiune.

Personalul administrativ rămâne în general supus dispozițiunilor dreptului comun, ce-l formează în materie statutul funcționarilor publici.

Pentru o mai bună selecționare a personalului s-au introdus dispozițiuni noi cu privire la pregătirea candidaților.

Pentru personalul diplomatic s-a stabilit între altele un nou program, dând o mai mare însemnătate cunoștințelor economice și limbilor străine.

În vederea înaintărilor s-a instituit o comisiune consultativă, chemată a face propuneri potrivit criteriilor celor mai obiective, s-a mărit stagiul pentru grade sau clase, s-a introdus principiul înaintării la alegere și la vechime și în fine s-a introdus sistemul foilor calificative.

În legătură cu crearea de ambasade s-a prevăzut pe lângă ambasadori crearea unei funcțiuni noi, intermediare, de consilier de ambasadă.

S-a asigurat mai multă stabilitate în carieră, fixându-se în același timp o proporție și condițiuni speciale în care pot fi chemate la conducerea unei misiuni diplomatice persoane din afară de carieră. Ca corolar al acestor dispozițiuni s-au dat asigurări ce nu existau până acum acestor persoane chemate din afară de carieră, care își sacrificau de multe ori interesele, atunci când se făcea apel la ele în interesul obștesc.

În afară de comisiunea disciplinară prevăzută de statutul funcționarilor publici s-a instituit o comisiune disciplinară specială, având a ține seama de considerațiuni

cu totul deosebite, ce se impun unei cariere căreia îi revine reprezentarea cu demnitate a țării în fața străinătății.

Iată în linii generale prevederile noi, mai izbitoare, cuprinse în proiectul de lege, care avem nădejdea că va constitui un serios progres, atât în ceea ce privește ameliorarea serviciilor noastre diplomatice și consulare, cât și organizarea oficiilor centrale administrative.

[11 iulie 1938]

Ministrul Afacerilor Străine
N.P. Comnen

(**Monitorul Oficial**, nr.161 din 16 iulie 1938, pp.3 353–3 361)

DECRET PENTRU COMPLETAREA ȘI MODIFICAREA LEGII PENTRU
ORGANIZAREA MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE

CAROL al II-lea,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului președintelui Consiliului nostru de Miniștri și miniștrilor noștri secretari de stat la departamentele Afacerilor Străine, Finante și Justiție cu nr.77 671 din 19 decembrie 1938;

Văzând jurnalul Consiliului de Miniștri nr.3 255 din 1938 și avizul Consiliului legislativ nr.542 din 13 decembrie 1938;

În virtutea art.98 din Constituție,

Am decretat și decretăm:

Art.1. Se fac următoarele completări și modificări în legea pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine, aprobată prin înaltul decret regal nr.2 663 din 15 iulie 1938:

Art.5. Alin.1, va avea următoarea redacțiune:

Administrația centrală a ministerului, cuprinde:

1. Secretariatul general.
2. Direcțiuni:
 - a) Direcțiunea cabinetului ministrului și a cifrului;
 - b) Direcțiunea protocolului, înregistrării și conservării tratatelor și cancelariei ordinelor;
 - c) Direcțiunea personalului;
 - d) Direcțiunea afacerilor politice;
 - e) Direcțiunea afacerilor administrative și judiciare;
 - f) Direcțiunea afacerilor consulare;
 - g) Direcțiunea afacerilor economice;
 - h) Direcțiunea fondurilor și contabilității.
3. Organe consultative:
 - a) Consiliul consultativ diplomatic;
 - b) Consiliul juridic.

Titulatura: „Despre secretarul general și despre conducerea direcțiunilor“ pusă înaintea art.8, dispăre.

Art.6 (fost 8), primul alineat va avea următoarea redacție: „Secretarul general este numit dintre ambasadori sau miniștrii plenipotențari“.

Ultimul alineat va avea următoarea redacție: „În caz de absență sau de împiedecare a secretarului general, acesta este înlocuit în atribuțiunile sale, printr-un

ambasador sau ministru plenipotențiar, fie din administrația centrală, fie chemat în acest scop, din serviciul exterior.

Această delegațiune se va da prin deciziune ministerială.“

Art.8 (fost 6). Vor dispărea numerotările atribuțiunilor de direcțiuni.

Art.9. Alin.1 și 2, va avea următoarea redacțiune:

„Direcțiunea cabinetului ministrului și a cifrului, Direcțiunea protocolului, tratatelor și a cancelariei ordinelor și Direcțiunea afacerilor politice vor fi conduse de miniștri plenipotențiar“.

„La conducerea celorlalte direcțiuni vor putea fi chemați miniștri plenipotențiar, consilieri de ambasadă sau de legațiune, consuli generali cl.I sau chiar funcționari din personalul administrativ provenit din cadrele ministerului și având gradul de director, acolo unde necesitatea continuității în serviciu ar cere-o“.

Art.20. Ultim alineat se va citi:

„Ministerul în loc de ministrul“.

Art.21. Alineat penultim. Cuvântul „onorare“, se înlocuiește prin „onorifice“.

Art.22. Numărul 1 dispărea (personalul organelor consultative) și pentru rest se face numerotarea 1, 2, 3 și 4.

Art.25. Alin.1. Va avea următoarea redacțiune: „Personalul administrativ cuprinde gradele prevăzute în legea asupra statutului funcționarilor publici în măsura cerută de necesitățile serviciului“.

Art.27. Ultim alineat. Va avea următoarea redacțiune:

„Din punct de vedere protocolar, ei au rang imediat după consilierul de ambasadă sau de legațiune; în lipsa unui consilier, ei au rang imediat după șeful misiunii. În absența titularului legațiunii, el ia rang imediat după cel ce ține loc de șef de misiune“.

Art.29. Alin.3. „Pentru consulii onorari de naționalitate“.

SECȚIUNEA II Despre înaintări

Această titulatură dispărea.

Art.30. Ultima parte va avea următoarea redacțiune: „În afară de aceștia, directorul personalului face parte de drept din comisiune, cu vot deliberativ, dacă are grad de ministru plenipotențiar, iar în caz contrariu, numai cu vot consultativ“.

Art.33. Alin. nou: „Rectificări de vechime nu sunt admise“.

Art.37. Penultim rând, se va adăuga cuvântul „un“ între cuvintele „sau“ și „membru“, spre a se citi „sau un membru“.

Art.38. Punctul 3, la fine se va citi: „finanțe și statistică“.

Art.40. a) Se va rectifica: „o lucrare istorică sau juridică“, în loc de „judiciară“.

Art.46. Se va citi: „Cu un stagiu de cel puțin doi ani efectivi“, în loc de „trei ani“.

Art.48. La sfârșit se va citi: „unui stagiu de 4 ani în acest grad“, în loc de „5 ani“.

Art.50. Al.4, rândul 2, se va scrie „1/3 în loc de 1/5“.

Art.51 va avea următoarea redacție:

Șefii oficiilor diplomatice, numiți din afară de carieră, în baza art.49 și 50, nu se bucură de stabilitate și, dacă nu au fost reconfirmați prin decret regal la finele perioadei de 3 ani, misiunea lor încetează de drept, la expirarea acestor trei ani.

Un decret regal poate pune capăt misiunii, chiar mai înainte.

Articol nou, după art.52.

Toate numirile sau mutările în străinătate, cum și rechemările personalului diplomatic, consular și de presă, nu se vor putea face decât prin decret regal.

Art.55. Se adaugă la sfârșit: „afară numai dacă nu au mai ocupat o funcțiune de presă și au fost nevoiți a și-o întrerupe, primind o nouă însărcinare de stat, sau pe lângă vreo altă organizație de presă“.

„În cazul acesta, funcționarul va fi reprimis în gradul ce avea anterior și pe măsura vacanțelor bugetare“.

Art.61. Alin. penultim. În loc de „3 600 lei“, se va citi: „al gradului“.

Art.63. Rândul 5, se va citi: „și revăzut de Comisiunea consultativă de înaintări“, în loc de „aprobat“.

Se va modifica redacția la alin.2 astfel: „rechemările în administrația centrală cu excepția șefilor de misiune și a celor cu caracter disciplinar se vor face cu un preaviz de 2 luni pentru funcționarii căsătoriți și 1 lună, pentru ceilalți“.

Art.65. Alin.2. Va avea următoarea redacțiune: „Miniștrii plenipotențieri cl.II-a la 60 ani împliniți, cei de cl.I-a la 62 ani împliniți iar ambasadorii la 64 ani împliniți, indiferent de numărul anilor de serviciu“.

Art.69. 4. Punerea în disponibilitate disciplinară pe cel mult trei ani.

5. Punerea în disponibilitate disciplinară pe mai mult de 3 ani.

6. Destituirea.

Art.71. La finele alin.1, se adaugă: „dacă nu s-a făcut vinovat în acest timp de o nouă faptă reprobabilă“.

Art.72. La finele alin.2, se adaugă: „și nici păstra mai departe gradul avut în carieră“.

Art.77. În loc de cotele 50% și 70% se vor trece 40% și 50%.

Art.78. Rândul 2 în loc de „indemnitate de reședință“ se va trece „sporul de străinătate“.

CAPITOLUL X

Se va rectifica titulatura acestui capitol astfel:

„Căsătoria funcționarilor ministerului“.

Art.85. Ultim rând. Se va trece „3 ani“ în loc de „4 ani“.

Articol nou, după art.87: „În mod tranzitoriu, directorii din administrația centrală a ministerului, cu o vechime în funcțiune de cel puțin 4 ani la punerea în aplicare a acestei legi și având gradul de ministru plenipotențiar, își păstrează acest grad cu toate drepturile ce decurg din legea de față“.

Art.88. Va avea următoarea redacțiune:

„Funcționarii tehnici actualmente în funcțiune și cu o vechime de cel puțin zece ani în minister, la promulgarea legii de față vor putea fi asimilați și încadrați în gradul diplomatic corespunzător salariului ce primesc“.

Articolul nou, după art.88. Consilierii delegațiune care, la un an după promulgarea legii pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine, adică până la 16 iulie 1939, vor avea cel puțin zece ani de vechime în acest grad, vor putea fi înaintați miniștri plenipotențiarilor cl.II-a, în mod cu totul excepțional în cursul anului, cu dispensa stagiilor prevăzute de legea de față.

Art.II. Toate dispozițiunile contrarii aceloră din legea de față, sunt și rămân abrogate.

Art.III. Ministerul Afacerilor Străine e autorizat a publica din nou în întregime legea de organizare, cu introducerea modificărilor aduse prin legea de față și cu noua numerotare a articolelor.

Dat în București, la 19 decembrie 1938

CAROL

Președintele Consiliului de Miniștri
Miron
Patriarhul României

Ministrul Afacerilor Străine
N. Petrescu-Comnen

Ministrul Finanțelor
Mircea Cancicov

Ministrul Justiției
Victor Iamandi

Nr.4 357

(**Monitorul Oficial**, nr.296 din 20 decembrie 1938, pp.6 048–6 049)

LEGE PENTRU ORGANIZAREA MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE

TITLUL IOrganizare generală
Atribuțiuni**CAPITOLUL I**

Dispozițiuni generale

Art.1.– Serviciile Ministerului Afacerilor Străine se împart în:

- a) Administrația centrală;
- b) Serviciul exterior.

Aceste servicii sunt puse sub autoritatea ministrului Afacerilor Străine, care exercită direcțiunea superioară și controlul relațiilor internaționale.

Art.2.– Ministerul Afacerilor Străine are în atribuțiunile sale exclusive raporturile României cu statele străine, cu Societatea Națiunilor și cu Instituțiunile Juridice Internaționale, precum și negocierea și interpretarea tratatelor și convențiilor de orice natură.

Elaborarea tratatelor și convențiilor de orice natură cu statele străine cade în atribuțiunile diverselor organe ale Ministerului Afacerilor Străine, întrunite în comisii, la care vor fi chemați și delegați tehnici ai departamentelor interesate.

Aceste comisii vor lucra sub președinția ministrului Afacerilor Străine sau a împuternicitului său.

În calitate de cancelar al Ordinilor, ministrul Afacerilor Străine are administrarea lor, precum și aceea a medaliei „Serviciului Credincios“ și lucrează direct cu Majestatea Sa Regele, Marele Maestru al Ordinilor.

Art.3.– Toate actele, scrisorile și documentele emanând de la Ministerul Afacerilor Străine, sunt semnate de către ministru. Ele pot fi semnate, de asemenea, în virtutea unei delegațiuni, de secretarul general sau de directori.

Art.4.– Corespondența confidențială între departamentul Afacerilor Străine și agenții săi, rapoartele, telegramele, memoriile și alte documente adresate de aceștia din urmă, în calitatea lor oficială, sunt proprietatea statului și se depun în arhiva generală a ministerului.

Acestea nu pot fi date publicității în întregime și nici în fragmente, chiar de autorii lor, decât cu autorizarea specială scrisă a ministrului.

CAPITOLUL II Administrația centrală

Art.5.– Administrațiunea centrală a Ministerului cuprinde:

1. Secretariatul general.
2. Direcțiuni:
 - a) Direcțiunea cabinetului ministrului și a cifrului;
 - b) Direcțiunea protocolului, înregistrării și conservării tratatelor și cancelariei ordinelor;
 - c) Direcțiunea personalului;
 - d) Direcțiunea afacerilor politice;
 - e) Direcțiunea afacerilor administrative și judiciare;
 - f) Direcțiunea afacerilor consulare;
 - g) Direcțiunea afacerilor economice;
 - h) Direcțiunea fondurilor și contabilității.Aceste direcțiuni pot fi contopite sau suprimate, după necesități, prin decret regal.
3. Organe consultative:
 - a) Consiliul consultativ diplomatic;
 - b) Consiliul juridic.

Art.6.– Secretarul general este numit dintre ambasadori sau miniștri plenipotențiar. Această delegațiune va fi dată prin decret regal.

El supraveghează și coordonează lucrările departamentului și semnează, prin delegațiune, pentru ministru.

În caz de absență sau de împiedicare a secretarului general, acesta este înlocuit, în atribuțiunile sale, printr-un ambasador sau ministru plenipotențiar, fie din administrația centrală, fie chemat în acest scop din serviciul exterior.

Această delegațiune se va da prin deciziune ministerială.

Art.7.– Atribuțiunile diferitelor direcțiuni arătate mai sus sunt cele următoare:

a) Direcțiunea cabinetului ministrului și a cifrului

Are în atribuțiunile sale:

Primirea și deschiderea corespondenței interne și externe, plicuri și pachete; cereri de audiențe la ministru, cercetări sau studii proprii a înlesni lucrările ministrului; afaceri pe care ministrul și le rezervă; cifrarea și descifrarea, alcătuirea și paza cifrului.

Pe lângă această direcțiune funcționează Serviciul registraturii și Serviciul arhivei și bibliotecii, cu următoarele atribuțiuni:

Serviciul registraturii:

Înregistrarea întregii corespondențe a departamentului, la intrare și la ieșire, ținerea registrelor respective, expedițiunile și serviciul curierilor pentru străinătate.

Serviciul arhivei și bibliotecii:

Clasarea, paza și conservarea corespondenței, actelor și documentelor de orice natură; conservarea colecției *Monitorului Oficial* și a buletinelor, legilor și regulamentelor. Redactarea tabelor cronologice și analitice și a inventarului arhivelor. Paza și conservarea planurilor și documentelor relative la fruntariile Regatului, a colecțiilor și hărților geografice pentru uzul departamentului. Primirea, restituirea și colacionarea de dosare și arhive; încheierea proceselor-verbale pentru aceste operațiuni.

Păstrarea bibliotecii ministerului; catalogarea cărților; procurarea de noi publicațiuni necesare ministerului, cum și procurarea și păstrarea materialului de cancelarie al ministerului.

b) Direcțiunea protocolului, tratatelor și a cancelariei ordinelor

Are în atribuțiunile sale:

Ceremonialul Ministerului Afacerilor Străine, audiențele solicitate de corpul diplomatic Maiestății Sale Regelui și membrilor familiei regale, chestiunile în legătură cu imunitățile diplomatice, prepararea și expedierea scrisorilor de acreditare și de rechemare și a deplinelor puteri.

Cereri de agrement pentru miniștrii străini în România și pentru miniștrii români în străinătate. Pașapoartele diplomatice. Admiterea și recunoașterea consulilor străini. Vizite și misiuni civile și militare.

Expedițiunea tratatelor, convențiunilor, declarațiunilor și aranjamentelor; ratificarea, publicarea, înregistrarea și conservarea originalelor lor.

Ținerea registrelor generale și particulare, precum și a fișelor privitoare la ordinele naționale prevăzute în regulamentul acestei legi și la medalia „Serviciul Credincios”; observarea și executarea statutelor decorațiunilor; autorizările pentru portul de decorațiuni străine; ținerea registrelor decorațiunilor străine; examinarea propunerilor de decorare a diferitelor departamente, precum și rapoarte către Maiestatea Sa Regele și decretele convenite, anuarul decorațiunilor.

Pe lângă această direcțiune va funcționa Comisiunea ordinelor prevăzute prin legi speciale.

c) Direcțiunea personalului

Are în atribuțiunile sale lucrările privitoare la organizarea ministerului și a serviciilor dependente; numirile, promoțiunile, examinarea titlurilor candidaților la concursuri; concedii; desemnarea interimarilor; fixarea circumscripțiunilor consulare

și întocmirea patentelor consulare; numirea consulilor onorari; numirea membrilor comisiunilor examinatorii, a comisiunilor de disciplină și a comisiunii consultative de înaintări; întocmirea și publicarea anuarului ministerului; chestiunile privitoare la situația militară a funcționarilor ministerului.

d) Direcțiunea afacerilor politice

Are în atribuțiunile sale:

Relațiunile politice ale României cu țările străine, cu Societatea Națiunilor și cu Instituțiunile Juridice Internaționale; studiul politicii generale a diferitelor țări; chestiunile de politică exterioară și de politică internă în atingere cu chestiunile exterioare; conflictele dintre țări; conferințele și actele internaționale cu caracter politic; regimul politic al școlilor și bisericilor române în străinătate și al celor străine în România; minoritățile străine în România și române în străinătate; legătura cu comisariatul minorităților; elaborarea instrucțiunilor cu caracter politic date agenților români în străinătate; redactarea memoriilor și notițelor istorice pentru serviciul ministerului; clasarea, paza și conservarea arhivelor afacerilor politice până la vărsarea lor în arhiva generală a ministerului.

Toate chestiunile ce decurg din Pactul Societății Națiunilor și din aplicarea tratatelor de pace. Corespondența cu Societatea Națiunilor și cu orice alte comisii și servicii temporare cu caracter politic din străinătate. Chestiunile privitoare la regimul Dunării.

Pe lângă această direcțiune funcționează Serviciul fruntariilor, cu următoarele atribuțiuni:

Aplicațiunea dispozițiunilor din tratate cu privire la delimitarea fruntariilor.

Direcțiunea și supravegherea tuturor lucrărilor de ridicare a hărților, zonelor de frontieră.

Negocierile privitoare la stabilirea modalităților de executare a lucrărilor ce se fac în comun cu delegații țărilor limitrofe pentru întreținerea tuturor semnelor care materializează frontaria.

Negocierile privitoare la stabilirea regimului proprietăților din zona de frontieră și aplicarea sa.

Rezolvarea micilor incidente de frontieră.

e) Direcțiunea afacerilor administrative și judiciare

Are în atribuțiunile sale:

Chestiuni privitoare la situația militară a străinilor din România, dezertori, autorizări de intrare și ședere a străinilor în țară. Chestiuni relative la stabilirea, pierderea și dobândirea naționalității, la aplicarea legii asupra controlului străinilor, a legii pașapoartelor și a legii migrațiunilor, la viza pașapoartelor române și străine, la expulzări,

la incidente de frontieră fără caracter politic și contrabandă. Chestiuni bisericești și de învățământ fără caracter politic, românizarea vaselor de comerț, alcătuirea regulamentelor de navigație și aplicarea lor, culegerea de informațiuni relative la bunuri și persoane, orice reclamațiuni de natură administrativă formulate de supușii români sau străini, precum și chestiunile în legătură cu proprietățile străinilor în România.

Acte internaționale relative la ajutorarea răniților de război, la neutralizarea spitalelor și ambulanțelor militare, la alcătuirea și aplicarea convențiilor sanitare, veterinare și de patologie agricolă, de meteorologie etc.

Alcătuirea și aplicarea tratatelor de navigație și stabilire a convențiilor poștale, telegrafice și telefonice internaționale și a celor relative la pescuit.

Chestiuni privitoare la congrese, conferințe și expoziții internaționale fără caracter politic sau economic în legătură cu Direcția propagandei.

Lucrările juridice și de contencios care urmează a fi examinate după dispozițiunile actelor diplomatice și a legiurilor interne. Chestiuni de drept internațional public și privat (afară de cele rezervate altor direcțiuni); chestiuni de drept maritim, afacerile juridice și de contencios care rezultă din reclamațiunile străinilor contra statului român și ale românilor contra statelor străine; afacerile de adopțiuni; tutelă, succesiuni. Alcătuirea convențiilor de extrădare și aplicarea lor. Chestiuni privitoare la crime și delikte. Notificarea actelor judiciare române și străine, transmiterea comisiunilor rogatorii române și străine, intervențiunile pentru executarea hotărârilor tribunalelor arbitrale sau a sentințelor civile și comerciale străine în România și române în străinătate, precum și alcătuirea și aplicarea convențiilor judiciare de orice natură.

Alcătuirea convențiilor pentru protecțiunea proprietății individuale, literare și artistice.

f) Direcțiunea afacerilor consulare

Are în atribuțiunile sale:

Alcătuirea și aplicarea convențiilor consulare și a convențiilor relative la starea civilă.

Afacerile de administrație consulară; actele de stare civilă române și străine; bunurile românilor în străinătate; repatrieri; aplicarea legii militare românilor aflați în străinătate.

Correspondența și lucrările privitoare la jurisdicțiunea consulară; acte notariale. Legalizări și vize potrivit legilor. Stabilirea, interpretarea și aplicarea regulamentului consular și a tarifului consular.

Pe lângă această direcțiune va funcționa Serviciul interpreților, care are următoarele atribuțiuni:

Traducțiuni din limbi străine în românește și din românește în alte limbi, a oricărui document, corespondență oficială sau de altă natură. Certificarea acestor traduceri.

g) Direcțiunea afacerilor economice

Are în atribuțiunile sale negocierea și întocmirea tratatelor de natură economică, comercială, financiară, monetară, de căi ferate, de aviație, de proprietate industrială și mărci de fabrică.

Studiază situațiunea comercială, economică și financiară a țărilor străine, precum și cele care decurg din tratatele de pace și de care se ocupă în special Societatea Națiunilor și Conferințele Internaționale.

Referă asupra aspectelor economice și financiare ale chestiunilor de care Ministerul Afacerilor Străine este sau va fi chemat a se ocupa; este organul de legătură pentru toate aceste chestiuni între Ministerul Afacerilor Străine și celelalte ministere sau instituțiuni interesate.

h) Direcțiunea fondurilor și a contabilității

Are în atribuțiunile sale:

Întocmirea și executarea bugetului ministerului; ținerea registrelor cerute de legea contabilității generale a statului, precum și a registrelor auxiliare pentru regula contabilității; contabilitatea veniturilor; verificarea și controlarea pentru vărsarea la tezaurul statului a taxelor consulare și contabilitatea lor; tipărirea și distribuirea timbreelor consulare. Contabilitatea cheltuielilor; verificarea, ordonanțarea și justificarea cheltuielilor de personal și de material și a indemnitațiilor și cheltuielilor de orice natură. Inventariile și întreținerea imobilelor, a mobilierului și a materialului ministerului, legațiunilor și consulatelor, lichidarea cheltuielilor diplomatice, conform instrucțiunilor personale ale ministrului, lichidarea subvențiilor acordate conform tratatelor și învoirilor internaționale. Corespondența cu Înalta Curte de Conturi relativă la contabilitatea ministerului.

Art.8.– Compunerea și atribuțiunile organelor consultative sunt următoarele:

a) Consiliul consultativ diplomatic

Acest consiliu este compus dintr-un președinte și cel mult trei membri, numiți pe o perioadă de trei ani, prin decret regal. Ei sunt recrutați dintre ambasadorii sau miniștrii plenipotențiarilor clasa I, în activitate sau în retragere, care au funcționat ca șefi de misiune cel puțin zece ani și n-au împlinit vârsta de 70 ani.

În afară de atribuțiunile ce ministrul îi poate da potrivit trebuințelor, prin deciziune ministerială, Consiliul superior diplomatic va examina chestiunile ce i se vor supune.

Președintele și membrii Consiliului consultativ diplomatic vor primi o diurnă ce se va fixa prin deciziune ministerială.

b) Consiliul juridic

Acest consiliu este compus dintr-un președinte și cel mult 5 membri, numiți prin decret regal.

Președintele și membrii Consiliului juridic sunt recrutați dintre juriconsulții distinși. Acei care profesează avocatura nu vor putea nici pleda, nici da consultațiuni contra intereselor statului.

În afară de atribuțiunile pe care ministrul Afacerilor Străine i le poate da prin deciziune ministerială, Consiliul juridic va referi asupra aspectelor juridice ale chestiunilor de care Ministerul Afacerilor Străine este sau va fi chemat a se ocupa; va apăra, pe baza unei delegațiuni speciale, interesele statului, în fața instanțelor judecătorești sau a organelor internaționale din țară sau străinătate; va studia problemele de drept internațional, în special cele de care sunt chemate a se ocupa forurile internaționale.

Membrii Consiliului juridic pot primi rangul de ministru plenipotențiar clasa I-a și a II-a.

Președintele și membrii Consiliului juridic vor primi o diurnă ce se va fixa prin deciziune ministerială.

Art.9.– Direcțiunea cabinetului ministrului și a cifrului, Direcțiunea protocolului, tratatelor și a cancelariei ordinelor și Direcțiunea afacerilor politice vor fi conduse de miniștri plenipotențiar.

La conducerea celorlalte direcțiuni vor putea fi chemați miniștri plenipotențiar, consilieri de ambasadă sau de legațiune, consuli generali cl.I, sau chiar funcționari din personalul administrativ provenit din cadrele ministerului și având gradul de director, acolo unde necesitatea continuității în serviciu ar cere-o.

Directorii vor fi numiți prin decret regal. Ei supraveghează direcțiunile ce le sunt încredințate, sunt răspunzători de lucrările funcționarilor puși sub ordinele lor și pot semna prin delegațiune, pentru ministru, corespondența direcțiunii respective.

Șefii de servicii sunt numiți prin deciziune ministerială.

CAPITOLUL III

Serviciul exterior

Art.10.– Serviciul exterior al Ministerului Afacerilor Străine se compune din:

- a) Oficii diplomatice;
- b) Oficii consulare.

Oficiile diplomatice

Art.11.– Oficiile diplomatice sunt: ambasade, legațiuni și agenții, care se vor determina anual prin legea bugetară.

În cursul anului bugetar, o legațiune poate fi ridicată prin lege la rangul de ambasadă. Tot prin lege pot fi desființate sau reunite mai multe legațiuni la un loc.

Oficiile consulare

Art.12.– Oficiile consulare se împart, după modul de recrutare a titularilor, în:

1. Consulate de carieră, ale căror titulari sunt recrutați după regulile prescrise prin prezenta lege.

2. Consulate onorifice, ale căror titulari, neretrițuiți, sunt recrutați printre persoanele notabile din localitate, fie chiar și străini.

Art.13.– Oficiile consulare de carieră se vor determina anual prin legea bugetară.

În cursul anului bugetar se vor putea înființa noi ofiții consulare de carieră sau se vor putea desființa din cele existente prin lege.

Art.14.– Înființarea și desființarea consulatelor onorifice se face prin decret regal.

Art.15.– Circumscripțiunea ofițiilor consulare se stabilește prin deciziune ministerială.

Art.16.– Consulatele de carieră și consulatele onorifice sunt puse sub autoritatea șefului ofițiului diplomatic respectiv, iar în țările în care nu există legațiuni, ele vor fi puse sub autoritatea unei legațiuni apropiate, desemnate de minister.

Atribuțiunile ofițiilor diplomatice și ofițiilor consulare

Art.17.– Șefii ofițiilor diplomatice și ai ofițiilor consulare de carieră, în afară de atribuțiunile lor politice, au îndatorirea de a apăra și a asista pe naționali în afaceri de interes privat. Ei eliberează și vizează pașapoarte, conform legilor și instrucțiunilor în vigoare; eliberează și vizează patente de sănătate, certificate de viață și orice alte acte. Ei au calitatea de ofițeri ai stării civile, exercită funcțiunile de notari și depozitari conform legilor țării. Îndeplinesc, în limitele uzurilor și convențiilor diplomatice, toate actele conservatorii, în caz de absență sau deces al unui român în străinătate.

Autentifică și legalizează, percepând taxele legale, actele și documentele destinate a fi produse în România și exercită dreptul de jurisdicțiune în conformitate cu legile țării.

Oficiile consulare române din porturile străine au dreptul de poliție și de inspecțiune asupra vaselor sub pavilion român și oamenilor de echipaj și execută, în ceea ce-i privește, dispozițiunile din codul de comerț, relative la comerțul maritim și la navigațiune.

Un regulament consular determină condițiunile de funcționare a ofițiilor consulare.

Art.18.– Șefii ofițiilor diplomatice pot delega în scris personalului diplomatic de sub ordinele lor unele din atribuțiunile arătate în articolul precedent.

Șefii ofițiilor consulare pot delega în scris consulilor sau viceconsulilor, sub a lor răspundere, unele din atribuțiunile lor.

Art.19.– Consulatele onorifice au numai atribuțiunile administrative și comerciale. Aceste atribuțiuni sunt cele determinate pentru fiecare consulat onorific prin regulamentul consular și prin instrucțiunile primite, fie de la Ministerul Afacerilor Străine, fie de la legațiunea de care depinde.

Însărcinați cu afaceri

Art.20.– În timpul absenței oricât de scurte a șefului oficiului diplomatic din țara unde este acreditat, sau în caz de vacanță, afacerile legațiunii vor fi conduse de un însărcinat cu afaceri.

Acesta va fi funcționarul diplomatic al oficiului, cel mai înalt în grad, având cel puțin gradul de secretar de legațiune clasa II.

Ministerul va avea latitudinea de a delega un alt funcționar diplomatic ca însărcinat de afaceri.

Geranți

Art.21.– În timpul absenței oricât de scurte a șefului unui oficiu consular de carieră, sau în caz de vacanță, afacerile aceluia oficiu vor fi conduse de un gerant.

În ce privește consulatele onorifice, titularul va desemna, în caz de absență și sub a sa răspundere, pe gerant care va lucra în baza unei procuri autentice.

Numele acestui gerant va fi în prealabil comunicat atât ministerului cât și legațiunii de care depinde și nu va putea funcționa decât după aprobarea ministerului.

TITLUL II

Personalul

CAPITOLUL IV

Organizarea personalului în general

Art.22.– Funcționarii Ministerului Afacerilor Străine se împart, după modul lor de recrutare, în următoarele categorii:

1. Personalul diplomatic.
2. Personalul consular în funcțiune la promulgarea acestei legi.
3. Personalul administrativ.
4. Personalul de presă din serviciul exterior.

Art.23.– Personalul diplomatic se compune din:

1. Ambasadori.
2. Miniștri plenipotențieri cl.I.
3. Miniștri plenipotențieri cl.II.

4. Consilieri de ambasadă.
5. Consilieri delegațiune.
6. Secretari delegațiune cl.I.
7. Secretari delegațiune cl.II.
8. Secretari delegațiune cl.III.
9. Atașați delegațiune.

Art.24.– Personalul consular actualmente în funcțiune se compune din:

1. Consuli generali cl.I
2. Consuli generali cl.II
3. Consuli.
4. Viceconsuli.

Pe viitor, nemaifăcându-se nici o numire în cariera consulară, recrutarea pe măsura nevoilor a personalului consulatelor se va face din personalul diplomatic în modul următor:

Funcțiunea de consul general cl.I va fi îndeplinită de consilierii delegațiune.

Funcțiunea de consul general cl.II, de secretarii delegațiune cl.I.

Funcțiunea de consul, de secretarii delegațiune cl.II.

Funcțiunea de viceconsul, de secretarii delegațiune cl.III.

Funcționarii diplomatici detașați la consulat își păstrează gradul, vechimea și apurământele aferente și vor avea dreptul la accesoriile convenite funcțiunii cu care sunt însărcinați.

Art.25.– Personalul administrativ cuprinde gradele prevăzute în legea asupra statutului funcționarilor publici, în măsura cerută de necesitățile serviciului.

Pe lângă aceștia vor putea funcționa, la legațiuni și consulat, cancelarii interpreți.

Art.26.– Personalul de presă se compune din:

1. Consilieri de presă.
2. Secretari de presă cl.I.
3. Secretari de presă cl.II.
4. Secretari de presă cl.III.
5. Atașați de presă.

Art.27.– Consilierii și atașații tehnici militari, navali, de aviație, culturali, economici etc., de pe lângă oficiile diplomatice, vor fi numiți de către ministerele respective, după o prealabilă înțelegere cu Ministerul Afacerilor Străine și vor lucra de acord cu șeful legațiunii.

Din punct de vedere protocolar, ei au rang imediat după consilierul de ambasadă sau delegațiune; în lipsa unui consilier, ei au rang imediat după șeful misiunii. În absența titularului legațiunii, ei au rang imediat după cel ce ține loc de șef de misiune.

CAPITOLUL V Admisibilitate

SECȚIUNEA I Condițiuni generale

Art.28.– Afară de condițiunile speciale prevăzute în legea de față, pentru diversele categorii de funcționari, nimeni nu poate fi primit a se prezenta la concurs pentru admiterea în serviciile Ministerului Afacerilor Străine decât îndeplinind următoarele condițiuni generale:

1. Să fie român, bucurându-se de toate drepturile civile și politice.
2. Să aibă 21 ani împliniți și să nu fi trecut de 30 ani.
3. Să fi îndeplinit obligațiunile militare.
4. Să fie apt pentru serviciu din punct de vedere al sănătății.
5. Să nu fi suferit vreo condamnare dezonorantă.
6. Să fie de o moralitate recunoscută.

Art.29.– Funcționarii Ministerului Afacerilor Străine sunt obligați să depună la intrarea în funcțiune următorul jurământ:

„Jur credință Regelui, supunere Constituțiunii și legilor poporului român. Jur de a păstra cu sfințenie secretul lucrărilor și îndatoririlor ce mi se vor încredința în serviciul Ministerului Afacerilor Străine. Așa să-mi ajute Dumnezeu“.

Pentru consulii onorari, de naționalitate străină, formula jurământului este următoarea: „Jur de a îndeplini cu sfințenie și conform legilor românești funcțiunile ce mi s-au încredințat și de a contribui din toate puterile mele la tot ce poate favoriza interesele românești“.

SECȚIUNEA II

Art.30.– Se instituie o comisie consultativă pentru înaintări, sub președinția secretarului general și compusă din patru miniștri plenipotențitari de carieră, cei mai vechi în grad, ocupând funcțiunea de directori în administrațiunea centrală. În afară de aceștia, directorul personalului face parte de drept din comisiune, cu vot deliberativ, dacă are grad de ministru plenipotențiar, iar în caz contrar numai cu vot consultativ.

Art.31.– Comisiunea consultativă pentru înaintări va întocmi, în fiecare an, un tablou de ordinea funcționarilor departamentului, care ar avea dreptul de înaintare și care, după aprecierea comisiunii, merită să fie propuși la înaintare pe anul în curs.

La întocmirea tablourilor, comisiunea va avea în vedere și foile calificative, pe care toți șefii ierarhici sunt obligați a le înainta, la sfârșitul anului, direct ministrului.

Aceste foi calificative vor cuprinde aprecierile șefului ierarhic respectiv asupra destoiniciei, punctualității, moralității, conducerii în societate etc. Ele vor avea un caracter strict confidențial.

Art.32.– Înaintările funcționarilor diplomatici și consulari se fac prin decret regal, în urma propunerii ministrului.

Aceste propuneri vor ține seama și de tabloul întocmit de Comisiunea consultativă de înaintări.

Propunerile Comisiunii consultative de înaintări vor fi formulate cu majoritate, iar opiniile separate vor trebui făcute în scris și motivate. Aceste lucrări au un caracter confidențial.

Art.33.– Înaintările nu se pot face decât în limita posturilor bugetare vacante. Înaintări în grad fără posturi disponibile nu se acordă.

Rectificări de vechime nu sunt admise.

SECȚIUNEA III

Recrutarea personalului

Art.34.– Nimeni nu poate fi numit în Ministerul Afacerilor Străine, dacă, pe lângă condițiile generale de admisibilitate prevăzute mai sus, nu va poseda:

1. Pentru serviciul diplomatic, diploma de doctor în drept sau științe economice, politice și financiare, din țară sau din străinătate, recunoscute conform legii instrucțiunii publice, și nu va fi reușit la examenul prevăzut de art.36. În mod tranzitoriu, în timp de 3 ani de la promulgarea acestei legi, vor putea fi admiși la examen și licențiați în drept sau litere.

2. Pentru serviciul administrativ se vor avea în vedere dispozițiunile din legea asupra statutului funcționarilor publici.

3. În ce privește cancelarii interpreți din serviciul exterior, ei vor fi recrutați prin concurs dintre persoanele care, având cel puțin diploma de bacalaureat, vor cunoaște limba țării unde urmează a fi trimiși.

Art.35.– Funcționarii de presă vor fi numiți numai în condițiunile arătate la art.55–56.

SECȚIUNEA IV

Recrutarea personalului diplomatic

Art.36.– Nimeni nu poate fi numit în gradul de atașat de legațiune dacă, pe lângă condițiunile generale de admitere, prevăzute în prezenta lege, nu va fi trecut cu succes examenul mai jos arătat.

Art.37.– Comisiunea pentru examenul de atașat de legațiune se compune din: secretarul general, un membru al Consiliului consultativ diplomatic, doi miniștri

plenipotențiar și un profesor universitar de la Facultatea de Drept sau un membru al Consiliului juridic.

Art.38.– Programul materiilor asupra cărora va avea loc examenul cuprinde:

1. Organizarea constituțională, judiciară, administrativă și financiară a României și a statelor străine.

2. Dreptul internațional public și privat.

3. Elemente de economie politică, finanțe și statistică. Istoria doctrinelor economice, noțiuni de politică comercială.

4. Istoria românilor.

5. Elemente de drept civil, de drept comercial și de drept maritim.

6. Istoria tratatelor de pace privitoare la România începând de la Congresul de la Viena (1815) încoace.

7. Geografia politică și comercială.

8. Limba română.

9. Limba franceză.

10. Cunoștințe de limba engleză, italiană sau germană, după alegere.

Examenul va fi scris și oral.

Proba scrisă e eliminatorie.

Cei reușiți la examen vor fi înscriși în anuarul Ministerului Afacerilor Străine în ordinea clasificării.

Candidații căzuți la două examene nu se mai pot prezenta a treia oară.

Art.39.– Atașatii de legațiune nu vor putea fi trimiși în post în străinătate.

Art.40.– Nimeni nu poate fi înaintat la gradul de secretar de legațiune clasa III, dacă nu are un stagiu de 3 ani în gradul de atașat de legațiune și dacă nu a trecut cu succes următorul examen:

I. Două probe scrise, care sunt eliminatorii constând din:

a) O lucrare istorică sau juridică, în limba franceză;

b) Un raport sau un referat în românește asupra unei chestiuni politice de actualitate.

II. Un examen oral asupra următoarelor materii:

a) Dreptul internațional public și privat;

b) Istoria diplomatică începând de la 1648;

c) Istoria dezvoltării afacerilor orientale și în special relațiunile diplomatice ale României cu statele străine începând de la 1718;

d) Studiul tratatelor următoare Marelui război, istoricul și aplicarea lor, precum și istoricul, procedura și competența Societății Națiunilor;

e) Regimul convențional al României cu statele străine;

f) Legislațiunea vamală a României și a țărilor europene precum și a principalelor țări extraeuropene;

g) Cunoștințe asupra diferitelor doctrine economice, în legătură cu politica economică a României și a principalelor state străine;

h) Stilul și protocolul diplomatic.

Art.41.– Comisiunea pentru examenul de secretar delegațiune clasa III, are aceeași compunere ca pentru examenul de atașat delegațiune.

Art.42.– Examenul de secretar delegațiune clasa III este un examen obligator și de clasare. Candidații care nu au reușit se vor prezenta din nou la viitorul examen. Cei care n-au reușit nici la al doilea examen, încetează de drept de a mai face parte din serviciul diplomatic.

La conferirea gradului candidaților reușiți, se va ține însă seamă și de foile calificative.

Cei reușiți la examen vor fi înscrși în anuarul Ministerului Afacerilor Străine în ordinea clasificării.

Înaintările se vor face în ordinea înscrierii în anuar.

Art.43.– Nimeni nu poate fi înaintat la gradul de secretar delegațiune clasa II, dacă nu are un stagiul de 3 ani în gradul de secretar delegațiune clasa III.

Înaintările se vor face numai la vechime pe baza tabloului întocmit de Comisia consultativă de înaintări.

Art.44.– Nimeni nu poate fi înaintat la gradul de secretar delegațiune clasa I, dacă nu are un stagiul de 4 ani în gradul de secretar delegațiune clasa II.

Aceste înaintări se vor face în proporția de 1 la alegere și 1 la vechime, după tabloul întocmit de Comisiunea consultativă de înaintări.

Art.45.– Nimeni nu va putea fi înaintat la gradul de consilier delegațiune, dacă nu va fi îndeplinit un stagiul de cel puțin 4 ani în gradul de secretar delegațiune clasa I.

Aceste înaintări se vor face în proporția de 2 la alegere și 1 la vechime, după tabloul întocmit de Comisiunea consultativă de înaintări.

Art.46.– Consilierii de ambasadă sunt înaintați la alegere dintre consilierii delegațiune, cu un stagiul de cel puțin 2 ani efectivi în acest grad și numai dacă de la intrarea lor în carieră vor fi funcționat cel puțin 5 ani în administrația centrală și alți 3 ani în consulate.

Art.47.– Miniștrii plenipotențieri clasa a II-a sunt înaintați la alegere dintre consilierii de ambasadă, având un stagiul de cel puțin doi ani în grad.

În caz de vacanțe, ministrul Afacerilor Străine va cere Comisiunii consultative de înaintări să întocmească un tablou cu propuneri de toți consilierii de ambasadă care merită să fie înaintați. Acest tablou va fi supus apoi Consiliului consultativ diplomatic, spre a-și da avizul.

Art.48.– Miniștrii plenipotențieri clasa I-a sunt numiți la alegere, luând avizul Consiliului consultativ diplomatic, dintre miniștrii plenipotențieri clasa a II-a, după împlinirea unui stagiul de 4 ani în acest grad.

Art.49.– Ambasadorii sunt numiți de Maiestatea Sa Regele, la propunerea ministrului Afacerilor Străine.

Se poate conferi, în mod onorific, titlul de ambasador.

De asemenea, diplomații pot fi numiți, în mod temporar, conducători de ambasadă, conferindu-li-se, în afară și față de statul unde sunt acreditați, rangul de ambasador, fără însă a avea, din punctul de vedere al clasificării diplomatice interne, acest rang.

Art.50.– În împrejurări excepționale, pot fi numiți, pe o perioadă de maximum 3 ani, șefi ai oficiilor diplomatice, cu gradul de ministru plenipotențiar clasa a II-a, și alte persoane din afară de cariera diplomatică.

Dacă au ocupat funcțiunea de ministru secretar de stat, vor avea gradul de ministru plenipotențiar clasa I-a.

Situația acestor persoane urmează să fie reexaminată la împlinirea acestui termen. În caz de reconfirmare, ei sunt asimilați celor de carieră.

Asemenea numiri excepționale nu se pot face decât în proporția maximă de 1/3 din numărul oficiilor diplomatice existente.

Ca măsură tranzitorie, în termen de 1 an de la promulgarea legii de față, reconfirmarea cerută de prezentul articol se aplică și șefilor de misiune actualmente în funcțiune, chiar având o vechime mai mare de 3 ani.

Art.51.– Șefii oficiilor diplomatice, numiți din afară de carieră, în baza art.49 și 50, nu se bucură de stabilitate, și, dacă nu au fost reconfirmați prin decret regal, la finele perioadei de trei ani, misiunea lor încetează de drept la expirarea acestor trei ani.

Un decret regal poate pune capăt misiunii, chiar mai înainte.

Art.52.– Funcționarii consulari, actualmente în funcțiune, nu vor putea primi vreo înaintare, decât în condițiunile de mai jos:

a) Numirea să fi fost făcută în condițiunile legii în vigoare la data numirii;

b) Să posede o diplomă de licență în drept, litere sau de la o Academie de Înalte Studii Comerciale din țară sau din străinătate, recunoscută de Ministerul Educațiunii Naționale;

c) Să aibă în grad un stagiu de 4 ani efectivi.

Art.53.– Toate numirile sau mutările în străinătate, cum și rechemările personalului diplomatic, consular și de presă, nu se vor putea face decât prin decret regal.

SECȚIUNEA V Personalul administrativ

Art.54.– Funcționarii administrativi ai Ministerului Afacerilor Străine sunt supuși, în ceea ce privește modul lor de recrutare, drepturile și obligațiunile lor, dispozițiunilor prevăzute în statutul funcționarilor publici.

Ei vor trebui să treacă un examen de admitere și să cunoască limba franceză, germană sau engleză.

SECȚIUNEA VI **Personalul de presă**

Art.55.– Până la reorganizarea Serviciului presei, funcționarii de presă din serviciul exterior, în afară de condițiile art.5 din legea pentru statutul funcționarilor publici, vor trebui să îndeplinească următoarele condițiuni de admitere:

- a) Să posede diploma de licențiat al unei facultăți din țară sau din străinătate;
- b) Să fie publiciști sau ziarști profesioniști, recunoscuți de organizațiile profesionale respective;
- c) Să aibă cel puțin 2 ani de activitate efectivă într-o redacție de ziar sau de publicație periodică;
- d) Să cunoască, pe lângă limba franceză, limba țării unde va fi destinat a funcționa.

Art.56.– Gradele funcționarilor de la articolul precedent sunt următoarele:

Consilier de presă.

Secretar de presă cl.I-a.

Secretar de presă cl. a II-a.

Secretar de presă cl. a III-a.

Atașat de presă.

Înaintarea lor de la un grad la altul se va face după necesitățile serviciului și după o vechime de cel puțin 3 ani în fiecare grad.

Persoanele care îndeplinesc condițiile de admisibilitate nu vor putea fi numite, dintr-un început, decât în gradul de atașat de presă, afară numai dacă nu au mai ocupat o funcțiune de presă și au fost nevoiți a și-o întrerupe, primind o nouă însărcinare de stat, sau pe lângă vreo altă organizație de presă.

În cazul acesta, funcționarul va fi reprimat în gradul ce avea anterior și pe măsura vacanțelor bugetare.

Art.57.– Îndeplinirea funcțiilor de presă poate să fie atribuită și funcționarilor diplomatici.

SECȚIUNEA VII **Dactilografele**

Art.58.– Dactilografele vor trebui, în afară de îndeplinirea condițiilor respective prevăzute de art.28, să posede o diplomă de bacalaureat cel puțin și să fi reușit la un concurs.

Art.59.– Candidatele îndeplinind aceste condițiuni vor trece o probă practică în fața unei comisiuni prezidată de un ministru plenipotențiar.

Cunoștința limbii franceză, germană sau engleză este obligatorie.

Art.60.– Dactilografele se împart în 3 clase. Nimeni nu va putea fi înaintată dactilografă cl. II-a, dacă nu are o vechime de 2 ani de dactilografă cl. III-a.

Art.61.– Nimeni nu va putea fi înaintată dactilografă cl.I-a, dacă nu are o vechime de 3 ani în gradul de dactilografă cl. II-a.

SECȚIUNEA VIII

Interpreții

Art.62.– Condițiunile pentru numirea interpreților în Ministerul Afacerilor Străine, sunt următoarele:

1. Să îndeplinească condițiunile generale de admisibilitate în Ministerul Afacerilor Străine, afară de cele privitoare la vârstă.

2. Să cunoască în mod desăvârșit limba străină pentru care solicită postul.

3. Să treacă o probă scrisă în fața unei comisiuni, compusă din secretarul general și doi specialiști, de preferință profesori universitari.

Acești funcționari, fiind considerați ca specialiști, nu intră în prevederile statutului funcționarilor publici, dar sunt supuși dispozițiilor legii pensiilor.

Vor avea drept din 4 în 4 ani la o gradație de 25 la sută din salariul inițial al gradului. Numărul gradațiilor este de cinci.

Interpreții actualmente în funcțiune vor avea dreptul la o gradație în raport cu anii serviți și pe măsura posibilităților bugetare.

CAPITOLUL VI

Situațiunile personalului

Art.63.– Funcționarii diplomatici și consulari se bucură de stabilitate, fără prejudiciul dreptului ministrului de a face transferările socotite necesare.

Art.64.– Un tablou de rotațiune pentru trimiterea în serviciul exterior și rechemarea în administrația centrală va fi întocmit la începutul fiecărui an de Direcțiunea personalului și revăzut de Comisiunea consultativă de înaintări. Acest tablou va servi ministrului pentru mișcările ce ar avea în vedere.

În principiu, nimeni nu va putea rămâne în post în străinătate mai mult de 4 ani consecutivi, cu excepția șefilor de misiune, iar în administrația centrală mai puțin de 2 ani. Rechemările în administrația centrală, cu excepția șefilor de misiune și a

celor cu caracter disciplinar, se vor face cu un preaviz de 2 luni pentru funcționarii căsătoriți și o lună pentru ceilalți.

Art.65.– Funcțiunile diplomatice, precum și cele consulare existente, încetează:

- a) Prin demisiune;
- b) Prin limita de vârstă;
- c) Prin măsurile disciplinare prevăzute în prezenta lege.

Art.66.– Funcționarii Ministerului Afacerilor Străine, de orice categorie, sunt puși din oficiu în retragere la vârsta de 57 ani împliniți sau dacă au 35 ani de serviciu, calculabil la pensie.

Miniștrii plenipotențieri clasa II-a, la 60 ani împliniți, cei de clasa I-a, la 62 ani împliniți, iar ambasadorii, la 64 ani împliniți, indiferent de numărul anilor de serviciu.

Se exceptează, de la dispozițiunile alin.I al acestui articol, dactilografele, care vor putea fi puse în retragere din oficiu, dacă au împlinit vârsta de 50 ani sau dacă au 25 ani de serviciu.

Art.67.– Funcționarii diplomatici, precum și cei consulari nu pot ocupa nici un alt post sau funcțiune retribuită de stat ori de altă administrațiune publică sau privată, fără autorizarea ministerului.

În această privință se vor avea în vedere și incompatibilitățile prevăzute de legea asupra cumulului.

Art.68.– Funcționarii diplomatici pot fi puși în disponibilitate fără apunamente, după a lor cerere, în cazul când ei vor invoca motive personale pe care ministerul le va socoti suficiente. Pozițiunea de disponibilitate nu poate dura mai mult de 2 ani, înainte de expirarea cărora funcționarul va putea să solicite în scris repunerea lui în activitate de serviciu, cu gradul și vechimea ce avea în momentul punerii în disponibilitate. Această cerere întrerupe prescripțiunea ce curge împotriva sa și îi dă dreptul la primul loc vacant. În cazul când nu a formulat o asemenea cerere, funcționarul va fi considerat ca ieșit din cadre prin expirarea termenului de mai sus.

Timpul petrecut în disponibilitate nu se socotește nici la vechime, nici la valorificarea drepturilor la pensie.

CAPITOLUL VII

Pedepse disciplinare

Art.69.– Pentru judecarea și pedepsirea abaterilor funcționarilor Ministerului Afacerilor Străine, se instituie o comisiune disciplinară, în afară de comisiunea disciplinară prevăzută de statutul funcționarilor publici.

Această comisiune se compune din un membru al Consiliului consultativ diplomatic, secretarul general, doi dintre miniștrii plenipotențiarți din administrația centrală din cei mai vechi în grad, precum și directorul personalului.

În caz de împiedicare sau recuzare justificată, secretarul general și miniștrii plenipotențiarți, făcând parte din comisiune, vor fi înlocuiți prin alți miniștrii plenipotențiarți din administrația centrală.

Art.70.– Pedepsele disciplinare sunt:

1. Muștrarea scrisă.
2. Muștrarea cu pierderea salariului pe timp limitat.
3. Ștergerea de pe tabloul de înaintare pe anul în curs.
4. Punerea în disponibilitate disciplinară pe cel mult trei ani.
5. Punerea în disponibilitate disciplinară pe mai mult de 3 ani.
6. Destituirea.

Timpul cât funcționarul se află în disponibilitate nu se socotește la vechime și nici la pensie.

Art.71.– Pedepsele de la nr.1 și 2 se pot aplica de către ministru.

Dacă pedeapsa de la nr.2 a fost aplicată de două ori în cursul unui an, la o a treia abatere funcționarul va fi trimis înaintea Comisiunii de disciplină.

Celelalte pedepse se dau numai cu avizul conform al Comisiunii de disciplină.

Funcționarul, căruia i s-a aplicat vreuna din măsurile disciplinare prevăzute la numerele 1, 2 și 3, are dreptul să ceară ștergerea acestor pedepse din foaia calificativă, dacă timp de 5 ani nu a mai suferit altă pedeapsă.

Art.72.– Trimiterea în judecata Comisiunii de disciplină va fi hotărâtă de ministru, iar acuzarea va fi susținută de către un ministru plenipotențiar desemnat de ministru. Funcționarul învinuit are dreptul să ia cunoștință de tot dosarul cu 10 zile înainte de data fixată pentru judecare.

El se apără singur, verbal sau printr-un memoriu scris.

Judecata nu va fi publică, iar deciziunile comisiunii vor fi motivate, luate cu majoritate și sunt executorii.

Art.73.– Funcționarul pedepsit cu disponibilitatea urmează a fi reintegrat după expirarea termenului de disponibilitate, în primul loc vacant sau creat prin bugetul următor, dacă nu s-a făcut vinovat în acest timp de o nouă faptă reprobabilă.

Funcționarul destituit nu va mai putea ocupa vreo funcțiune publică și nici păstra mai departe gradul avut în carieră.

Art.74.– În cazul când interesul serviciului ar cere, funcționarul învinuit poate fi suspendat înainte de a se pronunța Comisiunea de disciplină, cu condițiunea ca, în termen de 30 zile de la suspendare, să fie trimis înaintea comisiunii, care este obligată să-l judece în cel mult alte 30 zile.

Această suspendare nu atrage după sine pierderea salariului nici a vechimii.

Art.75.– Suspendarea din serviciu este obligatorie, când în contra unui funcționar în serviciu s-a deschis acțiune publică pe baza ordonanței judecătorului de instrucție pentru o crimă sau delict. Când funcționarul este achitat, ministerul va aprecia, după împrejurări, dacă nu este cazul să fie trimis înaintea Comisiunii de disciplină, care se va pronunța dacă funcționarul mai poate fi reprimat în serviciu. Când a fost condamnat definitiv, suspendarea provizorie se transformă de drept în destituire sau pierderea dreptului de la data suspendării.

TITLUL III

CAPITOLUL VIII

Cadre și tratament

Art.76.– Funcțiunile Ministerului Afacerilor Străine sunt numai cele prevăzute în legea de față; iar, în ce privește personalul administrativ, cele cuprinse în statutul funcționarilor publici.

Gradul conferit prin decret regal rămâne proprietatea titularului și se pierde numai în cazurile prevăzute de lege.

În afară de prevederile prezentei legi, nici o altă funcțiune nu mai poate fi creată decât printr-o lege specială.

Se va putea acorda titlul onorar de viceconsul funcționarilor de carieră de la consulate și legațiuni, care, din lipsă de titluri academice, nu mai pot fi înaintați în alt grad.

Art.77.– Retribuțiunile cuvenite diferitelor grade și categorii de funcționari ai Ministerului Afacerilor Străine, cheltuielile de reprezentare ale șefilor de oficii diplomatice, precum și indemnitațiile de reședință ale personalului diplomatic se vor fixa prin buget.

Art.78.– Funcționarii numiți, mutați în străinătate, sau rechemați, fie în interesul serviciului, fie după terminarea misiunii lor, au dreptul la plata cheltuielilor efective de drum pentru ei, soție, copii și pentru transportul bagajelor și obiectelor ce le aparțin, conform celor prevăzute de un regulament special.

Cei mutați în străinătate vor mai avea dreptul la o indemnizare de instalare egală cu 30 la sută din salariul cu accesoriile pe o lună, ce vor avea în noul post. Această indemnitate se va spori la 40 la sută pentru cei însurați fără copii, și la 50 la sută pentru cei cu copii.

Art.79.– Însărcinații cu afaceri și garanții oficiilor consulare au dreptul, pe lângă sporul de străinătate, la 1/3 din suma alocată titularului ca cheltuieli de reprezentare sau ca indemnitate de reședință, în condițiile prevăzute de un regulament special.

Art.80.– Dreptul la salariul integral în străinătate și la accesoriile aferente se cuvine din ziua când funcționarul numit în străinătate a sosit la post.

Art.81.– Familia funcționarului decedat are dreptul la o sumă pentru înmormântare egală cu cuantumul apunamentelor pe trei luni, din administrația centrală, convenite celui decedat.

CAPITOLUL IX

Concedii

Art.82.– Funcționarii Ministerului Afacerilor Străine de toate categoriile au dreptul la concediile prevăzute de art.20 din statutul funcționarilor publici.

În împrejurări excepționale acordarea concediului de odihnă rămâne la aprecierea ministrului.

Art.83.– Șefii misiunilor diplomatice nu pot obține concedii peste 15 zile, decât cu aprobarea M.S. Regelui.

Art.84.– Personalul ministerului aflat în străinătate, în cazul când în cursul unui an din diferite motive obține concediu peste o lună, va primi pentru restul timpului de concediu apunamentele din administrația centrală.

Permisunile, al căror total depășește 15 zile într-un an, se vor socoti în luna de concediu plătit cu salariu integral.

Membrii legațiunilor și consulatelor transoceanice vor avea dreptul, în cazul când nu beneficiază de concediul legal, în unul sau mai mulți ani, să cumuleze aceste concedii cu salariul de străinătate până la 60 zile, exclusiv zilele de călătorie.

CAPITOLUL X

Căsătoria funcționarilor ministerului

Art.85.– Membrii corpului diplomatic sau ai corpului consular și funcționarii Ministerului Afacerilor Străine se pot căsători numai în urma unei autorizațiuni prealabile, dată în scris de Ministerul Afacerilor Străine.

Dacă persoanele arătate la articolele precedente voiesc să se căsătorească cu un străin, autorizațiunea se va da de Ministerul Afacerilor Străine numai în urma unei înalte încuviințări.

Pentru obținerea autorizațiunii este necesar a se justifica:

a) Onorabilitatea viitorului soț și a familiei acestuia;

- b) Cetățenia viitorului soț;
- c) Averele personale a solicitantului, cât și a viitorului soț;
- d) Condițiile în care contractul matrimonial intervine.

Membrii corpului diplomatic sau consular, cum și funcționarii Ministerului Afacerilor Străine, care se vor căsători fără autorizarea prevăzută la al.I, vor fi puși, prin înalt decret, în disponibilitate și nu vor mai putea fi rechemați în funcțiune.

CAPITOLUL XI

Dispozițiuni tranzitorii și finale

Art.86.– Consilierii de legațiune având acest grad, în momentul punerii în aplicare a legii de față, sunt dispensați de stagiul la consulate dacă au funcționat cel puțin 3 ani de zile în minister.

Art.87.– Personalul diplomatic aflat în disponibilitate după cerere, la promulgarea legii de față, are dreptul ca, în timp de 3 luni și numai dacă se mai găsesc în termen legal, să facă cerere de rechemare în activitate, în conformitate cu prevederile art.68 al noii legi de organizare a Ministerului Afacerilor Străine.

Ministerul primind o asemenea cerere, dacă va găsi cu cale, o va admite.

Art.88.– În mod tranzitoriu și prin derogare de la legea generală de pensii, în termen de un an de la promulgarea legii de față, miniștrii plenipotențieri de carieră, care au vârsta de 56 ani împliniți sau cel puțin 30 de ani de serviciu, calculabili la pensie, vor putea fi puși în retragere spre a-și valorifica drepturile la pensie.

Art.89.– În mod tranzitoriu, directorii din administrația centrală a ministerului, cu o vechime în grad de cel puțin 4 ani la punerea în aplicare a acestei legi și având gradul de ministru plenipotențiar, își păstrează acest grad cu toate drepturile ce decurg din legea de față.

Art.90.– Funcționarii tehnici, actualmente în funcțiune și cu o vechime de cel puțin 10 ani în minister, la promulgarea legii de față, vor putea fi asimilați și încadrați în gradul diplomatic corespunzător salariului ce primesc.

Art.91.– Consilierii de legațiune care la un an după promulgarea legii pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine, adică până la 16 iulie 1939, vor avea cel puțin 10 ani de vechime în acest grad, vor putea fi înaintați miniștrii plenipotențieri cl.II, în mod cu totul excepțional, în cursul anului, cu dispensa stagiilor prevăzute de legea de față.

Art.92.– În mod tranzitoriu și prin derogare de la legea generală de pensii, dactilografele care au vârsta de 45 de ani împliniți, vor fi puse în retragere, pe data promulgării legii de față, spre a-și regula drepturile la pensie. La timpul servit, se va adăuga încă cinci ani, ca timp calculabil la pensie.

Art.93.– Funcționarii de presă din serviciul exterior cu o vechime mai mică de doi ani, pentru a fi confirmați, trebuie să prezinte dovada că îndeplinesc condițiunile cerute de art.54 din prezenta lege.

Art.94.– În timp de 6 luni de la promulgarea legii de față, se va întocmi regulamentul ei de aplicare.

Art.95.– Toate dispozițiunile contrarii acelorora din legea de față sunt și rămân abrogate.

(**Monitorul Oficial**, nr.40 din 17 februarie 1939, pp.820–827)

DECRET-LEGE PENTRU MODIFICAREA ART.86 DIN
LEGEA DE ORGANIZARE A MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE
DIN 17 FEBRUARIE 1939

CAROL al II-lea,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României.

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului președintelui Consiliului nostru de Miniștri și al miniștrilor noștri secretari de stat la departamentele Afacerilor Străine, Finanțe și Justiție nr.58 326 din 1939;

Văzând jurnalul Consiliului de Miniștri nr.2 970 din 2 octombrie 1939, precum și avizul Consiliului legislativ nr.437 din 13 septembrie 1939;

În virtutea art.46 din Constituțiune,

Am decretat și decretăm:

DECRET-LEGE
pentru modificarea articolului 86 al legii de organizare a
Ministerului Afacerilor Străine, publicată în *Monitorul Oficial*
din 17 februarie 1939

Art. unic.– Art.86 din legea pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine, publicat în *Monitorul Oficial* nr.40 din 17 februarie 1939, completându-se cu un nou alineat, va avea următorul cuprins:

„*Art.86.*– Consilierii de legațiune, având acest grad în momentul punerii în aplicare a legii de față, sunt dispensați de stagiul la consulate, dacă au funcționat cel puțin trei ani de zile în minister.

Consilierii de legațiune, având o vechime de patru ani în acest grad, în momentul punerii în aplicare a legii de față, vor putea fi înaintați consilieri de ambasadă și apoi miniștri plenipotențiarilor cl.II-a, cu dispensa tuturor stagiilor prevăzute de prezenta lege.“

Art.II. Dl președinte al Consiliului nostru de Miniștri și miniștrii noștri secretari de stat la departamentele Afacerilor Străine, Finanțe și Justiție sunt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a dispozițiilor prezentului decret-lege.

Dat în București, la 5 octombrie 1939

CAROL

Președintele Consiliului de Miniștri
C. Argetoianu

Ministrul Afacerilor Străine
Grigore Gafencu

Ministrul Finanțelor
M. Constantinescu¹

Ministrul Justiției
Victor Iamandi

Nr.3 617

(**Monitorul Oficial**, nr.232 din 6 octombrie 1939, pp. 5 692–5 693)

¹ Mitiță Constantinescu.

DECRET-LEGE PENTRU MODIFICAREA ARTICOLELOR 50, 51 ȘI 68
DIN LEGEA DE ORGANIZARE A MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE
DIN 17 FEBRUARIE 1939

CAROL al II-lea,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României.

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului președintelui Consiliului nostru de Miniștri și al miniștrilor noștri secretari de stat la departamentele: Afacerilor Străine, Finanțe și Justiție nr.26 993 din 1940;

Văzând jurnalul Consiliului de Miniștri nr.1 088 din 9 mai 1940, precum și avizul Consiliului legislativ nr.157 din 9 mai 1940.

În virtutea art.46 din Constituțiune,

Am decretat și decretăm:

DECRET-LEGE
pentru modificarea articolelor 50, 51 și 68 din legea pentru
organizarea Ministerului Afacerilor Străine,
publicată în *Monitorul Oficial* nr.40 din 17 februarie 1939

Art.I. Se fac următoarele modificări și completări în legea pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine, publicată în *Monitorul Oficial* nr.40 din 17 februarie 1939:

Art.50 și 51 vor avea următoarea redacțiune:

Art.50.– Numirea în calitate de șef al unui oficiu diplomatic, precum și de delegat titular la Comisiunile Europeană și Internațională a Dunării, poate fi făcută și dintre persoanele din afară de cariera diplomatică.

Numirea se va face cu gradul de ministru plenipotențiar cl.II-a.

Se exceptează persoanele care au ocupat funcțiunea de ministru secretar de stat, în care caz li se va conferi gradul de ministru plenipotențiar cl.I-a.

Numirile în calitate de șef al unui oficiu diplomatic nu se pot face dintre persoanele din afară de cariera diplomatică, decât în proporția maximă de 1/3 din numărul oficiilor diplomatice existente.

Art.51.– Titularii misiunilor diplomatice, numiți în conformitate cu art.49 și 50, nu se bucură de stabilitate.

Un decret regal poate pune capăt oricând misiunii lor.

Dreptul la titlu ia sfârșit o dată cu încetarea misiunii lor.

Persoanele din afară de cariera diplomatică, care au funcționat cel puțin 5 ani cu gradul de ambasador sau ministru plenipotențiar, pot fi confirmate prin decret regal, în gradele respective.

În acest caz, cei confirmați sunt asimilați personalului diplomatic de carieră.

Art.68.– Se va intercala, între alineatul 1 și 2, următorul text:

Ambasadorii și miniștrii plenipotențiarilor pot fi puși prin decret regal în disponibilitate pe termen nelimitat.

Art.II. Dl președinte al Consiliului nostru de Miniștri și miniștrii noștri secretari de stat la departamentele: Afacerilor Străine, Finanțe și Justiție, sunt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a dispozițiilor prezentului decret-lege.

Dat în București, la 9 mai 1940

CAROL

Președintele Consiliului de Miniștri
Gh. Tătărescu

Ministrul Afacerilor Străine
Grigore Gafencu

Ministrul Finanțelor
M. Constantinescu

Ministrul Justiției
Istrate Micescu

Nr.1 503

(**Monitorul Oficial**, nr.107 din 10 mai 1940, p.2 206)

DECRET-LEGE PENTRU ÎNFIINȚAREA COMISARIATULUI GENERAL
PENTRU DEPLASAREA POPULAȚIEI DIN DOBROGEA

General ION ANTONESCU,
Conducătorul Statului Român
și
Președintele Consiliului de Miniștri,

Având în vedere raportul dlui ministru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine cu nr.57 273 din 14 septembrie 1940, privitor la executarea tratatului româno-bulgar de la 7 septembrie 1940:

În temeiul decretului-lege nr.3 067 din 6 septembrie 1940,

Am decretat și decretăm:

Art.1.– Se înființează pe lângă Ministerul Afacerilor Străine un Comisariat general chemat să ducă la îndeplinire deplasarea de populație prevăzută în Tratatul româno-bulgar de la Craiova, din 7 septembrie 1940.

Art.2.– Comisariatul general are următoarele atribuțiuni:

a) Execută evacuarea obligatorie a populației române din Cadrilater și așezarea ei definitivă în Dobrogea, în locul populației bulgărești, precum și în alte regiuni ale țării;

b) Ia măsurile necesare pentru mutarea obligatorie a populației bulgărești din Dobrogea Veche;

c) Evaluează bunurile populației evacuate, în măsura în care aceasta este necesar, pentru a se acorda o compensație în bunurile devenite libere prin mutarea populației bulgărești din Dobrogea Veche;

d) Execută schimbul facultativ de populație, compensând emigrarea unui număr de supuși români de origine etnică bulgară, cu numărul supușilor bulgari de origine etnică română, potrivit al.2 al art.3 din tratatul menționat;

e) Rezolvă toate problemele economice, sociale, culturale și juridice ce decurg din reșezarea populației românești din teritoriile evacuate sau imigrate.

Art.3.– Comisariatul general va fi condus de un comisar general însărcinat cu executarea tuturor operațiunilor ce rezultă din Tratatul româno-bulgar de la 7 septembrie 1940. Această sarcină este încredințată rezidentului Ținutului Marea. El va lucra după directivele Ministerului Afacerilor Străine.

În îndeplinirea misiunii sale, comisarul general va fi ajutat de specialiști recunoscuți în domeniul agriculturii, zootehniei, sănătății publice și al problemelor de populație, de cadastru, administrative, de transport, militare, juridice și culturale.

Din punct de vedere administrativ, Comisariatul general va fi condus de un secretar general, având grad și atribuțiuni de secretar general de minister, care va coordona și supraveghea toate lucrările, putând lua orice măsuri în cadrul delegațiunii primite de la comisarul general.

Art.4.– Lucrările Comisariatului vor fi executate potrivit dispozițiilor Comisariatului general de un număr de delegați, ajutați de tehnicieni și investiți cu puterile necesare care vor fi direct răspunzători de reușita misiunii ce le-a fost încredințată.

Art.5.– În vederea îndeplinirii misiunii sale, se conferă Comisariatului general dreptul:

a) De a da ordine directe cu privire la măsurile de reșezare, respectiv evacuarea autorităților locale din județele unde sunt găzduiți provizoriu românii evacuați din Cadrilater, din județele în care vor fi așezați și din județele cu populație bulgară, ce urmează a fi repatriată.

Autoritățile centrale vor fi numai informate despre aceste ordine, prin copii;

b) De a trata direct cu ministerele de resort, Regia C.F.R., N.F.R., S.M.R., casele autonome și celelalte autorități publice și private toate măsurile privitoare la schimbul de populație româno-bulgară.

Art.6.– Toate autoritățile de stat și instituțiile particulare sunt obligate să execute deciziunile Comisariatului general luate în cadrul atribuțiunilor sale și datoare să înlesnească ducerea la îndeplinire a misiunii Comisariatului general, punându-i la dispoziție:

a) Informațiunile în legătură cu problemele schimbului de populație;

b) Personalul tehnic și de specialitate necesar lucrărilor ce va fi cerut;

c) Ofițerii și gradele inferioare din armată detașați în prezent, la lucrările de evacuare, ca și vehiculele rechiziționate în acest scop, rămân la dispoziția Comisariatului general.

Art.7.– Comisariatul va funcționa la București, în localul Ministerului Afacerilor Străine, iar la Constanța în localul ce i se va pune la dispoziție de Rezidența Ținutului Marea.

Art.8.– Direcțiunea comercială a colonizărilor din Ministerul Agriculturii se pune la dispoziția Comisariatului general, pe tot timpul funcționării acestuia.

Art.9.– Ministerul de Finanțe va deschide pe seama Comisariatului general un credit pentru finanțarea operațiunilor de evacuare, imigrare și reșezare. În acest scop, el va încheia o convențiune cu Banca Națională a României, prin care aceasta va avansa fondurile necesare până la concurența sumei de 500 000 000 lei, reprezentând prima tranșă forfetară ce urmează a fi vărsată de Guvernul bulgar la 15 ianuarie 1941.

Art.10.– Comisariatul general este administrator în sensul art.8, alin.2, din L.C.P.

Prin derogare de la art.90 din L.C.P., comisarul general sau delegatul său pot aproba, fără licitație publică, cheltuieli și plăți din fondurile ce le sunt puse la dispoziție, când natura acestora comportă urgență.

Art.11.– Ministerul Finanțelor va desemna un consilier controlor pentru exercitarea controlului preventiv al gestiunii Comisariatului general.

Art.12.– Numirea comisarului general și a secretarului general se va face printr-o deciziune a Conducătorului Statului.

Organizarea serviciilor Comisariatului general, numirea și detașarea personalului se vor face prin deciziunile Ministerului Afacerilor Străine.

Art.13.– Toate nemulțumirile care decurg din măsurile luate vor fi aduse prin acte semnate la cunoștința Președinției, unde s-a înființat un birou special.

Art.14.– Nu se vor da ajutoare decât acelor lipsiți total de mijloace.

Art.15.– Ajutoarele încetează de îndată ce persoanele care le primesc și-au găsit întrebuințarea, cât și acelor care refuză o întrebuințare ce li se oferă.

Se vor suprima ajutoarele și acelor care au purtări rele sau se transformă în agitatori.

Toți refugiații, bărbați și femei, vor fi folosiți în comitetele de ajutorare, în serviciile care se ocupă de această chestiune la maximum.

Aceasta pentru a micșora sacrificiile materiale făcute de stat.

Art.16.– Prezentul decret intră în vigoare la data publicării în *Monitorul Oficial*.

Art.17.– Se abrogă decretul-lege pentru înființarea Comisariatului general al românilor din teritoriile evacuate, publicat în *Monitorul Oficial* din 4 septembrie 1940.

Art.18.– Ministrul secretar de stat al Afacerilor Străine este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentului decret.

Dat în București, la 13 septembrie 1940

Ministrul Afacerilor Străine

M. Manoilescu

Conducătorul Statului Român
și
Președintele Consiliului de Miniștri

General Ion Antonescu

Nr.3 128

(**Monitorul Oficial**, nr.215 din 16 septembrie 1940, p.5 423)

DECRET-LEGE PENTRU ÎNFIINȚAREA COMISARIATULUI GENERAL
AL REFUGIAȚILOR DIN BASARABIA ȘI NORDUL BUCOVINEI

General ION ANTONESCU,
Conducătorul Statului Român

și

Președintele Consiliului de Miniștri,

Asupra raportului ministrului secretar de stat al Afacerilor Străine cu nr.57 119 din 1940, privitor la așezarea și plasarea la rosturile lor de viață, după profesioni, a refugiaților din Basarabia și Nordul Bucovinei;

În baza dispozițiilor decretelor-legi nr.3 052 din 5 septembrie și nr.3 072 din 7 septembrie 1940,

Am decretat și decretăm:

DECRET-LEGE
pentru înființarea Comisariatului General al refugiaților
din Basarabia și Nordul Bucovinei

Art.1.– Se înființează pe lângă Ministerul Afacerilor Străine un Comisariat general chemat să ducă la îndeplinire așezarea și plasarea la rosturile lor de viață, după profesioni, a refugiaților din Basarabia și Nordul Bucovinei.

Art.2.– Comisariatul general are următoarele atribuțiuni:

- a) Repartizează populațiunea refugiată, pe teritoriul țării;
- b) Rezolvă toate problemele economice, sociale, culturale și juridice ce decurg din reșezarea populațiunii românești refugiate din teritoriile evacuate ale Basarabiei și Nordului Bucovinei;
- c) Urmărește și realizează integrarea acestei populațiuni în viața națională, ținând seama de profesiunea fiecărui refugiat.

Art.3.– Comisariatul general va fi condus de un comisar general însărcinat cu executarea tuturor operațiunilor.

În îndeplinirea misiunii sale, comisarul general va fi ajutat de specialiști recunoscuți din domeniul agriculturii, zootehniei, sănătății publice și a problemelor de populație, de cadastru, administrative, de transport, militare, juridice și culturale.

Comisariatul general va avea un secretar general, având grad și atribuțiuni de secretar general de minister, care va coordona și supraveghea toate lucrările, putând lua orice măsuri în cadrul delegațiunii permise de la comisarul general.

Art.4.– Lucrările Comisariatului vor fi executate potrivit dispozițiilor comisarului general, de un număr de delegați ajutați de tehnicieni și investiți cu puterile necesare, care vor fi direct răspunzători de reușita misiunii ce le-a fost încredințată.

Art.5.– În vederea îndeplinirii misiunii sale se conferă comisarului general dreptul:

a) De a da ordine directe tuturor autorităților locale, afară de rezidenții regali, cu privire la măsurile de reșezare a românilor refugiați din Basarabia și Nordul Bucovinei.

Autoritățile centrale și rezidenții regali vor fi informați despre aceste ordine, prin copii;

b) De a trata direct cu ministerele de resort, Regia C.F.R., N.F.R., S.M.R., casele autonome și celelalte autorități publice și private, toate măsurile privitoare la refugiații din Basarabia și Nordul Bucovinei.

Art.6.– Toate autoritățile de stat sunt obligate să execute deciziunile Comisariatului general, luate în cadrul atribuțiilor sale și datoare să înlesnească ducerea la îndeplinire a misiunii Comisariatului general, punându-i la dispoziție:

a) Informațiunile în legătură cu toate problemele privitoare la refugiații din Basarabia și Nordul Bucovinei;

b) Personalul tehnic și de specialitate necesar lucrărilor, ce va fi cerut.

Art.7.– Direcțiunea comercială a colonizărilor din Ministerul Agriculturii se pune la dispoziția Comisariatului general pe tot timpul funcționării acestuia.

Art.8.– Ministerul de Finanțe va deschide, pe seama Comisariatului general, un credit de 50 000 000 lei pentru continuarea ajutorării refugiaților până la definitivă lor plasare sau desdăunare.

Pentru despăgubirea refugiaților și restabilirea lor în profesiunile respective, Ministerul de Finanțe va deschide pe seama Comisariatului general creditele propuse de acesta și aprobate de Ministerul Afacerilor Străine în acest scop.

Art.9.– Comisarul general este administrator, în sensul art.8, al.2, din L.C.P.

Prin derogare de la art.90 din L.C.P., comisarul general, sau delegatul său, pot aproba, fără licitație publică, cheltuieli și plăți din fondurile ce le sunt puse la dispoziție, când natura acestora comportă urgență.

Art.10.– Ministerul Finanțelor va desemna un consilier controlor, pentru exercitarea controlului preventiv al gestiunii Comisariatului general.

Art.11.– Numirea comisarului general se va face prin decrete ale Conducătorului Statului.

Organizarea serviciilor Comisariatului general, numirea secretarului general și a delegaților, precum și numirea și detașarea personalului, se vor face prin deciziunile Ministerului Afacerilor Străine.

Art.12.– Prezentul decret intră în vigoare la data publicării lui în *Monitorul Oficial*.

Art.13.– Se abrogă decretul-lege pentru înființarea Comisariatului general al românilor din teritoriile evacuate, publicat în *Monitorul Oficial* din 4 septembrie 1940.

Art.14.– Toate nemulțumirile care decurg din măsurile luate vor fi aduse, prin acte semnate, la cunoștința Președinției, unde s-a înființat un birou special.

Art.15.– Nu se vor da ajutoare decât acelor lipsiți total de mijloace.

Art.16.– Ajutoarele încetează de îndată ce persoanele care le primesc și-au găsit întrebuințarea, cât și acelor care refuză o întrebuințare ce li se oferă.

Se vor suprima ajutoarele și acelor care au purtări rele sau se transformă în agitatori.

Toți refugiații, bărbați și femei, vor fi folosiți în comitetele de ajutorare, în serviciile care se ocupă de această chestiune la maximum.

Aceasta pentru a micșora sacrificiile materiale făcute de stat.

Art.17.– Ministrul secretar de stat al Afacerilor Străine este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentului decret.

Dat în București, la 13 septembrie 1940

Ministrul Afacerilor Străine

M. Manoilescu

Conducătorul Statului Român
și
Președintele Consiliului de Miniștri
General Ion Antonescu

Nr.3 129

(*Monitorul Oficial*, nr.216 din 17 septembrie 1940, pp.5 430–5 431)

DECRET-LEGE PRIVIND MODIFICAREA UNOR DISPOZIȚII
DIN LEGEA DE ORGANIZARE A MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE
DIN 17 FEBRUARIE 1939

General ION ANTONESCU,
Conducătorul Statului Român

și

Președintele Consiliului de Miniștri,

Asupra raportului dlui ministru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine cu nr.57 249 din 14 septembrie 1940;

În baza dispozițiilor decretelor-legi nr.3 052 din 5 septembrie și nr.3 072 din 7 septembrie 1940,

Am decretat și decretăm:

DECRET-LEGE

**privitor la modificarea unor dispozițiuni din legea pentru organizarea
Ministerului Afacerilor Străine**

Art.I. Gradul și funcțiunea de ambasador, precum și gradul de consilier de ambasadă, se desființează.

Ambasadorii și consilierii de ambasadă, înaintați dintre funcționarii de carieră, își păstrează aceste titluri în mod personal și onorific.

Art.II. Miniștrii plenipotențieri clasa I-a pot să fie numiți, la alegere, dintre miniștrii plenipotențieri clasa II-a, după împlinirea unui stagiu de doi ani în acest grad.

Art.III. La gradul de ministru plenipotențiar clasa II-a pot să fie înaintați, la alegere, actualii consilieri de ambasadă, fără a fi nevoie de stagiu în acest grad, precum și consilierii de legațiune, având un stagiu efectiv de doi ani în acest grad.

Art.IV. Funcționarii diplomatici și consulari sunt puși din oficiu în retragere la vârsta de 60 ani împliniți, indiferent de numărul anilor de serviciu.

Miniștrii plenipotențieri clasa II-a sunt puși din oficiu în retragere la 62 ani împliniți, iar miniștrii plenipotențieri clasa I-a la 64 ani împliniți, indiferent de numărul anilor de serviciu.

Art.V. Dispozițiunile din legea pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine, contrarii decretului-lege de față, sunt și rămân abrogate.

Dat în București, la 14 septembrie 1940

Ministrul Afacerilor Străine
M. Manoilescu

Conducătorul Statului Român
și
Președintele Consiliului de Miniștri
General I. Antonescu

Nr.3 136

(**Monitorul Oficial**, nr.214 bis din 14 septembrie 1940, pp.5 414–5 415)

DECRET-LEGE PENTRU ÎNFIINȚAREA COMISARIATULUI GENERAL
AL REFUGIAȚILOR DIN NORDUL TRANSILVANIEI

General ION ANTONESCU,
Conducătorul Statului Român
și
Președintele Consiliului de Miniștri,

Având în vedere raportul dlui ministru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine, cu nr.57 255 din 14 septembrie 1940, privitor la situația refugiaților din Nordul Transilvaniei,

Am decretat și decretăm:

DECRET-LEGE
pentru înființarea Comisariatului general al refugiaților din
Nordul Transilvaniei

Art.1.– Se înființează pe lângă Ministerul Afacerilor Străine un Comisariat general, chemat să ducă la îndeplinire așezarea și plecarea la rosturile lor de viață, după profesioni, a refugiaților din Nordul Transilvaniei.

Art.2.– Comisariatul general are următoarele atribuțiuni:

- a) Repartizează populația refugiată pe teritoriul țării;
- b) Rezolvă toate problemele economice, sociale, culturale și juridice ce decurg din reșezarea populației românești, refugiată din Nordul Transilvaniei;
- c) Urmărește și realizează integrarea acestei populațiuni în viața națională, ținând seama de profesiunea fiecărui refugiat.

Art.3.– Comisariatul general va fi condus de un comisar general, însărcinat cu executarea tuturor operațiunilor în legătură cu problema refugiaților din Nordul Transilvaniei.

Art.4.– Comisariatul general va avea un secretar general, având grad și atribuțiuni de secretar general de minister, care va coordona și supraveghea toate lucrările, putând lua orice măsuri în cadrul delegațiunii permise de la comisarul general.

Art.5.– În îndeplinirea misiunii sale, comisarul general va fi ajutat de specialiști recunoscuți din domeniile în care lucrează.

Art.6.– Lucrările Comisariatului vor fi executate, potrivit dispozițiilor comisarului general, de funcționarii puși la dispoziția sa de către autoritățile publice.

Art.7.– În vederea îndeplinirii misiunii sale se conferă comisarului general dreptul:

a) De a da ordine directe tuturor autorităților locale, afară de rezidenții regali, cu privire la măsurile de reșezare a românilor refugiați din Nordul Transilvaniei.

Autoritățile centrale și rezidenții regali vor fi informați despre aceste ordine prin copii;

b) De a trata direct cu ministerele de resort, Regia C.F.R., N.F.R. și S.M.R., casele autonome și celelalte autorități publice și instituții private, asociații profesionale, toate măsurile privitoare la reșezarea populației evacuate din Nordul Transilvaniei.

Art.8.– Toate autoritățile de stat și instituțiile particulare sunt obligate să execute deciziunile Comisariatului general, luate în cadrul atribuțiilor sale și sunt datoare să înlesnească misiunea Comisariatului general, punându-i la dispoziție:

a) Informațiunile în legătură cu problemele populației refugiate;

b) Personalul tehnic și de specialitate necesar lucrărilor ce va fi cerut.

Art.9.– Comisariatul general va funcționa la București, în cadrul Ministerului Afacerilor Străine.

Art.10.– Direcțiunea comercială a colonizărilor din Ministerul Agriculturii și Domeniilor stă la dispoziția Comisariatului general pe tot timpul funcționării acestuia.

Art.11.– Ministerul de Finanțe va deschide pe seama Comisariatului general un credit în sumă de 50 000 000 lei pentru finanțarea operațiunilor de ajutoare și reșezare.

Art.12.– Comisarul general este gestoriar, în sensul art.8, al.2 din L.C.P.

Art.13.– Prin derogare de la art.90 din L.C.P., acesta poate aproba, fără licitație publică, cheltuieli pentru lucrări de extremă urgență.

Art.14.– Ministerul de Finanțe va desemna un consilier controlor, pentru exercitarea controlului preventiv a gestiunii Comisariatului general.

Art.15.– Numirea comisarului general se va face prin decret al Conducătorului Statului.

Organizarea Serviciului Comisariatului general, numirea secretarului general, precum și numirea și detașarea personalului, se va face prin deciziunile Ministerului Afacerilor Străine.

Art.16.– Toate nemulțumirile care decurg din măsurile luate vor fi aduse, prin acte semnate, la cunoștința Președinției Consiliului, unde s-a înființat un birou special.

Art.17.– Nu se vor da ajutoare decât acelor lipsiți total de mijloace.

Art.18.– Ajutoarele încetează de îndată ce persoanele care le primesc și-au găsit întrebuințare; de asemenea, nu vor mai fi ajutați acei care refuză o întrebuințare ce li se oferă.

Art.19.– Se vor suprima ajutoarele acelor care au purtări rele sau se transformă în agitatori.

Art.20.– În vederea micșorării sacrificiilor materiale făcute de stat, toți refugiații, bărbați și femei, vor fi folosiți în comitetele de ajutorare și în serviciile care se ocupă cu problema refugiaților.

Art.21.– Prezentul decret intră în vigoare la data publicării lui în *Monitorul Oficial*.

Art.22.– Se abrogă decretul-lege pentru înființarea Comisariatului general al românilor din teritoriile evacuate, publicat în *Monitorul Oficial* din 4 septembrie 1940.

Art.23.– Ministrul secretar de stat al Afacerilor Străine, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentului decret.

Dat în București, la 14 septembrie 1940

Ministrul Afacerilor Străine
M. Manoilescu

Conducătorul Statului Român
și
Președintele Consiliului de Miniștri
General Ion Antonescu

Nr.3 137

(*Monitorul Oficial*, nr.215 din 16 septembrie 1940, pp.5 421–5 422)

DECIZIE MINISTERIALĂ REFERITOARE LA ÎNFIINȚAREA
DIRECȚIUNII TRATATELOR

Noi, ministru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine
Decidem:

Art.I. Se înființează, pe ziua de 30 septembrie 1940, Direcțiunea tratatelor, în competența căreia trec toate atribuțiunile Oficiului de studii, și anume:

Expedierea tratatelor, convențiilor, declarațiilor și aranjamentelor; ratificarea, publicarea, înregistrarea și conservarea originalelor; studierea chestiunilor speciale ce îi vor fi încredințate; organizarea bibliotecii Ministerului Afacerilor Străine.

Art.II. Domnul Gheorghe Davidescu, ministru plenipotențiar cl.II, este delegat a îndeplini, cu începere de la 30 septembrie 1940, funcțiunea de director la Direcțiunea tratatelor.

Art.III. Directorul personalului este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a deciziei de față.

București, 27 septembrie 1940

Ministru
Mihail Sturdza

Director
Ministru plenipotențiar V. Anastasiu

Nr.60 602/940

(A.M.A.E., Problema 82 — Organizarea Ministerului Afacerilor Străine. Decizii 1940–1942, vol.48, p.172)

DECIZIE PRIN CARE SE DESFIINȚEAZĂ DIRECȚIUNEA TRATATELOR,
ATRIBUȚIILE SALE FIIND TRECUTE ÎN COMPETENȚA DIRECȚIUNII
AFACERILOR POLITICE A MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE

*Noi, Conducătorul Statului Român,
Președinte al Consiliului de Miniștri,
Ministru al Afacerilor Străine ad-interim*

DECIDEM:

Art.I.– Deciziunea ministerială nr.60 602 din 27 septembrie 1940 privitoare la înființarea Direcțiunii tratatelor se abrogă pe data de 25 februarie 1941. Atribuțiunile Direcțiunii tratatelor trec în competența Direcțiunii afacerilor politice, în afară de Serviciul expedierii și conservării tratatelor ale cărui atribuțiuni trec asupra Direcțiunii protocolului.

Art.II.– Domnul Gheorghe Davidescu, ministru plenipotențiar cl. a II-a, este delegat a îndeplini funcțiunea de director al afacerilor politice cu începere de la 25 februarie 1941.

Art.III.– Domnia-sa este însărcinat, în același timp, a supraveghea și coordona lucrările Direcțiunii cabinetului și cifrului cu cele ale Direcțiunii politice.

Art.IV.– Domnul Davidescu este autorizat a semna, „pentru ministru“, corespondența obișnuită, adresele și telegramele către legațiunile române în străinătate, precum și notele către legațiunile străine din România privind afacerile curente ale Direcțiunii politice și ale Direcțiunii cabinetului și cifrului.

Art.V.– Directorul personalului este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a deciziunii da față.

București, 21 februarie 1941

Conducătorul Statului Român,
Președintele Consiliului de Miniștri,
Ministrul Afacerilor Străine *ad-interim*,
General Ion Antonescu

Nr.13 369

(A.M.A.E., Problema 82 — Organizarea Ministerului Afacerilor Străine. Decizii 1940–1942, vol.48, p.281)

DECRET-LEGE PENTRU MODIFICAREA ART.33
DIN LEGEA DE ORGANIZARE A MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE
DIN 17 FEBRUARIE 1939

General ION ANTONESCU,
Conducătorul Statului Român
și

Președintele Consiliului de Miniștri,

În baza dispozițiilor decretelor-legi nr.3 052 din 5 septembrie și nr.3 072 din
7 septembrie 1940,

Am decretat și decretăm:

DECRET-LEGE
privitor la modificarea art.33 din legea de organizare a
Ministerului Afacerilor Străine

Art. unic. — Se abrogă dispozițiunea din ultimul alineat al articolului 33 din legea
pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine.¹⁷⁾

Dat în București, la 24 februarie 1941

Conducătorul Statului Român,
Președintele Consiliului de Miniștri
și
Ministrul Afacerilor Străine *ad-interim*
General Ion Antonescu

Nr.444

(**Monitorul Oficial**, nr.48 din 26 februarie 1941, p.946)

DECRET-LEGE PRIVITOR LA PUNEREA ÎN RETRAGERE
A MEMBRILOR CORPULUI DIPLOMATIC ȘI CONSULAR

General ION ANTONESCU,
Conducătorul Statului Român

și

Președintele Consiliului de Miniștri,

În baza dispozițiilor decretelor-legi nr.3 052 din 5 septembrie și nr.3 072 din
7 septembrie 1940,

Am decretat și decretăm:

DECRET-LEGE
privitor la punerea în retragere a membrilor
corpului diplomatic și consular

Art.I. Prin derogare de la dispozițiile legii pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine, membrii corpului diplomatic sau consular care, la intrarea în vigoare a acestui decret-lege vor avea vârsta de 52 ani împliniți, vor putea fi puși din oficiu în retragere pentru a-și exercita drepturile la pensie cu dispensa limitei de vârstă.

Art.II. Personalul arătat în art.1, pus din oficiu în retragere în temeiul acestui decret-lege, va beneficia de un spor de timp de serviciu de cel mult 5 ani, socotiți până la împlinirea termenului de serviciu de 35 ani, fără însă ca acest spor să poată întrece timpul ce ar mai avea de servit până la împlinirea limitei de vârstă prevăzută de legea pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine.

Art.III. Dispozițiile art.37, litera a, din Codul funcționarilor publici, nu se aplică personalului pus din oficiu în retragere în temeiul acestui decret-lege.

Art.IV. Dispozițiile acestui decret-lege încetează a se aplica după o lună de la publicarea în *Monitorul Oficial* a acestui decret-lege.

Dat în București, la 2 aprilie 1941

Conducătorul Statului Român,
Președintele Consiliului de Miniștri
și
Ministrul Afacerilor Străine *ad-interim*
General Ion Antonescu

Nr.948

(*Monitorul Oficial*, nr.82 din 5 aprilie 1941, p.1 845)

DECRET-LEGE PENTRU ÎNFIINȚAREA LEGAȚIEI
ROMÂNIEI ÎN CROAȚIA

Legea nr. 445

General ION ANTONESCU
Conducătorul Statului Român

și

Președintele Consiliului de Miniștri,

În baza dispozițiilor decretelor-legi nr.3 052 din 5 septembrie și nr.3 072 din
7 septembrie 1940,

Am decretat și decretăm:

DECRET-LEGE
pentru înființarea Legațiunii României în Croația

Articol unic. — Se înființează o Legațiune a României în Croația.

Dat în București, la 17 mai 1941

Conducătorul Statului Român,
Președintele Consiliului de Miniștri
și
Ministrul Afacerilor Străine *ad-interim*
General Ion Antonescu

Nr.1 445

*

Raportul dlui secretar general al Ministerului Afacerilor Străine către
Conducătorul Statului Român și Președinte al Consiliului de Miniștri.

Domnule general,

În baza dispozițiilor decretelor-legi nr.3 052 din 5 septembrie și nr.3 072 din
7 septembrie 1940, avem onoarea a vă înainta, pentru aprobarea și semnătura

domniei-voastre, aci alăturatul decret-lege privitor la înființarea unei legațiuni a României în Croația.

Primiți, vă rugăm, domnule general, asigurarea înaltei noastre considerațiuni.

1941, mai 13

Secretar general al
Ministerului Afacerilor Străine
Al. Cretzianu

Nr.35 409

(**Monitorul Oficial**, nr.116 din 19 mai 1941, p.2 717)

DECIZIE MINISTERIALĂ PENTRU ÎNFIINȚAREA
DIRECȚIUNII MOBILIZĂRII, ORGANIZĂRII NAȚIUNII ȘI TERITORIULUI

Noi, ministru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine,

În baza art.18 din Legea asupra organizării națiunii și teritoriului pentru timp de război¹⁸⁾ și art.3 din decretul regal nr.1 724 din 5 mai 1938;

Având în vedere adresa Secretariatului Consiliului Superior al Apărării Țării, nr.324 din 7 septembrie 1939;

Sub rezerva înglobării celor ce urmează în textul legii de organizare a ministerului sau a regulamentului ei,

Decidem:

Art.I. Se înființează, pe data de 1 mai 1942, pentru coordonarea lucrului Serviciului M.O.N.T. și A.P. din Ministerul Afacerilor Străine, Direcțiunea mobilizării, organizării națiunii și teritoriului, care va depinde direct de Secretariatul general și va avea în subordine ambele servicii.

Art.II. Directorul personalului este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a deciziunii de față.

Data la 1 mai 1942

p. ministru,
G. Davidescu

Nr.36 021

(**Monitorul Oficial**, nr.107 din 9 mai 1942, p.3 915)

DECIZIE MINISTERIALĂ PENTRU ÎNFIINȚAREA
SERVICIULUI APĂRĂRII PASIVE

Noi, ministru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine,
În baza decretului regal nr.1 724 din 5 mai 1938;

Având în vedere adresele Secretariatului Consiliului Superior al Apărării Țării nr.324 din 7 septembrie 1939 și Președinției Consiliului de Miniștri nr.61 589 din 1941, în interesul serviciului,

Decidem:

Art.I. Se înființează, pe ziua de 1 mai 1942, pe lângă Ministerul Afacerilor Străine, în conformitate cu decretul regal sus-menționat, un serviciu special intitulat: „Serviciul apărării pasive“, care se va ocupa exclusiv cu lucrările de apărare pasivă ale ministerului, colaborând pentru asigurarea acestui scop, în sensul adresei sus-amintite și numai atât timp cât Președinția Consiliului de Miniștri va fi instalată în localul ministerului, cu Serviciul apărării pasive al acestei instituțiuni.

Art.II. Organizarea Serviciului de apărare pasivă se va face după directivele date de Ministerul Aerului și Marinei, comandamentele de apărare antiaeriană, în tot ceea ce privește: întreținerea adăposturilor și dotarea lor cu utilajul necesar; ținerea registrelor reglementare de materiale, precum și cumpărarea acelor ce se vor dovedi necesare; dotarea personalului ministerului cu măști contra gazelor; alcătuirea și instruirea echipelor care vor activa în caz de bombardament și pericol aerochimic; exerciții practice pentru instruirea întregului personal, în scopul de a se deprinde cu măsurile de protecție, contra atacurilor aeriene; întocmirea lucrărilor de evacuare și împrăștiere; asigurarea executării dispozițiilor legale, privitoare la camuflajul luminilor; menținerea contactului direct cu autoritățile militare și cu Serviciul apărării pasive al Președinției Consiliului de Miniștri.

Art.III. Directorul personalului este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a deciziei de față.

Data la 1 mai 1942

p. ministru,
G. Davidescu

Nr.36 022

(Monitorul Oficial, nr.107 din 9 mai 1942, pp.3 915–3 916)

DECIZIE MINISTERIALĂ PENTRU ÎNFIINȚAREA
SERVICIULUI ECONOMATULUI ȘI INVENTARULUI

Noi, ministru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine,

Având în vedere legea de organizare a acestui departament, având în vedere prescripțiunile legii contabilității publice a statului, având în vedere regulamentul de inventariere al patrimoniului statului, precum și referatul Direcțiunii contabilității, jurnaliat la nr.98 844 din 3 decembrie 1942,

Decidem:

Art.I. Se înființează, în cadrul Ministerului Afacerilor Străine, la data apariției deciziei de față, Serviciul economatului și inventarului, care va funcționa pe lângă Direcțiunea contabilității acestui departament.

Art.II. Componerea acestui serviciu va fi după cum urmează:

Biroul aprovizionării pentru procurarea a oricărui fel de materiale, obiecte de inventar, furnituri de birou, imprimate etc.

Biroul depozitului de materiale pentru primirea, depozitarea și gestionarea materialelor și obiectelor de inventar.

Biroul de inventar al administrației centrale.

Biroul de inventar al legațiunilor, consulatelor și oricăror formațiuni pendinte de departamentul Afacerilor Străine.

Art.III. Atribuțiunile Serviciului economat și inventar sunt cele ce urmează:

Întocmește lucrările și formele legale, prevăzute de legea contabilității publice (licitații, tratări prin bună învoială, recepții), pentru procurarea oricărui fel de materiale și obiecte de inventar, atât pentru administrația centrală, cât și pentru cele ce se vor procura pentru străinătate.

Primește și depozitează toate materialele și obiectele de inventar ale Ministerului Afacerilor Străine.

Îngrijește de buna păstrare, conservare și întreținere, atât a inventarului mobil, cât și imobil.

Primește, depozitează și distribuie toate furniturile de birou și imprimatele necesare ministerului, legațiunilor și consulatului.

Primește și păstrează în bună stare toate autovehiculele, proprietatea ministerului, se îngrijește de repararea și aprovizionarea lor cu toate materialele necesare bunei funcționări, precum și de întreținerea și supravegherea garajelor.

Întocmește contul de gestiune, conform articolului 190 din legea contabilității publice.

Pentru asigurarea bunei păstrări și întrețineri a imobilului și obiectelor de inventar, exercită controluri periodice și inopinate asupra activității intendentului și oamenilor de serviciu, din acest departament.

Art.IV. Se însărcinează cu conducerea Serviciului economat și inventar dl subinginer Traian Jipescu, care va face și propuneri pentru organizarea și încadrarea acestui serviciu.

Art.V. Dl director al personalului și dl director al contabilității sunt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a deciziei de față.

Data la 14 decembrie 1942

p. ministru,
G. Davidescu
ministru plenipotențiar,
secretar general
al Ministerului Afacerilor Străine

Nr.101 862

(**Monitorul Oficial**, nr.3 din 4 ianuarie 1943, p.47)

DECRET-LEGE PENTRU NUMIREA, ÎNCADRAREA, ÎNAINȚAREA,
TRANSFERAREA, PUNEREA ÎN DISPONIBILITATE SAU ÎN RETRAGERE A
FUNȚIONARILOR MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE

LEGEA nr. 180

ANTONESCU

Mareșal al României

și

Conducătorul Statului,

Având în vedere raportul dlui ministru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine cu nr.23 400 din 22 martie 1943,

În baza dispozițiilor decretelor-legi nr.3 052 din 5 septembrie și nr.3 072 din 7 septembrie 1940,

Am decretat și decretăm:

DECRET-LEGE

**pentru numirea, încadrarea, înaintarea, transferarea, punerea în
disponibilitate sau în retragere
a funcționarilor Ministerului Afacerilor Străine**

Art.1.– Pe timp de 9 luni de la publicarea prezentei legi, se suspendă, în ce privește funcționarii de orice categorie din Ministerul Afacerilor Străine, aplicarea dispozițiilor privitoare la recrutarea, înaintarea, transferarea, punerea în disponibilitate și punerea în retragere, cuprinse în legea pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine și în Codul funcționarilor publici, și Legea pentru măsuri financiare excepționale.

Art.2.– Se înființează cadrul disponibil al personalului diplomatic, consular sau administrativ din Ministerul Afacerilor Străine și al consilierilor economici sau atașaiților comerciali.

Art.3.– Trecerea în cadrul disponibil se face prin decret sau deciziune ministerială, după cum numirea a avut loc, prin unul sau altul din aceste acte.

Decretele sau deciziunile de trecere în cadrul disponibil nu pot fi atacate pe nici ocale.

Art.4.– Funcționarii trecuți în cadrul disponibil vor primi 80 la sută din salariul brut al gradului lor, fără indemnitate de chirie și alocație pentru familie.

Din salariul de 80 la sută se vor face rețineri pentru Casa Generală de Pensiuni și Institutul General de Asigurare, calculate la ultimul salariu primitor și impozitele respective.

Art.5.– În termen de 6 luni, socotite de la trecerea în cadrul disponibil, funcționarii, care au 15 ani de serviciu împliniți, vor putea să ceară regularea drepturilor la pensiuine, cu dispensa limitei de vârstă. Ei vor beneficia de un spor de timp de 5 ani, calculabil la pensiuine, fără ca acest spor să poată întrece timpul ce ar mai avea încă de servit, până la împlinirea limitei de vârstă prevăzută de legile în vigoare.

Timpul petrecut în cadrul disponibil va fi socotit timp util pentru calculul pensiuinii.

Funcționarul aflat în cadrul disponibil va putea cere numirea într-un alt serviciu de stat, dacă a obținut aprobarea Ministerului Afacerilor Străine, și dacă printr-un jurnal al Consiliului de Miniștri se încuviințează trecerea într-un alt serviciu public.

Funcționarii care după un termen de 6 luni, petrecut în cadrul disponibil nu vor fi cerut regularea drepturilor la pensiuine, sau nu vor fi fost numiți într-un alt serviciu public, vor fi considerați ca ieșiți din cadre. Ieșirea din cadre se va constata prin decret sau deciziune ministerială, după cum numirea a avut loc prin unul sau altul din aceste acte.

Art.6.– Funcționarii ieșiți din cadre potrivit alineatului ultim al art.5, vor putea cere regularea drepturilor la pensiuine în condițiunile stabilite de alineatul 1 al aceluiași articol.

Art.7.– Posturile aflate vacante la publicarea prezentei legi, precum și acelea care vor deveni vacante în termenul prevăzut la art.1, vor putea fi ocupate prin numiri, înaintări și încadrări, prin derogare de la condițiunile prevăzute de Codul funcționarilor publici, de legea pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine și de legea nr.258 din 1942, pentru unele măsuri financiare excepționale.

Art.8.– În termenul prevăzut de art.1, pentru a putea fi numit în funcțiunile diplomatice până la gradul de consilier de legație exclusiv sau în acele consulare ori consilier economic sau atașat comercial, trebuiesc întrunite, în afară de condițiunile generale de admisibilitate în funcțiunile publice prevăzute de art.3 din Codul funcționarilor publici, următoarele condițiuni:

a) Să fie doctor sau licențiat în drept ori licențiat în litere, având lucrări de domeniul internațional, iar pentru funcțiunile cu caracter economic, licențiat al Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale.

Diplomele obținute în străinătate vor trebui să fie echivalate potrivit legii învățământului superior;

b) Să fi reușit la concursul prevăzut de art.9 sau să fi fost dispensat de concurs de către Comisiunea pentru propuneri de numiri și înaintări. Dispensa se poate acorda

numai celor care au desfășurat o activitate profesională meritorie timp de 10 ani sau care au fost în serviciul public același interval de timp.

Art.9.– Pentru ocuparea funcțiilor de secretar de legație, atașat de legație, viceconsul, consilier economic, atașat comercial sau funcțiuni administrative, ministrul poate publica concurs, stabilind prin decizie condițiile concursului și comisia examinatoare.

Art.10.– În termenul prevăzut de art.1, pot fi înaintați secretari de legațiune și consilieri de legațiune, cu dispensă de stagiile prevăzute de legea pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine.

În mod excepțional, ministrul, cu avizul Comisiunii pentru numiri și înaintări, poate acorda până la 3 grade pentru merite excepționale și servicii aduse statului.

Art.11.– Ministrul poate numi direct, în posturile de consilier de legație și ministru plenipotențiar, persoane din afară de cadrul diplomatic și consular, dintre doctorii sau licențiații în drept, care vor avea lucrări de drept internațional de o necontestată valoare sau care au desfășurat o activitate publicistică în aceeași materie ori în domeniul internațional economic, sau care au avut o activitate publică și în serviciul statului de merite excepționale.

Art.12.– Comisiunea de propuneri pentru numiri și înaintări, pentru personalul diplomatic sau consular, pentru consilierii și atașatii comerciali, se compune din secretarul general al Ministerului Afacerilor Străine, din doi miniștri plenipotențiar din administrațiunea centrală și doi membri ai Consiliului juridic, desemnați prin deciziune ministerială.

Art.13.– Se abrogă dispozițiunile art.47 și 48 din legea pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine, prin care se cere avizul Consiliului superior diplomatic pentru înaintările la gradul de ministru plenipotențiar. Prin derogare de la art.28, alin.2 și art.34, alin 1, al legii pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine, timp de 2 ani, de la promulgarea prezentului decret-lege, vor putea fi admiși de a se prezenta la examenul de atașati de legațiune candidații posedând titlul de licențiat în drept sau litere, având vârsta de cel mult 32 ani.

Art.14.– Funcționarii Ministerului Afacerilor Străine, aparținând personalului diplomatic sau consular, consilierii economici și atașatii comerciali, care la intrarea în vigoare a acestei legi vor avea cel puțin 20 ani de serviciu, vor putea cere punerea în retragere pentru a-și exercita drepturile la pensiuine cu dispensa limitei de vârstă.

Funcționarii prevăzuți de alineatul precedent, care vor cere regularea drepturilor la pensiuine, în temeiul prezentului articol, vor beneficia de un spor de timp de 5 ani calculabili la pensiuine, fără ca însă acest spor să poată întrece timpul ce ar mai avea de servit până la împlinirea limitei de vârstă prevăzut de legile respective în vigoare.

Art.15.– Prin derogare de la dispozițiunile legii pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine și ale Codului funcționarilor publici, vor putea fi puși din oficiu, în retragere, pentru a-și exercita drepturile la pensiuă, cu dispensa limitei de vârstă, în termenul prevăzut de art.1:

- a) Miniștrii plenipotențari care au vârsta de 55 ani împliniți;
- b) Consilierii de legație care au vârsta de 50 ani împliniți;
- c) Secretarii de legație care au vârsta de 45 ani împliniți;
- d) Consulii generali care au vârsta de 50 ani împliniți;
- e) Consulii care au vârsta de 45 ani împliniți;
- f) Consilierii economici și atașaii comerciali care au vârsta de 45 ani împliniți;
- g) Personalul administrativ care are vârsta de 45 ani împliniți.

Dispozițiunile art.37, litera a, din Codul funcționarilor publici, nu se aplică personalului pus în retragere, în temeiul acestui articol.

Art.16.– Funcționarii puși din oficiu în retragere, în temeiul art.15, vor beneficia de un spor de timp egal cu cel ce ar mai fi putut servi până la împlinirea limitei de vârstă, fără ca acest spor să depășească 5 ani.

Art.17.– Direcțiunea acordurilor, cum și agențiile economice din străinătate, care potrivit legii pentru organizarea Ministerului Economiei Naționale au funcționat la acel departament până la 1 octombrie 1942, trec pe aceeași dată la Ministerul Afacerilor Străine.

Dat în București, la 22 martie 1943

ANTONESCU
Mareșal al României
și
Conducătorul Statului

Vicepreședinte și Președinte *ad-interim*
al Consiliului de Miniștri,
ministrul Afacerilor Străine,
cancelar al Ordinilor
Mihai A. Antonescu

Ministrul Finanțelor
Alexandru D. Neagu

Nr.759

(Monitorul Oficial, nr.69 din 23 martie 1943, pp. 2 524–2 526)

DECRET-LEGE PENTRU COMPLETAREA ART.50 AL LEGII DE ORGANIZARE
A MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE DIN 17 FEBRUARIE 1939

LEGEA nr. 395

ANTONESCU

Mareșal al României

și

Conducătorul Statului,

Având în vedere raportul dlui ministru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine cu nr.49 438 din 1943,

În baza dispozițiilor decretelor-legi nr.3 052 din 5 septembrie și nr.3 072 din 7 septembrie 1940,

Am decretat și decretăm:

DECRET-LEGE

**pentru completarea art.50 al legii de organizare a
Ministerului Afacerilor Străine, publicată în *Monitorul Oficial*
cu nr.40 din 17 februarie 1939**

Art. unic.– Pot fi numiți trimiși extraordinari și miniștri plenipotențieri, șefi de misiune și generali în activitate, fără ca această numire să ducă la pierderea drepturilor prevăzute de legile militare.

Dat în București, la 23 iunie 1943

ANTONESCU

Mareșal al României

și

Conducătorul Statului

Vicepreședintele Consiliului de Miniștri
și ministru al Afacerilor Străine
Mihai A. Antonescu

Nr.1 751

Raportul dlui vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și ministru al Afacerilor Străine către dl mareșal Ion Antonescu, Conducătorul Statului.

Domnule mareșal,

În baza dispozițiilor decretelor-legi nr.3 052 din 5 septembrie și nr.3 072 din 7 septembrie 1940, avem onoarea a vă supune, pentru aprobarea și semnătura domniei-voastre, alăturatul decret-lege, pentru completarea art.50 al Legii de organizare a Ministerului Afacerilor Străine, publicată în *Monitorul Oficial* nr.40 din 17 februarie 1939.

Primiți, vă rugăm, domnule mareșal, asigurarea înaltei noastre considerațiuni,

Vicepreședintele Consiliului de Miniștri
și ministru al Afacerilor Străine
Mihai A. Antonescu

Nr.49 438/943

(**Monitorul Oficial**, nr.144 din 24 iunie 1943, pp.5 511–5 512)

RAPORT AL VICEPREȘEDINTELUI CONSILIULUI DE MINIȘTRI ȘI MINISTRU
AL AFACERILOR STRĂINE ADRESAT MAREȘALULUI ION ANTONESCU,
CONDUCĂTORUL STATULUI, PRIVIND NOUA LEGE DE ORGANIZARE A
MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE, CADRUL LEGAL PENTRU
ORGANIZAREA FUNCȚIUNILOR INTERNAȚIONALE ALE STATULUI ROMÂN

Domnule mareșal,

Principiile generale ale legiferării

Legile de organizare a serviciilor publice, mai ales atunci când este vorba de organizarea puterii centrale a statului, nu pot să fie numai legi descriptive sau institutive de servicii publice.

O adevărată lege de organizare a serviciilor publice trebuie să fie o lege funcțională, adică să organizeze prin mijloace legale funcțiunile statului într-un anumit domeniu.

Serviciile publice sau răspund unor necesități de funcțiune în viața națională, sau nu trebuie să existe; iar adevărate legi nu trebuie să fie decât acelea care constată existența acestor funcțiuni și le organizează.

Această concepție trebuie să prezideze în legiferare, evitându-se astfel confuzia între normele creatoare și funcționale ale serviciilor publice și acelea formale, care se ocupă de organizarea lor administrativă; primele sunt legile, celelalte sunt regulamentele.

La noi s-a făcut eroarea ca foarte multe legi să cuprindă dispozițiuni cu simplu caracter regulamentar, sau să se ocupe de organizarea de servicii și activități administrative, ceea ce putea fi îndeplinit pe cale de regulament sau chiar de simple deciziuni sau circulări ministeriale.

Din cauza aceasta, multe dintre legile noastre au făcut să coboare însăși ideea de lege, ocupându-se de reglementări care aparțineau actelor administrative propriu-zise.

Considerații generale asupra legii

Ministerului Regal al Afacerilor Străine

Pornind de la această concepție, am întocmit prezenta lege pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine al Regatului României.

Propriu vorbind, nu este numai o lege de organizare a unui departament, ci este o lege de reglementare a activității statului în domeniul relațiilor internaționale.

Statul trăiește prin calitatea sa de putere publică de sine stătătoare, dar și prin personalitatea și funcțiunile sale internaționale.

Dacă o infinitate de legi și de regulamente, prea multe chiar, reglementează azi funcțiunile statului din punctul de vedere al dreptului intern, starea legilor și normelor în genere privind funcțiunile internaționale ale României era foarte înapoiată și insuficientă.

Și totuși, în măsura în care civilizația de integrare economică, politică și spirituală a statelor face ca statul să trăiască deopotrivă nu numai prin propriile sale funcțiuni, ci și prin acelea de membru al comunității internaționale, în măsura în care comunitatea tehnică de civilizație integrează tot mai mult omul și activitatea lui spirituală și economică în realitatea internațională, trebuie ca și statul să se adapteze acestor funcțiuni internaționale, pe care trebuie să le împlinească.

De aceea, legea de față nu este numai o lege de organizare a Ministerului Regal al Afacerilor Străine, ci este în realitate o lege de codificare a tuturor funcțiunilor internaționale ale statului român, a serviciilor și cadrelor care împlinesc aceste funcțiuni, precum și, în genere, o reglementare a activității diplomatice, politice, economice și culturale a statului nostru pe plan internațional, cum și a elementelor necesare unei bune organizări a condițiunii românilor în străinătate și a străinilor în România, prin fixarea organelor de apărare a bunurilor, drepturilor și intereselor acestora.

Legea Ministerului Regal al Afacerilor Străine era o prea veche lege, pentru ca să poată cuprinde și organiza toate aceste nevoi.

Deși ultima lege de organizare a Ministerului Afacerilor Străine este din 17 februarie 1939 și urma legii din 18 iulie 1921, totuși, în realitate, legea Ministerului Afacerilor Străine era vechea lege din 1873 (prima lege de organizare, după decretul pentru noua organizare a Trebilor Străine din 1 august 1862), cu modificările din 9 februarie 1878, 1 mai 1882, 13 februarie 1894 și 15 martie 1912.

Aceste legi nu făceau însă decât să împartă administrația Ministerului Afacerilor Străine în administrație centrală și servicii exterioare, se mărginea să enumere direcțiunile și serviciile, pentru ca apoi să se ocupe de personalul ministerului, în realitate organizând și selecționând numai agenții diplomați, — agenții consulari fiind simpli funcționari administrativi, agenții economici neexistând în aceste legi, deși funcțiunile economice internaționale ale statului sunt esențiale, iar personalul de presă fiind de-abia menționat.

De aceea am socotit că trebuie să aducem o codificare a normelor generale privind funcțiunile internaționale ale statului și să dăm Ministerului Afacerilor Străine și instituțiunilor legate de activitatea acestuia și cuprinse în prezenta lege de reorganizare și celelalte legi ce o întovărășesc, competența generală de a conduce, organiza, reprezenta și administra interesele și legăturile internaționale de ordin politic, economic, consular, cultural și de presă.

Cu toate că aceste legi cuprind creațiuni de servicii publice cu caracter cultural sau didactic (școlile române și institute culturale în străinătate, Institutul Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice nou înființat), totuși le-am încorporat, în intențiunea de a da acestei legiuiri adevăratul său caracter: acela de codificare a tuturor funcțiunilor internaționale ale statului și principalelor lui organe.

*Principiile legii: organele de conducere;
ministrul Afacerilor Străine; competența sa*

Partea întâi a legii se ocupă de funcțiunile pe care le reprezintă în organizarea de stat și în organizarea internațională Ministerul Regal al Afacerilor Străine și organele sale de conducere, de administrare centrală, organele consultative, precum și organele de administrație exterioară.

În dispozițiunile generale și în precizarea atribuțiunilor pe care le exercită organele de conducere ale Ministerului Regal al Afacerilor Străine (ministrul și secretarii generali) am arătat, cu toată preciziunea științifică pe care o comportă o asemenea lege, toate funcțiunile și prerogativele Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

De asemenea, am reglementat sistemul de colaborare între Ministerul Regal al Afacerilor Străine și celelalte organe de stat în îndeplinirea actelor internaționale.

Am socotit necesar să precizez că Ministerul Regal al Afacerilor Străine exercită un drept de absorbire a tuturor activităților internaționale ale statului.

După cum Armata și Ministerul Armatei trebuie să reprezinte funcțiunile apărării naționale;

După cum Școala, Biserica și Ministerul Instrucțiunii Naționale trebuie să cuprindă funcțiunile de instrucție, de educație religioasă și culte ale statului;

După cum Justiția și Ministerul Justiției trebuie să concentreze toate atribuțiile de îndrumare, organizare și control ale activității juridice, jurisdicționale și ale puterii judecătorești de pe teritoriul nostru;

După cum Ministerul Lucrărilor Publice trebuie să reunească toate funcțiunile tehnice ale statului;

La fel Ministerul Regal al Afacerilor Străine trebuie să exercite singur toate prerogativele legate de funcțiunile exterioare ale statului, fie că este vorba de reprezentarea suveranității politice, fie că este vorba de ocrotirea românilor și intereselor lor internaționale, fie că este vorba de organizarea colaborării internaționale în genere sau de funcțiunile economice exterioare ale statului.

Fără această unitate, concentrare și specializare, statul nu poate să fie nici bine reprezentat, nici bine apărut, iar interesele naționale nu se pot valorifica pe plan internațional.

Confuziunea sau împărțirea acestor atribute nu este compatibilă, după cum armata nu poate să împartă atributele sale de apărare națională.

Mai ales azi, când tendința de integrare politică și economică face ca statul să trăiască deopotrivă prin funcțiunile lui internaționale și prin puterile sale proprii, organizarea Ministerului Regal al Afacerilor Străine și concentrarea în conducerea și administrarea lui a tuturor intereselor internaționale ale statului apar ca o necesitate de funcțiune și de specializare, fără de care națiunea și interesele sale politice, economice și culturale nu pot să fie apărate.

De aceea, am dat Ministerului Regal al Afacerilor Străine plenitudinea prerogativelor și i-am unit toate serviciile, a căror activitate internațională, fie pe plan politic, fie pe plan economic și de interese private, fie pe plan cultural și de presă, era până azi împărțită cu alte departamente, cu acela al Economiei Naționale sau acela al Propagandei.

Am precizat că toate actele și obligațiunile internaționale ale statului, de orice natură ar fi ele, trebuie să fie încheiate de ministrul Afacerilor Străine, care are semnătura tuturor actelor, scrisorilor și documentelor internaționale, sau cu avizul său conform.

De asemenea, toate legile care privesc drepturi sau interese internaționale ale României, drepturi sau interese directe ale statelor străine sau care poartă asupra condițiunii străinilor în România și a românilor în străinătate, trebuie să fie contra-semnate de ministrul Afacerilor Străine.

În sfârșit, interpretarea tratatelor, convențiilor internaționale sau actelor internaționale unilaterale se face exclusiv de către ministrul Afacerilor Străine ca reprezentant al guvernului și suveranității românești.

Fac excepție chestiunile de drept privat, precum și cazurile unde, legea dispunând altfel, ar fi vorba de procese purtând asupra unor drepturi subiective individuale, la care ministerul ar refuza interpretarea, lăsând-o în competența exclusivă a instanțelor judecătorești.

Pentru a realiza nu numai unitatea de servicii publice și de acte purtând asupra intereselor internaționale ale României, dar și unitatea documentară, am stabilit principiul că toate ministerele și serviciile publice de stat, județ și comună sunt obligate să comunice Ministerului Regal al Afacerilor Străine, toate actele sau documentele care cuprind obligațiuni sau drepturi ale statului român față de alte puteri străine sau instituții internaționale.

Împărțind organele Ministerului Regal al Afacerilor Străine în organe de conducere, organe de administrare și organe consultative, am arătat rolul de direcțiune superioară pe care îl îndeplinește ministrul asupra întregii activități a departamentului și de reprezentare a guvernului în relațiunile internaționale de orice natură, ca și asupra

politicii externe a Regatului, în genere, pe când secretarii generali ajută pe ministru în îndeplinirea acestor funcțiuni de direcțiune, îndeplinind ei înșiși o activitate proprie de conducere administrativă precizată de lege sau o competență de materii delegată de ministru.

Administrația centrală. Secretarii generali. Crearea organelor consultative.

Consiliul diplomatic și Consiliul de coordonare, control și recomandare

Toate serviciile publice funcționând la sediul ministerului sau pe teritoriul României, în genere, le-am grupat sub o unitate, aceea a Administrației centrale, spre deosebire de serviciile publice funcționând pe teritoriul altor state sau având caracter internațional în genere, fie că au funcțiuni politice, economice, culturale sau tehnice, acelea constituind administrația exterioară a departamentului.

Am stabilit, pe lângă aceasta, două noi organe consultative: Consiliul diplomatic, organ tehnic consultativ de cercetări și documentare al Ministerului Regal al Afacerilor Străine și al guvernului asupra chestiunilor tehnice de ordin politic, juridic, economic și cultural privind viața internațională a României și Consiliul de coordonare, control și recomandare, organ tehnic și administrativ, prin care se realizează coordonarea serviciilor exterioare ale departamentului și se controlează activitatea personalului exterior, asigurându-se în același timp informarea directă a ministrului și organelor de conducere, o dată cu selecțiunea personalului.

Precizând atribuțiunile secretarilor generali, care conduc administrația departamentului și grupează, unul, Direcțiunea politică, Direcțiunea economică și Direcțiunea culturală, iar celălalt Direcțiunea consulară și juridică, Direcțiunea protocolului, Direcțiunea personalului și Direcțiunea contabilității, am determinat îndatorirea ce au, de a convoca în conferințe de coordonare aceste direcțiuni, fie cu scop de îndrumare a activității, de stabilire a programelor și de coordonare a serviciilor, fie pentru constatarea funcționării serviciilor și meritele personalului în îndeplinirea îndatoririlor.

Direcțiunile

Am reorganizat Direcțiunea cabinetului, cifrului și curierilor.

Ministrul Afacerilor Străine, organ politic cu răspunderi mari și cu funcțiuni care cer înlăturarea rutinei administrative și practicarea rapidă și discretă a mijloacelor de informație și acțiune, trebuie să aibă la îndemână un organ propriu și direct, care să-i înlesnească activitatea fără rigiditatea și întârzierile activității administrative de totdeauna.

De aceea, Serviciul de cabinet are îndatorirea acestei activități confidențiale, după cum Serviciul cifrului și al curierilor asigură îndeplinirea lor peste graniță și legătura cu șefii de misiuni din străinătate.

Precizând funcțiunile fiecărei direcțiuni în parte, am înțeles să fac o diviziune lipsită de criterii administrative pentru a adopta exclusiv metoda științifică, a materiilor și funcțiunilor ce trebuie îndeplinite de fiecare.

Funcțiunile politice, funcțiunile economice, funcțiunile consulare, ca și funcțiunile culturale, de presă, propagandă și informațiune fiind esențialmente distincte, am socotit că cea mai bună diviziune a Direcțiunilor Ministerului Regal al Afacerilor Străine este chiar a acestor materii.

Le-am precizat, cu îndoitul scop, de a fixa îndatoririle fiecăreia din aceste direcțiuni, ținând seama de funcțiunile pe care le îndeplinesc în stat, dar și de competența pe care fiecare direcțiune o are în administrația centrală; în același timp, de a preciza pentru serviciile corespunzătoare din administrația exterioară — după cum este vorba de materii politice, economice, consulare sau culturale — activitatea și răspunderea pe care acestea le poartă peste graniță, stabilind că aceste servicii și secțiuni au aceeași diviziune și competență de materii, ca direcțiunile în administrația centrală.

Direcțiunea politică

Dacă Direcțiunea politică și-a primit, prin noua lege, o precizare și o extindere a activității sale asupra tuturor domeniilor cu caracter diplomatic și politic propriu zis — funcțiunile sale fiind proprii Ministerului Regal al Afacerilor Străine chiar sub imperiul vechii legi — am dat în schimb Direcțiunii economice o nouă organizare, ținând seama de noile tendințe ale ordinii internaționale, de interesele prezente ale statului în practica economică internațională și de nevoia dezvoltării Ministerului Regal al Afacerilor Străine și în domeniul relațiilor economice internaționale.

Reorganizarea Direcțiunii economice

Nici o negociere cu caracter economic și nici o angajare a statului nu poate fi făcută decât prin această direcțiune, care pregătește negocierea și întocmirea tuturor tratatelor, convențiilor și acordurilor de natură economică, comercială, financiară, monetară, de comunicații, corespondență, proprietate industrială, mărci de fabrică și alte asemenea, ca și conferințele cu caracter economic, financiar, de comunicații, transporturi și corespondență, aceeași direcțiune având veghea aplicării tuturor convențiilor și acordurilor, în colaborare și coordonare cu Ministerul Economiei Naționale și departamentele interesate.

Pentru a asigura atât executarea acordurilor, cât și unitatea politicii economice internaționale a României, am stabilit sistemul conferințelor lunare, cu caracter de coordonare ministerială, precum și conferințe bilunare cu reprezentanți ai departa-

mentelor interesate, pentru coordonarea tuturor măsurilor în legătură cu executarea acordurilor și convențiilor internaționale cu caracter economic, financiar, de comunicații sau alte asemenea.

În sfârșit, pentru a curma nemulțumirile care se provoacă în domeniul practic al vieții comerciale internaționale, stânjenind schimburile și atingând prestigiul statului sau interesele sale economice, externe, am dat aceleași direcțiuni sarcina de a pune ordine în regimul exporturilor și al importurilor, prin întocmirea listelor de exportatori și importatori; Ministerul Afacerilor Străine purtând răspunderea încheierii și aplicării acordurilor internaționale economice și, în genere, a relațiilor economice dintre state, am considerat potrivit ca el să execute și această veghe asupra practicii comerciale, el fiind în măsură să primească, prin agenții exteriori economici, depinzând de aceeași direcțiune, ca și prin cei consulari, rapoarte asupra calității și reputației firmelor de comerț în import și export, care pot sluji și ridica interesele țării sau pot coborî și atinge prestigiul său economic.

Stabilind serviciile și competența fiecăruia dintre elementele și unitățile administrative ale Direcțiunii economice, am ținut ca, prin precizarea atribuțiilor fiecăruia în parte, să dau de la început acestei direcțiuni un rol care să-i justifice prerogativele ce i-au fost acordate și răspunderile pe care le are în organizarea intereselor românești în economia internațională.

Direcțiunea economică este astfel serviciul public investit cu organizarea de la stat la stat a raporturilor economice, financiare, de comunicații sau altele asemenea.

În schimb, Direcțiunea consulară și judiciară veghează tot la interesele economice, dar nu de la stat la stat, ci apărând interesele individuale sau sociale private, civile, comerciale și industriale.

Direcțiunea economică îndeplinește mari misiuni de interes general.

Direcțiunea consulară și judiciară trebuie să o ajute prin ocrotirea intereselor particulare.

Activitatea comercială, industrială și de ocrotire a intereselor private purtând asupra vieții juridice în genere, prin aceasta realizându-se interesele cu caracter economic, Direcțiunea consulară are în același timp în competență toate directivele și normele privitoare la realizarea vieții individului în comunitatea internațională: migrațiuni, circulație, protecție personală, ocrotire a bunurilor, drepturilor și contractelor și orice materii juridice interesând pe români în străinătate, fie că este vorba de acte de stare civilă, notarială, acte patrimoniale sau de procedură, fie că este vorba de legalizări, autentificări de acte și contracte.

Aceeași competență, pe care în administrația centrală o împarte Direcțiunea economică cu Direcțiunea consulară, o poartă în serviciile exterioare secțiunile economice și secțiunile consulare din legațiuni sau consulatele, serviciile sau secțiunile economice de pe lângă legații veghind la interesele economice de la stat la stat, la

înjghebarea acordurilor și convențiilor economice sau aplicarea lor, serviciile consulare ocupându-se de realizarea lor practică, prin ocrotirea intereselor comerciale și juridice ale persoanelor private care beneficiază de convențiile economice, realizând astfel practic schimburile internaționale.

Prin organizarea Direcțiunii economice și a serviciilor economice exterioare, se rezolvă o veche și controversată problemă în ce privește atribuțiunile în stat în domeniul economiei internaționale, activitatea legăturilor internaționale și reprezentarea lor în străinătate trecând definitiv, o dată cu întreg personalul serviciilor exterioare, la Ministerul Regal al Afacerilor Străine, care are reprezentarea peste graniță a tuturor intereselor românești.

Reorganizarea Direcției consulare

Am reorganizat complet Direcția consulară și mai ales funcțiunile consulare ale agenților noștri exteriori.

Serviciile noastre consulare și în special agenții consulari, lucrând pe lângă legațiuni, ajunseseră în ultima vreme să-și piardă cu totul caracterul distinct al oficiului și competenței lor, devenind simpli funcționari administrativi ai legațiilor; în loc să se numească funcționari administrativi, care să se ocupe de administrație, corespondență, arhive, se numeau cancelari, viceconsuli și chiar consuli, care însă nu aveau decât titlul funcțiunii lor, ei îndeplinind în realitate oficii de birou și administrație nespecializate.

Am considerat că serviciile consulare trebuiesc reconstituite ca servicii autonome, de specialitate, coordonându-li-se activitatea lor cu a celorlalte servicii, prin precizarea de funcțiuni distincte; iar personalul lor, în loc să fie completat din funcționari administrativi, trebuie să fie deopotrivă alcătuit din funcționari pregătiți pentru cariera serviciilor internaționale și specializați în problemele consulare și judiciare.

Prin organizarea Direcțiunii economice, a cărei sarcină este să întrețină legăturile economice și financiare de la stat la stat și prin reorganizarea secțiunilor consulare, care îngrijește de interesele economice și comerciale cu caracter privat, am urmărit să adâncesc specializarea acestor servicii exterioare care apără interesele patrimoniale românești peste graniță și leagă interesele străine de țara noastră.

Crearea Direcțiunii culturale, a presei, propagandei și informațiilor

O direcțiune nou creată este Direcțiunea culturală, a presei, propagandei și informațiilor.

În măsura în care comunitatea spirituală creată de civilizația modernă și contemporană face ca statul să trăiască și să se dezvolte absorbind din comunitatea de civilizație toate elementele spirituale care îi asigură progresul, folosind cultura, presa, propaganda și informația ca mijloc atât pentru dezvoltarea statului, cât și pentru

afirmarea lui în legăturile internaționale, nu este decât potrivit ca Ministerul Regal al Afacerilor Străine să-și sporească organizarea, adăugând la funcțiunile sale și pe aceea de reprezentare și întrebuințare a ordinii culturale, de propagandă și informațiune ca mijloc de politică externă și de afirmare a României peste graniță sau de stabilire a unor legături externe pe plan spiritual.

Atribuțiunile acestea erau împărțite până azi cu Ministerul Propagandei Naționale.

O practică de 3 ani, deși având sub conducere amândouă departamentele, ceea ce înlesnea coordonarea și unitatea activității, mă îndreptățește să adaug, la concluziunile a 17 ani de gândire asupra organizării internaționale și serviciile ei publice, concluziunea acestei experiențe politice: convingerea că numai unitatea tuturor serviciilor externe și absorbirea lor într-un singur departament, sub o singură conducere la interior și sub o singură conducere, a șefului de misiune, la exterior, numai aceasta poate să asigure plenitudinea de acțiune și de foloase pe care aceste organe le pot aduce statului nostru.

De aceea, am luat o parte a Direcțiunii presei, o parte a Direcțiunii documentării și toate serviciile exterioare ale Ministerului Propagandei Naționale, absorbindu-le în unitatea de funcțiune pe care o reprezintă Ministerul Regal al Afacerilor Străine și creind, tot în cadrele acestui departament, atât o direcțiune în administrația centrală, cât și serviciile culturale, de presă și propagandă în legațiuni.

Prin această absorbire a serviciilor exterioare ale Ministerului Propagandei Naționale n-am urmărit să deposedez acest departament de organele sale.

Cred însă că administrația centrală și, în genere, puterea publică trebuie să se întemeieze pe principiul unității serviciilor.

Funcțiunile internaționale nefiind îndeplinite decât de Ministerul Regal al Afacerilor Străine, cred că acesta este chemat să organizeze toate serviciile noastre publice exterioare sau având caracter internațional.

Aceasta înlesnește atât formarea omogenă a cadrelor, printr-o pregătire unitară, cât și specializarea funcțiunilor și a personalului.

În sfârșit, ajută activitatea, prin unitatea de conducere, având un singur șef, atât la centru, în ministru, cât și la exterior, în șeful de misiune, precum și prin unitatea de control a activității personalului de către aceleași organe.

Pe de altă parte, Ministerul Propagandei nu are destul personal și nici personal specializat suficient, deși funcțiunile de informațiune, presă și propagandă sunt uneori mult mai grele și mai subtile decât răspunderile agentului diplomatic.

Ministerul Propagandei Naționale, în așezarea noastră de stat, are o structură hibridă, care își așteaptă ea însăși definirea și organizarea.

Transformat dintr-o simplă Direcțiune de presă, care a trecut când la Ministerul de Interne, când la Ministerul Afacerilor Străine, când la Președinția Consiliului, Ministerul Propagandei trebuie să-și definească structura nu în raport cu legi formale, institutive de servicii publice sau descriptive de direcțiuni, ci în raport cu funcțiunile care sunt necesare statului nostru și vieții naționale.

O funcțiune, care lipsește în organizarea statului nostru și în care Ministerul Propagandei își îndeplinește numai vag și insuficient atributele, este aceea a educațiunii populare, a formării maselor printr-o acțiune și o funcțiune de educație colectivă, care este altceva decât instrucțiunea din școli și din biserici — revenind Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor — și cu totul altceva decât educația națională prin armată sau disciplinarea națiunii prin administrația propriu-zisă sau prin mijloacele de ordine publică.

Educația maselor, instrucțiunea colectivă, nu școala cărții, ci școala instituțiilor, a vieții și a realităților sociale românești, aceasta trebuie s-o formeze Ministerul Propagandei Naționale, dacă vrea să fie o funcțiune națională și nu un serviciu creat printr-o lege, dar nu de nevoi.

Într-o asemenea dezvoltare, Ministerul Propagandei trebuie să-și închine acțiunea în principal folosind toate mijloacele de educare colectivă: teatru, cinematograf, căminele culturale, casele sătești, centre agricole, gospodărești etc., și toate instrumentele de educare colectivă, spre deosebire de școală, care face educarea și instrucțiunea individuală.

Atât de multe sarcini are de îndeplinit, mai ales față de masele țărănești, care așteaptă educația muncii, școala realistă a mașinilor și gospodăriei casnice și agricole și formarea sufletului colectiv al neamului nostru, încât Ministerul Propagandei Naționale nu va mai putea și nici nu va trebui să-și împartă aceste funcțiuni cu acelea de reprezentare și de apărare internațională a ordinii spirituale românești, care este mult mai potrivit să fie organizate de însuși Ministerul Regal al Afacerilor Străine.

De aceea am trecut toate instituțiile culturale române din străinătate sub aceleași auspicii ale Ministerului Afacerilor Străine, printr-o lege specială.

Reorganizarea Direcției protocolului statului

Am reorganizat Direcțiunea protocolului din Ministerul Regal al Afacerilor Străine, dându-i funcțiunile de protocol al statului.

De multă vreme serviciile noastre publice, demnitarii și funcționarii de stat, ca și legăturile noastre cu străinii, cereau organizarea într-o singură unitate a tuturor chestiunilor de protocol.

Direcțiunea protocolului din Ministerul Regal al Afacerilor Străine are sarcina de a coordona, reglementa și supraveghea toate măsurile privitoare la protocolul statului civil și militar.

Pe lângă aceasta, Direcțiunea protocolului continuă să se ocupe, desigur, de toate chestiunile privitoare la ceremonialul Ministerului Regal al Afacerilor Străine și al agenților străini, acreditați în România sau îndeplinind funcțiuni în România, precum și de procedura intrării lor în funcțiune sau de folosința prerogativelor diplomatice, aceeași direcțiune având și sarcina de a expedia tratatele, convențiunile, declarațiunile, angajamentele, precum și sarcina de ratificare, publicare, înregistrare și conservare a lor.

Pe lângă această direcțiune funcționează și un Serviciu al convențiilor și tratatelor, căruia i-am dat sarcina de a colecționa și întocmi fișe anuale și pe materii, precum și de a publica toate tratatele și acordurile sau actele unilaterale ale României.

În sfârșit, am organizat pe lângă aceeași direcțiune Biroul Român pentru Informarea Străinilor, având datoria să înlesnească contactul străinilor cu autoritățile de stat, să îndrumeze străinii asupra relațiilor, autorităților și instituțiilor din România, lucrând în colaborare cu departamentele și în strâns contact cu Ministerul Propagandei Naționale și Oficiul Național de Turism în îndeplinirea sarcinilor sale și pentru întocmirea publicațiunilor și broșurilor necesare informării străinilor și cunoștințelor generale ale acestora în domenii economice, agricole, tehnice, industriale, culturale sau turistice, privind țara noastră.

Direcțiunea protocolului, având și sarcina eliberării pașapoartelor diplomatice și de serviciu, am folosit această reglementare a competenței sale, pentru a fixa și normele generale pe baza cărora se pot da pe viitor pașapoartele diplomatice și de serviciu, indicând cine are dreptul la asemenea pașapoarte.

Pentru a face din protocolul statului un organ de îndrumare permanentă, de coordonare și supraveghere, am pus principiul că un serviciu al ceremonialului are îndatorirea de a stabili toate condițiile de participare la ceremonii, solemnități sau manifestațiuni de orice natură, acest serviciu elaborând circulări și instrucțiuni de ceremonial și protocol, care vor fi obligatorii pentru autoritățile civile și militare.

Reorganizarea Cancelariei ordinelor Reglementarea ordinelor și a decorării „la grad“

De asemenea, am reorganizat prin noua lege, Cancelaria ordinelor naționale, serviciu prin care ministrul Afacerilor Străine își îndeplinește atribuțiunile sale de cancelar al Ordinilor.

Ordinele naționale nu sunt numai titluri onorifice sau însemne distinctive de purtat la ceremonii.

Ordinele naționale, într-un stat organizat, sunt mijloacele prin care tronul și țara sprijină formarea elitelor, încurajând și distingând meritele de creațiune, de serviciu credincios sau de muncă, îndeplinite pentru țară.

Într-un stat organizat, cu o politică a elitelor și mai ales a elitelor spirituale, trebuie să se facă din decernarea ordinelor naționale un adevărat mijloc de selecțiune și de consacrare a meritelor.

Însă, pentru ca, atât ministrul Afacerilor Străine, cancelar al Ordinilor, dar, mai ales, însuși suveranul să poată să îndeplinească acest oficiu de punere în valoare a capacității și a meritelor, trebuie ca toate serviciile de stat, toate corpurile constituite și organizațiunile profesionale să înlesnească decernarea ordinelor naționale, făcând propuneri de decorare pentru o dreaptă selecționare.

Crearea Comisiunii ordinelor

Pentru ca ordinele să fie conferite într-un mod judicios și obiectiv, am instituit Comisiunea ordinelor, care are îndoita misiune de a face propunerile de decorare, a verifica meritele și serviciile aduse statului și în același timp de a întocmi în fiecare an normele după care urmează să se facă propunerile de decorare în raport cu rangul și funcțiunea împlinită în stat.

Pentru a asigura acestei comisiuni prestigiul competenței și obiectivității, i-am dat o compunere care să investească toată autoritatea ministrii principalelor departamente ale vieții naționale fiind reprezentați la lucrări, la fel înalții demnitari ai statului, comisiunea fiind prezidată de primul-președinte al Înaltei Curți de Casație.

În afară de sistemul subiectiv al propunerilor de decorare pentru merite personale, am instituit propunerile „la grad“, spre a face posibilă conferirea decorațiunilor, ținând seamă de funcțiunea și poziția în stat a celui propus, tinzând pe de o parte a asigura o egalizare dreaptă a decorării tuturor înalților funcționari din stat, într-o ordine corespunzătoare funcțiunii ce ocupă și fixând, de altă parte, criteriile obiective pentru ca, prin derogare de la legile ordinelor, să se poată acorda decorațiuni corespunzătoare rangului în stat chiar funcționarilor care nu vor fi străbătut ierarhia gradelor ordinelor.

Pentru a înlătura neajunsurile derivate din împărțirea ordinelor între mai multe autorități de stat, am stabilit în noua lege principiul că toate ordinele naționale, în afară de acelea aparținând Casei Domnitoare și cele de război, se conferă la propunerea ministrului Afacerilor Străine, cancelar al Ordinilor.

Reorganizarea Direcției personalului.

Dosarele personale

Am reorganizat, de asemenea, Direcțiunea personalului și administrației, dându-i sarcina de a colabora la organizarea concursurilor și a selecționării personalului Ministerului Regal al Afacerilor Străine, stabilind și dosarele personale pentru toți

funcționarii diplomatici, economici, consulari, culturali și administrativi ai departamentului.

În sfârșit, am precizat atribuțiunile Direcțiunii contabilității, care funcționează pe baza legilor financiare, de administrare și contabilitate publică a statului.

Crearea Consiliului diplomatic

Activitatea unui departament cu funcțiuni întinse, ca Ministerul Regal al Afacerilor Străine, nu poate fi lipsită de contribuția tehnică a specialiștilor în fiecare din cele patru mari câmpuri de activitate asupra cărora se întind relațiunile internaționale: politic, economic, consular și cultural.

De aceea, am creat un consiliu de specialiști, organ consultativ, de cercetări și documentare, chemat să dea avize asupra tuturor chestiunilor tehnice, privind viața internațională a țării.

Pentru ca activitatea acestui Consiliu să fie de la început specializată și pentru ca noul organ consultativ să colaboreze de la început cu organele administrației departamentului, ci nu numai să dea avize asupra unor probleme supuse *ad-hoc*, am împărțit Consiliul în patru secțiuni: a) secțiunea politică; b) secțiunea economică; c) secțiunea juridică; d) secțiunea culturală, de presă, propagandă și informațiune.

Consiliul, ca și secțiunile sale, nu reprezintă numai o activitate documentară sau de avize teoretice, ci dezvoltă o activitate practică în orice domeniu în care specialiștii, membri ai Consiliului, trebuie să conlucreze cu direcțiunile respective din minister, cu departamentele interesate și chiar cu organele profesionale.

Alegerea membrilor Consiliului diplomatic constituie o garanție de competență și organizare, membrii Consiliului diplomatic neputând fi decât foști înalți demnitari ai statului, miniștri plenipotențieri, profesori universitari sau specialiști cu o reputație notorie.

Legea precizează condițiunile de alegere și de funcționare a membrilor Consiliului, care sunt membri titulari, membri de drept, membri delegați și membri temporari după cum este vorba de specialiști care îndeplinesc aceste funcțiuni cu titlu permanent, de miniștri plenipotențieri care aduc experiența lor în lucrările de sinteză și coordonare ale Consiliului sau de specialiștii invitați să colaboreze numai *ad-hoc* pentru anumite lucrări sau o durată determinată la activitatea Consiliului.

Crearea Consiliului de coordonare, control și recomandare

Un alt organ instituit prin noua lege este Consiliul de coordonare, control și recomandare a personalului, organ consultativ, prin care se realizează coordonarea serviciilor exterioare ale departamentului și controlul activității personalului exterior.

O caracteristică a serviciilor noastre publice și a tehnicii colaborării între serviciile publice ale departamentelor, în materii adiacente sau între serviciile aceluiași departament chiar, este lipsa coordonării.

Pentru a combate această deficiență în funcționarea serviciilor publice ale Ministerului Regal al Afacerilor Străine, am instituit conferințele de colaborare, pe care în mod obligator trebuie să le convoace secretarii generali, fie pentru a coordona activitatea tehnică a direcțiilor și serviciilor, fie pentru a îndruma personalul și a crea o unitate de metodă și de concepție în activitatea administrativă.

Aceeași preocupare m-a dus la organizarea unui sistem asemănător pentru serviciile exterioare ale ministerului, urmărind ca și în legațiuni, pe lângă coordonarea pe care o îndeplinește șeful de misiune între serviciile și agenții din țara unde își îndeplinește misiunea, să existe o continuitate de coordonare a ministerului însuși, care să lege astfel activitățile legațiunilor între ele, să ajute informațiunea între serviciile exteritoriale, fără ca să mai fie nevoie de intervențiunea administrației centrale.

Consiliul de coordonare, control și recomandare are această misiune, ca, prin membrii săi, care lucrează în afara departamentului, cercetând și informându-se asupra activității fiecărei legațiuni, consulat, oficiu sau institut tehnic, să poată coordona activitatea lor cu aceea a serviciilor exterioare din celelalte țări, care aparțin aceleiași regiuni, sau ale căror principale materii de activitate sunt adiacente.

Consiliul de coordonare, control și recomandare are mai ales misiunea de a asigura omogenitatea activității, de a îndruma, coordonând, tehnica și metodele de lucru ale agenților diplomatici și de a îndruma activitatea profesională a personalului exterior al ministerului.

Ca organ de control, Consiliul îndeplinește funcțiunea de cercetare a activității tuturor agenților diplomatici, economici, consulari și culturali din străinătate, atât cu scopul de a crea o unitate de acțiune și mijloacele cele mai bune pentru selecțiunea personalului, cât și de a adăuga la informațiunea și calificările șefului de misiune și notările unui organ central, care veghează la activitatea profesională a tuturor agenților ministerului din afară de graniță.

Consiliul cercetează activitatea tuturor agenților și, de acord cu șeful de misiune, stabilește calificarea funcționarului exterior.

Membrii Consiliului pot uneori, constatând deficiențe sau grave abateri profesionale, să ceară fără întârziere fie sancționarea agentului, fie înlocuirea lui, după cum pot, de acord cu șefii de misiune, să propună ridicarea la excepțional în grad, a agentului cu merite deosebite, propunând înaintarea lui.

Consiliul de coordonare, control și recomandare îndeplinește astfel oficiul comisiunii de numiri și înaintări, prevăzută de Codul funcționarilor publici; în loc însă ca să fie vorba de o comisiune care cercetează acte și verifică condițiunile legale la

numirea sau înaintarea funcționarului, Consiliul de coordonare, control și recomandare prevăzut în legea de organizare a Ministerului Regal al Afacerilor Străine, este organ activ și de selecțiune a elementelor, ci nu serviciu de forme sau de control al legalității administrației; el cercetează direct activitatea agenților și, pe baza acțiunii de coordonare întreprinsă, a controlului selecționator îndeplinit, propune calificări și asigură înaintarea, rechemarea sau înlăturarea agenților astfel apreciați.

Acest organ cu totul nou în practica diplomatică — adoptat de unele țări nu în această structură, ci în forma mai puțin unitară a unor agenți de control și de legătură trimiși de centrală — apare ca o necesitate funcțională a unei administrații care a devenit numeroasă și care cere nu numai la centru, dar și peste graniță, coordonarea și omogenitatea administrației, o dată cu selecțiunea funcționarilor prin mijloace proprii pentru cunoașterea și alegerea elementelor administrației exterioare.

Din acest Consiliu nu pot face parte decât miniștrii plenipotențieri, tocmai pentru ca experiența și lunga activitate desfășurată în serviciul ministerului să constituie și un titlu de garanție, și un mijloc sigur de bună îndrumare, de control efectiv și de dreaptă selecțiune a elementelor ministerului.

Administrația exterioară

Noua lege a Ministerului Regal al Afacerilor Străine sistematizează într-un capitol distinct organele de administrare exterioară.

Desigur, în toate legile de organizare, din cele mai vechi timpuri și în orice caz după Protocolul din 1815 de la Viena și din 1818 de la Aix-la-Chapelle, legațiunile și consulatele, ca și agenții lor, sunt instituțiuni adoptate de practica tuturor statelor organizate, de toate legiurile naționale și consfințite de regulile dreptului internațional, convențiunile, cutumele și regulile reciprocității.

Totuși, în practică, datorită dezvoltării pe care a luat-o administrația internațională — consecință a interdependenței statelor și a colaborării economice și spirituale dintre supușii lor —, organele de administrare exterioară au ajuns să-și sporească neobișnuit de mult funcțiunile.

Noua organizare a legațiunilor

Legatiunile au păstrat desigur caracteristica lor de organe politice, care exprimă, reprezintă și apără suveranitatea națională și interesele ei.

Consulatele, de asemenea, au rămas în mare parte organe de legături internaționale, dezinvestite de caracterul de minister public și reprezentare ceremonială a suveranității, pentru a fi simple organe tehnice și administrative de legătură internațională și de apărare a intereselor private sau de dezvoltare a activității administrative.

În practică, serviciile consulare au ajuns treptat să fie lipsite de conținutul pe care l-a avut altădată activitatea acestor servicii, mai ales în colaborarea statelor din bazinul oriental al Mediteranei și din Extremul Orient, sub regimul capitulațiilor sau al privilegiilor și cartierelor consulare.

Funcțiunea consulară a devenit, mai ales, o funcțiune administrativă, care de multe ori nu face decât să dubleze activitatea legațiilor sau să constituie personalul care îndeplinește activitățile administrative în legații.

Administrația internațională a trebuit totuși să se dezvolte în măsura în care colaborarea economică și spirituală dintre națiuni a progresat.

Nenumărate servicii publice sau activități administrative au fost organizate pe lângă legațiuni, adăugând la cele cu caracter politic, de reprezentare a suveranității și intereselor politice, numeroase organe și agenți care colaborează la adâncirea legăturilor internaționale în domeniul economic, în domeniul legăturilor de afaceri, în domeniul cultural, al presei și propagandei.

În special serviciile economice au trebuit să se dezvolte neobișnuit de mult, pentru a răspunde necesității funcționale a schimburilor internaționale, a circulației bunurilor și persoanelor, care constituie caracteristica civilizației tehnice a zilelor noastre.

Nenumărate institute, secțiuni și servicii economice au trebuit să fie create pentru a înlesni această colaborare, pentru a satisface interesele economice ale supușilor, prin organe de stat sau chiar private.

În domeniul spiritual, de asemenea, s-au organizat institute culturale sau secțiuni de presă și propagandă, servicii auxiliare care, funcționând pe lângă legații, îndeplinesc acest oficiu de cooperare spirituală între națiuni.

Am socotit potrivit, față de această acrescență a administrației internaționale și față de această dezvoltare a serviciilor publice, care asigură în afară de granițe apărarea intereselor românești, fie pe plan politic, fie în cel economic, fie în domeniul consular sau cultural, ca să dau o sistematizare nouă nu numai pentru organizarea acestor servicii exterioare, dar și pentru înlăturarea neprecisei lor diviziuni de funcțiuni și nelămuritei lor împărțiri de atribuțiuni și rosturi administrative.

Legățiunea în sistemul acestei legi este o sinteză de servicii publice care asigură, peste granițe și în raporturile politice, economice, consulare și culturale cu statul unde funcționează, apărarea acestor interese românești, fie că este vorba de relațiuni politice propriu-zise, fie că este vorba de colaborarea economică de la stat la stat, fie că este vorba de realizarea practică a legăturilor de afaceri și de interese dintre particulari, fie că este vorba de o colaborare spirituală pe plan de cultură, presă și propagandă.

Urmând această împărțire de funcțiuni și materii în care se dezvoltă activitatea, am organizat însăși împărțirea administrativă a legațiilor, dând fiecăreia posibilitatea

ca, prin serviciile sale, astfel divizate și specializate, să asigure această sinteză de reprezentare și apărare a intereselor românești în fiecare din aceste domenii.

Funcțiunile diplomatice propriu-zise și de reprezentare politică sunt îndeplinite de secțiunea politică a legațiunii; funcțiunile economice de la stat la stat, purtând asupra legăturilor economice fixate prin convențiuni, acorduri și urmărind executarea acestora, se îndeplinesc prin secțiunea economică; secțiunea consulară organizează protecția intereselor private, a relațiilor de afaceri, nu de la stat la stat, ci dintre particulari, asigurând mersul vieții juridice și de afaceri în genere, prin ocrotirea intereselor private; în sfârșit, serviciile culturale, de presă și propagandă au misiunea să realizeze funcțiunea de colaborare de ordin moral, spiritual, tehnica propagandei și a legăturilor fără scop lucrativ dintre țări.

Pentru a asigura mobilitatea administrației pe care o organizează Regatul pe teritoriul altei țări, am prevăzut în lege că, în afară de legațiuni, care au o competență generală și o împărțită diviziune de servicii și activități: politice, economice, consulare și culturale și, în afară de consulate care își exercită activitatea lor în domeniul restrâns al relațiilor de afaceri și de apărare juridică a intereselor personale și patrimoniale ale românilor în circumscripția funcțiunii lor, statul poate organiza oficii și institute tehnice, consulare, economice, culturale sau altele, lucrând în domenii precis determinate, având funcțiuni precis limitate, sau îndeplinesc atribuțiuni cu o teritorialitate restrânsă.

Pentru a pune ordine în administrarea intereselor românești peste graniță și a subordona unui singur control și unei singure răspunderi activitatea oricăror agenți în străinătate, am stabilit în noua lege că nu se pot institui servicii publice peste graniță și nici numi agenți ai statului român în străinătate, decât în cadrul serviciilor organizate de Ministerul Regal al Afacerilor Străine.

Însărcinările cu caracter tehnic, care s-ar extinde la activități trecătoare și mai specializate încă decât diviziunile și funcțiunile de care dispune legația, chiar și acestea dacă depășesc 3 luni, nu pot fi hotărâte decât cu aprobarea Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

De asemenea, orice însărcinare, de orice natură, dată de orice serviciu public unor agenți ai săi, care ar merge pe teritoriu străin, trebuie să fie comunicată Ministerului Regal al Afacerilor Străine, pentru a putea asigura coordonarea, controlul și îndrumarea activității acestor delegați sau însărcinați speciali.

*Funcționarea serviciilor publice exterioare
și agenților români în străinătate*

Precizând atribuțiunile de ordin general, care urmăresc ocrotirea actelor și circulațiunii naționalului, fie că este vorba de acte de statut civil, fie că este vorba de acte

notariale sau de acte de procedură, fie că e vorba de acte patrimoniale, în genere, toate serviciile și în special cele diplomatice și consulare au îndatorirea de a asigura apărarea intereselor românești peste graniță, serviciile diplomatice și consulare având datoria de a servi în primul rând protecțiunea morală și politică a românului în străinătate, dar și de a sigura tehnic realizarea oricărui drept sau interes românesc în viața juridică a țării unde funcționează legațiunea sau consulatul.

Am prevăzut în lege cum se dezvoltă activitatea și răspunderile șefului de misiune, ca și a tuturor agenților români în străinătate, dreptul de tutelă ierarhică, de control, de jurisdicțiune disciplinară pe care îl are șeful de misiune asupra tuturor serviciilor și agenților români, dreptul de control asupra trimișilor speciali sau temporari, procedura în puterea căreia nici un agent al legațiunii, consulatului sau vreunui institut sau serviciu tehnic nu poate să lucreze decât sub îndrumarea și inițiativa șefului de misiune.

Procedura de lucru și activitatea de coordonare, prin conferințe săptămânale pentru stabilirea programelor de lucru și instituirea carnetelor de serviciu în care se menționează activitatea fiecărui salariat al statului român, sunt măsuri care urmăresc să creeze metode noi, omogene și activități unitare în administrația exterioară a departamentului, aceste activități, puse sub controlul Consiliului de control din centrala ministerului, putând să fie și mai coordonate organizate, și mai sigure îndeplinite, ministerul putând în orice moment să aibe astfel nu numai informarea exactă asupra activității tuturor, dar și posibilitatea de a îndrepta orice deficiențe s-ar constata în activitatea serviciilor exterioare.

Am precizat în lege, printre îndatoririle pe care trebuie să le execute șeful de misiune și membrii legațiunii, nu numai subordonarea tuturor celor care, salariați de stat, funcționează oricât de trecător pe teritoriul misiunii, dar și convocarea și colaborarea coloniei românești din acea țară, șeful de misiune putând hotărî, prin instrucțiuni și circulări, reguli normative care sunt obligatorii pentru toți membrii legațiunii sau personalului românesc din străinătate, organizarea coloniei române din țara respectivă, integrarea tuturor românilor sau celor de origine românească în activități culturale sau chiar de colaborare economică (organizarea asociațiilor amicale culturale sau economice), pentru servirea tuturor intereselor românești, precum și folosirea studenților, corespondenților de presă și, în genere, a tuturor românilor în acțiunea culturală.

Colaborarea dintre șeful de misiune și membrii legațiunii, consulatelor sau oricăror institut și oficii exterioare este precizată de asemenea, o dată cu enumerarea tuturor răspunderilor pe care le îndeplinesc agenții români și chiar simplii purtători de pașapoarte românești, aflați în străinătate.

Personalul ministerului

Partea II-a a legii ce am întocmit se ocupă de regimul legal al personalului Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Am urmărit, prin stabilirea într-o parte distinctă a reglementării condițiunii personalului, ca și prin normele noi de pregătire, selecțiune și înaintare a personalului, să încerc a găsi mijloace noi pentru formarea și ridicarea cadrelor acestui departament.

Problema cadrelor este o problemă esențială a statului român.

Nu vom putea înnoi administrația și suprima diletantismul sau rutina administrativă, nu vom putea da viață legilor bune, pregăti generațiunile și asigura continuitatea și progresul, fără formarea de cadre pregătite în spirit nou, științific, pe toate planurile, pentru că administrația nu mai poate să fie o improvizație, iar rutina administrativă, care acoperă de cele mai multe ori insuficiențele și lipsa de inițiativă, nu poate să fie un mijloc modern pentru îndeplinirea funcțiunilor statului.

Formarea cadrelor. Selecționarea personalului.

Reformarea vechii organizări.

Crearea institutului de pregătire și specializare

Preocuparea de căpetenie a fost ca să ridic însuși nivelul moral și cadrul de pregătire ale întregului personal al Ministerului Regal al Afacerilor Străine, prin înseși condițiunile de pregătire a lui.

Până acum, numai corpul diplomatic propriu-zis constituia un personal selecționat, cu mijloace rigide; corpul consular se întemeia pe recrutarea după criteriile administrative, iar corpul economic și cultural nu se conduceau în alegerea și numirea elementelor de nici un fel de criteriu selecționator, în afară de condițiile generale, asemănătoare cu ale tuturor funcționarilor publici, deși trecerea prin grade, ca și numirea, se făcea mai ușor decât în sistemul statutului. Funcționari cu activitate internațională și în domenii specializate nu se pot obține prin asemenea mijloace empirice sau birocratice.

În acest scop, pe lângă noile criterii de diviziune a cadrelor personalului și de organizare a ierarhiei claselor, intrării, selecțiunii și mijloacelor de înaintare în fiecare corp, am prevăzut instituirea unui organ nou de pregătire, Institutul Regal Român de Cercetări Internaționale și Științe Politice, organ menit să asigure o pregătire de specializare și o îndrumare tehnică proprie unor agenți de administrație internațională.

Desigur, titratul cu studii de drept și omul de cultură universitară pot să îndeplinească, dacă își dublează inteligența cu disciplina inițiativelor și a muncii efective, anumite funcțiuni chiar în administrația internațională.

Dacă însă ținem seamă că serviciile publice internaționale au o activitate cu totul deosebită de aceea a administrației interne;

Dacă ținem seamă că cele mai multe dintre interesele statului depind azi de ordinea internațională și de realizarea tehnică a drepturilor statului peste graniță sau posibilităților lui de conlucrare, fie economică și de afaceri, fie culturală și de informațiune, cu alte state, formarea cadrelor Ministerului Regal al Afacerilor Străine apare nu numai ca o necesitate tehnică de adaptare a administrației noastre la spiritul științific contemporan, dar ca singurul mijloc pentru ca interesele exterioare ale statului să poată fi demn și sănătos organizate.

Personalul Ministerului Regal al Afacerilor Străine l-am împărțit în mai multe categorii:

Personalul de conducere, reprezentat prin ministru și secretarii generali;

Personalul diplomatic, cuprinzând toate cadrele care îndeplinesc funcțiunile politice și de reprezentare diplomatică, având agenți pregătiți în acest scop și cuprinzând clasele: miniștrilor plenipotențieri, consilierilor de legațiune cl.I, consilierilor de legațiune cl.II, secretarilor de legațiune cl.I, secretarilor de legațiune cl.II, secretarilor de legațiune cl.III, atașaiilor de legațiune și atașaiilor de legațiune stagiaari;

Personalul economic, care încadrează serviciile economice și îndeplinește funcțiunile de legături economice de la stat la stat, compus din: consilieri economici de minister, consilieri economici cl.I, consilieri economici cl.II, secretari economici cl.I, secretari economici cl.II, secretari economici cl.III, atașaii economici și atașaii economici stagiaari;

Personalul consular, care încadrează serviciile ce au drept misiune, nu legăturile economice de la stat la stat, ci protecțiunea intereselor private, relațiunile de afaceri dintre indivizi, ocrotirea lor juridică, procedurală și administrativă, agenți care de asemenea urmează ierarhia: consuli generali — consilieri de minister, consuli generali cl.I, consuli generali cl.II, consuli cl.I, consuli cl.II, consuli cl.III (viceconsuli), atașaii consulari și atașaii consulari stagiaari;

În sfârșit, personalul cultural de presă, propagandă și informațiune, împlinind misiunea legăturilor de ordin spiritual dintre state și care urmează și el ierarhia: consilieri culturali de minister, consilieri culturali cl.I, consilieri culturali cl.II, secretari culturali cl.I, secretari culturali cl.II, secretari culturali cl.III, atașaii culturali și atașaii culturali stagiaari.

Am precizat prin noua lege funcțiunile ce îndeplinesc personalul de conducere și aceia care conduc organele de administrație centrală, apoi am reglementat structura tuturor corpurilor: diplomatic, economic, consular și cultural, recrutarea, selecțiunea, înaintarea, procedura de numire în funcțiune și de încetare a funcțiunii pentru toți acești agenți.

Am prevăzut în lege un mijloc nou de recrutare a personalului din toate aceste categorii, obligându-l, în afară de condițiunile generale de sănătate și cultură, la o

pregătire profesională, potrivită, prin Institutul Regal de Cercetări Internaționale, care are două secțiuni: o secțiune de pregătire și o secțiune de specializare; am precizat în lege modul cum toți candidații la oricare din funcțiunile specializate ale Ministerului Regal al Afacerilor Străine trebuie să urmeze lucrările secțiunii de pregătire și apoi să treacă un examen de admitere, în puterea căruia cel primit intră în prima treaptă a ierarhiei, aceea de atașat stagiar.

Urmând secțiunea de specializare a institutului, îndeplinind un stagiu și o activitate administrativă recunoscută de șefii administrației, atașatul stagiar poate să devină atașat titular, intrând, fie în corpul diplomatic, fie în cel economic, consular sau cultural, legea stabilind normele, condițiunile generale de admisibilitate în corp, condițiunile de pregătire profesională în Institutul de Cercetări Internaționale, precum și regulile și materiile concursului de admitere, ca și condițiunile pentru a putea înainta.

Am prevăzut în lege toate stagiile care despart clasele și meritele și activitatea ce se cere pentru înaintarea în oricare dintre corpurile: diplomatic, economic, consular sau cultural, ale personalului Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Am stabilit în lege posibilitatea de a delega în funcțiunile diplomatice, în special în acelea de ministru plenipotențiar, pe unii demnitari ai statului, pentru ca astfel, ocupând provizoriu, cu personalități și demnitari de răspundere din serviciul statului, conducerea unor misiuni în străinătate, să se poată asigura o liniștită formare a cadrelor ministerului.

Norme noi, privitoare la înaintare, în special pentru miniștri plenipotențiar, urmăresc să creeze o și mai perfecționată formare și selecțiune a șefilor de misiuni în străinătate.

Am prevăzut, de asemenea, pentru personalul economic, consular și cultural, posibilitatea de a trece dintr-un corp în altul, acest personal putând, fie pentru completarea cadrelor, fie pentru răsplata meritelor deosebite, să intre în cadrele personalului diplomatic, în condițiuni și cu probe pe care le-am precizat, spre a evita orice fel de atingere a rigidității și condițiunilor de formare a diplomaților, principalii tehnicieni ai statului în administrația internațională.

Am reglementat personalul onorific al departamentului (consulii onorifici), căutând să dau o codificare unei instituțiuni de multă vreme practică în administrația noastră exterioară.

Funcționarii administrativi

În sfârșit, am dat o nouă reglementare personalului administrativ al departamentului.

În loc ca oficiile administrative să fie îndeplinite fie de diplomați, fie mai ales de consuli sau de personalul consular, am determinat precis care sunt atribuțiunile tehnice ale personalului diplomatic, economic, consular și cultural și am prevăzut că funcțiunile

administrative, fie în administrația centrală, fie în administrația exterioară, se pot îndeplini prin funcționari administrativi de carieră.

Oficiul de registratură, de arhivă, activitatea de corespondență, activitatea administrativă în genere poate foarte bine să fie îndeplinită de funcționarii administrativi, recrutați în conformitate cu Codul funcționarilor publici.

În nici un caz, agentul diplomatic, care trebuie să aibă o activitate tehnică, agentul economic care veghează la schimburile internaționale, agentul consular care are o răspundere de ordin juridic și de protecțiune specializată a intereselor private, nu pot să-și risipească vremea în activități de administrație, de registratură și arhivă, fără ca prin aceasta nu numai să îngreuneze și să întârzie funcționarea serviciilor, dar să lucreze în contra scopului și specializării lor.

De aceea, în noua lege am precizat organizarea ce o are personalul administrativ în cadrele Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Pentru a evita însă ca să se creeze o administrație rutinară sau să se încarce cadrele departamentului cu funcționari administrativi, am prevăzut că în centrală aceștia nu pot înainta decât în mod excepțional până la gradul de director inclusiv, iar în administrația exterioară până la gradul de șef de serviciu.

Am prevăzut în lege condițiunile de numire, funcționare și încetare a funcțiunii personalului diplomatic, economic, consular și cultural, procedura disciplinară, limita de vârstă, principiul retribuțiilor și concediilor.

În ce privește personalul administrativ, ne-am referit în cea mai mare parte la principiile statutului funcționarilor publici, în afară de unele dispozițiuni speciale pentru stenografi, dactilografi și interpreți, care trebuie să completeze administrația propriu-zisă a ministerului.

Reorganizarea Afacerilor Străine

Legea de organizare a Ministerului Regal al Afacerilor Străine, nefiind o lege descriptivă de servicii publice, ci un cadru legal pentru organizarea funcțiunilor internaționale ale Regatului¹⁹⁾ am socotit potrivit ca o dată cu această lege să publicăm alte legi, care dezvoltă principiile pentru reglementarea unor funcțiuni internaționale sau de interes internațional.

Înființarea Institutului Regal Român de Cercetări Internaționale și Științe Politice

O lege, de o însemnătate deosebită, este aceea privitoare la înființarea și organizarea Institutului Regal Român de Cercetări Internaționale și Științe Politice.

Institutul investeste un îndoit caracter:

El este așezământ de înalte studii internaționale, contribuie la dezvoltarea cercetărilor privind științele politice în genere, colaborarea între națiuni și organizare internațională, urmărind în același timp să creeze o școală românească de gândire și un sistem științific în considerarea relațiilor economice ale României.

Institutul este organ profesional, de pregătire și specializare a personalului diplomatic, economic, consular, cultural, de presă, propagandă și informațiune al Regatului, având sarcina și răspunderea de a pregăti și de a specializa cadrele Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

În sfârșit, Institutul este organ consultativ al Ministerului Regal al Afacerilor Străine sau al oricărei instituțiuni, putând da avize și întreprinde studii în orice domeniu privind politica externă și relațiile internaționale ale României.

N-am urmărit să întemeiez numai un institut didactic, care să pregătească pe candidați în cadrul învățământului universitar.

Această experiență a fost de altfel făcută și la noi și în alte țări.

Ceea ce trebuie, este ca acest Institut să fie un așezământ de cultură practică și de pregătire profesională, ci nu numai un așezământ didactic universitar propriu-zis, preocupat numai de instrucția dogmatică.

De aceea, pe lângă că el dezvoltă o activitate științifică de publicațiuni, cenacluri, conferințe și lucrări de documentațiune întreprinse prin membrii săi, institutul asigură pregătirea practică profesională și aprofundarea relațiilor internaționale, văzute ca realități concrete, ci nu ca postulate dogmatice, formând specialiști cu o cultură generală și aprofundată în domeniul relațiilor internaționale; nu însă prin cursuri generale și teoretice.

De aceea, am și desființat în acest învățământ predarea cursurilor generale, urmărind ca în locul lor să fie folosite cursurile ce se predau în universitate, fie la studiile de licență, fie în programul doctoratelor, fie prin simplă îndrumare bibliografică.

Institutul însă trebuie să aducă o pregătire de specializare, de informație tehnică și de sinteză generală asupra problemelor internaționale.

De aceea, programa lui nu cuprinde decât cursuri de sinteză și de aprofundare, cursuri practice și de inițiere pragmatică în administrația Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Metoda însăși de învățământ în acest institut nu este aceea obișnuită, a cursurilor anuale și a programelor analitice pe materii generale.

Învățământul în institut se predă în cicluri, iar ciclurile institutului se compun din grupuri de chestiuni urmărind fie sinteza generală a unor materii, fie aprofundarea uneia singure, pentru specializare.

Pentru a da chiar și acestei metode și mai multă mobilitate, am prevăzut pentru Consiliul de îndrumare al institutului, care este format din membri ai învățământului

și din miniștri plenipotențieri, diplomați de carieră, posibilitatea ca în fiecare an și în fiecare sesiune să organizeze cicluri noi și programe noi, putând astfel să adaptăm continuu mijloacele de învățământ la nevoile de cadre ale ministerului și la însăși experiența de pregătire făcută în institut, prin acest învățământ de cicluri și programe de sinteză.

Institutul nu este compus numai din profesori aparținând învățământului universitar — deși condițiile pentru numirea profesorilor sunt dintre cele mai rigide; ci, fiindcă activitatea lui trebuie să se desfășoare realist, ținând seamă de nevoile și de funcțiunile administrative internaționale practice și de necesitatea formării cadrelor ministerului, alături de membrii învățământului universitar care lucrează în corpul didactic al institutului, am prevăzut posibilitatea miniștrilor plenipotențieri și a unor înalți agenți diplomatici, ca și a membrilor Înaltei Curți de Casație și ai Consiliului legislativ, de a conlucra la formarea acestor cadre, aducând toată experiența profesională și îndrumările practice, pe care numai trăirea unei cariere poate să le dea ca sinteză a profesiei.

Institutul dispune de personal didactic și de personal administrativ, personalul didactic urmând aceeași ierarhie: a profesorilor titulari, a conferențiarilor și asistenților, ca și în universitate.

În loc însă de a forma un corp profesoral rigid și fix, am adoptat un mijloc nou cu privire la activitatea didactică a institutului, prin folosirea tuturor personalităților din viața științifică a României, nu însă în cadrul rigid și costisitor al numirii într-o funcțiune permanentă, cu salariu și atribuțiuni permanente, ci printr-un sistem cu totul nou, al invitării pentru sesiuni și cicluri, sistem practicat într-unele așezăminte în formarea omogenă a doctrinei și progresul științific.

Institutul dispune de un cadru general de profesori, înscriși pe un tablou de cadre, care este compus după criteriile cele mai obiective de către Consiliul de îndrumare al institutului și de președintele institutului, care poartă răspunderea organizării acestui învățământ.

În aceste cadre sunt invitați profesorii să facă lecțiuni, cursuri și lucrări, pe baza programelor stabilite de președintele și de Consiliul de îndrumare al institutului, în cicluri organizate pentru fiecare sesiune.

Numirea profesorilor invitați se face numai pentru o sesiune școlară sau numai pentru un an școlar.

Profesorii, care timp de 5 sesiuni de cursuri sau lucrări practice vor fi fost chemați de Consiliul de îndrumare, să lucreze consecutiv în secțiunea de pregătire sau în cea de specializare, dobândesc de drept titlul de profesori definitivi ai institutului.

Profesorii sunt folosiți astfel pentru competența și studiile lor de specializare, iar metodele întrebunțate de institut dau posibilitatea, prin continuitatea urmărită în

programele pe care conducerea institutului singură le înfăptuiește, ca să se asigure un sistem științific, de sinteză completă asupra tuturor problemelor de organizare internațională generală sau privind țara noastră, fără ca activitatea institutului să se piardă în cursuri generale sau în libertatea necontrolată și neomogenă a fiecărui profesor de a-și ține cursul după preocuparea sau programa pe care ar alege-o.

Numai în acest mod se poate organiza un sistem științific de gândire în domeniul relațiilor internaționale ale României și aprofunda materii succesive, putând astfel să se creeze o sinteză chiar a ciclurilor specializate, prin cercetarea lor succesivă.

Legea stabilește apoi activitatea pe care o desfășoară institutul, fie că este vorba de activitate științifică, cuprinsă în cicluri, conferințe, colocvii, lucrări practice sau conferințe publice, fie că este vorba de activitate documentară, monografiile de aprofundare, de fișe sau documentațiune, fie că este vorba de activitate editorială, prin lucrări periodice și monografiile, institutul publicând un anuar, o publicațiune de informație generală, o revistă a regiunii și orice monografiile de specialitate, fie că este vorba de acordare de subvenții, prime și sprijin autorilor publicațiilor și studiilor în domeniul activității institutului.

Activitatea didactică este, de asemenea, precizată de lege, stabilind modul cum se completează cadrele institutului, cum se stabilește programa analitică a cursurilor și sesiunilor, cum se întocmesc lucrările, cursurile și conferințele, precum și materiile generale ce se predau în ciclurile institutului, fără ca indicarea lor să constituie un cadru rigid, președintele Consiliului de îndrumare al institutului putând modifica această programă, fie pe baza experienței didactice și științifice desfășurate, fie la cererea Ministerului Regal al Afacerilor Străine, ținând seamă de nevoile de cadre sau de rezultatele experienței cadrelor obținute.

Legea prevede condițiunile de examen la diplomă și modul cum se desfășoară în genere activitatea institutului, sub conducerea unui președinte, a unui Consiliu de îndrumare format din diplomați și profesori, a unui secretar general care răspunde de activitatea administrativă și a unui director de studii care răspunde de executarea programelor.

În sfârșit, activitatea consultativă a Institutului Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice, ca organ consultativ al Ministerului Regal al Afacerilor Străine, al guvernului și al oricărei instituțiuni de stat sau particulare, se desfășoară prin avize consultative asupra tuturor problemelor ce i-au fost puse, prin întocmirea lucrărilor asupra problemelor tehnice și de specialitate ce i-ar fi cerute sau prin pregătirea de monografiile sau materiale documentare cerute.

Legea prevede că institutul are personalitate juridică.

El se întreține din subvenții primite de la stat pentru organizarea învățământului didactic, precum și din orice donațiuni sau taxe și venituri întâmplătoare pe care le-ar obține institutul prin activitatea sa.

*Noua organizare a școlilor române și
institutelor culturale din străinătate*

O altă lege se ocupă de reglementarea unor așezăminte de cultură tot atât de importante pentru funcțiunile internaționale ale României ca și Institutul Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice, pentru formarea cadrelor departamentului.

Legea Ministerului Regal al Afacerilor Străine, fiind o lege de încadrare și organizare a tuturor funcțiunilor exterioare ale statului, nu era decât potrivit ca și serviciile culturale, institutele și școlile românești organizate pe teritoriu străin să-și primească reglementarea prin această legiuire unitară și de coordonare.

De aceea, o lege specială precizează condițiunile de înființare și organizare a școlilor române și institutelor culturale din străinătate, stabilind scopul pe care pot să-l urmărească aceste instituțiuni.

Legea stabilește modul cum se înființează aceste școli române și institute culturale, precum și funcționarea lor, de asemenea activitatea din punct de vedere al conducerii tehnice și de ordin cultural sau național, aceste instituțiuni funcționând sub directa supraveghere a șefului de misiune diplomatică din țara respectivă.

Legea stabilește condițiunile în care funcționează școlile române și institutele culturale conduse de un director și dispunând de personalul necesar pentru organizarea unei activități didactice și mai ales de centre culturale unde vin și se formează elemente românești trimise în străinătate fie pentru specializare, fie pentru a pregăti și reprezenta mișcarea culturală în străinătate.

Legea precizează cine pot fi membri ai școlilor române și institutelor culturale din străinătate și condițiunile pe care trebuie să le întrunească, precum și îndatoririle lor de a face, în tot timpul cât dispun de dreptul de a aparține școlilor și institutelor din străinătate, studii și lucrări de specializare și perfecționare, care constituie însăși scopul pentru care au fost trimiși — bineînțeles, în afară de lucrările de propagandă sau de legături culturale, științifice și de artă pe care toți membrii școlilor sau institutelor respective sunt ținuți să le îndeplinească, în conformitate cu programul instituțiunii.

Legea stabilește cine poate fi bursier al statului în străinătate sau aparține pe timp mărginit cadrelor de conducere ale acestor școli și institute.

În sfârșit, legea precizează condițiunile de funcționare administrativă și gestionară a acestor școli române și institute culturale din străinătate.

În acest mod, ținând seamă de nevoile actuale în organizarea funcțiunilor internaționale ale Regatului, de vechea lege a Ministerului de Externe cu totul insuficientă,

ca și de varietatea textelor sau lipsa lor în reglementarea funcționării serviciilor diplomatice, economice, consulare sau culturale, am socotit de datoria mea să aduc o lege care să încerce un statut unitar omogen și nou, prin care Ministerul Regal al Afacerilor Străine să-și poată vedea reorganizate serviciile sale o dată cu codificarea tuturor funcțiilor internaționale ale statului, crearea organelor proprii, fie pentru dezvoltarea acestor relațiuni, fie pentru pregătirea cadrelor necesare administrației noastre internaționale.

De aceea, în conformitate cu decretele nr.3 052 din 5 septembrie și nr.3 072 din 7 septembrie 1940,

Am onoare a vă prezenta spre semnare decretul legii generale de reglementare a funcțiilor internaționale ale Regatului, cuprinzând:

1. Legea pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine al Regatului României.
2. Legea pentru înființarea și organizarea Institutului Regal Român de Cercetări Internaționale și Științe Politice.
3. Legea pentru înființarea și organizarea școlilor române și institutelor culturale din străinătate, burselor de stat și condiției studenților români în străinătate.

1944, martie 20

Vicepreședintele Consiliului de Miniștri
și ministrul Afacerilor Străine
Prof. Mihai A. Antonescu

Nr.22 041

(**Monitorul Oficial**, nr.85 din 10 aprilie 1944, pp.3 415–3 429)

DECRET PENTRU ADOPTAREA LEGILOR REFERITOARE LA
STATORNICIREA EXERCITIULUI FUNCȚIUNILOR INTERNAȚIONALE
ALE STATULUI ROMÂN

ANTONESCU
Mareșal al României
și
Conducătorul Statului

În baza dispozițiilor decretelor-legi nr.3 052 din 5 septembrie și nr.3 072 din 7 septembrie 1940,

Asupra raportului dlui vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și ministrul Afacerilor Străine cu nr.22 041 din 20 martie 1944,

Am decretat și decretăm:

Art. unic.– Exercițiul funcțiilor internaționale ale Regatului Român se statornicește de următoarele legi:²⁰⁾

1. Legea pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine al Regatului României.
2. Legea pentru înființarea și organizarea Institutului Regal Român de Cercetări Internaționale și Științe Politice.
3. Legea pentru înființarea și organizarea școlilor române și institutelor culturale din străinătate, burselor de stat și condiției studenților români în străinătate.

Dat în București, la 8 aprilie 1944

ANTONESCU
Mareșal al României
și
Conducătorul Statului

Vicepreședintele Consiliului de Miniștri și
ministrul Afacerilor Străine
Mihai A. Antonescu

Nr.867

(**Monitorul Oficial**, nr.85 din 10 aprilie 1944, p.3 368)

LEGE PENTRU ORGANIZAREA
MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE

ANTONESCU
Mareșal al României
și
Conducătorul Statului

Asupra raportului dlui vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și ministrul Afacerilor Străine, cu nr.22 041 din 20 martie 1944,

În baza dispozițiilor decretelor-legi nr.3 052 din 5 septembrie și nr.3 072 din 7 septembrie 1940

Am decretat și decretăm:

LEGEA nr. 215
pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine al Regatului României

PARTEA I

Organele Ministerului Regal al Afacerilor Străine

CAPITOLUL I

Dispozițiuni generale

Art.1.– Ministerul Regal al Afacerilor Străine este serviciul public, învestit cu dreptul de a organiza reprezentarea României în raporturile cu celelalte state și instituțiuni internaționale;

De a veghea și asigura apărarea intereselor și drepturilor internaționale ale românilor și ale Regatului;

De a asigura participarea Regatului României la organizarea internațională și reprezentarea în instituțiile internaționale;

De a conduce și asigura interesele economice internaționale ale României și participarea României la economia internațională;

De a organiza cooperarea României la viața spirituală a comunității popoarelor, asigurând națiunii române funcțiunile sale naționale, regionale și europene.

Art.2.– Ministerul Regal al Afacerilor Străine își îndeplinește funcțiunile sale în organizarea de stat și în organizarea internațională prin:

A. Organe de conducere

Ministrul Afacerilor Străine exercită direcțiunea superioară asupra întregii activități a departamentului;

Reprezintă guvernul în relațiunile internaționale de orice natură și conduce politica externă a guvernului.

Secretarii generali ai departamentului ajută pe ministru în îndeplinirea funcțiilor sale, cu competență proprie sau delegată, în conformitate cu dispozițiunile acestei legi.

B. Organe de administrare centrală

Toate serviciile publice funcționând la sediul ministerului sau pe teritoriul României în genere constituie administrația centrală a departamentului.

Administrația centrală aduce la îndeplinire măsurile hotărâte de organele de conducere și asigură îndeplinirea atribuțiunilor ministerului pe căi administrative.

C. Organe consultative

Pe lângă organele de conducere și ale administrației centrale funcționează ca organe consultative:

- a) Consiliul diplomatic;
- b) Consiliul de coordonare, control și recomandare.

Consiliul diplomatic este organul de cercetare și documentare al Ministerului Regal al Afacerilor Străine și al guvernului asupra chestiunilor tehnice de ordin politic, juridic, economic și cultural, privind viața internațională a României.

Consiliul de coordonare, control și recomandare este organul prin care se realizează coordonarea serviciilor exterioare ale departamentului și se controlează activitatea personalului exterior, asigurându-se în același timp informarea directă a ministrului și organelor de conducere.

D. Organe de administrare exterioară

Serviciile publice funcționând pe teritoriul altor state sau având caracter internațional constituie administrația exterioară a departamentului.

Aceste servicii publice cu caracter politic, economic, consular, cultural sau tehnic, funcționează pe baza legii de față și conform convențiilor și cutumelor internaționale.

CAPITOLUL II

Organele de conducere

SECȚIUNEA I

Ministrul Afacerilor Străine

Art.3.– Ministrul Afacerilor Străine reprezintă guvernul Regatului în relațiile internaționale de orice natură și exercită direcțiunea superioară asupra întregii activități a departamentului.

Pregătirea, negocierea, elaborarea și punerea în vigoare a tratatelor și convențiilor de orice natură cu statele străine aparțin exclusiv ministrului Afacerilor Străine.

Orice act public, administrativ sau economic, cu caracter internațional și privind interesele internaționale ale Regatului, este de atributul exclusiv al ministrului Afacerilor Străine.

Orice colaborare cu statele străine și reprezentanții lor, precum și toate negocierile internaționale, oricare le-ar fi natura, sunt de atributul ministrului Afacerilor Străine.

Art.4.– Pentru îndeplinirea atribuțiilor prevăzute de art.3, ministrul Afacerilor Străine va putea asocia organelor Ministerului Regal al Afacerilor Străine reprezentanți sau delegați tehnici ai altor departamente, a căror activitate este legată de materia sau scopurile unor asemenea negocieri sau obligațiuni internaționale.

Orice acorduri sau angajamente unilaterale consimțite prin altă procedură decât cea prevăzută de prezenta lege și prin alte organe decât acelea ale Ministerului Regal al Afacerilor Străine sau indicate de ministrul Afacerilor Străine, în limitele competenței prevăzută în legea de față, nu sunt opozabile Regatului.

Art.5.– Interpretarea tratatelor, convențiilor internaționale sau actelor internaționale unilaterale se face numai de către ministrul Afacerilor Străine ca reprezentant al guvernului și suveranității românești.

Ori de câte ori aplicarea unui tratat sau unei convenții reclamă o precizare interpretatoare, aceasta se va face de către Ministerul Regal al Afacerilor Străine, printr-un protocol de interpretare, după cum urmează:

Interpretarea tratatelor politice se va face prin jurnal al Consiliului de Miniștri, după propunerea ministrului Afacerilor Străine.

Protocolul privitor la interpretarea oricăror alte tratate și convențiuni va fi încheiat și va purta semnătura ministrului Afacerilor Străine.

Interpretarea tratatelor și convențiilor internaționale sau a actelor internaționale unilaterale are caracter obligator în fața tuturor organelor și serviciilor publice ale Regatului și chiar a organelor jurisdicționale, afară de cazurile unde legea ar dispune altfel sau când, fiind vorba de procese purtând asupra unor drepturi subiective individuale, ministerul ar refuza interpretarea, lăsând-o în competența exclusivă a puterii judecătorești.

Interpretarea convențiilor al căror obiect este exclusiv de drept privat rămâne în competența puterii judecătorești.

Art.6.– Ministrul Afacerilor Străine este cancelar al Ordinilor, în care calitate lucrează cu M.S. Regele, Mare Maestru al Ordinilor, având atribuțiunea de administrare a tuturor ordinilor Regatului, cu excepțiunea prevăzută la art.59, al.2, putând face suveranului propuneri de decorare și contrasemnând decretele de decorare, în conformitate cu dispozițiunile acestei legi.

Art.7.– Actele și obligațiunile internaționale ale statului, de orice natură ar fi ele, trebuie să fie luate de ministrul Afacerilor Străine sau cu avizul său conform, el având semnătura tuturor actelor, scrisorilor și documentelor internaționale.

Legile care privesc drepturi sau interese internaționale ale României, drepturi sau interese directe ale statelor străine sau poartă asupra condițiunii străinilor în România și a românilor în străinătate trebuie să fie contrasemnate de ministrul Afacerilor Străine.

Nici un act de putere publică, chiar având caracter de act de guvernământ și nici o măsură privativă de libertate sau constituind o atingere patrimonială care nu se întemeiază pe o hotărâre judecătorească, nu pot fi luate în contra supușilor străini în România, decât cu avizul prealabil al ministrului Afacerilor Străine. Se exceptează cazurile de flagrant delict sau atingerile grave aduse ordinii publice românești și actele de comandament militar, care vor fi aduse la cunoștința ministrului Afacerilor Străine. Funcționarul public care va săvârși un act potrivit acestor măsuri va fi trimis în judecată, conform Codului penal, pentru abuz de putere.

Art.8.– Actele și documentele privind relațiunile internaționale ale României sunt proprietatea statului și originalele lor se depun în mod obligatoriu în arhiva Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Ministerele și serviciile publice de stat, județ și comună sunt obligate să comunice Ministerului Regal al Afacerilor Străine toate actele sau documentele care cuprind obligațiuni sau drepturi ale statului român față de alte puteri străine sau instituții internaționale.

Art.9.– Miniștrii Afacerilor Străine și șefii de misiune vor putea întocmi protocoale de predare a arhivelor și actelor însemnate, la încetarea misiunii lor, putând reține copii de pe actele privind acțiuni diplomatice a căror răspundere au purtat-o.

SECȚIUNEA II Secretarii generali ai ministerului

Art.10.– Ministrul Afacerilor Străine este ajutat în îndeplinirea atribuțiilor sale de 2 secretari generali.

Secretarii generali veghează la executarea directivelor, dispozițiunile de ordin general, deciziilor și ordinilor ministrului, și sunt capii administrativi ai ministerului.

Secretarii generali pot primi de la ministru, în afară de atribuțiunile lor de conducere administrativă, delegarea unor atribuțiuni speciale, precum și mandatul de semnare pentru actele pe care le îndeplinesc în numele ministrului.

Art.11.– Unul din secretarii generali are sub conducerea sa Direcția politică, Direcția economică și Direcția relațiilor culturale, de presă și informațiuni, iar celălalt are sub conducerea sa Direcțiunea consulară și juridică, Direcțiunea protocolului statului, Direcțiunea personalului și Direcțiunea contabilității.

Art.12.– Secretarii generali au îndatorirea să convoace conferințe de coordonare ale tuturor directorilor și șefilor de servicii și anume:

Secretarul general politic convoacă cel puțin o dată pe lună conferința de coordonare, program și informație a directorilor și șefilor de servicii din Direcțiunea cabinetului, Direcțiunea politică, Direcțiunea economică și Direcțiunea culturală, pentru stabilirea programului lunar de activitate și de coordonare a direcțiunilor.

Secretarul general administrativ convoacă cel puțin o dată pe lună o conferință administrativă a tuturor directorilor din departament și a secretarilor consiliilor consultative, pentru a fixa programele activității de ordin administrativ a departamentului și a constata funcționarea serviciilor și meritele arătate în îndeplinirea îndatoririlor de către personalul departamentului.

De două ori pe an, în ianuarie și iulie, secretarul general administrativ convoacă pe toți directorii ministerului, împreună cu membrii Consiliului de coordonare, pentru a stabili statutul tuturor funcționarilor din administrația centrală și exterioară a departamentului, în vederea propunerilor de înaintări la vechime sau la excepțional.

CAPITOLUL III

Organele de administrare centrale

SECȚIUNEA I

Dispozițiuni generale

Art.13.– Organele administrației centrale sunt constituite din direcțiunile și subdiviziunile lor administrative, funcționând la sediul departamentului, în conformitate cu legea de față.

SECȚIUNEA II

Direcțiunea cabinetului, cifrului și curierilor

Art.14.– Direcțiunea cabinetului, cifrului și curierilor funcționează ca direcțiune specială pe lângă Cabinetul ministrului, având următoarele servicii:

A. Serviciul de cabinet, legătură și informații

Serviciul de cabinet are în atribuțiunile sale informația internațională, întocmirea buletinelor informative, a sintezelor documentare și revista presei internaționale;

Correspondența confidențială a ministrului și conservarea actelor confidențiale ale cabinetului;

Dosarele și buletinele zilnice;

Întocmirea și executarea programului de audiențe al ministrului, în acord cu Direcția protocolului;

Transmiterea ordinelor, normelor, deciziunilor și dispozițiilor ministrului, a notelor diplomatice și corespondența redactată de ministrul Afacerilor Străine;

Înregistrarea și conservarea notelor și actelor primite direct de ministrul Afacerilor Străine de la șefii de misiuni;

Transmiterea notelor, rezoluțiilor și măsurilor directe ale ministrului Afacerilor Străine, asupra cererilor șefilor de misiuni acreditați în România, sau adresate direct legațiilor;

Păstrarea legăturilor și corespondenței ministrului Afacerilor Străine cu celelalte departamente.

B. Serviciul cifrului

Serviciul cifrului are în atribuțiunile sale elaborarea, folosirea și paza cifrului ministerului;

Cifrarea, descifrarea și conservarea textelor confidențiale cifrate și descifrate.

C. Serviciul curierilor diplomatici

Serviciul curierilor diplomatici are, în atribuțiunile sale, organizarea și controlul activității agenților de legătură dintre organele de conducere și administrația centrală, de o parte și organele exterioare ale departamentului, de cealaltă;

Întocmirea la începutul fiecărui an a listei curierilor diplomatici admiși a intra în cursă;

Întocmirea la începutul fiecărei luni a listei curierilor propuși a funcționa și destinației lor.

Listele se probă de ministru personal.

D. Serviciul stenografilor, cancelariei și bibliotecii

Serviciul stenografilor, cancelariei și bibliotecii este îndeplinit de personal administrativ, aparținând Ministerului Regal al Afacerilor Străine și numit la cabinetul

ministrului, având sarcina de a înregistra convorbirile, a stenografia lucrările confidențiale, actele și documentele care rămân la cancelaria ministrului, precum și de a organiza biblioteca lucrărilor speciale, pentru informarea ministrului.

Art.15.– Direcțiunea cabinetului, cifrului și curierilor este condusă de un ministru plenipotențiar sau provizoriu, prin delegație, de un consilier delegațiune.

Fiecare din servicii este condus de un consilier sau secretar delegațiune, afară de Serviciul stenografilor, care va fi condus de un director-stenograf.

SECȚIUNEA III **Direcțiunea politică**

Art.16.– Direcțiunea politică are în atribuțiunile sale întreaga activitate a Ministerului Regal al Afacerilor Străine privitoare la relațiunile politice ale României cu țările străine și cu instituțiunile juridice internaționale;

Studii și informațiuni asupra politicii generale și relațiunilor Regatului cu diferite țări;

Legătura permanentă cu secțiunile și activitatea politică a tuturor legațiunilor și serviciilor exterioare ale României;

Centralizarea rapoartelor și repartizarea lor în dosare pe țări și materii;

Studiul elementelor politice ale colaborării internaționale și ale conflictelor dintre state;

Pregătirea materialului și a reprezentării intereselor și drepturile politice românești în conferințe;

Elaborarea proiectelor de acte, convențiuni și acorduri sau declarațiuni cu caracter politic;

Păstrarea actelor, documentelor și arhivelor cu caracter politic și întocmirea dosarelor, pe materii, cuprinzând actele politice și diplomatice, cu caracter general și interesând în mod special România;

Chestiunile privitoare la fruntarii și la drepturile politice ale românilor de peste hotare;

Chestiunile referitoare la minoritățile etnice în România sau la românii din străinătate;

Chestiunile privitoare la regimul internațional al transporturilor, cu privire specială la Dunăre, Marea Neagră, transporturile pe cale ferată și transporturile aeriene, în colaborare cu Direcțiunea economică a departamentului.

Direcțiunea politică centralizează toate rapoartele șefilor de misiuni sau ale agenților români în străinătate și întocmește sinteze lunare asupra informațiunilor și rapoarte-

lor politice cele mai importante, care se înaintează cabinetului ministrului, pentru a fi inserate în buletinul lunar al informațiilor ministerului.

Art.17.– Serviciul documentării are îndatorirea de a clasa, organiza pe materii și compune dosarele politice ale Ministerului Regal al Afacerilor Străine și fișele de tratate, angajamente și declarațiuni sau convorbiri de principală însemnătate politică, ținându-le la zi și completându-le cu documentațiunea, informațiunea și corespondența primită de la organele de stat, din țară sau străinătate sau din alte izvoare internaționale.

Serviciul dosarelor politice, al fișelor și arhivei are îndatorirea de a clasa, organiza pe materii și compune dosarele politice ale Ministerului Regal al Afacerilor Străine, ținându-le la zi cu toate elementele de informațiune, corespondență și documentare primite de la organele de stat din țară sau străinătate sau din alte izvoare internaționale.

Art.18.– Directorul politic întrunește o dată pe lună o conferință a întregului personal al direcțiunii, pentru a urmări executarea tuturor măsurilor de ordin general luate de ministru, precum și a programelor lunare ale activității ce revine acestei direcțiuni.

El întocmește orice lucrare cerută de ministru sau de secretarii generali, precum și lucrările ce intră în competența sa și care sunt cerute de oricare organ al ministerului sau de oricare legățiune din străinătate.

Art.19.– Directorul politic are în atribuțiunile sale și colaborarea la recrutarea, selecționarea și avansarea personalului diplomatic al departamentului, împreună cu Direcțiunea personalului.

El exercită un drept de îndrumare și control asupra activității agenților diplomați ai departamentului.

Art.20.– Directorul politic se numește prin decizie ministerială dintre miniștrii plenipotențieri.

El este ajutat în atribuțiunile sale de un subdirector, numit dintre miniștrii plenipotențieri sau, provizoriu, prin delegațiune, dintre consilierii de legățiune clasa I.

SECȚIUNEA IV

Direcțiunea economică

Art.21.– Direcțiunea economică a Ministerului Regal al Afacerilor Străine are în atribuțiunile sale activitatea ministerului privitoare la relațiunile economice ale României;

Legătura cu serviciile exterioare ale ministerului: secțiunile economice ale legațiilor, agențiile economice sau comerciale, instituțiunile internaționale cu caracter economic;

Centralizarea rapoartelor lunare sau speciale întocmite de serviciile economice exterioare;

Culegerea informațiilor de ordin general asupra piețelor străine, situației schimburilor și plăților internaționale și, în genere asupra situației comerciale, economice și financiare a țărilor străine, întocmind fișe pe țări și arhive documentare pentru toate țările cu care România întreține raporturi economice, comerciale, financiare și de comunicații sau alte asemenea;

Pregătirea și studierea materialului privitor la negocierea, întocmirea și executarea tratatelor, convențiilor și acordurilor de natură economică, comercială, financiară, monetară, de comunicații, corespondență, proprietate industrială, mărci de fabrică și alte asemenea;

Pregătirea tuturor conferințelor internaționale cu caracter economic, financiar, colaborarea documentară la organizarea conferințelor sau lucrărilor, privind economia în genere, comunicațiile internaționale, transporturile aeriene, regimul fluviilor și al mărilor sau căilor ferate, din punct de vedere economic;

Veghează la aplicarea tuturor convențiilor și acordurilor cu caracter economic, comunicând Ministerului Economiei Naționale și departamentelor interesate măsurile de ordin general sau special ce urmează a fi luate în vederea bunei executări;

Referă ministrului Afacerilor Străine asupra oricăror situațiuni de natură să atingă interesele economice ale României, precum și măsurile pentru evitarea oricărei situațiuni de natură să prejudicieze interesele economiei naționale sau să împiedice executarea convențiilor, acordurilor, schimburilor și plăților internaționale în favoarea României;

Propune ministrului toate negocierile ce urmează a fi făcute cu țările străine, oricare ar fi natura lor, precum și compunerea delegațiilor sau desemnarea persoanelor însărcinate a reprezenta statul român;

Centralizează toate rapoartele cu caracter economic ale șefilor de misiuni sau ale agenților români în străinătate și întocmește sinteze lunare asupra informațiilor și rapoartelor economice cele mai importante, care se înaintează cabinetului ministrului, pentru a fi inserate în buletinul lunar al informațiilor ministerului.

Art.22.– Nici o negociere, angajare sau deciziune cu caracter economic și financiar purtând asupra intereselor economice și financiare internaționale ale României nu poate fi făcută decât în condițiunile prevăzute de această lege.

Direcțiunea economică este organul de legătură al Ministerului Regal al Afacerilor Străine cu departamentele economice, precum și cu orice autoritate de stat sau instituțiune particulară, cu privire la activitatea economică internațională a statului și cu reprezentarea intereselor economiei naționale peste graniță.

Art.23.– Pentru a asigura atât executarea acordurilor, cât și unitatea politicii economice internaționale a României, Ministerul Regal al Afacerilor Străine convoacă

o dată pe lună conferințe prezidate de ministrul Afacerilor Străine sau, în lipsa sa, de ministrul Economiei Naționale, care examinează cu departamentele economice, financiare și de transporturi, problemele economice de interes internațional ce urmează a fi soluționate în cursul lunii următoare.

Ministerul Regal al Afacerilor Străine întrunește în conferință cel puțin o dată pe lună pe reprezentanții Ministerului Economiei Naționale, respectiv ai Subsecretariatului Industriei și Comerțului, ai Ministerului Agriculturii și Domeniilor, ai Ministerului Finanțelor, ai Ministerului Înzestrării Armatei și al Producției de Război și ai Ministerului Lucrărilor Publice și al Comunicațiilor sau oricărui departament interesat, pentru a coordona măsurile în legătură cu executarea acordurilor și convențiilor internaționale cu caracter economic, financiar, de comunicații sau alte asemenea.

Pot fi invitați să participe la aceste conferințe: președintele Uniunii Camerelor de Industrie și Comerț, președintele Uniunii Generale a Industriașilor din România, președintele Camerei de Comerț din București, președinții Sindicatelor Agricole și Viticole.

Art.24.– Directorul economic înaintează, o dată pe lună, ministrului Afacerilor Străine rapoarte, constatând modul cum departamentele execută măsurile care interesează coordonarea și activitatea economică internațională a României, precum și abaterile eventuale sau măsurile de îndreptare ce propune.

Art.25.– Direcțiunea economică întocmește și publică de două ori pe an, la 1 octombrie și 1 aprilie, liste ale comercianților exportatori și importatori, firme individuale sau sociale, precum și ale producătorilor sau ale industriașilor care pot fi admiși în schimburile internaționale și cărora ministrul Economiei Naționale le poate acorda autorizație de import și export.

Ministerul Economiei Naționale este obligat să trimită Ministerului Regal al Afacerilor Străine, până la 1 septembrie și până la 1 martie al fiecărui an, lista exportatorilor și importatorilor, firme individuale și sociale, care au cerut să fie înscrși sau autorizați să săvârșească operațiuni de comerț internațional, specificând pentru fiecare în parte, în afară de statutul personal și de naționalitate, capitalul social, patrimoniul și garanțiile de care dispun, precum și activitatea comercială sau industrială ce au mai desfășurat și reputația ce au.

Tablouri de exportatori și importatori se vor întocmi pe grupuri specializate după natura comerțului.

Neînscrierea în listele Ministerului Regal al Afacerilor Străine, chiar propusă de Ministerul Economiei Naționale, nu dă dreptul la nici o acțiune în justiție, ci numai la o contestație administrativă, care se va cerceta de comisiunea prevăzută la art.23, alin.2.

Ministerul Economiei Naționale nu poate să acorde nici o autorizație de export sau import firmelor individuale sau societăților care n-ar figura în tabelul publicat de Ministerul Regal al Afacerilor Străine.

Dacă, după ce a fost admisă la export, Ministerul Regal al Afacerilor Străine constată că o firmă prin activitatea sa lezează interesele statului sau ale economiei naționale sau atinge reputația comerțului românesc, ori împiedică executarea acordurilor și convențiilor economice, operațiunile acestor firme pot fi interzise fără nici o altă formalitate, decât aceea a unei adrese, prin care Ministerul Economiei Naționale este încunostințat că nu poate acorda autorizații de export sau import acestei firme excluse.

Excluderea trebuie să fie motivată.

Art.26.– Serviciul de documentare și evidență are următoarele birouri:

- a) Biroul schimburilor și plăților pe țări;
- b) Biroul agricol și industrial;
- c) Biroul comercial și transporturi;
- d) Biroul financiar;
- e) Biroul contractelor de stat;
- f) Biroul executării contingentelor și plăților internaționale.

Fiecare birou va ține evidența fișelor, actelor și angajamentelor, a firmelor și relațiilor efectuate, putând obliga firmele admise la import și export să comunice toate operațiunile lor de schimb și monetare, sub sacțiunea pierderii autorizațiilor.

Serviciul va colabora cu Institutul Central de Statistică pentru ținerea la curent a fișelor statistice, cu toate elementele documentare și înregistrările prevăzute la puncte a–f.

Art.27.– Serviciul acordurilor pregătește lucrările informative, materialul documentar și elementele negocierilor economice, comerciale și financiare cu țările străine;

Dă instrucțiuni de aplicare a acordurilor departamentelor interesate și serviciilor economice exterioare;

Supraveghează și îndrumază activitatea secțiilor și serviciilor economice din legațiile din străinătate sau a oficiilor speciale din străinătate, precum și serviciile consulare din străinătate, pentru înlesnirea contractelor și afacerilor prevăzute pe baza acordurilor și convențiilor economice;

Supraveghează și îndrumază aplicarea acordurilor și convențiilor economice cu țările străine, avizând departamentele asupra măsurilor ce urmează a fi luate pentru o bună aplicare, recomandând măsuri ori de câte ori executarea acordurilor nu ar fi favorabilă pentru România, cerând revizuirea și propunând modificări ale acordurilor, pe baza experienței constatate în schimburile și plățile internaționale.

Art.28.– Serviciul reglementării schimburilor și al coordonării în executarea acordurilor internaționale are următoarele atribuțiuni:

Fixează, de acord cu Ministerul Economiei Naționale, regimul de import și export, de plăți, clearing monetar și orice alte măsuri economice și financiare, pregătind legile, regulamentele și deciziunile necesare pentru reglementarea comerțului exterior;

Întocmește listele exportatorilor și ale importatorilor;

Îngrijește de repartizarea contingentelor de export și import, de acord cu Ministerul Economiei Naționale, fixând contingentele de mărfuri și devize și supraveghind plățile, precum și executarea comenzilor statului, civile sau militare, date în străinătate.

Art.29.– Ministerul Economiei Naționale este obligat să trimită trimestrial Ministerului Regal al Afacerilor Străine tabloul disponibilităților și posibilităților de schimb, cu propuneri și observațiuni de import și export, precum și cu constatările sale asupra rezultatelor anterioare ale acordurilor plăților și schimburilor internaționale.

Art.30.– Directorul economic întrunește o dată pe lună o conferință a întregului personal al direcțiunii, pentru a urmări executarea tuturor măsurilor de ordin general luate de ministru, precum și a programelor lunare de activitatea ce revine acestei direcțiuni.

El întocmește orice lucrări cerute de ministru sau de secretarii generali, precum și lucrările ce intră în competența sa și care sunt cerute de oricare organ al ministerului sau de oricare legațiune română din străinătate.

Art.31.– Directorul economic are în atribuțiunile sale și colaborarea la recrutarea, selecționarea și avansarea personalului economic al departamentului, împreună cu Direcția personalului.

Directorul economic al Ministerului Regal al Afacerilor Străine exercită un drept de îndrumare și control asupra activității agenților economici ai ministerului.

Art.32.– Directorul economic se numește prin decizie ministerială dintre miniștrii plenipotențari sau consilierii economici de minister.

El este ajutat în exercitarea atribuțiunilor sale de un subdirector numit prin decizie ministerială dintre miniștrii plenipotențari sau consilierii economici de minister și de trei consilieri economici de minister, având rangul și salariul de miniștri plenipotențari clasa II-a, care, pe lângă atribuțiunile lor în organizarea și conducerea serviciilor direcției, prezidează delegațiunile române în tratativele economice cu țările străine, fie în vederea încheierii convențiilor și acordurilor economice, fie pentru executarea lor.

SECȚIUNEA V

Direcțiunea consulară și judiciară

Art.33.– Direcțiunea consulară și judiciară are în atribuțiunile sale activitatea ministerului și a serviciilor lui exterioare, privitoare la condițiunea românilor în străinătate și a străinilor în România, precum și la apărarea intereselor individuale sau sociale private, civile, comerciale sau industriale;

Pregătirea, negocierea și aplicarea tratatelor consulare, de migrațiuni, stabilire sau orice acorduri privind ocrotirea drepturilor și intereselor private;

Sprijinirea activității comerciale, industriale cum și, în general, ocrotirea intereselor private ale românilor aflați în străinătate, prin secțiunile consulare de pe lângă legațiuni sau serviciile consulare autonome, de carieră sau onorifice;

Întreținerea legăturilor permanente cu secțiile consulare ale legațiunilor din străinătate și serviciile consulare în genere;

Întocmirea normelor și directivelor conform cărora serviciile consulare din străinătate ocrotesc interesele private românești și înlesnesc executarea acordurilor economice și comerciale, prin sprijinirea contractelor private și a relațiilor de afaceri între români și supușii țării respective;

Pregătirea congreselor, conferințelor sau lucrărilor internaționale privind ocrotirea intereselor private;

Chestiuni privitoare la migrațiuni, la intrarea, șederea și ieșirea străinilor din țară sau a românilor în străinătate;

Aplicarea legii pașapoartelor, expulzări, extrădări, pierderea și dobândirea naționalității, reclamațiuni de natură administrativă ale străinilor în România sau ale românilor în străinătate, precum și, în general, toate chestiunile privitoare la circulație, protecție personală sau a intereselor private, ocrotirea bunurilor, intereselor, contractelor și drepturilor de orice natură, precum și orice materie juridică, interesând pe români în străinătate;

Primește în fiecare lună rapoarte ale agenților consulari, purtând asupra numărului, situațiunii și, în genere, asupra drepturilor și intereselor românilor aflați în teritoriul competenței lor, precum și asupra situațiunii, intereselor economice, comerciale și financiare de ordin privat;

Chestiunile în legătură cu protecția individuală, cu regimul răniților în război, neutralizarea spitalelor și ambulanțelor militare, aplicarea convențiilor sanitare, fito-sanitare, veterinare, de patogenie;

Pregătirea și aplicarea convențiilor privitoare la starea civilă, la proprietate, acte notariale, legalizări, interpretarea și aplicarea regulamentelor consulare, fixarea tarifului consular, precum și orice lucrări juridice și de contencios în legătură cu activitatea Ministerului Regal al Afacerilor Străine sau cu rezolvarea chestiunilor de drept internațional public și privat și de drept internațional maritim, care n-au fost rezervate altor direcțiuni.

Actele de procedură internațională, notificări, comisii rogatorii, intervențiuni pentru hotărâri judecătorești civile și comerciale, precum și orice măsuri de ordin procedural, civil sau comercial, ca și executarea hotărârilor române în străinătate și a celor străine în România intră de asemenea în competența sa.

Art.34.– Directorul consular are în atribuțiunile sale și colaborarea la recrutarea, selecționarea și avansarea personalului consular al departamentului, împreună cu Direcțiunea personalului.

Directorul consular al Ministerului Regal al Afacerilor Străine exercită un drept de îndrumare și control asupra activității agenților consulari ai departamentului.

Art.35.– Pe lângă Direcțiunea consulară și judiciară funcționează Serviciul contencios, compus din 3–5 avocați publici, aparținând cadrelor avocaților publici ai Ministerului Justiției.

Serviciul are sarcina de a îndeplini toate actele și măsurile de ordin judecătoresc, de a apăra interesele ministerului și de a da avize în chestiunile de natură juridică ce i-ar fi supuse.

Art.36.– Pe lângă Direcțiunea consulară și judiciară funcționează Serviciul interpretilor, care are atribuțiunea de a traduce, din limbi străine în românește și din limba română în alte limbi, orice act particular, oficial, document, corespondență sau de orice altă natură și de a certifica conformitatea acestor traduceri.

Art.37.– Directorul consular se numește prin decizie ministerială dintre miniștrii plenipotențitari sau din consulii generali — consilieri de minister.

El este ajutat în îndeplinirea atribuțiunilor sale de un subdirector numit prin decizie ministerială dintre consulii generali — consilieri de minister sau dintre consulii generali.

SECȚIUNEA VI

Direcțiunea culturală, de presă, propagandă și informație

Art.38.– Direcțiunea culturală, de presă, propagandă și informație are în atribuțiunile sale:

Activitatea Ministerului Regal al Afacerilor Străine privitoare la relațiunile culturale, de presă, propagandă și informație cu țările străine și cu instituțiunile culturale internaționale;

Informațiuni și studii asupra politicii culturale generale și relațiunilor culturale cu țările străine;

Legătura permanentă cu secțiunile și activitatea culturală a tuturor legațiunilor și serviciilor exterioare ale României sau institutelor, oficiilor și așezămintelor culturale de orice natură funcționând în străinătate, figurând în bugetul statului sau primind subvenții din partea statului;

Centralizarea rapoartelor secțiunilor culturale și agenților culturali funcționând în străinătate, repartizarea lor pe țări și materii;

Studiul relațiilor culturale, al colaborării internaționale și executarea politicii externe culturale a statului român;

Pregătirea materialului și reprezentarea intereselor spirituale românești în conferințele internaționale;

Elaborarea proiectelor de acte, convenții și acorduri sau declarațiuni cu caracter cultural;

Chestiunile privitoare la cultură, presă și propagandă internațională și afirmarea culturală a românilor peste hotare;

Supravegherea acțiunii culturale, de presă și propagandă străină în România și română în străinătate, precum și politica internațională a cărții și publicațiilor internaționale;

Coordonarea, împreună cu Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor și Ministerul Propagandei Naționale, a activității institutelor, școlilor și oricăror așezăminte culturale românești funcționând în străinătate și, în genere, relațiunile culturale cu celelalte țări.

Art.39.– Directorul cultural întrunește o dată pe lună o conferință a personalului direcțiunii, pentru a urmări executarea măsurilor de ordin general luate de minister, precum și a întocmi și veghea la executarea programelor privitoare la activitatea ce revine acestei direcțiuni.

Art.40.– Direcțiunea culturală întocmește orice lucrare cerută de ministru sau de secretarii generali, precum și lucrările ce intră în competența sa, care sunt cerute de oricare organ al ministerului sau orice legățiune din străinătate.

Art.41.– Direcțiunea culturală centralizează toate rapoartele șefilor de misiune sau ale agenților culturali români din străinătate și semnaleză, atât pentru buletinul lunar al informațiilor ministerului, cât și pentru luarea de măsuri, orice acțiuni culturale, de presă, propagandă și informație privind interesele fundamentale ale Regatului.

Art.42.– Directorul cultural are în atribuțiunile sale și colaborarea la recrutarea, selecționarea și avansarea personalului cultural al departamentului, împreună cu Direcțiunea personalului.

Directorul cultural al Ministerului Regal al Afacerilor Străine exercită un drept de îndrumare și control asupra activității agenților culturali ai departamentului.

Art.43.– Lucrările pentru organizarea participărilor României la expoziții de orice natură, congrese și manifestări culturale în străinătate sunt controlate de Ministerul Regal al Afacerilor Străine.

Ministerele, instituțiunile publice și instituțiunile culturale de ordin privat, direct interesate în manifestările de acest fel, sunt îndatorate ca înainte de stabilirea și participarea la asemenea manifestațiuni să supună programul lor Ministerului Regal al Afacerilor Străine, conformându-se în totul avizului dat sub sancțiunea interzicerii

participării sau a retragerii dreptului de pașaport, în afară de alte sancțiuni prevăzute de legi și regulamente.

Comisarii guvernului sau agenții de control pentru organizarea expozițiilor sau manifestărilor de acest fel vor fi numiți de ministrul Afacerilor Străine pe baza propunerilor departamentului respectiv și avizului Ministerului Propagandei Naționale.

Art.44.– Directorul cultural se numește prin decizie ministerială dintre miniștrii plenipotențieri sau dintre consilierii culturali de minister.

El este ajutat în activitatea sa de un subdirector, numit prin decizie ministerială dintre consilierii culturali cl.I și de cel mult 3 consilieri culturali de minister.

SECȚIUNEA VII

Direcțiunea protocolului statului și cancelaria ordinelor naționale

Art.45.– Direcțiunea protocolului statului și cancelaria ordinelor naționale are în atribuțiunile sale:

Ceremonialul Ministerului Regal al Afacerilor Străine și al agenților străini acreditați în România sau îndeplinind funcțiuni în România;

Îndrumarea, coordonarea, reglementarea și supravegherea măsurilor privitoare la protocolul statului, civil și militar;

Chestiunile privitoare la cererile de agrement pentru miniștrii străini în România;

Scrisorile de acreditare și patentele, primirea agenților diplomatici străini, precum și toate chestiunile în legătură cu procedura și actele formale ale exercițiului misiunii diplomaților și agenților străini în România (audiențe, imunități diplomatice, patente, îndeplinirea funcțiunilor diplomatice și consulare din punct de vedere procedural, pașapoarte diplomatice, vizite și misiuni civile și militare, tratamentul și drepturile diplomaților străini în România);

Expedierea tratatelor, convențiilor, declarațiilor, angajamentelor și împlinirea formelor procedurale în legătură cu elaborarea convențiilor internaționale, precum și ratificarea, publicarea, înregistrarea și conservarea originalelor lor.

Art.46.– Pe lângă Direcțiunea protocolului funcționează Serviciul convențiilor și tratatelor care are îndatorirea de a colecționa și întocmi fișe anuale pe materii, precum și de a publica toate tratatele și acordurile sau actele unilaterale ale României.

Art.47.– Pe lângă Direcția protocolului funcționează Biroul român pentru informarea străinilor.

Biroul are ca atribuțiune informarea străinilor în domeniul economic, agricol, tehnic, industrial, cultural și turistic.

El are datoria să înlesnească contactul străinilor cu autoritățile de stat și să îndrumeze străinii asupra relațiilor, autorităților și instituțiilor din România.

Departamentele și instituțiile publice și particulare sunt obligate să procure biroului toate informațiile de care ar avea nevoie.

Biroul va păstra cel mai strâns contact cu Ministerul Propagandei Naționale și Oficiul Național de Turism, pentru întocmirea broșurilor, publicațiilor și periodicelor necesare informării străinilor veniți în România.

Art.48.– Eliberarea pașapoartelor de serviciu, precum și a celor diplomatice, se face prin Direcțiunea protocolului.

Pașapoartele de serviciu se pot acorda tuturor celor care merg în străinătate într-o funcție permanentă sau în orice delegațiune oficială (de stat) pe timp mărginit.

Pașapoartele diplomatice se vor acorda conform legii pașapoartelor și regulamentului acestei legi.

Ministerul Afacerilor Străine poate decide, cu avizul Consiliului de coordonare, control și recomandare, acordarea de pașapoarte diplomatice sau de serviciu pentru cazuri excepționale și unor personalități de seamă ale țării, care merg în străinătate într-un scop de interes general.

Art.49.– Pe lângă Direcțiunea protocolului funcționează un Serviciu al ceremonialului, care are îndatorirea de a îndruma, coordona și supraveghea toate măsurile de protocol și ceremonial, civil și militar, stabilind condițiunile de participare la ceremonii, solemnități sau manifestațiuni de orice natură, în acord cu Casa M.S. Regelui pentru participările Curții și cu departamentele respective pentru participările guvernului;

De a elabora circuli și instrucțiuni de ceremonial și protocol, care sunt obligatorii pentru autoritățile civile și militare.

Pentru stabilirea normelor de protocol și ceremonial, Serviciul ceremonialului va putea lua avizul Comisiei ordinilor.

Pentru stabilirea ceremonialului și protocolului militar, se va lua avizul Ministerului Apărării Naționale și șefului Marelui Stat Major.

Protocolul și ceremonialul Curții aparține M.S. Regelui.

Art.50.– Cancelaria ordinilor naționale este organul administrativ prin care ministrul Afacerilor Străine își îndeplinește atribuțiunile sale de cancelar al Ordinilor.

Cancelaria ordinilor naționale este condusă de un ministru plenipotențiar sau, prin delegațiune, de un consilier de legațiune.

Art.51.– Cancelaria ordinilor naționale întocmește actele, propunerile și recomandările făcute de ministrul Afacerilor Străine, cancelar al Ordinilor;

Ține registre de purtătorii de ordine ale Regatului României și de purtătorii străini;

Ține registrul de autorizațiunile acordate românilor de a purta ordine străine;

Întocmește brevetele și îngrijește de ceremonialul și procedura remiterii ordinilor Regatului;

Organizează un depozit al însemnelor ce se remit de către guvern, ministrul Afacerilor Străine sau autoritățile românești;

Organizează un fișier al purtătorilor de ordine, cu situațiunea fiecăruia;

Primește propunerile de decorare de la celelalte departamente, de la instituțiuni publice, de utilitate publică sau particulare și întocmește decretele și brevetele pentru decorațiunile acordate *proprio motu*²¹⁾ de M.S. Regele;

Îngrijește de întreaga administrație a Cancelariei ordinelor și supune ministrului Afacerilor Străine propunerile de decorare la grad sau pentru merite.

Art.52.– Pe lângă Cancelaria ordinelor naționale funcționează Comisiunea ordinelor, ale cărei îndatoriri sunt:

a) De a întocmi tablourile de propuneri de decorare pentru merite excepționale și pentru servicii deosebite aduse statului;

b) De a stabili anual tabloul după care urmează să se facă propunerile de decorare în raport cu rangul și funcțiunea îndeplinită în stat.

Art.53.– Propunerile pentru merite se fac de ministrul Afacerilor Străine direct sau pe baza tabloului Comisiunii ordinelor, fie la cererea departamentelor sau a altor instituțiuni, fie din oficiu.

Propunerile pentru merite se fac de către Comisiunea ordinelor, în aprilie și octombrie al fiecărui an, promoțiunile de decorare ordinare fiind la 10 mai și 8 noiembrie.

Comisiunea cercetează propunerile făcute de ministere sau alte instituțiuni, stabilește ordinea între cei propuși de autorități și întâietatea.

Art.54.– Propunerile „la grad“ sunt norme generale de acordare de decorațiuni, pe baza cărora autoritățile de stat fac propuneri de decorare.

Aceste norme urmăresc ca decorațiunile ce se propun și se acordă să țină seamă de rangul și poziția în stat a funcționarului public, tinzând pe de o parte să asigure decorarea demnitarilor și funcționarilor din stat într-o ordine corespunzătoare rangului ce ocupă, iar pe de alta să fixeze criteriile obiective pentru ca, prin derogare de la legile ordinelor naționale, să se poată acorda decorațiuni corespunzătoare rangului în stat chiar funcționarilor care nu vor fi străbătut ierarhia gradelor distincțiunilor onorifice române.

Normele se întocmesc de comisia prevăzută la art.58.

Pe baza lor, ministrul Afacerilor Străine propune M.S. Regelui decorări cu dispensă de stagiu, M.S. Regele putând acorda aceste ordine și grade prin derogare de la legile ordinelor naționale.

Art.55.– Propunerile pentru conferirea de ordine străinilor se fac numai de ministrul Afacerilor Străine, cancelar al Ordinelor, cu excepția prevăzută de art.59, alin.2.

Art.56.– Cancelaria ordinelor naționale va întocmi un registru al tuturor străinilor purtând ordine românești.

Aceștia nu intră în calculul numărului ordinelor ce se pot conferi anual sau plafonului maximal al ordinelor naționale, ale căror legi prevăd regimuri restrictive, de limitare a membrilor.

Art.57.– M.S. Regele poate, prin decret contrasemnat de ministrul Afacerilor Străine, să limiteze dreptul de purtare a ordinelor românești, în număr și în timp, de către străinii care și-ar fi încetat legăturile cu Regatul.

Art.58.– Comisiunea ordinelor se compune din:

Prim-președintele Înaltei Curți de Casație, ca președinte;

Un delegat al Președinției Consiliului de Miniștri;

Directorul Ceremonialului Curții regale;

Un reprezentant al ministrului Afacerilor Străine, cu delegațiune specială, dintre miniștrii plenipotențari;

Un delegat al ministrului Culturii Naționale și al Cultelor, având cel puțin gradul de profesor universitar titular;

Un delegat al ministrului Agriculturii și Domeniilor, având cel puțin gradul de secretar general sau consilier de minister;

Un delegat al ministrului Economiei Naționale, care va fi unul din secretarii generali ai departamentului sau președintele Camerei de Comerț din București;

Un delegat al ministrului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, care va fi secretarul general al departamentului sau decanul Facultății de Medicină din București;

Un vicar, reprezentând pe I.P.S. Patriarh al României;

Rectorul Universității din București;

Președintele Institutului Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice;

Directorul Cancelariei ordinelor naționale este secretar general al comisiunii, iar funcționarii administrativi ai cancelariei îndeplinesc serviciul de secretariat.

Ministrul Afacerilor Străine, cancelar al Ordinelor, stabilește în fiecare an, din fondurile speciale, alocațiunile convenite membrilor comisiunii, după durata lucrărilor.

Comisiunea decide cu majoritate simplă.

Art.59.– Nici o propunere de decorare nu poate să fie făcută M.S. Regelui, decât prin ministrul Afacerilor Străine, cancelar al Ordinelor, în condițiunile acestei legi.

Se exceptează decorațiunile de război, a căror decernare poate să fie propusă direct de ministrul Apărării Naționale.

Art.60.– Toate propunerile de decorare trebuie să fie motivate.

Ministrul poate decide publicarea raportului o dată cu decretul de decorare.

Decorațiunile *proprio motu*, conferite de M.S. Regele, n-au nevoie de nici o motivare, ci sunt numai contrasemnate de ministrul Afacerilor Străine, cancelar al Ordinelor.

Art.61.– De la data publicării prezentei legi, ordinele, crucile și medaliile naționale, în afară de acele aparținând Casei Domnitoare, precum și acelea de război, în

condițiunile prevăzute la art.59, alin.II, se conferă la propunerea ministrului Afacerilor Străine, cancelar al Ordinilor.

Orice dispozițiuni din legile de constituire a diferitelor ordine, contrare sau prevăzând alte norme și competență în propunerile de conferire a ordinilor românești, sunt și rămân abrogate.

Art.62.– Ordinele, crucile și medaliile Regatului, în vigoare sau deschise la data prezentei legi, sunt cele prevăzute de legile speciale.

Aceste ordine vor fi în viitor conferite în conformitate cu procedura și competența prevăzută în prezenta lege.

Art.63.– Directorul protocolului are în atribuțiunile sale colaborarea la recrutarea, selecționarea și avansarea personalului acestei direcțiuni, împreună cu Direcțiunea personalului.

SECȚIUNEA VIII

Direcțiunea personalului și administrației

Art.64.– Direcțiunea personalului și administrației are în atribuțiunile sale:

Numirile, înaintările, concediile, salariile și orice chestiuni în legătură cu activitatea personalului diplomatic, economic, consular, cultural consultativ și administrativ al departamentului;

Întocmește dosarele personale ale tuturor funcționarilor acestor corpuri și le ține la curent cu mutațiunile, notele, calificările și înaintările fiecăruia.

Art.65.– Directorul personalului se numește dintre miniștrii plenipotențari.

Art.66.– Direcțiunea personalului va întocmi dosare personale pentru toți funcționarii diplomați, economici, consulari, culturali, administrativi și de specialitate ai departamentului.

Dosarul personal va cuprinde:

a) Un statut, în care se înscriu: data numirii, notele și calificările, înaintările și orice mutațiuni și observațiuni;

b) Actele de stare civilă, naționalitate și avere ale funcționarului.

Declarațiunea de avere va cuprinde descrierea stării patrimoniale și enumerarea bunurilor imobiliare ale funcționarului și soției sale;

c) Principalele rapoarte asupra meritelor și capacității profesionale a funcționarilor, aprobate de ministru, precum și procesele-verbale ale consiliului care a avizat asupra înaintării;

d) Măsurile disciplinare luate împotriva funcționarului, copia deciziei de pedepsire sau hotărârea disciplinară;

e) Orice act important privind meritele sau activitatea profesională a funcționarului, situația ordinelor și distincțiilor primite, certificatele de studii, fișa publicațiilor și lucrărilor.

Art.67.– Direcțiunea personalului și administrației colaborează cu Direcțiunea politică, economică și consulară, precum și cu Institutul Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice, prin măsuri administrative, publicațiuni și secretariat, la recrutarea și selecționarea personalului diplomatic, economic, consular și cultural al departamentului, cum și cu Consiliul de coordonare, control și recomandare pentru personalul tehnic sau de specialitate și cu Comisia de numiri și înaintări prevăzută de Codul funcționarilor publici, pentru personalul administrativ al ministerului din organizația centrală sau exterioară.

SECȚIUNEA IX **Direcțiunea contabilității**

Art.68.– Direcțiunea contabilității are în atribuțiunile sale:

Îndeplinirea tuturor actelor de inventariere, contabilizare și gestiune, în conformitate cu legile speciale privitoare la contabilitatea publică și direcțiunile sau serviciile de contabilitate.

Întocmește și execută bugetul ministerului;

Ține registrele cerute de legea contabilității;

Contabilizează veniturile, verifică și controlează pentru vărsarea în tezaurul statului a taxelor consulare, ținând evidența lor;

Se îngrijește de tipărirea și distribuirea timbrelor consulare;

Administrează și contabilizează fondurile speciale atribuite conform legilor în vigoare ministrului Regal al Afacerilor Străine;

Îndeplinește atribuțiunile în legătură cu contabilitatea cheltuielilor, verificarea, ordonanțarea și justificarea lor, inventarele de întreținere a imobilelor și mobilelor sau materialelor ministerului și organelor lui centrale și exterioare, precum și tot ceea ce privește bugetul, salarizarea, contabilitatea și gestiunea.

Art.69.– Direcțiunea funcționează în conformitate cu legea nr.49 din 1944.

Directorul și subdirectorul contabilității se numesc în conformitate cu această lege și cu Codul funcționarilor publici.

SECȚIUNEA X **Dispoziții comune organelor administrației centrale**

Art.70.– Un tabel anexă la prezenta lege stabilește serviciile, secțiunile și birourile prin care își îndeplinesc activitatea lor direcțiunile departamentului, deciziuni ministeriale putând dezvolta organizarea acestor servicii, secțiuni sau birouri.

Art.71.– În mod provizoriu pot fi însărcinați cu conducerea direcțiilor, prin delegațiune, consilieri economici de minister la Direcțiunea economică, consuli generali-consilieri de minister la Direcțiunea consulară, consilieri culturali de minister la Direcțiunea culturală.

În timpul îndeplinirii funcțiunii de director, aceștia au rang de ministru pleni-potențiar clasa II-a.

CAPITOLUL IV Organele consultative

SECȚIUNEA I **Consiliul diplomatic**

Art.72.– Consiliul diplomatic este organ consultativ, de cercetări și documentare asupra chestiunilor tehnice de ordin politic, juridic, economic și cultural, privind viața internațională a Regatului României.

Consiliul diplomatic are 4 secțiuni:

1. Secțiunea politică;
2. Secțiunea economică;
3. Secțiunea juridică;
4. Secțiunea culturală, de presă, propagandă și informație internațională.

Membrii secțiunilor se numesc prin deciziune ministerială.

§ 1. Secțiunea politică

Art.73.– Secțiunea politică este alcătuită de 5 membri și are în competența sa să dea avize asupra tuturor problemelor de ordin tehnic, privind legăturile politice internaționale ale României.

Secțiunea politică întocmește cel puțin o dată pe an programele de activitate informativă și documentară, pe țări și regiuni, chestionare și norme speciale, care se transmit serviciilor diplomatice din străinătate, în vederea întocmirii dosarelor documentare de către Direcțiunea politică din Ministerul Regal al Afacerilor Străine, pe baza rapoartelor din străinătate și a studiilor și documentării dobândite.

Art.74.– Membrii Secțiunii politice se numesc dintre miniștrii plenipotențiar, chiar dacă îndeplinesc paralel alte atribuțiuni în organele centrale ale departamentului, dintre profesorii universitari, având cel puțin 15 ani de învățământ și o reputație notorie în domeniul relațiilor internaționale sau dintre demnitarii sau foștii înalți demnitari

ai statului, având o activitate de publicațiuni de specialitate sau care vor fi adus țării eminente servicii prin competența lor notorie.

§ 2. Secțiunea economică

Art.75.– Secțiunea economică este formată din 5 membri și are în atribuțiunea sa să studieze toate problemele economice și ale schimburilor cu străinătatea, precum și principiile convențiilor și acordurilor cu caracter economic și comercial și să-și dea avizul sau să întocmească rapoarte asupra oricărei chestiuni de ordin economic sau financiar supusă de minister.

Secțiunea are îndatorirea să întocmească, de 4 ori pe an, rapoarte constatând modul cum se aplică acordurile și convențiunile economice ale Regatului și consecințele schimburilor și plăților internaționale asupra economiei țării.

La ședințele secțiunii pot lua parte și reprezentanți ai departamentelor sau ai organizațiilor profesionale, ai comerțului și industriei, interesând schimburile și plățile internaționale, însă numai cu aprobarea ministrului Afacerilor Străine, dată la propunerea directorului economic al departamentului.

Art.76.– Membrii Secțiunii economice se numesc dintre profesorii universitari și economiștii cu o reputație notorie sau, în mod excepțional, dintre reprezentanții profesioniști ai comerțului și industriei cu merite și lucrări excepționale, având calitatea de conducători ai organizațiilor profesionale.

§ 3. Secțiunea juridică

Art.77.– Secțiunea juridică se compune din 5–7 membri și are atribuțiunea de a face studii sau de a da avize și întocmi rapoarte asupra oricărei chestiuni de drept ce i-a fost supusă de ministru, secretarii generali sau directorii Ministerului Regal al Afacerilor Străine, precum și asupra oricăror litigii cu caracter internațional din țară sau străinătate, sau oricărei probleme de drept în legătură cu activitatea ministerului, sau oricărui proces intentat statului, în legătură cu activitatea și interesele lui internaționale.

Secțiunea juridică întocmește programele de activitate și chestionare pentru uzul serviciilor consulare și pentru ocrotirea condițiunii românilor în străinătate.

Art.78.– Membrii Secțiunii juridice se numesc dintre profesorii universitari cu o reputație notorie în domeniul relațiilor internaționale, conferențiarilor definitivi de drept internațional, având o vechime de cel puțin 10 ani în învățământ și lucrări de specialitate de o valoare notorie sau dintre jurisconsulți cu o reputație excepțională, având cel puțin 15 ani de profesiune, studii și lucrări de specialitate și care vor fi

îndeplinit fie funcțiunea de avocat, fie de magistrat având cel puțin gradul de consilier de Curte de Apel, sau vor fi îndeplinit funcțiunea de ministru sau de secretar general al Ministerului Regal al Afacerilor Străine, sau dintre membrii Consiliului juridic care a funcționat pe lângă Ministerul Afacerilor Străine, până la promulgarea acestei legi.

§ 4. Secțiunea culturală, de presă, propagandă și informație internațională

Art.79.– Secțiunea culturală, de presă, propagandă și informație internațională se compune din 5 membri și are atribuțiunea de a studia și întocmi rapoarte și programe asupra informațiunii, documentării și propagandei internaționale, precum și asupra tuturor relațiilor culturale cu străinătatea sau a cooperării spirituale în genere.

Secțiunea culturală întocmește programe, norme și instrucțiuni pe țări și regiuni pentru uzul serviciilor și agenților culturali, de presă, propagandă și informațiune din străinătate.

Pot lua parte la lucrările secțiunii reprezentanții organelor de informație ai statului, după criterii ce se vor fixa prin decizie ministerială.

Art.80.– Membrii Secțiunii culturale, de presă, propagandă și informație internațională se numesc dintre membrii Academiei Române, directorii institutelor științifice sau profesori universitari cu o activitate științifică de prestigiu internațional, ziariști reputați în domeniul documentării și propagandei internaționale sau specialiști care au îndeplinit funcțiunea de ministru, subsecretar de stat sau secretar general al Ministerului Propagandei Naționale.

§ 5. Dispozițiuni comune secțiunilor Consiliului diplomatic

Art.81.– Ministrul Afacerilor Străine este de drept președintele Consiliului diplomatic.

El poate convoca Consiliul diplomatic în secțiuni reunite, ori de câte ori ministerul sau guvernul cer un aviz al tuturor secțiunilor, asupra oricărei chestiuni tehnice de ordin politic, economic, juridic sau cultural interesând viața internațională a României sau politica sa externă.

Art.82.– Ședințele plenare sunt prezidate de ministru, iar în lipsa acestuia de cel mai înalt în grad dintre membrii consiliului.

Ședințele de secțiune ale Consiliului diplomatic sunt prezidate de ministru, iar în lipsa acestuia de cel mai înalt în grad dintre membrii secțiunii.

Art.83.– Consiliile de secțiune țin ședințe ordinare cel puțin de două ori pe lună și se întrunesc ori de câte ori vor fi fost sesizate cu studii sau chestiuni speciale de către ministru sau secretarii generali.

Art.84.– Membrii Consiliului diplomatic sunt de 4 categorii:

a) Membri titulari. Membrii titulari se numesc dintre persoanele întrunind cerințele art.74–80 inclusiv, în limita locurilor vacante ale fiecărei secțiuni;

Președintele Institutului Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice este membru de drept al Consiliului diplomatic.

b) Membri de drept. Profesorii universitari titulari de drept internațional având cel puțin 15 ani de activitate didactică sunt membri de drept. Numărul lor nu poate fi mai mare de 4, câte unul de fiecare secțiune;

c) Membri delegați. Membrii delegați se numesc dintre miniștrii plenipotențiarilor lucrând în administrația centrală a Ministerului Regal al Afacerilor Străine, chiar dacă au alte atribuțiuni în cadrele ministerului. Numărul lor nu poate fi mai mare de 3 la Secțiunea politică, 1 la Secțiunea economică, 1 la Secțiunea culturală. Ei trebuie să întrunească cerințele art.74–80 inclusiv;

d) Membri temporari. Pot fi numiți membri temporari persoane care, întrunind condițiunile generale de numire prevăzute în art.74–80 inclusiv, sunt invitate pentru lucrări speciale pentru o durată determinată sau pentru o lucrare determinată, deciziunea ministerială de numire stabilind termenul sau condițiunile însărcinării.

Art.85.– Membrii titulari și membri de drept au gradul de ministru plenipotențiar.

Acei care sunt funcționari publici, primesc și salariul de ministru plenipotențiar în măsura în care legile cumulului îi autoriză și în orice caz salariul cel mai mare.

Ei pot primi și indemnizații speciale, care se fixează de ministru în raport cu serviciile efectiv prestate sau cu serviciile excepționale aduse statului.

Membrii titulari care nu sunt funcționari publici, primesc salariul gradului de ministru plenipotențiar cl.II.

Membrii delegați și membrii temporari primesc, în afară de salariul lor, o indemnizație specială, care se fixează de ministru în raport cu activitatea și serviciile efectiv prestate.

Art.86.– Consiliul diplomatic are un secretar general, care se numește de ministru dintre persoanele întrunind condițiunile generale de numire prevăzute de Codul funcționarilor publici, având titlul de doctor și de preferință lucrări de specialitate în dreptul internațional, politica externă sau economia internațională.

Secretarul general are rang și salariu de secretar de legațiune cl.I.

Secțiunile Consiliului au câte un secretar având titlul de doctor sau licențiat și de preferință lucrări de specialitate.

Secretarul de secțiune are rang și salariu de secretar de legațiune cl.II.

Art.87.– Secretarul general și secretarii de secțiune ai Consiliului diplomatic pot fi numiți dintre membrii corpului diplomatic, economic, consular sau cultural lucrând în administrația centrală.

În acest caz, secretarul general și secretarii de secțiune primesc o indemnizație specială lunară, care se fixează de ministru.

SECȚIUNEA II

Consiliul de coordonare, control și recomandare a personalului

Art.88.– Consiliul de coordonare, control și recomandare a personalului este organul consultativ prin care se realizează coordonarea serviciilor exterioare ale departamentului și controlul activității personalului exterior al departamentului.²²⁾

Art.89.– Consiliul de coordonare, control și recomandare este format din 5 membri, numiți prin decizie ministerială dintre miniștrii plenipotențiar, de preferință dintre miniștrii plenipotențiar, cl.I-a.

Trei dintre membrii Consiliului de coordonare, control și recomandare sunt numiți dintre miniștrii plenipotențiar figurând în cadrele administrației centrale a ministerului, dar neîndeplinind nici o activitate administrativă, misiunea lor fiind de a cerceta, controla și coordona activitatea personalului din străinătate, prin inspecțiuni de personal făcute lalegațiuni și servicii exterioare.

Doi dintre membri vor fi numiți dintre miniștrii plenipotențiar aflați în cadrele ministerului, dar exercitând funcțiunea de director în centrala ministerului.

Art.90.– Președintele Consiliului de coordonare va fi desemnat prin decizia de numire dintre miniștrii plenipotențiar cl.I-a.

Secretar general al Consiliului de coordonare, control și recomandare va fi un consilier de legație, iar secretar al Consiliului un atașat de legație, ambii delegați din personalul Direcției personalului.

Art.91.– Indemnizațiunile speciale pentru deplasări și activitatea desfășurată ca membri ai Consiliului de coordonare, control și recomandare, se fixează prin decizii ministeriale, ținând seama de activitatea fiecăruia și de serviciile efectiv prestate. Plata se va face din fondurile speciale.

Art.92.– Atribuțiunile consilierilor de coordonare sunt:

a) Cercetarea activității desfășurată în străinătate de personalul legațiilor, consulatelor și oricăror servicii publice organizate de stat pe teritoriul străin, afară de șefii de misiune;

b) Constatarea, în colaborare cu șeful misiunii respective, a meritelor agenților diplomatici, consulari, economici și culturali, recomandarea avansării ordinare sau pentru merite excepționale, menținerii în grad sau rechemării acestor agenți, prin rapoarte confidentiale adresate ministrului, având avizul șefului de misiune respectiv;

c) Referire asupra modului cum funcționează serviciile publice exterioare, legațiunile sau secțiunile lor politice, economice, consulare sau culturale, consulatele și orice alte agenții, oficii sau institute de orice natură;

d) Propunerea de măsuri pentru îmbunătățirea condițiilor de funcționare și coordonare, prin rapoarte adresate direct ministrului, în urma cercetărilor făcute și întovărășite de avizul șefului de misiune respectiv;

e) Cercetarea în genere a oricăror servicii, oficii sau delegațiuni lucrând în străinătate și a personalului lor, prin rapoarte confidențiale adresate ministrului.

Art.93.– Membrii Consiliului de coordonare, control și recomandare își îndeplinesc atribuțiunile lor în administrația centrală și în administrația exterioară.

Art.94.– Consiliul de coordonare, control și recomandare se întrunește cel puțin o dată la 2 luni, când propune ministrului, prin raport comun, măsurile de ordin general și recomandările de principiu în urma cercetărilor și acțiunii de informare întreprinse la exterior de fiecare dintre membrii săi.

Consiliul se întrunește de 2 ori pe an, în lunile ianuarie și iulie, sub președinția secretarului general administrativ, când examinează statutele personale ale personalului exterior, dă notele calificative și face propunerile de înaintare.

Art.95.– Consilierii de coordonare, control și recomandare nu pot lua nici o măsură directă în legații, ci pot numai să atragă atenția șefului de misiune asupra constatărilor lor, competența lor fiind o competență de coordonare și de selecționare a personalului prin cunoașterea activității tuturor agenților exteriori ai statului.

Rapoartele cuprinzând măsuri privitoare la coordonarea serviciilor și activității, ca și recomandările și rechemările propuse în acord cu șeful de misiune, vor fi făcute în acest spirit fără a atinge inițiativa și dreptul de tutelă ierarhică și jurisdicțiune disciplinară a șefului de misiune asupra personalului subordonat legațiunii respective.

CAPITOLUL V

Organele de administrare exterioară

SECȚIUNEA I

Dispozițiuni generale

Art.96.– Organele de administrare exterioară ale Ministerului Regal al Afacerilor Străine sunt serviciile publice organizate de Ministerul Regal al Afacerilor Străine pe teritoriul altor state în conformitate cu prezenta lege, precum și conform convențiilor sau acordurilor internaționale, cutumelor și reciprocității.

Art.97.– Organele de administrare exterioară sunt:

1. Legațiile;
2. Consulatele;
3. Oficiile sau institutele tehnice (economice, consulare, culturale sau altele).

SECȚIUNEA II

Legățiile

Art.98.– Legățiile sunt serviciile publice exterioare, organizate de Ministerul Regal al Afacerilor Străine pe teritoriul altor state, în conformitate cu convențiunile și cutumele dreptului internațional, cu prerogativele și imunitățile privitoare la serviciile diplomatice și agenții lor.

Art.99.– Legățiile au o competență generală de reprezentare a suveranității românești și de apărare a intereselor românești în străinătate, precum și atribuțiuni de ordin economic, juridic, notarial și cultural, care se exercită prin organele diplomatice, economice, consulare și culturale ale legațiunii, conform legii de față, legilor și regulamentelor în vigoare și conform practicii internaționale sau principiilor generalmente admise.

Competența legațiilor și serviciilor lor este prevăzută de legi și regulamente și se exercită în conformitate cu regulile dreptului internațional, convențiunile și cutumele internaționale.

Art.100.– Legățiile sunt conduse de miniștri plenipotențieri trimiși ai M.S. Regelui, acreditați la intrarea în funcțiune conform regulilor dreptului internațional.

În lipsa lor, ei pot fi înlocuiți la conducerea acestor servicii de însărcinatul de afaceri, conform regulilor dreptului internațional, practicii internaționale și dispozițiilor prezentei legi.

Art.101.– Numărul legațiilor instituite de statul român este prevăzut în tabloul anexă la prezenta lege.

Legățiuni noi se pot înființa prin lege.

Tot prin legi pot fi desființate sau reunite mai multe legațiuni.

SECȚIUNEA III

Consulatele

Art.102.– Consulatele sunt serviciile publice instituite de Ministerul Regal al Afacerilor Străine pe teritoriul altor țări, în conformitate cu regulile dreptului internațional și practica internațională și în limitele drepturilor, atribuțiunilor și teritoriului recunoscute de guvernul statului respectiv.

Competența lor este în genere apărarea intereselor private și aplicarea convențiilor și principiilor consulare.

Art.103.– Consulatele sunt de două categorii: consulate bugetare și consulate onorifice.

Art.104.– Consulatele bugetare sunt cele prevăzute în tabloul anexă la prezenta lege.

Prin lege se pot înființa noi consulatate sau desființa consulatatele existente.

Art.105.– Consulatatele onorifice se înființează și se desființează prin decret. Ele dau titularului lor numai funcțiuni onorifice și de apărare a intereselor românești în limitele regulilor și practicii internaționale.

Art.106.– Consulatatele bugetare și consulatatele onorifice pot funcționa ca servicii autonome, însă sunt puse sub autoritatea șefului serviciului diplomatic din țara respectivă, iar în țările în care nu există legațiuni, sub autoritatea unei legațiuni apropiate desemnate de minister.

Art.107.– Circumscripția consulatelor se stabilește prin decizie ministerială și se recunoaște de suveranitatea teritorială a funcțiunii în limitele și condițiile stabilite de aceasta, conform regulilor și practicii internaționale.

Art.108.– Șeful serviciului consular nu poate lipsi decât lăsând în locul său un gerant.

Consulii onorifici desemnează gerantul pe răspunderea lor, în baza unei procuri autentice.

Numele gerantului trebuie să fie comunicat în prealabil șefului oficiului diplomatic de care depinde consulatul; gerantul nu poate intra în funcțiune decât după primirea aprobării acestuia.

SECȚIUNEA IV

Oficii și institute tehnice

Art.109.– Ministerul Regal al Afacerilor Străine poate institui, în puterea unui jurnal al Consiliului de Miniștri și conform convențiilor, obiceiurilor sau reciprocității pe teritoriile statelor străine, oficii sau institute (consulare, economice, culturale sau altele).

Aceste oficii sau institute sunt supuse îndrumării și controlului șefului de misiune.

Legea privitoare la înființarea și organizarea școlilor române și institutelor culturale din străinătate, burselor de stat și condițiilor studenților români în străinătate, stabilește condițiile generale de înființare ale instituțiilor culturale.

SECȚIUNEA V

Dispozițiuni comune pentru organele de administrare exterioară

Art.110.– Nu se pot institui servicii publice în străinătate și numi agenți ai statului român în străinătate, decât în cadrul serviciilor organizate de Ministerul Regal al Afacerilor Străine și în condițiile stabilite de prezenta lege.

Orice însărcinare a oricărui minister sau instituție de stat, administrație județeană sau comunală dată în străinătate unor funcționari publici sau agenți, orice însărcinare

cu caracter tehnic și în genere orice delegațiune ce ar depăși trei luni, nu pot fi făcute decât cu aprobarea ministrului Afacerilor Străine.

Art.111.– În fiecare legație funcționează:

O secțiune politică și diplomatică, organizată de agenții diplomatici numiți din cadrele personalului diplomatic al ministerului pe lângă legația respectivă și însărcinați de șeful misiunii cu atribuții politice;

O secțiunea economică, îndeplinită de agenți economici numiți din cadrele personalului economic al ministerului pe lângă legația respectivă, având sarcina reprezentării intereselor economice generale de la stat la stat, a acordurilor economice și a executării lor generale, precum și a informației economice;

O secțiune consulară, îndeplinită de agenți consulari numiți din cadrele personalului consular al ministerului pe lângă legația respectivă sau pe teritoriul competenței acelei legațiuni și având sarcina principală a protecției intereselor private și consulare.

O secțiune culturală, de presă, propagandă și informație, îndeplinită de agenți culturali numiți din cadrele personalului cultural al ministerului, pe lângă legația respectivă sau pe teritoriul competenței sale.

Art.112.– Competența și activitatea secțiunilor sau serviciilor diplomatice, politice, economice, consulare și culturale de pe lângă fiecare legațiune se dezvoltă în domenii și materii care constituie atribuțiunile respective ale direcțiunii politice, economice, consulare și culturale din administrația centrală, astfel cum sunt definite și prevăzute în legea de față la art.16–44.

Secțiunile și serviciile diplomatice, economice, consulare și culturale sunt ținute să vegheze la îndeplinirea aceluiași atribuțiuni în țara unde funcționează legația, informând direcțiunea respectivă din Ministerul Regal al Afacerilor Străine de îndeplinirea acestei sarcini, prin șeful de misiune.

Art.113.– Acolo unde este necesar, secțiunile se pot dezvolta în servicii sau oficii autonome sau organiza secții și servicii economice, consulare sau culturale și în alte centre decât la sediul legațiunii.

Acolo unde nu este necesar și unde disponibilitățile bugetare lipsesc, îndeplinirea atribuțiunilor secțiunilor politice, economice, consulare și culturale pot fi împărțite de șeful de misiune cu unul sau doi membri ai legațiunii.

Art.114.– Misiuni speciale temporare, pentru studiul unor probleme sau activități tehnice sau de specialitate, se pot da unor persoane atașate pe lângă organele exterioare, însă numai pe termen de 6 luni până la un an, aceasta fie la cererea unor departamente sau instituțiuni străine de Ministerul Regal al Afacerilor Străine, fie din însăși inițiativa acestui departament.

Art.115.– Șefii serviciilor diplomatice și ai serviciilor consulare autonome, în afară de atribuțiunile lor de reprezentare a suveranității românești, de apărare a intereselor internaționale ale României și de informare și colaborare în genere, au îndatorirea de a apăra și asista pe naționali în afacerile de interes privat.

Ei eliberează și vizează pașapoartele, conform legilor și instrucțiunilor;

Ei au atribuțiunea de ofițer de stare civilă, conform legilor țării și practicii internaționale;

Ei îndeplinesc, în limitele uzurilor și convențiilor internaționale, toate actele conservatoare în caz de absență sau deces al unui român în străinătate;

Ei pot autentifica și legaliza, percepând taxele legale, actele și documentele dintre români, precum și acelea destinate a fi produse în România, în limitele prevăzute de legile române, de regulile dreptului internațional și de legile locului;

Ei exercită dreptul de jurisdicțiune, în conformitate cu legile țării și îndeplinesc toate actele privitoare la controlul militar și al obligațiunilor naționale ale românilor aflați în țara respectivă.

Agentul diplomatic sau consular, care depășește atribuțiunile stabilite, răspunde atât față de stat cât și de particularii lezați, în afară de răspunderea de drept public.

Art.116.– Șefii oficiilor diplomatice și consulare pot delega în scris personalului diplomatic, atribuțiuni sau executarea unor acte intrând în competența lor generală.

Art.117. – Agenții economici sunt îndatorați să trimită, la zi întâi a fiecărei luni, un raport cuprinzând, pe lângă activitatea fiecăruia, și darea de seamă asupra situației economice din țara respectivă și asupra modului cum au fost executate convențiunile și acordurile economice.

Art.118.– Convențiunile consulare determină, iar regulamentele consulare pot preciza condițiunile de funcționare specială a serviciilor consulare.

Art.119.– Consulatele onorifice au numai atribuțiuni administrative și comerciale; nu eliberează și nu vizează pașapoarte.

Aceste atribuțiuni sunt determinate pentru fiecare consulat onorific prin regulamentul consular și prin instrucțiunile primite, fie de la Ministerul Regal al Afacerilor Străine, fie de la legațiunea de care depinde.

Art.120.– Șefii oficiilor diplomatice pot delega în scris unele din atribuțiunile lor agenților consulari de pe lângă legația respectivă, sub a lor răspundere.

Art.121.– Serviciile culturale sunt îndeplinite de agenții culturale sau de presă, numiți pe lângă legațiunea respectivă de ministrul Afacerilor Străine, în conformitate cu prezenta lege.

Art.122.– Serviciile militare sunt îndeplinite de către atașatii militari, numiți pe lângă legația respectivă, în conformitate cu legile militare și regulile dreptului internațional.

Art.123.– Șeful misiunii diplomatice este conducătorul tuturor serviciilor și șeful ierarhic al tuturor agenților români, funcționând în țara respectivă.

El exercită dreptul de tutelă ierarhică și de control, precum și dreptul de jurisdicțiune disciplinară asupra personalului serviciilor, compunând legația și agenților români funcționând în țara respectivă, oricare le-ar fi atribuțiunile.

Art.124.– Nici un agent diplomatic, economic, consular, cultural sau orice alt atașat pe lângă legațiuni nu va putea desfășura altă activitate decât aceea a competenței lor și nu va putea întreprinde nici o acțiune de inițiativă sau răspundere însemnată, fără autorizarea sau însărcinarea șefului de misiune.

Art.125.– Nici un membru al legațiunii, agent diplomatic, consular, economic, cultural, militar sau special, nu poate lucra direct cu autoritățile din țară, decât prin șeful misiunii și prin Ministerul Regal al Afacerilor Străine.

Excepție fac numai atașatii militari sau speciali, care, în afară de informarea și îndeplinirea serviciilor sub controlul șefului de misiune, pot să se adreseze și direct Ministerului Armatei, respectiv Marelui Stat Major, pentru chestiuni strict militare și privind măsuri confidențiale sau excepțional de urgente.

Art.126.– Ministerele sau orice instituțiuni de stat nu pot comunica și transmite instrucțiuni agenților lor, decât prin șefii de misiuni, cu excepția atașatului militar sau persoanelor însărcinate cu probleme și interese militare, care pot excepțional comunica și în forma prevăzută de art.125, alin.II.

Art.127.– Șeful misiunii diplomatice cercetează activitatea tuturor celor care funcționează pe lângă legație, întrunindu-i în conferințe săptămânale pentru stabilirea programului și îndrumarea activității fiecăruia.

Ele au drept scop să organizeze informațiunea, să precizeze atribuțiunile ce revin fiecăruia dintre agenți, să controleze activitatea tuturor salariaților statului român, lucrând în sau pe lângă legațiunea respectivă și să coordoneze întreaga activitate a acestora.

Șeful de misiune poate pedepsi disciplinar pe acela care nu participă la conferințele săptămânale sau nu execută programele stabilite în conferințe, activitățile hotărâte și măsurile de coordonare luate.

Șeful de misiune poate cere rechemarea membrilor legațiunii sau a personalului care s-ar face vinovat de omisiuni sau neexecuții repetate.

Art.128.– Agenții legațiunii sunt obligați să înainteze șefului de misiune note săptămânale asupra lucrărilor lor în cadrul competenței legale a fiecăruia sau a atribuțiunilor și delegațiunii date de șeful de misiune.

Art.129.– Agenții consulari sunt ținute să înainteze șefului misiunii, la zi întâi a fiecărei luni, rapoarte asupra situației românilor în țara respectivă, precum și despre activitatea lor privind statutul personal, interesele și drepturile private, contractele,

relațiile de afaceri, precum și, în genere, modul cum se dezvoltă relațiile juridice și de afaceri ale românilor în țara respectivă.

Art.130.– Agenții culturale și de presă au îndatorirea ca, la zi întâi a fiecărei luni, să predea șefului misiunii raportul de activitate, arătând situația de presă și informațiune din luna respectivă în toate problemele care interesează România, precum și cu privire la executarea convențiilor culturale și rapoartele de presă, publicațiunile sau articolele asupra României, precum și contribuția personală la acțiunea de informare desfășurată, conform instrucțiunilor.

Art.131.– Toți agenții trebuie să raporteze șefului de misiune, în conferința săptămânală, despre activitatea lor și să dea un raport, la zi întâi a lunii, asupra relațiilor privind România în cadrul competenței sau însărcinării lor.

Art.132.– La conferințele săptămânale iau parte în mod obligatoriu membrii legațiunii aflători în localitate, precum și toți salariații statului, atașați pe lângă legațiune sau având misiuni temporare.

Art.133.– Șeful misiunii poate hotărî conferințe la care sunt obligați să ia parte membrii ai legațiunii sau salariați, funcționând pe teritoriul țării respective, dar nu în orașul de sediu al legațiunii, precum și alte persoane, demnitari sau reprezentanți ai coloniei și intereselor românești locale.

Art.134.– Șeful de misiune poate, în înțelegere cu Direcțiunea culturală din Ministerul Regal al Afacerilor Străine, să stabilească un program de activitate culturală, de informație și propagandă, folosind elementele locale sau specialiști, chiar dacă aceștia nu se găsesc în serviciul statului.

Art.135.– Cel puțin o dată trimestrial, șeful de misiune va reuni pe toți membrii legațiunii sau atașați pe lângă legațiune și colonia română din localitate, pentru a examina împreună toate măsurile ce urmează a fi luate pentru o bună reprezentare a intereselor românești și înlăturarea oricăror acte sau împrejurări potrivnice intereselor României.

Art.136.– Personalul diplomatic, economic, consular și cultural, precum și oricare dintre membrii coloniei românești, sunt datori să aducă la cunoștință șefului misiunii, în scris sau verbal, orice acte, împrejurări sau manifestațiuni care ar atinge interesele românești și să semnaleze orice fel de articole, publicațiuni, manifestări de presă sau de propagandă, care ar atinge prestigiul României sau ar leza interesele statului.

Art.137.– Șefii de misiune pot hotărî ca să se dea note, instrucțiuni și circulări, cuprinzând reguli normative, care sunt obligatorii pentru toți membrii legațiunii sau personalul românesc din străinătate, având funcțiuni permanente sau temporare, neaplicarea acestora putând duce la sancțiunile prevăzute în art.127, alin. 4 și 5.

Art.138.– Membrii legației sunt obligați să întrețină relații locale și să informeze pe șeful misiunii, în conferința săptămânală și rapoartele lunare, asupra legăturilor ce au stabilit.

Ministrul are dreptul de a reține până la o treime din salariu celor care se mărginesc la activitatea tehnică și administrativă din legație.

Art.139.– Șefii de misiune notează personalul legațiunii și colaborează cu Consiliul de coordonare, control și recomandare și cu Direcțiunea personalului din Ministerul Regal al Afacerilor Străine, pentru întocmirea fișelor personale, dând note calificative: insuficient, suficient, mulțumitor, bine, foarte bine, excepțional.

Fac propuneri de menținere, înaintare sau rechemare, pe baza notelor calificative date și a activității menționate în carnetul personal de activitate al fiecărui agent, ca și a rapoartelor primite.

Aceleași drepturi de notare le au în organele centrale directorii.

Notele calificative sunt confidentiale. Secretarul general administrativ va putea totuși, în cazurile în care ar socoti oportun, să aducă la cunoștința celor interesați notele calificative. Funcționarul, care se crede notat nedrept sau cu rea-credință, are dreptul să ceară revizuirea notării de către Consiliul de coordonare, control și recomandare.

Funcționarul, care va fi găsit de Consiliu că a cerut revizuirea făcând o acuzare de părtinire ofensatoare sau de rea-credință, va putea fi pedepsit de Consiliu conform procedurii disciplinare prevăzută de prezenta lege.

Art.140.– Șeful de misiune trimite notele și observațiunile sale confidentiale asupra calităților, priceperii și purtării tuturor membrilor legației, sau celor atașați pe lângă legații sau trimiși în misiune temporară în străinătate, oricare ar fi departamentul de care țin.

Art.141.– Șeful de misiune, precum și toți membrii legației atașați permanent sau temporar pe lângă legație, sunt obligați să procedeze cu concursul autorităților locale și al românilor aflători în străinătate la organizarea coloniei românești locale.

Ei au îndatorirea să grupeze pe românii aflători în țara respectivă în asociații cu caracter de amicitie culturală sau economică, cu caracter național sau cu caracter mixt, sprijinind astfel colaborarea cu cercurile culturale sau economice din țara respectivă.

Aceste societăți vor fi îndrumate de legațiune, care va veghea ca în fruntea lor să figureze totdeauna notabili români sau de origine română, putând prin prestigiul, meritele și atitudinea lor etică, să servească interesele românești.

Art.142.– Șeful de misiune exercită un drept de control asupra tuturor supușilor statului român, funcționând pe teritoriul statului, unde își îndeplinește misiunea.

El poate retrage pașaportul sau cere repatrierea supușilor ale căror condițiuni morale sau îndeletniciri pot, prin continuarea lor, să atingă prestigiul și interesele țării.

Art.143.– Șeful de misiune poate să recomande, supușilor români aflați pe teritoriul respectiv, îndeplinirea unor servicii de interes general.

Aceste servicii sunt obligatorii în timp de război, în conformitate cu legea muncii naționale. Ele sunt, de asemenea, obligatorii pentru studenții care primesc burse, ajutoare sau schimb de la stat, tot în cadrul legii muncii naționale.

Pentru funcționarii români trimiși în misiune în străinătate, șeful misiunii poate, de asemenea, să hotărască anumite îndatoriri, în afară de cadrul delegațiunii ce au primit de la ministerul respectiv.

Art.144.– Corespondenții de presă români, recunoscuți de guvernul român și funcționând în țara legațiunii, au îndatorirea să participe, în cazul când sunt invitați, la conferințele prevăzute de art.127.

Art.145.– Cei care beneficiază de pașapoarte de serviciu sunt supuși în tot timpul sederii lor în străinătate controlului șefului de misiune.

Art.146.– Nerespectarea acestor îndatoriri dă dreptul șefului misiunii să retragă pașaportul sau să ceară repatrierea naționalului respectiv.

PARTEA II

Personalul Ministerului Regal al Afacerilor Străine

CAPITOLUL I

Dispozițiuni generale

Art.147.– Personalul Ministerului Regal al Afacerilor Străine se împarte în următoarele categorii:

Personalul de conducere;

Personal diplomatic;

Personal economic;

Personal consular;

Personal cultural;

Personal onorific;

Personal administrativ.

Art.148.– Personalul de conducere al Ministerului Regal al Afacerilor Străine se numește și funcționează în condițiunile următoare:

Ministrul Afacerilor Străine se numește prin decret și îndeplinește o funcțiune de competență și răspundere politică;

El se numește, funcționează și își încetează misiunea conform legilor și drepturilor privitoare la puterea centrală a statului, la membrii guvernului și la funcțiunile politice.

Secretarii generali ai Ministerului Regal al Afacerilor Străine sunt funcționari de carieră și se numesc prin decret dintre miniștrii plenipotențiar.

Art.149.– Personalul diplomatic se compune din:

Miniștrii plenipotențiar cl.I;

Miniștrii plenipotențiar cl.II;

Consilieri de legațiune cl.I;

Consilieri de legațiune cl.II;

Secretari de legațiune cl.I;

Secretari de legațiune cl.II;

Secretari de legațiune cl.III;

Atașați de legațiune;

Atașați de legațiune stagiar.

Personalul diplomatic se recrutează, se numește, funcționează, înaintează și își încetează funcțiunea în conformitate cu dispozițiunile acestei legi.

Consilierii de legațiune cl.I sunt încadrați în tipul de salarizare 15, tabela A-6, din Codul funcționarilor publici; consilierii de legațiune cl.II, în tipul de salarizare 16, tabela A-6, al aceluiași cod; atașaii de legațiune stagiar în tipul de salarizare 31, tabela A-9, din Codul funcționarilor publici.

Celelalte funcțiuni, cât și cele echivalente lor, se mențin în încadrările existente la data promulgării acestei legi.

Art.150.– Personalul economic se compune din:

Consilieri economici de minister (echivalent cu ministru plenipotențiar cl.II);

Consilieri economici cl.I (echivalent cu consilier de legațiune cl.I);

Consilieri economici cl.II (echivalent cu consilier de legațiune cl.II);

Secretari economici cl.I (echivalent cu secretar de legațiune cl.I);

Secretari economici cl.II (echivalent cu secretar de legațiune cl.II);

Secretari economici cl.III (echivalent cu secretar de legațiune cl.III);

Atașați economici (echivalent cu atașat de legațiune);

Atașați economici stagiar (echivalent cu atașat de legațiune stagiar).

Personalul economic se recrutează, se numește, funcționează, înaintează și își încetează funcțiunea în conformitate cu dispozițiunile acestei legi.

Art.151.– Personalul consular se compune din:

Consuli generali-consilieri de minister (echivalent cu ministru plenipotențiar cl.II);

Consuli generali cl.I (echivalent cu consilier de legațiune cl.I);

Consuli generali cl.II (echivalent cu consilier de legațiune cl.II);

Consuli cl.I (echivalent cu secretar de legațiune cl.I);

Consuli cl.II (echivalent cu secretar de legațiune cl.II);

Consuli cl.III (viceconsuli) (echivalent cu secretar de legațiune cl.III);

Ataşați consulari (echivalent cu atașat delegațiune);

Ataşați consulari stagiar (echivalent cu atașat delegațiune stagiar).

Personalul consular se recrutează, se numește, funcționează, înaintează și își încetează funcțiunea în conformitate cu dispozițiunile acestei legi.

Art.152.– Personalul cultural (de presă, propagandă și informație) se compune din:

Consilieri culturali de minister (echivalent cu ministru plenipotențiar cl.II);

Consilieri culturali cl.I (echivalent cu consilier delegațiune cl.I);

Consilieri culturali cl.II (echivalent cu consilier delegațiune cl.II);

Secretari culturali cl.I (echivalent cu secretar delegațiune cl.I);

Secretari culturali cl.II (echivalent cu secretar delegațiune cl.II);

Secretari culturali cl.III (echivalent cu secretar delegațiune cl.III);

Ataşați culturali (echivalent cu atașat delegațiune);

Ataşați culturali stagiar (echivalent cu atașat delegațiune stagiar).

Personalul cultural se recrutează, se numește, funcționează, înaintează și își încetează funcțiunea în conformitate cu dispozițiunile acestei legi.

Art.153.– Personalul organelor de administrare centrală se numește și funcționează în condițiunile următoare:

Directorii în administrația centrală se numesc în conformitate cu dispozițiunile legii de față, prin decizie ministerială;

Personalul administrației centrale compus din funcționari diplomatici, economici, consulari sau culturali, făcând parte din ierarhia personalului diplomatic, economic, consular sau cultural, îndeplinesc, în direcțiunile respective din administrația centrală, funcțiunile atribuite prin decizie ministerială.

În administrația centrală funcționează, pentru activitatea administrativă propriu-zisă și nespecializată, funcționari numiți în conformitate cu Codul funcționarilor publici.

Art.154.– Personalul organelor consultative se numește prin decizie ministerială, dintre specialiști, în condițiunile prevăzute de partea I a prezentei legi.

Art.155.– Personalul administrației exterioare se numește din cadrele personalului diplomatic, economic, consular și cultural al Ministerului Regal al Afacerilor Străine, în condițiunile legii de față.

Art.156.– Șefii misiunilor diplomatice în străinătate se numesc prin decret, dintre miniștrii plenipotențiar clasa I sau clasa II, în conformitate cu legea de față și se acreditează potrivit regulilor dreptului internațional și cutumelor internaționale.

Serviciile diplomatice exterioare pot fi conduse în caz de vacanță sau de absență a șefului de misiune, în mod provizoriu și până la numirea titularului sau reluarea funcțiunii de către șeful de misiune, de cel mai înalt în grad dintre agenții diplomatici

ai legațiunii, care în acest timp va purta titlul de însărcinat cu afaceri, funcționând în conformitate cu legile și cutumele internaționale.

Art.157.– Personalul legațiunilor, respectiv secțiunilor lor diplomatice, economice, consulare sau culturale, se desemnează din cadrele diplomatice, economice, consulare sau culturale ale Ministerului Regal al Afacerilor Străine, prin decizie ministerială.

Art.158.– Consulatele generale și consulatele, cu excepția celor onorifice, se conduc de agenții consulari în conformitate cu convențiile internaționale, principiile dreptului internațional și cutumele diplomatice și consulare.

Prin derogare de la paragraful precedent, oficiile consulare existente vor putea fi conduse în proporție de 1/3 de funcționari diplomați, având un grad corespunzător însărcinărilor consulare ce urmează a îndeplini.

Oficiile tehnice (economice, culturale și de presă) sunt conduse respectiv de personalul economic, cultural și de presă.

În legațiile și consulatele pe lângă care nu există secțiuni independente economice, culturale și de presă, activitatea ce ar reveni acestor oficii va fi îndeplinită de funcționari diplomați sau consulari desemnați de șeful misiunii în acest scop.

Personalul tuturor acestor servicii exterioare se desemnează din cadrele personalului Ministerului Afacerilor Străine, prin deciziune ministerială.

Art.159.– În afară de personalul administrației exterioare, prevăzut de această lege, funcționează în serviciile exterioare ale Ministerului Regal al Afacerilor Străine, ca atașați pe lângă aceste servicii, atașaii militari, desemnați de Ministerul de Război, conform legilor militare.

Art.160.– Pe lângă serviciile exterioare pot funcționa delegați tehnici, cu însărcinări speciale, trimiși de alte departamente, cu aprobarea Ministerului Regal al Afacerilor Străine, fiind salariați și făcând parte din cadrele acelor departamente, sau consilieri și atașați speciali, investiți cu o anumită delegațiune sau misiune tehnică, trimiși temporar de către Ministerul Regal al Afacerilor Străine, prin deciziune ministerială, care va preciza atribuțiunile și durata însărcinării.

Art.161.– Mai pot funcționa în serviciile exterioare ale statului român, cu caracter onorific și fără calitatea de funcționar public, consuli onorifici, numiți în conformitate cu prevederile acestei legi și principiile dreptului internațional și ale legilor suveranității locale, dintre notabilii locali sau, dacă legea locală permite, dintre notabilii de origine română.

Art.162.– Pe lângă personalul diplomatic, economic, consular, cultural sau de atașaii tehnici și specialiști cu care se încadrează serviciile exterioare, pot funcționa, în cadrul legațiunilor, consulatelor sau oficiilor consulare, economice sau altele și personal administrativ, precum și dactilografi(e), interpreți, personal de serviciu, numiți în conformitate cu Codul funcționarilor publici.

Ei sunt numiți prin decizie ministerială și ocupă funcțiunile și primesc salariile prevăzute de Codul funcționarilor publici și de disponibilitățile serviciului exterior respectiv.

Art.163.– Personalul serviciilor centrale și exterioare ale Ministerului Regal al Afacerilor Străine, cu excepția consulilor onorifici și a funcționarilor administrativi, nu poate fi numit în funcțiune, decât în conformitate cu normele de recrutare, formare a cadrelor și conform ierarhiei prevăzute în legea de față.

CAPITOLUL II

Condițiuni de admisibilitate și numire în cadrele personalului diplomatic, economic, consular și cultural

Art.164.– Pentru a putea fi numit în cadrele personalului diplomatic, economic, consular sau cultural al Ministerului Regal al Afacerilor Străine, se cere întrunirea următoarelor condițiuni generale:

1. Să fii român, având exercițiul tuturor drepturilor civile și politice;
2. Să ai vârsta de cel puțin 21 ani și de cel mult 30 de ani;
3. Să fi satisfăcut obligațiunile legii recrutării;
4. Să nu fi suferit nici o condamnare pentru faptele prevăzute la art.139 din Codul funcționarilor publici și nici vreo descalificare morală gravă.

Art.165.– Candițații, întrunind condițiunile prevăzute de art.164 și care vor fi depus actele și cererile lor Ministerului Regal al Afacerilor Străine, sunt supuși unui examen medical, neputând fi numiți în cadrele personalului Ministerului Regal al Afacerilor Străine acei a căror stare de sănătate constituie o împiedecare pentru dezvoltarea unei munci intense și prestarea serviciilor datorate.

Art.166.– Pe lângă condițiunile generale și de sănătate, candidații trebuie să întrunească următoarele condițiuni de studii și pregătire tehnică-profesională:

1. Să fie licențiați sau doctori în drept din țară sau din străinătate, cu diplome echivalente;
2. Să fie diplomați ai Secțiunii de pregătire a Institutului Regal Român de Cercetări Internaționale și Științe Politice;
3. Să fi fost admiși la examenul de atașați stagiați.

Art.167.– Ocuparea locurilor de atașați stagiați vacante în cadrele personalului diplomatic, economic, consular și cultural se va face prin examen.

Numirea se face în ordinea clasificării.

Art.168.– Comisiunea pentru examenul de atașat se compune din ministrul Afacerilor Străine sau secretarul general desemnat de el, ca președinte; din 3 miniștri plenipotențieri sau directori din administrația centrală; președintele Institutului Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice și un profesor al institutului, recomandat de consiliul institutului, ca membri.

Art.169.– Examenul va purta asupra următoarelor materii:

Pentru personalul diplomatic:

1. Organizarea constituțională și administrativă a României;
2. Istoria românilor;
3. Organizarea internațională și istoria tratatelor internaționale;
4. Drept internațional, public și privat;
5. Funcțiunea diplomatică;
6. Protocol, ceremonial internațional;
7. Istoria doctrinelor economice;
8. Noțiuni de politică comercială;
9. Acordurile economice, schimburile și materiile prime ale României;
10. Geopolitică;
11. O lucrare și o expunere într-o limbă străină: franceză, germană, engleză sau italiană.

Pentru personalul economic:

1. Istoria națională și poziția internațională a României;
2. Dreptul convențional al României (tratatele și convențiunile României în vigoare);
3. Comunicațiile aeriene, feroviare, Dunărea și Marea Neagră;
4. Politica vamală, a schimburilor și plăților române;
5. Drept internațional, public și privat;
6. Organizarea constituțională, administrativă și financiară a României;
7. Noțiuni de organizare internațională și de istorie a tratatelor;
8. Finanțe publice;
9. Politică economică;
10. Colocviu practic asupra comerțului internațional, convențiilor economice și tehnicii lor;
11. O lucrare scrisă într-o limbă străină (franceză, germană, engleză sau italiană);
12. Redactarea unei corespondențe economice într-o limbă străină.

Pentru personalul consular

1. Organizarea constituțională, administrativă și judiciară a României;
2. Drept internațional, public și privat;

3. Elemente de drept civil, comercial și maritim;
4. Politica comercială a României;
5. Geografia politică și comercială;
6. Condițiunea străinilor în România și a românilor în străinătate;
7. Dreptul convențional al României, cu privire specială la convențiile consulare de stabilire și alte drepturi private;
8. Funcțiunile consulare, privilegiile și drepturile consulare;
9. Funcțiunile juridice, procedurale și administrative ale consulilor;
10. O lucrare în limba franceză, engleză, germană sau italiană, după alegere;
11. Expunerea, într-una din aceste limbi, a condițiilor pentru înjghebarea unui contract sau stabilirea unei succesiuni.

Pentru personalul cultural:

1. Organizarea constituțională, administrativă și economică a României;
2. Drept internațional, public și privat;
3. Permanențele istoriei universale;
4. Istoria românilor și a instituțiilor românești;
5. Istoria diplomatică și a organizării internaționale de la Westfalia și până azi;
6. Istoria artelor, cu privire specială la arta românească (biserica, arta rustică, arhitectura);
7. Geografia politică;
8. Politica economică;
9. Acordurile culturale ale României;
10. Rase, naționalități, minorități, mișcarea demografică;
11. Presă, colaborare de presă, agenții internaționale de presă, tehnica presei internaționale, informațiune și propagandă internațională;
12. Europa, Bazinul Dunărean, sud-estul Europei;
13. O expunere într-o limbă străină: engleză, franceză, germană sau italiană;
14. O lucrare scrisă asupra unui subiect privind relațiile culturale internaționale.

Art.170.– Candidații reușiți la examenul pentru ocuparea locurilor vacante în cadrele personalului diplomatic, economic, consular sau cultural, sunt numiți atașați stagiaari.

Art.171.– La intrarea în funcțiune, atașații stagiaari depun jurământul de credință prestat de funcționarii publici, la care se adaugă: „Jur a păstra cu sfințenie secretul lucrărilor și îndatoririlor ce mi se vor încredința în serviciul Ministerului Regal al Afacerilor Străine“.

Art.172.– Atașații stagiaari sunt obligați ca, în cursul primului an de funcțiune, să urmeze cursurile secțiunii de specializare și lucrările practice, conform programei

Institutului Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice, stabilită de comun acord cu ministrul Afacerilor Străine.

Art.173.– La terminarea cursurilor și lucrărilor de specializare profesională, atașatii stagiați se prezintă la o probă care consistă dintr-un colocviu trecut înaintea Consiliului de examen al Institutului Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice.

Art.174.– Diplomații secțiunii de specializare a Institutului, care vor prezenta Ministerului Regal al Afacerilor Străine diploma cu mențiunea cel puțin „bine“, pot după împlinirea a cel puțin un an de funcțiune, ca atașatii stagiați, să fie înaintați.

Înaintarea se face pe baza rapoartelor șefilor ierarhici la propunerea directorului respectiv, la gradul de atașatii de legațiune, atașatii economici, atașatii consulari, atașatii culturali, — după corpul căruia aparțin — cu avizul conform al Consiliului de coordonare, control și recomandare.

Art.175.– Numirea de atașat de legațiune, atașat economic, atașat consular sau atașat cultural se face prin decizie ministerială.

Art.176.– Atașatii stagiați, care timp de trei ani de la numire nu vor fi obținut diploma de specializare a Institutului Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice, cu mențiunea cel puțin „bine“ sau nu vor fi fost propuși de directorul respectiv, sau nu vor fi recomandați de către Consiliul de coordonare, control și recomandare, pot trece în serviciile administrative ale ministerului în funcțiuni corespunzătoare, fiind încadrați prin decizie ministerială sau pot trece în administrația altor departamente, dacă vor fi fost primiți și încadrați de acestea.

Art.177.– Atașatii stagiați, care timp de 3 ani de la numire nu vor fi fost înaintați sau nu vor fi fost încadrați în personalul administrativ al Ministerului Regal al Afacerilor Străine sau în administrația altor departamente, vor fi considerați îndepărtați din serviciu, prin încetarea de drept a funcțiunii lor.

CAPITOLUL III

Condițiunile de funcționare și de înaintare

în cadrele personalului diplomatic, economic, consular și cultural

Art.178.– Atașatii de legație, atașatii economici, atașatii consulari, atașatii culturali, pot primi funcțiuni în cadrele organelor administrației centrale, sale ale administrației exterioare.

Art.179.– Funcționarii Ministerului Regal al Afacerilor Străine din cadrele personalului diplomatic, care vor fi îndeplinit funcțiunile și însărcinările lor cu merite deosebite, pot să fie înaintați în loc vacant de la grad la grad, în urma propunerii șefilor ierarhici și a Consiliului de coordonare, control și recomandare, după împlinirea următoarelor stagii:

2 ani de la gradul de atașat delegațiune la gradul de secretar delegațiune cl.III;
3 ani de la gradul de secretar delegațiune cl.III la gradul de secretar delegațiune cl.II;

3 ani de la gradul de secretar delegațiune cl.II la gradul de secretar delegațiune cl.I;

3 ani de la gradul de secretar delegațiune cl.I la gradul de consilier delegațiune cl.II;

2 ani de la gradul de consilier delegațiune cl.II la gradul de consilier delegațiune cl.I;

1 an de la gradul de consilier delegațiune cl.I la gradul de ministru plenipotențiar cl.II;

3 ani de la gradul de ministru plenipotențiar cl.II la gradul de ministru plenipotențiar cl.I;

Numirile de la gradul de atașat delegațiune până la gradul de consilier delegațiune cl.II, inclusiv se fac prin decizie ministerială; pentru gradele superioare acestora, se fac prin decret;

Înaintarea funcționarilor Ministerului Regal al Afacerilor Străine din cadrele personalului economic, consular, sau cultural se face conform aceluiași norme și condiții de stagiu ca și pentru personalul diplomatic.

Art.180.– Funcționarii Ministerului Regal al Afacerilor Străine din cadrele personalului diplomatic, consular, economic și cultural, înaintați conform dispozițiilor art.179, pot fi încadrați în cadrele personalului organelor administrației centrale sau al organelor administrației exterioare.

Art.181.– Pot fi însărcinați cu conducerea unei misiuni în străinătate, membrii Consiliului diplomatic, care vor fi îndeplinit timp de cel puțin cinci ani funcțiunea de consilier sau profesorii Institutului Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice, care vor fi îndeplinit cel puțin cinci ani funcțiunea de profesor titular.

Art.182.– Pot fi delegați șefi de misiune și încadrați miniștri plenipotențiar cl.II sau delegați titulari în Comisiunile Dunării, persoane din afară de cadrul diplomatic, numai dacă îndeplinesc în stat o funcție superioară și reprezintă o competență notorie.

Această însărcinare având caracterul unei delegațiuni, cel numit păstrează drepturile anterioare ale funcțiunii sale și poate oricând să înceteze delegațiunea sa în serviciul diplomatic, timpul servit în Ministerul Regal al Afacerilor Străine fiind considerat ca îndeplinit pentru propria sa funcțiune.

Art.183.– Numărul miniștrilor plenipotențiar sau șefi de misiune, numiți conform dispozițiilor art.181 și 182, nu poate să treacă 1/4 din numărul misiunilor diplomatice prevăzute de lege.

Delegarea de miniștri plenipotențieri sau șefi de misiune, prevăzută de articolul 182, nu poate fi făcută decât în proporție maximum de 1/6 față de numărul serviciilor diplomatice exterioare existente.

Dreptul la titlul și rangul de ministru plenipotențiar încetează pentru aceștia din urmă, o dată cu funcțiunea pentru care au fost delegați.

CAPITOLUL IV Schimbarea cadrului

Art.184.– Consiliul de coordonare, control și recomandare poate propune, din oficiu sau la cererea șefilor ierarhici, trecerea dintr-un cadru de personal în un altul a celor care vor fi considerați mai apti pentru alte funcțiuni, decât acelea ale cadrului unde își îndeplinesc funcțiunea.

Art.185.– Consiliul de coordonare, control și recomandare poate propune trecerea, cu sau fără înaintare a funcționarului, dintr-un cadru într-altul, cu avizul Institutului Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice, în urma unui colocviu de specializare profesională, pe care urmează să-l treacă cel recomandat.

Dacă recomandarea a fost repetată de trei ori în trei sesiuni deosebite ale Consiliului de coordonare, control și recomandare și dacă cel recomandat a trecut colocviul de specializare și a depus ministerului certificatul doveditor, ministrul este obligat să facă numirea, admițând trecerea dintr-un cadru în altul.

Art.186.– Trecerile din corpul economic, consular sau cultural în corpul diplomatic nu pot fi admise, chiar dacă sunt întrunite cerințele art.185, decât pentru un singur agent pe an, de fiecare grad al funcțiunii, afară dacă nevoia completării cadrelor ar cere o nouă încadrare a întregului personal diplomatic, economic, consular și cultural al ministerului, în care caz Consiliul de coordonare, control și recomandare poate propune ministrului trecerea dintr-un cadru în altul în condițiunile arătate, fără nici o restricțiune.

Art.187.– Recomandările de schimbare de cadru, repetate de trei ori în trei sesiuni ale Consiliului de coordonare, control și recomandare, sunt obligatorii, atât pentru ministru, cât și pentru funcționarul respectiv.

Funcționarul, care nu primește schimbarea, are dreptul să ceară încadrarea în personalul administrativ al ministerului, într-o funcțiune echivalentă sau trecerea în administrația de stat, la un alt departament sau instituțiune, dacă acestea încuviințează.

Art.188.– Agentul diplomatic, economic, consular sau cultural, care după trei recomandări de reîncadrare într-un alt corp sau de încadrare într-o funcțiune administrativă nu va fi cerut sau acceptat această încadrare, pierde calitatea de funcționar

public la data comunicată de minister, cu dreptul de a-și regula drepturile la pensie în cazul când ar întruni condițiunile generale ale legii de pensiuini.

CAPITOLUL V

Drepturile și îndatoririle personalului din cadrele Ministerului Regal al Afacerilor Străine

SECȚIUNEA I

Stabilitate, obligații, încetarea funcțiunii, limita de vârstă, disciplină

Art.189.– Funcționarii diplomatici, economici, consulari și culturali beneficiază în tot timpul funcțiunii lor de garanțiile de stabilitate prevăzute de Codul funcționarilor publici, în condițiile și cu rezervele prevăzute de această lege.

Art.190.– Funcționarii diplomatici, economici, consulari și culturali, precum și personalul administrativ și orice agenți, funcționând în administrația exterioară, pot fi oricând rechemați în administrația centrală.

Art.191.– Personalul diplomatic, economic, consular și cultural, care va fi funcționat 4 ani continuu în străinătate, este obligat să facă un stagiu de cel puțin un an în administrația centrală.

Se exceptează șefii de misiune și însărcinații cu afaceri.

Art.192.– Funcționarii diplomatici, economici, consulari și culturali sunt datori să-și împlinească funcțiunea, punând toată conștiința și răspunderea în serviciul statului, respectând legile Regatului și conformându-se tuturor legilor, regulamentelor, instrucțiunilor de organizare și ordinelor Ministerului Regal al Afacerilor Străine, asigurând respectul românilor în țară și străinătate.

Acei care s-ar îndepărta de la aceste îndatoriri vor fi sancționați în conformitate cu această lege.

Art.193.– Funcțiunile diplomatice, economice, consulare și culturale încetează, în afară de dispozițiunile prevăzute în secțiunea II-a a acestui capitol, prin:

- a) demisie;
- b) limită de vârstă;
- c) cerere de retragere;
- d) sancțiuni disciplinare.

Art.194.– Funcționarii diplomatici, economici, consulari și culturali pot oricând să se demită din funcțiunile ce îndeplinesc în țară sau străinătate.

Acei care au demisionat nu pot fi puși în disponibilitate, nu pot să-și înceteze funcțiunea pe timp mărginit, nici nu pot fi reprimiți în cadrele Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Art.195.– Limita de vârstă pentru funcționarii diplomatici, economici, consulari și culturali este aceea prevăzută de Codul funcționarilor publici.

Art.196.– Ministrul Afacerilor Străine poate prelungi anual limita de vârstă pentru miniștrii plenipotențiarilor cl.I, care vor fi fost recomandați cu unanimitate de către Consiliul de coordonare, control și recomandare pentru merite excepționale.

Nu se pot acorda mai mult de trei prelungiri.

Art.197.– Agentul diplomatic, economic, consular și cultural nu poate ocupa alte posturi, funcțiuni retribuite de stat, de alte administrații publice sau private, fără autorizarea ministrului, în caz contrar el fiind considerat de drept demisionat sau pus în retragere.

Funcțiunea de ministru plenipotențiar sau de membru al Consiliului diplomatic este compatibilă cu aceea de profesor universitar.

SECȚIUNEA II

Procedura disciplinară. Sancțiuni

Art.198.– Sancțiunile disciplinare se hotărăsc de o comisiune disciplinară specială a Ministerului Regal al Afacerilor Străine, a cărei jurisdicțiune se întinde asupra tuturor funcționarilor diplomatici, economici, consulari și culturali funcționând în țară sau străinătate.

Această comisiune are ca președinte pe secretarul general și se compune din doi miniștri plenipotențiarilor din administrația centrală și doi membri ai Consiliului diplomatic, numiți prin decizie ministerială pe timp de un an.

Directorul personalului îndeplinește funcțiunea de ministru public, îngrijind de întocmirea actelor de acuzare, de susținerea lor și de aplicarea pedepsei aceluia judecat.

În caz de împiedecare sau recuzare, ministrul decide înlocuirea membrilor comisiunii prin alți miniștri plenipotențiarilor, sau membri ai Consiliului diplomatic.

Art.199.– Pedepsele disciplinare pe care le poate hotărî comisiunea sunt:

Mustrarea scrisă;

Mustrarea cu pierderea salariului pe timp mărginit;

Ștergerea de pe tabloul de înaintări pentru unul până la doi ani;

Ieșirea din cadrele ministerului, cu posibilitatea de a fi primit în altă administrație publică.

Destituirea.

Ministrul Afacerilor Străine poate să aplice direct pedeapsa mustrării scrise și a pierderii salariului pe maximum șase luni.

Celelalte pedepse se dau de ministru numai cu avizul conform al comisiunii.

Art.200.– Trimiterea în judecată disciplinară se face de ministru din oficiu sau la cererea șefilor ierarhici, ori la propunerea Consiliului de coordonare, control și recomandare.

Înainte de comisiunii procedura este scrisă. Acuzatul are dreptul la apărare printr-o apărare verbală, făcută de un coleg, într-o singură ședință a comisiei.

Judecata este scurtă.

Deciziunile comisiei se motivează și se iau cu majoritate de voturi.

Ștergerea din dosarul personal a pedepselor, până la gradul III, nu se poate face decât prin decizia ministrului, pe baza avizului în unanimitate al Consiliului de coordonare, control și recomandare.

SECȚIUNEA III **Retribuții, concedii**

Art.201.– Retribuțiunile personalului diplomatic, economic, consular și cultural, după categorie și grad, sunt cele prevăzute în lege și înscrise în bugetul Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Cheltuielile de reprezentare ale șefilor de misiune sau de oficii, precum și indemnizațiile de reședință ale personalului diplomatic, se fixează de ministru pe baza prevederilor bugetare.

Șeful de misiune are drept la locuință.

Funcționarii numiți în străinătate, mutați sau rechemati în țară în timpul serviciului, sau încetând funcțiunea lor, au dreptul la plata cheltuielilor de drum, care se stabilesc prin decizie ministerială.

La instalarea într-o funcțiune nouă și într-o altă țară, funcționarii au dreptul la indemnizație egală cu 30 la sută din salariu, cu accesoriile pe o lună, pentru cei neînșurați; 40 la sută pentru cei înșurați, fără copii; 50 la sută pentru cei înșurați, cu copii.

Oriunde legea nu cuprinde dispozițiuni privitoare la indemnizații speciale, cheltuieli speciale sau însărcinări speciale, ministrul poate să dispună, în conformitate cu normele stabilite anual de către Consiliul de coordonare, control și recomandare, ținând seama pentru fiecare funcțiune sau însărcinare de situațiunile ce se prezintă și de disponibilitățile bugetare.

Art.202.– Dreptul de concediu al funcționarilor Ministerului Regal al Afacerilor Străine este cel prevăzut de Codul funcționarilor publici.

Concediile șefilor de misiuni se acordă de ministru, iar concediile personalului legațiunilor, consulatelor și oficiilor din străinătate, se acordă de directorul personalului, pe baza propunerii șefului de misiune, consulat, sau oficiu.

Art.203.– Funcționarii din cadrul diplomatic, economic, consular și cultural și funcționarii administrativi ai Ministerului Regal al Afacerilor Străine, nu se pot căsători decât cu autorizarea prealabilă și în scris a ministrului Afacerilor Străine.

Aprobarea căsătoriilor cu străine nu poate fi încuviințată decât pe baza propunerii Consiliului de coordonare, control și recomandare.

Art.204.– Consiliul de coordonare, control și recomandare îndeplinește pentru personalul diplomatic, economic, consular și cultural toate funcțiunile comisiei de numiri și înaintări, prevăzute de Codul funcționarilor publici.

CAPITOLUL VI Consulii onorifici

Art.205.– Numirea de consul onorific se face în conformitate cu principiile dreptului internațional și ale legilor locale, dintre notabili străini sau, dacă legea locală permite, dintre notabili români sau de origine română, funcțiunea de consul onorific neconferind nici calitatea de funcționar public, nici dreptul de salariu.

Consulii onorifici sunt agenți de protecțiune ai românilor și intereselor românești în străinătate și îndeplinesc actele juridice, procedurale și administrative prevăzute de legi și regulamente, ca și de convențiunile sau regulamentele consulare, în genere misiunea lor onorifică îndeplinindu-se în conformitate cu principiile dreptului internațional, cu cutumele consulare și cu drepturile conferite de statutul teritorial al funcțiunii.

La intrarea în funcțiune, consulii onorifici sunt ținuți să depună jurământul: „Jur de a îndeplini cu sfințenie, conform legilor românești, misiunea primită, păstrând secretul lucrărilor și îndatoririlor încredințate de Regatul României și Ministerul Regal al Afacerilor Străine, contribuind din toate puterile mele la sprijinirea intereselor și drepturilor românilor“.

Funcțiunea de consul onorific încetează prin retragerea însărcinării de către Ministerul Regal al Afacerilor Străine sau prin încetarea recunoașterii dreptului de a funcționa de către suveranitatea locală, în conformitate cu principiile dreptului internațional, cu cutumele consulare și regulile generalmente admise.

CAPITOLUL VII Personalul administrativ

Art.206.– În afară de personalul diplomatic, economic, consular și cultural, Ministerul Regal al Afacerilor Străine are personal administrativ pentru funcțiunile strict administrative din organele de administrare centrale și organele de administrare exterioară.

Art.207.– Personalul administrativ este supus în ce privește recrutarea, numirea, dreptul de înaintare, obligațiunile și încetarea funcțiunii și oriunde legea de față nu creează o excepțiune, dispozițiunilor Codului funcționarilor publici.

Funcționarii administrativi ai Ministerului Regal al Afacerilor Străine, nu pot înainta peste gradul de director inclusiv în administrația centrală și de șef de serviciu în administrația exterioară.

Atribuțiunile Comisiei de propuneri prevăzută de art.85 din Codul funcționarilor publici vor fi exercitate, în ce privește personalul administrativ al Ministerului Regal al Afacerilor Străine, de către Consiliul de coordonare, control și recomandare.

Prin derogare de la prevederile Codului funcționarilor publici, personalului administrativ al Ministerului Regal al Afacerilor Străine i se aplică procedura disciplinară și sancțiunile prevăzute de art.198–200 ale prezentei legi.

Art.208.– Pentru a fi admiși în posturile administrative ale Ministerului Regal al Afacerilor Străine, se cere, pe lângă condițiunile generale ale funcționarilor publici, și trecerea unui examen de admitere special, ale cărui condițiuni se fixează prin decizie ministerială, ținând seamă de dispozițiunile Codului funcționarilor publici.

Candidatul va trebui să cunoască cel puțin o limbă străină de necontestată folosință internațională.

Art.209.– În afară de condițiunile generale prevăzute de Codul funcționarilor publici pentru a ocupa o funcțiune de dactilografă sau dactilograf în Ministerul Regal al Afacerilor Străine, candidatul trebuie să fi trecut un concurs, constând dintr-o probă practică profesională și o probă de cunoaștere a limbii: franceze, germane, italiene sau engleze, după alegerea și nevoile ministerului.

Ministrul Afacerilor Străine poate să acorde stenografilor, dactilografelor și funcționarilor care îndeplinesc sarcini de încredere sau lucrează și păstrează acte de o excepțională valoare diplomatică, pe lângă salariul prevăzut în buget sau diurne și pe lângă primele și indemnizațiile acordate tuturor funcționarilor departamentului, prime sau indemnizații din fonduri speciale.

Art.210.– Pentru interpreți, examenul de admitere se face în fața unei comisii prezidată de secretarul general și de doi profesori universitari specialiști.

Art.211.– Stenografii pot înainta până la gradul de director inclusiv ca și funcționarii administrativi.

Dactilografii(ele) pot înainta până la gradul de șef de serviciu, urmând de asemenea ierarhia prevăzută de Codul funcționarilor publici.

Art.212.– Translatorii-interpreți se numesc dintre candidații care îndeplinesc condițiunile generale de admisibilitate în funcțiunile publice, absolvenți de liceu sau a unei școli echivalente cunoscând bine, în vorbă și scris, cel puțin o limbă străină.

Modul de înaintare și salarizare a translatorilor-interpreți este acela prevăzut de Codul funcționarilor publici.

PARTEA III

Dispozițiuni tranzitorii și finale

Art.213.– La 1 aprilie 1944, serviciile exterioare ale Ministerului Propagandei Naționale vor trece la Ministerul Regal al Afacerilor Străine, împreună cu bugetul respectiv și fondurile pentru materiale sau altele privind activitatea în străinătate.

Art.214.– Ministerul Regal al Afacerilor Străine va proceda la revizuirea și încadrarea:

- a) Personalului Direcțiunii economice;
- b) Personalului consular din administrațiunea centrală și exterioară;
- c) Personalului din serviciile exterioare ale Ministerului Propagandei Naționale, Direcțiunii presei, Direcțiunii de studii și propagandă din același minister trecute la Ministerul Afacerilor Străine;
- d) Personalul cultural funcționând în străinătate pe lângă școli, universități sau alte instituțiuni salariați de Ministerul Regal al Afacerilor Străine, Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor sau Ministerul Propagandei Naționale.

Art.215.– La revizuirea personalului economic, consular și de presă se va ține seamă de:

- a) Titlurile și pregătirea profesională;
- b) Activitatea desfășurată în cadrul serviciului ce a prestat;
- c) Posibilitățile bugetare și nevoile de completare ale Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Art.216.– Revizuirile și încadrările se fac în conformitate cu dispozițiunile prezentei legi, până la 1 iunie 1944.

Ministrul poate ține seama de avizul organelor competente din Ministerul Afacerilor Străine și Ministerul Propagandei Naționale și de avizul comisiei mixte pentru reorganizarea personalului Ministerului Regal al Afacerilor Străine și Ministerului Propagandei.

Art.217.– Ministrul, pe baza propunerilor făcute în temeiul articolului precedent sau din oficiu, poate dispune încadrarea personalului diplomatic, economic, consular, cultural și de presă existent la intrarea în vigoare a acestei legi, fie în posturi aparținând cadrelor economice, consulare, culturale și de presă, fie în posturi administrative în administrația centrală sau exterioară a departamentului.

Revizuirile și încadrările vor ține seamă de disponibilitățile bugetare existente la 1 aprilie 1944 și vor putea acorda alte grade decât acelea pe care le-a avut personalul revizuit și încadrat anterior acestei proceduri.

Decretele sau deciziunile de încadrare în personalul diplomatic, economic, consular și cultural, ca și acelea de trecere dintr-un corp într-altul sau dintr-un grad într-altul,

acelea de trecere din aceste corpuri în cadrele administrative ale departamentelor, de punere în retragere din oficiu sau de încetare a funcțiunii, date în conformitate cu dispozițiunile acestei legi, nu pot fi atacate pe nici o cale.

Art.218.– Funcționarii diplomatici, consulari și administrativi ai Ministerului Regal al Afacerilor Străine, din administrația centrală sau exterioară, aflați în funcțiune la data publicării prezentei legi;

Funcționarii culturali, de presă și propagandă aparținând Ministerului Propagandei Naționale sau oricăror instituții de stat ce urmează a fi trecuți în cadrele personalului Ministerului Regal al Afacerilor Străine;

Funcționarii Direcției economice sau din serviciile exterioare economice și comerciale, care nu au fost încadrați;

Pot cere în termen de 30 zile de la comunicarea scrisă ce li se va face cu privire la neîncadrare, transferarea în administrația Ministerului Propagandei Naționale sau în oricare instituție de stat, în limita locurilor bugetare, sau numirea lor într-un alt serviciu de stat.

Dacă la expirarea acestui termen nu vor fi obținut numirea sau încadrarea în administrația altor departamente, funcționarii care au minimum de ani de serviciu împliniți, conform legii generale de pensiuni, vor putea cere regularea drepturilor la pensie, beneficiind de dispensa limitei de vârstă.

Ei vor beneficia de un spor de timp de 5 ani, calculabil la pensie, fără ca acest spor să poată trece timpul ce l-ar mai fi avut de servit până la împlinirea limitei de vârstă, prevăzută de legile în vigoare.

Funcționarii care nu vor fi obținut încadrarea în alte departamente sau numirea în alte servicii și nici nu vor fi cerut regularea drepturilor la pensie își încetează de drept funcțiunea la expirarea termenului acordat.

Trecerea la pensie și încetarea funcțiunii nu sunt susceptibile de nici un control jurisdicțional.

Funcționarii, care nu vor fi obținut încadrarea sau numirea în alte servicii și urmează a-și regula drepturile la pensie, vor primi drept ajutor salariul pe trei luni, conform Codului funcționarilor publici.

Funcționarii, care nu vor fi obținut încadrarea sau numirea în alte servicii și care nu pot beneficia de legea generală de pensiuni, pentru regularea drepturilor la pensie, vor putea primi un ajutor, care va fi fixat de ministru, ținând seama de timpul servit la stat și de situația familiei aceluia a cărui funcțiune a încetat.

Art.219.– În termen de 3 luni de la publicarea prezentei legi, vor putea fi puși din oficiu în retragere pentru a-și exercita drepturile la pensie cu dispensa limitei de vârstă:

a) Miniștrii plenipotențari care au vârsta de 55 ani împliniți;

b) Consilierii de legațiune, consulii generali și consulii care au vârsta de 50 ani împliniți;

c) Secretarii de legațiune care au vârsta de 45 ani împliniți;

d) Consilierii economici și atașatii comerciali care au vârsta de 45 ani împliniți;

e) Personalul administrativ care are vârsta de 45 ani împliniți.

Dispozițiunile art.92 din legea nr.446/943 nu se aplică funcționarilor puși în retragere în temeiul acestui articol.

Funcționarii puși din oficiu în retragere, potrivit acestui articol, vor beneficia de un spor de timp, egal cu cel ce ar mai fi putut servi până la împlinirea limitei de vârstă, fără ca acest spor să depășească 5 ani și cu obligația de a depune sumele cuvenite pentru completarea reținerilor.

Art.220.– Miniștrii plenipotențiarilor cl.I, având la data publicării prezentei legi vârsta de 60 ani și mai mult de 30 ani serviți la stat, vor putea beneficia de pensia gradului cuvenit pentru 35 ani de serviciu, depunând sumele cuvenite pentru completarea reținerilor.

Art.221.– Posturile aflate vacante la publicarea prezentei legi, precum și acelea care vor deveni vacante până la 1 august 1944, se vor ocupa prin numiri, înaintări și încadrări prin derogare de la condițiunile prevăzute de Codul funcționarilor publici, de legea nr.192/944, pentru unele măsuri financiare excepționale, în conformitate cu dispozițiunile prezentei legi, ministrul putând acorda, prin derogare de la condițiunile de înaintare, dispensa de stagiu.

Art.222.– Consiliul Institutului de Cercetări Internaționale și Științe Politice poate propune să fie dispensați de concurs aceia care, fiind doctori în drept ori în științele economice, au o activitate profesională merituosă de cel puțin 10 ani și au publicat lucrări de valoare în domeniul relațiilor internaționale.

Art.223.– Funcționarii, încadrați pe baza dispozițiunilor art.213 până la art.222, sunt definitivii în funcțiunile lor și se bucură de toate drepturile acordate prin această lege.

Art.224.– Până la completarea locurilor și încadrarea definitivă a personalului diplomatic, economic, consular și cultural în condițiunile prezentei legi și până la formarea cadrelor în conformitate cu dispozițiunile prevăzute de art.166 și 172, cursurile și pregătirea prealabilă a candidaților pentru intrarea în cadrele personalului Ministerului Regal al Afacerilor Străine se vor face de Institutul Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice, în conformitate cu un program ce va fi stabilit de președintele acestuia, candidații putând fi dispensați de urmarea cursurilor, lucrând numai în colocvii, conferințe și cu lucrări practice fixate de Consiliul institutului.

Art.225.– Prin derogare de la dispozițiunile prezentei legi, timp de 5 ani de la punerea sa în aplicare, urmând Institutul Regal de Cercetări Internaționale și Științe

Politice, vor putea să se prezinte, la concursul pentru intrarea în corpul economic și consular, doctorii în științele economice ai Academiiilor de Înalte Studii Comerciale și Industriale din țară, diplomații în științele economice cu diplome echivalente titlului de doctor în științele economice, iar pentru funcțiunea de atașat cultural și de presă licențiați în litere, care, vor fi obținut diploma acestui institut cu mențiunea cel puțin „bine“.

Art.226.– În termen de trei luni de la intrarea în vigoare a legii, Ministerul Regal al Afacerilor Străine va întocmi și publica în *Monitorul Oficial* tabloul firmelor individuale și al societăților admisibile la export și import, ținând seama de valoarea și reputația întreprinderii, precum și de activitatea desfășurată în cadrul acordurilor și convențiilor economice în vigoare.

Art.227.– În termen de șase luni de la intrarea în vigoare a acestei legi, pot fi rechemați în activitate de serviciu miniștri plenipotențieri puși în retragere sau în disponibilitate, care au îndeplinit funcțiunea de șefi de misiune cel puțin 7 ani neîntreruși.

Înainte de a proceda la rechemarea în activitate de serviciu a miniștrilor plenipotențieri prevăzuți la paragraful precedent, ministrul va putea cere și avizul Consiliului de coordonare, control și recomandare.

Art.228.– În mod excepțional pentru durata războiului, oficiile consulare vor putea fi conduse de funcționari diplomatici, având gradul de miniștri plenipotențieri sau consilieri de legațiune, într-o proporție depășind limita de 1/3 prevăzută de art.158 ale legii de față.

Art.229.– Legea pentru organizarea Ministerului Regal al Afacerilor Străine din 16 iulie 1938, împreună cu modificările ei ulterioare, se abrogă.

TABLOUL
DE ORGANIZARE AL
MINISTERULUI REGAL AL AFACERILOR STRĂINE

ADMINISTRAȚIUNEA CENTRALĂ
Direcțiuni

I. Direcțiunea cabinetului

1. *Serviciul de cabinet, legătură și informațiuni.*
2. *Serviciul cifrului:*

- a) Biroul de descifrare (Cifrul A);
 - b) Biroul confecționării cifrului (Cifrul B).
3. *Serviciul curierilor.*
4. *Serviciul stenografilor și bibliotecii:*
- a) Biroul stenografilor;
 - b) Biroul bibliotecii.

II. Direcțiunea politică

- 1. *Diviziunea afacerilor generale.*
- 2. *Diviziunea românilor de peste hotare.*
- 3. *Serviciul fișelor și dosarelor politice.*
- 4. *Secțiunea Dunării.*
- 5. *Oficiul de studii.*

III. Direcțiunea economică

- 1. *Diviziunea I-a:*
 - a) Secțiunea Europei Centrale;
 - b) Secțiunea Europei Nordice;
 - c) Secțiunea transporturilor și problemelor generale.
- 2. *Diviziunea II-a:*
 - a) Secțiunea occidentală;
 - b) Secțiunea orientală;
 - c) Secțiunea secretariatului (cuprinzând și arhiva).
- 3. *Diviziunea III-a:*
 - a) Secțiunea acordurilor economice și a aplicării lor;
 - b) Secțiunea de studii, documentare și invențiuni.
 - Biroul schimburilor și plăților pe țări.
 - Biroul agricol și industrial.
 - Biroul comercial și transporturi.
 - Biroul financiar.
 - Biroul contractelor de stat.
 - Biroul executării contingentelor și plăților internaționale.

IV. Direcțiunea consulară și judiciară

1. *Diviziunea afacerilor consulare.*
2. *Diviziunea afacerilor judiciare.*
3. *Diviziunea afacerilor administrative.*
4. *Serviciul interpreților.*
5. *Serviciul de contencios.*

V. Direcțiunea culturală, a presei și informațiilor

1. *Diviziunea afacerilor generale.*
2. *Secțiunea secretariatului (cuprinzând și arhiva).*

VI. Direcțiunea protocolului

1. *Diviziunea protocolului.*
2. *Diviziunea ceremonialului.*
3. *Biroul pentru primirea străinilor.*
4. *Cancelaria ordinelor.*
5. *Serviciul tratatelor.*
6. *Comisiunea ordinelor.*

VII. Direcțiunea personalului și administrației

1. *Serviciul personalului.*
2. *Serviciul arhivelor generale.*
 - a) *Secțiunea arhivelor și tratatelor vechi, politico-economice;*
 - b) *Secțiunea arhivelor curente.*
3. *Serviciul registraturii:*
 - a) *Biroul registraturii;*
 - b) *Biroul expediției.*
4. *Serviciul M.O.N.T. și A.P.:*
 - a) *Secțiunea M.O.N.T.;*
 - b) *Secțiunea A.P.*

Organe consultative

1. *Consiliul diplomatic:*
 - a) Secțiunea politică;
 - b) Secțiunea economică;
 - c) Secțiunea juridică;
 - d) Secțiunea culturală și de presă;
 - e) Secretariatul.
2. *Consiliul de coordonare, control și recomandare a personalului.*
3. *Comisiunea specială de disciplină.*

ADMINISTRAȚIUNEA EXTERIOARĂ

I. Legațiuni

1. *Legațiunea Ankara:*
 - a) Secțiunea politico-diplomatică;
 - b) Secțiunea culturală și de presă;
 - c) Secțiunea economică;
 - d) Secțiunea consulară și administrativă.
2. *Legațiunea Atena:*
 - a) Secțiunea politico-diplomatică;
 - b) Secțiunea culturală și de presă;
 - c) Secțiunea economică;
 - d) Secțiunea consulară și administrativă.
3. *Legațiunea Belgrad.*
4. *Legațiunea Berlin:*
 - a) Secțiunea politico-diplomatică;
 - b) Secțiunea culturală și de presă;
 - c) Secțiunea economică;
 - d) Secțiunea consulară și administrativă.
5. *Legațiunea Berna:*
 - a) Secțiunea politico-diplomatică;

- b) Secțiunea culturală și de presă;
- c) Secțiunea economică;
- d) Secțiunea consulară și administrativă.

6. *Legățiunea Bratislava:*

- a) Secțiunea politico-diplomatică;
- b) Secțiunea culturală și de presă;
- c) Secțiunea economică;
- d) Secțiunea consulară și administrativă.

7. *Legățiunea Bruxelles.*

8. *Legățiunea Budapesta:*

- a) Secțiunea politico-diplomatică;
- b) Secțiunea culturală și de presă;
- c) Secțiunea economică;
- d) Secțiunea consulară și administrativă.

9. *Legățiunea Buenos Aires.*

10. *Legățiunea Cairo.*

11. *Legățiunea Copenhaga:*

- a) Secțiunea politico-diplomatică;
- b) Secțiunea culturală și de presă;
- c) Secțiunea economică;
- d) Secțiunea consulară și administrativă.

12. *Legățiunea Haga.*

13. *Legățiunea Helsinki:*

- a) Secțiunea politico-diplomatică;
- b) Secțiunea culturală și de presă;
- c) Secțiunea economică;
- d) Secțiunea consulară și administrativă.

14. *Legățiunea Lisabona:*

- a) Secțiunea politico-diplomatică;

- b) Secțiunea culturală și de presă;
- c) Secțiunea economică;
- d) Secțiunea consulară și administrativă.

15. *Legățiunea Londra.*

16. *Legățiunea Madrid:*

- a) Secțiunea politico-diplomatică;
- b) Secțiunea culturală și de presă;
- c) Secțiunea economică;
- d) Secțiunea consulară și administrativă.

17. *Legățiunea Mexico.*

18. *Legățiunea Moscova.*

19. *Legățiunea Oslo.*

20. *Legățiunea Rio de Janeiro.*

21. *Legățiunea Roma:*

- a) Secțiunea politico-diplomatică;
- b) Secțiunea culturală și de presă;
- c) Secțiunea economică;
- d) Secțiunea consulară și administrativă.

22. *Legățiunea Santiago de Chile.*

23. *Legățiunea Sofia:*

- a) Secțiunea politico-diplomatică;
- b) Secțiunea culturală și de presă;
- c) Secțiunea economică;
- d) Secțiunea consulară și administrativă.

24. *Legățiunea Stockholm:*

- a) Secțiunea politico-diplomatică;
- b) Secțiunea culturală și de presă;

- c) Secțiunea economică;
- d) Secțiunea consulară și administrativă.

25. *Legățiunea Teheran.*

26. *Legățiunea Tirana.*

27. *Legățiunea Tokio:*

- a) Secțiunea politico-diplomatică;
- b) Secțiunea culturală și de presă;
- c) Secțiunea consulară și administrativă.

28. *Legățiunea Varșovia.*

29. *Legățiunea Vatican:*

- a) Secțiunea politico-diplomatică;
- b) Secțiunea culturală și de presă;
- c) Secțiunea consulară și administrativă.

30. *Legățiunea Vichy:*

- a) Secțiunea politico-diplomatică;
- b) Secțiunea culturală și de presă;
- c) Secțiunea economică;
- d) Secțiunea consulară și administrativă.

31. *Legățiunea Washington.*

32. *Legățiunea Zagreb:*

- a) Secțiunea politico-diplomatică și culturală;
- b) Secțiunea economică;
- c) Secțiunea consulară și administrativă.

II. Consulate

1. *Consulatul general Alexandria.*

2. *Consulatul general Barcelona:*

- a) Secțiunea culturală și de presă;

b) Secțiunea consulară și administrativă.

3. *Oficiul consular Belgrad:*

a) Secțiunea culturală și de presă;

b) Secțiunea consulară și administrativă.

4. *Consulatul general Berlin:*

Secțiunea consulară și administrativă.

5. *Oficiul consular Bruxelles:*

Secțiunea consulară și administrativă.

6. *Consulatul general Budapesta:*

Secțiunea consulară și administrativă.

7. *Consulatul general Cluj:*

Secțiunea consulară și administrativă.

8. *Consulatul Colonia:*

Secțiunea consulară și administrativă.

9. *Consulatul Dresda:*

Secțiunea consulară și administrativă.

10. *Consulatul general Dublin.*

11. *Consulatul general Geneva:*

a) Secțiunea culturală și de presă;

b) Secțiunea consulară și administrativă.

12. *Consulatul general Hamburg:*

Secțiunea consulară și administrativă.

13. *Consulatul Ianina:*

Secțiunea consulară și administrativă.

14. *Consulatul general Istanbul:*

a) Secțiunea culturală și de presă;

- b) Secțiunea economică;
- c) Secțiunea consulară și administrativă.

15. *Consulatul general Milano:*

- a) Secțiunea culturală și de presă;
- b) Secțiunea consulară și administrativă.

16. *Consulatul general Montreal.*

17. *Consulatul general New York.*

18. *Consulatul general Oradea:*

Secțiunea consulară și administrativă.

19. *Consulatul general Paris:*

- a) Secțiunea culturală și de presă;
- b) Secțiunea consulară și administrativă;
- c) Secțiunea economică.

20. *Consulatul Pireu:*

Secțiunea consulară și administrativă.

21. *Consulatul general Praga:*

- a) Secțiunea culturală și de presă;
- b) Secțiunea economică;
- c) Secțiunea consulară și administrativă.

22. *Consulatul general Rusciuk:*

Secțiunea consulară și administrativă.

23. *Consulatul general Salonic.*

24. *Consulatul Skoplje:*

Secțiunea consulară și administrativă.

25. *Consulatul general Tirana:*

Secțiunea consulară și administrativă.

26. *Oficiul consular Utrecht:*

Secțiunea consulară și administrativă.

27. *Consulatul general Varna:*

Secțiunea consulară și administrativă.

28. *Consulatul Vidin:*

Secțiunea consulară și administrativă.

29. *Consulatul general Viena:*

a) Secțiunea culturală și de presă;

b) Secțiunea economică;

c) Secțiunea consulară și administrativă.

Delegațiunea română pentru chestiunile Dunării.

Dat în București, la 8 aprilie 1944

ANTONESCU
Mareșal al României
și
Conducătorul Statului

Vicepreședintele Consiliului de Miniștri
și ministrul Afacerilor Străine
Mihai A. Antonescu

Nr.864

(**Monitorul Oficial**, nr.85 din 10 aprilie 1944, pp.3 369–3 399)

LEGE PENTRU ÎNFIINȚAREA ȘI ORGANIZAREA
INSTITUTULUI REGAL ROMÂN
DE CERCETĂRI INTERNAȚIONALE ȘI ȘTIINȚE POLITICE

ANTONESCU
Mareșal al României
și
Conducătorul Statului

Asupra raportului dlui vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și ministrul Afacerilor Străine, cu nr.22 041 din 20 martie 1944,

În baza dispozițiilor decretelor-legi nr.3 052 din 5 septembrie și nr.3 072 din 7 septembrie 1940

Am decretat și decretăm:

LEGEA nr. 216
pentru înființarea și organizarea Institutului Regal Român
de Cercetări Internaționale și Științe Politice

CAPITOLUL I
Organizarea

SECȚIUNEA I
Dispozițiuni generale

Art.1.– Se înființează Institutul Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice.

Art.2.– Institutul Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice este așezământ de înalte studii internaționale, organ profesional de pregătire și specializare a personalului diplomatic, economic, consular și cultural, de presă, propagandă și informație al Regatului, precum și organ consultativ și de pregătire documentară al statului și al Ministerului Regal al Afacerilor Străine, în orice domeniu privind politica externă și relațiunile internaționale ale României.

Art.3.– Ca organ științific de înalte studii internaționale și științe politice, institutul contribuie la dezvoltarea cercetărilor privind științele politice în genere, politica externă, organizarea internațională și colaborarea între națiuni.

Institutul urmărește să întemeieze o școală românească de drept internațional și cercetări internaționale, stabilind în același timp un sistem științific în politica generală și în relațiunile economice ale României.

Institutul organizează cenecluri științifice, conferințe publice pe cicluri de probleme, urmărind, fie informarea și popularizarea unor teme de organizare internațională sau privind interesele politice ale României, fie studiul și înfățișarea aprofundată a unor probleme speciale interesând viața internațională a României sau a regiunii.

Art.4.– Pentru realizarea scopului, institutul studiază toate problemele politice, economice, financiare și comerciale românești care interesează viața internațională a României și politica sa exterioară;

Publică reviste periodice, fișe documentare, monografii și lucrări, cu preocuparea principală de a stabili un sistem de gândire și documentare românesc în organizarea internațională și politica externă;

Contribuie la dezvoltarea cercetărilor de politică externă, în legătură cu Bazinul Dunărean, sud-estul Europei și organizările regionale în genere;

Stabilește legătura cu instituțiunile de stat și private similare din țări străine, precum și cu specialiștii străini;

Asigură participarea României la congrese, conferințe și manifestări internaționale, organizând și ținând la dispoziția statului, delegațiunilor și specialiștilor români care participă la congrese, conferințe, studii internaționale, materialul documentar;

Dă burse pentru studii de specializare și acordă subvenții pentru studii și cercetări asupra trecutului și organizării relațiunilor internaționale ale României și drepturilor românilor;

Editează reviste, ziare de propagandă și periodice, exprimând ordinea politică românească sau regională și înfățișând temeurile științifice ale drepturilor României;

Organizează o bibliotecă de cercetări internaționale specializată, la îndemâna cercetătorilor români și a Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Art.5.– Institutul de Cercetări Internaționale și Științe Politice, ca organ profesional de pregătire și specializare, organizează cursuri, colocvii, lucrări practice, îndrumări, conferințe și concursuri pentru formarea cadrelor personalului diplomatic, economic, consular și cultural, precum și învățământul de specializare profesională pentru personalul Ministerului Regal al Afacerilor Străine și atașatii români în străinătate, cum și pentru funcționari de stat de specialitate.

Art.6.– Pentru realizarea acestui scop, institutul dispune de două secțiuni: secțiunea de pregătire și secțiunea de specializare.

Secțiunea de pregătire organizează învățământul practic pentru candidații la posturile de atașati stagieri ai Ministerului Regal al Afacerilor Străine, precum și pentru orice atașati români mergând în străinătate, ca și pentru orice student înscris în

condițiunile legii de față și care s-ar prezenta la examenul de diplomă al acestei secțiuni în vederea ocupării unor funcțiuni de stat sau particulare.

Fiecare sesiune de învățământ practic profesional durează 2–6 luni și constă din: cursuri de aprofundare și sinteză pe cicluri, colocvii, lucrări practice, cercetări și lucrări individuale, inițierea în activitatea administrativă și introducerea în administrația internațională a statului, conform programelor stabilite pentru fiecare sesiune.

Secțiunea de specializare a institutului organizează învățământul aprofundat și practic de specializare profesională, pentru personalul Ministerului Regal al Afacerilor Străine în genere și atașatii stagiați în special, în vederea obținerii gradului de atașat de legăție, atașat economic, atașat consular sau atașat cultural, precum și în vederea trecerii dintr-un corp în altul, conform legii cadrelor personalului diplomatic, economic, consular și cultural al Ministerului Regal al Afacerilor Străine, ca și pentru orice student al institutului înscris la această secțiune și care s-ar prezenta la examenul de diplomă de specializare a institutului, în vederea ocupării unor funcțiuni de stat sau particulare.

Fiecare sesiune de învățământ de specializare și aprofundare durează 2–6 luni și constă din: cursuri pe cicluri, colocvii, lucrări practice, conferințe și lucrări de aplicațiune în administrația de stat, conform programelor stabilite pentru fiecare sesiune.

Art.7.– Institutul Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice este organ consultativ al guvernului și al Ministerului Regal al Afacerilor Străine, putând da avize în orice chestiune privind politica externă și relațiunile internaționale ale României, documentarea internațională și susținerea drepturilor și intereselor internaționale ale României.

Art.8.– Pentru realizarea acestui scop, institutul poate da avize cu caracter general sau special asupra problemelor ce îi sunt supuse de guvern, de Ministerul Regal al Afacerilor Străine sau de orice instituție de stat și particulari, avizele sale purtând semnătura membrilor Consiliului de îndrumare al institutului.

Institutul poate pregăti documentarea pentru orice chestiune interesând guvernul român, precum și organiza pregătirea documentară a participării României la conferințe internaționale.

Institutul poate studia și întocmi monografiile, cercetări și studii de orice natură, în orice chestiune tehnică sau juridică, privitoare la acțiunea diplomatică și reprezentarea intereselor românești economice, culturale, politice sau juridice peste hotare.

Art.9.– Institutul este organ de stat funcționând în conformitate cu dispozițiunile prezentei legi.

Art.10.– Sediul institutului este la Facultatea de Drept din București, institutul plătind Facultății de Drept o contribuție de întreținere pentru sălile ce i-ar fi puse la dispoziție și materialul folosit.

SECȚIUNEA II

Organe de conducere

Art.11.– Institutul este condus de un președinte, ajutat de un secretar general și un director de studii, precum și de Consiliul de îndrumare al institutului.

Ministrul Afacerilor Străine este de drept președinte de onoare al Consiliului de îndrumare.

Art.12.– Președintele institutului se numește dintre profesorii de drept internațional ai Facultății de Drept din București.

Președintele este organul de reprezentare al institutului în afară și conduce întreaga activitate de organizare, didactică și consultativă a institutului.

Președintele păstrează funcțiunea sa atât timp cât îndeplinește pe aceea de profesor de drept internațional.

Consiliul de îndrumare cu majoritate de două treimi și numai pentru motive de abateri profesionale grave de la răspunderile funcțiunii, pentru care va fi fost judecat și pedepsit, poate cere înlocuirea președintelui.

Art.13.– Secretarul general al institutului este organul de conducere al activității administrative și de organizare generală a institutului, pe baza normelor stabilite de președintele institutului și de Consiliul de îndrumare.

Secretarul general se numește dintre profesorii sau conferențiarii de drept internațional din țară, membrii Consiliului diplomatic sau miniștrii plenipotențieri, pe termen de 5 ani, cu drept de reînnoire la propunerea președintelui institutului, în urma votului majorității Consiliului de îndrumare.

Art.14.– Directorul de studii al institutului este organul de urmărire și organizare a activității didactice a institutului; el veghează la executarea programelor stabilite de președintele institutului și Consiliul de îndrumare.

Directorul de studii se numește dintre profesorii de drept internațional din țară sau dintre miniștrii plenipotențieri în funcțiune pe termen de 2 ani, cu drept de reînnoire a însărcinării date, la propunerea președintelui institutului și a Consiliului de îndrumare.

Art.15.– Consiliul de îndrumare al institutului se compune din președintele institutului, din secretarii generali ai Ministerului Regal al Afacerilor Străine, decanul Facultății de Drept, secretarul general al institutului și directorul de studii al institutului, care sunt membri de drept;

Din 4 profesori universitari titulari de drept internațional, drept comparat, istorie universală, istorie diplomatică, economie sau sociologie de la universitățile din țară, numiți pe termen de 5 ani și din 4 profesori ai institutului numiți pe termen de 3 ani dintre profesorii universitari de drept internațional, de drept public, economie sau finanțe ori miniștri plenipotențieri.

Art.16.– Numirea președintelui institutului, a secretarului general și a directorului de studii se face prin decret la propunerea ministrului Culturii Naționale și al Cultelor.

Numirea membrilor Consiliului se face prin decret la propunerea ministrului Culturii Naționale și al Cultelor, de acord cu ministrul Afacerilor Străine și decanul Facultății de Drept la constituirea institutului, iar după aceea la recomandarea președintelui și a majorității Consiliului de îndrumare.

SECȚIUNEA III **Membrii institutului**

Art.17.– Institutul poate avea membri de onoare, membri activi, membri corespondenți.

În termen de 3 luni de la înființarea institutului, Consiliul de îndrumare întocmește lista membrilor de onoare, activi și corespondenți ai institutului, care vor fi chemați să lucreze pentru institut pentru îndeplinirea scopurilor de documentațiune științifică, informațiuni și studii științifice în genere.

SECȚIUNEA IV **Corpul profesoral al institutului**

Art.18.– Activitatea didactică și de studii se îndeplinește în institut prin corpul profesoral al institutului.

Corpul profesoral se compune din profesori titulari, profesori invitați, conferențieri și asistenți.

Art.19.– Profesorii titulari ai institutului se numesc dintre profesorii universitari titulari, dintre miniștrii plenipotențieri, dintre membrii Înaltei Curți de Casație și ai Consiliului legislativ, sau, în mod excepțional, dintre personalitățile cu activitate profesională de renume notorie și ocupând, în viața culturală, militară sau economică a țării, înalte funcțiuni și demnități, sau având lucrări de specialitate în materiile predate în institut și bucurându-se de un renume științific incontestabil.

În termen de 30 de zile de la înființarea institutului, președintele institutului și Consiliul de îndrumare întocmesc tabloul cadrelor profesorilor titulari ai institutului.

Tabloul aprobat de Ministerul Afacerilor Străine și Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor se publică în *Monitorul Oficial*.

Modificări în tabloul profesorilor institutului nu se pot face decât în urma deciziei Consiliului de îndrumare al institutului luată cu majoritate de două treimi.

Profesorul titular, care timp de 5 sesiuni de cursuri sau lucrări practice va fi fost chemat de Consiliul de îndrumare să lucreze în secțiunea de pregătire sau de specializare, este de drept profesor definitiv al institutului și poartă acest titlu până la încetarea funcțiunii de profesor, ministru plenipotențiar sau membru al Înaltei Curți de Casație, după care poate purta titlul de profesor onorar al institutului.

Art.20.– Profesorii invitați se numesc dintre miniștrii plenipotențieri, profesorii universitari, membrii Înaltei Curți de Casație, agregații sau conferențiarilor universitari definitivi sau, în mod excepțional, dintre personalitățile cu activitate profesională de renume notorie și ocupând în viața culturală, militară sau economică a țării, înalte funcțiuni și demnități, sau având lucrări de specialitate în materiile predate în institut și bucurându-se de un renume științific incontestabil.

Profesorii invitați se numesc pe termen limitat, pentru un an sau o sesiune școlară, fie dintre profesorii institutului prevăzuți în tabloul cadrelor profesorilor titulari ai institutului, în conformitate cu art.19, al.2, fie prin chemare, hotărâtă cu majoritate absolută de Consiliul de îndrumare.

Art.21.– Conferențiarilor institutului se numesc dintre conferențiarilor universitari, consilierii de legațiune cl.I, consulii generali ai Ministerului Regal al Afacerilor Străine, președinții sau membrii Curților de Apel sau dintre personalitățile din viața juridică și profesională a țării, cu renume notorie și având lucrări de specialitate în materiile ce se predau în institut în aceleași condiții ca și profesorii invitați, temporari sau definitivi, conform art.19 și 20.

Conferențiarilor definitivi se numesc prin decizie ministerială semnată de ministrul Afacerilor Străine și ministrul Culturii Naționale și al Cultelor, la propunerea Consiliului de îndrumare, luată cu majoritate de voturi.

Art.22.– Asistenții institutului se numesc dintre asistenții universitari, secretarii de legațiune cl.I, doctorii în drept, științe economice, politice, magistrații sau specialiștii având lucrări în materiile ce se predau în institut, în aceleași condițiuni ca și profesorii invitați, temporari sau definitivi, conform art.19 și 20.

Numirea asistenților se face prin decizie ministerială, semnată de ministrul Afacerilor Străine și ministrul Culturii Naționale și al Cultelor, la propunerea Consiliului de îndrumare, luată cu majoritate de voturi.

Art.23.– Numai profesorii titulari definitivi au dreptul să poarte titlul de profesor al Institutului Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice.

Numai conferențiarilor și asistenților definitivi, adică după 5 sesiuni de funcțiune, au dreptul să poarte titlul de conferențiar, respectiv asistent, al Institutului Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice.

SECȚIUNEA V Personalul administrativ

Art.24.– Institutul de Cercetări Internaționale și Științe Politice are un personal administrativ numit prin decizia președintelui institutului și comunicată Ministerului Regal al Afacerilor Străine și Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor, care

îngrijesc de publicarea în *Monitorul Oficial*, decizia de numire având caracter de decizie ministerială.

Art.25.– Funcțiunile administrative ce pot fi atribuite sunt:

— Secretari specializați ai institutului (cu un salariu echivalent celui de director și putând avea trei gradații, ce se vor acorda după aceleași norme și vor corespunde aceluiași tipuri de salarizare).

— Directori administrativi ai institutului (cu un salariu echivalent celui de director și putând avea trei gradații, ce se vor acorda după aceleași norme și vor corespunde aceluiași tipuri de salarizare).

— Secretari administrativi ai institutului (cu un salariu echivalent celui de șef de serviciu și putând avea trei gradații, ce se vor acorda după aceleași norme și vor corespunde aceluiași tipuri de salarizare).

Institutul va putea angaja după necesitățile serviciului și în limita disponibilităților bugetare stenografi, bibliotecari, traducători, dactilografi, arhivari, precum și alți funcționari administrativi, conform Codului funcționarilor publici.

Art.26.– Personalul specializat administrativ și de cancelarie al institutului poate fi recrutat și din funcționarii publici prin delegație sau detașare, primind salariul funcțiunii și gradului corespunzător.

De asemenea, pot fi numiți funcționari — angajați pe termen sau pentru anumite lucrări — ai institutului, dintre funcționarii administrativi care, păstrând funcțiunile lor, vor îndeplini serviciile cerute de activitatea administrativă a institutului, fiind plătiți din fondurile speciale de alocații de personal, președintele institutului stabilind sumele ce se cuvin fiecăruia pentru munca și serviciile efectiv prestate, aceasta prin derogare de la Codul funcționarilor publici și legile respective în vigoare.

CAPITOLUL II

Activitatea institutului

SECȚIUNEA I

Activitatea științifică

Art.27.– Institutul ca așezământ de cultură și înalte studii politice și internaționale în genere, precum și ca organ de dezvoltarea legăturilor internaționale, își îndeplinește scopurile sale:

1. Organizând ședințe ale membrilor institutului în cenacluri, conferințe, colocvii și lucrări practice;

Institutul ține ședințe plenare, ședințe pentru anumite probleme, consilii de redacțiune sau consilii speciale cu anumiți membri ai institutului, convocați pentru asemenea lucrări;

2. Organizând cicluri de conferințe publice pentru aprofundarea diferitelor probleme sau popularizarea temelor politicii externe și ale organizării internaționale;

3. Organizând fișe documentare, monografiile și lucrări de aprofundare;

4. Stabilind o activitate regională și legături cu institutele similare, organele de stat, private, investite cu problemele organizării internaționale din statele vecine în vederea creării unui sistem de gândire și de organizare regională;

5. Organizând acțiuni de propagandă și de popularizare asupra politicii externe române, ordinii economice și organizării regionale a sud-estului și Bazinului Dunărean;

6. Pregătind materialul documentar, studiile și lucrările în vederea conferințelor internaționale la cererea Ministerului Regal al Afacerilor Străine sau pentru reprezentarea științei și ordinii spirituale românești în congrese și conferințe;

7. Organizând activitatea editorială prin lucrări practice și monografice privind organizarea internațională și sistemul românesc în ordinea economică și politică externă, și anume:

a) Un anuar al institutului, rezumând lucrările institutului;

b) O publicațiune periodică de informațiune generală asupra României în organizarea internațională și în relațiunile economice, cu privire specială și asupra trecutului românesc și misiunii internaționale a poporului român;

c) Revista sud-estului european;

d) Orice publicațiuni periodice sau monografice în domeniul organizării internaționale și politicii externe sau economiei internaționale.

8. Acordând burse, subvenții, premii sau orice sprijin autorilor, publicațiunilor și studiilor în domeniul activității instituției.

Art.28.– Membrii institutului pot fi remunerați pentru lucrările lor speciale sau primi drepturi de autor pentru lucrările și articolele depuse institutului sau editate de acesta.

Consiliul de îndrumare al institutului, la propunerea președintelui, stabilește indemnizațiile și remunerațiile speciale pentru activitatea efectiv prestată, ca și bursele, premiile sau subvențiile ce se acordă din bugetul institutului.

SECȚIUNEA II Activitatea didactică

Art.29.– Institutul ca organ didactic pentru pregătirea profesională și specializarea personalului diplomatic, economic, consular și cultural al Ministerului Regal al Afacerilor Străine, precum și pentru toți cei care ar primi misiuni în străinătate sau care ar îndeplini în țară funcțiuni privind relațiile internaționale, își îndeplinește activitatea sa didactică prin organizarea învățământului în cele două secțiuni ale institutului, secțiunea de pregătire și secțiunea de specializare, precum și prin orice

cursuri, conferințe, colocvii, lucrări practice, organizate în sesiuni obișnuite sau speciale, precum și prin examinarea tuturor candidaților și conferirea diplomelor sau certificatelor de studii, în urma examenelor date de aceștia.

Art.30.– În termen de 60 zile de la publicarea prezentei legi, președintele și Consiliul de îndrumare al institutului vor stabili:

- a) Tabloul profesorilor institutului;
- b) Tabloul profesorilor invitați pentru prima sesiune de cursuri și lucrări a institutului și repartizarea lor la secțiunea de pregătire și la secțiunea de specializare;
- c) Personalul ajutător, conferențiarilor și asistenților, care ajută pe profesorii titulari sau invitați în îndeplinirea sarcinilor lor didactice;
- d) Durata sesiunilor din cursul anului și publicarea programului primei sesiuni a cursurilor, lucrărilor practice, lucrărilor de îndrumare profesională și de inițiere în activitatea practică administrativă;

e) Condițiunile examenului de diplomă;

La începutul fiecărui an didactic, în luna octombrie, Consiliul de îndrumare al institutului stabilește și publică programele sesiunilor din cursul anului școlar următor.

Sesiunile sau cursurile extraordinare care pot fi cerute de Ministerul Regal al Afacerilor Străine, în vederea completării unor cadre, vor fi publicate de institut în termen de cel mult 30 de zile de la primirea cererii Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Art.31.– Profesorii chemați pentru lucrările unei sesiuni pot participa la ședințele Consiliului de îndrumare pentru organizarea învățământului și măsurile didactice, la invitația președintelui.

Art.32.– Sesiunile de cursuri și lucrări ale institutului sunt de 2–6 luni.

Art.33.– Până la organizarea completă a institutului și completarea cadrelor Ministerului Regal al Afacerilor Străine, Consiliul de îndrumare al institutului, la cererea Ministerului Regal al Afacerilor Străine, poate organiza sesiuni de pregătire de 1–2 luni, urmate de examene pentru selecționarea candidaților.

Art.34.– Nu se pot preda în Institutul de Cercetări Internaționale și Științe Politice decât cursuri de specializare și aprofundare, de pregătire și îndrumare practică profesională și niciodată cursuri generale.

Institutul poate înscrie în program și cere studenților săi de la secțiunea de pregătire sau secțiunea de specializare să urmeze cursurile generale ce se predau în universitate și să treacă examenul asupra acestor cursuri generale cu profesorii respectivi ai universității sau poate ține examene în institut asupra cursurilor generale predate în universitate.

Art.35.– Programele sesiunilor sau ale materiilor de examen vor cuprinde cursurile de specializare, colocviile, lucrările practice, precum și activitatea de inițiere admi-

nistrativă în serviciile diplomatice, economice, consulare și culturale sau pregătirea informativă a candidaților.

Programele sesiunilor se publică la sediul institutului și la Ministerul Regal al Afacerilor Străine.

Art.36.– Cursurile și lucrările institutului, prevăzute de program, se întocmesc, se publică și se țin pe cicluri.

După fiecare oră de curs, profesorul are o jumătate de oră de inițiere bibliografică și colocvii îndrumătoare cu studenții.

Profesorii sunt obligați să dea institutului, fie prelegerile în vederea tipăririi sau litografierii, fie cel puțin programa analitică a lecțiilor cu rezumatul lor și indicațiuni bibliografice complectatoare asupra materiei generale, precum și tabloul sinoptic asupra principalelor chestiuni, materii și întrebări de examen.

Art.37.– Cursurile ce se predau în institut sunt organizate pe cicluri și sesiuni.

Un tablou sintetic de materii grupate pe cicluri și anexat la prezenta lege, făcând parte dintr-însa, stabilesc ciclurile de cursuri ce vor fi urmărite de institut în activitatea lui didactică.

Art.38.– Președintele și Consiliul institutului stabilește programul fiecărei sesiuni de cursuri, lucrări și examene.

Art.39.– Președintele institutului cu concursul consiliului profesoral stabilește programa analitică a cursurilor și lucrărilor ce se predau în institut.

Art.40.– Președintele institutului comunică Ministerului Regal al Afacerilor Străine programele întocmite.

Ministerul Regal al Afacerilor Străine poate propune în termen de 15 zile completarea programelor, ținând seama de nevoile speciale de formare a personalului sau de mai buna specializare practică a acestuia, ca și de nevoile de cadre.

Art.41.– Președintele și Consiliul institutului, de acord cu președinția Consiliului, Ministerul Regal al Afacerilor Străine, Ministerul Economiei Naționale, Ministerul de Finanțe, Marele Stat Major al Armatei, pot întocmi programe și organiza cursuri și examene de specializare pentru o mai bună încadrare a agenților de orice grad, ca și pentru funcționarii de stat și ofițerii destinați unei activități internaționale sau de interes internațional.

Art.42.– Se pot înscrie în institut:

La secția de pregătire

- a) Studenții anului IV al Facultăților de Drept;
- b) Licențiații și doctorii în drept, litere, filosofie, științe economice și financiare și ai academiilor comerciale;

- c) Ofițerii;
- d) Funcționarii de stat, având cel puțin bacalaureatul și în special cei din Ministerul Afacerilor Străine, Finanțe, Economie Națională;
- e) Bacalaureații;
- f) Profesorii secundari.

La secția de specializare

- a) Licențiații și doctorii în drept, litere, filosofie, științe economice și financiare și ai academiilor comerciale;
- b) Atașatii stagiați, precum și orice funcționar din cadrele diplomatice, economice, consulare și culturale ale Ministerului Regal al Afacerilor Străine;
- c) Ofițerii;
- d) Funcționarii de stat, având cel puțin bacalaureatul.

Se pot înscrie în institut și auditori, putând obține certificate în condițiile ce se vor stabili de Consiliul institutului.

Art.43.– La sfârșitul fiecărei sesiuni de cursuri, lucrări practice și inițiere profesională, ale căror programe se execută în institut cu îndrumarea directorului de studii, se țin examene.

Programele examenelor se publică de secretarul general al institutului, fie o dată cu programul sesiunii de cursuri și lucrări practice, fie cel mai târziu 30 de zile înainte de examenul de diplomă.

Art.44.– Diplomele poartă inscripția: „Institutul Regal Român de Cercetări Internaționale și Științe Politice“.

Ele menționează și secțiunea de pregătire sau de specializare a institutului și cuprind numele candidatului, sesiunea de cursuri și lucrări urmată, seria de examene la care s-a prezentat candidatul, media obținută în notațiune: „bine“, „foarte bine“, „magna cum laudae“.

Diplomele se dau de președintele institutului și sunt contrasemnate de secretarul general.

Art.45.– Candidații, care nu vor fi obținut notațiunile de mai sus, pot obține un certificat de absolvire, în cazul când au primit notațiunea cel puțin „suficient“, având dreptul să se prezinte din nou la concurs în trei sesiuni următoare.

Candidații care nu obțin timp de trei sesiuni diploma și nici certificatul, sunt excluși din institut.

Art.46.– Diplomele dau drepturile prevăzute de legea Ministerului Regal al Afacerilor Străine și un drept de preferință la numirea și înaintarea în orice serviciu de stat sau al instituțiilor de utilitate publică având legătură cu activitatea internațională economică, financiară și culturală și țările străine în genere.

Diplomații institutului au, la egalitate, un drept de preferință la avansare și ocuparea locurilor vacante până la gradul de consilier de legație, consilier economic, consul general și consilier cultural. Între diplomații institutului ordinea de preferință este aceea a mediei.

De asemenea, diplomații institutului au la egalitate un drept de preferință la avansare în orice serviciu de stat sau al instituțiilor de utilitate publică, având o activitate de legături internaționale economice, financiare, culturale și în special în administrația Ministerului Regal al Afacerilor Străine, Finanțe, Economia Națională (Industria și Comerț) și Camere de Comerț.

Art.47.– Deciziunile luate de președintele institutului sau de Consiliul de îndrumare, cu majoritate de voturi, constituiesc norme de funcționare ale institutului.

SECȚIUNEA III Activitatea consultativă

Art.48.– Institutul Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice ca organ consultativ al Ministerului Regal al Afacerilor Străine, al guvernului și al oricărei instituții de stat sau particularilor, purtând asupra organizării și intereselor internaționale își îndeplinește funcțiunile sale:

1. Emitând avize consultative asupra tuturor problemelor ce i-au fost supuse.

Avizele se semnează de membrii Consiliului de îndrumare al institutului și de membrii institutului care ar fi fost invitați, și se iau cu majoritate de voturi a membrilor prezenți la elaborarea avizului.

2. Întocmind lucrări asupra tuturor problemelor tehnice și de specialitate ce i-ar fi fost cerute.

Lucrările se întocmesc sub conducerea președintelui institutului, a Consiliului de îndrumare și a profesorilor institutului.

3. Pregătind monografiile, studiile, documentările sau altele, la cererea Ministerului Regal al Afacerilor Străine, a guvernului sau oricărei instituții, asupra problemelor ce i se prezintă.

Art.49.– Pentru aceste lucrări membrii institutului, ai corpului didactic și ai corpului profesoral, pot primi indemnizațiuni speciale din bugetul institutului.

CAPITOLUL III Fonduri, gestiune, mijloace

Art.50.– Institutul Regal Român de Cercetări Internaționale și Științe Politice are personalitate juridică.

El poate primi subvenții și donații de la instituții particulare cu autorizația Ministerului Afacerilor Străine, pentru acelea care ar depăși 5 milioane lei și a Consiliului de îndrumare pentru acelea inferioare acestei sume.

Art.51.– Președintele este organ de reprezentare al institutului în justiție și în orice acte juridice care angajează patrimoniul institutului.

Activitatea pe care o desfășoară președintele institutului este neremunerată.

Art.52.– Secretarul general este organul administrativ care conduce și răspunde de gestiunea și activitatea financiară a institutului.

Art.53.– Institutul se întreține din subvenția de minimum 20 milioane, acordată anual de stat din bugetul Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor, cu afectarea specială: „Pentru Institutul Regal Român de Cercetări Internaționale și Științe Politice“, care va fi integrat pe lângă bugetul Universității din București, Facultatea de Drept; din subvenția acordată anual din bugetul Ministerului Regal al Afacerilor Străine, precum și din orice subvenții acordate de stat sau de orice alte instituții publice sau particulare; din taxe de studii și orice alte venituri întâmplătoare.

Veniturile se vor concentra într-un cont la C.E.C.

Art.54.– Institutul percepe taxe de studii și diplomă, care se fixează de Consiliul de îndrumare.

Art.55.– La începutul fiecărui an de activitate, secretarul general întocmește un buget al institutului, care se supune Consiliului de îndrumare, pentru verificare și aprobare.

Bugetul se întocmește ținând seama de fondurile și veniturile anuale menționate la art.54.

Art.56.– Secretarul general al institutului va depune în fiecare an, prin serviciul de contabilitate al Universității, actele justificative de întrebuintarea subvenției primită în conformitate cu prevederile acestei legi.

Art.57.– Cheltuielile de personal și material necesare întreținerii și funcționării institutului vor fi aprobate de președinte sau delegatul său.

Art.58.– Legea asupra contabilității publice se aplică institutului cu următoarele derogări:

1. Angajarea de cheltuieli se poate face prin bună învoială până la valoarea de lei 500.000.

2. Peste această sumă, este necesară aprobarea Consiliului de îndrumare al institutului.

3. Angajamentele prin bună învoială pot fi scutite de oferte când ele nu pot fi obținute.

4. Dispozițiunile art.67 și 69 din legea contabilității publice nu sunt aplicabile institutului.

5. Cheltuielile institutului nu vor fi supuse examinării comisiei pentru realizarea de economii de pe lângă Ministerul Finanțelor.

6. În cursul executării bugetului, creditele prevăzute pentru cheltuieli pot fi majorate dacă vor exista sporuri de venituri pentru acoperire.

7. Aceste majorări de cheltuieli, precum și viramentele de la un articol la altul, vor putea fi făcute prin hotărârea Consiliului de îndrumare.

8. Dispozițiunile art.41 din legea contabilității publice nu se aplică institutului.

Art.59.— Conturile de execuție bugetară se vor supune spre verificare trimestrial unei comisii de doi referendari, delegați de Înalta Curte de Conturi, sub președinția unui consilier de Curte.

Art.60.— La sfârșitul fiecărui exercițiu bugetar, se va întocmi un cont anual de execuție bugetară, care se va supune Înaltei Curți de Conturi pentru descărcarea și pronunțarea declarațiunii de conformitate.

Art.61.— Sumele prevăzute ca subvenție pentru Institutul Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice în bugetele pe 1944–1945, al Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor și al Ministerului Afacerilor Străine, vor fi ordonanțate în întregime îndată după publicarea prezentei legi.

Toate dispozițiunile privitoare la executarea bugetului de cheltuieli și gestionare, prevăzute în articolele de mai sus, se aplică și pentru această sumă în intervalul până la 1 aprilie 1944.

Anexa I la legea pentru înființarea și organizarea Institutului Regal Român de Cercetări Internaționale și Științe Politice

Tabloul cursurilor ce se predau la institut

Ciclul I

1. Permanențele istoriei universale — ordinea continentelor, raselor și popoarelor;
2. Sintează de istorie diplomatică — antichitatea, Westfalia (1648), Utrecht (1713), Viena (1815), Paris (1856), Berlin (1878), Paris (1918);

3. Cursuri de sinteză de geopolitică — permanențe geografice, pământul, continentele, regiunile — permanențe geoistorice, rasa, poporul, mișcările de popoare, colonizările, migrațiunile — permanențe economice și politice, materiile prime, spații complementare, spații vitale, zonă de interese, asocieri geografice (sinchorii), asocieri politice: imperii, federații, grupuri regionale, grupuri continentale;

4. Sintează asupra Europei, asupra echilibrului popoarelor europene, grupurilor de rasă și regiunilor europene;

5. Popoarele Bazinului Dunărean și evoluția istorică;

6. Sud-Estul Europei, funcțiunile sale internaționale, organizarea și evoluția raporturilor popoarelor Sud-Estului;
7. Permanențele istorice ale neamului românesc — misiunea europeană în Bazinul Carpaților, la Dunăre și Marea Neagră, unitatea pământului dacic, misiunea răsăriteană, misiunea modernă la Gurile Dunării, misiunea în Sud-Est și Bazinul Dunărean;
8. Sinteză asupra principalelor epoci ale istoriei românilor și asupra învățămintelor lor;
9. Principalele tratate și convenții politice și economice în istoria românilor.
10. Organizarea internațională, constante și marile principii;
11. Justiția internațională — organe jurisdicționale.

Ciclul II

1. Marile principii ale dreptului internațional public și privat;
2. Funcțiunea diplomatică (misiunea agenților, organizarea serviciilor diplomatice, pregătirea profesională a agenților diplomați, economici, consulari și culturali);
3. Protocol, ceremonial internațional și român;
4. Dreptul convențional al României — tratatele și convențiile române în vigoare;
5. Convențiile consulare, de stabilire și alte drepturi private;
6. Condițiunea străinilor în România și a românilor în străinătate;
7. Funcțiunile juridice, procedurale și administrative ale agenților României;
8. Sinteză asupra ordinii de drept public și ordinii de drept privat a României (organizarea constituțională, administrativă și financiară a României — marile principii — instituțiile juridice românești — statul în organizarea internațională);
9. Convențiunile de extradiție și convențiunile judiciare;
10. Libertatea mărilor, regimul maritim, condițiunea vaselor și echipajelor în timp de pace și în timp de război;
11. Legile și cutumele războiului terestru, maritim și aerian;
12. Condițiunea prizonierilor și răniților;
13. Regimul proprietății publice și private în timp de război — dreptul de ocupațiune — convențiile României privitoare la regulile războiului și dispozițiunile legislative privind proprietatea inamică, neutră, nebeligerantă și cobeligerantă;
14. Competența specială a serviciilor diplomatice în raport cu serviciile consulare, cu serviciile economice și serviciile culturale (serviciile diplomatice); activitatea politică; serviciile economice; raporturi economice de la stat la stat; serviciile consulare; raporturi economice private, protecțiunea juridică a naționalului, ocrotirea intereselor private; serviciile culturale de presă și propagandă; informație, legături culturale, schimburi, cooperare spirituală.

Ciclul III

1. Cursuri de sinteză asupra ordinii economice mondiale, materiilor prime și marilor drumuri de comunicație;
2. Cursuri de sinteză asupra ordinii economice mondiale, ordinii economice regionale, ordinii economice românești;
3. Structura economiei românești — ordinea agrară, ordinea industrială; state agrare, state industriale, economie complementară europeană și mondială;
4. Materii prime și schimburile economice ale României;
5. Sinteza asupra evoluției schimburilor și plăților române, statistica import și export;
6. Sinteza asupra tehnicii și tratatelor economice și comerciale (plăți, monedă, schimb, clearing, contracte de comerț, piețe, clauza națiunii celei mai favorizate, clauza preferențială, politica vamală a României);
7. Comunicațiile aeriene, feroviare, fluviale, maritime, marile drumuri comerciale internaționale, cu privire specială la Dunăre și Marea Neagră și sistemul comunicațiilor României;
8. Ordinea economică a Bazinului Dunărean — ordinea economică a Sud-Estului, colaborarea statelor agrare din Sud-Est, organizarea industrială a Sud-Estului;
9. Colocvii asupra negocierilor economice, tehnica negocierilor, tehnica tratatelor de comerț, navigație, schimburi și plăți;
10. Colocvii practice asupra comerțului internațional, schimburilor României, plăților României, negocierilor economice și raporturilor economice ale Regatului cu diferite țări pe articole de import și export, tabloul disponibilităților României, ale țărilor europene și extra-europene, în producția și circulația mondială;
11. Cursuri de sinteză asupra finanțelor internaționale: monedă, schimb, clearing, plăți.
Dubla impunere, evaziunea fiscală, tehnica financiară a taxelor vamale și tarifelor ca echilibru economic și al prețurilor.
Creditul internațional; tehnica împrumuturilor internaționale.
Clauze financiare din tratate de pace și consecințele financiare ale războaielor;
12. Cursuri de sinteză asupra politicii economice;
13. Serviciile economice, organe de legătură între state; politica economică a României; datoriile agentului economic.

Ciclul IV

1. Cursuri asupra funcțiunilor consulare, privilegiu și drepturi consulare;
2. Funcțiuni juridice, procedurale și administrative ale consulilor;

3. Vegherea la executarea convențiilor economice, consulare, de stabilire și juridice, aplicarea convențiilor de extraditație, legile și cutumele consulare;
4. Datoria de protecție a persoanelor și intereselor private; instituții juridice internaționale cu drepturile private românești;
5. Funcțiunile procedurale, notariale și administrative ale agenților consulari; instituții de procedură pentru aprofundarea funcțiilor notariale și procedurale ale consulilor;
6. Obligațiunile consulilor în materie de drept maritim;
7. Obligațiunile consulilor în materie de drept militar, repatriere, control al românilor în străinătate;
8. Drept comparat — instituții juridice permanente;
9. Unificarea dreptului cu privire specială la unificarea dreptului economic;
10. Drept penal internațional — principii generale.

Ciclul V

1. Rase, naționalități, mișcare demografică;
2. Echilibru politic, echilibru social în organizarea internațională — minorități etnice și religioase în România; românii de peste hotare;
3. România, factor european — misiunea de civilizație, organizarea tehnică și culturală a poporului român la Dunăre și în Sud-Est;
4. Funcțiunile europene ale Sud-Estului, organizarea și raporturile poporului român în Bazinul Dunărean, în Balcani și față de marile puteri mondiale;
5. Structura poporului român, instituțiile României, valorificarea lor culturală;
6. Convențiile culturale ale României și organizarea politicii culturale a Regatului;
7. Cursuri de sinteză asupra presei naționale și internaționale — misiunea agentului cultural și de presă; organizarea serviciilor culturale, de presă și propagandă;
8. Publicitatea, legături cu presa străină, organizarea internațională a presei și propagandei românești;
9. Raporturi culturale cu țările înconjurătoare și marile națiuni mondiale;
10. Ordinea națională și ordinea internațională;
11. Cursuri de sinteză asupra instituțiilor politice, economice, sociale și culturale ale României;
12. România și ordinea europeană;
13. România și Europa Centrală;
14. România și Balcanii;
15. România și Occidentul;

16. România și Răsăritul;
17. România și echilibrul european și mondial;
18. Latinitate, germanism, anglo-saxoni, slavi, neo-slavi, Asia.

Ciclul VI

1. Siguranța internațională a României;
2. Tehnica informației — informațiune internațională, colportaj, spionaj, agenții internaționale, informație politică economică, militară;
3. Instituții militare și de apărare națională;
4. Comunicații, granițe naturale, ordine economică de apărare națională.

Ciclul VII

1. Limba română, limba franceză, limba germană, limba engleză, limba italiană, limba spaniolă — colocvii de pregătire, lucrări practice.

Dat în București, la 8 aprilie 1944

ANTONESCU
Mareșal al României
și
Conducătorul Statului

Vicepreședintele Consiliului de Miniștri
și ministrul Afacerilor Străine
Mihai A. Antonescu

Nr.865

(Monitorul Oficial, nr.85 din 10 aprilie 1944, pp.3 400–3 409)

LEGE PRIVITOARE LA ÎNFIINȚAREA ȘI ORGANIZAREA
ȘCOLILOR ROMÂNE ȘI INSTITUTELOR CULTURALE
DIN STRĂINĂTATE, BURSELOR DE STAT ȘI
CONDIȚIEI STUDENȚILOR ROMÂNI ÎN STRĂINĂTATE

ANTONESCU
Mareșal al României
și
Conducătorul Statului

Asupra raportului dlui vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și ministrul Afacerilor Străine, cu nr.22 041 din 20 martie 1944,

În baza dispozițiilor decretelor-legi nr.3 052 din 5 septembrie și nr.3 072 din 7 septembrie 1940

Am decretat și decretăm:

LEGEA nr. 217
privitoare la înființarea și organizarea școlilor române și
institutelor culturale din străinătate, burselor de stat
și condiției studenților români în străinătate

Art.1.– Statul român poate înființa și organiza în străinătate „școli române“ sau „institute culturale“, care vor funcționa potrivit legii de față.

Art.2.– Înființarea școlilor române sau institutelor culturale se hotărăște prin jurnal al Consiliului de Miniștri, la propunerea ministrului Culturii Naționale și al Cultelor și a ministrului Afacerilor Străine.

Art.3.– Scopul școlilor și institutelor este:

- a) Adâncirea și dezvoltarea relațiilor culturale ale României și colaborării internaționale spirituale;
- b) Adâncirea cunoașterii relațiilor istorice, politice și economice ale României cu alte țări;
- c) Cercetarea arhivelor și documentelor privitoare la relațiunile acestor țări cu România;
- d) Formarea specialiștilor și completarea cadrelor de învățământ superior prin pregătirea elementelor excepționale trimise în străinătate la studii de aprofundare și specializare;

e) Sprijinirea elementelor excepționale ale elitei românești, care urmăresc studii de perfecționare în domeniul științelor și artelor;

f) Folosirea marilor centre pedagogice pentru formarea și specializarea elementelor excepționale ale școlii, culturii și artelor române sau pentru perfecționarea și instruirea filologică și aprofundarea cunoașterii limbilor străine;

g) Propagarea cunoașterii poporului român, a istoriei și elementelor civilizației sale peste graniță;

h) Organizarea de manifestări culturale, conferințe, expoziții, publicațiuni, prin care spiritualitatea românească să se poată face cunoscută într-un mediu străin;

i) Dezvoltarea științei și artei românești, prin participarea tinerelor elemente de valoare la viața spirituală din principalele centre ale lumii.

Art.4.– Școlile române și institutele culturale din străinătate sunt persoane juridice.

Art.5. – Școlile române și institutele culturale din străinătate se încadrează din punctul de vedere bugetar, al conducerii tehnice și al organizării lor culturale, în Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor.

Ele se organizează din punct de vedere național și funcționează sub supravegherea șefului de misiune diplomatică din țara respectivă.

Art.6.– Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor și Ministerul Regal al Afacerilor Străine stabilesc în fiecare an programele de activitate, normele de funcționare, precum și modul în care trebuie să asigure participarea și reprezentarea culturii române pe plan internațional sau conlucrarea cu instituțiunile culturale de stat sau particulare.

Art.7.– Școlile române și institutele culturale din străinătate își realizează scopul lor prin:

a) Organizări de internate, săli de studii, ateliere și biblioteci la dispoziția elementelor excepționale care merg în străinătate pentru specializarea lor în domenii științifice, literare sau artistice, fie ca membri ai școlilor și institutelor, fie ca bursieri ai statului, în condițiunile acestei legi;

b) Acordarea de premii, subvenții și orice alte mijloace pentru sprijinirea studiilor de aprofundare sau de specializare ale aceluiași elemente;

c) Îndrumarea și controlarea activității științifice și studiilor de specializare ale membrilor lor și ale bursierilor de stat, precum și ale tuturor studenților români aflați în țara sau centrul unde funcționează școala română sau institutul cultural respectiv;

d) Organizarea de cercetări de monumente istorice, vizite științifice, conlucrări și colaborări cu institutele culturale locale;

e) Organizarea de expoziții cu lucrările membrilor sau editarea de publicațiuni ale lucrărilor întocmite de membrii sau bursierii școlii sau institutului respectiv;

f) Editarea de publicațiuni, lucrări periodice, lucrări monografice sau studii și cercetări de orice natură;

g) Organizarea de cursuri, conferințe și orice lucrări de specializare, cu concursul marilor personalități de cultură din țara respectivă;

h) Organizarea de centre de acțiune și informațiune asupra României, civilizației și culturii sale și stabilirea de legături cu toate instituțiile și așezămintele culturale, publice sau private, din țara respectivă.

Art.8.– Școlile române și institutele culturale pot avea:

a) Membri;

b) Bursieri.

Art.9.– Membrii școlilor române și institutelor culturale din străinătate se aleg dintre cei mai de seamă licențiați sau doctori ai facultăților de filosofie, litere și drept, dintre doctorii în medicină și în științe, precum și dintre diplomații politehnicilor sau ai școlilor superioare de arte frumoase.

Numirea membrilor se face de către Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor cu avizul Institutului Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice.

Cererile pentru trimiterea ca membri ai școlilor române și institutelor culturale din străinătate se adresează Ministerului Culturii Naționale la 1 septembrie sau la 1 aprilie al fiecărui an.

Cererile de numire ca membri ai școlilor române sau institutelor culturale din străinătate trebuie să fie întovărășite de recomandarea motivată a consiliului facultăților sau școlilor superioare respective luată cu majoritate de două treimi.

Cererile întovărășite de recomandări se supun Consiliului de îndrumare al Institutului Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice. Numirea se face în ordinea recomandării.

Numirea se face pe termen de un an, cu dreptul de prelungire pe încă un an, pe baza unui raport motivat al directorului școlii române sau institutului cultural respectiv.

Art.10.– Bursierii școlilor române și institutelor culturale din străinătate sunt aleși dintre licențiații sau doctorii facultăților de filosofie, litere și drept, dintre doctorii facultăților de medicină, diplomații politehnicilor și ai școlilor superioare de arte frumoase.

Numirea lor se face de către Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor pe bază de concurs.

Nu pot fi primiți la concursul de bursă decât cei recomandați de consiliul facultăților sau școlilor superioare respective cu majoritate de două treimi.

Concursul se organizează în fiecare an, publicându-se, cu cel puțin 15 zile înainte de concurs, numărul tuturor burselor pe care le acordă statul pentru studii în străinătate, condițiunile concursului, precum și cele pe care trebuie să le îndeplinească fiecare candidat.

Organizarea concursului este de atributul Institutului Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice pentru specialitățile filosofie, economie, finanțe, științe politice și drept, iar pentru celelalte specialități de atributul Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor.

Numirea ca bursieri ai statului se va face în ordinea clasificării.

Bursierii vor fi trimiși să lucreze pe lângă școala română sau institutul cultural respectiv.

Art.11.– Membrii școlilor române și institutelor culturale din străinătate fac lucrări de specializare în acord cu profesorul de specialitate din țară, care i-a recomandat pentru trimiterea în străinătate și cu sprijinul directorului școlii române sau institutului cultural respectiv.

Bursierii statului lucrează în universitățile, școlile sau atelierile unde li s-a admis recomandarea, sub directă îndrumare și controlul directorului școlii române sau institutului cultural respectiv.

Art.12.– Acolo unde nu funcționează o școală română sau institut cultural, bursierii statului sunt obligați să lucreze sub controlul serviciului sau agentului cultural de pe lângă legația respectivă.

Art.13.– Nici o trimitere pentru studii de specializare și aprofundare nu poate fi făcută, sau burse de pregătire tehnică sau specializare nu pot fi acordate, de nici o instituție de stat, decât prin Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor, în urma concursului organizat, potrivit art.10.

Art.14.– Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor și Ministerul Regal al Afacerilor Străine pot trimite pe lângă școlile române și institutele culturale din străinătate, pe o durată determinată, profesori universitari dispunând de o reputație deosebită sau membri ai corpului didactic ajutător, de o valoare excepțională, care să colaboreze cu directorul școlii sau institutului, atât la organizarea școlii și institutului respectiv, sau la sprijinirea activității membrilor și bursierilor din țara respectivă, cât și la promovarea relațiilor culturale și la organizarea colaborării spirituale dintre România și țara respectivă.

Art.15.– Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor și Ministerul Regal al Afacerilor Străine pot trimite temporar pe lângă școlile române și institutele culturale din străinătate, scriitori de un renume național unanim recunoscut, membri ai Academiei Române, artiști de mare reputație națională, care să colaboreze în aceleași scopuri cu direcțiunea școlii sau institutului și să facă astfel cunoscute afirmările literelor și artelor române.

Trimiterea se face pe baza avizului conform al Institutului Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice.

Art.16.– Directorii școlilor române și institutelor culturale, profesorii și personalitățile care colaborează cu aceștia la conducerea școlii, institutului sau activitatea culturală dintr-o țară străină, precum și serviciile și agenții culturale de pe lângă legațiunile române în străinătate, sunt obligați, în afară de îndatoririle lor, de a realiza scopurile școlilor române și institutelor culturale din străinătate, astfel cum sunt definite la art.3, de a veghea, sub controlul șefului de misiune română din străinătate, la condițiunea și organizarea studenților români din acea țară.

Art.17.– Studenții români de la universitățile străine, indiferent dacă primesc ori nu ajutorul statului, stau sub controlul și supravegherea Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor și al Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Art.18.– Înlesnirile de orice natură pentru studenții români de la școlile de învățământ superior din străinătate se acordă numai de Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor, dându-se precădere specialităților pentru care nu se pot face studii în țară. Acordarea oricăror înlesniri, ajutoare, schimburi sau altele asemenea, se face conform art.10.

Art.19.– Bursele și înlesnirile se acordă în raport cu necesitățile culturale și tehnice ale țării. Rectorii universităților, politehnicilor, precum și directorii școlilor superioare speciale, vor prezenta rapoarte Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor, până la sfârșitul fiecărui an școlar. Ministerul, pe baza acestor rapoarte, va fixa numărul anual de burse și ajutoare, care urmează să revină fiecărei specializări urmate în străinătate de studenții români, precum și repartizarea aproximativă a studenților pe țări și localități. Această repartiție se comunică rectorilor și decanilor, precum și Institutului Regal de Cercetări Internaționale, în vederea procedurii prevăzută de art.10.

În cazurile în care schimbul valutar este reglementat de convențiuni speciale, repartiția se va face prin înțelegere între părțile semnatare ale convenției respective, fără derogare de la procedura și principiile acestei legi.

Înainte de acordarea înlesnirilor, Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor, va lua avizul consiliului instituției de învățământ unde solicitanții și-au făcut studiile.

Art.20.– Controlul studenților români din străinătate se exercită în țările unde România are institute culturale ori școli române, de către șefii misiunilor diplomatice, prin directorii acestora. În țările unde nu se găsesc astfel de instituții ori școli, controlul se exercită prin lectorii români. Asupra studenților din centrele unde nu se găsesc lectori și asupra studenților cu titlu academic superior celui pe care îl are lectorul respectiv, controlul va fi exercitat direct de către șeful misiunii diplomatice și de către atașatul militar.

În țările cu mai multe lectorate, fiecare lector va avea de supravegheat o anumită regiune ce se va fixa de Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor, de acord cu șeful misiunii.

Art.21.– Studenții români în străinătate vor fi organizați în societăți academice. Președintele societății studenților dintr-un centru de învățământ superior va fi desemnat, la începutul fiecărui an școlar, de către șeful misiunii diplomatice, care va putea cere, directorului institutului român ori al școlii române, lista studenților celor mai merituoși.

Numele președintelui va fi comunicat Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor.

Societățile vor întreține legături cu organizațiile studențești din țara respectivă, vor participa la manifestările acestora și vor mijloci eventual schimbul de studenți, cum și participarea la cursurile de vară.

Societățile studenților români vor organiza manifestări culturale, care, pe de o parte, să constituie un mijloc de proprie educație, iar pe de altă parte, să facă cunoscute mediului local, cultura și aspirațiunile naționale românești. La aceste manifestări va asista obligatoriu și un reprezentant al autorităților românești.

Art.22.– Președintele societății studențești va supraveghea de aproape conduita membrilor societății, care pe lângă împlinirea îndatoririlor școlare, sunt obligați să contribuie prin conduita lor la bunul nume al țării, abținându-se de la orice acte care l-ar putea atinge.

Art.23.– Pentru coordonarea activității studențești dintr-o țară străină, studenții vor putea fi convocați la o adunare academică generală anuală.

În țările unde funcționează institute ori școli române, adunarea va fi prezidată de directorul institutului ori al școlii, asistat de un reprezentant al legației. În țările unde nu funcționează institut românesc ori școală română, adunarea va fi prezidată de lectorul desemnat de Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor sau de un delegat al șefului misiunii din țara respectivă.

Art.24.– Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor va procura societăților studențești, pe baza raportului șefului misiunii sau a directorului școlii române, mijloacele necesare pentru excursiuni colective sau schimburi de studenți.

Art.25.– În centrele unde se află studenți numeroși se vor putea organiza pe lângă școlile române, institutele culturale sau serviciile culturale ale legațiunii, colegii, cămine sau case studențești cu săli de lectură, biblioteci și cantine.

Art.26.– Școlile române și institutele culturale din străinătate pot avea filiale în centrele importante din țara respectivă, dacă aceasta interesează viața și mișcarea culturală românească.

Filialele se creează prin jurnal al Consiliului de Miniștri, la propunerea Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor și a Ministerului Afacerilor Străine, cu avizul conform al Institutului Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice.

Art.27.– Școlile române și institutele culturale din străinătate se conduc de un director numit prin decret, după propunerea ministrului Culturii Naționale și al Cultelor,

cu avizul ministrului Afacerilor Străine, dintre profesorii universitari titulari, având cel puțin 15 ani de activitate didactică, care vor fi fost recomandați pentru ocuparea postului de Academia Română.

Directorul este organ de conducere și organizare, de răspundere și control pentru întreaga activitate a școlii române sau institutului cultural respectiv.

În îndeplinirea atribuțiilor sale, directorul poate fi ajutat de un subdirector, numit de Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor, cu avizul Institutului Regal de Cercetări Internaționale și Științe Politice.

Art.28.– Pe lângă conducerea institutului pot fi numiți profesori sau personalități de seamă ale culturii și artelor românești, în condițiunile art.14 și 15, pe timp de maximum 6 luni.

Aceștia, împreună cu directorul, care prezidează ședințele și cu șeful serviciului, secțiunii sau agentului cultural din legațiunea română respectivă, constituie consiliul de conducere al școlii române sau institutului cultural.

Directorul institutului, în colaborare cu consiliul — acolo unde există un asemenea consiliu — întocmește programele anuale de activitate, pe care le supune pentru aviz șefului de misiune diplomatică din țara respectivă și le trimite spre aprobare Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor.

Art.29.– Directorul școlii sau institutului este obligat ca la sfârșitul fiecărui an să întocmească un raport general asupra activității instituției, precum și asupra situației studenților români din țara respectivă, pe care le înaintează Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor și Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Art.30.– Șeful de misiune diplomatică exercită controlul asupra școlii sau institutului cultural din țara misiunii, asupra personalului de conducere, membrilor, ca și bursierilor sau studenților români din țara respectivă.

Art.31.– Personalul școlilor române și institutelor culturale este obligat să sprijine acțiunea națională de organizare a coloniei românești, a asociațiilor române și a asociațiilor studențești, precum și programele întocmite de șeful de misiune, în conformitate cu legea de organizare a Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Art.32.– Directorii școlilor române sau institutelor culturale române din străinătate îndrumază și coordonează activitatea lectorilor de limba română din țara respectivă.

Acolo unde nu se găsesc școli sau institute, activitatea lectorilor este controlată de șeful de misiune respectiv.

Art.33.– Pentru a spori prestigiul școlii românești față de străini, în tot timpul șederii lor în școlile române sau institutele culturale din străinătate, precum și în tot timpul studiilor lor, membrii acestor instituții, bursierii statului, precum și toți studenții români aflați la studii într-o țară străină, sunt îndatorați să dea dovada celui mai

credincios respect al țării și al demnității în străinătate, respectând în același timp îndatoririle lor de membri ai școlii sau institutului, bursieri ai statului sau studenți români în străinătate.

Abaterile de la această îndatorire atrag îndepărtarea din școala română sau institutul cultural respectiv, retragerea bursei sau retragerea pașaportului, la cererea șefului de misiune, pe baza propunerii motivate a directorului școlii române sau institutului cultural respectiv, sau a șefului secțiunii sau agentului cultural de pe lângă legațiune.

Art.34.– Studenții care vor săvârși greșeli, de natură să scadă prestigiul național sau să atingă interesele statului, vor fi sancționați, în afară de penalitățile prevăzute de legile țării, cu suspendarea bursei sau a avantajului de schimb și cu retragerea pașaportului.

Studenții astfel sancționați vor fi excluși pentru totdeauna de la orice acordări de burse sau avantaje.

Art.35.– Abaterile de la disciplina demnității studentești românești, precum și netrecerea examenelor la timp, vor fi sancționate cu mustrarea, cu retragerea bursei, pierderea înlesnirilor de valută sau rechemarea în țară.

Mustrarea se aplică de șeful misiunii diplomatice, iar celelalte sancțiuni de Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor, după cererea șefului de misiuni.

Art.36.– Cheltuielile de personal și material necesare funcționării instituțiilor culturale române din străinătate sunt fixate de Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor, cu avizul Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Ministerul Finanțelor nu poate înscrie în buget alocațiuni și sume constituind bugetul acestor instituțiuni în străinătate, decât cu avizul conform al Ministerului Regal al Afacerilor Străine, pe baza oportunității sau activității și a serviciilor efectiv prestate sau activității efectiv dovedite și comunicate Ministerului Regal al Afacerilor Străine de șeful de misiune respectiv.

Ordonanțarea cheltuielilor prevăzute în buget se face semestrial cu anticipație pe numele directorului respectiv.

Gestiunea anuală va fi justificată cu acte, care se vor înainta ministerului în cel mult trei luni de la închiderea exercițiului bugetar, împreună cu contul de execuție al bugetului de venituri.

Descărcarea gestiunii se dă de Înalta Curte de Conturi.

O dată cu actele justificative și conturile de execuțiune se înaintează și o dare de seamă asupra situației financiare.

Soldul eventual la 31 martie al fiecărui an va fi păstrat în cancelaria instituțiunii, urmând a fi reținut și vărsat la stat de către minister din sumele înscrise în buget pe exercițiul următor.

Art.37.– Bugetul anual al școlii sau institutului va prevedea salariile și cheltuielile de personal, întreținere și material pentru membrii și bursierii școlii sau institutului, precum și orice alte cheltuieli necesare funcționării acestor instituțiuni.

Art.38.– Personalul de conducere și administrativ va avea dreptul, pe lângă salariul și indemnitațiile cuvenite funcționarilor publici, la o indemnitate pentru străinătate, care va fi stabilită prin decizia ministrului Culturii Naționale și al Cultelor și a ministrului Afacerilor Străine.

Directorul poate avea dreptul și la o indemnitate de cheltuieli de reprezentare, stabilită de asemenea de ministrul Culturii Naționale și al Cultelor și ministrul Afacerilor Străine.

Personalul va putea primi remunerațiile astfel stabilite, precum și salariul funcției publice pe care ar deține-o în țară și de la care sunt puși de drept în concediu în timpul funcționării în străinătate.

Art.39.– Directorul școlii române sau institutului cultural este obligat să locuiască în străinătate cel puțin în tot timpul anului școlar, dar nu mai puțin de nouă luni.

Art.40.– Personalul administrativ, funcționând pe lângă școlile române sau institutele culturale din străinătate, este numit în conformitate cu Codul funcționarilor publici.

Numirile se fac de către Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor, cu avizul conform al Ministerului Regal al Afacerilor Străine și numai în limitele locurilor bugetare prevăzute pentru fiecare dintre școlile române sau institutele culturale înscrise în bugetul Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor.

Art.41.– Legea nr.440 din 1941, pentru organizarea școlilor române de la Roma și Paris, rămâne în vigoare, scopurile precumpănitoare ale acestora completându-se cu normele prevăzute în prezenta lege.

Dispozițiunile privitoare la recrutarea membrilor și personalului școlilor, potrivit legii de față, se abrogă.

Art.42.– Institutul român din Germania se va reorganiza în conformitate cu prevederile prezentei legi.

Dispozițiunile contrarii sunt și rămân abrogate.

Art.43.– Institutul român din Albania va fi reorganizat potrivit legii de față.

Dispozițiunile legilor decretate sub nr.2 625 din 1938 și 3 685 din 1940, cum și ale legii nr.304 din 1943, rămân în vigoare în măsura în care nu sunt contrarii legii de față.

Art.44.– Se abrogă legea nr.953 din 1941 și regulamentul nr.18 din 1943.

Art.45.– Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor și Ministerul Regal al Afacerilor Străine vor putea publica statute sau întocmi regulamente interioare pentru funcționarea fiecăreia din instituțiunile culturale din străinătate.

Jurnalele Consiliului de Miniștri, prin care se înființează instituții culturale, pot preciza scopurile și organizarea fiecăruia, în cadrele generale ale prezentei legi.

Dat în București, la 8 aprilie 1944

ANTONESCU
Mareșal al României
și
Conducătorul Statului

Vicepreședintele Consiliului de Miniștri
și ministrul Afacerilor Străine
Mihai A. Antonescu

Nr.866

(**Monitorul Oficial**, nr.85 din 10 aprilie 1944, pp.3 410–3 414)

DECRET-LEGE PENTRU DESFIINȚAREA MINISTERULUI PROPAGANDEI
NAȚIONALE ȘI TRECEREA SERVICIILOR SALE, GRUPATE ÎN DIRECȚIUNEA
PRESEI ȘI A INFORMAȚIILOR, LA MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Legea nr. 462

MIHAI I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului ministrului nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine nr.114 942/944,

Văzând jurnalul Consiliului de Miniștri nr.589/1944,

În baza dispozițiilor înaltului decret regal nr.1 626, publicat în *Monitorul Oficial* nr.202 din 2 septembrie 1944,

Am decretat și decretăm:

**DECRET-LEGE
pentru desființarea Ministerului Propagandei Naționale**

Art.1.– Se desființează Ministerul Propagandei Naționale.²³⁾

Atribuțiunile, ce potrivit legii revin Ministerului Propagandei Naționale, vor fi exercitate de Ministerul Afacerilor Străine.

Serviciile Ministerului Propagandei Naționale trec la Ministerul Afacerilor Străine. Ele vor fi grupate într-o singură direcțiune, denumită „Direcțiunea presei și a informațiilor“, care va cuprinde și actuala Direcțiune culturală, de presă, propagandă și informații din Ministerul Afacerilor Străine. Se exceptează Direcțiunea contabilității, Direcțiunea administrativă, care se vor contopi respectiv cu Direcțiunea contabilității și Direcțiunea personalului din Ministerul Afacerilor Străine.

Art.2.– Bugetul 1944–1945 al Ministerului Propagandei Naționale se desființează. Creditele rămase disponibile la data desființării acestui buget, se vor deschide pe seama Ministerului Afacerilor Străine.

Dat în București, la 20 septembrie 1944

MIHAI

Ministrul Afacerilor Străine
Grigore Niculescu-Buzești

Ministrul Finanțelor
General de divizie Gh. Potopeanu

Nr.1 702

*

Raportul dlui ministru al Afacerilor Străine către M.S. Regele

Sire,

Regimul democratic instaurat la 23 august 1944, având deplina adeziune a națiunii române, nu are nevoie de un instrument de dirijare politică a opiniei publice prin metodele de propagandă ale regimurilor dictatoriale.

Pentru acest motiv, supun Maiestății Voastre, proiectul de lege pentru desființarea Ministerului Propagandei Naționale.

Întrucât unele servicii ale Ministerului Propagandei Naționale pot fi utilizate în cadrul relațiilor internaționale conduse de Ministerul Afacerilor Străine, am prevăzut trecerea tuturor atribuțiilor acelui departament la Ministerul Afacerilor Străine, urmând ca serviciile care nu și-ar avea locul aci sau care ar fi de prisos să fie ulterior trecute în alte departamente, ori desființate.

Legea de față este astfel menită a asigura o funcționare unitară a serviciilor de presă și informații la Ministerul Afacerilor Străine, unde ele se integrează în mod firesc.

Sunt cu cel mai profund respect,
Sire,
al Maiestății Voastre
prea plecat și prea supus servitor,
Ministrul Afacerilor Străine
Grigore Niculescu-Buzești

Nr.114 942

1944, septembrie 18

(**Monitorul Oficial**, nr.218 din 21 septembrie 1944, pp.6 364–6 365)

DECRET-LEGE PRIVITOR LA PURIFICAREA
ADMINISTRAȚIILOR PUBLICE

Legea nr. 486

MIHAI I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al Românie,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului ministrului nostru secretar de stat la departamentul Agriculturii și Domeniilor, *ad-interim* la Ministerul Justiției, cu nr.50 521 din 7 octombrie 1944,

Văzând jurnalul Consiliului de Miniștri nr.635/944;

În baza dispozițiilor înaltului decret regal nr.1 626, publicat în *Monitorul Oficial* nr.202 din 2 septembrie 1944,

Am decretat și decretăm:

DECRET-LEGE
privitor la purificarea administrațiilor publice

Art.I. Funcționarii statului, județelor, comunelor, regiilor publice, administrațiilor comerciale, direcțiilor speciale, institute științifice sau de cercetări, camere profesionale, serviciilor adunărilor legiuitoare și în general ale oricărui serviciu public sau ai instituțiilor a căror buget este supus aprobării autorităților de stat, numiți, încadrați sau angajați sub orice formă după 20 februarie 1938 și până la 23 august 1944, vor putea fi licențiați din serviciu.

Funcționarul licențiat din serviciu are dreptul la o indemnitate reprezentând salariul cu alocațiile și indemnitățile prevăzute de art.25 și 26 din Codul funcționarilor publici și cu sporul de scumpete și anume:

pe o lună, dacă vechimea lui este de cel puțin un an;

pe două luni, dacă vechimea lui este de cel puțin doi ani;

pe trei luni, dacă vechimea lui este de cel puțin trei ani.

Art.II. Vor fi licențiați din serviciu fără nici o indemnitate, indiferent de data la care au fost numiți, încadrați sau angajați, funcționarii care:

a) În executarea serviciului au avut o atitudine abuzivă ori o ținută nedemnă;

b) S-au pus sub orice formă în slujba unor interese străine de acelea ale națiunii române;

c) Au militat sub orice formă în vreo organizațiune politică sau paramilitară: legionară, fascistă sau hitleristă, sau au servit prin orice mijloace scopurile unor organizațiuni dictatoriale,

Sunt exceptați de la aplicațiunea prevederilor art.2, lit.c, acei funcționari care, prin acte concrete și bine dovedite, pot stabili că au părăsit organizațiunile politice

sus-îndicate și s-au încadrat în lupta pentru cucerirea libertăților democratice și pentru înlăturarea fascismului din România încă înaintea datei de 23 august 1944.

Art.III. Toate înaintările sau încadrările făcute după data de 20 februarie 1938 sunt revizuibile. Funcționarii care au făcut obiectul unor asemenea înaintări sau încadrări ilegale, nejustificate sau abuzive, vor fi reîncadrați, fără însă a se putea acorda celor ce se găseau în serviciu la data de 20 februarie 1938 un grad inferior celui ce-l dețineau la acea dată.

De asemenea, potrivit aceluiași norme, vor putea fi reîncadrați funcționarii numiți direct în grade superioare în virtutea unor legi de excepțiune.

Art.IV. În vederea aplicării acestei legi, ministrul sau șeful administrației va institui o comisiune²⁴⁾ compusă din trei membri dintre funcționarii superiori ai ministerului sau instituției respective. În ceea ce privește corpul judecătoresc, acești trei membri vor fi aleși dintre membrii Înaltei Curți de Casație și Justiție. Pentru serviciile exterioare, ministrul sau șeful instituției va putea institui comisii pe regiuni care vor procura Comisiunii centrale toate datele necesare, sub garanția deplinei sincerități.

Comisiunile instituite vor putea face cercetări în lăuntrul departamentului sau instituției prin toate mijloacele ce le stau la dispoziție.

Directorul personalului este îndatorat a semnala în scris comisiunii toate abaterile ce-i sunt cunoscute.

Art.V. Comisiunea va face propuneri ministrului sau șefului administrației, care va aprecia și decide.

Stabilirea și concluziunile de fapt ale comisiunii, aprobate de ministrul sau șeful instituției, nu vor putea fi atacate sau contestate pe nici o cale.

Art.VI. Licențierile și reîncadrările se vor face prin decret regal sau prin decizie ministerială, conform prevederilor legilor organice sau a Codului funcționarilor publici.

Art.VII. Dispozițiunile art.I, literele a și b din art.II și ale art.III ale prezentului decret-lege încetează de a mai fi aplicabile trei luni după publicarea în *Monitorul Oficial*.

Consiliul de Miniștri va putea prelungi aplicarea lor cu încă trei luni.

Dispozițiunile art.II, litera c, sunt aplicabile fără termen.

Art.VIII. Toate dispozițiunile contrarii din legile generale sau speciale sunt și rămân abrogate.

Dat în București, la 7 octombrie 1944

MIHAI

Ministrul Justiției *ad-interim*

D.D. Negel

Nr.1 837

*

Raportul dlui ministru al Agriculturii și Domeniilor,
ad-interim la Departamentul Justiției,
către M.S. Regele

Sire,

Am onoarea a supune aprobării și înaltei semnături a Maiestății Voastre decretul-lege pentru purificarea administrațiilor publice, în textul căruia s-au făcut precizări de natură a clarifica intențiunile legiuitorului.

1944, octombrie 7

Sunt cu cel mai profund respect,
Sire,
al Maiestății Voastre
prea plecat supus servitor,
Ministrul Justiției *ad-interim*
D.D. Negel

Nr.50 521

(**Monitorul Oficial**, nr.233 din 8 octombrie 1944, pp.6 559–6 560)

DECRET-LEGE PENTRU EPURAREA PRESEI

Legea nr. 102

MIHAI I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului ministrului nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine, cu nr.3 593 din 6 februarie 1945,

Văzând și jurnalul Consiliului de Miniștri nr.235 din 1945;

În baza dispozițiilor înaltului decret regal nr.1 626 din 31 august 1944, publicat în *Monitorul Oficial* nr.202 din septembrie 1944,

Am decretat și decretăm:

**DECRET-LEGE
pentru epurarea presei**

Art.I. Vor fi sancționați cu pedepsele prevăzute la art.2, ziariștii, publiciștii și colaboratorii presei, care, înainte de 23 august 1944, prin scrisul sau acțiunea lor în presă, s-au făcut vinovați de una din faptele următoare:

- a) S-au pus în slujba hitlerismului sau a fascismului, servind astfel interese străine de acelea ale națiunii române;
- b) Au fost stipendiați de către puterile Axei pentru propagandă în favoarea politicii lor;
- c) Au pregătit opinia publică pentru intrarea în Axă și au îndemnat la războiul nedrept împotriva Națiunilor Unite;
- d) Au militat pentru idei contrare principiilor democratice, ori, influențați de concepții antidemocratice, au îndemnat la acte de teroare, rebeliuni, schingiuri și omoruri sau au participat la ele.

Art.II. Sancțiunile pentru faptele prevăzute la art.1 sunt următoarele:

1. Admonestarea scrisă.
2. Suspendarea activității de la 6 luni la 5 ani.
3. Interzicerea definitivă.

Suspendarea și interzicerea privesc exercițiul dreptului de a scrie în presă și de a publica orice lucrare cu caracter politic.

Sancțiunile prevăzute de acest articol se aplică deosebit de alte pedepse pe care legile le-ar prevedea.

Art.III. Pedepşa pentru suspendarea activităţii, de la 6 luni la 5 ani, poate fi agravată până la cel mult de două ori termenul prevăzut pentru acei care, în timpul suspendării, vor fi scris în presă sau publicat vreo lucrare politică.

Se va retrace autorizaţia de apariţie, de la 7 zile la 1 an, publicaţiilor care, cu bună ştiinţă, vor tipări materialul redactat de cei suspendaţi sau cărora li s-au interzis definitiv să scrie în presă.

Pentru tipărirea cu bună ştiinţă a lucrărilor cu caracter politic, publicate de un autor care intră în prevederile acestei legi, se vor aplica proprietarilor de edituri sau imprimerii, pedeapsa confiscării lucrării şi amendă de la 50 000 la 1 000 000 lei.

Art.IV. După terminarea lucrărilor Comisiunii prevăzută la art.V, agravarea pedepsei de suspendare, precum şi confiscarea şi amenda vor fi pronunţate de tribunal după procedura dreptului comun, sesizat de organizaţiile profesionale ale ziariştilor.

Art.V. O comisiune²⁵⁾ compusă dintr-un preşedinte şi patru membri, toţi ziarişti profesionişti, numită de Ministerul Afacerilor Străine, va proceda în termen de trei luni, la cercetarea şi întocmirea de liste ale persoanelor care intră în prevederile acestei legi.

Ea va pronunţa admonestarea pentru abaterile uşoare şi, prin încheieri motivate adresate Consiliului de Miniştri, va propune suspendarea sau interzicerea pentru abaterile grave.

Termenul de trei luni va putea fi prelungit prin decizia Ministerului Afacerilor Străine, pe maximum încă trei luni.

Comisiunea va putea desemna un secretar dintre ziariştii profesionişti.

Hotărârile comisiunii se iau cu majoritatea membrilor numiţi în comisiune.

Hotărârea de suspendare sau interzicere va fi dată printr-un jurnal al Consiliului de Miniştri.

Art.VI. Comisiunea se va informa pe orice cale şi nu este obligată să arate mijloacele prin care a ajuns la constatarea sa. Ea va cita prin scrisoare recomandată pe cel cercetat, dacă acesta are domiciliul real şi cunoscut în ţară, iar interesatul se va putea apăra prin toate mijloacele de probă, personal, prin mandatar sau prin memoriu.

Cei cu domiciliul necunoscut vor fi invitaţi prin citaţiune publicată în *Monitorul Oficial*, cu cel puţin 10 zile libere înainte de cercetare.

Art.VII. Toate dispoziţiunile contrare acestui decret-lege sunt şi rămân abrogate.

Dat în Bucureşti, la 9 februarie 1945

MIHAI

Ministrul Afacerilor Străine
Const. Vişoianu

Nr.392

*

Raportul dlui ministru al Afacerilor Străine către M.S. Regele

Sire,

Dintre domeniile în care se impune o epurație face parte și presa care are un rol de îndrumător al opiniei publice.

Epurația este cu atât mai necesară în acest domeniu cu cât este inadmisibil ca persoane care au militat prin presă și lucrări politice împotriva principiilor democratice ori s-au pus în slujba unor interese străine de cele ale națiunii române sau au pregătit războiul alături de Axă împotriva Națiunilor Unite și în favoarea hitlerismului și a fascismului să poată continua a juca un rol de conducere a opiniei publice în actualul regim democratic.

Ministerul Afacerilor Străine care, prin desființarea Ministerului Propagandei, a preluat atribuțiunile de reglementare a presei și a informațiilor și pe de altă parte, prin atribuțiunile sale firești are a veghea asupra menținerii bunelor relațiuni cu Națiunile Unite, socotește necesar să intervină pentru ca eliminarea din presă a acelora care au lucrat împotriva Națiunilor Unite să fie făcută cât mai grabnic.

Ținând seama de propunerile de modificare a legilor de epurare prezentate până în prezent, actualul proiect de decret-lege a introdus o gradație a sancțiunilor, potrivit cu gravitatea faptelor săvârșite.

Decizia de interzicere sau de suspendare a exercițiului dreptului de a scrie în presă urmează a se pronunța prin jurnalul Consiliului de Miniștri, întrucât ministrul unui departament nu poate să decadă dintr-un drept persoane care nu fac parte din administrația dependentă de el.

Autorizat fiind de Consiliul de Miniștri, respectuos supun Maiestății Voastre pentru aprobare și semnare proiectul de decret-lege alăturat.

Sunt cu cel mai profund respect,
Sire,
al Maiestății Voastre
prea plecat și prea supus servitor,
Ministrul Afacerilor Străine
Const. Vișoianu

Nr.3 593

1945, februarie 6

(Monitorul Oficial, nr.34 din 12 februarie 1945, p.978)

DECRET-LEGE PENTRU ABROGAREA LEGII NR. 216 DIN 1944,
PRIVIND ÎNFIINȚAREA ȘI ORGANIZAREA INSTITUTULUI REGAL ROMÂN
DE CERCETĂRI INTERNAȚIONALE ȘI ȘTIINȚE POLITICE

Legea nr. 103

MIHAI I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului ministrului nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine, cu nr.1 293 din 22 ianuarie 1945,

Văzând jurnalul Consiliului de Miniștri nr.236 din 9 februarie 1945;

În baza dispozițiilor înaltului decret regal nr.1 626 din 31 august 1944, publicat în *Monitorul Oficial* nr.202 din 2 septembrie 1944,

Am decretat și decretăm:

DECRET-LEGE

**pentru abrogarea legii nr.216 din 1944, pentru înființarea și organizarea
Institutului Regal Român de Cercetări Internaționale și Științe Politice,
publicată în *Monitorul Oficial* nr.85 din 10 aprilie 1944**

Art. unic.– Legea nr.216 din 1944, pentru înființarea și organizarea Institutului Regal Român de Cercetări Internaționale și Științe Politice, publicată în *Monitorul Oficial* nr.85 din 10 aprilie 1944, este și rămâne abrogată.

Dat în București, la 12 februarie 1945

MIHAI

Ministrul Afacerilor Străine
Const. Vișoianu

Nr.395

*

Raportul dlui ministru al Afacerilor Străine către M.S. Regele

Sire,

Printre creațiunile artificiale ale regimului de dictatură a fost și aceea a unui Institut de Cercetări Internaționale și Științe Politice, întemeiat prin legea nr.216 din 1944. cu o organizare confuză și greoaie și urmărind satisfacerea unor interese personale, acest institut, care urma să aibă o oarecare dependență de Ministerul Afacerilor Străine, nici nu a luat ființă în fapt.

Socotind că dezvoltarea studiilor asupra relațiilor internaționale nu ar putea fi stimulată decât în cadrul firesc al învățământului universitar sau, mai bine, al unei școli libere de științe politice, am întocmit alăturatul proiect de decret-lege pentru abrogarea legii nr.216 din 1944, publicată în *Monitorul Oficial* nr.85 din 10 aprilie 1944, pe care respectuos îl supun Maiestății Voastre spre înaltă aprobare și semnătură.

Sunt cu cel mai profund respect,
Sire,
al Maiestății Voastre
prea plecat și prea supus servitor,
Ministrul Afacerilor Străine
Const. Vișoianu

Nr.1 293

(**Monitorul Oficial**, nr. 35 din 13 februarie 1945, pp.1 001–1 002)

DECRET-LEGE PENTRU ABROGAREA LEGII NR. 217 DIN 1944,
PRIVIND ÎNFIINȚAREA ȘI ORGANIZAREA ȘCOLILOR ROMÂNE ȘI
INSTITUTELOR CULTURALE DIN STRĂINĂTATE, BURSELOR DE STAT
ȘI CONDIȚIEI STUDENȚILOR ROMÂNI ÎN STRĂINĂTATE

Legea nr. 104

MIHAI I

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,
La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului ministrului nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor
Străine cu nr.1 292 din 22 ianuarie 1945,

Văzând jurnalul Consiliului de Miniștri nr.237 din 9 februarie 1945;

În baza dispozițiilor înaltului decret regal 1 626 din 31 august 1944, publicat
în *Monitorul Oficial* nr.202 din 2 septembrie 1944,

Am decretat și decretăm:

DECRET-LEGE

**pentru abrogarea legii nr.217 din 1944,
privitoare la înființarea și organizarea școlilor române și
institutelor culturale din străinătate,
burselor de stat și condiției studenților români în străinătate,
publicată în *Monitorul Oficial* nr.85 din 10 aprilie 1944**

Art. unic.– Legea nr.217 din 1944, privitoare la înființarea și organizarea școlilor
române și institutelor culturale din străinătate, burselor de stat și condiției
studenților români în străinătate, publicată în *Monitorul Oficial* nr.85 din 10 aprilie
1944, este și rămâne abrogată.

Dat în București, la 12 februarie 1945

MIHAI

Ministrul Afacerilor Străine
Const. Vișoianu

Nr.396

*

Raportul dlui ministru al Afacerilor Străine către M.S. Regele

Sire,

În cadrul organizării date Ministerului Afacerilor Străine de fostul regim, organizare care de altminteri în cea mai mare parte a ei nici nu a fost aplicată, legea nr.217 din 1944, privitoare la organizarea și înființarea școlilor române și institutelor culturale în străinătate, burselor de stat și condiției studenților români în străinătate, instituia un regim de selecțiune și control inspirat de principiile dictatoriale.

În aceste condițiuni, am întocmit alăturatul proiect de decret-lege pentru abrogarea legii nr.217 din 1944, publicată în *Monitorul Oficial* nr.85 din 10 aprilie 1944, pe care, autorizat fiind de Consiliul de Miniștri prin jurnalul nr.237 din 9 februarie 1945, respectuos îl supun Maiestății Voastre, spre înaltă aprobare și semnătură.

Sunt cu cel mai profund respect,
Sire,
al Maiestății Voastre
prea plecat și prea supus servitor,
Ministrul Afacerilor Străine
Const. Vișoianu

Nr.1 292

1945, ianuarie 22

(*Monitorul Oficial*, nr.35 din 13 februarie 1945, p.1 002)

DECIZIE MINISTERIALĂ PRIN CARE SE INSTITUIE UN OFICIU DE STUDII
PE LÂNGĂ MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Prin decizia ministerială nr.5 182 din 26 februarie 1945, se instituie, pe data prezentei deciziuni, pe lângă Ministerul Afacerilor Străine, un Oficiu de studii, ale cărui atribuțiuni vor fi: strângerea materialului documentar și pregătirea oricărui studii de caracter științific, în legătură cu problemele românești, precum și cercetarea arhivelor istorice ale ministerului.

(**Monitorul Oficial**, nr.63 din 17 martie 1945, p.2 024)

DECIZIE MINISTERIALĂ PRIVITOARE LA REORGANIZAREA
DIRECȚIUNII AFACERILOR ECONOMICE A
MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE

Noi, ministru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine,
Având în vedere referatul nr.14 007 din 8 iunie 1945 al Direcțiunii afacerilor
economice, privitor la reorganizarea acelei direcțiuni,

Decidem:

Art.1.– Pentru o cât mai bună orânduire a serviciului, lucrările Direcțiunii afacerilor
economice vor fi repartizate în 5 secțiuni având fiecare atribuțiunile fixate mai jos:

a) *Secția economică și financiară internațională*

Urmărirea tuturor problemelor în legătură cu organizarea economică mondială.
Pregătirea lucrărilor, reprezentarea și apărarea intereselor României la toate
conferințele economice, financiare și monetare internaționale. Lucrările economice
în vederea Conferinței de pace, studiul, urmărirea și directiva generală în aplicarea
obligațiunilor țării, din viitoarele tratate.

b) *Secția politică comercială*

Integrarea politicii comerciale în cadrul politicii generale a statului român. Studiul
acordurilor comerciale cu celelalte state, inițiativa negocierilor comerciale bilaterale,
constituirea comisiunilor respective și directiva negocierilor cu străinătatea.

c) *Secția comunicații internaționale*

Coordonarea acțiunii și politicii statului român în domeniul comunicațiilor inter-
naționale, terestre, maritime și fluviale, aeriene, radio-telegrafice și telefonice, tele-
grafo-poștale etc. Repartizarea, împreună cu departamentele tehnice, a intereselor
statului român la conferințele internaționale cu acest caracter și legătura cu organisme
internaționale și instituțiile sau organisme românești interesate.

d) *Secția juridico-economică*

Lucrările în legătură cu proprietatea industrială, capitalurile străine în România,
chestiuni vamale, dubla impunere, impozite asupra persoanelor și bunurilor româ-
nești în străinătate și a persoanelor și bunurilor străine în România.

e) *Secția informații și documentare internaționale*

Studiul și evidența problemelor economice și financiare internaționale. Studiul situațiunii economice a statelor cu care întreținem raporturi comerciale. Redactarea unui buletin de documentare internațională, cu ajutorul legațiunilor și oficiilor noastre din străinătate și a instituțiunilor internaționale, de studii și colaborare economică și difuzarea informațiilor și a documentării necesare, organelor economice de stat și private românești.

Art.2.– Șefii secțiunilor care se vor alege dintre consilierii economici, cât și personalul respectiv vor fi desemnați prin ordin de serviciu de directorul afacerilor economice.

Art.3.– Dnii directori al afacerilor economice și al personalului sunt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Data la 28 iunie 1945

p. ministru,
V. Stoica

Nr.16 756

(**Monitorul Oficial**, nr.153 din 10 iulie 1945, p.5 833)

DECRET-LEGE PENTRU MODIFICAREA ART.58 ȘI 59
DIN LEGEA PENTRU ORGANIZAREA MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE
(LEGEA NR. 215/1944)

Legea nr. 556

MIHAI I

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului dlui vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, ministru al Afacerilor Străine, cancelar al Ordinilor, cu nr.18 438 din 1945,

Văzând și jurnalul Consiliului de Miniștri cu nr.1 044 din 1945,

Am decretat și decretăm:

DECRET-LEGE

**pentru modificarea art.58 și 59 din legea pentru organizarea
Ministerului Afacerilor Străine nr.215 din 1944**

Art.1.– Se modifică, după cum urmează, dispozițiunile art.58 și 59 din legea pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine cu nr.215 din 1944:

Art.58. Comisiunea ordinelor se compune din 5 persoane: 2 Mari Cruci și 2 Mari Ofițeri ai Ordinilor, jumătate militari și jumătate civili, la care se adaugă directorul Cancelariei ordinelor.

Art.59. Cancelaria ordinelor are în administrarea sa distincțiunile onorifice naționale, care, potrivit statutelor lor constitutive, intră în competența Ministerului Afacerilor Străine, precum și cererile de autorizare pentru portul decorațiunilor străine.

Propunerile de decorare cu distincțiunile naționale de mai sus nu pot fi făcute decât prin ministrul Afacerilor Străine, cancelar al Ordinilor.

Art.2.– Toate dispozițiunile contrare acestui decret-lege sunt abrogate.

Art.3.– Vicepreședintele Consiliului de Miniștri, ministru al Afacerilor Străine, cancelar al Ordinilor, este însărcinat cu executarea prezentului decret-lege.

Dat în București, la 13 iulie 1945

MIHAI

Vicepreședinte al Consiliului de Miniștri,
ministru al Afacerilor Străine
cancelar al Ordinilor
Gh. Tătărăscu

Nr.2 172

*

Raportul dlui vicepreședinte al Consiliului de Miniștri
și ministru al Afacerilor Străine, cancelar al Ordinilor,
către M.S. Regele

Sire,

Prin dispozițiunile art.59 din legea pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine din 1944, administrarea tuturor distincțiunilor onorifice naționale, afară de decorațiunile de război și cele ale Casei Maiestății Voastre, a fost trecută la departamentul Afacerilor Străine.

Deoarece la alcătuirea acestui articol nu s-a ținut seamă de menirea reală și adevăratele atribuțiuni ale Cancelariei ordinilor, care este de a administra distincțiunile onorifice cu caracter general, iar nu și cele având caracter de specialitate, cum sunt „Meritul Sanitar“, „Meritul Agricol“, „Meritul Cultural“ etc., trecute prin articolul sus-menționat în administrarea Ministerului Afacerilor Străine, am onoare a ruga respectuos pe Maiestatea voastră să binevoiască a semna, dacă va aproba, proiectul de decret-lege aci alăturat, prin care administrarea distincțiunilor onorifice urmează a trece din nou la departamentele în competența cărora intră potrivit statutelor lor constitutive.

Prin acest proiect de decret-lege se propune de asemenea abrogarea art.58, care prevede o compunere prea largă a Comisiunii ordinilor, care întrece cu mult scopul limitat în vederea căruia a fost instituită și anume de a exercita controlul și selecționarea propunerilor de decorare, pentru acordarea unor distincțiuni onorifice, limitate prin dispozițiunile prezentului decret-lege.

Sunt al Țării
și al Maiestății Voastre,
prea plecat și prea supus servitor,
Vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și
ministru al Afacerilor Străine,
cancelar al Ordinilor,
Gh. Tătărașcu

Nr.18 438/945

(Monitorul Oficial, nr.157 din 14 iulie 1945, p.5 970)

DECRET-LEGE PENTRU ORGANIZAREA
MINISTERULUI AFACERILOR STRĂINE**Legea nr. 134**

MIHAI I

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

*La toți de față și viitori, sănătate.*Asupra raportului vicepreședintelui Consiliului de Miniștri și ministrul nostru
secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine cu nr.7 987 din 7 martie 1946,

Văzând jurnalul Consiliului de Miniștri nr.1 549 din 31 decembrie 1945;

În baza dispozițiilor înaltului decret regal cu nr.1 626 din 31 august 1944, publicat
în *Monitorul Oficial* nr.202 din 2 septembrie 1944,

Am decretat și decretăm:

DECRET-LEGE**pentru organizarea Ministerului Regal al Afacerilor Străine²⁶⁾****TITLUL I**

Organizare și atribuțiuni

CAPITOLUL I

Dispozițiuni generale

Art.1.– Ministrul Afacerilor Străine reprezintă guvernul român în relațiile sale
internaționale și exercită direcțiunea superioară și controlul politicii externe a
guvernului și a raporturilor României cu statele străine și instituțiunile internaționale.

El are în atribuțiunile sale încheierea și interpretarea tratatelor, convențiunilor și
acordurilor de orice natură și poate asocia organelor Ministerului Afacerilor Străine,
reprezentanți sau delegați tehnici ai altor departamente, a căror activitate este legată
de materia sau scopurile unor asemenea negocieri sau obligațiuni internaționale.

Nici o măsură administrativă de ordin intern, atingând drepturile ori interesele
unor state sau supuși străini, nu poate fi luată fără consințământul prealabil al Ministe-
rului Afacerilor Străine.

În calitate de cancelar al Ordinilor, ministrul Afacerilor Străine are administrarea
decorațiunilor naționale intrând în competența sa, potrivit dispozițiunilor cuprinse
în statutele respective.

Art.2.– Serviciile Ministerului Afacerilor Străine se împart în:

- a) Administrația centrală;
- b) Serviciul exterior.

Aceste servicii sunt puse sub autoritatea ministrului.

Art.3.– Toate actele și documentele emanând de la Ministerul Afacerilor Străine sunt semnate sau vizate de către ministru. Ele pot fi de asemenea vizate sau semnate, în numele acestuia și în virtutea unei delegații, de secretarul general sau de șefii diviziunilor.

Art.4.– Actele și documentele Ministerului Afacerilor Străine sunt proprietatea statului și se depun în arhivele administrației centrale, legațiilor sau consulatelor.

Nici un act sau document al Ministerului Afacerilor Străine nu poate fi dat publicității, nici chiar în fragmente, decât cu autorizațiunea specială a ministrului. Abaterile de la această normă vor fi sancționate cu pedepse disciplinare prevăzute la art.71.

CAPITOLUL II Administrația centrală

Art.5.– Ministrul Afacerilor Străine este asistat de unul sau mai mulți secretari generali numiți prin decret regal dintre ambasadori sau miniștri plenipotențari de carieră sau persoane din afara carierei diplomatice, având pregătirea și experiența necesară.

Art.6.– Secretarul general supraveghează și coordonează lucrările diferitelor servicii ale departamentului.

Ministrul poate delega secretarului general oricare dintre atribuțiunile ce nu sunt de competența sa exclusivă.

Parte dintre atribuțiunile secretarului general pot fi delegate prin deciziune ministerială unui alt funcționar superior al departamentului.

Art.7.– Șefii diviziunilor și șefii adjuncți, numiți prin deciziune ministerială dintre funcționarii superiori ai departamentului, conduc și supraveghează serviciile ce le sunt încredințate, fiind răspunzători de lucrările funcționarilor în subordine. Ei supun ministrului și secretarului general chestiunile mai însemnate, tratate în serviciile respective.

Ministrul poate delega șefilor diviziunilor oricare dintre atribuțiunile ce nu sunt de competența sa exclusivă.

Prin derogare de la dispozițiunile de mai sus, directorul și directorii adjuncți ai fondurilor și contabilității sunt numiți potrivit dispozițiunilor legii pentru trecerea directorilor și subdirectorilor de contabilitate la Ministerul Finanțelor, publicată în *Monitorul Oficial* nr.58 din 11 martie 1936.

Art.8.– Administrațiunea centrală a Ministerului Afacerilor Străine cuprinde:

I. Secretariatul general, și

II. Următoarele diviziuni:

1. Diviziunea cifrului și a cabinetului ministrului.
2. Diviziunea protocolului, a cancelariei ordinelor și a tratatelor.
3. Diviziunea afacerilor politice.
4. Diviziunea afacerilor consulare, judiciare și administrative.
5. Diviziunea personalului.
6. Diviziunea arhivelor diplomatice, a registraturii și a expediției.
7. Direcțiunea fondurilor și a contabilității.

La acestea se mai adaugă următoarele organe consultative:

1. Consiliul juridic.
2. Oficiul de studii.

Art.9.– a) Diviziunea cifrului și a cabinetului ministrului are în atribuțiunile ei:

Correspondența ministrului, audiențele la ministru, chestiunile de natură confidențială pe care ministrul și le rezervă sau care nu intră în atribuțiunile celorlalte diviziuni și direcțiuni, asigurarea legăturilor între ministru, secretarul general și diferitele servicii ale departamentului, cifrarea și descifrarea, alcătuirea și paza cifrului;

b) Diviziunea protocolului, a cancelariei ordinelor și a tratatelor are în atribuțiunile ei:

Ceremonialul Ministerului Afacerilor Străine și ordinea de precădere a demnitarilor și funcționarilor statului, stabilite de acord cu președintele Consiliului de Miniștri și Curtea Regală; audiențele solicitate de corpul diplomatic Maiestății Sale Regelui și membrilor Familiei Regale; chestiunile în legătură cu imunitățile diplomatice, întocmirea scrisorilor de acreditare și de rechemare, precum și a patentelor consulare, transmiterea cererilor de agrement pentru miniștrii străini în România și pentru miniștrii români în străinătate, îndeplinirea formalităților în legătură cu numirea consulilor străini în România; eliberarea, potrivit legilor, regulamentelor și instrucțiunilor în vigoare, a pașapoartelor diplomatice pentru funcționarii săi; organizarea vizitelor și primirea misiunilor civile și militare străine.

Ținerea registrelor generale și particulare, precum și a fișelor privitoare la decorațiunile naționale, intrând în competența ministrului Afacerilor Străine, cancelar al Ordinelor, potrivit dispozițiunilor cuprinse în statutele respective; observarea și executarea prevederilor acestor statute; examinarea propunerilor de decorări ale diferitelor departamente; propunerile de decorarea străinilor care sunt de resortul exclusiv al ministrului Afacerilor Străine, cancelar al Ordinelor, precum și rapoartele către Maiestatea Sa Regele și pregătirea decretelor aferente autorizărilor pentru portul de decorațiuni străine; întocmirea anuarului decorațiunilor.

Întocmirea deplinelor puteri, expedițiunea, ratificarea, publicarea, înregistrarea și păstrarea în original a tratatelor, convențiilor, acordurilor și declarațiilor internaționale; păstrarea în original a planurilor, actelor și documentelor privitoare la fruntariile țării; publicarea textelor, tratatelor, convențiilor, acordurilor și declarațiilor internaționale, precum și a suplimentelor anuale la „Condica tratatelor“.

În orice chestiune de ceremonialul în legătură cu prezența unor oaspeți oficiali sau personalități străine, departamentele, autoritățile sau instituțiile de stat, vor cere avizul prealabil al Diviziunii protocolului și a Cancelariei ordinelor din Ministerul Afacerilor Străine; acest aviz va fi obligatoriu;

c) Diviziunea afacerilor politice are în atribuțiunile ei:

Relațiunile politice ale României cu statele străine și cu instituțiile internaționale; negocierea tratatelor, convențiilor și acordurilor internaționale de natură politică, precum și chestiunile în legătură cu aplicarea și interpretarea lor; studiul politicii generale a statelor străine, congresele și actele internaționale cu caracter politic; chestiunile în legătură cu școlile și bisericile române din străinătate și cu cele străine în România; chestiunile privitoare la regimul Dunării și al Mării Negre; chestiunile privitoare la fruntarii; serviciul cartografic; studiul aspectelor politice ale chestiunilor de care Ministerul Afacerilor Străine este sau poate fi chemat a se ocupa.

Pe lângă această diviziune funcționează:

1. Direcțiunea afacerilor economice și
2. Serviciul de presă.

1. Direcțiunea afacerilor economice studiază situațiunea comercială, economică și financiară a țărilor străine, precum și problemele economice care decurg din tratatele de pace și de care se ocupă în special Organizațiunea Națiunilor Unite și conferințele internaționale. Referă asupra tuturor chestiunilor economice și financiare care cad în atribuțiunile Ministerului Afacerilor Străine și este organul de legătură pentru toate aceste chestiuni între Ministerul Afacerilor Străine și celelalte ministere sau instituțiuni interesate.

2. Serviciul de presă adună și sistematizează materialul informativ asupra României și asupra țărilor străine, în colaborare cu Ministerul Informațiilor;

d) Diviziunea afacerilor consulare, judiciare și administrative are în atribuțiunile ei:

Negocierea tratatelor convențiilor și acordurilor consulare și a celor privitoare la starea civilă, precum și chestiunile în legătură cu aplicarea și interpretarea lor; chestiunile de administrație consulară; actele de stare civilă române și străine; actele privitoare la bunurile românilor din străinătate; actele notariale, legalizări și vize de acte diverse, repatrieri; aplicarea legilor militare românilor aflați în străinătate; corespondența și lucrările privitoare la jurisdicțiunea consulară; întocmirea,

interpretarea și aplicarea regulamentului și a tarifului consular; completarea și ținerea la zi a „Manualului consular“.

Negocierea tratatelor, convențiilor și acordurilor judiciare, a celor de extrădare, a celor de protecțiune a proprietății individuale, literare și artistice și a celor de proprietate industrială și mărci de fabrică, precum și chestiunile în legătură cu aplicarea și interpretarea lor; chestiunile de statut personal; notificarea actelor judiciare române și străine, transmiterea comisiunilor rogatorii și intervențiunile pentru executarea hotărârilor tribunalelor arbitrale sau a sentințelor civile și comerciale străine în România și române în străinătate; chestiunile de drept internațional public și privat, în afară de cele rezervate altor diviziuni.

Negocierea, în înțelegere cu celelalte departamente, autorități sau instituțiuni interesate, a oricăror tratate, convențiuni și acorduri internaționale ce nu sunt de competența altor diviziuni.

Negocierea tratatelor, convențiilor și acordurilor de stabilire, a celor sanitare, veterinare și de patologie agricolă, a celor de meteorologie, precum și chestiunile în legătură cu aplicarea și interpretarea lor; chestiunile privitoare la autorizarea de intrare și ședere în țară a străinilor, la aplicarea legilor asupra controlului străinilor, pașapoartelor și migrațiunilor, precum și la expulzări; chestiunile relative la stabilirea, dobândirea și pierderea naționalității, chestiunilor în legătură cu interesele supușilor români în străinătate și ale supușilor străini în România; chestiunile în legătură cu activitatea Crucii Roșii Internaționale, precum și cele privitoare la prizonierii și răniții de război și la neutralitatea spitalelor și ambulanțelor militare.

Serviciul contenciosului are în atribuțiile sale orice lucrări judiciare și de contencios în legătură cu activitatea Ministerului Afacerilor Străine, în afară de acelea rezervate Consiliului juridic.

Serviciul interpreților este însărcinat cu traducerea oricărui document, corespondență oficială sau de altă natură și certificarea acestor traduceri.

e) Diviziunea personalului are în atribuțiunile ei:

Lucrările privitoare la organizarea ministerului și a serviciilor dependente; examenele, numirile, înaintările, transferările, concediile, precum și toate lucrările privitoare la pozițiunea funcționarilor din administrația centrală și din serviciul exterior; fixarea circumscripțiunilor consulare, numirea și înaintarea consulilor onorari; întocmirea și publicarea anuarului ministerului.

Chestiunea privitoare la situațiunea militară a funcționarilor ministerului.

Economatul de aprovizionare.

Serviciul medical.

Serviciul inventarului mobilierului și al materialului ministerului și oficiilor din străinătate, având în atribuțiunile lui: întreținerea acestor localuri, precum și studiul

chestiunilor în legătură cu clădirile, cumpărarea sau înzestrarea lor; procurarea și întreținerea obiectelor de inventar, precum și a instalațiilor și a vehiculelor.

Serviciul tehnic.

f) Diviziunea arhivelor, a registraturii și a expediției are în atribuțiunile ei:

Clasarea, distribuirea și păstrarea corespondenței și a actelor de orice natură, în afară de acelea rezervate Diviziunii protocolului; întocmirea și ținerea la zi a fișelor și a registrelor respective; primirea, colaționarea, păstrarea și eventuală suprimare de dosare și arhive, precum și încheierea proceselor-verbale aferente; întocmirea și asigurarea aplicării regulamentului privitor la organizarea arhivelor în administrația centrală și în serviciul exterior.

Primirea, înregistrarea și expedierea corespondenței; ținerea la zi a registrelor respective.

g) Direcțiunea fondurilor și a contabilității are în atribuțiunile ei:

Întocmirea și executarea bugetului ministerului; ținerea registrelor cerute de legea contabilității publice și încheierea situațiilor și conturilor lunare prevăzute de această lege; contabilitatea veniturilor; tipărirea și distribuirea timbrelor consulare; verificarea și controlarea, în vederea vărsării la tezaurul statului, a taxelor consulare și contabilitatea lor; contabilitatea cheltuielilor de personal și material, precum și a indemnizațiilor și cheltuielilor de orice natură; îndrumarea și controlul operațiilor gestionare ale serviciilor ministerului și ale instituțiilor dependente de acesta; corespondența cu Înalta Curte de Conturi cu privire la contabilitatea ministerului.

Art.10.– a) Consiliul juridic.

Acest consiliu este compus dintr-un președinte și cel mult cinci membri, numiți prin decret regal; ei vor fi aleși dintre jurisconșulții de un prestigiu, de o experiență sau o pregătire de specialitate îndeobște recunoscută. Președintele Consiliului juridic va avea rang de ministru plenipotențiar clasa I, iar membrii de ministru plenipotențiar clasa II; ei vor primi o remunerație egală cu salariul și accesoriile aferente gradului de ministru plenipotențiar cl.I pentru președinte și de ministru plenipotențiar cl.II pentru membri. Un funcționar diplomatic sau consular numit prin decizie ministerială va îndeplini funcțiunea de secretar al consiliului.

În afară de atribuțiunile pe care ministrul i le poate da prin deciziunea ministerială, Consiliul juridic va referi asupra oricărei chestiuni juridice de care Ministerul Afacerilor Străine este sau poate fi chemat a se ocupa; avizele consiliului au caracter consultativ.

În toate chestiunile juridice cu caracter internațional, departamentele, instituțiile sau autoritățile de stat vor cere avizul prealabil al Consiliului juridic. Acest aviz o dată aprobat de ministrul Afacerilor Străine, va fi obligatoriu.

Nici o asociațiune al cărei scop implică legături de ordin internațional, de orice natură, nu va putea obține personalitate juridică decât potrivit avizului prealabil al Consiliului juridic, aprobat de ministrul Afacerilor Străine.

Membrii Consiliului juridic vor putea apăra, pe baza unei delegațiuni speciale, interesele statului în fața organelor internaționale și cei care sunt avocați, în fața instanțelor judecătorești naționale.

Membrii Consiliului juridic care profesează avocatura nu vor putea nici pleda, nici da consultațiuni contra intereselor Ministerului Afacerilor Străine.

b) Oficiul de studii are în atribuțiunile lui:

Strângerea materialului documentar și pregătirea studiilor cu caracter istoric, politic sau diplomatic în legătură cu apărarea drepturilor și intereselor României în străinătate.

Serviciul istoric, geografic și statistic; cercetarea arhivelor istorice ale ministerului.
Serviciul bibliotecii.

CAPITOLUL III Serviciul exterior

Art.11.– Serviciul exterior al Ministerului Afacerilor Străine se compune din:

a) Oficii diplomatice: ambasade și legațiuni;

b) Oficii consulare: consulate de carieră și onorifice.

Ambasadele, legațiunile și consulatele sunt servicii publice exterioare organizate de Ministerul Afacerilor Străine pe teritoriul altor state, în conformitate cu legea de față și cu convențiunile și cutumele dreptului internațional, precum și conform cu principiile de reciprocitate privitoare la prerogativele și imunitățile oficiilor diplomatice și consulare și ale agenților lor (Anexa nr.2).

Art.12.– Oficiile diplomatice și consulare se vor determina anual prin buget. În cursul anului bugetar se vor putea înființa prin lege noi oficii diplomatice sau consulare. Desființarea unor asemenea oficii nu se poate face decât prin lege specială.

Art.13.– Oficiile consulare sunt de două categorii:

1. Consulatele de carieră, ai căror titulari, retribuiți prin buget, sunt aleși dintre funcționarii consulari și diplomați;

2. Consulatele onorifice, ai căror titulari, neretribuiți, sunt recrutați dintre persoanele cu vază române sau străine, din orașul de reședință.

Înființarea și desființarea acestor oficii, ca și numirea și desărcinarea titularilor lor se face prin decret regal. Pe lângă consulatele onorifice pot fi numiți și funcționari de carieră.

În circumscripțiunea consulatelor de carieră nu vor putea funcționa consulate onorifice.

Regulamentul consular determină condițiile de funcționare a oficiilor consulare.

Art.14.– În țările în care se află o legățiune română, consulatele de carieră și consulatele onorifice sunt așezate sub autoritatea șefului misiunii diplomatice. În țările în care nu există legățiuni ci numai consulat de carieră, consulatele onorifice sunt așezate sub autoritatea acestora din urmă.

Art.15.– Întinderea teritorială în care se exercită jurisdicțiunea și competența fiecărui oficiu consular se stabilește prin deciziune ministerială.

Art.16.– Șefii oficiilor diplomatice și oficiilor consulare de carieră au, în afară de atribuțiunile lor politice și economice, îndatorirea de a apăra și a asista pe cetățenii români în chestiunile de interes privat. Ei eliberează și vizează potrivit legilor, regulamentelor și instrucțiunilor în vigoare, pașapoarte, documente de repatriere și orice alte acte. Ei au calitatea de ofițeri ai stării civile și exercită, potrivit legilor țării, funcțiunile de notari și depozitari. Ei îndeplinesc, în limitele uzurilor și convențiunilor în vigoare, toate actele conservatorii în caz de absență sau de deces al unui român în străinătate. Ei autentifică și legalizează, percepând taxele legale, actele și documentele destinate a fi produse în România și exercită, potrivit legilor țării și în limitele uzurilor și aranjamentelor în vigoare, dreptul de jurisdicțiune.

Șefii oficiilor consulare române din porturile străine au dreptul de vizită și de poliție asupra vaselor navigând sub pavilion român și execută, în limitele competenței lor, dispozițiunile codului de comerț privitoare la comerțul maritim și la navigațiune, asupra vaselor proprietate privată navigând sub pavilion român; ei au dreptul și de inspecțiune.

Art.17.– Șefii oficiilor diplomatice sau consulare pot delega în scris personalului diplomatic sau consular de sub ordinele lor unele din atribuțiunile prevăzute la articolul precedent.

Art.18.– Atribuțiunile șefilor de oficii consulare onorifice sunt determinate prin regulamentul consular, precum și prin instrucțiunile primite de la Ministerul Afacerilor Străine sau de la legățiunea respectivă.

Art.19.– În timpul absenței oricât de scurte din țara unde este acreditat a șefului oficiului diplomatic sau în caz de vacanță, oficiul diplomatic va fi condus de un însărcinat cu afaceri, care va fi funcționarul diplomatic cel mai înalt în grad.

Art.20.– Din punct de vedere protocolar, funcționarul diplomatic îndreptățit a fi însărcinat cu afaceri are rang îndată după ministru.

Art.21.– În timpul absenței oricât de scurte din țara respectivă a șefului unui oficiu consular de carieră, sau în caz de vacanță, oficiul va fi condus de un gerant care va fi funcționarul consular cel mai înalt în grad.

În ce privește consulatele onorifice, titularul va desemna el însuși, în caz de absență și sub a sa răspundere, pe gerant, care va lucra în baza unei delegațiuni scrise. Numele

acestui gerant va fi comunicat în prealabil, spre aprobare, șefului oficiului diplomatic de care depinde consulatul.

Art.22.– În afară de cazuri de o deosebită urgență, oficiile diplomatice și consulare nu vor putea comunica direct cu nici un departament, autoritate sau instituțiune din țară, decât prin mijlocirea Ministerului Afacerilor Străine.

Atașatii militari, navali și aeronautici vor comunica direct cu Marele Stat Major în chestiunile de ordin militar.

De asemenea, atașatii comerciali și atașatii de presă vor putea comunica direct cu departamentele lor în chestiunile de specialitate. Atașatii comerciali și atașatii de presă vor fi însă obligați a înainta șefului misiunii copii de pe rapoartele lor.

Art.23.– Nici un departament, autoritate sau instituțiune de stat nu va putea comunica direct cu legațiunile și consulatele române sau străine decât prin mijlocirea Ministerului Afacerilor Străine.

Marele Stat Major va comunica direct cu atașatii militari, navali și aeronautici români sau străini în chestiunile de ordin militar.

De asemenea, Ministerul Industriei și Comerțului, Comisariatul General pentru Comerțul Exterior și Ministerul Informațiilor vor putea comunica direct cu atașatii lor respectivi în chestiunile de specialitate.

Art.24.– Nici o misiune în străinătate, civilă sau militară, cu caracter permanent sau temporar, nu va putea fi încredințată de către nici un departament, autoritate sau instituțiune de stat decât cu înștiințarea prealabilă a Ministerului Afacerilor Străine. Orice asemenea misiuni vor fi controlate de șeful oficiului diplomatic sau consular căruia îi vor fi direct subordonate.

TITLUL II

Personalul

CAPITOLUL IV

Cadre

Art.25.– Funcționarii Ministerului Afacerilor Străine se împart în următoarele categorii:

1. Personalul diplomatic.
2. Personalul consular.
3. Personalul administrativ și de specialitate.

În afară de prevederile legii de față, nici o altă funcțiune nu mai poate fi creată în cadrele Ministerului Afacerilor Străine decât printr-o lege specială.

Art.26.– Personalul diplomatic se încadrează în următoarele grade:

1. Atașat de legațiune.
2. Secretar de legațiune clasa III.
3. Secretar de legațiune clasa II.
4. Secretar de legațiune clasa I.
5. Consilier de legațiune clasa II.
6. Consilier de legațiune clasa I.
7. Ministru plenipotențiar clasa II.
8. Ministru plenipotențiar clasa I.
9. Ambasador.

Art.27.– Personalul consular se încadrează în următoarele grade:

1. Atașat de consulat.
2. Viceconsul.
3. Consul clasa II.
4. Consul clasa I.
5. Consul general clasa II.
6. Consul general clasa I.

Art.28.– Personalul administrativ și de specialitate cuprinde în afară de gradele prevăzute în Codul funcționarilor publici și gradul de asistent stagiar.

În timpul transferării lor pe lângă oficiile diplomatice și consulare, funcționarii administrativi vor purta titlul de cancelar, iar de la gradul de subdirector în sus pe acela de cancelar-șef.

Personalul de specialitate cuprinde și pe delegații supleanți și personalul tehnic din comisiunile internaționale cu caracter permanent, pe arhitecții și inginerii consilieri tehnici, precum și în genere funcționari diurniști care pot fi angajați, prin derogare de la normele generale în vigoare, la propunerea șefului Diviziunii personalului, spre a face față necesităților ce s-ar ivi în serviciu.

Acolo unde necesitățile serviciului exterior o cer, ministerul poate angaja de asemenea, la propunerea oficiilor diplomatice și consulare, un personal diurnist auxiliar, român sau străin (secretare-dactilografe, cancelari-interpreți, oameni de serviciu etc.).

Art.29.– Atașatii militari, navali și aeronautici și adjuncții lor, de pe lângă oficiile diplomatice, vor fi numiți de către Marele Stat Major.

Atașatii comerciali și atașatii de presă de pe lângă oficiile diplomatice și consulare vor fi numiți de către departamentele lor.

Toate aceste numiri se vor face după o prealabilă înțelegere cu Ministerul Afacerilor Străine, iar atașatii vor lucra potrivit directivelor date de șeful oficiului diplomatic sau consular cărora le sunt direct subordonați.

CAPITOLUL V Admisibilitate, recrutare și înaintare

Condițiuni generale

Art.30.– În afară de cazurile anume prevăzute în legea de față, condițiunile generale de admisibilitate în Ministerul Afacerilor Străine sunt cele prevăzute la art.3 din Codul funcționarilor publici.

Art.31.– Funcționarii Ministerului Afacerilor Străine sunt îndatorați să depună la intrarea în funcțiune următorul jurământ:

„Jur credință Regelui, supunere Constituției și legilor poporului român, jur a păstra cu sfințenie secretul lucrărilor și îndatoririlor ce mi se vor încredința în serviciul Ministerului Afacerilor Străine“.

Pentru străini, formula jurământului este următoarea:

„Jur a îndeplini cu sfințenie și conform legilor românești funcțiunile ce-mi sunt încredințate“.

Iar pentru consulii onorifici se va adăuga:

„Și de a contribui cu toate puterile mele la tot ce poate favoriza interesele românești“.

Art.32.– Nimeni nu poate fi admis în serviciul diplomatic sau consular, decât în condițiunile determinate prin articolele următoare:

Recrutarea personalului Ministerului Afacerilor Străine

Art.33.– În gradul de atașat de legațiune și atașat de consulat pot fi numiți numai candidații care întrunesc condițiunile generale de admisibilitate prevăzute prin legea de față, limita de vârstă fiind maximum 30 de ani, care posedă o diplomă de doctor sau licențiat în drept sau în litere din țară sau din străinătate, recunoscută potrivit dispozițiunilor legale în vigoare și care vor fi trecut cu succes un concurs de admitere.

La acest concurs se vor prezenta și asistenții stagiați care posedă o diplomă universitară.

Art.34.– Comisiunea pentru concursul de atașați de legațiune și de atașați de consulat este compusă din:

Ministrul Afacerilor Străine sau secretarul general ca președinte; trei miniștri plenipotențieri din administrația centrală a ministerului, un membru al Consiliului juridic sau un profesor al Facultății de Drept, un delegat al Sindicatului funcționarilor din Ministerul Afacerilor Străine și șeful Diviziunii personalului.

Comisiunea va fi numită prin deciziune ministerială și funcționează după normele cuprinse în legea de față, care vor fi stabilite în amănunt prin regulamentul acestei legi.

Art.35.– Programul materiilor asupra cărora vor fi examinați candidații cuprinde:

1. Organizarea constituțională și administrativă a României și a principalelor state străine.
2. Principii generale de drept internațional public și privat.
3. Elemente de drept civil, comercial și maritim.
4. Elemente de economie politică și de politică comercială, istoria doctrinelor economice.
5. Geografia politică și comercială.
6. Istoria diplomatică de la 1815 până astăzi.
7. Geografia și istoria românilor.
8. Limbile română și franceză, precum și o a treia la alegerea candidatului.

Examenul va consta din:

1. Două probe scrise eliminatorii și anume:
 - a) O lucrare de drept internațional public, în limba română;
 - b) O lucrare de istorie diplomatică, în limba franceză.
2. O probă orală.

Notele se vor da de la 0–10. Media minimă de admitere va fi nota 6.

Candidații reușiți la concurs vor fi înscriși în anuarul Ministerului Afacerilor Străine, în ordinea clasificării lor.

Candidații care nu vor fi fost admiși la două concursuri nu se mai pot prezenta a treia oară.

Art.36.– Atașatii de legațiune, care au un stagiu de doi ani în grad, vor putea fi înaintați secretari de legațiune cl.III, după ce vor fi trecut cu succes un examen de clasare.

Atașatii de consulat, care au un stagiu de doi ani în grad, vor putea fi înaintați viceconsuli, după ce vor fi trecut cu succes examenul de clasare.

Art.37.– Comisiunea, pentru examenul de secretar de legațiune clasa III și de viceconsul, are aceeași compunere cu aceea prevăzută la art.34, adăugându-i-se șeful Diviziunii protocolului și al Cancelariei ordinelor și șeful Diviziunii afacerilor consulare, judiciare și administrative.

Art.38.– Programul materiilor asupra cărora vor fi examinați candidații, cuprinde:

1. Dreptul internațional public și privat.
2. Evoluția politică și teritorială a țărilor române, îndeosebi între 1899 și până astăzi, din punct de vedere internațional.

3. Situațiunea politică și relațiunile internaționale actuale și îndeosebi regimul convențional al României cu statele străine.

4. Elemente ale situațiunii și relațiunilor economice internaționale actuale și îndeosebi ale politicii comerciale române.

5. Dreptul și practica diplomatică și consulară.

6. Stilul și protocolul diplomatic.

7. Noțiuni generale de sociologie.

Examenul va consta din:

1. Două probe scrise eliminatorii și anume:

a) Un raport sau un referat în limba română asupra unei chestiuni de actualitate;

b) O notă diplomatică sau consulară în limba franceză asupra unei teme date.

2. O probă orală.

Notele se vor da de la 0–10. Cunoașterea deplină a unei limbi străine alta decât cele două obligatorii prevăzute în programul concursului de atașat, va mări media candidatului cu o jumătate de punct. Media minimă de admitere va fi nota 6.

Candidații reușiți la examen vor fi înscriși în anuarul Ministerului Afacerilor Străine, respectiv în corpul diplomatic sau consular în ordinea clasificării.

Candidații respinși la două examene ies de drept din cadre.

Înaintări

Personalul diplomatic

Art.39.– Personalul diplomatic va fi înaintat în grad după cum urmează:

a) De la gradul de secretar de legațiune cl.III, la gradul de secretar de legațiune cl.II, după un stagiul de cel puțin 3 ani;

b) De la gradul de secretar de legațiune cl.II, la gradul de secretar de legațiune cl.I, după un stagiul de cel puțin 3 ani;

c) De la gradul de secretar de legațiune cl.I, la gradul de consilier de legațiune cl.II, după un stagiul de cel puțin 3 ani;

d) De la gradul de consilier de legațiune cl.II, la gradul de consilier de legațiune cl.I, după un stagiul de cel puțin 3 ani.

Art.40.– Miniștrii plenipotențieri cl.II vor fi numiți la alegere dintre consilierii de legațiune cl.I.

Art.41.– Miniștrii plenipotențieri cl.II vor putea fi înaintați miniștrii plenipotențieri cl.I, la alegere, după un stagiul de cel puțin trei ani.

Art.42.– Miniștrii plenipotențieri cl.I vor putea fi înaintați ambasadori la alegere, după un stagiul de cel puțin 3 ani.

Ambasadorii sunt numiți de Maiestatea Sa Regele, la propunerea ministrului Afacerilor Străine.

Miniștrii plenipotențiarî pot fi numiți conducători de ambasadă, conferindu-li-se, în afară și față de statul unde sunt acreditați, rangul de ambasador, însă, păstrându-și gradul de miniștri plenipotențiarî, în ierarhia administrației centrale.

Art.43.– Numirea în calitate de ministru plenipotențiar șef al unui oficiu diplomatic, precum și de delegat titular în comisiunile internaționale, cu caracter permanent, poate fi făcută și dintre persoanele în afară de cariera diplomatică, îndeobște cunoscute pentru pregătirea și experiența lor.

Numirea se va face în gradul de ministru plenipotențiar clasa II.

Se exceptează persoanele care au ocupat funcțiunea de ministru secretar de stat, în care caz li se va conferi gradul de ministru plenipotențiar cl.I.

Numirile în calitate de șef ale unui oficiu diplomatic nu se pot face dintre persoanele din afară de cariera diplomatică decât în proporția maximă de 1/2 din numărul oficiilor diplomatice existente.

Titularii misiunilor diplomatice numiți în condițiunile acestui articol nu se bucură de stabilitate. O dată cu încetarea misiunii, ei sunt considerați ca ieșiți din cadre.

Persoanele din afară de cariera diplomatică, ce au funcționat trei ani cu gradul de ambasadori sau de ministru plenipotențiar, pot fi confirmate prin decret regal, în gradele respective.

Personalul consular

Art.44.– Personalul consular va fi înaintat în grad după cum urmează:

a) De la gradul de viceconsul, la gradul de consul cl.II, după un stagiul de cel puțin 3 ani;

b) De la gradul de consul cl.II, la gradul de consul cl.I, după un stagiul de cel puțin 3 ani;

c) De la gradul de consul cl.I, la gradul de consul general cl.II, după un stagiul de cel puțin 3 ani;

d) De la gradul de consul general cl.II, la gradul de consul general cl.I, după un stagiul de cel puțin 3 ani.

Personalul administrativ și de specialitate

Art.45.– Se înființează gradul de asistent stagiar asimilat ca retribuțiune bugetară cu subșeful de birou.

În gradele de asistenți stagieri pot fi numiți candidați care întrunesc condițiile generale de admisibilitate prevăzute în legea de față, limita de vârstă fiind 25 ani; care posedă diploma de bacalaureat sau orice diplomă echivalentă din țară sau din străinătate, recunoscută potrivit dispozițiilor legale în vigoare, și care vor fi trecut cu succes un examen de admitere.

Art.46.– Comisiunea pentru examenul de asistenți stagieri este compusă din:

Șeful Diviziunii personalului ca președinte, un ministru plenipotențiar din administrația centrală, un consul general, delegatul Sindicatului funcționarilor Ministerului Afacerilor Străine și un funcționar superior administrativ.

Comisiunea va fi numită prin deciziune ministerială și funcționează după normele cuprinse în legea de față, care vor fi stabilite în amănunt prin regulamentul acestei legi.

Art.47.– Programul materiilor asupra cărora vor fi examinați candidații cuprinde:

1. Organizarea constituțională și administrativă a României.
2. Elemente de drept civil și comercial.
3. Elemente de economie politică.
4. Geografia politică și comercială.
5. Geografia și istoria românilor.
6. Limba română.

Examenul va consta din:

- a) O probă scrisă.
- b) O probă orală.

Notele se vor da de la 0–10.

Media minimă de admitere va fi nota 6.

Candidații reușiți la concurs vor fi înscriși în anuarul Ministerului Afacerilor Străine, în ordinea clasificării lor.

Art.48.– Asistenții stagieri admiși la examen și încadrați în Ministerul Afacerilor Străine, în baza dispozițiilor legii de față sunt obligați ca în termen de 5 ani de la data încadrării lor în Ministerul Afacerilor Străine să obțină diploma de licențiat în drept sau litere și să-și însușească cunoașterea curentă a limbii franceze.

Tot în decurs de 5 ani de la data încadrării, asistenții stagieri sunt obligați să se prezinte la examenul de atașat de legațiune.

În caz de neprezentare sau nepromovare la două examene consecutive de atașat de legațiune, asistenții stagieri se vor prezenta la examenul de admitere în cadrul personalului administrativ, cu recunoașterea, în caz de reușită, a drepturilor la vechimea câștigată.

În caz de neprezentare sau neadmitere la examenul sus-menționat, ei vor fi scoși din cadre la împlinirea termenului de cinci ani de la numirea lor în gradul de asistent stagiar.

Ministerul Afacerilor Străine, prin deciziune ministerială, va stabili condițiile de serviciu care să permită asistenților stagiați să urmeze sau să-și completeze studiile universitare și cunoștințele necesare prevăzute de concursurile de admisibilitate stabilite prin prezenta lege.

Art.49.– Funcționarii administrativi și de specialitate ai ministerului sunt supuși, în ceea ce privește recrutarea și înaintarea lor, dispozițiilor prevăzute în Codul funcționarilor publici, sub rezerva prevederilor contrarii ale legii de față.

Art.50.– La toate concursurile și examenele prevăzute prin Codul funcționarilor publici pentru personalul administrativ și de specialitate, cunoașterea deplină a limbii franceze este obligatorie.

Art.51.– Se instituie o comisiune consultativă pentru înaintări, prezidată de secretarul general și compusă din trei ambasadori sau miniștrii plenipotențieri, dintre care doi deținând funcțiunea de șefi de diviziune în administrațiunea centrală și un delegat al Sindicatului funcționarilor Ministerului Afacerilor Străine, superior în grad candidaților propuși la înaintare; în afară de aceștia, șeful Diviziunii personalului face parte de drept din comisiune.

Art.52.– Comisiunea consultativă pentru înaintări are în atribuțiunile ei dreptul de a formula recomandări în vederea înaintărilor, cât și judecarea contestațiilor la notele calificative anuale.

Aceste recomandări se vor face în urma consultării șefilor diviziunilor respective, avându-se totodată în vedere și foile calificative pe care toți șefii ierarhici sunt obligați a le înainta, la sfârșitul fiecărui an, șefului Diviziunii personalului.

Foile calificative vor cuprinde aprecierile șefului ierarhic respectiv asupra destoiniciei, punctualității, moralității, conducerii în societate etc., a funcționarului, precum și caracterizarea „merită a înainta la alegere“, „merită a înainta la vechime“ sau „bun în grad“.

Funcționarul are dreptul să ia cunoștință de conținutul foii calificative și de a face eventual contestație, ce se va judeca de către Comisiunea consultativă pentru înaintări.

Propunerile Comisiunii consultative pentru înaintări vor fi formulate cu majoritate, în scris, iar opiniunile separate trebuie să fie făcute în scris și motivate. În caz de paritate, votul președintelui va fi precumpănitor.

Art.53.– Înaintările la gradul de secretar de legațiune clasa II și consul clasa II se fac în proporție de 1 la alegere — 3 la vechime.

Înaintările la gradul de prim-secretar de legațiune și consul clasa I se fac în proporție de 1 la alegere — 1 la vechime.

Înaintările la gradul de consilier de legațiune clasa II și clasa I, consul general clasa II și consul general clasa I se fac în proporție de 3 la alegere — 1 la vechime.

Înaintările la gradul de ministru plenipotențiar clasa II și clasa I și ambasador se fac numai la alegere.

Art.54.— În afară de înaintările funcționarilor administrativi și de specialitate până la gradul de subdirector (sau gradul echivalent) exclusiv, care se fac prin deciziunea ministerială, înaintările funcționarilor Ministerului Afacerilor Străine, se fac prin decret regal, în urma propunerii ministrului, pe baza recomandărilor Comisiunii consultative pentru înaintări.

Art.55.— Înaintările nu se pot face decât în limita posturilor vacante.

CAPITOLUL VI

Pozițiune, drepturi și îndatoriri

Art.56.— Numirile funcționarilor Ministerului Afacerilor Străine se fac cu aceleași forme ca acelea prevăzute pentru înaintări la art.54. Delegațiile și transferările se fac prin deciziune ministerială.

Art.57.— Funcționarii Ministerului Afacerilor Străine au toate îndatoririle și se bucură de toate drepturile și garanțiile de stabilitate prevăzute de Codul funcționarilor publici, sub rezerva prevederilor contrarii ale legii de față.

Un tablou de rotațiune pentru trimiterea în serviciul exterior și rechemarea în administrația centrală va fi întocmit la începutul fiecărui an de Diviziunea personalului și revăzut de Comisiunea consultativă de înaintări. Acest tablou va ține seama de numărul funcționarilor diplomați și consulari, precum și de proporția posturilor diplomatice și consulare. El va servi ministerului pentru mișcările ce ar avea în vedere.

Nimeni nu va putea rămâne în post în străinătate mai mult de cinci ani consecutivi, cu excepția șefilor de misiune, iar în administrația centrală mai puțin de doi ani.

Rechemările în administrația centrală, cu excepția șefilor de misiune și a celor cu caracter disciplinar, se vor face cu un preaviz de două luni pentru funcționarii căsătoriți și o lună pentru ceilalți.

Art.58.— Funcțiunile personalului Ministerului Afacerilor Străine încetează prin:

- a) Demisiune;
- b) Limita de vârstă;
- c) Măsurile disciplinare prevăzute prin legea de față;
- d) Ieșirea din cadre, potrivit prevederilor legii de față.

Art.59.— Toți funcționarii Ministerului Afacerilor Străine sunt puși din oficiu în retragere la vârsta de 60 de ani împliniți sau dacă au 35 ani de serviciu, calculabili la pensie.

Pentru șefii misiunilor diplomatice și consulare, precum și pentru ambasadorii și miniștrii plenipotențitari având misiuni speciale, acest termen se va putea prelungea cu de două ori câte trei ani.

Art.60.– Funcționarii diplomatici și consulari pot fi puși în disponibilitate fără salariu, după a lor cerere.

Pozițiunea de disponibilitate nu poate dura mai mult de doi ani, înainte de expirarea cărora funcționarul va putea fi rechemat din oficiu sau solicita în scris repunerea lui în activitate de serviciu, cu gradul și vechimea ce avea în momentul punerii în disponibilitate. Această cerere întrerupe prescripțiunea ce curge împotriva sa și îi dă dreptul la primul loc vacant în buget. În cazul când nu a formulat o asemenea cerere sau când nu a fost rechemat din oficiu în activitate de serviciu în timp util, funcționarul va fi considerat ca ieșit din cadre la expirarea termenului de mai sus.

Timpul trecut în disponibilitate nu se socotește nici la vechime, nici la valorificarea drepturilor la pensie.

Art.61.– Funcționarii Ministerului Afacerilor Străine nu pot ocupa, sub sancțiunea ieșirii din cadre, nici un alt post sau funcțiune, retribuită de stat sau de orice instituțiune publică sau privată, fără autorizațiunea formală a ministerului. Această autorizare este necesară chiar în cazurile admise de legea cumulului.

Art.62.– Retribuțiunile diferitelor grade și categorii de funcționari ai Ministerului Afacerilor Străine, numiți în străinătate, indemnizațiile de reședință, precum și cheltuielile de reprezentare, se vor fixa prin buget.

Prin derogare de la normele generale în vigoare, ministrul va putea acorda funcționarilor, îndeplinind însărcinări de o deosebită însemnătate sau încredere, prime și indemnizații speciale.

Art.63.– Secretarii de legațiune și viceconsulii vor primi, după trecerea examenului de clasare, o primă de echipare însumând salariul și accesoriile aferente pe șase luni.

Art.64.– Funcționarii transferați în străinătate sau rechemați în administrația centrală — fie în interesul serviciului, fie după terminarea unei misiuni temporare — au dreptul la plata cheltuielilor efective de drum, pentru ei, soție, copii și personalul de serviciu (cel mult două persoane), precum și la plata transportului bagajelor personale, aceea a transportului mobilierului rămânând la aprecierea ministerului.

Cei transferați în străinătate au dreptul la o indemnizație de instalare egală cu 50 la sută din salariul și accesoriile aferente pe o lună ale noului post. Această indemnizație se va spori la 75 la sută pentru cei căsătoriți fără copii și la 100 la sută pentru cei cu copii.

Familia funcționarului decedat în străinătate are dreptul la salariul și accesoriile aferente pe trei luni ale postului, precum și la cheltuielile de înapoiere în țară și de transport ale rămășițelor pământenești.

Art.65.– Pe lângă sporul de străinătate, însărcinații cu afaceri și garanții au dreptul la 1/3 din suma alocată șefului de oficiu cu titlu de cheltuieli de reprezentare, atunci când concediul acestuia trece de 15 zile; în cazul când concediul trece de 60 de zile, sau în caz de vacanță, însărcinații cu afaceri și garanții au dreptul la jumătate din cheltuielile de reprezentare.

Indemnizația cuvenită însărcinatului cu afaceri sau gerantului de consulat curge din ziua plecării titularului sau din ziua declarării vacanței.

Art.66.– Funcționarii din administrația centrală a Ministerului Afacerilor Străine au dreptul la concediile prevăzute de art.32 din Codul funcționarilor publici. În împrejurările excepționale, acordarea concediului rămâne la aprecierea ministerului.

Art.67.– Funcționarii din serviciul exterior au dreptul la un concediu anual de 40 zile în al căror calcul nu se va socoti, în cazul în care concediul este petrecut în țară, timpul necesar pentru călătorie, dus și întors.

Șefii misiunilor diplomatice au dreptul, în aceleași condițiuni, la un concediu anual de 60 zile obținut cu înalta aprobare a Maiestății Sale Regelui.

Funcționarii din posturile transoceanice au dreptul la un concediu anual de 60 de zile. Ei vor putea cumula în decursul a mai multor ani concediul lor până la maximum de 6 luni. Pentru această categorie de funcționari, concediul astfel calculat constituie un drept câștigat.

Art.68.– Permisii mai scurte de 15 zile pot fi acordate funcționarilor de către șefii lor ierarhici. Pentru șefii de misiune aceste permisii vor fi acordate de Ministerul Afacerilor Străine.

Art.69.– Funcționarii din serviciul exterior rechemăți vor primi salariul de străinătate pe încă o lună pentru celibatari și două luni pentru cei cu familie, de la data când li s-a comunicat rechemarea. Cei transferați într-un alt post în străinătate vor primi un preaviz de o lună pentru celibatari și două luni pentru cei cu familie.

Art.70.– Funcționarii Ministerului Afacerilor Străine nu se pot căsători, sub sancțiunea ieșirii din cadre, decât cu autorizațiunea prealabilă dată în scris de Ministerul Afacerilor Străine.

CAPITOLUL VII

Disciplină

Art.71.– Pentru judecarea și pedepsirea abaterilor grave, comise de funcționarii Ministerului Afacerilor Străine, se va institui prin deciziune ministerială pentru fiecare caz în parte o comisiune de disciplină specială, compusă din:

Un ministru plenipotențiar, șef de diviziune în administrațiunea centrală, ca președinte.

Un delegat al Sindicatului funcționarilor Ministerului Afacerilor Străine, superior în grad funcționarilor aduși în fața Comisiunii de disciplină.

Șeful Diviziunii personalului.

Șeful Serviciului contencios.

Un coleg de același grad și categorie cu cel adus în fața Comisiunii de disciplină.

Art.72.– Pedepsele disciplinare sunt:

1. Muștrarea scrisă.

2. Muștrarea cu pierderea salariului până la maximum 50 la sută, pe timp de cel mult trei luni.

3. Punerea în disponibilitate disciplinară pe cel mult trei ani.

4. Ieșirea disciplinară din cadre.

5. Destituirea.

Art.73.– Pedepsele prevăzute la punctele 1 și 2 ale articolului precedent se aplică de ministru sau de secretarul general.

Celelalte pedepse se aplică de șeful departamentului numai în temeiul avizului, conform al Comisiunii de disciplină.

Art.74.– Trimiterea în judecata Comisiunii de disciplină va fi hotărâtă de ministru.

Acuzațiunea în fața Comisiunii de disciplină va fi susținută de șeful Diviziunii personalului sau de înlocuitorul său.

Funcționarul învinuit are dreptul să ia cunoștință de tot dosarul cu 10 zile înainte de data fixată pentru judecată. El se apără singur, verbal sau în scris.

Judecata nu va fi publică, iar deciziunile Comisiunii vor fi motivate, luate cu majoritate și executorii.

Art.75.– Funcționarul pedepsit cu punerea în disponibilitate pe termen limitat va fi reintegrat, la expirarea termenului de disponibilitate, în primul loc vacant în buget, dacă nu s-a făcut vinovat în acest răstimp de o nouă faptă condamnată.

Timpul cât funcționarul se află în disponibilitate nu se socotește la vechime și nici la valorificarea drepturilor la pensie.

Funcționarul ieșit disciplinat din cadre nu va mai putea păstra mai departe gradul ce avea.

Funcționarul destituit nu va putea ocupa vreo funcțiune publică și nici păstra mai departe gradul ce avea.

Art.76.– În cazul când interesul serviciului ar cere-o, funcționarul învinuit poate fi suspendat înainte de a se pronunța Comisiunea de disciplină, cu condițiunea ca în termen de 30 de zile de la suspendare să fie trimis înaintea Comisiunii, care este obligată să-l judece în cel mult alte 30 de zile.

Această suspendare nu atrage după sine pierderea salariului și nici a vechimii.

Art.77.– Suspendarea din serviciu este obligatorie atunci când în contra unui funcționar s-a deschis acțiune publică, pe baza unei ordonanțe definitive pronunțată de un judecător de instrucție pentru crimă sau delict. Când funcționarul este achitat, ministrul va aprecia, după împrejurări, dacă nu este cazul să fie trimis înaintea Comisiunii de disciplină, care va hotărî, dacă funcționarul mai poate rămâne în cadre. În cazul condamnării definitive, suspendarea provizorie se transformă de drept în destituire.

TITLUL III

Dispozițiuni finale și tranzitorii

Art.78.– Funcționarii diplomatici și consulari ieșiți din cadre în virtutea unor legi de excepțiune între data de 20 februarie 1938 și data de 23 august 1944 vor putea cere în scris, în termen de 30 de zile, de la data intrării în vigoare a legii de față, reexaminarea situațiunii lor. Hotărârea ministrului va fi luată, în termen de alte 30 de zile, cu avizul prealabil al unei comisii speciale, instituită prin deciziunea ministerială și având aceeași compoziție ca și comisiunea prevăzută la art.51 din legea de față.

Art.79.– Consulii generali cl.I, cu o vechime de cinci ani în acest grad, care au funcționat în cariera consulară timp de cel puțin 20 de ani, din care 5 ani în străinătate, în calitate de șef de oficiu consular, pot fi înaintați la gradul de ministru plenipotențiar cl.II.

Art.80.– Actualii consulii generali consilieri de minister și consuli generali cl.I vor fi încadrați consuli generali cl.I, cu vechimea de la data înaintării la gradul de consul general cl.I.

Actualii consuli generali cl.II vor fi încadrați în gradul de consul general cl.II, cu vechime de la data înaintării lor la gradul de consul general cl.II.

Actualii consuli cl.I rămân încadrați în gradul de consuli cl.I, cu vechimea de la data înaintării lor la gradul de consul.

Actualii consuli cl.II vor fi încadrați în gradul de consuli cl.II, cu vechimea de la data înaintării lor, la gradul de consuli.

Actualii consuli cl.III rămân încadrați în gradul de viceconsuli, cu vechimea de la data înaintării lor în gradul de consul cl.III, sau viceconsuli.

Art.81.– Funcționarii administrativi în vârstă de cel mult 37 de ani, aflați în serviciul Ministerului Afacerilor Străine, la data intrării în vigoare a legii de față, se vor putea prezenta direct la primul examen de clasare prevăzut la art.36, spre a fi admiși în corpul consular sau diplomatic, în gradul respectiv.

Art.82.– Timp de un an de la promulgarea prezentei legi, pentru completarea posturilor vacante în gradele de consilier delegațiune cl.I, consilier delegațiune cl.II, secretar delegațiune cl.I, cl.II, cl.III, consul general cl.I, consul general cl.II, consul cl.I, consul cl.II și viceconsul, vor putea fi numiți și încadrați cu dispensă de examene și stagii și candidați din afara cadrelor ministerului. Ei vor trebui să fi avut o demnitate de stat sau să fi desfășurat, în țară, sau în străinătate, în ultimii 7 ani, o activitate patriotică recunoscută și certificată de președintele Consiliului de Miniștri și ministrul Afacerilor Străine, sau să fi funcționat un minimum de 5 ani, fie în vreun corp constituit, fie într-o instituțiune de stat, fie într-o instituțiune publică, fie într-o mare întreprindere particulară.

De asemenea, vor fi înaintați într-un grad cu dispensă de stagiul actualii funcționari încadrați în Ministerul Afacerilor Străine, care au desfășurat în țară sau în străinătate, în ultimii 7 ani, o activitate patriotică recunoscută.

Art.83.– Gradul și titlul de consilier de minister sunt și rămân desființate.

Art.84.– După promulgarea legii de față, personalul actual economic, cultural și de presă, se transferă la Ministerul Informațiilor și Ministerul Economiei Naționale, cu excepția personalului care, aparținând Ministerului Afacerilor Străine, a fost numai orânduit cu serviciul la Direcțiunea presei și Direcțiunea economică.

De asemenea, se transferă la Ministerul Economiei Naționale și la Ministerul Informațiilor, personalul administrativ, azi în funcțiune la Direcțiunea economică, la Direcțiunea presei și la Oficiul de studii, care depășește nevoile acestor servicii.

La cererea Ministerului Afacerilor Străine, Ministerul Economiei Naționale și Ministerul Informațiilor vor detașa la Ministerul Afacerilor Străine funcționarii ce vor fi nominal desemnați, necesari bunului mers al Direcțiunii afacerilor economice, al Serviciului presei și al Oficiului de studii.

Actualii funcționari ai Ministerului Afacerilor Străine vor putea beneficia de dispozițiunile art.82.

În termenul și conform prevederilor art.82, în măsura în care reorganizarea serviciilor o va cere, Ministerul Afacerilor Străine va putea, luând și avizul Comisiei consultative de înaintări, proceda la încadrări și înaintări de personal printre actualii funcționari ai ministerului.

Posturile bugetare actuale, ale funcționarilor încadrați conform alineatelor precedente, vor fi adăugate la categoriile respective din bugetul Ministerului Afacerilor Străine.

Art.85.– Tipurile de salarii pentru gradele corpului diplomatic și consular sunt acelea cuprinse în tabela anexă la legea de față. Această tabelă se substituie actualei tabele A 6, din Codul funcționarilor publici, care este și rămâne abrogată (Anexa 1).

Art.86.– Toate legile anterioare de organizare ale Ministerului Afacerilor Străine, Regulamentul aprobat prin înaltul decret regal nr.1 915 din 14 aprilie 1937, și publicat în *Monitorul Oficial* din 15 aprilie 1937, precum și orice dispozițiuni contrare legii de față, cuprinse în orice alte legi sau regulamente anterioare, sunt și rămân abrogate.

Art.87.– Un regulament al legii de față va preciza în amănunt condițiunile ei de aplicare.

Dat în București, la 7 martie 1946

MIHAI

Vicepreședintele Consiliului de Miniștri și
ministru al Afacerilor Străine
Gh. Tătărescu

Ministrul Finanțelor *ad-interim*
Gh. Tătărescu

Nr.726

Anexa nr.I

Anexa la legea pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine

TABEL DE SALARIZARE
Grupa A 6
Membrii corpului diplomatic și consular

<u>GRADUL</u>	<u>Tipul de salarizare</u>	
	<u>Nr.</u>	<u>Lei</u>
Ambasador	3	67.500
Ministru plenipotențiar cl.I	5	61.200
Ministru plenipotențiar cl.II	7	55.600
Consilier de legațiune cl.I	9	50.500
Consilier de legațiune cl.III	1	46.900
Secretar de legațiune cl.I	14	39.400
Secretar de legațiune cl.II	16	33.300
Secretar de legațiune cl.III	19	25.600
Atașat de legațiune	24	16.000

Delegat supleant în comisiunile internaționale cu caracter permanent	9	50.500
Consul general cl.I	9	50.500
Consul general cl.II	11	46.900
Consul cl.I	14	39.400
Consul cl.II	16	35.300
Viceconsul	19	25.600
Atașat de consulat	24	16.000
Asistent stagiar	32	7.800

Anexa nr.II

Anexa la legea pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine

Art.11

Tabloul oficiilor diplomatice și consulare române în străinătate

I. *Ambasade*

1. Ankara.
2. Atena.
3. Belgrad.
4. Moscova.
5. Paris.
6. Varșovia.
7. Vatican.

II. *Legățiuni*

1. Bagdad.
2. Berlin.
3. Berna.
4. Bruxelles.
5. Budapesta.
6. Buenos Aires.
7. Cairo.
8. Copenhaga
9. Haga.
10. Helsinki.
11. Lisabona.
12. Londra.
13. Madrid.
14. Mexico.

15. Oslo.
16. Ottawa.
17. Praga.
18. Nanking.
19. Rio de Janeiro.
20. Roma.
21. Santiago de Chile.
22. Sofia.
23. Stockholm.
24. Teheran.
25. Tirana.
26. Tokio.
27. Viena.
28. Washington.

III. *Consulate*

1. Alger.
2. Alexandria.
3. Amsterdam.
4. Beyrouth.
5. Barcelona.
6. Berlin.
7. Budapesta.
8. Bratislava.
9. Capetown.
10. Cleveland.
11. Debrețin.
12. Geneva.
13. Hamburg.
14. Haifa.
15. Istanbul.
16. Ierusalim.
17. Mersina.
18. Marsilia.
19. Milano.
20. New York.
21. Paris.
22. Pireu.
23. Rusciuk.

24. Salonic.
25. San Francisco.
26. Sidney.
27. Varna.
28. Skoplie.
29. Victoria (Vancouver)
30. Vidin.
31. Viena.

IV. *Comisiuni speciale*

1. Delegațiunea română pentru chestiunile Dunării. (C.I.D. și C.E.D.)

*

Raportul dlui vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și ministru al Afacerilor Străine către M.S. Regele.

Sire,

Reorganizarea Ministerului Afacerilor Străine, care se înfăptuiește astăzi, are la bază legea organică din 18 iulie 1921, căreia i se aduc însă schimbările impuse atât de experiența ultimilor 25 de ani, cât și de prefacerile politice și sociale de azi.

Voi schița pe scurt care sunt aceste schimbări.

Politica noastră externă reclamă unitate de conducere, un personal selecționat cu cea mai mare îngrijire și organe de executare cu atribuțiuni precise.

De aceea, în opera de sistematizare a organismului administrației centrale a ministerului, am precizat mai bine atribuțiunile tuturor direcțiilor existente, reînființând Consiliul juridic, ale cărui funcțiuni s-au dovedit a fi de cel mai mare folos.

În serviciul exterior, am prevăzut posibilitatea de a ridica reprezentanțele noastre în străinătate la rangul de ambasade, pentru a răspunde cerințelor actuale ale politicii noastre externe.

Dacă statutul corpului nostru diplomatic nu a avut nevoie de alte prefaceri, statutare, corpul nostru consular, recrutat și încadrat în trecut după norme schimbătoare, a primit modificări mai adânci, restabilindu-se cu acest prilej pentru cariera diplomatică vechile grade tradiționale și echivalându-le cu următoarele grade consulare:

Atașat de legațiune = atașat de consulat.

Secretar de legațiune cl.III = viceconsul.

Secretar de legațiune cl.II = consul cl.II.

Secretar de legațiune cl.I = consul cl.I.

Consilier de legațiune = consul general cl.II.

Consilier de legațiune cl.I = consul general cl.I

Comisiunea consultativă pentru înaintări și Comisiunea disciplinară vor avea în compunerea lor câte un delegat al sindicatului funcționarilor acestui departament.

Pentru a răspunde unei cerințe politice deseori verificate și spre a se înlesni folosința în slujba țării a unor elemente deosebit de bine pregătite, dar străine de cariera diplomatică, am prevăzut posibilitatea de a se încredința conducerea oficiilor noastre diplomatice unor personalități din afara cadrelor ministerului.

Normele privitoare la programele concursurilor și examenelor au fost modificate pentru a li se da un conținut cât mai apropiat de cunoștințe de specialitate cerute diferiților candidați.

În ce privește angajarea personalului auxiliar și de specialitate, s-au stabilit norme deosebite, atât pentru administrația centrală, cât și pentru serviciul exterior.

Dispozițiunile finale și tranzitorii, adăugate la legea de față, sunt destinate să îndrepte acele derogări de la rânduiala normală a ministerului, pe care le-au prilejuit legiferările din ultimii ani. În felul acesta, funcționarii de specialitate se vor vedea încadrați în noile lor grade respectându-se drepturile câștigate.

Până ce noile norme de organizare își vor da roadele s-a dat puțința de a se numi sau încadra direct, în anumite grade și cu anumite îngrădiri, persoane bine cunoscute pentru pregătirea și experiența lor în materie.

S-a dat, pe de altă parte, puțința personalului temporar, care și-a câștigat merite deosebite, să fie încadrat în serviciile ministerului.

În sfârșit, pentru a face să dispară o veche inechitate, s-au ridicat — prin analogie cu celelalte corpuri constituite și în special cu magistratura și armata — tipurile de salarizare ale funcționarilor diplomați și consulari la un nivel corespunzător rosturilor și prestigiului lor în stat.

Având în vedere considerațiunile de mai sus și autorizat fiind de Consiliul de Miniștri, prin jurnalul nr.223 din 5 martie 1946, supun respectuos înaltei aprobări și semnături a Maiestății Voastre, alăturatul proiect de decret lege pentru organizarea Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Sunt cu cel mai profund respect,
Sire,
al Maiestății Voastre,
prea plecat și prea supus servitor,
Vicepreședintele Consiliului de Miniștri și
ministru al Afacerilor Străine
Gh. Tătărescu

Nr.7 987

1946, martie 7

(Monitorul Oficial, nr.57 din 8 martie 1946, pp.2 074–2 083)

DECIZIE A COMISIUNII MINISTERIALE PENTRU REDRESAREA ECONOMICĂ
ȘI STABILIZAREA MONETARĂ PRIN CARE MINISTERUL AFACERILOR
STRĂINE TREBUIA SĂ REDUCĂ NUMĂRUL PERSONALULUI BUGETAR LA
NIVELUL PREVĂZUT ÎN BUGETUL PE EXERCITIUL 1938/1939

Comisiunea ministerială pentru redresarea economică și stabilizarea monetară,
Având în vedere dispozițiile legii nr.248 din 1947, publicată în *Monitorul Oficial*
nr.159 din 15 iulie 1947;

Având în vedere reducerile făcute la capitolul cheltuielilor de personal de ministere
și instituțiuni autonome cu bugete anexă la bugetul statului, în baza dispozițiilor
art.55 din legea nr.139 din 1947, pentru evaluarea și perceperea veniturilor și pentru
fixarea cheltuielilor statului pe exercițiul 1947/948 și a jurnalelor Consiliului de
Miniștri nr.548 și 638 din 1947;

Având în vedere că, cu toate reducerile de cheltuieli făcute în baza dispozițiilor
sus-menționate, Comisiunea constată necesitatea luării și a altor măsuri specifice
fiecărei instituțiuni, în vederea realizării programului de redresare economică,

Decidem:

Art.1.– Ministerele și instituțiunile autonome, cu bugete anexe la bugetul statului
menționate mai jos, sunt obligate ca, până la 1 septembrie 1947, să reducă cheltuielile
de personal pe exercițiul 1947/948, după cum urmează:

A. *Ministere:*

.....
b) Ministerul Afacerilor Străine va reduce numărul personalului bugetar din
administrația centrală, la numărul prevăzut în bugetul pe exercițiul 1938/939;²⁷⁾
.....

Art.2.– Departamentele care au servicii în străinătate sunt obligate să reducă totalul
cheltuielilor de personal până la limita plafonului ce va fi fixat de Comisiunea
ministerială pentru redresarea economică și stabilizarea monetară, cu excepția
cheltuielilor aferente personalului didactic, bisericesc și militar din străinătate care
se suprimă în întregime.
.....

Art.5.– Cu începere de la 1 septembrie 1947, Ministerul Finanțelor nu va mai
ordonanța sumele necesare pentru plata salariilor decât pentru numărul de funcționari
rămăși în funcțiune după aplicarea reducerilor prevăzute în prezenta deciziune.

Directorii sau șefii serviciilor de contabilitate ai instituțiilor prevăzute în această deciziune, precum și consilierii controlori sunt personal responsabili de aplicarea în totul a dispozițiilor prezentei deciziuni cu privire la realizarea economiilor bugetare.

Efectuarea plăților contrar prevederilor acestei deciziuni, pe lângă alte sancțiuni penale și disciplinare, angajează răspunderea civilă a celui care vizează sau propune, solidar cu a primitorului.

.....

Data la 12 august 1947

Președintele Comisiunii ministeriale pentru redresarea economică
și stabilizarea monetară, ministrul Industriei și Comerțului

Gh. Gheorghiu-Dej

Ministrul Agriculturii și Domeniilor
prof. Traian Săvulescu

Ministrul Finanțelor
Al. Alexandrini

Ministrul Minelor și Petrolului
prof. Tudor Ionescu

Subsecretar de stat la departamentul Industriei și Comerțului
Ion Gh. Maurer

Nr.18

(**Monitorul Oficial**, nr.184 din 13 august 1947, pp.7 223–7 224)

ADNOTĂRI

1. Legea a fost publicată în *Organizarea instituțională a Ministerului Afacerilor Externe. Acte și documente*, vol. I (1859–1919), București, 2004, pp.712–714.
2. Este surprinzător faptul că proiectul de lege pentru modificarea unor articole din legea de organizare a Ministerului Afacerilor Străine fusese înaintat dezbaterii Senatului, cu aproape un an în urmă, în ședința din 30 iunie 1920.
3. Textul proiectului de lege este identic cu acela al legii adoptate (vezi doc. nr.7 din actualul volum).
4. Expunerea de motive este aceeași cu cea prezentată în ședința Senatului din 4 iulie 1921 (vezi doc. nr.5 din actualul volum).
5. În legătură cu acest articol, menționăm că, în 1930, s-a votat în Senat, în ședința din 19 decembrie 1930, iar la Adunarea Deputaților, în ședința din 22 decembrie 1930, o lege specială, care a fost promulgată la 21 ianuarie 1931.
6. Corect: 23 decembrie 1919, în *l.c.* mai sus, pp.715–717.
7. Conform decretului nr.1 716 din 9 iunie 1933, publicat în *Monitorul Oficial* nr.141 din 23 iunie 1933, Diviziunii juridice i se schimbă numele în Consiliul juridic.
8. Legea care stabilea statutul-cadru de organizare a fiecărui departament în parte a introdus o nouă titulatură — „Ministerul de Externe“, formulă oficializată prin

regulamentul pentru aplicarea dispozițiilor legii de la 14 noiembrie 1929. La vechea și consacrată denumire se revine la 25 februarie 1931 (vezi doc. nr.30 din actualul volum).

9. Sunt cele prezentate în ședința Senatului din 19 decembrie 1930.

10. În referatul președintelui Consiliului de Miniștri nr.8 655 din 21 februarie 1931 se arăta:

Domnilor miniștri,

„Ministerul Afacerilor Străine“ s-a numit astfel de la înființare, iar de la proclamarea Regatului i s-a întregit titlul în „Ministerul Regal al Afacerilor Străine“.

În legea pentru organizarea ministerelor din 29 iulie 1929 s-a dat acestui departament din eroare titulatura de „Ministerul de Externe“; întrucât la art.9, la titlul 2, §3 se spune: „Ministerul de Externe“; apoi la art.41, al.1: „Ministerul de Externe are...“; al.4: „Ministerul de Externe ține...“; la art.42: „Ministerul de Externe are...“ — cu toate acestea, în aceeași lege la art.46, al.2 se spune: „În atribuțiunile acestui serviciu e dat ceremonialul «Ministerului Afacerilor Străine»...“; iar în art.48 se revine la aceeași eroare: „...consilier juridic al Ministerului de Externe“.

Schimbarea deci a titlaturii a provenit din eroare, cum se dovedește prin contradicțiunea semnalată din textul însuși al legii.

Pentru a se înlătura acea eroare de manuscris, potrivit art.205 din sus-zisa lege, am onoarea a supune domniilor voastre — spre semnare — aici-alăturatul proiect de jurnal, prin care zisul departament își reia prin rectificarea textului acelei legi vechea titulatură de: „Ministerul Regal al Afacerilor Străine“, în franțuzește; „Ministère Royal des Affaires Etrangères de Roumanie“.

Președintele Consiliului de Miniștri
Ministru al Afacerilor Străine

(A.M.A.E., Problema 82, vol.6, p.525)

11. Prin decretul nr.3 103, din 14 decembrie 1936, își înceta activitatea, pe ziua de 1 februarie 1937, Consiliul superior diplomatic, înființat prin decretul din 2 ianuarie 1928.

Noul organism, Consiliul consultativ diplomatic, își elaborează, la 28 aprilie 1937, un regulament intern de funcționare. Acesta prevedea:

1) Consiliul consultativ diplomatic se întrunește regulat o dată pe săptămână, în fiecare miercuri.

2) Consiliul consultativ diplomatic va fi valabil întrunit dacă sunt cel puțin 3 membri prezenți.

3) În lipsa președintelui, întrunirile vor fi prezidate de acel membru al Consiliului care are cea mai mare vechime în gradul de ministru plenipotențiar.

4) Consiliul consultativ diplomatic se va întruni și în timpul vacanțelor de vară (lunile iulie–august), președintele Consiliului diplomatic îngrijind din vreme să se alcătuiască un tablou de rotațiune între membrii care doresc să lipsească din Capitală în timpul verii.

5) Consiliul consultativ diplomatic își va da avizul asupra oricărei chestiuni care-i va fi supusă pe baza unei rezoluțiuni a ministrului Afacerilor Străine, a subsecretarului de stat sau a secretarului general.

6) Avizele vor fi semnate de toți membrii prezenți la întrunirea în care s-a examinat chestiunea supusă Consiliului.

7) În caz de împărțire egală a voturilor, votul președintelui va fi preponderent.

(A.M.A.E., Problema 82, vol.6, p.525)

În structura organizatorică adoptată la 14 decembrie 1936, Consiliul consultativ diplomatic funcționează până în ianuarie 1938, când, din cauza suprimării diurnelor membrilor ce-l compuneau, acesta nu se mai întrunește; dar de la 1 aprilie 1938, Consiliul consultativ diplomatic își reia activitatea (*loc.cit.*, p.536). Legea de organizare a Ministerului Afacerilor Străine din 16 iulie 1938 menține Consiliul consultativ diplomatic, dar în forma redusă: un președinte și trei membri.

12. Acest regulament a fost precedat de reglementări privind plata apunamentelor personalului legațiilor, consulatelor și delegațiilor în comisiile de reparații de la Paris, a tribunalelor arbitrale mixte, în Comisia Internațională a Dunării prin: decret nr.298 din 30 ianuarie 1924; decret nr.81 din 14 ianuarie 1925; decret nr.194 din 15 ianuarie 1926; decret nr.118 din 26 ianuarie 1927; decret nr.3 656 din 20 decembrie 1927.

*

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului ministrului nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine sub nr.1 102/924;

Având în vedere jurnalul Consiliului nostru de Miniștri nr.91 din 22 ianuarie 1924;

Având în vedere art.3 al bugetului de cheltuieli al Ministerului Afacerilor Străine pe exercițiul anului 1924,

Am decretat și decretăm:

Art.I. Plata apunțamentelor personalului legațiunilor și consulatelor și al delegațiunii României în comisiunile Dunării la Bratislava se va face, cu începere de la 1 ianuarie 1924, precum urmează:

1) În țările unde cursul leului are o valoare de schimb mai mică decât moneda acelor țări se va plăti în moneda țărilor respective la paritate, însă:

a) Apunțamentele personalului legațiunii din Atena vor fi majorate cu 100 la sută;

b) Apunțamentele personalului legațiunii din Belgrad vor fi majorate de 4 ori;

c) Apunțamentele personalului legațiunii din Praga vor fi majorate de 3 ori;

d) Apunțamentele personalului delegațiunii în comisiunile Dunării vor fi majorate 100 la sută, cât timp reședința acesteia va fi la Bratislava;

e) Apunțamentele personalului legațiunii din Sofia vor fi majorate de 5 ori;

f) Apunțamentele personalului legațiunii și consulatului general din Constantinopol vor fi majorate de 2 ori și jumătate;

g) Apunțamentele personalului consulatelor din Rusciuk și Varna vor fi majorate cu 100 la sută;

h) Apunțamentele personalului consulatului din Salonic vor fi majorate cu 50 la sută.

2) În țările unde leul face primă plata apunțamentelor personalului legațiunilor și consulatelor se va face în lei după buget, însă:

a) Apunțamentele personalului legațiunii din Berlin vor fi majorate de 5 ori pentru ministru și de 8 ori pentru personal;

b) Apunțamentele personalului legațiunii din Budapesta și Varșovia vor fi majorate de 8 ori;

c) Apunțamentele personalului legațiunii din Viena vor fi majorate de 9 ori.

3) Plata cheltuielilor de cancelarie se va face în lei din creditul prevăzut în buget după repartiția ce se va face de Ministerul Afacerilor Străine, însă în țările unde leul are o valoare de schimb mai mică decât a monetei țării se va face plata în moneda țărilor respective la paritate.

4) Ministrul Afacerilor Străine este autorizat a micșora aceste majorațiuni când va crede de cuviință, în raport cu urcarea eventuală a cursului leului.

Art.II. Decretele noastre regale nr.2 701 din 3 iunie și nr.2 309 din 19 iunie 1923 se abrogă.

Art.III. Ministrul nostru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 30 ianuarie 1924

FERDINAND

Ministrul Afacerilor Străine
I.G. Duca

Nr.298

(**Monitorul Oficial**, nr.26 din 5 februarie 1924, p.1 036)

*

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului miniștrilor noștri secretari de stat la departamentele Afacerilor Străine și *ad-interim* la Finanțe cu nr.405 din 1925;

Având în vedere jurnalul Consiliului nostru de Miniștri sub nr.13, încheiat în ședința sa din 13 ianuarie 1925;

Având în vedere art.3 al bugetului Ministerului Afacerilor Străine pe exercițiul anului 1925,

Am decretat și decretăm:

Art.I. Plata apunțamentelor personalului legațiunilor, consulatelor și delegațiunii în comisiunile Dunării la Bratislava se va face, cu începere de la 1 ianuarie 1925, precum urmează:

1) În țările unde cursul leului are o valoare de schimb mai mică decât moneda acelor țări, se va plăti în moneda țărilor respective la paritate, însă:

a) Apunțamentele personalului legațiunilor din Atena și Constantinopol și consulatul general din Constantinopol vor fi majorate de 3 ori;

b) Apunțamentele personalului legațiunii din Belgrad vor fi majorate de 4 ori;

c) Apunțamentele personalului legațiunii din Praga vor fi majorate pentru ministru și celorlalți funcționari de 3 ori și pentru oamenii de serviciu de 2 ori;

d) Apunțamentele personalului delegațiunii în comisiunile Dunării vor fi majorate cu 150 la sută, cât timp reședința acesteia va fi la Bratislava;

e) Apunțamentele personalului legațiunii din Sofia și ale consulatelor din Rusciuk, Varna și Vidin vor fi majorate de 5 ori, iar ale oamenilor de serviciu de la legația

din Sofia de 5 ori, de la consulatul din Rusciuk de 4 ori și de la consulatele din Varna și Vidin de 3 ori;

f) Apuntamentele personalului consulatelor din Ianina și Salonic vor fi majorate de 2 ori.

2) În țările unde leul face primă se va plăti în lei, după buget însă.

Apuntamentele personalului diplomatic de la legațiunile din Berlin, Budapesta, Tirana, Varșovia și Viena vor fi majorate de 12 ori; acele ale personalului consular și administrativ al aceluiași officii vor fi majorate de 10 ori; ale oamenilor de serviciu de la legațiunile din Berlin, Budapesta, Tirana și Varșovia vor fi majorate de 8 ori și ale oamenilor de serviciu de la legația din Viena vor fi majorate de 9 ori.

3) Plata cheltuielilor de cancelarie se va face în lei din creditul prevăzut în bugetul pe exercițiul anului 1925, după repartitia ce se va stabili de ministrul Afacerilor Străine, însă în țările unde leul are o valoare de schimb mai mică decât moneda acelor țări, plata se va face în moneda țărilor respective la paritate.

4) Ministrul Afacerilor Străine este autorizat a micșora aceste majorațiuni, când va crede de cuviință în raport cu trebuințele.

Art.II. Decretele noastre regale cu nr.298 din 30 ianuarie 1924 și nr.1 096 din 22 martie 1924 sunt abrogate.

Art.III. Miniștrii noștri secretari de stat la departamentele Afacerilor Străine și Finanțelor sunt însărcinați cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 14 ianuarie 1925

FERDINAND

Ministrul Afacerilor Străine
I.G. Duca

Ministrul Finanțelor *ad-interim*
I.G. Duca

Nr.81

(**Monitorul Oficial**, nr.10 din 15 ianuarie 1925, p.347)

*

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului ministrului nostru secretar de stat la departamentele Afacerilor Străine și al Finanțelor sub nr.2 249;

Având în vedere jurnalul Consiliului nostru de Miniștri nr.34, din 12 ianuarie 1926;
Având în vedere art.45, alin.C din bugetul Ministerului de Finanțe pe anul 1926,
Am decretat și decretăm:

Art.I. Plata apunamentelor personalului legațiunilor, consulatelor și delegațiunii în comisiunile de reparațiuni din Paris, a tribunalelor arbitrale și a Dunării la Bratislava, se va face, cu începere de la 1 ianuarie 1926, precum urmează:

1) În țările unde cursul leului are o valoare de schimb mai mică decât moneda acelor țări, se va plăti în moneda țărilor respective la paritate, însă: pentru a ține seamă de schimburile valutare, în fiecare țară se va da suplimentele următoare la apunamentele de bază:

a) Personalului legațiunilor din Atena și Belgrad, suplimentul va fi de 3 ori;

b) Personalului legațiunii și a consulatului general din Constantinopol, suplimentul va fi de 2 ori;

c) Personalului din Praga, suplimentul pentru ministru și ceilalți funcționari de 2 ori, iar pentru oameni de serviciu o dată;

d) Personalului delegațiunii în comisiunile Dunării la Bratislava, suplimentul va fi de 2 ori, cât timp reședința acesteia va fi la Bratislava;

e) Personalului delegațiunii din Sofia, suplimentul va fi de 5 ori și al consulatelor din Rusciuk, Varna și Vidin va fi de 4 ori, iar al oamenilor de serviciu de la consulatul din Rusciuk, de 3 ori și de la consulatele din Varna și Vidin de 2 ori;

f) Personalului legațiunii din Paris, suplimentul va fi de 50 la sută;

g) Personalului legațiunilor din Roma și de la Vatican , suplimentul va fi de 75 la sută;

h) Personalului consulatelor din Ianina și Salonic, suplimentul va fi o dată;

i) Personalului legațiunii din Londra, suplimentul va fi plătit sub paritate, și anume:

Pentru consilieri de legațiune L.st. 150 lunar;

Pentru secretarii de legațiune clasa II L.st. 110 lunar;

Pentru secretarii de legațiune clasa III

și pentru consuli generali clasa II L.st.100 lunar;

Pentru interpret L.st.50 lunar;

Pentru om de serviciu clasa I L.st.22 lunar;

Pentru om de serviciu clasa III L.st. 20 lunar.

j) Apunamentele personalului legațiunii din Stockholm vor fi de asemenea plătite sub paritate, și anume:

Pentru secretari de legațiune clasa I cor.sued. 2 500 lunar.

Pentru secretari de legațiune clasa II cor.sued. 2 000 lunar.

Pentru interpret de legațiune cor.sued. 800 lunar.

Pentru om de serviciu cl.III cor.sued. 524,40 lunar.

k) Personalului delegațiunii în Comisiunea de reparațiuni de la Paris și ale tribunalelor arbitrale mixte româno-german și româno-ungar la Paris i se va plăti un supliment de 50 la sută.

2. În țările unde leul face primă se va plăti lei după buget:

a) Personalului diplomatic al legațiunilor din Berlin, Budapesta, Varșovia și Viena un supliment de 14 ori, personalului consular și administrativ de 11 ori și oamenilor de serviciu de 9 ori;

b) Personalului diplomatic al legațiunii din Tirana un supliment de 11 ori și personalului consular și administrativ de 9 ori.

Art.II. Plata cheltuielilor de cancelarie se va face în lei, din creditul prevăzut în bugetul pe exercițiul 1926, după repartitia ce se va stabili de Ministerul Afacerilor Străine, însă în țările unde leul are o valoare de schimb mai mică decât moneda acelor țări, plata se va face în moneda țărilor respective la paritate.

Art.III. Plata diferențelor de curs și a majorărilor fixate prin decretul de față se va face de Ministerul de Finanțe din bugetul său pe anul 1926 de la art.45, alin.C.

Art.IV. Ministerul Afacerilor Străine este autorizat a micșora aceste majorațiuni când va crede de cuviință, în raport cu trebuințele.

Art.V. Decretul nostru regal cu nr.81 din 14 ianuarie 1925 este abrogat.

Art.VI. Miniștrii noștri secretari de stat la departamentul Afacerilor Străine și cel al Finanțelor sunt însărcinați cu executarea acestui decret.

Dat în Scroviște, la 15 ianuarie 1926

FERDINAND

Ministrul Afacerilor Străine
I.G. Duca

Ministrul Finanțelor
Vintilă I. Brătianu

Nr.194

(**Monitorul Oficial**, nr.16 din 21 ianuarie 1926, p.738)

*

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului miniștrilor noștri secretari de stat la departamentele Afacerilor Străine și al Finanțelor sub nr.2 538;

Având în vedere jurnalul Consiliului nostru de Miniștri nr.8 din 15 ianuarie 1927;

Având în vedere art.1 din legea bugetară pe exercițiul 1927,

Am decretat și decretăm:

Art.I. Plata apunamentelor personalului legațiunilor, consulatelor și delegațiunilor în Comisiunea Internațională a Dunării la Bratislava eventual la Viena și în Comisiunea de reparațiuni de la Paris, precum și a tribunalelor arbitrale mixte pe anul 1927 se va face precum urmează:

a) Sumele nete de plată pe lună convenite fiecărei funcțiuni, conform bugetului pe anul 1927, vor fi socotite în paritate lei aur;

b) Asupra sumelor nete de plată se va aplica următoarele coeficiente:

A. Același mod de plată a apunamentelor ca pe exercițiul 1926 pentru:

1. Personalul diplomatic, consular, administrativ și diurnist bugetar al legațiunilor din: Belgrad (afară de oamenii de serviciu), Londra, Praga și Washington (afară de atașatul de presă) și

2. Personalului diurnist bugetar al delegațiunii în Comisia Internațională a Dunării la Bratislava, eventual la Viena;

B. Pentru personalul celorlalte oficii diplomatice și consulare, afară de cel specificat la punctul A, se aprobă să se plătească următoarele cote socotite la paritatea lei aur asupra sumei nete primitoare conform bugetului pe exercițiul 1927.

I. Personalului bugetar

85 la sută personalului diplomatic al legațiunii din Haga.

80 la sută personalului diplomatic și consular al legațiunii din Berna.

60 la sută miniștrilor plenipotențieri (șefi de misiune) la Paris și Stockholm.

55 la sută miniștrilor plenipotențieri de la Berlin și Viena și delegatului în Comisiunea Internațională a Dunării la Bratislava, eventual la Viena.

50 la sută ministrului plenipotențiar la Budapesta.

Personalului diplomatic al legațiunii din Stockholm.

Dactilografei de la legația din Paris.

45 la sută miniștrilor plenipotențieri la: Constantinopol, Roma, Varșovia și Vatican.

Personalului diplomatic al legațiunilor din: Berlin, Budapesta, Varșovia și Viena.

Personalului diplomatic al delegațiunii în Comisiunea Internațională a Dunării la Bratislava, eventual la Viena.

Personalului administrativ al legațiunii din Berlin.

40 la sută miniștrilor plenipotențieri la: Atena și Tirana.

Personalului diplomatic al legațiunilor din Constantinopol, Paris, Roma, Vatican și al Comisiunii de reparațiuni de la Paris.

Personalului diplomatic și consular al tribunalului arbitral româno-turc din Constantinopol.

Personalului consular al legațiunilor din Budapesta și Tirana și al consulatului general din Constantinopol.

Personalului administrativ al legațiunilor din: Constantinopol, Budapesta și Roma și al consulatului general din Constantinopol.

Personalului de serviciu al legațiunii din Roma.

35 la sută ministrului plenipotențiar la Sofia.

Personalului consular al legațiunilor din Paris, Varșovia și Viena.

Personalului administrativ al legațiunilor din Paris, Varșovia și Viena.

30 la sută personalului diplomatic și administrativ de la legația din Atena.

Personalului consular de la Ianina și Salonic.

25 la sută ministrului plenipotențiar la Bruxelles.

Personalului diplomatic de la legația din Sofia.

Personalului consular de la legația din Sofia și de la consulatele din Rusciuk, Varna și Vidin.

Personalului administrativ de la legația din Sofia.

23 la sută personalului de serviciu al legațiunii din Sofia.

20 la sută personalului diplomatic de la legația din Bruxelles.

Personalului consular de la legația din Bruxelles.

Personalului administrativ de la consulatele din: Rusciuk, Salonic și Vidin.

II. Personalului diurnist bugetar

100 la sută atașatului de presă de la legația din Washington, personalului de serviciu al legațiunii din Berna și personalului diurnist bugetar de la legațiunile din Haga și Stockholm și de la viceconsulatul din Cairo.

80 la sută delegatului în Comisia de reparațiuni de la Paris.

60 la sută personalului serviciului de presă de la legația din Berna, consilierului special de presă de la legația din Paris și delegatului la tribunalele arbitrale mixte de la Paris.

50 la sută dactilografei de la serviciul de presă al legațiunii din Paris și personalului delegațiunii în Comisiunea de reparațiuni, de la tribunalele arbitrale mixte de la Paris (afară de cel de serviciu).

45 la sută pentru atașați de presă de la legațiunile din Berlin și Varșovia.

40 la sută secretarului diurnist bugetar de la legația din Budapesta, interpretului de la legațiunea din Tirana.

Atașatilor de presă de la legațiunile din Paris și Roma.

Personalului diurnist bugetar al legațiunii de la Vatican.

Personalului de serviciu al Comisiunii de reparațiuni de la Paris și al tribunalelor arbitrale mixte de la Paris.

35 la sută personalului de serviciu al legațiunilor din: Constantinopol și Tirana și al consulatului general din Constantinopol.

30 la sută dactilografei de la serviciul de presă al legațiunii din Berlin.

Personalului de serviciu al legațiunilor din: Atena, Berlin, Budapesta, Roma, Varșovia și Viena.

Personalului de serviciu și de presă de la legațiunile din Paris și Viena (afară de cel specificat la alte articole).

25 la sută personalului de serviciu al legațiunii din Belgrad.

23 la sută personalului diurnist bugetar al legațiunii din Sofia.

20 la sută personalului de serviciu al legațiunii din Bruxelles, personalului de serviciu al consulatului din Ianina, Rusciuk, Salonic, Varna și Vidin.

c) Sumele rezultate din aplicarea coeficientului vor constitui sumele de plată (primitoare) convenite fiecărui funcționar pe lună.

d) Sumele de primit, conform alin.c, vor fi plătite în moneda țărilor respective pentru cele cu valuta aur sau în contravaloarea lor în dolari pentru toate celelalte țări.

Art.II. Plata cheltuielilor de cancelarie se va face în lei din creditul prevăzut în bugetul pe exercițiul 1927, după repartitia ce se va stabili de Ministerul Afacerilor Străine, însă în țările unde leul are o valoare mai mică decât moneda acelor țări, plata se va face în moneda țărilor respective la paritate.

Art.III. Plata diferențelor de curs se va face de Ministerul Finanțelor de la art.50, alin.b din bugetul său pe exercițiul 1927.

Art.IV. Ministrul Afacerilor Străine, de acord cu ministrul de Finanțe, este autorizat a micșora și spori aceste cote în cursul anului când împrejurările locale vor justifica aceste modificări.

De asemenea, prin decret regal se vor fixa cotele pentru noile legațiuni, consulatate sau alte servicii ce ar lua ființă.

Art.V. Dispozițiunile decretului nostru regal cu nr.194 din 15 ianuarie 1926, contrarii prezentului decret, sunt abrogate.

Art.VI. Miniștrii noștri secretari de stat la departamentelor Afacerilor Străine și al Finanțelor sunt însărcinați cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 22 ianuarie 1927

FERDINAND

Ministrul Afacerilor Externe
Ion M. Mitilineu

Ministrul Finanțelor
I. Lapedatu

Nr.118

(**Monitorul Oficial**, nr.18 din 26 ianuarie 1927, pp.634–635)

*

MIHAI I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului miniștrilor noștri secretari de stat la departamentele Afacerilor Străine și al Finanțelor cu nr.73 875/927;

Având în vedere jurnalul Consiliului nostru de Miniștri nr.2 899 din 20 decembrie 1927;

Având în vedere art.1 din legea bugetară pe exercițiul 1928,

Am decretat și decretăm:

Art.I. Plata apunamentelor personalului legațiunilor, consulatelor, delegațiunilor în Comisiunea Internațională a Dunării la Viena și în Comisiunea de reparațiuni de la Paris, precum și a tribunalelor arbitrale mixte pe anul 1928 se va face precum urmează:

a) Sumele netto de plată pe lună, convenite fiecărei funcțiuni, conform bugetului pe anul 1928, vor fi socotite în paritate lei aur;

b) Asupra sumelor netto de plată se vor aplica coeficienții prevăzuți în tabelul anexă;

c) Sumele rezultate din aplicarea acestor coeficienți vor constitui sumele primitoare convenite fiecărui funcționar pe lună;

d) Sumele de primit conform alin.c se vor plăti astfel:

Pentru personalul legațiunii din Berlin în Rmk., pentru personalul legațiunilor din Berna și Geneva în frs.elv., pentru personalul legațiunii din Haga în fl.ol., pentru personalul legațiunii din Londra în lire st., pentru personalul legațiunilor din Roma și la Vatican în lire it., pentru personalul legațiunii din Stockholm în cor.sued., iar pentru personalul celorlalte oficii diplomatice și consulare în dolari;

e) În calculul acestor sume se vor neglija fracțiunile de 50% și cele sub 50% și se vor completa la unitate cele mai mari de 50%.

Art.II. Plata cheltuielilor de material se va face în lei, din creditele prevăzute în bugetul Ministerului Afacerilor Străine pe exercițiul 1928, după repartitia ce se va stabili de acest minister, însă în țările unde leul are o valoare mai mică decât moneda acelor țări, plata se va face în moneda țărilor respective, la paritate.

Art.III. Plata diferențelor de curs se va face de Ministerul Finanțelor de la art.56, alin.a, din bugetul său pe exercițiul 1928.

Art.IV. Ministrul Afacerilor Străine, de acord cu ministrul de Finanțe, este autorizat a micșora sau spori coeficienții de mai sus în cursul anului, când împrejurările locale vor justifica astfel de modificări.

Art.V. Dispozițiunile decretului nostru regal cu nr.118 din 22 ianuarie 1927, contrarii prezentului decret, sunt și rămân abrogate.

Art.VI. Miniștrii noștri secretari de stat la departamentele Afacerilor Străine și al Finanțelor sunt însărcinați cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 20 decembrie 1927

În numele maiestății sale Regelui MIHAI I:
NICOLAE, principe al României
MIRON, patriarhul României
GHEORGHE BUZDUGAN

Ministrul Afacerilor Străine
N. Titulescu

Ministrul Finanțelor
Vintilă I.C. Brătianu

Nr.3 656

Tablou–anexă
cuprinzând coeficienții ce urmează a se aplica la sumele netto bugetare reprezentând apunțamentele personalului oficiilor noastre diplomatice și consulare din străinătate,
pe anul 1928, pentru calcularea sumelor de plată

I. Personalului bugetar

100% personalului legațiunii din Washington și Rio de Janeiro, ministrului plenipotențiar și consilierului de legație la Londra.

90% ministrului plenipotențiar la Berlin, ministrului plenipotențiar și personalului consular la Tokio.

86% secretarului de legație la legațiunea din Londra.

85% personalului diplomatic al legațiunii din Haga.

83% ministrului plenipotențiar la Geneva.

80% ministrului plenipotențiar la Stockholm, personalului diplomatic și consular al legațiunii din Berna, consulului general la legațiunea din Londra și însărcinatului cu afaceri la secțiunea diplomatică din Lisabona.

77% ministrului plenipotențiar la Haga.

75% personalului diplomatic al legațiunii din Madrid.

74% personalului diplomatic și consular la legațiunea din Stockholm.
70% miniștrilor plenipotențieri la Berna și Varșovia.
65% miniștrilor plenipotențieri la Paris, Budapesta și Viena.
62% ministrului plenipotențiar la Constantinopol.
60% ministrului plenipotențiar la Comisiunea Internațională a Dunării la Viena, ministrului plenipotențiar, personalului diplomatic și consular la legațiunea din Helsingfors, ministrului plenipotențiar și personalului diplomatic la legațiunea din Riga, personalului diplomatic și administrativ la legațiunea din Berlin.
57% ministrului plenipotențiar la Madrid.
56% ministrului plenipotențiar la Praga și consulului general la Lwow.
55% ministrului plenipotențiar și personalului consular la legațiunea din Cairo.
53% ministrului plenipotențiar la Tirana.
50% ministrului plenipotențiar la Belgrad, personalului diplomatic al legațiunii din Budapesta, dactilografei la legațiunea din Paris, ministrului plenipotențiar și consilierului de legație la Roma, personalului diplomatic la legațiunile din: Tirana, Varșovia și Viena, personalului diplomatic delegat în Comisiunea Internațională a Dunării la Viena și consulului general la Constantinopol.
46% personalului diplomatic, consular și administrativ și dactilografei la legațiunea din Praga.
45% personalului diplomatic, consular și administrativ la legațiunea din Belgrad; personalului consular, administrativ și dactilografei la legațiunea din Budapesta; personalului diplomatic și administrativ la legațiunea din Constantinopol; personalului diplomatic și dactilografei la legațiunea din Roma; personalului administrativ la legațiunea din Varșovia și personalului diplomatic la Vatican.
43% ministrului plenipotențiar la Sofia.
40% miniștrilor plenipotențieri la Atena, Bruxelles și Vatican; personalului diplomatic la legațiunea din Paris, personalului de serviciu la legațiunea din Roma, dactilografei la legațiunea din Varșovia, personalului consular, administrativ și dactilografei la legațiunea din Viena; personalului consular și administrativ la consulatul general din Constantinopol, personalului diplomatic delegat în Comisiunea de reparații și tribunalele arbitrale mixte din Paris, consulului delegat la tribunalul arbitral mixt româno-turc și secretarului de legație la Angora.
35% personalului diplomatic și administrativ la legațiunea din Atena, personalului diplomatic și consular la legațiunea din Bruxelles, personalului consular și administrativ la legațiunea din Paris și personalului de serviciu categoria I la consulatul general din Constantinopol.
30% personalului diplomatic, consular și administrativ la legațiunea din Sofia; consulilor generali la Ianina și Salonic, personalului de serviciu la legațiunea din

Constantinopol, personalului de serviciu categoria II la consulatul general din Constantinopol.

25% consulilor generali la: Rusciuk, Varna și Vidin; personalului de serviciu la legațiunea din Sofia.

23% personalului de serviciu la legațiunea din Praga.

20% personalului administrativ la consulatele din: Rusciuk, Salonic și Vidin.

II. Personalului diurnist bugetar

100% consilierului tehnic, dactilografelor și interpretului la legațiunea din Londra; personalului de serviciu la legațiunea din Berna, dactilografei la legațiunea din Stockholm, întregului personal al: legațiunii din Washington, consulatului general din New York și consulatului din Chicago, secretarilor de cancelarie la consulatele din Cleveland și Philadelphia, delegatului în Comisiunea de reparațiuni din Paris, copistului la tribunalele arbitrale mixte din Paris, interpretului, dactilografei și personalului de serviciu la legațiunile din Helsingfors și Riga; întregului personal al legațiunii din Rio de Janeiro, dactilografei și personalului de serviciu la legațiunea din Cairo și interpretului la legațiunea din Angora.

86% dactilografelor la consulatele din Cleveland și Philadelphia.

80% personalului de serviciu categoria I la legațiunea din Londra, cavasului la legațiunea din Angora și dactilografei la consulatul general din Lwow.

76% personalului de serviciu categoria II la legațiunea din Londra.

75% secretarului de cancelarie la legațiunea din Berna, interpretului și personalului de serviciu la legațiunea din Stockholm, membrului delegat în tribunalele arbitrale mixte din Paris.

72% agentului guvernului în tribunalele arbitrale mixte din Paris.

70% atașatului de presă la legațiunea din Stockholm și dactilografei categoria I la tribunalele arbitrale mixte din Paris.

62% atașatului de presă la legațiunea din Praga.

60% atașatului de presă și dactilografei la legațiunea din Berna, consilierului special pentru presă la legațiunea din Paris, dactilografei la legațiunea din Geneva și personalului de serviciu la legațiunile din Angora și Tokio.

55% atașatului de presă la legațiunea din Berlin, dactilografei la legațiunea din Madrid, personalului de serviciu la legațiunea din Geneva și dactilografei la secțiunea diplomatică din Lisabona.

53% dactilografei la legațiunea din Haga.

50% viceconsulului onorar și dactilografei categoria I la legațiunea din Paris, atașatilor de presă la legațiunile din Roma și Varșovia, secretarului de cancelarie, dactilografei și arhivarului la Comisiunea de reparațiuni din Paris; secretarului de cancelarie și dactilografei categoria II la tribunalele arbitrale mixte din Paris.

48% atașatului de presă la legațiunea din Belgrad.

45% secretarilor de cancelarie la legațiunile din Budapesta și Paris; personalului de serviciu la legațiunea din Haga și dactilografei la legațiunea din Viena.

42% interpretului la legațiunea din Tirana.

40% atașatului de presă și dactilografei categoria II la legațiunea din Paris; interpretului la legațiunea din Tokio, dactilografelor și ușierului la legațiunea din Praga, personalului de serviciu la legațiunea din Tirana, dactilografei și personalului de serviciu al legațiunii la Vatican, personalului de serviciu la Comisiunea de reparațiuni din Paris, tribunalele arbitrale mixte din Paris și consulatul general din Lwow.

35% dactilografei la legațiunea din Belgrad, dactilografelor și personalului de serviciu categoria I la legațiunea din Berlin, personalului de serviciu la legațiunile din Budapesta și Constantinopol, delegaților pentru cercetarea arhivelor statului austriac și personalului de serviciu categoria I la legațiunea din Viena.

30% personalului de serviciu la legațiunea din Atena, portarului și personalului de serviciu categoria II la legațiunea din Berlin, personalului de serviciu la legațiunea din Madrid, dactilografei categoria II, portarului și personalului de serviciu la legațiunea din Paris, personalului de serviciu la legațiunile din: Praga și Roma, intendentului la legațiunea din Constantinopol, personalului de serviciu la legațiunea din Varșovia, atașatului de presă la legațiunea din Viena și personalului de serviciu la secțiunea diplomatică din Lisabona.

25% personalului de serviciu la legațiunile din Belgrad și Bruxelles și atașatului de presă la legațiunea din Sofia.

20% dactilografei la legațiunea din Bruxelles, personalului de serviciu la consulatele din: Ianina, Rusciuk, Salonic, Varna și Vidin.

15% personalului de serviciu categoria II la legațiunea din Viena.

(**Monitorul Oficial**, nr.42 din 23 februarie 1928, pp.1 382–1 383)

13. A se vedea Tariful consular din 1 martie 1934.

14. A se vedea Legea actelor de stare civilă din 25 februarie 1928.

15. La începutul anului 1926, I.G. Duca a depus în Parlament proiectul unei legi de organizare a Ministerului Afacerilor Străine. Împrejurările politice n-au permis

discutarea legii, deoarece Partidul Național Liberal părăsește guvernarea, iar corpurile legiuitoare sunt dizolvate la 27 martie 1926. Au trecut anii și o nouă lege de organizare a Ministerului Afacerilor Străine nu s-a mai elaborat. S-au adoptat în schimb o serie de dispozițiuni de organizare și structurare a administrației centrale a Ministerului Afacerilor Străine. Toate acestea au impus, cu necesitate, ca o nouă lege de organizare să fie adoptată, în consens cu exigențele timpului și cu principiile admise de legislația în vigoare în materie de organizare a serviciilor publice.

Însărcinarea în acest sens a fost încredințată, în aprilie 1937, Consiliului consultativ diplomatic. La 23 iunie 1937, acesta prezenta lui Victor Antonescu, ministrul Afacerilor Străine, proiectul de lege pentru reorganizarea Ministerului Afacerilor Străine, însoțit de următoarea motivație:

București, 23 iunie 1937

Domnule ministru,

Conformându-ne însărcinării ce excelența voastră a binevoit a ne da, Consiliul consultativ diplomatic a întocmit și avem onoarea a-i prezenta proiectul de lege pentru reorganizarea Ministerului Afacerilor Străine.

În această lucrare am avut în vedere atât legea din 18 iulie 1921 actualmente în vigoare, cât și diferitele proiecte, alcătuite de atunci încoace, rămase fără urmare, și în special proiectul de lege datorit unei comisii prezidate de dl Al.Em. Lahovary, căruia dl G.G. Mironescu, în calitate de ministru al Afacerilor Străine, îi dăduse o asemenea însărcinare în 1929.

Consiliul consultativ diplomatic a cercetat, cu această ocazie, și organizarea ministerelor de Externe din mai multe țări europene.

Lucrarea noastră are, deci, la baza ei proiectul Lahovary, căruia i-am adus numeroase modificări, dintre care unele esențiale, căci a trebuit să ținem seamă atât de creațiunile noi, ulterioare anului 1929, ca organe consultative, servicii din administrația centrală și oficii diplomatice sau consulare, cât și de ultimele regulamente ori decizii ministeriale privitoare la concedii, indemnități de misii, cheltuieli de transport etc., precum și de actuala situație a personalului și a bugetului.

Proiectul nostru aduce legii în vigoare și organizației în ființă următoarele modificări mai însemnate:

1) Am unificat pentru viitor cariera diplomatică cu cea consulară, respectând într-o largă măsură drepturile câștigate ale personalului consular aflat astăzi în funcțiune.

Această unificare, pe care am găsit-o în cele mai multe țări europene, prezintă pe de o parte avantajul de a ridica nivelul agenților noștri consulari, prin faptul că

de aci înainte toți candidații vor fi supuși aceluiași condițiuni de admitere, iar pe de alta este de natură a da puțința de a-și completa cunoștințele în materie economică funcționarilor diplomați, obligându-i să treacă și prin posturi consulare.

2) Am asigurat mai multă stabilitate carierei diplomatice, prin fixarea unei proporții înăuntru căreia persoane din afară să poată fi chemate în posturi de ministru în străinătate, aceasta spre a nu închide funcționarilor de carieră puțința de a ajunge la conducerea legațiunilor, lăsând totuși ministrului Afacerilor Străine dreptul de a face pentru aceasta apel, în cazuri excepționale, la persoane din afară, foști membri ai guvernului sau care s-au distins pe alte tărâmurii.

3) Am mărit stagiul într-unele grade, spre a împiedica pe cineva de a ajunge prea tânăr în fruntea unei legațiuni.

4) Am înscris în lege personalul administrativ, numit conform statutului, fără nici un punct de rezăm în legea astăzi în vigoare.

5) La acest personal administrativ am adăugat o creațiune nouă, aceea a cancelarilor-interpreți la legațiuni și consulare, funcționari stabili în post, cunoscând limba țării și a căror utilitate experiența ne-a dovedit-o.

6) Am înființat o comisie de numiri și înaintări care să facă tablourile de funcționari îndreptățiți și care merită a fi numiți sau înaintați, după care tablouri ministrul Afacerilor Străine va face numirile și înaintările la vechime și la alegere.

Pentru a înlesni lucrările acelei comisii, înființăm în mod obligator foile calificative ale funcționarilor de toate categoriile.

7) În fine, înființăm o Comisiune de disciplină pentru toți funcționarii, pe când până acum o asemenea comisie exista în virtutea statutului, însă numai pentru funcționarii administrativi.

Primiți, vă rugăm, domnule ministru, asigurarea prea înaltei noastre considerațiuni.

p. președinte
Gr.Bilciurescu

Membri
[C.] Langa-Rășcanu
I.P. Carp
D.G. Pennescu
Alexandru I. Iacovaky
M. Boerescu
Al. Cretzianu

16. Începând cu 1 septembrie 1938, se creează primele șase posturi de consilieri de ambasadă, prin transformarea a șase posturi de consilieri delegație, potrivit decretului de mai jos:

CAROL al II-lea,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului președintelui Consiliului nostru de Miniștri și miniștrilor noștri secretari de stat la departamentele Afacerilor Străine, Finanțe și Justiție, cu nr.48 499 din 10 august 1938;

Văzând jurnalul Consiliului nostru de Miniștri nr.1 849 din 1938 și avizul Consiliului legislativ nr.208 din 5 august 1938;

În virtutea art.22 din noua lege de organizare a Ministerului Regal al Afacerilor Străine din 16 iulie 1938,

Am decretat și decretăm:

Art.I. Se înființează, pe ziua de 1 septembrie 1938, șase posturi de consilieri de ambasadă, în locul a șase posturi de consilieri delegație, care se desființează pe aceeași zi.

Salariul postului nou înființat va fi de lei 20 550 lunar, care se va acoperi din economiile de la art.1 din bugetul Ministerului Afacerilor Străine pe 1938.

Dat în București, la 10 august 1938

CAROL

Președintele Consiliului de Miniștri

Miron,

Patriarhul României

Ministrul Afacerilor Străine

N. Petrescu-Comnen

Ministrul Economiei Naționale și

ad-interim la Ministerul Finanțelor

M. Constantinescu

Ministrul Justiției

Victor Iamandi

Nr.2 862

(Monitorul oficial, nr.185 din 12 august 1938, p.3 746)

17. În acest sens, Alexandru Cretzianu, secretar general al Ministerului Afacerilor Străine, adresase generalului Ion Antonescu, care deținea și funcția de ministru al Afacerilor Străine, următoarele propuneri:

Nota de serviciu

Prin noul proiect de lege pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine, proiect făcând parte din lucrările generale de reorganizare a acestui departament, se abrogă dispozițiunea cuprinsă în art.33 al actualei legi de organizare, dispozițiune conform căreia rectificările de vechime nu sunt admise.

Această modificare este necesară pentru a se da satisfacțiune unor funcționari ce suferiseră nedreptăți flagrante din partea fostului regim. Funcționari bine notați de șefii lor și cărora nu li se putea reproșa nici o greșeală în serviciu fuseseră într-adevăr respinși sau întârziati la înaintările la care aveau dreptul pe baza unor denunțuri sau influențe oculte, exercitându-se în cercuri în afara Ministerului Afacerilor Străine și neavând nici o legătură cu activitatea profesională a funcționarilor în chestiune. În Consiliul de Cabinet, de la 8 octombrie, întrunit sub președinția dlui general Antonescu, se luase de altfel deciziunea de a se repara toate nedreptățile dovedite făcute funcționarilor de fostul regim.

Conform deciziei Consiliului de Cabinet mai sus menționată, *repararea acestor nedreptăți trebuia să intervină până la 15 noiembrie 1940*, dată la care se stabilise că vor trebui terminate lucrările de reorganizare ale ministerelor și de reîncadrare ale funcționarilor. Așa fiind și în fața perspectivei ca lucrările de reorganizare a ministerelor și deci și punerea în aplicare a noii legi de reorganizare a Ministerului Afacerilor Străine să mai întârzie, am onoarea a ruga pe domnul general Antonescu să binevoiască a aproba a se întocmi încă de pe acum un decret-lege pentru abrogarea dispozițiunii actualei legi de organizare interzicând rectificările de vechime.

Aci alăturat înaintez un proiect de decret-lege în acest sens. Dacă dl general Antonescu este de acord, acest proiect îi va fi supus spre semnare, după ce se va fi cerut, în prealabil, avizul Comisiunii legislative.

Rămâne bine înțeles că acest decret-lege nu va fi utilizat decât pentru repararea nedreptăților dovedite făcute de fostul regim, iar nu și pentru rectificarea vechimii funcționarilor nemulțumiți că nu au putut fi înaintați, îndată după împlinirea stagiilor legale, datorită lipsei de locuri bugetare vacante.

21 februarie 1941

Al. Cretzianu

N.B. Ion Antonescu a pus rezoluția: „Să se trimită la Consiliul legislativ“.

(A.M.A.E., Problema 82, vol. 7, pp.569–570)

*

În ciuda cerințelor exprese ale Conducătorului Statului privind o activitate intensă și coerentă pentru reorganizarea ministerelor, legea pentru (re)organizarea Ministerului Afacerilor Străine a întârziat cu mai mult de trei ani de zile (vezi doc. nr.60 din actualul volum), apelându-se la decrete-lege pentru clarificarea, precizarea și reglementarea parțială a unor probleme referitoare la structură, încadrare cu personal, funcționare și asigurare financiară.

Întârzierea cu care s-a acționat în cadrul Ministerului Afacerilor Străine l-a determinat pe Ion Antonescu să ceară în mai multe rânduri, prin secretarul general al Președinției Consiliului de Miniștri, măsuri pentru accelerarea eforturilor și finalizarea demersurilor pregătitoare.

*

La sfârșitul anului 1941, Ministerul Afacerilor Străine a răspuns adreselor Cabinetului Civil prin mai multe note pe care le reproducem *in extenso*, considerându-le interesante pentru cunoașterea dificultăților demersului de reorganizare a ministerului și a motivațiilor pentru întârzierile care au intervenit.

Nr.79 036

29 octombrie 1941

Domnule secretar general,

Ca răspuns la adresa domniei voastre nr.14 585 C.C. din 16 octombrie 1941, am onoarea a vă trimite aci-alăturata notă cu privire la lucrările executate și greutățile întâmpinate de Ministerul Afacerilor Străine în activitatea sa.

p. ministrul Afacerilor Străine
G. Davidescu
Secretarul general

Domniei-sale
Domnului secretar general al
Președinției Consiliului de Miniștri

27 octombrie 1941

NOTA

asupra lucrărilor executate, greutățile întâmpinate și problemele care se cer dezlegate (cerută prin adresa Președinției Consiliului nr.14 585 C.C. din 16 octombrie 1941)

În decursul anului, s-a făcut o sfortare din cele mai serioase de a revizui din temelie organizarea Ministerului Afacerilor Străine, care ca orice organism are nevoie, cel puțin o dată în fiecare generație, de o primenire și modernizare radicale.

În acest scop, s-a elaborat de către funcționarii cei mai competenți o nouă lege de organizare a ministerului, de data asta după studii și discuțiuni migăloase.

Se află în lucru un regulament de aplicare a acestei legi, lucru ce n-a existat până acum. În lipsa oricărei norme, o mulțime de chestiuni de amănunt, mai ales acele bănești, se hotărau pe temeiul bunului plac sau al unor tocmeli nedemne de o administrație de stat.

Se mai află în lucru următoarele texte:

Un nou regulament consular.

O codificare a legilor și regulamentelor care trebuie aplicate de legațiuni și consulate. Dat fiind că este nevoie de a întregi multe din ele și de a abroga dispozițiunile inaplicabile sau contrazicătoare, s-a cerut pentru această lucrare colaborarea ministerelor de resort, anume: Justiția, Internele, Apărarea Națională și Subsecretariatul Marinei.

Un manual consular, spre a servi drept îndreptar consulilor în chestiunile care nu pot fi reglementate prin texte de legi.

În curs de copiere, se află un proiect de regulament pentru salarizarea uniformă a tuturor funcționarilor statului în străinătate.

De asemenea, un regulament statornicind cheltuielile de drum în străinătate.

În curs de studiere, se află problema modernizării Arhivei, a Registraturii și a Bibliotecii, precum și aceea a organizării raționale a lucrului în centrală.

Greutățile întâmpinate au fost numeroase. Înșirarea textelor elaborate sau în curs de elaborare și care toate cer studii migăloase din partea unui mic număr de specialiști competenți arată singură ce sfortare excepțională a trebuit să fie făcută de acești funcționari, care aveau în sarcina lor, în același timp, și lucrările curente. Or, acestea n-au fost în nici un an atât de numeroase și de complexe față de un personal atât de redus la număr. În 1940, s-au înregistrat 85 457 de hârtii, față de 167 funcționari în centrală. Anul acesta avem 145 funcționari față de 81 000 de hârtii înregistrate până la 25 octombrie numai, ceea ce va face 91 000 pentru 12 luni.

Ministerul își cunoaște scăderile și, în ciuda tuturor greutăților, a studiat soluțiile. Însă cheia de boltă a întregii reorganizări a ministerului — căci fără funcționari destui, buni și cu un moral ridicat, nu se poate face nimic — este noua ei lege de organizare, care este gata din august și introduce însemnate reforme, mai ales în ceea ce privește mărirea și îmbunătățirea personalului consular, administrativ și auxiliar. Ea prevede îndeosebi noi norme pentru recrutarea personalului consular, dându-se astfel tinerilor de valoare un mai mare imbold de a îmbrățișa această carieră. Totodată, se îmbunătățește simțitor situația dactilografelor, stenodactilografelor, a interpreților; se înființează un corp de cancelari statornici pentru legații, un serviciu juridic în centrală și se scurtează unele stagii cerute pentru înaintări, în scopul de a se îngădui o întregire mai repede a cadrelor de sus prin tineri de valoare. În sfârșit, se înființează un cadru disponibil, care ar îngădui o nouă primenire a cadrelor superioare.

În așteptare ca proiectul să devină lege în cursul verii, în bugetul exercițiului 1941–1942 nu s-au prevăzut locuri pentru noi numiri și înaintări de personal administrativ și auxiliar, ele urmând a fi făcute pe temeiul noilor dispozițiuni mai potrivite ce urmau să intre în vigoare. Proiectul se află însă de atunci la domnul președinte al Consiliului a.i., care ne-a făcut cunoscut că nu va putea lua o hotărâre în privința lui încă mult timp. Însă, pe de o parte, Ministerul de Finanțe refuză să aprobe pentru motive de economie numiri și înaintări chiar în posturile devenite vacante în cursul anului (deși admite numiri de diurniști cu aceleași lefuri), iar pe de alta, ministerul se află în fața unei crize de personal din cele mai grave, atât din punctul de vedere al numărului, cât și al moralului. Îndeosebi, are cea mai mare nevoie de arhivari, registratori, dactilografe și stenodactilografe, interpreți pentru limba germană și funcționari administrativi și consulari inferiori. Or, experiența a dovedit că, fără schimbările prevăzute în proiectul de lege sus-amintit, elemente bune nu sunt ispitite să intre în Ministerul Afacerilor Străine. Și mai puțini ar intra în minister ca diurniști. Cei buni au locuri de pe acum și nu le-ar părăsi decât dacă li s-ar oferi situațiuni statornice.

Un alt factor care înrăutățește situațiunea este faptul că noua lege din 11 octombrie mărește simțitor, de la 1 aprilie 1942, stagiile pentru înaintarea funcționarilor administrativi. Trebuie deci neapărat să se rectifice statul de personal al ministerului mai înainte, spre a nu fi găsiți, la 1 aprilie, acei care au drept la înaintare, în gradele de acum. În sfârșit, Ministerul de Finanțe cere neapărat propunerile pentru noul buget înainte de 1 decembrie. Dar ele nu pot fi făcute până nu vom ști dacă legea ministerului va fi schimbată sau nu.

Nu este nevoie de subliniat că această problemă frământă personalul ministerului în gradul cel mai înalt. La aceasta, se adaugă adâncă dezamăgire priciunită de noua salarizare, care, cel puțin pe viitoarele 8 luni, reduce în loc să sporească lefurile

personalului inferior. Aceasta din cauza reținerilor pentru împrumut și cerinței Ministerului de Finanțe de a reduce în viitor simțitor indemnizațiile pentru munca excepțională. Suma primită bunăoară de un impiegat cl. II-a se reduce de la 9 209 la 7 128 lei lunar, iar aceea primită de un șef de secție cl. I-a, de la 13 699 la 12 557.

Armonizarea lefurilor din străinătate, astăzi haotice, ridică alte probleme și este de temut că proiectul acestui minister va întâmpina împotrivirea Ministerului de Finanțe, deoarece scara fixată pentru funcționarii din țară nu poate fi respectată în străinătate, fără grave neajunsuri. Întâi, disproporția scandaloasă ce există azi între retribuția unora dintre funcționarii altor ministere și personalul diplomatic și consular, apoi lipsa de norme în salarizarea funcționarilor aceluiași minister, în sfârșit, scăderea puterii de cumpărare a unor valute (francul francez, coroana slovacă, drahma) impun o îndreptare cât mai grabnică a regimului în vigoare. Ajunge să arătăm că însărcinatul nostru cu afaceri la Atena primește 40 000 drahme pe lună, că secretarul de presă la Lisabona, numit acum 2 luni, are aproape aceeași retribuție ca ministrul și că acel de la Vichy primește de vreo două ori și jumătate cât ministrul; apoi că la Budapesta și la Berlin bunăoară sunt funcționari de grade mai mici ai Ministerului de Externe care primesc lefuri mai mari decât colegii lor de un grad mai înalt.

În legăturile sale cu alte ministere, acel al Afacerilor Străine întâmpină cele mai mari greutăți, căci, cu toate ordinele date de sus, el este rareori consultat când este vorba de măsuri de aplicat supușilor străini și întâmpinările sau părerile sale sunt de obicei nesocotite, dacă nu sunt lăsate chiar fără răspuns, în primul rând de către Ministerele de Interne, al Muncii și al Apărării Naționale. Nesocotirea convențiilor în vigoare și a dreptului ginților ridică numeroase proteste din partea legațiunilor interesate. În alte cazuri, se fac concesiuni mărinimoase unor state străine, fără a se cere nici o contraprestație.

Faptul că de vreun an Ministerul de Interne și-a arogat toată autoritatea în materie de acordare de vize străinilor și de prelungire a pașapoartelor românești în străinătate pricinuiește și el mari neajunsuri.

În sfârșit, lipsa de coordonare între Ministerul Afacerilor Străine și cel al Presei și Propagandei, pe tărâmul extern, e cât se poate de dăunătoare. Tot ce privește presa și propaganda străină ar trebui trecut asupra unei direcțiuni făcând parte din Ministerul Afacerilor Străine, precum s-a arătat în mai multe rânduri.

Pe tărâmul economic ar trebui date ordinele necesare pentru ca:

a) Ministerul de Externe să fie informat din timp de negocierile ce urmează a se duce, spre a-și putea spune cuvântul (azi, de multe ori nu suntem informați; alteori, suntem informați tardiv);

b) Ministerul de Externe să fie ținut la curent și cu mersul negocierilor atunci când ele au loc în țară. În cazul când negocierile au loc peste hotare, instrucțiunile pentru delegații români ar urma să fie trimise prin departamentul nostru.

Funcționarii superiori ai Ministerului n-au putința de a îndrepta neajunsurile schițate mai sus, căci în afară de schimbarea legii de organizare a ministerului, dezlegarea celorlalte probleme atârnă de alte ministere, iar gradul lor nu le îngăduie să impună punctul lor de vedere miniștrilor de resort.

(A.M.A.E., Problema 82, vol.73, pp.56–60)

*

29 octombrie 1941

NOTA

privitoare la obstacolele întâmpinate de Ministerul Afacerilor Străine
în activitatea sa (răspuns la adresa Președinției Consiliului nr.14 585 C.C.
din 16 octombrie 1941)

1) *Necesitatea urgentă a punerii în vigoare a noii Legi de organizare a ministerului*

Întreaga activitate a departamentului este amenințată de paralizie dacă noua lege de organizare — care are avizul favorabil atât al Ministerului de Finanțe, cât și al Consiliului legislativ — nu este pusă cât mai curând în vigoare.

Fiind dată sporirea considerabilă din ultimul timp a volumului chestiunilor de care Ministerul Afacerilor Străine este chemat a se ocupa, cât și adoptarea unor metode de lucru mai active și mai eficiente, infrastructura administrativă a ministerului, cât și cea a onora din misiunile noastre diplomatice, a devenit *absolut insuficientă*. Întregul aparat al funcționarilor administrativi — impiegați, arhiviști, stenodactilografi, dactilografi, interpreți etc. — trebuie reorganizat și sporit prin recrutarea unor noi elemente îndeplinind toate condițiile de pregătire necesare. Aceste condiții sunt cu mult mai serioase decât cele cerute personalului din serviciul altor instituții. Personalul Ministerului Afacerilor Străine trebuie într-adevăr să cunoască limbi străine, să prezinte garanții de discreție și să întrunească unele condiții de reprezentare necesare funcționarilor țării în străinătate, unde ei pot fi chemați a funcționa.

Ministerul a avut până în prezent foarte serioase dificultăți în recrutarea personalului apropiat, căci cum acestui personal i se cereau condiții de pregătire mai grele, fără însă a i se oferi condiții mai bune, foarte puțini erau îndemnați a intra în serviciul Ministerului Afacerilor Străine. Proiectul de lege remediază acestui neajuns. El oferă într-adevăr funcționarilor din Ministerul Afacerilor Străine o situație ceva mai bună decât celor din serviciul altor departamente, situație corespunzătoare condițiilor suplimentare de pregătire ce li se cer.

Reorganizarea carierei consulare este o altă problemă urgentă a ministerului, pe care proiectul o rezolvă prin unele măsuri destinate a asigura o recrutare mai bună a personalului consular.

În general, proiectul — care este rezultatul unui studiu atent și serios al necesităților actuale — dă satisfacțiune tuturor problemelor de reorganizare ale ministerului.

Trebuie subliniat de asemenea că dispoziția recentă a Ministerului de Finanțe de a se întocmi proiectul noului buget până la 1.XII. constituie încă un argument pentru punerea în vigoare cât mai neîntârziată a noii legi. Este într-adevăr imposibil de a se întocmi noul buget atâta vreme cât nu se cunoaște soarta acestui proiect, căci structura viitorului buget este în strânsă conexiune cu unele din dispozițiunile sale.

S-au adresat Ministerului Afacerilor Străine critici pentru modul în care funcționează serviciile sale. Ministerul nu ignorează unele defecte în organizarea sa, organizare care ar trebui adaptată noilor necesități. În acest scop, s-au făcut toate propunerile de natură a rezolva problemele de reorganizare ivite, dintre care unele sunt foarte acute și reclamă o soluțiune urgentă.

În aceste condițiuni, ministerul ține a sublinia că nu poate fi făcut răspunzător de imperfecțiunile existente atâta vreme cât nu se dă urmare acestor propuneri concretizate în proiectul de lege pentru reorganizarea Ministerului Afacerilor Străine.

2) Chestiunea salarizării funcționarilor statului din străinătate

Această chestiune este una din cele mai grave. Funcționarii unor anumite legațiuni, care sunt plătiți nu în valută forte, ci în valuta țării respective, sunt în imposibilitate absolută de a face față nevoilor și obligațiilor celor mai elementare, căci salariile lor nu au fost recalculat pentru a se ține seama de scumpirea generală a vieții și de deprecierea excesivă a unor monede. În schimb, se constată în mai multe cazuri că unele departamente ce au funcționari în străinătate plătesc salarii exagerate. Astfel, consilierul de presă la Vichy primește efectiv un salariu aproape de 3 ori mai mare ca cel al ministrului nostru în Franța, iar consilierul de presă la Lisabona — un tânăr la începutul carierei — un salariu aproape egal cu cel al ministrului nostru în Portugalia. Este evident că asemenea anomalii, care dovedesc o adevărată anarhie administrativă, nu mai pot dura. Ar trebui să intervină o măsură generală pentru salarizarea tuturor funcționarilor statului din străinătate. Ministerul Afacerilor Străine este cel mai în măsură a formula o reglementare satisfăcătoare a chestiunii, fiind cel mai indicat a cunoaște necesitățile și obligațiunile funcționarilor noștri în străinătate. Ministerul a și întocmit de altfel un proiect în această privință. Ar trebui deci ca guvernul să recomande Ministerului de Finanțe și tuturor departamentelor de care depinde o deciziune asupra chestiunii, de a examina acest proiect cu toată atențiunea ce o comportă.

3) *Coordonarea activității Ministerului Afacerilor Străine cu cea a Ministerului de Interne și a organelor de poliție și siguranță și departamentele chemate a se ocupa de interesele străine în România*

Organele de poliție și siguranță procedează la măsuri în ce privește intrarea în țară, dreptul de ședere, expulzarea sau internarea în lagăre a străinilor din România, fără a se consulta cu Ministerul Afacerilor Străine. De asemenea, și celelalte departamente sau instituțiuni chemate a se ocupa de interesele străine în România. Or, astfel de măsuri au de multe ori consecințele cele mai inoportune asupra relațiilor noastre cu diferite state străine, consecințe ce ar putea fi evitate în bună parte dacă Ministerul Afacerilor Străine ar fi consultat.

Ar trebui deci date dispozițiuni categorice organelor de poliție și de siguranță de a consulta Ministerul Afacerilor Străine ori de câte ori este vorba de măsuri cu privire la supușii străini din România.

4) *Coordonarea acțiunii Ministerului Afacerilor Străine cu cea a Ministerului Propagandei*

Este de prisos de a se mai sublinia marele interes ce ar exista de a se asigura o cât mai bună coordonare a politicii noastre externe cu propaganda noastră în străinătate.

Ministerul a făcut în această privință propuneri concrete, consemnate într-un referat din 11 februarie 1941, prezentat domnului mareșal Antonescu de către dl Cretzianu, pe atunci secretar general al ministerului. Prin acest referat, ale cărui concluziuni au fost acceptate în principiu de domnul mareșal, se propunea trecerea în dependență directă de Ministerul Afacerilor Străine a serviciilor de presă și propagandă străină ca singura soluțiune de natură a asigura o armonizare perfectă între politica externă și propaganda în străinătate.

Dacă, din diferite motive, această soluțiune integrală nu ar putea fi pusă în aplicare, ar fi însă locul de a se asigura o coordonare cât mai strânsă și mai eficace între cele două departamente. Ar fi de cel mai mare folos ca Ministerul Afacerilor Străine să fie consultat ori de câte ori ar interveni o inițiativă în legătură cu propaganda noastră în străinătate și cu modalitățile ei.

5) *Coordonarea activității Direcțiunii Economice din Ministerul Afacerilor Străine cu cea a Ministerului Economiei Naționale și a celorlalte departamente în competența cărora intră diferite chestiuni în legătură cu relațiunile noastre economice cu străinătatea*

O oarecare colaborare există deja în această privință, consistând într-un schimb de vederi și informațiuni între Direcțiunea economică și celelalte departamente interesate. Ar fi însă [de] tot folosul ca această colaborare să capete un caracter mai pronunțat. Deși, în împrejurările de azi, relațiunile economice cu străinătatea sunt

foarte îngreunate, s-ar putea totuși concepe o colaborare între Direcțiunea economică și Ministerul Economiei Naționale, în vederea studierii de pe acum a unor probleme ce s-ar putea pune într-un viitor apropiat. Această colaborare ar consta dintr-o adunare de material informativ pentru o cât mai bună cunoaștere a nevoilor și posibilităților atât ale noastre cât și ale celorlalte departamente, astfel încât pacea să ne găsească pregătiți pentru a putea relua cât mai rapid relațiunile noastre cu celelalte state.

În orice caz, ar trebui date instrucțiunile necesare pentru ca:

a) Ministerul de Externe să fie informat din timp de negocierile ce urmează a se duce, spre a-și putea spune cuvântul (azi, de multe ori nu suntem informați; alteori suntem informați tardiv);

b) Ministerul de Externe să fie ținut la curent și cu mersul negocierilor atunci când ele au loc în țară. În cazul când negocierile au loc peste hotare, instrucțiunile pentru delegații români ar urma să fie trimise prin departamentul nostru.

În chestiunea raporturilor între Ministerul Afacerilor Străine — Direcțiunea economică — și Ministerul Economiei Naționale și celelalte departamente interesate, domnul ministru Christu, directorul afacerilor economice, a adresat domnului președinte a.i. al Consiliului, la cererea d-sale, un referat conținând propuneri complete la 18 octombrie 1941.

(A.M.A.E., Problema 82, vol.73, pp.51–55)

*

România
Ministerul Regal al Afacerilor Străine
Nr.83 419
Anexe.

București, 17 noiembrie 1941

Domnule secretar general,

Ca răspuns la adresa dvs. nr.14 585 C.C. din 16 octombrie 1941 și ca urmare la adresa acestui departament nr.79 036 din 29 octombrie 1941, am onoarea a vă trimite aci alăturat nota cu privire la greutățile întâmpinate de Ministerul Afacerilor Străine în activitatea sa în cursul perioadei de la 1–15 noiembrie curent.

p. ministrul Afacerilor Străine
Gh. Davidescu
secretar general

Domniei-sale
Domnului Ovidiu Vlădescu
Secretar general
Președinția Consiliului de Miniștri

15 noiembrie 1941

NOTA

asupra dificultăților întâmpinate de Ministerul Afacerilor Străine
în activitatea sa în perioada de la 1–15 noiembrie 1941

Ministerul Afacerilor Străine reamintește dificultățile semnalate în nota din 27 octombrie 1941, care nu au căpătat până în prezent soluțiuni satisfăcătoare. Trebuie menționat în special chestiunea legii de organizare care a rămas încă în suspensiune, ceea ce face ca Ministerul Afacerilor Străine să nu posede încă elementele ce îi sunt strict indispensabile pentru a proceda la alcătuirea proiectului viitorului buget — care este în strânsă conexiune cu unele din dispozițiile noii legi — și care trebuie prezentat până la 1 decembrie curent.

Raporturile Ministerului Afacerilor Străine cu Ministerul de Finanțe

Ministerul Afacerilor Străine a subliniat în mai multe rânduri necesitatea urgentă în care se găsește de a-și completa personalul administrativ și auxiliar care a devenit absolut insuficient față de noile cerințe ale serviciului. Pentru a se remedia în parte aceste insuficiențe, Ministerul Afacerilor Străine a intervenit pe lângă Ministerul de Finanțe cerându-i autorizația de a completa mai multe locuri de impiegați și dactilografi ce se află vacante în bugetul său, dar care, potrivit legii măsurilor financiare excepționale, nu puteau fi completate decât cu încuviințarea Ministerului de Finanțe. Ministerul de Finanțe, prin adresa sa nr.23 218 din 9 octombrie 1941 (Direcțiunea generală a bugetului și a contabilității statului), a respins această cerere, adăugând însă că Ministerul Afacerilor Străine poate angaja personalul de care ar avea nevoie ca *diurnist*.

Nu s-ar vedea prea bine care este motivul pentru care Ministerul de Finanțe nu a admis această cerere din moment ce acest departament încuviințează, pe de altă parte, angajarea de funcționari diurniști, ceea ce reprezintă o cheltuială echivalentă. În schimb, Ministerul Afacerilor Străine are mai multe greutăți de a angaja un personal apropiat deoarece mulți funcționari posedând pregătirea necesară ar accepta de a intra în serviciul acestui minister ca funcționari bugetari, dar ezită de a accepta posturi de funcționari diurniști, care nu le dau nici o garanție de securitate.

De altfel, Ministerul Afacerilor Străine a intervenit din nou pe lângă Ministerul de Finanțe, cu încuviințarea și în urma dorinței domnului vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, cerând, printr-o adresă din 21 octombrie cu nr.77 156, deschiderea unui credit extraordinar pentru angajarea unor funcționari diurniști absolut indispensabili serviciului. Deși Ministerul de Finanțe se declarase mai înainte în principiu de acord cu această soluțiune, cum s-a văzut mai sus, totuși un răspuns nu a fost primit până în prezent la această adresă.

Raporturile Ministerului Afacerilor Străine cu Ministerul de Interne

Diferite dificultăți în raporturile între Ministerul Afacerilor Străine și celelalte departamente chemate a se ocupa de supușii și interesele străine în România și în special Ministerul de Interne, au fost deja subliniate prin nota din 27 octombrie. În ce privește intervalul de la 1–15 noiembrie, ar fi de relevat faptul că Ministerul de Interne nu a răspuns până în prezent la o adresă cu nr.81 262 din 7 noiembrie prin care i se cere o statistică a românilor plecând în străinătate. Ministerul Afacerilor Străine avea nevoie de o asemenea statistică pentru a putea discuta cu diferitelegațiuni străine modalitățile acordării reciproce de vize de intrare. Ministerul cunoaște într-adevăr aproximativ numărul vizelor de intrare în România acordate de legațiunile și consulatele noastre în străinătate, dar nu cunoaște numărul românilor cărora li se acordă vize de diferitelegațiuni și consulate din România. În consecință, el nu era în măsură de a răspunde legațiunilor străine, care pretindeau că acordă vize mult mai ușor decât legațiunile noastre.

În general, ar fi de recomandat o cât mai strânsă colaborare între Ministerul de Interne și Ministerul Afacerilor Străine în ceea ce privește chestiunea vizelor de intrare în România.

Ar fi deci de dorit ca Ministerul de Interne să primească instrucțiuni de a ține seama într-o măsură mai largă de opiniile Ministerului Afacerilor Străine în chestiunile de acest fel.

(A.M.A.E., Problema 82, vol.73, pp.64–66)

*

Reacția lui Ion Antonescu a fost severă. Rezoluția acestuia, datând din 21 noiembrie, păstrată și în formula *manu propria*, exprima o stare de nemulțumire față de neajunsurile acumulate în timp în funcționarea Ministerului Afacerilor Străine și față de încetineala cu care acționa conducerea ministerului.

22 noiembrie 1941

Strict confidențial
Personal
Nr.17 071 C.C.

Domnule ministru,

Urmare notei dvs. din 15 nov. a.c., cu privire la dificultățile întâmpinate de departamentul dvs., în activitatea sa, în perioada de la 1–15 nov. a.c., avem onoarea a vă trimite anexat, pe file separate, rezoluția dlui mareșal Antonescu, pusă pe aceea notă, rugându-vă să binevoiți a lua cunoștință de cuprinsul ei.

Primiți, vă rugăm, asigurarea distinsei noastre considerațiuni.

Secretar general
Ovidiu Al. Vlădescu

Domniei-sale
Domnului ministru al Afacerilor Străine

Președinția Consiliului de Miniștri
Cabinetul Civil
Nr.17 071 din 22.XI.1941

Rezoluție pusă pe Nota din 15 noiembrie 1941
pentru a fi adusă la cunoștința dlui ministru de Externe
și a aceluia care a redactat-o și înaintat-o

21.XI.

Legea de organizare nu se poate face cu ușurința cu care se lucrează la Ministerul de Externe. Ea este în studiu și va apare la timp. Ea va satisface interesele generale ale Țării, nu acelea ale câtorva persoane.

Bugetul „nu poate fi întocmit“ din această cauză?

Este o modalitate de a acoperi dezordinea birocratică în care înoată acest minister.

Dl care a întocmit această notă și acela care a văzut-o și înaintat-o ca șef să-și dea osteneala să vadă în ce hal se găsește arhiva acestui minister.

Eu am spus odată Regelui Carol că Ministerul de Externe este o instituție căreia ar trebui să i se pună gaz și să i se dea foc.

Am făcut această afirmație pe baza unei experiențe făcute timp îndelungat.

Am fost din 1920 și până azi însărcinat cu multe chestiuni grele și delicate. Aceste însărcinări m-au pus în contact cu Ministerul de Externe de foarte multe ori și cu legațiile noastre de la Varșovia, Constantinopol, Belgrad, Paris, Bruxelles, Londra și cu acei care au lucrat la Comisia de reparații și Congresul Suprem¹.

Peste tot, fără excepție, am constatat o dezordine, o incurie, o nepăsare, o necunoaștere a problemelor, o dezorientare, o lipsă de inițiativă, de conștiință, de suflet și de dragoste românească îngrozitoare.

În schimb, am întâlnit peste tot în diplomația noastră „prinți” improvizați, „conți” acuzați de homosexualitate, știutori pe dinafară ai Almanahului Gotha, unghii lustruite, oameni care veneau la 11 1/2 la birou în plină desfășurare a unor acțiuni și tratative capitale pentru interesele neamului și plecau la 13, oameni care se laudau că nu citesc nici „Universul” (fiindcă îi dezgustă) și că nu cunosc nici Constituția Țării; oameni care făceau confuzie între tratatele de pace care ne priveau direct, în schimb făceau trafic de devize, de parfumuri și nu aveau decât preocupări financiare personale; oameni care criticau, în limbi străine, bineînțeles și față de străini; oameni care se laudau că nu au nici o legătură cu țara pe care însă o sugeau cât puteau, oameni care nu vorbeau nici românește și care făceau din această demență un titlu de glorie etc. etc.

Iată de ce legea nouă întârzie. Ea trebuie să fie bine studiată, fiindcă noua organizare trebuie să pună capăt acestei cangrene, care dănuiește și astăzi.

Și în trecut și în timpul cât am dirijat Ministerul de Externe, m-am lovit neconținut de dezordinea haotică a acestui minister, care nu are nimic ținut în ordine, nici o urmă a efortului și activității foștilor miniștri (tratative, conversații, memorii, declarații, luptă etc.). Nici un dosar în ordine, nici o clasare a documentelor. Când am cerut în octombrie trecut documentarea în privința tratatelor de la Craiova, de la Turnu Severin, de la Budapesta din 1940, mi s-a prezentat un *morman de zdrențe*.

Nici o urmă în privința desfășurării tragice a acțiunii care s-a sfârșit cu Arbitrajul de la Viena. A trebuit să forțez saltarele dlor Gigurtu, Tătărescu și Manoilescu, ca să aduc în arhiva ministerului schimbul de scrisori între Regele Carol și Führer și între dl Gigurtu și Göring.

Dumnezeu știe dacă nu au dispărut din nou.

Lucrările prezentate Comisiei de reparații și în dezbaterile Genevei, lucrări capitale pentru noi, erau de o superficialitate criminală.

Iată de ce am toată desconsiderarea mea pentru oamenii care servesc astfel țara și care în schimb își plimbă cu importanță insuficiența prin toate saloanele și prin mijlocul tuturor străinilor care ne judecă pe toți după ușurința lor, fiindcă cei care

¹ Consiliul Suprem.

muncesc nu au timp să se plimbe cu aere bismarkiene printre oglinzi și oameni care îi privesc și îi judecă cu dispreț.

Singura preocupare și mai importantă a acestor domni este să se scoale târziu, să se plimbe umflați de ei, să stropească cu noroi în tot ce este românesc și muncitor și să se preocupe de avansarea, de decorațiile și de devizele care cred că li se cuvin.

Pentru partea finală a comunicării, să se găsească o soluție care să realizeze automat dezideratul Ministerului de Externe. Secretariatul propunerii.

Mareșal Antonescu

(A.M.A.E., Problema 82, vol.85, pp.190–192)

*

Considerându-se vizat de rezoluția lui Ion Antonescu din 21 noiembrie 1941, F.C. Nanu adresa, la 2 decembrie 1941, lui Ovidiu Vlădescu, secretarul general al Președinției Consiliului de Miniștri, o notă în care recunoștea paternitatea notei din 29 octombrie și o nega pe aceea din 15 noiembrie, atrăgând atenția că încă de la 15 ianuarie înaintase conducerii Ministerului Afacerilor Străine un amplu studiu privind reorganizarea Departamentului.

2 decembrie 1941

Înregistrat la Președinția Consiliului de Miniștri
cu nr.143 703 din 4.12.1941

Domnule secretar general,

Am luat cunoștință de rezoluția domnului mareșal Antonescu pusă pe nota acestui departament din 15 noiembrie a.c., cu îndrumarea de „a fi adusă la cunoștința domnului ministru de Externe și a celui care a redactat-o și înaintat-o“, pe care ați transmis-o acestui minister cu nr.17 071 C.C. din 22 noiembrie 1941.

Deși nu sunt eu acel care a redactat-o, dar cum autorul notei premergătoare din 29 octombrie sunt eu, și cum din cele spuse de domnul ministru de Externe, M. Antonescu, reiese că domnul mareșal mă țintea pe mine, în credința că eu scrisesem și nota din 15 noiembrie, am onoarea a vă ruga să binevoiți a arăta domnului mareșal următoarele:

Folosindu-mă de dreptul recunoscut de domnul mareșal Antonescu tuturor românilor de a se îndrepta către domnia-sa de câte ori s-ar crede nedreptățiți, îmi îngăduiesc să alătur studiul meu asupra Ministerului Afacerilor Străine și serviciului nostru diplomatic, întocmit încă de la 15 ianuarie a.c. Am lăsat neschimbat textul

lui, deși, în lumina celor petrecute în acest an și a celor constatate de când lucrez iarăși în centrală, ar avea nevoie de unele îndreptări.

Cum mai toate criticile domnului mareșal Antonescu și încă multe alte se găsesc și în acest studiu, el dovedește, cred, că nu lipseau funcționari superiori mai destoinici în minister, care să-și dea și ei foarte bine seama de scăderile lui și să arate ce trebuie îndreptat și cum trebuia să se facă, atât din experiență practică, cât și din studierea serviciilor diplomatice străine.

Am fost îmbărbătat să scriu această lucrare de chemările domnului mareșal, prin care cerea tuturor concursul întru primenirea din temelie a așezărilor statului, și credeam că după 23 de ani de experiență în cariera diplomatică, în care familia mea este reprezentată din tată în fiu de 60 de ani, aveam datoria morală și competența cerută de a aduce, în marginile specialității mele, contribuția mea la această înfăptuire atât de trebuincioasă.

Alăturatul studiu l-am predat secretarului general al departamentului. După câte știu, el n-a ajuns în mâinile domnului mareșal Antonescu, pe vremea aceea titular al ministerului. Totuși, a rămas ca un fel de program al reformelor ce-mi propuneam să înfăptuiesc, în înțelegere cu secretarul general, când mi s-a încredințat apoi postul de director administrativ al ministerului, în ale cărui atribuțiuni intrau și problemele tehnice de organizare a departamentului. Nu ne îndoiam o clipă atunci că lucram astfel cu totul în vederile domnului mareșal Antonescu.

Adevărații vinovați ai scăderilor Ministerului Afacerilor Străine sunt aceiași care sunt răspunzători și de acele ale altor ministere și așezăminte din țara noastră. Precum a arătat-o atât de clar domnul mareșal Antonescu, în privința unora dintre acestea, prin memoriile publicate de curând, vinovați sunt și aci mai toți titularii care au condus departamentul și care nu făceau parte din cariera diplomatică. Din diferite motive, ei alegeau, de obicei, sau greșit colaboratorii lor mai apropiați, sau, când se întâmpla să fie bine aleși, nu le lăsau nici o putință de a îndrepta relele, orice organizare temeinică lovind bineînțeles în unele interese. Miniștrii aveau adesea și ei scuze că nu li se lăsa nici lor mână liberă.

Pot să spun cu conștiința împăcată că și în acest minister se găsesc, pe lângă elemente slabe, și multe elemente bune și că în anul din urmă, crezând că în sfârșit au scăpat de încătușarea de până atunci, problemele de organizare a ministerului au fost studiate cu multă grijă și chibzuială de către acei funcționari superiori care doreau o primenire și, din proprie inițiativă, au căutat s-o înfăptuiască. Unele îmbunătățiri de amănunt au și fost făcute, însă lipsurile și relele mai adânci nu pot fi lecuite decât printr-o lege, regulamente de aplicare și un buget noi. Funcționarii superiori competenți și-au făcut datoria și în această privință, întrucât era în putința lor. Mai departe nu pot merge, căci nu pot călca legile în vigoare, nici obține creditele necesare decât

tot pe cale legală. Fără funcționarii trebuincioși și fără bani nu se poate organiza ministerul, în primul rând arhiva. Am cerut de 15 ani dezlegarea acestei probleme, pe care am privit-o totdeauna ca fiind de cea mai mare însemnătate, precum pot mărturisi toți colegii mei și o dovedește și studiul meu din 15 ianuarie. M-am și specializat întrucâtva în această chestiune. Însă pentru înfăptuirea unei organizări moderne a arhivei, ce cere întâi un număr îndestulător de funcționari specialiști, precum și dulapuri speciale și fișiere și cămăși de dosare moderne. Până acum, nu am putut obține nici personalul, nici uneltele de lucru trebuincioase.

De altfel, trebuie ținut în seamă că nici sistemul nostru învechit de arhivare nu a putut funcționa anul acesta măcar ca în timpuri normale, date fiind mobilizarea mai multor funcționari și faptul că dosarele politice au fost mutate de 5 ori în decursul celor din urmă 12 luni: întâi când Direcția politică a trebuit să facă loc Președinției, mutându-se în Palatul Sturdza, apoi când a fost mutată înapoi, după cutremur, apoi iarăși în Palatul Sturdza și, în sfârșit, cu prilejul împrăștierii, când a fost mutată în str. Av. Demetriade, și înapoi în Palatul Sturdza.

Dacă mai este nevoie de timp spre a se putea studia proiectele noastre de reformă de către cei în drept, funcționarii ministerului nu sunt vinovați de întârzierea pricinuită. Până atunci, nu vom avea nici o cale legală de a îndepărta unii funcționari nefolositori și de a asigura ca munca, sânguinta și priceperea altora să-și dea roadele, prin organizarea rațională a serviciilor.

Având presimțirea că eram totuși să fiu făcut răspunzător, pentru partea care mă privește, de starea ministerului — pe care mi-am dat osteneala nu numai s-o văd, dar să-i și caut leacul —, am rugat pe domnul secretar general Davidescu încă de-acum o lună, verbal și în scris, să fiu desărcinat de conducerea direcțiilor în a căror atribuțiuni intră îndeosebi partea tehnică a reformelor cerute, anume Direcțiile personalului și a contabilității. Față de rezoluția domnului mareșal Antonescu, prin care eram făcut și eu vinovat de starea ministerului, deși am cerut zadarnic de 15 ani îndreptarea ei, și care îmi neagă implicit competența și autoritatea morală de a colabora la ea, nu am putut decât să stăruiesc din nou să fiu desărcinat cât mai curând, cerere ce a fost împlinită ieri.

Cred că domnul mareșal Antonescu, care s-a dovedit atât de doritor de a face dreptate tuturor, nu-mi va lua în nume de rău dacă țin să-i arăt, cu tot respectul, că nu toți funcționarii Ministerului Afacerilor Străine sunt vinovați de gravele lipsuri ale acestui departament și de neîndeplinirea datoriei lor. Nu mă voi încumeta să spun că ideile mele și ale celor care m-au ajutat, asupra felului cum ar fi trebuit reformat și condus acest departament, erau cele mai potrivite, însă am fost însuflețit de cea mai adâncă dorință de a lucra spre binele Țării, așa cum a cerut-o Conducătorul ei. În acest scop, n-am precupețit nici o efortare și nici o muncă.

Primiți, vă rog, domnule secretar general, asigurarea simțămintelor mele cele mai alese.

F.C. Nanu

D-sale

Domnului Ovidiu Vlădescu

Secretar general al Președenției Consiliului de Miniștri

(A.M.A.E., Problema 82, vol.8, pp.178–181)

Studiul la care făcea referire F.C. Nanu, definitivat la 15 ianuarie 1941, a fost înaintat, neschimbat după cum pretinde autorul lui, la data de 2 decembrie 1941, Cabinetului Civil, cu destinația Ion Antonescu.

15 ianuarie 1941

F.C. Nanu

MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

și

SERVICIUL DIPLOMATIC ROMÂN

Cum este și cum ar trebui să fie

Partea I-a

Privire generală

Printre așezămintele românești care au mare nevoie de o primenire temeinică, se prenumără firește și diplomația română. Nu vorbesc aci de „diplomația“ în înțelesul țelurilor urmate de România în politica ei din afară, ci mă mărginesc la înțelesul tehnic al cuvântului, adică organismul de stat înființat spre a sluji de unealtă de informare și de executare guvernului, pe tărâmul politicii externe. Îndatoririle acestui organ, lăsând la o parte formularea și executarea „înaltei politici internaționale“, care este rațiunea sa de a fi, dar care depășește marginile acestui studiu, se pot împărți în 6 categorii: întâi, culegerea de informațiuni asupra politicii externe a celorlalte state, care se face de către serviciile din străinătate, adică legațiunile; al doilea, studierea și coordonarea lor de către Ministerul Afacerilor Străine; al treilea, darea de ordine și îndrumări serviciilor din afară de către minister; al patrulea, colaborarea cu alte organisme de stat, în ceea ce privește chestiunile externe care au și o latură internă;

al cincilea, Ministerul Afacerilor Străine și organele lui din străinătate mai au îndatoriri tehnice mărunte, dar totuși destul de însemnate, dat fiind că este în joc prestigiul țării, și anume acele consulare, adică cuprinzând chestiuni de stare civilă, de notariat, de ocrotire a supușilor români, apoi eliberarea și vizarea pașapoartelor, ca să nu mai vorbim și de îndatoririle, acolo unde aceștia lipsesc, care de obicei cad în sarcina atașatilor militari și comerciali; a șasea îndatorire o pomenesc numai *pro memoria*¹, căci numai rareori o negociere internațională mai însemnată a fost încredințată, după câte știu, în cei din urmă 25 de ani, unui diplomat român, ele fiind duse de însuși capul statului ori de primul-ministru, sau la București, sau cu prilejul unor întrevederi în străinătate. Se mai poate adăuga îndatorirea de a „reprezenta“.

Este desigur drept că „marea politică“ sau „înalta diplomație“ a unei țări este mai totdeauna hotărâtă de factori care nu atârnă de diplomație în înțelesul tehnic. Ea este impusă sau de împrejurări „geopolitice“, sau de dușmăni de neîmpăcat între popoare, sau de nevoi economice, sau chiar de simpatiile, antipatiile sau ambițiile unui cap de stat sau unui grup atotputernic, și de multe ori de „rezultanta“ acestor elemente adesea contrazicătoare.

Însă nu se poate tăgădui că metodele și vremea executării acestei politici, deci izbutirea sau neizbutirea ei, atârnă în mare măsură de o mai bună sau proastă orânduire a serviciilor tehnice. Să ne închipuim bunăoară că ocârmuirea unui stat își dă seama că el va fi distrus dacă nu pornește lupta împotriva unui stat care îi amenință ființa. Pe lângă problemele militare, nu va trebui oare să studieze cu cea mai mare grijă toate laturile sale politice? Care sunt planurile dușmanului? Care sunt alianțele sau complicitățile cu putință pentru ambele tabere? Numai o dată ce va fi desăvârșit documentată asupra acestor întrebări va putea pași la îndeplinirea planului său — sau la amânare dacă sortii de izbândă nu par buni.

De altfel, faptul că toate țările bine orânduite au simțit nevoia unui asemenea organism dovedește îndeajuns că el este de nelipsit. Nimeni n-ar îndrăzni să tăgăduiască că cunoașterea țării și a planurilor dușmanului este de o însemnătate covârșitoare pentru capul unei oștiri și că un general fără un bun serviciu de informațiuni și de „transmisiuni“ n-ar avea decât slabi sorti de izbândă. Cum ar putea oare învinge pe tărâmul mai larg al luptei pentru viață capul unui stat lipsit de ele?

În timpurile din urmă și până mai deunăzi, diplomația începuse să fie privită ca un lucru învechit. Mulți spuneau că datorită telegrafului, telefonului, ziarelor, radioului și aeroplanului, diplomatul nu mai este de nici un folos, fără să se fi gândit că aceste îmbunătățiri tehnice îngăduiau cel mult iuțirea „ritmului“ în care lucrau serviciile diplomatice și că, pe de altă parte, ele puneau noi îndatoriri pe umerii diplomației.

¹ *Pro memoria* (lat.) — Spre aducere aminte.

În loc să micșoreze folosul experților, ele îl măreau dimpotrivă, căci a lucra iute cere mai multă obișnuință decât a lucra încet, apoi propaganda înlesnită de aceste invenții a deschis un nou câmp de lucru pentru diplomați, în a căror competență intră și ea cu drept cuvânt. Desigur, metodele diplomatice clasice sunt totdeauna plicticoase întocmai ca acele logice sau științifice. E firește neplăcut să aștepti cu răbdare rodul unei munci sau al unui studiu migălos, făcute cu păzirea legilor și învățămintelor impuse de o experiență străveche. Însă numai rareori un *Ersatz*¹ sau o idee genială pot înlocui munca și experiența încercate.

În timpul din urmă, metodele diplomatice clasice au început să fie mai prețuite. Mai întâi, ziarele și radioul fiind strâns cârmuite, nu se mai poate pune aproape nici un temei pe știrile căpătate pe această cale. Adevărul este că nici în vremurile de neatârnare a acestor izvoare de știri, ele nu puteau fi întrebuițate cu folos decât de experți aflați la fața locului și în măsură să deosebească, în știrile contrazicătoare, adevărul de minciună sau propagandă. Dar aceasta n-o știau decât puțini. Acum a început s-o știe mai toată lumea. Tot așa, diplomația „pe față“ s-a dovedit a fi cel mai sigur mijloc de a ațâța lumea, într-o vreme de ultranaționalism, iar conferințele între capi de guverne s-au arătat a fi adesea primejdioase, de întrebuițat cu măsură și numai în împrejurări excepționale. Nevoia pentru un diplomat de a cere aproape la fiecare pas învoiala Suveranului său este o puternică pavăză împotriva hotărârilor și concesiunilor pripite; tot așa este de mare preț, mai ales pentru țări mai mici, de a avea lucrurile în scris. Apoi a negocia este o artă, care și ea se învață de obicei numai cu timp și trudă, iar nu e un dar înnăscut fiecărui bărbat de stat. Puțină lume a băgat de seamă că *Das Dritte Reich*² a pus din nou în loc de frunte diplomația de carieră, după eclipsa de sub Republică, iar statul fascist nu s-a lipsit de ea niciodată. Totuși, nimeni n-ar putea să spună că diplomația acestor două puteri lucrează prost.

*

Firește n-ajunge să recunoaștem că cutare sau cutare unealtă este cea mai potrivită pentru a ne ajunge scopul. De pildă, dacă chibzuim că automobilul este cel mai bun mijloc de a ajunge la ținta aleasă, dar șoferul este prost, mașina stricată și nu luăm măsuri să avem piese de schimb, benzină, ulei de îmborsărire etc., el nu va putea merge bine și mereu vom fi întrecuți de alții; fie că folosesc același mijloc, dar rânduind toate cu socoteală, fie că folosesc alte mijloace, chiar mai învechite, dar bine întocmite. Și în această privință, România pătimește de racila națională a imitației superficiale.

¹ *Ersatz* (germ.) — Surogat.

² *Das Dritte Reich* (germ.) — Al Treilea Reich.

Ea are, nu e vorbă, un serviciu diplomatic și un ministru de Externe, ca toată lumea. Însă, atâta nu ajunge. Din lipsă de selecționare a personalului, de mijloace tehnice moderne, de aplicarea principiului *the right man in the right place*¹ și mai ales de organizarea rațională și chibzuită, ele sunt numai o coajă care acoperă un haos de piese care funcționează *à vide*².

Am putea să ne mulțumim să dăm din umeri, cum facem mai totdeauna când vedem asemenea lucruri, și să trecem la alte probleme, zise mai urgente, cu obișnuitul: „de, așa e la noi“. Însă la noi o fi așa, dar la potrivnicii noștri nu e așa, și atunci ce să ne mirăm că am pierdut a treia parte din țară. Și nici nu este adevărat că așa a fost totdeauna la noi. Față de cele ce se cereau diplomației acum 30 de ani și de tehnica diplomatică de atunci, Ministerul Afacerilor Străine lucra mult mai bine pe timpul părinților noștri decât acum. Întâi de toate, ea avea o cârmuire statornică în persoana Regelui Carol. Diplomația noastră își făurise sub lunga lui domnie o tradiție. Diplomația era o adevărată carieră și în posturile înalte era lucru firesc să fie numiți funcționarii distinși cărora le venea rândul, iar numai excepțional erau numiți bărbați de stat din afară de carieră, adică, când nu se dispunea de un diplomat la înălțimea cerințelor pentru un post însemnat. Diplomații fiind și bine plătiți, chiar făceau slujba în minister, cariera atrăgea tineri de valoare. În minister se formase un sâmbure de funcționari specialiști și statornici. De altfel, cum nimeni nu era primit în serviciul diplomatic dacă nu avea avere, funcționarii mai buni și-ar fi dat demisia dacă drepturile lor ar fi fost călcate în picioare. Numai către sfârșitul domniei Regelui Carol, au fost lăsați să intre în carieră prea mulți tineri mediocri. Începuse să se simtă vântul democrației integrale și era politicianilor de meserie, ale căror rude trebuiau căpătuite. După moartea bătrânului Rege, începu era diplomației de casă. Capul vremelnice al diplomației noastre, fie ministrul titular, fie președintele Consiliului, lucra acasă la el, cu un mic grup de „băieți de încredere“. Mai toate hârtiile de stat mai însemnate nici nu treceau pragul ministerului oficial și nici până azi nu se știe de urma lor. Posturile înalte se dădeau sau după gradul de „devotament“ către șef, sau după însemnătatea proptelilor de care se bucura insul. Lefurile din străinătate se statorniceau nu după criterii obiective, ci *intuitu personae*³. A lucra în minister era o pedeapsă dată fiind uriașa deosebire între lefurile din țară și din străinătate, deosebire cu atât mai greu de îndurat cu cât îndatorirea de „a reprezenta“ în străinătate impune un anumit standard de viață. Nu e greu să duci o viață chiar din cele mai simple când n-ai cunoscut alta mai bună. Dar când ești învățat să trăiești bine, e foarte greu să te obișnuiești

¹ *The right man in the right place* (engl.) — Omul potrivit la locul potrivit.

² *À vide* (fr.) — În gol.

³ *Intuitu personae* (lat.) — În funcție de persoană.

deodată cu o viață de lipsuri. Lesne își poate închipui cineva ce înseamnă de a trece de azi pe mâine de la o leafă de \$500 pe lună, de pildă, la suma de lei 15 000, și nimeni nu putea ști dinainte când era să cadă năpasta asupra lui și cât timp era să țină. Românii nemoștenind decât prea puțin din tăria de caracter a bătrânilor romani, nu e de mirare dacă față de o asemenea perspectivă lichelismul s-a lătit din ce în ce mai mult. Cu cât cariera se făcea mai „democratică“, cu atât se întindea mai mult răul, căci oamenii cu oarecare mijloace personale mai puteau trăi și cu o leafă neînsemnată, dar pentru cei fără avere, o astfel de viață era un chin de care căutau să scape cu orice preț.

*

Administrația centrală

Din vechii funcționari statornici ai ministerului, puținii care au rămas sunt azi bătrâni și pe pragul ieșirii la pensie. Cei câțiva tineri cu greu îi vor putea înlocui.

O altă lipsă simțită este aceea a unui corp consular competent. În afară de doi, trei autodidacți, se poate spune că nu avem consuli de carieră care să-și cunoască meseria. Întâi, din lipsa de cursuri de specializare, apoi fiindcă în urma contopirii teoretice a celor două cariere, s-a încuibat obiceiul de a numi în posturi consulare elemente netrebnice pentru diplomație, fără să se întrebe dacă nu sunt netrebnice *tout court*¹.

Personalul diplomatic propriu-zis e împovărat cu prea mulți funcționari foarte slabi, mai ales în gradele mai înalte. Sunt în cea mai mare parte funcționari intrați în preajma războiului din 1914 și care de mult ar fi trebuit îndepărtați din slujbă. Datorită în parte unei îngăduințe vinovate, în parte proptelilor, în parte „devotamentului“, dovedit cutărui sau cutărui fruntaș politic, au putut să rămână în carieră. Trebuie să recunoaștem că elementele intrate în ultimii 10–15 ani sunt în mijlocie mult mai bine pregătite din punctul de vedere al studiilor.

*

În privința organizării, ministerul stă și mai prost. Slabele încercări, făcute din timp în timp, pe apucate și cu bucata, nu au putut da nici un rod. Aproape sub fiecare ministru sau subsecretar de stat se schimbau numărul și competența direcțiilor. Secțiile sau subdirecțiile specializate, de pildă în Direcția politică sau administrativă,

¹ *Tout court* (fr.) — Pur și simplu.

aveau de multe ori un singur funcționar și o dată cu mutarea lui dispăreau și subîmpărțirea. Colaborarea între direcțiuni aproape nu există. De nenumărate ori o direcție, cea consulară de pildă, avea o plângere temeinică împotriva unei țări și putea izbândi dacă chestiunea ar fi fost legată de alta, economică, de pildă, în care aceeași țară avea o cerere îndreptățită față de noi, dar nefăcându-se legătura din lipsă de coordonare, ieșeam mereu păgubași.

Șefii direcțiilor mai însemnate, din lipsă de personal destoinic, au fost adesea foarte slabi, și chiar dacă se întâmpla să fie buni, nu li se dădea, potrivit obiceiului pământului, nici o autoritate. Un director fost și viitor reprezentant al țării în străinătate n-avea măcar dreptul să trimită o telegramă. S-au văzut cazuri în care răspunsuri urgente nu se puteau trimite cu zilele, fiindcă secretarul general n-avea timp să primească pe directorul competent spre a aproba trimiterea lor pe cale telegrafică. În schimb, capii direcțiilor mai „plictisitoare“, cum ar fi acea administrativă sau consulară, lucrau aproape fără control, căci nici un ministru n-avea timp de pierdut cu asemenea „fleacuri“.

Să adăugăm la aceasta faptul că însuși secretarul general sau subsecretarul, când a fost unul, nu era mai niciodată informat metodic asupra scopurilor politice mai înalte urmărite de guvernul țării, nici asupra negocierilor în curs sau întâmplărilor diplomatice. Se înțelege că directorii știau și mai puțin. Nu e de mirare că toți capii de misiune străini cereau întruna să fie primiți de ministrul însuși sau cel puțin de secretarul general, căci știau că își pierdeau vremea stând de vorbă cu un director care nu putea face nimic, chiar când era vorba de chestiuni de rutină. În schimb, ministrul și secretarul general nu mai aveau timp să lucreze de atâtea audiențe, dar încă să însemne pe hârtie numai decît cele vorbite. Așa încît de negocierile cele mai însemnate, rar dacă a rămas vreo urmă la dosar. Pe de altă parte, miniștrii n-aveau de cele mai multe ori nici o încredere în trimișii țării în străinătate, afară numai dacă erau „oameni de casă“ numiți de ei. Prea puțini miniștri citeau măcar rapoartele scrise ale șefilor de misiune, când asta cerea prea mult timp. Firește, lucrul se știa și la rândul lor prea puțini șefi de misiune își dădeau osteneala să mai facă rapoarte serioase. Asupra chestiunilor mai însemnate, făceau deci rapoarte telegrafice, chiar dacă nu era vorba de chestiuni urgente. Socoteala o plătea, bineînțeles, statul.

Și cele mai multe negocieri se făceau prin mijlocirea miniștrilor străini și fără a lăsa urme la dosar.

În astfel de împrejurări, se înțelege de la sine că trimișii României în străinătate nu știau nimic despre politica noastră, nici în general, nici în amănunt. Singurul care i-ar fi putut informa, ar fi fost însuși ministrul, dar este vădit că dacă nici unul n-a fost în stare să informeze regulat și metodic, măcar verbal, pe secretarul general sau pe subsecretarul de stat, nu era să găsească timp spre a informa în scris pe miniștrii

din străinătate. Unii, la începutul ministeriatului lor, și-au arătat dorința s-o facă, dar acolo a rămas. Singura excepție pe care o cunosc a fost Take Ionescu. Direcția politică a căutat mereu să împlinească întrucâtva această lipsă, scoțând un buletin politic bilunar, dar aceasta era departe de a putea umple golul. Direcțiile tehnice din minister nu au avut în capul lor decât întâmplător și pe scurt timp oameni pricepuți. Aceea administrativă și aceea juridică n-au un singur jurist printre funcționarii lor. De altfel, acolo se numeau de obicei numai acei prea slabi pentru vreo altă însărcinare.

*

Direcțiile arhivei, a cifrului și a registraturii și expediției pătinesc în schimb de pe urma unui spirit de rutină din cele mai învechite. Metodele și materialul lor sunt acele de acum 50 de ani. În ziua de azi însă, se cere ca dosarele să fie găsite iute, știrile să fie primite și trimise repede și sigur.

Și lipsa de stenodactilografe și chiar de dactilografe este foarte simțită.

Multe gouri din dosare și multe întâzieri se datoresc acestei stări de lucruri.

Direcția contabilității lasă și ea mult de dorit. Nu vorbesc acum, deoarece nu cade în îndatoririle sale, de statornicirea lefurilor din străinătate, și care ar trebui făcută după un studiu temeinic al problemei, unii miniștri fiind prea bine plătiți, iar alții prea puțin și de spiritul și metodele ei, în complicitate — trebuie s-o mărturisim — cu unii secretari generali. În loc să înțeleagă menirea ei ca un organ rânduie să asigure plata la timp a drepturilor bănești ale funcționarilor, mai ales din străinătate, și să ușureze legațiilor îndeplinirea îndatoririlor lor căutând să netezească asprile din calea lor, mai ales în vremuri grele, parcă rolul Contabilității ar fi fost de a le păcăli, de câte ori putea, de a întârzia plățile cât mai mult, de a nu plăti nimic dacă funcționarul nu stăruia cu încăpățănare și nu putea dovedi singur dreptul lui, oricâte dovezi ale dreptului său le-ar fi avut ea însăși. Să se fi gândit vreodată ea singură cum ar fi putut face în vremuri tulburi ca să învingă greutăți, să evite întâzieri, să simplifice formalități răpitoare de timp și fără de nici un folos, să fi stabilit norme la fel pentru toți, nu s-a pomenit. Parcă lozinca ei ar fi fost pentru unii ciumă, pentru alții mumă, și încă dacă ar fi fost o mumă cuminte și prevăzătoare. Dar era mai ușor să ia de la funcționarii fără propteli ca să aibă de unde da celor cu trecere, decât să caute să facă economii chibzuite. Ce e drept, Contabilitatea ministerului oglindește numai mentalitatea de la Finanțe.

În astfel de împrejurări, ce fel de moral puteau avea funcționarii? Lăsând la o parte chestiunea lefii, deși apasă, precum am arătat, mult mai greu asupra acelor din Ministerul Afacerilor Străine decât asupra funcționarilor din alte ministere și care de altfel în gradele mai înalte încasau mai toți de multe ori leafa gradului lor, să ne

întrebăm numai cu ce tragere de inimă putea munci un diplomat din minister, când știa că, oricât de mult sau de bine ar fi lucrat, aceasta nu era să atârne în cumpănă la înaintare sau numire în străinătate, că el era silit să lucreze 7 ore pe zi pe 15 000 lei, pe când mulți tovarăși mai lingușitori sau cu mai multe propteli se plimbau în străinătate cu \$500, că nu părea a merita destulă încredere spre a i se împărtăși cea mai vagă informație sau da un pic de autoritate și de răspundere, că încercările lui de îmbunătățire a serviciului nu erau niciodată luate în seamă, căci orice întocmire nouă ar fi tulburat liniștea altora și s-ar fi lovit de uriașa „forță de inerție“ a birocratiei noastre, că chiar dacă ajungea la gradul de ministru, posturile mai însemnate erau să fie date, sub un cuvânt sau altul, unor oameni din afară de carieră, care însă puteau pridiți numai datorită cunoștințelor sale, în două cuvinte, că toată truda lui nu folosea nici țării, din lipsă de organizare, și nici lui, datorită domniei favoritismului și bunului public [sic!].

Unde mai punem că chiar fizicește funcționarii de treabă, surghiuniți în minister pentru motive adesea nedrepte, erau stânjeniți în munca lor de către tovarășii lor netrebniți, rechemați pentru incapacitate de nelecuit sau purtare nedemnă, care îi țineau de vorbă, îi încurcau cu nesfârșite convorbiri telefonice particulare ș.a.m.d. Și pe deasupra, se vedea adesea paradoxul că pentru un funcționar era cu atât mai greu să fie numit din nou în străinătate, unde avea ce mânca, cu cât lucra mai bine, șefii lui nedorind firește să-l piardă. Prea rar s-a pomenit un funcționar bun răsplătit și unul leneș pedepsit. Noțiunea de disciplină parcă ar fi fost necunoscută.

*

Misiunile din străinătate

Și funcționarii din străinătate, deși scăpau de umilința „mizeriei aurite“ sau chiar de grija pâinii zilnice, aveau de ce să se plângă, mai ales o dată ajunși pe treptele de sus. Nestatornicia în post împiedica pe toți funcționarii, afară de câțiva nebuni, să-și instaleze o locuință cumsecade, mutările sau rechemările se făceau, în ciuda tuturor regulamentelor, cu o prevestire de cel mult câteva săptămâni, lefurile soseau foarte neregulat, reduceri se orânduiau de [la] o lună la alta, dând peste cap orice buget, cheltuielile de drum se plăteau tot *intuitu personae* și firește și în străinătate cei puțini trebuiau să facă munca celor mulți. Cei buni lucrau de obicei 7–8 ore pe zi, cei leneși făceau numai „act de prezență“ un ceas, două, căci nu-i reținea nimeni. Dar toți primeau aceeași leafă și înaintau la fel.

Singura răsplată a celor destoinici era cinstea de a fi însărcinați cu toate lucrările mai grele.

Capii de misiune nu semnalau aproape niciodată ministerului scăderile subalternilor, fie din bunătațe, fie de teamă să nu se afle și să-și atragă răzbunarea rudelor și sprijinitorilor funcționarului. Nu păreau se vede a-și da seama că făceau o mare nedreptate (și asta din bunătațe de multe ori) tinerilor de treabă, căci nu se obișnuia să se semnaleze cel puțin ministerului pe acei funcționari care se distinseseră prin munca lor. O fi fost datorit în parte temerii să nu se supere cei proști (*qui dicit de uno, negat de altero*¹) aflând că alții fuseseră laudați, iar ei nu, dar și fricii capului misiunii să nu fie bănuir de cine știe ce cărdășie necinstită sau chiar de blestemății, căci nimănui la noi nu i-ar fi venit în minte că cineva ar putea să laude neîntrebat pe un colaborator al lui, numai dintr-un simț al dreptății și al datoriei și fără nici un folos pentru sine însuși. S-au înființat, e drept, acum doi ani foi calificative anuale, dar după câte am putut vedea, nu par a fi fost luate în seamă. Pe semne, ministerul nu avea destulă încredere în nepărtinirea capilor de misiune.

Un ministru român cinstit trebuia după scurt timp să se convingă, ori cu câtă însuflețire ar fi pornit la lucru, că singura lui ambiție putea să fie de a reprezenta țara în străinătate cât mai bine și mai demn și să-și câștige unele bunăvoințe prin calea ocolită a prieteniiilor personale. Dar nici asta nu era ușor.

Dacă în capitala unde fusese trimis, legația era proprietatea statului, situația era mai simplă, căci bună, rea, ministrul n-avea să-și bată capul cu căutarea locuinței. Dacă legația nu se afla într-o clădire a statului, el găsea de cele mai multe ori o casă foarte nepotrivită sau, dacă era potrivită, închiriată pe scurt timp; și dacă, pentru un motiv sau altul, contractul nu putea fi prelungit, începea goana pe de o parte după casă, pe de alta după aprobarea chiriei de către minister. Și fiecare diplomat știe cât e de greu să găsești în cele mai multe capitale o clădire potrivită pentru o legație, adică cu locuință cumsecade pentru capul de misiune cu familia lui, o cancelarie cu intrare deosebită și cu încăperi destule și cu saloane de primire destul de mari pentru recepții oficiale — cu garderobă încăpătoare, intrare și ieșire potrivită pentru automobilele musafirilor la recepții etc. Firește, se pot lua case sau apartamente deosebite pentru locuința ministrului și Cancelarie, însă două case mijlocii sunt totdeauna mai scumpe decât una mare. După alegerea casei, rămânea problema mobilierului. Dacă casa era mobilată, prețul era mult mai mare. Dacă nu era mobilată, începea lupta cu ministerul ca să aprobe suma trebuincioasă pentru mobile. În orice caz, ministrul trebuia să aducă sau să cumpere din banii lui o mulțime de lucruri. Chiar în clădirile aparținând statului, lipsesc de obicei o grămadă de lucruri sau multe din ele trebuiesc înlocuite, fiind stricate sau de un gust groaznic. Căci, lucru ciudat, chiar dacă se dăduse titularului, la cumpărarea clădirii, o sumă destul de frumoasă pentru mobilarea ei,

¹ *Qui dicit de uno, negat de altero* (lat.) — Afirmând un lucru, negi alt lucru.

mobilierul este rareori la înălțimea cerințelor. Explicația trebuie căutată fie în lipsa de gust sau de pricepere a șefului de misiune care a cheltuit banii (căci și pentru mobilarea cum se cade a unei legații se cere o experiență și *un raffinement du goût*¹ pe care nu le are toată lumea), fie în faptul că a cumpăra mobile cât mai bine și ieftin cere mult timp și bătaie de cap. Este mult mai ușor să te duci la „Jansen“ la Paris, de pildă, și să cumperi acolo în câteva ceasuri cu toptanul sufrageria nr.3, salonul nr.6, fumoarul nr.2 ș.a.m.d. (Nu vorbesc de unele cazuri speciale în care lipsurile au altă explicație).

Mai trebuie avut în vedere că nu există nici o normă pentru zestrea legațiilor. Unele au un mobilier aproape întreg, argintărie, veselă, sticlărie etc.; altele prea puțin sau nimic. În unele, ministru nu e silit să cumpere aproape nimic, într-altele trebuie să cumpere aproape tot, dar leașa nu ține nici o seamă de aceste deosebiri foarte simțitoare.

Urmarea acestei stări de lucruri este adâncă nedreptăție a unor miniștri și, mai rău, neputința pentru un cap de misiune nou numit de a-și îndeplini menirea cel puțin 6 luni, dacă nu mai mult, până nu s-a instalat cum se cade. Întâi, un timp scump este răpit sau de alegerea casei, sau de cumpărarea mobilelor, sau de amândouă, apoi neputând primi, îi este foarte greu să înnoade legăturile de nelipsit pentru îndeplinirea menirii unui diplomat român. Dacă misiunile ar ține un timp mai lung, 4–5 ani de pildă, răul nu ar fi așa mare; dar, în medie, durata misiunilor noastre diplomatice nu cred să treacă de doi ani. În alte cuvinte, datorită, pe de o parte, lipsei de standardizare a legațiilor noastre, pe de alta, timpului prea scurt al misiunilor, miniștrii noștri nu pot face aproape nici o treabă folositoare. Nu mai vorbesc de marile sume risipite cu cheltuielile de transport, cu atât mai mari cu cât ministru a fost mai darnic cu banii lui pentru împlinirea golurilor în legația sa.

Pe de altă parte, precum am arătat mai sus, dacă un ministru român n-ar fi dat nici o însemnătate laturii reprezentative a misiunii sale, atunci în nici o privință n-ar mai fi putut fi de un folos oarecare. În afară de unele capitale vecine mai mici, ministrul României n-are vreo situație socială prin însăși misiunea lui, în orice caz, nu acolo unde sunt și ambasade, care acoperă legațiunile cu umbrele lor. Dacă nu își făurește una prin personalitatea lui și a soției sale, sprijinită pe o largă, dar bine chibzuită ospitalitate, se pierde în masa ștearsă a diplomaților sud-americani *et ejusdem farinae*². Față de diplomații unguri bunăoară, mai totdeauna bogați și cu titluri sunătoare, care atrag ca un magnet pe toți snobii și sunt destui peste tot, el nici n-ar fi băgat în seamă.

¹ *Un raffinement du goût* (fr.) — Gust rafinat.

² *Et ejusdem farinae* (lat.) — Și oameni de aceeași teapă.

De altfel, se poate constata că sunt tocmai misiunile diplomatice ale statelor totalitare care cheltuiesc mai mult pentru reprezentare, dându-și bine seama de valoarea practică a unei politici de „prestigiu“.

Apoi, România a fost totdeauna, spre deosebire de Elveția, regatele scandinave sau Olanda, de pildă, o țară cu o politică externă *activă*, adică care, în teorie cel puțin, trebuia să ceară altceva de la trimișii săi decât o activitate curat comercială sau consulară. Pe de altă parte, i-a plăcut cu drept cuvânt să se privească ca stând pe o treaptă mai înaltă decât țările balcanice propriu-zise, și, de fapt, până mai deunăzi, cel puțin, putea să se laude că venea în capul țărilor mijlocii din răsăritul Europei. Cred că nici astăzi nu am părăsit orice nădejde de a ne așeza din nou în acest loc de frunte.

O dată ce obiceiurile internaționale cereau ca România să aibă trimiși diplomați în străinătate, tot ce putea face un ministru român, în ciuda tuturor greutăților arătate mai sus, era să reprezinte țara cât mai bine (*keep the flag flying*¹, cum spun englezii) în așteptarea unor zile mai bune, când era să fie pus în măsură să desfășoare și o muncă diplomatică rodnică. Și nici asta nu era o sinecură. Pe lângă timpul cerut pentru instalarea lui propriu-zisă, cât timp nu-i răpeau degeaba organele administrative ale ministerului? Lumea își închipuie desigur că luptele mari ale diplomaților români se dădeau împotriva manoperilor și șiretlicurilor potrivnicilor lor bulgari, unguri sau ruși, pe de o parte; pe de alta, împotriva dușmanilor României din țara în care erau trimiși. Ce greșală! Adevăratul dușman, pe care trebuia să-l biruiască zilnic ca să poată trăi, era administrația din minister. Când un cap de misiune căpăta o masă de birou, o mașină de scris, un dulap de oțel pentru arhivă, ca să nu mai vorbesc de un rând de perdele, de un serviciu de masă sau chiar de o dactilografă, după ce se cheltuiseră zeci de coli de hârtie, zile întregi de lucru, o grămadă de bani pe telegrame etc. etc., era mai mândru decât dacă ar fi descoperit că se negociază în taină un tratat împotriva țării sale. (Vorbesc, bineînțeles, de diplomații de carieră, nu de oameni cu trecere, numiți din afară, care obțineau de obicei tot ce cereau pe prețul cel mult al câtorva amenințări).

Dacă ministrul ajungea prin propriile sale mijloace sau învingând dârza împotrivire a administrației țării sale să fie în stare să primească lumea, atunci putea începe să-și câștige prieteni în societatea locală și printre persoanele oficiale și să caute pe această cale să capete informațiuni care ar putea interesa guvernul său. Oricât de caraghioasă o fi slăbiciunea acelor diplomați care aleargă să-și umple saloanele cu prinți și duci, ei au toată dreptatea, căci cât timp va dăinui pe pământ snobismul (și nu e pe cale de a dispărea), prezența purtătorilor de titluri sunătoare și de doamne

¹ *Keep the flag flying* (engl.) — Să țină sus steagul.

elegante va fi cel mai bun mijloc de a atrage și lumea oficială. Excelențele lor dl și dna ministru de Finanțe X... sau dl ambasador J... vor sta mult pe gânduri până primesc să se ducă la un prânz plictisitor în locuința săracăcioasă a unui ministru unde știi că vor întâlni pe consilierul unei mici republici din America Centrală, pe un profesor necunoscut, pe un maior în retragere și câțiva negustori, cu soțiile lor, deși pot fi oameni foarte de treabă, însă vor primi cu mare plăcere să ia masa la un șef de misiune cunoscut pentru lumea aleasă pe care o vezi în frumoasele lui saloane și unde pot cunoaște pe eleganta contesă de A..., să întâlnească pe aristocratica ducesă de J..., care iese atât de rar în lume, pe vestitul poet Z..., azi la modă, sau pe frumoasa și bogata domnișoară B...

Ambasadele pot atrage lumea prin însuși prestigiul lor și încă nu trebuie s-o dezamăgească printr-o simplitate prea democratică; în nici un caz însă nu pot râvni la așa ceva legațiile, mai ales acelea ale țărilor mai mici. Oricât de paradoxal s-ar părea, se poate spune că un ministru trebuie să cheltuiască mai mulți bani și să-și dea mai multă osteneală decât un ambasador dacă vrea să înnoade legături personale de folos țării sale.

Prietenii pe care un ministru putea să le lege astfel îi dădeau, cu câteva rare excepțiuni, singurele izvoare de informațiuni pe care le câștiga. Căci fonduri secrete pentru plățirea unor informatori de meserie, ca să nu le spunem spioni, n-avea și dacă s-ar fi gândit să se informeze făcând dese vizite colegilor săi sau înalților funcționari localnici, i-ar fi trecut pofta destul de repede, auzind cum vorbesc de „colegii fără obraz care caută să-i pompeze“ și de care fug ca de ciumă. Și în această privință, rămâne adevărată zicătoarea: *Do ut des*¹. Cine n-are informațiuni de dat, nu capătă altele în schimb, afară numai dacă le plătește scump de tot cu mâncăruri și vinuri alese.

Am arătat mai sus că ministrul României, neprimind mai niciodată informațiuni de la ministerul său, la rândul lui nu putea da vreuna. Ba, s-ar putea spune că un diplomat român arăta o istețime cu atât mai mare cu cât împiedica cu mai multă dibăcie să vină vorba despre politica țării lui, mai ales în vremuri critice. Numai așa putea păstra o brumă de prestigiu profesional. Totuși, mulți așteptau încă de la un ministru român să apere „punctul de vedere al României“. Dacă îl știa, îl aflase din ziare sau de la un coleg străin informat de către ministerul său. Dar o știre, ca și o floare, n-are valoare decât dacă e proaspătă. Odată veștejită, nu mai dă nimeni un ban pe ea.

Știrile pe care diplomatul român le căpătase, atât de anevoie și cu prețul unei „activități mondene“ istovitoare, le trimetea firește ministerului său, începând așa monotonul său monolog, căci nu afla niciodată dacă ele interesau ministerul și dacă făcea să cheltuiască atâția bani pe telegrame. În schimb, primea de la București, din

¹ *Do ut des* (lat.) — Îți dau ca să-mi dai.

timp în timp, din senin, o lungă telegramă, mai totdeauna textul unei declarațiuni oficiale pe care o citise în ajun în ziarele locale. Chiar când cerea câteodată lămuriri asupra unui punct deosebit, spre a dezminți de pildă o știre sau răspunde la un articol de ziar răuvoitor, tăcerea de gheață a ministerului îl învăța repede că indiscreția lui era „o gafă“ care nu trebuia să se mai întâmple.

E adevărat că telegramele sunt scumpe. Însă dacă pe lângă economii la cheltuielile de reprezentare ne mai precupețim și la cheltuielile telegrafice, atunci ne întrebăm cu drept cuvânt de ce risipim degeaba chiar atât, cât cheltuim azi pe serviciul diplomatic? Dacă e vorba numai de curtenie internațională, ar ajunge să avem și în capitalele mari un ministru cu un cancelar tâlmăciu, care laolaltă, cu chirie cu tot, n-ar trebui să ne țină mai mult de \$1 500 pe lună. Dar dacă e vorba să facă treabă, atunci trebuie să li se dea mijloacele trebuincioase și, de prea mare zgârcenie, ajungem să risipim banii. Mai bine misiuni diplomatice mai puține, dar bine înzestrate, decât multe, dar neputincioase. Câmpul de luptă diplomatic se poate asemăna cu acel al aviației: a întreține avioane de vânătoare, care nu fac decât 300 km pe oră, este o risipă curată dacă avioanele dușmane fac 500 km. Mai bine 100 avioane care fac 500 km, decât 500 care nu fac decât 300 km. Acestea n-au o valoare mai mică, ci nici una.

Se înțelege că nici în celelalte ramuri ale activității sale, un ministru al României nu putea face mare lucru. Cum nimeni nu se îngrijea de desăvârșirea educației profesionale a tinerilor diplomați, cei mai mulți, chiar dacă sunt oameni de valoare, nu se pricep decât la o singură specialitate. Sau au petrecut tot timpul lor la Cifru sau la Biroul decoratiilor sau la Direcția economică sau aiurea, și atunci nu știu nimic altceva. Cum rasa atât de prețioasă a vechilor cancelari și interpreți statornici s-a stins astăzi (*de minimis non praetor*¹) și îndatoririle consulare ale legațiilor se îndeplineau foarte prost.

Ținerea contabilității încurcate a legațiilor pricinuia nesfârșite dureri de cap. Împlinirea cerințelor Direcției contabilității ar fi grea pentru un specialist, dar încă pentru un diurnist fără nici o pregătire. Va ajunge să spun că trebuie trimisă ministerului în fiecare lună până și o listă în trei exemplare a tuturor adreselor la care s-a trimis o scrisoare, spre a „justifica“ fiecare marcă poștală. Conturile lunare trebuind să fie trimise de obicei prin poșta aeriană spre a ajunge la timp, cheltuielile de trimitere întrec pe acelea care se „justifică“. Pun justifică între ghilimete, căci e la mîntea omului că nimeni nu poate controla exactitatea listei. *Ab uno disce omnes*². Mă opresc aci, căci acest subiect de așa mare însemnătate ar cere un studiu deosebit. *L'argent c'est*

¹ *De minimis non curat praetor* (lat.) — Pretorul (legea) n-are grijă de mărunțișuri, nu se ocupă de lucruri neînsemnate.

² *Ab uno disce omnes* (lat.) — După unul, îi judeci pe toți ceilalți.

*le nerf de la guerre*¹ și *la guerre c'est la continuation de la politique par d'autres moyens*², dar nici în diplomație nu se poate face nimic fără parale sau pe datorii, cum părea să creadă ministerul. Și problema salariilor ar fi cerut o reviziune temeinică, unele fiind prea mari, altele prea mici, după cum fusese trecerea miniștrilor titulari, foști și de față.

*

Tot așa lasă mult de dorit felul cum se lucra pe tărâmul presei și al propagandei. Sistemul atașaiilor de presă a fost introdus după ultimul război spre a se astupa gura ziariștilor care hărțuiau întruna guvernele pe această temă. Nu și-a atins scopul căci, neputându-se numi pe toți ziariștii atașați de presă, se iveau mereu alți noi, care loveau în guvern — și în foștii lor confrăți. Atașaiii de presă, nefiind sub ordinele ministrului, cei mai mulți își făceau de cap și nici o colaborare nu era cu putință, bineînțeles, dacă lucrau, ceea ce nu se întâmpla întotdeauna, mai ales când nu erau nici măcar ziariști, ci poeți sau filosofi, căci nu pare să se fi făcut vreodată o deosebire între lefuri și burse sau pensii pentru intelectuali săraci.

*

Spre a desăvârși această icoană a diplomației române, voi pomeni și lipsa desăvârșită de material documentar. Cele mai multe legațiuni n-au o culegere întreagă și la zi a legilor românești măcar. De material istoric, etnografic, geografic, filologic, ortografic etc., nici nu mai vorbesc. Mai lipsește o culegere metodică și cuprinzătoare de circulări și instrucțiuni ministeriale privitoare la vizele, problemele de naționalitate, apoi a celor în legătură cu îndatoririle militare ale supușilor români și care sunt de competența legațiilor acolo unde n-avem atașai militari ș.a.m.d. N-avem măcar un regulament consular clar și cuprinzător sau o „călăuză consulară“, cum ar trebui. Astăzi nu sunt doi consuli care aplică la fel o lege sau un regulament, în lipsa de texte și de interpretări clare și putând fi aplicate la fața locului.

Dar nici regulamentul consular, așa cum este, n-a fost tradus în vreo altă limbă decât cea franceză, așa încât cei mai mulți consuli onorari care nu știu francezește, niciodată nu știu ce au de făcut.

¹ *L'argent c'est le nerf de la guerre* (fr.) — Banul este nervul războiului.

² *La guerre c'est la continuation de la politique par d'autres moyens* (fr.) — Războiul este continuarea politicii cu alte mijloace.

În sfârșit, unele legații aveau personal de prisos, altele n-aveau destul. Unii funcționari lucrau, alții nu. Mulți capi de misiune din afară de carieră, necunoscând meseria, nici nu dădeau pe la Cancelarie și nici nu știau ce se petrecea acolo. Alții care știau, precum am mai spus, nu spuneau nimic, fie din slăbiciune, fie de teamă. În asemenea împrejurări, acei diplomați români, care nu au mai păstrat o oarecare râvnă de muncă, merită toată admirația acelor care cunosc realitatea lucrului.

Nedorind să lungesc peste măsură acest studiu, n-am citat cazuri concrete sau statistici întru dovedirea celor arătate. Dar se înțelege că se poate face oricând.

*

Organizarea ministerului

Nici o îmbunătățire de amănunt nu va putea fi de vreun folos statornic, dacă nu se începe prin a se asigura ministerului două lucruri: o organizare rațională trainică și un corp de funcționari aleși. Măsurile ce s-ar lua în acest scop ar trebui neapărat consfințite prin lege, spre a împiedica „experimente“ și schimbări prea dese și de multe ori nechibzuite, făcute de unii miniștri amatori, și fără nici o legătură cu nevoile serviciului. (Ar mai rămâne să se găsească mijlocul de a asigura păzirea legii. Dar această problemă de stat nu se pune numai pentru Ministerul Afacerilor Străine și depășește deci marginile acestui studiu.)

Dezlegarea ar putea fi să se dea dreptul directorilor și secretarilor generali (aceștia cu două voturi) întruniți în sfat să-și dea părerea în scris pentru orice schimbare în organizarea ministerului și înaintările de funcționari. Ministerul n-ar fi legat de ea, însă cu greu ar putea trece peste părerea motivată în scris a majorității sfatului. Dacă directorii ar fi oameni de caracter și pricepuți și ministrul om de înțeles, sistemul ar trebui să dea roade bune.

În aceeași ordine de idei, ar trebui mărită autoritatea înalților funcționari statornici ai ministerului. Cum la noi există o tradiție — îndreptățită sau nu, aceasta este o altă chestiune — că Ministerul de Externe nu trebuie să încapă pe mâna unui „tehnician“ (puținele excepțiuni confirmă regula), n-ar strica să se rânduiască prin lege ca cel puțin al doilea funcționar după ministru trebuie să fie un diplomat de carieră, ceea ce n-a fost cazul de multe ori în trecut. Dacă ministerul ar lucra cum ar trebui, ar fi și mai mult de lucru decât până acum și unitatea conducerii n-ar mai putea fi în nici un chip asigurată de el ajutat de un singur secretar general. Neputând controla decât o mică parte din lucrările directorilor, cealaltă îi scapă cu totul. Ar trebui deci doi secretari generali, unul politic și unul administrativ. Câmpurile lor de activitate neîncălcându-se, neînțelegeri n-ar trebui să se ivească. Oricum, ministrul ar putea

arbitra la nevoie. Cea mai bună dezlegare a problemei ar fi înființarea obligatorie, prin lege, a unui loc de subsecretar de stat de carieră, ca în Anglia și Germania, care ar fi ajutat de doi secretari generali. Ca în Germania, ministrul ar începe ziua de lucru printr-o conferință comună cu colaboratorii săi de frunte, spre a se asigura că „echipa“ lucrează unitar.

Prin lege, s-ar mai statornici numărul direcțiilor și subdirecțiilor, îndatoririle și drepturile fiecărui cap de serviciu, precum și mijloacele de a asigura colaborarea între direcții, astfel că problemele să fie studiate din toate punctele de vedere. Și colaborarea între Ministerul de Externe și celelalte ministere ar trebui asigurată mult mai temeinic ca până acum, Ministerul de Externe fiind singurul a cărui autoritate este curat abstractă, are de luptat, față de alte departamente, cu greutate deosebite.

Oricât de bună ar fi rânduirea ministerului, este vădit că lucrurile vor merge prost dacă elementul omenesc e slab sau nu-și face datoria. Totuși, și o rânduire bună ajută ea singură la îmbunătățirea serviciului, dacă personalul nu e din cale afară de slab, cu singura condiție ca păzirea ei să fie impusă cu asprime.

S-a vorbit mult împotriva „rutinei“ administrațiilor, însă numai atunci când ea lipsește se vede că are și părțile sale bune. La noi, „spiritul de rutină“ al funcționarilor se arată aproape numai în îndărătnicia pasivă cu care se împotrivesc oricărei încercări de organizare chiar în forma ei cea mai simplă, adică rutină. Și cum funcționarii noștri nu sunt de obicei destul de geniali spre a găsi pentru fiecare problemă în parte dezlegarea potrivită, urmarea este cea pe care o cunoaștem.

Deci, nici vorbă, organizarea trebuie impusă cu toată hotărârea.

*

Cu mâhnire trebuie să recunoaștem că, mai ales pe trepte mai înalte, ministerul are puțini funcționari la înălțimea cerințelor. În gradele mijlocii și de jos, situația e mult mai bună, în afară de cele administrative și consulare. Dacă ar trebui să se umple toate posturile trebuincioase în vremuri normale, ar fi desigur nevoie de a recurge încă câțiva ani și la persoane din afară de carieră. În același timp, ar trebui, ca măsură excepțională îngăduită, înaintarea mai repede a elementelor de valoare, scurtând stagiile legale în diferitele grade. În timpul din urmă, mai ales, au fost numiți tocmai în posturi de mare însemnătate un număr de tineri din afară de carieră, printre care unii sunt abia de 35 de ani. Nu se înțelege de ce un om ar fi *eo ipso*¹ mai puțin în măsură de a conduce o legăție fiindcă are 10–12 ani de experiență practică a meseriei sau, de-a-ndoaselea, că ar fi mai chemat s-o conducă fiindcă n-are nici o experiență.

¹ *Eo ipso* (lat.) — De la sine, tocmai de aceea.

Multă lume își închipuia, se pare, că orice om de deșteptăciune mijlocie poate fi un bun ministru, mai ales se vede în posturile mai de seamă, căci acestea au fost cele încredințate de preferință „outsiderilor“. Se vede că experiența diplomatică era neapărat trebuincioasă la Bratislava, la Santiago de Chile sau la Teheran, nu însă la Paris, Londra sau Roma. (Au fost chiar vremuri în care nici pentru Tirana, Copenhaga sau Haga, ministrul nu găsea, se vede, un diplomat de carieră la înălțime.) Mulți pornesc de la ideea că diplomația fiind mai mult o artă decât o meserie tehnică, nu cere să fie învățată. Greșeala poate fi întrucâtva iertată, căci este firește mult mai ușor să-ți faci un renume, de pildă, de pictor genial decât de bun inginer. Cineva care s-ar da drept inginer, fără să-și cunoască meseria, ar fi repede descoperit, însă sunt mulți care se dau drept mari pictori, care ajung să arunce multă vreme praf în ochii lumii. Căci întocmai ca și pictura, diplomația este o artă, dar talentul nu ajunge, se cere și tehnică și o practică îndelungată. E drept că, cu ajutorul unor secretari și consilieri de meserie, au fost miniștri amatori care au lucrat mulțumitor, cum sunt și scriitori bogați care și-au făcut un nume cu ajutorul colaboratorilor de trebuință. Dar dacă diplomația nu este o carieră care cere pe lângă talent și experiență tehnică, atunci ar fi mai bine să fie desființată.

Apoi, s-a nesocotit cu totul în trecut latura morală a chestiunii. Funcționarii de carieră au un drept de preferință la posturile libere și ușurința cu care se numeau în trecut în posturile din străinătate oameni din afară de carieră, nu fiindcă nu s-ar fi găsit un funcționar potrivit, ci spre a căpăta un „partizan“ sau un „protejat“, făcea parte din șirul de samavolnicii care au contribuit atâta la demoralizarea administrației române. Dacă însă nu se recunoaște acel drept, atunci să adoptăm sistemul american în care cariera se oprește la gradul de consilier. Cel puțin ar fi lucru cinstit. Și cel dintâi care trebuie să dea pildă cinstei este statul, prin miniștrii săi. Cum a spus așa de bine generalul Antonescu în circulara sa din 10 septembrie [1940], „Dreptatea este un drept pentru toți cetățenii. Ea se face după lege, dar și după principii morale“.

Dacă se cere deci ca România să aibă odată un serviciu diplomatic și un Minister al Afacerilor Străine la înălțimea nevoilor și a altor state mai însemnate, regula ar trebui să fie „posturile diplomatice pentru diplomați“ și, numai când cariera n-ar putea da destule elemente pregătite sau în împrejurări cu totul excepționale, atunci s-ar putea numi și miniștri din afară de carieră dintre bărbații de frunte ai țării.

Cred că nimeni nu va aproba vechiul sistem de a privi posturile diplomatice din marile capitale ca *fiches de consolation*¹ pentru oameni politici de care cârmuirea dorea să scape acasă și care, firește, reprezentau în prim rând un partid sau o grupă și numai în al doilea rând țara. Și poate folosul cel mai mare al diplomatului de carieră demn de acest titlu este că, rămânând departe de luptele politice și de guvernele

¹ *Fiches de consolation* (fr.) — Posturi de consolare.

trecătoare, el poate cu conștiința împăcată reprezenta țara întreagă, cea de azi, de ieri, de totdeauna. În țară, generația de azi poate și trebuie chiar de multe ori să batjocorească unele fapte ale generațiilor trecute. Dar în străinătate, țara e una și de nedespărțit. Cuvintele lui Napoleon *De Clovis à Louis XVI, je me sens solidaire de tous mes devanciers*¹, ar trebui să fie, *mutatis mutandis*², lozinca tuturor diplomaților. Aceasta însă va fi totdeauna foarte greu pentru un om de partid. Diplomația, ca și armata, trebuie să rămână în afară de luptele politice dinăuntru. Așezămintele politice interne ale unei țări, după cum au afirmat-o din nou în vremurile noastre atât Hitler, cât și Mussolini, nu sunt marfă de export, deci n-au nevoie de reclamă în străinătate.

Diplomații din afară de carieră mai au și un alt cusur, care ar trebui să împiedice întrebuințarea lor altfel decât în împrejurări cu totul excepționale, cum fac toate țările bine organizate, ca Germania, Italia, Anglia, Japonia, Belgia, Olanda etc. Ei au tendința firească de a se privi ca stând deasupra legilor și regulamentelor ministerului, care are atunci de ales între tolerarea acestei pretenții sau desființarea desăvârșită a legilor și regulamentelor și față de capii de misiune de carieră. Bineînțeles, se alege totdeauna prima dezlegare, cu urmări ușor de ghicit pentru moralul și disciplina și așa atât de șubrede ale celorlalți funcționari.

Dacă cele de mai sus sunt adevărate, atunci trebuie luate măsuri ca să se umple cât mai curând lipsurile arătate, dându-se țării un serviciu diplomatic la înălțimea marilor ei nevoi de azi. Elementele netrebnice trebuie îndepărtate, iar locurile lor împlinite cu diplomați mai tineri și, la nevoie, dar numai vremelnic bineînțeles, și cu oameni din afară de carieră. Problema ar fi mult ușurată dacă am adopta și noi principiul multor miniștri străini de a întrebuința în centrală cât mai mulți funcționari specialiști și statornici, adică care își fac acolo toată cariera. Deși este lucru vădit că un om poate fi un minunat funcționar de minister, dar să fie lipsit de calitățile care se cer neapărat unui bun diplomat, se ivea până mai deunăzi o greutate aproape de neînvingând când se căuta a pune în practică urmarea logică: în adevăr, sub domnia democrației nu era voie să faci deosebirea trebuincioasă căci toată lumea trebuind să fie privită ca egală, singurul criteriu îngăduit era acel al studiilor. Toți acei în stare să treacă examenul se aflau pe aceeași treaptă și deci nimănui nu i se putea aduce jignirea de a i se spune că nu avea însușirile cerute pentru cariera diplomatică, dar că era bun pentru slujba în centrală sau cariera consulară. (Ca de atâtea ori, am fost și aci mai catolici decât Papa, căci chiar în Franța democratică, candidații care trecuseră examenul Ministerului Afacerilor Străine erau împărțiți în două grupe: aceea a celor

¹ *De Clovis à Louis XVI, je me sens solidaire de tous mes devanciers* (fr.) — De la Clovis la Ludovic XVI, mă simt solidar cu toți înaintașii mei.

² *Mutatis mutandis* (lat.) — Schimbând ce trebuie schimbat.

primiti în cariera diplomatică și aceea a celor cărora li se oferea un loc în cariera consulară sau în minister.) Astăzi, mitul egalității fiind părăsit, putem din nou urma legile naturii, care a făcut oamenii cu însușiri foarte deosebite. Cea mai bună dezlegare a problemei ar fi poate să se facă alegerea după trei ani, să zicem, de la intrarea ca atașat în slujba ministerului, din care ar petrece primul an în centrală, al doilea în străinătate și al treilea iar în minister. În timpul acesta, ar fi supus unei observațiuni migăloase în ceea ce privește însușirile sale profesionale și sociale.

Cu prilejul celui de-al doilea examen, acel de secretar, s-ar declara primiti în locurile libere din serviciul diplomatic numărul corespunzător de candidați, iar ceilalți, care ar fi trecut examenul, ar putea intra în serviciul central și consular al ministerului. O parte din cariera lor ar putea s-o facă în consulatele din străinătate. În această ramură a serviciului, ar putea fi mutați și mai târziu acei secretari de legație care în decursul carierei lor s-ar dovedi neapți pentru diplomație.

Firește, funcționarii din această grupă ar trebui să urmeze un an, doi, cursuri de specializare în minister, învățând mai temeinic dreptul internațional privat, unele noțiuni asupra celor mai de seamă coduri civile străine, chestiunile notariale și de stare civilă, codul maritim și comercial, geografia comercială și comerțul străin al României și o limbă străină afară de limba franceză (italiana, germana, rusa, engleza sau spaniola). Se uită prea des că cunoștințele ce se cer unui consul demn de acest titlu sunt numeroase și destul de specializate. Sistemul adoptat și în unele țări străine de a contopi carierele consulară și diplomatică ni s-a părut foarte greșit, căci dacă ne gândim că un diplomat trebuie să fie un specialist în istorie și în drept internațional public, iar un consul în drept comercial notarial și drept internațional privat, vom vedea numai că este cu neputință pentru un singur om de a stăpâni temeinic atâtea științe. Nesocotirea acestui adevăr produce numai funcționari fără nici o cunoștință temeinică. Și ar fi păcat să se facă greșeala numai de dragul mitului egalitar, astăzi din fericire cam „demodat“.

Rămâne problema funcționarilor aflați azi în slujbă, dar care nu sunt la înălțimea cerințelor și de care ministerul ar trebui să scape, întâi spre a cruța elementele bune de această tovarășie „demoralizantă“ și al doilea spre a face loc pentru înaintarea elementelor mai tinere și destoinice, cât și pentru primirea unui număr mai mare de atașați noi, de care este mare lipsă.

A da afară funcționari vechi este, nu e vorba, un lucru dureros, mai ales când n-au alt venit decât leafa lor. Însă bunătatea față de netrebnci este o cruzime față de cei buni și oricum omul de stat n-are dreptul să jertfească interesele statului spre a-și cruța simțămintele personale.

La noi, datorită în bună parte „inimii bune“ rău înțelese a românului, s-a încuibat paradoxul că nedreptățirea funcționarilor de valoare nu mai revoltă pe nimeni, iar îndepărtarea acelor netrebnci stârnește valuri de înduioșare. Urmările s-au văzut.

Problema pentru Ministerul Afacerilor Străine nu este atât de grea. Funcționarii netrebnci, care au anii de pensie, pot fi puși numaidecât în retragere. Sunt alții, îndeosebi printre cei mai tineri, care n-au lucrat mulțumitor până acum, dar care, sub o cârmuire mai aspră și mai dreaptă, s-ar face funcționari de treabă. Din experiență pot spune că din mulți dintre ei se poate scoate ceva, dacă sunt bine conduși și știu că dacă lucrează bine vor fi răsplătiți, dacă nu, vor fi pedepsiți.

Rămâne categoria acelor cu care, fiind prea proști năvăliți sau leneși, nu se poate face nimic, dar care n-au încă drept la pensie. Pentru aceștia, s-ar putea înființa la minister o „secție istorică“ sau ceva asemănător, unde ar aștepta să aibă vechimea cerută. Acei care totuși ar fi în stare să facă ceva, ar putea face și acolo o muncă rodnică și interesantă, studiind arhivele vechi, iar ceilalți acolo și-ar fuma țigările și ar sta la taifas, în loc s-o facă în birourile în care alții caută să lucreze. Dacă ei ar fi puși „la dispoziția ministerului“, s-ar crea un precedent nenorocit, căci ar însemna că se recunoaște oficial dreptul pentru un funcționar de a fi plătit fără nici o îndatorire de muncă. Pe de altă parte, nu se poate lua de unde nu este și ajunge un funcționar prost și vorbăreț ca să împiedice o direcție întreagă să lucreze cum se cade. Cum el nu lucrează, se plictisește și vrea să stea de vorbă fie chiar la telefon cu toți prietenii de afară. Numai cine a pățit-o știe ce înseamnă să lucrezi cu un coleg de acest soi.

Ministerul mai are neapărată nevoie, cel puțin până la formarea unor specialiști din sânul lui, de câțiva juriști de frunte pentru chestiunile juridice și administrative, adică de specialiști în drept internațional public și privat. De când s-au retras Papiniu¹, Docan² și Burghele³, ministerul n-a mai avut nici un om cu cunoștințele tehnice trebuincioase. Iar Consiliul juridic, cărui i se supuneau din timp în timp chestiunile mai însemnate, nu putea înlocui specialiștii statornici. Cercetarea în această privință a dosarelor ar da la iveală dovezi uimitoare de nepregătire. Poate că cusurul cel mai mare al acestor direcții era nepăsarea cu care trimiteau legațiilor și consulatelor dispozițiunile altor ministere — de Interne, al Muncii, de Justiție, al Apărării Naționale — care se cereau să fie aplicate în străinătate. De cele mai multe ori, aceasta era cu neputință din pricina împrejurărilor locale sau lipsei de claritate a ordinelor. Datoria elementară a acestor direcții, care erau datoare să cunoască stările din străinătate, ar

¹ Ion (Ioan) N. Papiniu.

² Nicolae Docan.

³ Mihail Burghele.

fi fost să refuze să le trimită mai departe fără îndreptările trebuincioase, care ar fi ținut seamă de împrejurările deosebite în care trăiau românii de peste hotare.

Precum am mai spus, ministerului îi trebuie neapărat un corp de funcționari statornici, mai ales în Direcțiunile administrativă, juridică și consulară. Cum ei ar putea petrece o parte din cariera lor în posturi consulare în străinătate, ar avea și experiența necesară din acest punct de vedere. Cum au stat lucrurile până astăzi, cu prea puține excepțiuni, aceste direcții erau privite ca un fel de maidan unde se aruncă tot ce era mai slab printre funcționari, precum și acei „în disgrație“. E lesne de închipuit cu ce tragere de inimă lucrau, chiar dacă i-ar fi ajutat capul.

Mai trebuie întocmit neapărat „manuale“, adică îndreptare metodice pentru folosirea personalului administrativ și consular, în care ar fi arătate pe scurt toate principiile de care trebuie să se călăuzească, apoi legile, regulamentele și instrucțiunile, azi în vigoare, și pe care trebuie să le aplice. Aceste îndreptare, tipărite pe foi volante, ar trebui firește mereu ținute la zi. Drept model, s-ar putea folosi culegerea dispozițiilor financiare și economice, întocmite de Banca Națională.

Și în ceea ce privește dactilografele, ministerul și legațiunile stau foarte prost. Sunt mult prea puține și pe deasupra multe sunt foarte slabe. Cauza este simplă: lefurile fiind prea mici, dactilografele bune caută locuri în întreprinderi particulare. Stenodactilografele, de care nu s-ar lipsi nici o casă comercială mai mare, sunt ca și necunoscute în minister. Degeaba mai lucrează funcționarii când dactilografele rămân în urmă cu zilele în copierea ciornelor. Pe lângă rânduirea corpului dactilografelor, ar mai trebui cerut candidaților la examenul de atașat și cunoașterea stenodactilografiei, ca să poată fi în stare să ia sub dictat și să copieze hârtiile confidentiale.

În străinătate, e foarte simțită lipsa unui corp de cancelari statornici, cu dreptul la „stabilitate“ și la înaintare. Și astăzi, în ciuda tuturor hotărârilor contrare, multe legații și consulate trebuie să se mulțumească cu cancelari diurniști, adică fără pregătire, fără siguranța zilei de mâine, fără drept la înaintare sau la pensie. Acești funcționari, care ar trebui să-și facă toată cariera în aceeași legăție, să cunoască limba și obiceiurile țării, toate dosarele și toate instrucțiunile ministeriale, colonia română ș.a.m.d., și care ar trebui să fie cheia de boltă a oricărei cancelarii, au fost lăsați cu totul uitării. Așa încât și lucrările mărunte merg prost.

E de prisos să mai spun că nici măcar dispozițiunile azi în vigoare cu privire la anii de ședere în post sau în minister a secretarilor de legăție, la preavizul pentru mutări și rechemări etc. nu au fost păzite sub diferite pretexte, cu toate neajunsurile vădite a nesocotirii lor. Mulți diplomați nu vin aproape niciodată în țară și nu li se dă nici un imbold sau înlesnire să-și petreacă mai des concediile acasă. Mai ales în posturile transoceanice, pentru un ministru este aproape cu neputință de a veni în țară, concediile fiind prea scurte și cheltuiala prea mare. Lăsând la o parte latura

personală a chestiunii, este desigur în interesul serviciului ca trimișii țării să nu piarză orice legătură cu ea. Aproape toate ministerele străine dau în aceste cazuri concedii mai lungi și plătesc o parte cel puțin din cheltuielile de drum.

Mai trebuie spus câteva cuvinte și despre serviciile ajutătoare ale ministerului, atașatii de presă și comerciali. După părerea autorului, tot ce ține de propaganda în străinătate prin presă și lucrări tipărite ar trebui să țină de Ministerul Afacerilor Străine, legătura atât de strânsă între această ramură a acțiunii țării peste hotare și acele politică și diplomatică propriu-zise cerând neapărat să fie conduse de același ministru. Directorul Serviciului de presă și propagandă în străinătate trebuie să fie în legătură zilnică cu capul răspunzător al politicii externe a țării, care trebuie să-i dea îndrumările de trebuință. Numai el și ajutorii lui pot drămui și alege felul și intensitatea acțiunii de propagandă după cerințele clipei și împrejurările din fiecare țară străină, căci numai ei au mijloacele trebuincioase spre a cunoaște stările locale și deci „sincroniza“ acțiunea diplomatică și aceea propagandistică. Direcția presei și a propagandei trebuie să fie deci sub ascultarea nemijlocită a ministrului de Externe. La fel, cei însărcinați cu aceste chestiuni în străinătate trebuie să fie neapărat puși sub ordinele capului misiunii. Oricâte îndrumări li s-a dat în trecut de a „colabora“ cât mai strâns cu ministrul, în practică acest sistem nu poate funcționa cum se cade, fiecare atașat de presă tălmăcind „colaborarea“ cum îi place și numai puțini dintre ei înțelegând-o cum trebuie, adică se privesc ca fiind sub ordinele capului misiunii. Cei mai mulți dintre ei fac ce vor și zadarnice sunt toate „rugămintele“ de a face cutare sau cutare lucru, sub cuvânt că sunt prea ocupați cu așa-zise întrevederi cu ziariști și alte personalități locale, pe care nimeni nu le poate controla sau cu misterioase rapoarte către subsecretariatul presei de care țin. Nefiind numiți sau rechemați de Ministerul Afacerilor Străine, ministrul n-are nici un mijloc de constrângere față de ei.

Dacă șeful misiunii vrea să fie informat despre cele ce scrie presa locală sau vrea să țină Ministerul Afacerilor Străine la curent cu atitudinea presei, care în mai toate țările totalitare sau semitotalitare este de mare însemnătate, presa oglindind punctul de vedere oficial sau vrea să strecoare un articol oarecare într-un ziar local, e silit să-și rânduiască un serviciu de presă al lui, adică să însărcineze pe unul din secretarii legației cu aceste îndatoriri. Atunci ce rost mai are atașatul de presă, sau mai bine zis atașatii de presă, căci cu cât folosul lor a scăzut, cu atât a crescut numărul lor? Pe deasupra, sistemul de până acum nu se mai potrivește deloc cu vremurile noi. În țările în care presa e strâns cârmuită, și sunt cele mai multe, ziariștii primesc directivele lor de la guvern. Orice acțiune asupra presei trebuind să se facă prin mijlocirea ministerului competent, demersurile tot trebuie făcute de către ministrul țării și legăturile personale cu confrății lui de breaslă pe care ar putea să le aibă un atașat

de presă nu mai au nici o însemnătate. În țările în care presa este liberă, folosul lui iarăși este foarte mic, căci pisica cu clopoței nu prinde șoareci.

Dezlegarea cea mai nimerită a problemei ar fi de a da legațiilor destui secretari spre a face și acest serviciu. Unii din atașatii de presă mai buni, azi în slujbă, ar putea fi păstrați, dându-li-se un titlu onorific „echivalent“ din serviciul diplomatic. La fel fac și germanii.

În țările în care presa este liberă, s-ar putea trimite și câte un ziarist destoinic, plătit de stat, dar care ar ascunde cu grijă această legătură compromițătoare.

O asemenea reformă ar micșora simțitor cheltuielile la acest capitol și serviciul n-ar pute decât să câștige. Activitatea pe tărâmul propagandei, fără legătură cu politica externă, ar putea ține mai departe de un subsecretariat deosebit, care ar trimite în misiuni speciale conferențieri, profesori sau oratori de câte ori s-ar simți nevoia.

Și la capitolul atașatilor comerciali, s-ar putea face fără nici o pagubă economii însemnate. Ei pot fi de folos sub regimul comerțului liber, ca mijlocitori între vânzători și cumpărători, însă sub regimul comerțului cârmuit lefa lor s-ar putea tot atât de bine arunca în gărlă, căci toate ofertele și cererile pe care ei le înaintează Ministerului Economiei Naționale — și altceva nu pot face — acolo se înmormântează. Din lipsă de documentare, ei nu pot da nici lămuririle ce li se cer câteodată asupra amănuntelor regimului în vigoare în România. Numai după ce se vor face reformele cerute la Ministerul Economiei Naționale, sumele cheltuite cu acest serviciu s-ar putea răsplăti. În orice caz însă, cât timp transporturile internaționale vor rămâne în starea în care le-a adus războiul, o sinecură mai curată decât postul de atașat comercial în cele mai multe țări nici nu se poate. Ce schimb de mărfuri se poate face între România și țări cu care toate legăturile sunt tăiate?

Cred că din cele arătate reiese că multe îmbunătățiri s-ar putea aduce în felul de a lucra al Ministerului Afacerilor Străine și al serviciilor sale din străinătate, atât cele proprii, cât și cele ajutătoare. Niciodată împrejurările n-au fost mai prielnice pentru o „raționalizare“ decât astăzi, când se refac din temelie atâtea așezăminte vechi și lumea este moralicește pregătită pentru multe schimbări și desființarea atâtor abuzuri care la noi ajunseseră să fie privite ca drepturi câștigate. Pentru izbândirea operei de orânduire trebuincioasă se cere numai să fie făcută fără nici o slăbiciune și ca înalții funcționari însărcinați cu această misiune destul de grea și foarte „ingrată“ să știe că vor fi sprijiniți fără șovăire de conducerea supremă. Altfel și-ar face numai dușmani fără nici un folos și se înțelege că n-ar lucra cu multă tragere de inimă. Nu cred să se găsească un singur funcționar de valoare în minister care n-ar fi mulțumit dacă ar avea siguranța că munca sa ar fi în viitor rodnică și pentru țară și pentru el însuși. Ce ar cântări față de aceasta plângerile și văicărelile celorlalți, buruiene care au înăbușit și plantele folositoare, până a ajunge în România titlul de diplomat mai degrabă o

batjocură decât desemnarea unor funcționari de a căror destoinicie ar putea atârna într-o măsură însemnată, mai ales în vremuri tulburi, însăși soarta țării. Multe greșeli în politica externă din trecut poate nu s-ar fi făcut dacă am fi avut un corp de diplomați aleși, siguri de ei și de valoarea tradițiilor pe care erau datori să le apere și care și-ar fi putut deci ridica glasul față de multe experimente. Marea trecere de care se bucură sub toate regimurile în țări ca Germania și Anglia, „birourile“ din Wilhelmstrasse și Downing Street ne pot învăța multe lucruri.

Partea a II-a Unele îmbunătățiri de amănunt

Odată ce ministerul ar fi căpătat o bună organizare și și-ar fi asigurat un material omenesc de treabă, bine ales, bine condus și cu moralul ridicat, s-ar putea trece la îmbunătățirile de amănunt trebuincioase.

Am vorbit în partea I-a a acestui studiu despre neștirea aproape desăvârșită în care sunt ținute legațiile din străinătate nu numai a politicii externe a țării, dar și a întâmplărilor mai însemnate. Țările mai înaintate au înființat de mult emisiuni radiofonice speciale de știri pentru informarea misiunilor lor diplomatice din străinătate, care dispun firește de un funcționar specialist știind și stenografia pentru notarea știrilor. Unele au așezat chiar aparate de teletipie în legațiile și ambasadele lor, așa că ele pot da interesaților numaidecât amănunte despre tot ce se petrece în țara lor. Se înțelege cât de strânse pot fi legăturile cu presa locală când emisiunile diplomatice pot întregi oricând la cerere știrile adesea foarte laconice pe care le primește de-a dreptul de la agențiile obișnuite.

Pentru informarea lor asupra chestiunilor politice, aceste misiuni diplomatice mai primesc aproape zilnic prin telegrame cifrate așa-zise „îndrumări“ pentru călăuzirea „în convorbiri“, pe lângă telegramele obișnuite de câte ori se întâmplă fapte mai de seamă. Ce deosebire cu situația miniștrilor români, care zilnic trebuiau cu ajutorul radioului și a presei locale, din ce în ce mai strâns încătușate aproape pretutindeni, să facă un „calcul al probabilităților“ asupra politicii țării lor pe care erau ținuți s-o lămurească și la nevoie s-o apere. Ce putere de convingere poate să aibă un om în astfel de împrejurări, își poate închipui oricine. El știe, fără să i se spună, că și el e trecut în categoria acelor colegi despre care se zice de câte ori vine vorba despre țara lui: „nu face să-l întrebăm care este punctul de vedere al guvernului său, tot nu știe nimic“.

Pentru îndreptarea răului, se cere, precum am mai spus, ca ministrul de Externe să dea zilnic secretarului general îndrumările trebuincioase pentru informarea politică a legațiilor, iar șeful Biroului de presă să fie însărcinat, în colaborare cu ministerele

competente (Interne, Economie Națională etc.), cu întocmirea buletinului de știri politice, aceasta sub controlul directorilor politic și economic, care-i pot arăta ce fel de știri interesează mai de aproape cutare sau cutare legație.

Ar putea să se răspundă că informarea temeinică a legațiilor noastre ar cere un personal prea numeros atât în centrală, cât și în străinătate, pentru cifrarea atâtor telegrame. Leacul e ușor de găsit: în loc de a folosi mai departe și în această ramură sistemul atât de învechit al dicționarelor cifrate, care cere mult personal, pricinuieste pierderi de timp de neiertat în vremuri critice, pentru cifrare și descifrare (sistem de altfel foarte puțin sigur, taina putând fi ușor descoperită de specialiști sau dicționarele furate sau fotografiate), ar trebui întrebuițată mașinile de cifrat suedeze mult mai sigure și îngăduind un mare câștig de timp. Costul lor ar fi răsplătit foarte repede prin reducerea numărului funcționarilor trebuincioși pentru cifrat și descifrat, precum și prin faptul că n-ar mai fi nevoie de personal pentru întocmirea într-una de dicționare noi.

Economii însemnate s-ar mai putea face dacă s-ar studia mai temeinic tarifele internaționale și s-ar „grupa“ telegramele circulare pe zone. Bunăoară, telegramele pentru țările nordice ar fi trimise mai departe de la Berlin, cele pentru Statele Unite de la Londra, pentru Buenos Aires de la Rio de Janeiro ș.a.m.d.

Și Serviciul de curieri ar trebui îmbunătățit. În general, Serviciul expediției ar trebui să studieze mult mai de aproape problemele sale speciale spre a se potrivi împrejurărilor care mereu se schimbă și a căuta să asigure un serviciu cât mai sigur și iute. Dau o singură pildă: astăzi, nici legațiile, nici ministerul nu pot ști decât târziu și întâmplător dacă un plic s-a rătăcit pe drum sau nu. Un cap de misiune a stăruit să se folosească sistemul în vigoare în alte țări, anume de a numerota deosebit plicurile trimise la sau de la fiecare legație. De pildă, plicurile trimise de minister legației din Belgrad ar purta începând de la 1 ianuarie numărul 1, 2, 3 ș.a.m.d. Așa, sosind plicul nr.2, s-ar vedea ușor, după o așteptare de câteva zile, că plicul nr.1 s-a rătăcit; și s-ar putea lua măsurile cerute. Dar această propunere n-a fost primită, fiind se vede prea îndrăzneată.

Se înțelege că și Serviciul arhivei și al registraturii ar trebui să fie rânduie pe temeieri moderne, cu dosare de metal, fișe alfabetice, o „evidență“ a hârtiilor care așteaptă răspuns, spre a se face reveniri după un timp de așteptare potrivit etc., apoi cu destule dactilografe, spre a putea înmulți hârtiile privind mai multe chestiuni ca să poată rămâne câte o copie la fiecare dosar interesat etc. Sistemul de azi se bizuie numai pe memoria și experiența a doi vechi și foarte buni funcționari, dar ne putem întreba cu groază ce se va întâmpla când ei vor ieși la pensie, ceea ce nu va întârzia mult. La fel în legațiile din străinătate, ar trebui „uniformizate“ și „standardizate“ sistemele de „dosarizare“ a dosarelor și hârtiilor. Astfel, s-ar ușura mult munca funcționarilor, atât în legații, cât și în centrală, s-ar câștiga un timp prețios, pierdut în căutarea hârtiilor

greșit clasate, și s-ar evita multe greșeli datorite lipsei unor hârtii din dosarele unde ar trebui să se afle. Apoi cum, orice s-ar face, sunt hârtii care nu pot fi găsite, ar trebui o „dosarizare“ dublă, una după subiect, alta cronologică.

Dacă, în același timp, s-ar părăsi sistemul vechi și cu totul nepotrivit de a folosi coli duble, din care a doua rămâne mai totdeauna albă, înlocuindu-le cu foi simple, locul ocupat de arhivă nici nu s-ar mări.

Totodată, dosarele ar fi mult mai ușor de studiat și s-ar pierde mai puține hârtii dacă dosarele, în loc să fie cusute la sfârșitul anului, ar fi fixate zilnic cu șine și ace de metal. O lucrare de mare folos ar fi întocmirea unor fișe înșirând după țări și materii toate „precedentele“. Cum stau lucrurile astăzi, misiunile diplomatice străine își pot bate joc de noi după plac, obținând lucruri pe care ele însele ni le-au refuzat acum doi-trei ani, căci nimeni nu-și aduce aminte că avem un „precedent“ în favoarea noastră. Pe de altă parte, noi cerem de multe ori azi unui guvern străin lucruri pe care ieri le refuzasem. Vorbesc firește de chestiuni juridice și administrative privitoare la imunități diplomatice ș.a.m.d. Cu întocmirea acestui „fișier“, ar putea fi însărcinată secția istorică sus-amintită, pe lângă clasarea și eventual publicarea actelor de stat mai vechi, de interes istoric.

Direcția tratatelor ar trebui să țină la zi condica tratatelor scoasă în 1938 și să mai scoată în fiecare an o culegere cuprinzând textele tratatelor noi.

În sfârșit, Direcția contabilității ar avea nevoie de o primenire din cele mai temeinice, după cum s-a putut vedea în prima parte a acestui studiu.

Pomenesc *pro memoria* chestia lefurilor din străinătate, care e destul de ușor de dezlegat. O problemă mai gingașă este aceea a lefurilor din centrală. Precum am arătat mai sus, situația funcționarilor diplomați din Ministerul Afacerilor Străine nu este aceeași ca aceea a colegilor lor din alte ministere. Întâi, trebuie ținut seamă de greutatea psihologică de a trece de azi pe mâine de la un standard de viață „confortabil“ la unul sărăcăcios, care nu e prea greu de îndurat pentru cineva care a fost crescut în el, dar este un chin pentru un om și mai ales o femeie mai subțire. Lipsa de „confort“ propriu-zis n-ar fi mare lucru, dar din nefericire, la noi sărăcia merge mână în mână cu murdăria, lipsa de igienă și mirosurile de nesuferit. În străinătate poți găsi o locuință, un hotel, o pensiune ieftină, dar curată. La București, cine spune ieftin, vorbește sau de căsuțe în mahalale nepietruite, fără măcar apă curgătoare, afară când mahalaua se preface în baltă când plouă și având drept singur mijloc de locomoțiune un tramvai sau un autobuz ticsit de lume... și alte cele sau de hanuri ori de locuințe mai în inima orașului, dar soioase și grețose.

Dar cu 17 000 lei pe lună, cât are un consilier, sau 23 000 un ministru, însurat și cu copii, ar putea găsi oare ceva mai bun?

Apoi, nu trebuie uitat că un diplomat, chiar când face slujba în centrală, tot mai trebuie să păstreze legături cu diplomații străini care-l poftesc în casele lor. Trebuie să aibă, și el și soția lui, haine cum se cade, să-i poftească la rândul lor din timp în timp ș.a.m.d.

Sub o formă sau alta, ar trebui găsit neapărat mijlocul de a asigura funcționarilor un trai mai omenesc. Desigur că astăzi, când multe legațiuni au rămas luni de zile fără titulari, ministerul a putut face economii destul de însemnate, care ar putea fi întrebuințate în folosul funcționarilor săi.

Apoi, la capitolul atașatilor de presă, s-ar putea face iar simțitoare economii de deize, precum și la acel al atașatilor comerciali, așa cum am arătat mai sus.

În sfârșit, dacă nici așa nu s-ar găsi banii trebuincioși, repet că mai bine s-ar micșora numărul legațiilor. Decât multe legații cu miniștri și funcționari prost plătiți, unii neputând reprezenta țara în chip demn, iar ceilalți neputând măcar trăi omenește, mai bine puține legații împlinindu-și însă menirea cum trebuie. Acolo unde n-avem interese politice de apărut, un consulat de carieră ar ajunge cu prisosință pentru lucrările de cancelarie, iar, din motive de curtenie internațională, ministrul României din țara învecinată ar putea fi acreditat și acolo unde ar sta două-trei săptămâni pe an.

Această reformă ar trebui făcută bineînțeles numai după sfârșitul războiului și dacă situația noastră financiară ar rămâne tot grea.

Printre legațiile care s-ar putea înlocui prin consulate ar fi, de pildă, acele din Suedia, Olanda, Portugalia și Elveția. Mai sunt și alte orașe în care ar fi neapărată nevoie de consulate de carieră, bunăoară Barcelona, Montevideo etc.

Când se stăruie asupra nevoii de a plăti bine pe miniștrii din străinătate, se răspunde adesea că nu se poate avea nici o siguranță că banii vor fi cheltuiți în scopul în care au fost dați, unii miniștri punând banii de-o parte. Spre a împiedica abuzuri prea mari, s-ar putea foarte ușor plăti mai puțin în bani și mai mult în natură. Între altele, automobilele capilor de misiune s-ar putea cumpăra de către minister, care s-ar înțelege cu o fabrică mare să le înlocuiască din timp în timp. Cumpărându-se un număr mai mare de mașini o dată și de-a dreptul de la producător, ele ar fi și mult mai ieftine și statul ar avea siguranța că reprezentantul său nu-l face de rușine venind la primiri oficiale într-un taxi sau chiar cu tramvaiul. Tot așa, s-ar putea prescrie numărul servitorilor bărbătești pe care fiecare legație e ținută să-i aibă, lefurile și livrelele lor fiind, de asemenea, plătite de stat. Tot așa, legațiile ar trebui înzestrate cu toate cele trebuincioase, mobilier, sticlărie, veselă, albituri și argintărie, chiar numai din motive de dreptate, căci se știe că astăzi unele legații au aproape tot ce trebuie, iar altele mai nimic. Apoi, ar fi și mult mai ieftin, căci capii de misiune tot trebuind să aibă toate aceste lucruri (nu vorbesc de acei care, neprimindu-le de la stat, se mulțumesc să cumpere sau să închirieze tot ce e mai ieftin, lucruri nedemne de o legație), statul

e dator să plătească într-una cheltuieli ridicate de împachetare și transport. Idealul ar fi firește cumpărarea clădirilor trebuincioase sau, cel puțin, închirierea de case pe timp foarte lung și mobilarea lor desăvârșită, spre a evita neajunsurile arătate la începutul studiului.

Bineînțeles, și aceste reforme ar trebui studiate în amănunt. N-ar fi de prisos înființarea unei direcții deosebite în minister, cum sunt în multe țări, însărcinată cu tot ce privește imobilele și mobilele statului în străinătate. Pentru postul de director ar fi neapărat nevoie de un om priceput, cu gust și energie, care ar avea și datoria de a face și inspecții regulate. Gusturile și cerințele fiind foarte subiective, este azi cu neputință pentru minister, chiar dacă ar vrea să hotărască dintre patru-cinci miniștri, care afirmă toți că mobilierul lor e rușinos, cine are mai multă dreptate și care legăție trebuie înzestrată cu precădere. Capul acestei direcții va trebui firește să cunoască bine împrejurările locale, căci „standardul“ cerut se schimbă aproape de la capitală la capitală. Ceea ce ar fi un lux la Lisabona, ar fi tocmai potrivit la Madrid și unele sunt cerințele la Haga, altele la Berna, de pildă, deși se aseamănă ca mărime.

Cu prilejul călătoriilor sale de inspecție, directorul înzestrării legațiilor ar putea cerceta și cancelariile legațiilor, adică felul cum sunt ținute arhiva, biblioteca etc. Astăzi, ele lasă aproape pretutindeni foarte mult de dorit.

Totodată, ar putea verifica și contabilitatea și cassa legațiilor.

Dispozițiunile privitoare la cheltuielile de drum ar trebui și ele schimbate, revenindu-se la sistemul dinainte de război, când se statornicise o indemnizație fixă de atâția bani aur la kilometru, după gradul funcționarului și numărul de persoane din familia sa. Șefilor de misiune, care ar duce cu ei obiecte de artă, covoare etc., pentru împodobirea legației, ar putea să se plătească deosebit transportul lor. Sistemul de până acum duce în practică la favoritism și pe deasupra este mult mai costisitor pentru stat, căci nimeni n-are interes să aleagă un drum mai obositor, dar mai ieftin, sau să călătorească altfel decât în trenuri sau vapoare de mare lux. Apoi, unora li se plătea totul fără discuție, altora cu mai puțini sfinți la Jerusalem, li se tăia samavolnic o parte din socoteală.

Întârzierile cu care se plăteau de multe ori lefurile și deci și socotelile furnizorilor, firește foarte dăunătoare pentru prestigiul țării în străinătate, s-ar putea ușor înlătura. Ministerul de Externe, o dată aprobat bugetul său, n-ar avea decât să trimită din vreme unor bănci, așezate în străinătate în locuri strategice, sume îndestulătoare pentru câteva luni, cu ordin să plătească la sfârșitul fiecărei luni, până la noi ordine, lefurile cuvenite legațiilor ce li s-ar arăta.

Din sumele depuse astfel, s-ar putea plăti la fel, pe temeiul unui ordin telegrafic, și banii datorăți legațiilor lunar sau trimestrial pentru cheltuielile bugetare. Astfel, s-ar putea scăpa de pacostea plăților întârziate, care mai încurcă grozav și conturile

legațiilor, actele doveditoare ale plății cheltuielilor făcute în cursul lunii trebuind trimise la sfârșitul ei, dar întregirea „fondului de rulment“ sosind de multe ori abia după două-trei luni; ministerul nu plătește socotelile până nu primește factura achitată, dar dacă nu sunt banii, de unde să le plătească legația? Trebuie făcute împrumuturi, ceea ce nu sporește prestigiul legațiilor. Fondul de rulment e socotit de obicei ca să ajungă două luni, dar când sunt multe telegrame de trimis, atunci n-ajunge, firește, pentru atâta timp și, pe deasupra, aproape niciodată nu se primește reîntregirea înainte de trei luni.

Se va spune, firește, că Banca Națională sau Ministerul de Finanțe nu îngăduie înființarea unor asemenea fonduri în străinătate. Dar la aceasta se poate răspunde că și aceste așezăminte sunt făcute spre a sluji interesele statului, iar nu statul spre a se supune regulilor lor arbitrar. Sub vechiul regim, bunăoară, Ministerul de Finanțe dădea voie să se pună la dispoziția legațiilor din Paris și Londra un fond mai mare, nu însă altor legații. Nimeni n-a putut spune de ce. Ministerul Afacerilor Străine a protestat, dar în zadar. Judecând după experiența mea, statul n-a fost niciodată în stare să facă o plată unei legații în străinătate, oricât de mică sau urgentă ar fi fost, în mai puțin de 6 săptămâni. Totuși, oricine va trebui să recunoască că sunt cazuri în care o asemenea stare de lucruri poate vătăma adânc interese foarte însemnate de ale țării. Dacă regulamentele se opun, n-au decât să fie schimbate. Tot de oameni au fost făcute.

Mari simplificări s-ar putea face și în contabilitatea legațiilor, ceea ce ar îngădui o mare economie de personal — și de frecături de prisos. Se știe după doi-trei ani cât costă în medie luminatul și încălzitul fiecărei legațiuni. De ce se mai cer atunci acte justificative? Într-o iarnă mai puțin friguroasă, ministerul ar putea face o economie de 100–200 dolari; dar anul următor, dacă iarna e mai grea, va cheltui peste suma alocată. Același lucru se poate spune despre alte categorii de cheltuieli mărunte, de pildă: pentru întreținerea localului. Sumele s-ar socoti astfel ca să nu poată prisosi mult într-un an normal; și spre a obține un spor, legația ar trebui să dovedească nu că a cheltuit mai mult, ci că prețul, de pildă, al cărbunilor, al curentului electric, al săpunului, al măturilor ș.a.m.d. s-a ridicat față de anul trecut. Dacă costul vieții ar scade simțitor timp mai îndelungat, s-ar reduce firește alocațiile. Și cu sistemul de azi, rar dacă rămâne la sfârșitul anului vreun mic prisos necheltuit. Deci, tot acolo iese, însă conturile se încurcă degeaba. Tot așa de plicticoasă este cerința de a se „justifica“ cheltuielile de cancelarie, adică penițele, cerneala, creioanele etc. întrebuințate. Singura cheltuială mai însemnată este aceea pentru hârtie, dar ea ar putea foarte bine fi trimisă din țară, cel puțin legațiilor din Europa. Ar fi mai ieftin, s-ar face o economie de valută străină și s-ar standardiza astfel și formatul hârtiei întrebuințate, ceea ce ar fi departe de a fi rău.

Sumele de care e vorba ar trebui contopite cu leafa ministrului, spre a nu se călca legea contabilității, care altfel ar cere „acte justificative“, ca pentru toate cheltuielile de material (deși e foarte ușor de a „drege“ asemenea documente). Ministrului i s-ar arăta însă cât din suma primită lunar este pentru leafă și cheltuieli de reprezentare propriu-zise, cât pentru încălzit, luminat, întreținere, cancelarie etc. și i s-ar reaminti în fiecare an că e îndreptățit să păstreze un eventual prisos numai după ce toate nevoile au fost îndeplinite, în schimb cad în sarcina lui cheltuielile ce ar depăși sumele alocate. Nevoia sporurilor ce s-ar putea cere ar trebui dovedite temeinic, așa cum s-a arătat mai sus.

În Anglia și în Italia, toate cheltuielile de acest fel sunt cuprinse în leafa capului de misiune. I se cere numai (în Anglia) să iscălească în fiecare an o declarație sub cuvânt de onoare că sumele alocate au fost cheltuite în scopul pentru care au fost date. Firește, cu oarecare toleranță, de pildă 10%, fiind vorba de sume *à forfait*¹.

Desigur că acei care caută totdeauna nod în papură vor spune că acest sistem ar îngădui abuzuri. Este adevărat. Dar nu a fost încă născocit sistemul care să împiedice toate abuzurile, căci chitanțe fictive se pot trimite oricând și singura cheazășie că conturile sunt cinstite este și va rămâne cinstea personală a funcționarilor răspunzători. Sistemul de azi, prin exagerarea lui, face ca orice control temeinic de către capul de misiune să fie cu neputință, căci care ministru ar putea el însuși să cerceteze dacă au fost în adevăr bunăoară 3 kg de ceară pentru parchete, cum scrie pe factură, și nu 2, dacă servitorii le-au întrebuințat în legație și nu au revândut o parte, dacă o scrisoare a fost în adevăr trimisă prin avion și nu prin poștă obișnuită, dacă n-au dus acasă la ei o parte din cărbuni ș.a.m.d. E mai bine să se „legalizeze“ unele abuzuri care în nici un caz nu pot fi însemnate, decât să silești pe un trimis al țării sau să-și piardă vremea cu fleacuri, sau să fie într-o veșnică sfadă cu Direcția contabilității. Chiar funcționarii însărcinați cu ținerea conturilor ar putea să-și întrebuințeze timpul cu mult mai mult folos.

Apoi, mai este un lucru de mare însemnătate: pentru ca funcționarul să fie și să rămână cinstit, trebuie întâi ca statul să fie cinstit față de el. Favoritismul și samavolnicia de care au fost atâtea pilde în trecut împing pe mulți funcționari, care altfel nu s-ar lăsa ispitiți, să „ciupească“ ceva pe aci, pe acolo, când față de conștiința lor se pot simți împăcați, crezând că au un drept moral să se despăgubească.

Toate drepturile bănești ar trebui statornicite până în cele mai mici amănunte și, dacă s-ar ivi cazuri neprevăzute, dezlegarea ce s-ar da să servească drept precedent pentru toate cele asemănătoare. Cunoscut, de pildă, cazul unui ministru și al unui secretar de legație mutați amândoi dintr-un post în străinătate, într-un post peste ocean. Cu

¹ *À forfait* (fr.) — Despre tarifuluri, taxe, impozite: stabilite dinainte la sume globale și invariabile.

toate stăruințele sale, secretarul n-a primit banii de drum decât peste două luni și deci n-a putut pleca mai devreme. Lui i s-a plătit pe acest răstimp, deși se afla în străinătate, leafa din minister, adică vreo 12 000 lei. Ministrului, care a zăbovit două luni la Monte Carlo, deși primise banii de drum la timp, i s-a plătit pe tot timpul leafa și cheltuielile de reprezentare foarte mari ale noului său post. Altă pildă: o dactilografă într-o legație în străinătate primea o leafă de \$140. Șeful ei, fiind nemulțumit de felul cum își făcea datoria, a cerut înlocuirea ei. Pentru înlocuitorul ei, un diurnist mai în vârstă, care muncea de trei ori atâta, ministerul n-a vrut să aprobe cu nici un preț mai mult de \$60. Dar domnișoara a primit mai departe în noul ei post \$140.

Mai sunt și alte lipsuri mai mărunte, dar totuși nu fără însemnătate, care trebuiesc împlinite. De pildă, pentru înzestrarea legațiilor cu materialul legislativ și documentar de care au nevoie, nu s-a făcut nimic. Deși apar în comerț din timp în timp culegeri de legi, decrete, regulamente sau repertorii etc. foarte practice, ele nu se trimit legațiilor, care mai niciodată nu știu dacă nu le lipsește vreun text, fie că trebuie să aplice o lege, fie că li se cer informațiuni. Apoi, mai apar cărți documentare și științifice, care pot fi de mare folos legațiilor pentru conferințe, articole de propagandă etc. Ar fi datoria ministerului să trimită legațiilor toate lucrările de valoare, pe măsură ce apar. Serviciul bibliotecii ar putea primi această însărcinare. De altfel, și biblioteca ministerului este cât se poate de săracă. Nu numai cărțile de doctrină juridică, diplomatică și istorică cele mai însemnate nu se găsesc acolo, dar nici cele mai de seamă culegeri oficiale străine de acte și corespondență.

Cu acest prilej, se poate arăta că din arhiva ministerului lipsesc documente de cea mai mare valoare. O cercetare a arhivelor particulare și a bagajelor foștilor miniștri și a dosarelor Palatului Regal ar duce desigur la descoperiri uimitoare. Textele celor mai multe tratate din 1918, a acelor mai vechi cu Tripla Alianță, nu se află nici măcar în copie la minister. Originalele multor alte tratate lipsesc. Mai toată corespondența diplomatică de interes istoric nu se găsește la minister.

Vechea tradiție a ministerului, după care, pe de o parte, toate rapoartele legațiilor trebuie semnate de capul de misiune și adresate Ministerului Afacerilor Străine și nu direcțiilor competente și, pe de altă parte, prea multe adrese ministeriale sunt iscălite de secretarul general, este și ea nepotrivită și stingherește bunul mers al serviciului. Ar trebui adoptat principiul că orice hârtie trebuie semnată de funcționarul răspunzător nu numai în drept, dar și în fapt. Cum este la mintea omului că nici un cap de misiune sau secretar general nu poate studia toate chestiunile, chiar cele mai mărunte, ei iscălesc o mulțime de hârtii fără măcar să le citească, dar încă să fi studiat dosarul. Funcționarii inferiori lucrează de obicei mult mai puțin conștiincios când știu că altul va iscăli hârtia, iar cel care a semnat-o se scuză firește, arătând că n-a avut timp s-o controleze,

ceea ce nici n-ar fi cu putință. Așa încât principiul atât de trebuincios al răspunderii este de fapt cu desăvârșire părăsit.

Cum nici ministrul însuși nu este „infaibil“, se întâmplă să greșească și el. Însă e foarte greu pentru un ministru în străinătate să răspundă cum trebuie când e silit să-și adreseze răspunsul șefului său, adică ministrului, pe când dacă l-ar putea adresa directorului competent, ar putea să-i spună din timp în timp câteva adevăruri foarte folositoare. Pe de altă parte, ficțiunea că toate rapoartele pornesc de la capii de misiune nu are nici un rost și mult mai bine ar fi să se adopte sistemul întrebuițat aproape pretutindeni, după care consilierul sau secretarul de legăție de grad mai mare este șeful cancelariei și răspunde de toată corespondența administrativă și consulară. În minister, s-ar preciza mai de aproape ce fel de hârtii sunt rezervate iscăliturii secretarului general. Pentru asigurarea controlului, ar ajunge ca toate hârtiile să poarte, la intrare și la ieșire, parafa secretarului general și a capului de misiune, ceea ce le-ar da putința de a supraveghea toată corespondența și de a-și rezerva hârtii când ar crede de cuviință.

(A.M.A.E., Problema 82, vol.8, pp.79–120)

18. Legea asupra organizării națiunii și teritoriului pe timp de război, în *Monitorul Oficial* nr.189 din 18 august 1939 (modificată în *Monitorul Oficial* nr.61 din 13 martie 1941).

19. Cea dintâi lege românească modernă, din 1862, se numea înțelept și sugestiv: Decretul pentru noua organizare a Trebilor Străine.

20. Întrucât legile: nr.215, referitoare la organizarea Ministerului Afacerilor Străine; nr.216, referitoare la înființarea și organizarea Institutului Regal Român de Cercetări Internaționale și Științe Politice; nr.217, referitoare la înființarea și organizarea școlilor române și institutelor culturale din străinătate, burselor de stat și condiției studenților români în străinătate, au fost publicate în *Monitorul Oficial* nr.85 din 10 aprilie 1944, cu omisiuni, greșeli de redactare și de tipar, s-a autorizat republicarea lor într-un text revizuit, în *Monitorul Oficial* nr.90 din 15 aprilie 1944. Data de adoptare a rămas însă 10 aprilie 1944.

21. *Proprio motu* (lat.) — Din proprie inițiativă.

22. Prevederile art.88 al legii vor fi puse în mișcare după încetarea războiului. La 1 ianuarie 1946 a fost adoptată decizia ministerială prin care se instituie Consiliul de coordonare, control și recomandare, prin care se realiza coordonarea serviciilor exterioare ale Ministerului Afacerilor Străine și controlul activității personalului exterior al departamentului. Această decizie nu s-a publicat însă în *Monitorul Oficial*. Reproducem în continuare textul acesteia:

Nr.2 772, 1 ianuarie 1946

Noi, ministrul secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine,
În conformitate cu art.89 din legea nr.215/944 pentru organizarea Ministerului Afacerilor Străine

DECIDEM:

Art.I.– Se instituie Consiliul de coordonare, control și recomandare, format din domnii:

Petala Vintilă,	ministru plenipotențiar, președinte
Constantinescu Gr.Gr.,	„ „
Brabetzianu Victor,	„ „
Elefterescu George,	„ „
Constantinide Noti,	„ „

membri, pe data de 1 ianuarie 1946.

Art.II.– În conformitate cu dispozițiunile art.90 din aceeași lege, domnul consul Ștefan Ionescu este numit secretar în aceeași comisiune.

Art.III.– Domnul director al personalului este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a deciziunii de față.

București, 1 ianuarie 1946

/Ministrul Afacerilor Străine
V.Stoica
Ministru plenipotențiar
Secretar general

/Directorul personalului
Em. Popescu
Consul general
Director adjunct

(A.M.A.E., Problema 82., vol.33, nepaginat)

23. Prin decretul nr.710 din 6 martie 1945 de formare a guvernului dr. P. Groza, Departamentul Propagandei este reînființat. (*Monitorul Oficial*, nr.54 din 7 martie 1945, p.1 702) La 23 martie 1945, prin decretul-lege nr.846 pentru modificarea unor dispozițiuni din legea pentru organizarea ministerelor, Direcțiunea presei și informațiilor din cadrul Ministerului Afacerilor Străine este trecută la Ministerul Propagandei. (*Monitorul Oficial*, nr.69 din 24 martie 1945, p.2 219)

24. În vederea aplicării legii referitoare la purificarea administrațiilor publice, printr-o decizie a ministrului Afacerilor Străine, Gr. Niculescu-Buzești, se instituie, pe lângă Ministerul Afacerilor Străine, comisia formată din: Radu Crutzescu — președinte; Grigore Constantinescu și Dimitrie Buzdugan — membri. (*Monitorul Oficial*, nr.247 din 25 octombrie 1944, p.6 862) Pe aceeași linie, la 24 august 1945 se constituie Consiliul de coordonare, control și recomandare a personalului Ministerului Afacerilor Străine. Acesta era compus din: Ion Christu, Radu Crutzescu, Edmond Ciuntu, Grigore Gr. Constantinescu și Victor Brabetzianu. (*Monitorul Oficial*, nr.201 din 5 septembrie 1945) Apoi, la 1 decembrie 1945, se constituie Comisiunea de propuneri pentru numiri, înaintări și transferări, compusă din: Vasile Stoica, secretar general al ministerului — președinte; Grigore Gr. Constantinescu, Ion Stănescu, Victor Brabetzianu și Ioachim Dăianu — membri; Emil Nicolau — secretar. (*Monitorul Oficial*, nr.5 din 5 ianuarie 1946)

25. În vederea aplicării legii referitoare la epurarea presei, printr-o decizie a ministrului Afacerilor Străine, Constantin Vișoianu, se instituie comisia formată din: Tudor Teodorescu-Braniște — președinte; dr. A. Berkovitz, Miron Constantinescu, Ion Pas, Em. Socor — membri. (*Monitorul Oficial*, nr.34 din 12 februarie 1945, p.982)

26. Începând cu 8 noiembrie 1944, s-a trecut la pregătirea unei noi legi de organizare a Ministerului Afacerilor Străine; printr-o decizie a ministrului Afacerilor Străine, Constantin Vișoianu, s-a instituit comisia pentru elaborarea acestei legi, formată din: Gheorghe Lecca, Radu Crutzescu, Grigore Gr. Constantinescu, Dimitrie Gh. Buzdugan, Victor Rădulescu-Pogoneanu. (*Monitorul Oficial*, nr.35 din 13 februarie 1945, p.1 004) La 27 februarie 1945 a fost numită comisia pentru întocmirea unui regulament al legii de organizare a ministerului, lege aflată în curs de elaborare; comisia era formată din: Gheorghe Lecca — președinte; Grigore Gr. Constantinescu, Nicolae Vlădescu, Victor Rădulescu-Pogoneanu, Alexandru Adrian Botez, Gheorghe

Polydor și Ion Stănescu — membri. (*Monitorul Oficial*, nr.61 din 15 martie 1945, p.1 967) În legătură cu observațiile și considerațiile cerute în acest sens Direcțiunii coordonării și planificării, avansează, la 21 august 1945, un aviz consultativ, pe care îl reproducem:

Direcția coordonării și planificării

21 august 1945

A V I Z 75

Obiect: Decret-lege pentru organizarea Ministerului Regal al Afacerilor Străine.

Considerațiuni: Decretul-lege în cauză, referindu-se la organizarea unei instituțiuni publice, cade în competența Direcției organizării serviciilor de pe lângă Președinția Consiliului de Miniștri.

Studiind proiectul din punct de vedere al Direcției coordonării facem următoarele constatări:

După experiența făcută în ultimii 25 ani, pentru reorganizarea Ministerului Regal al Afacerilor Străine, se revine la legea organică din anul 1921, adaptată la prefacerile politice și sociale de astăzi. În acest scop, proiectul de lege prevede posibilitatea de a se încredința conducerea oficiilor diplomatice unor personalități din afara cadrelor ministerului, iar pentru un timp de un an de la aplicarea legii se dă puțința, spre a se împlini eventuale lipsuri, să se numească sau să se încadreze în anumite grade și cu anumite îngrădiri, persoane bine cunoscute pentru pregătirea și experiența lor în materie. De asemenea, proiectul prevede dispozițiunea ca în Comisiunea pentru propuneri de numiri și înaintări și în Comisiunea disciplinară să fie și câte un delegat al Sindicatului funcționarilor din minister.

Proiectul de lege în cauză, ținând seamă de comandamentele sociale de astăzi și de dispozițiunile Codului funcționarilor publici, atât cât permite nevoile de organizare ale acestei instituții, cu structură deosebită de celelalte ministere cu activitate în lăuntrul țării, proiectul poate fi promulgat.

Trecând la realizarea feluritelor dispozițiuni din proiect, ne îngăduim a face următoarele obiecțiuni:

1) Art.5 din proiect prevede că „Ministerul Afacerilor Străine este asistat de unul sau mai mulți secretari generali, numiți prin decret regal dintre ambasadorii sau miniștrii plenipotențieri de carieră“.

Socotim a fi bine ca acest articol să fie modificat, dându-se posibilitatea ca, în posturile de secretari generali, să poată fi numiți și persoane din afara cadrelor ministerului, în cazul când se numește mai mulți secretari generali.

2) În art.36 se prevede că în gradul de atașat de legăție și de atașat de consulat, pe lângă alte condițiuni, candidații trebuie să posede diploma de doctor sau licențiat în drept sau litere.

Socotim că nu trebuie limitată cariera diplomatică și în special cea consulară numai la doctorii și licențiații în litere și drept, ci să se dea posibilitatea prezentării la examenul respectiv și a doctorilor sau licențiaților în Academia Comercială.

3) Aceeași observație o avem de făcut și cu privire la recrutarea referenților economici, prevăzuți de art.52 din proiect.

4) De asemenea, pentru recrutarea referenților de presă, proiectul prevede în art.56 că se pot prezenta la concurs numai doctorii sau licențiații în drept sau litere.

Pentru recrutarea acestui corp, socotim că trebuie să fie admiși a se prezenta la examen și posesorii de diplome ale altor facultăți, dacă au pregătire ziaristică.

5) Proiectul în cauză nu prevede nici o dispoziție cu privire la modalitățile sau condițiunile de studii pe care trebuie să le îndeplinească referenții Oficiului de studii de pe lângă Ministerul Afacerilor Străine.

În acest caz urmează a se aplica dispozițiunile art.199 din Codul funcționarilor publici, care dispune ca referenții Oficiilor de studii să fie doctori în drept, științele economice sau matematici.

Dat fiind caracterul special al Oficiului de studii de la Ministerul Afacerilor Străine, socotim a se introduce un articol nou cu privire la recrutarea referenților Oficiului de studii pe lângă acel minister, dându-se posibilitatea a fi numiți în acele posturi și posesorii altor diplome decât cele prevăzute în art.199 din Codul funcționarilor publici după natura lucrărilor ce vor avea de executat.

6) În art.42–46 se prevede că secretarii de legăție cls.II vor fi numiți dintre secretarii de legăție cls.III, secretarii de legăție cls.I vor fi numiți dintre secretarii de legăție cls.II etc.

Termenul „vor fi numiți“, întrebuițat de proiect, ar putea da loc la confuziuni, deoarece pentru personalul respectiv nu se face o numire nouă, ci o *avansare*.

Deci, articolele respective trebuie modificate în sensul că secretarii de legăție cls.II vor fi avansați dintre secretarii de legăție cls.III etc.

Aceeași confuziune de termeni „numire și *avansare*“ se face, în art.49–51, cu privire la *avansarea* consulilor; în art.53–55, cu privire la *avansarea* referenților economici și în art.57–59, cu privire la *avansarea* referenților de presă.

7) În art.70 se prevede trecerea la pensie a funcționarilor ministerului la vârsta de 60 ani sau la 35 de ani de serviciu calculabili la pensie, cu excepția miniștrilor plenipotențieri cls.II, a consulilor generali, a referenților economici cls.I și referenților de presă cls.I, a căror limită de vârstă este de 62 ani, iar pentru miniștrii plenipotențieri cls.I la 64 ani, putându-se prelungi acest termen pentru șefii misiunilor diplomatice, precum și pentru secretarul general de cel mult două ori cu câte doi ani. Pentru ambasadori, termenul de pensionare este nelimitat.

Atrăgând atențiunea onoratului guvern asupra acestor termene de pensionare, opinăm că limitele de vârstă sunt prea mari.

8) În art.79, proiectul prevede că, pentru boală constatată, concediile funcționarilor Ministerului Afacerilor Străine pot fi prelungite și peste termenul prevăzut din art.32 din Codul funcționarilor publici, fără pierderea salariului și accesoriilor aferente. Făcându-se această derogare, se acordă privilegiu unei categorii de funcționari în detrimentul altor categorii, din care cauză suntem de părere ca acest articol să fie suprimat, urmând a fi reglementat la fel pentru toți funcționarii publici, cu prilejul revizuirii legii respective.

9) Ca anexă, proiectul conține o nouă tabelă de salarizare pentru membrii corpului diplomatic, consular, economic și de presă.

Prin această tabelă, se ridică salariile de bază ale funcționarilor Ministerului Afacerilor Externe cu mult față de salariile prevăzute în Codul funcționarilor publici.

De pildă:

Miniștrii plenipotențieri cl.I în Cod. 46 900 în proiect 61 200

Consul general cu 1 gradație „ 36 200 „ 50 500

Atașat de presă „ 10 200 „ 25.600

Întrucât prin această nouă salarizare ce se dă funcționarilor Ministerului Afacerilor Străine se trece peste armonizarea salariilor făcută prin Codul funcționarilor publici, iar pe de altă parte prin legea nr.566/1945 s-a oprit orice spor de salariu până la 1 decembrie 1945, rămâne ca onoratul guvern să aprecieze.

Director

Referenți

(A.M.A.E., Problema 82, vol.II, pp.37-42)

27. În temeiul deciziei Comisiunii ministeriale pentru redresarea economică și stabilizarea monetară s-a demarat procesul de epurare a diplomaților și funcționarilor din Ministerul Afacerilor Străine.

Sunt pe deplin edificatoare:

Decizia M.A.S. nr.58 378 din 31 august 1947, în *Monitorul Oficial* nr.205 din 5 septembrie 1947, pp.8 100-8 102:

MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Noi, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și ministru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine,

Având în vedere dispozițiunile deciziunii nr.18 din 12 august 1947 a Comisiunii ministeriale pentru redresarea economică și stabilizarea monetară, publicată în

Monitorul Oficial nr.184 din 13 august 1947, prin care se prevede că Ministerul Afacerilor Străine va reduce numărul personalului bugetar la numărul personalului prevăzut în bugetul exerc. 1938/939;

Având în vedere și nevoile serviciului,

Decidem:

Art.I.– Numărul personalului Ministerului Afacerilor Străine se reduce prin suprimarea posturilor bugetare a următorilor funcționari, pe data de 1 septembrie 1947:

Lecca Gheorghe, ministru pl. cl.I.

Petala Vintilă, ministru pl. cl.I.

Crutzescu Radu, ministru pl. cl.I.

Ciuntu, Edmond, ministru pl. cl.I.

Stănescu Mihail, ministru pl. cl.II.

Bianu Alexandru, prim consilier delegațiune.

Oprîșan Emil, consilier delegațiune.

Timiraș Nicolae, prim secretar delegațiune.

Barbul Gheorghe, al 2-lea secretar delegațiune.

Rădulescu Mehedinți V., al doilea secretar delegațiune.

Voicu Anghel, al doilea secretar delegațiune.

Roiu Florin, al doilea secretar delegațiune.

Solomon Virgil, secretar delegațiune.

Angheluță Mihail, secretar delegațiune.

Cernovodeanu I. Dan Paul, secretar delegațiune.

Dimitriu Șoimu Maria, atașat delegațiune.

Karadja Constantin, prim consul general.

Nicolau Dimitrie, prim consul general.

Păunescu Petre, prim consul general.

Cisek Oscar Walter, prim consul general.

Clonța Eugen, prim consul general.

Spornic Titus, consul general.

Oanea Isidor, consul general.

Hriscu Vanghele, consul general.

Trifon Mircea, consul general.

Comănescu Ernest, consul.

Dumitrescu Teodor, consul.

Balintescu Octavian, al doilea consul.

Cruceanu Constantin, al doilea consul.

Panaitescu Rapan Gheorghe, al doilea consul.

Dimitriu Mircea, viceconsul.

Leist Alexandru, viceconsul.
Vlădescu Olt Marin, viceconsul.
Burbea Traian, viceconsul.
Calmuschi Gheorghe, viceconsul.
Leonescu Dan, viceconsul.
Buzea Octavian, referent titular Of. studii.
Crușevan Olga, referent Of. studii.
Negoșanu Petronela, referent Of. studii.
Belizarie Maria, referent Of. studii.
Bernea Ernest, director.
Măgureanu Valeriu, subdirector.
Vizanti Ioana Maria, subdirector.
Vlădescu Olt Beatrice, subdirector.
Ionescu Irina, subdirector.
Orfeanu Elvira, șef de serviciu.
Lăzărescu Carmen, subdirector.
Atanasiu Lidia, șef de serviciu.
Popescu Dimancea Claudia, șef de serviciu.
Popescu Petre, șef de serviciu.
Constantin Gheorghe, șef de secție.
Papazol Ada Irina, șef de serviciu.
Blagovici Iuliana, șef de serviciu.
Oprescu Letiția GrațIELA, șef de secție.
Bulancea Nicolae, șef de secție.
Goția Gheorghiu Laura, șef de secție.
Mihăilescu Hanagic Viorica, șef de secție.
Borocan Negulici Flaminia, șef de secție.
Rădulescu Teodora, șef de secție.
Scepkin Subin Sergiu, șef de secție.
Bădiuțeanu Mihail, șef de secție.
Ciugureanu Liudmila, șef de secție.
Dinu Florea, șef de secție.
Florescu Ioan, șef de secție.
Lucănescu Alexandra, șef de secție.
Matei Coriolan, șef de secție.
Niculescu Ermil, șef de secție.
Procopiescu Predescu Martha, șef de secție.
Râcu Mihăilescu Ana, șef de secție.

Rădulescu Tăriceanu Alexandra, șef de secție.
Vișoiu Elena, șef de secție.
Vlad Constanța, șef de secție.
Popa Gheorghe, șef de secție.
Dumitrescu Perianu Elena, șef de secție.
Ociocioc Sutter Letiția, șef de secție.
Iordănescu Maria, șef de secție.
Marian Angela, șef de secție.
Erca Speranța, șef de birou.
Hulea Mavrocordat Elena, șef de birou.
Jelea Eufrosina, șef de birou.
Cănciulescu Georgeta, șef de birou.
Samoș Ecaterina, șef de birou.
Dumitrescu Eleonora, șef de birou.
Lenos Maria, șef de birou.
Neștian Stănciulescu Cornelia, șef de birou.
Sabău Mureșanu Leontina, șef de birou.
Ciuturoianu Stănescu Lucreția, șef de birou.
Crivelescu Elena, șef de birou.
Panu Valentina, șef de birou.
Seiciu Maria, șef de birou.
Șerban Maria, șef de birou.
Popescu Iliescu Elena, șef de birou.
Pădineanu Nicoleta, șef de birou.
Foschiatti Roman Lucreția, subșef de birou.
Tănăsescu Ghițescu Eugenia, subșef de birou.
Lazăr Petre Elena, subșef de birou.
Oncescu Beștelei Anton, subșef de birou.
Mureșeanu Vasiliu Constanța, subșef de birou.
Adameșteanu Otilia, subșef de birou.
Savinescu Germaine, subșef de birou.
Păunel Iliescu Ana, subșef de birou.
Mănescu V. Ion, subșef de birou.
Năstase Olimpia, impiegată.
Botta Petre, arhivar șef.
Petrașincu Pandeale, arhivar șef.
Manolescu Romulus, arhivar șef.
Leonide Ionela, arhivar principal.

Lupescu Anghel, arhivar principal.
Pospăescu Maria, arhivar principal.
Rădulescu Aurel, arhivar principal.
Munteanu Adriana, arhivar.
Russu Alexandrina, arhivar.
Morărescu Ioan, arhivar.
Costoiu Dumitru, arhivar ajutor.
Marin Mustețea, arhivar ajutor.
Vătavu Victor, arhivar ajutor.
Udidescu Dumitru, arhivar ajutor.
Negrău Teodor, arhivar ajutor.
Petrașincu Pandle, arhivar ajutor.
Șerban Matei, arhivar ajutor.
Berciu Popescu Sarmiza, stenodactilografă șefă.
Cristescu Lucia, stenodactilografă șefă.
Florian Maria, dactilo. șef.
Petrescu Florica, dactilo. șef.
Cătulescu Maria, dactilo. șef.
Lupașcu Cornelia, dactilo. șef.
Popovici Ifrim Maria, dactilo. șef.
Tolmide Alexandra, dactilo. șef.
Simionescu Maria, dactilo. șef.
Corijescu Elena, dactilo. șef.
Costăchescu Constanța, dactilo. șef.
Tomescu Alice, dactilo. șef.
Angelescu Elena, dactilo. șef.
Groșescu Sniachin Alexandra, dactilo. șef.
Necșulescu Colonati Aurelia, dactilo. șef.
Nicolaiide Șerbănescu Germaine, dactilo. șef.
Vlădescu Valentina, dactilo. șef.
Belloiu Eliza, dactilo. șef.
Costinoiu Valeria, dactilo. șef.
Mihăilescu Lidia, dactilo. șef.
Romanos Clara, dactilo. șef.
Ionescu Gronov Martha, dactilo. șef.
Bellu Ioana, dactilo. principală.
Both Aurelia, dactilo. principală.
Mihăescu Maria, dactilo. princip.

Gheorghiu Mavro Olga, dactilo. principală.
Ionescu Maria Elena, dactilo. principală.
Salmen Elena, dactilo. princ.
Negru Jeana, dactilo. princip.
Miche Paraschiva, translator interpret șef.
Siminel Constantin, translator interpret șef.
Paleologu Dyspre, translator interpret șef.
Rioșanu Smaranda, translator interpret șef.
Ralet Andrea, translator interpret.
Bossy Alexandra, translator interpret.
Gherghiceanu Constantin, referent tehnic.
Constantinescu Dumitru, medic primar.
Florian Ion, medic consultant.
Iacob Petre, administrator imobil.
Mori Dimitrie, administrator imobil.
Soare Dumitru, magazioner gestionar.
Grigore Cârstea Victor, lucrător calificat.
Hâldan Sever, șofer.
Negoiță Constantin, șofer.
Pitiriciu Ioan, șofer.
Mihai Mihai, șofer.
Russe Ilie, cusător de dosare.
Avasilichioaie Nicolae, cusător de dosare.
Păunescu Alexandru, cusător de dosare.
Coman Toma, curier.
Radu Nicolae, curier.
Emil Ispas, curier.
Râcu Năstase, curier.
Feșteu Grigore, curier.
Năiță Constantin, curier.
Tănase Ștefan, curier.
Zaharia Ioan, curier.
Covrig Gheorghe, curier.
Suzana Foru Gheorghe, fochist calorifer.
Ceașescu Ion, camerist.
Chiperea Marin, camerist.
Dicuci Gheorghe, camerist.
Draga Grigore, camerist.

Huseim Riza Bari, camerist.
Modran Alexandru, camerist.
Păun Gheorghe, camerist.
Popa Chiriac, camerist.
Sidor Matei, camerist.
Stănciulescu Grigore, camerist.
Căpităneanu Gheorghe, camerist.
Nedelici Radu, camerist.
Rățoiu Vasile, camerist.
Stoian Gheorghe, camerist.
Zaharia Matei, camerist.
Laurențiu Alduca, camerist.
Bocăneală Sterie, camerist.
Bucur Bocănel, camerist.
Câcu Ioan, camerist.
Hristescu Filofteia, camerist.
Dorobanțu Emilian, camerist.
Gabor Reghina, camerist.
Matei Vasile, camerist.
Neacșu Ioan, camerist.
Pasima Vanghele, camerist.
Schiopu Maria, camerist.
Seceleanu Emilia, camerist.
Stan Ion, camerist.
Tănase Marin, camerist.
Alexe Vasile, camerist.
Baciu Ifrim, camerist.
Câcu Ilie, camerist.
Chiperea Ioan, camerist.
Dan Constantin, camerist.
Duță Ioan, camerist.
Enea Ilie, camerist.
Gorun Ioan, camerist.
Jurebie Profira, camerist.
Manea Ioan, camerist.
Neacșu Voicu, camerist.
Pănescu Constantin, camerist.
Popa Ilie, camerist.

Sasu Ioan, camerist.
Vulcan Constantin, camerist.
Bragu Ana, camerist.
Balaş Teodor, camerist.
Cioaclă Constantin, camerist.
Dumitru Vasile, camerist.
Muşetescu Stan, camerist.
Ciorogaru Ioan, camerist.
Vlad Ion, camerist.
Ploscaru Paulina, camerist.
Florea Dobre Radu, camerist.
Miloşovici Hristea, camerist.
Dumitrescu Andrei, camerist.

Art.2.– Şeful Diviziunii personalului este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Data la 31 august 1947

Vicepreşedintele Consiliului de Miniştri şi
ministrul Afacerilor Străine
Gh. Tătărescu

Nr.58 378

*

Decizia M.A.S. nr.58 372 din 31 august 1947, în *Monitorul Oficial* nr.205 din 5 septembrie 1947, p.8 102:

MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Noi, ministru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine,
Având în vedere art.132 din statutul funcţionarilor publici,
Decidem:

Art.1.– Următorii funcţionari şi personal auxiliar:

Petala Vintilă, min. pl. cl.I, cat.XIX, coef. 6,10.

Crutzescu Radu, min. pl. cl.I, cat.XIX, coef. 6,10.

Stănescu Mihail, min. pl. cl.II, cat.XVIII, coef. 5,80.

Karadja Constantin, prim cons. g-1, cat.XVII, coef. 5,50.

Nicolau Dimitrie, prim cons. g-ral, cat.XVII, coef. 5,50.

Păunescu Petre, prim cons. g-ral, cat.XVII, coef. 5,50.
Clonța Eugen, prim cons. g-ral, cat.XVII, coef. 5,50.
Hriscu Vanghele, cons. g-ral, cat.XVI, coef. 5,10.
Trifon Mircea, cons. g-ral, cat.XVI, coef. 5,10.
Dumitrescu Teodor, consul, cat.XV, coef. 4,70
Buzea Octavian, ref. tit. Of. st., cat.XV, coef. 4,70
Măgureanu Valeriu, subdirector, cat.XIV, coef. 4,30
Vlădescu Olt Beatrice, subdirector, cat.XIV, coef. 4,30.
Niculescu Ermil, șef secție, cat.XII, coef. 2,90.
Botta Petre, arhivar șef, cat.XIII, coef. 3,50.
Petrașincu Mihail, arhivar șef, cat.XIII, coef. 3,50.
Leonide Ionela, arh. princ., cat.XII, coef. 2,90.
Florian Maria, dact. șef, cat.XIII, coef. 3,50.
Cătulescu Maria, dact. șef, cat.XII, coef. 2,90.
Lupașcu Cornelia, dact. șef, cat.XII, coef. 2,90.
Popovici Ifrim Maria, dact. șef, cat.XII, coef. 2,90.
Tolmide Alexandra, dact. șef, cat.XII, coef. 2,90.
Simionescu Maria, dact. șef, cat.XII, coef. 2,90.
Siminel Constantin, tr. int. șef, cat.XIII, coef. 3,50.
Constantinescu Dumitru, medic prim., cat.XIII, coef. 3,50.
Florian Ion, medic consult., cat. XIII, coef. 3,50.
Iacob Petre, ad-tor imobil, cat.VIII, coef. 2,05.
Coman Toma, curier, cat.IV, coef. 1,40.
Covrig Gheorghe, curier, cat.IV, coef. 1,40.
Huseim Riza Bari, camerist, cat.II, coef. 1,30.
Sidor Matei, camerist, cat.II, coef. 1,30
sunt puși în poziția de retragere pentru a-și aranja drepturile la pensie, pe data de 31 august 1947.

Art.2.– Se acordă un nou spor util pentru pensie, de cinci ani, la timpul servit, conform art.132, din statutul funcționarilor publici.

Art.3.– Șeful Diviziunii personalului este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Data la 31 august 1947

p. ministru
Constantin Zănescu

Nr.58 372

*

Decizia M.A.S. nr.66 375 din 4 octombrie 1947, în *Monitorul Oficial* nr.236 din 13 octombrie 1947, p.9 200:

MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Noi, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și ministru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine,

Având în vedere dispozițiunile art.IV din jurnalul Consiliului de Miniștri nr.1 269, publicat în *Monitorul Oficial* nr. 223 din 27 septembrie 1947,

Decidem:

Art.1. Se înființează, pe data publicării prezentei deciziuni, un Oficiu pentru aplicarea Tratatului de pace, compus din:

Mihail E. Pencovici, ministru plenipotențiar, președintele Oficiului și delegat în Comisiunea tehnică.

N. Penciulescu, consilier de legațiune, director economic, supleant.

Aurel Negus, prim-consilier de legațiune, membru.

Ion Pușcaru, prim cons. de legațiune, membru.

I.R. Gambert, secretar de legațiune, membru.

A.L. Danielopol, secretar de legațiune, membru.

Em.V. Rudeanu, atașat de legațiune, membru.

Maria-Liliana Stănescu, stenodactilografă șefă.

Beatrice Lates, translatoare interpretă.

Marga Petit, dactilografă șefă.

Olga Suteaghin, dactilografă șefă.

Art.2. Șeful Diviziunii personalului este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Data la 4 octombrie 1947

Vicepreședintele Consiliului de Miniștri și
Ministrul Afacerilor Străine
Gh. Tătărescu

Nr.66 375

*

În perioada 29 octombrie–11 noiembrie 1947, la București, în sala de festivități a Școlii Superioare de Război, a avut loc procesul intentat Partidului Național Țărănesc, în frunte cu Iuliu Maniu.

Prin actul de acuzare, Partidul Național Țărănesc a fost incriminat drept dușman de neîmpăcat al poporului român și susținător fervent al imperialismului și al reacțiunii internaționale, a fost făcut răspunzător direct de instaurarea dictaturii antonesciene și de intrarea României în războiul de Răsărit, fiind apreciat ca o organizație de spioni și complotiști, care ar fi urmărit salvarea criminalilor de război, răsturnarea prin forță a regimului democratic cu sprijinul direct al unor state străine, trădând suveranitatea, libertatea și independența națională a statului român.

Procesul s-a desfășurat după stilul înscenărilor judiciare staliniste și s-a încheiat cu sentințe criminale.

Manevrând cu abilitate, comuniștii lansează în acest context acuzația unei legături directe între „actele de trădare și spionaj dezvăluite“ în procesul Partidului Național Țărănesc și „birourile Ministerului de Externe“.

Se urmărea nu doar decapitarea Ministerului Afacerilor Străine, ci și scoaterea în afara legii a Partidului Național Liberal.

„Scânteia“ — ziarul Partidului Comunist din România, având drept director la acea dată pe Miron Constantinescu — a lansat în acele zile un atac furibund împotriva conducerii Ministerului Afacerilor Străine, a titularului său, vizând eliminarea sa din guvern.

Reproducem în cele ce urmează articolele violente, publicate succesiv, în acest sens, în zilele de 2, 3 și 5 noiembrie 1947, sub semnătura lui Sorin Toma, redactor șef al ziarului „Scânteia“.

Monstruosul contract de trădare și spionaj

Fapte și documente. Iarăși fapte și iar documente. Nici un grăunte de vorbărie în toată construcția acuzării. O „acuzare“ în care nu se aude decât glasul inculpaților, nevoiți, în fața dovezilor zdrobitoare, să-și recunoască singuri crimele și să dezvăluie pe acelea ale complicilor și șefilor lor. Revelații de un senzațional care ar face deliciul corespondenților presei americane și engleze, dacă ele nu ar constitui o demascare necruțătoare a imperialiștilor care stăpânesc această presă... și dacă le-ar fi cu putință să descopere măcar o singură crăpătură în înlanțuirea dovezilor. Nici una!

Am ascultat cu încordare interogatoriile acuzaților. Ei bine, acest proces în care sunt inculpați „oameni politici“ de prima mărime în ierarhia politică a partidelor reacționare, nu este cătuși de puțin ceea ce se obișnuiește a se numi un proces politic. Primii au defilat pe dinaintea Tribunalului șapte acuzați, șapte oameni care au executat misiuni din cele mai importante în cadrul acțiunii Partidului Național Țărănesc. Au fost lăsați să vorbească tot ce au vrut, li s-a dat putința să-și ușureze situația. **ȘI TOTUȘI NU S-A VORBIT, NU A PUTUT FI VORBA ÎN DECLARAȚIILE LOR, DE POLITICĂ.** Spionaj, spionaj și iar spionaj. Și când, în sfârșit, al optulea acuzat,

secretarul general al P.N.Ț., Nicolae Penescu, a făcut să se audă în sală primele considerente politice, aceasta nu a fost decât pentru a recunoaște ceea ce nu mai putea fi negat, că însăși politica fostului P.N.Ț. și a șefilor lui supremi nu era decât un apendice al activității de trădare și spionaj și o mască a crimei.

Patru funcționari importanți ai Ministerului de Externe, dintre care unul, Oprișan¹, director al Cifrului și altul, Camil Demetrescu, director adjunct al acestui serviciu (prin însăși natura lui secret), împreună cu Victor Rădulescu-Pogoneanu, fost director al Cabinetului în același minister, devenit mâna dreaptă a lui Maniu în probleme de politică externă, au recunoscut că sustrăgeau sistematic, din însărcinarea lui Pogoneanu, informații, documente secrete de stat, texte confidențiale de negocieri și convenții internaționale, pe care le transmiteau reprezentanților misiunilor americană și engleză sau le trimiteau prin mijlocirea deloc diplomatică a acelorași misiuni, dimpreună cu directive ale lui Maniu și conducerii P.N.Ț., grupului de trădători din străinătate condus de Gr. Niculescu-Buzești, Gafencu, Vișoianu, Cretzianu etc.

Până într-atât îi considerau reprezentanții amintitelor state apusene pe frunțașii P.N.Ț. drept „oamenii lor“, încât transportarea lor clandestină până în țara străină, unde aveau să-și îndeplinească misiunea antinațională, se făcea cu avioane militare americane (cazurile Gr. Niculescu-Buzești, Vișoianu și Ioana Bujoiu, confirmate și de acuzatul Radu Niculescu-Buzești).

„Oamenii lor“? — Puțin spus! Vânduți CU TRUP ȘI SUFLET serviciilor de spionaj ale Statelor Unite și Angliei — până într-atât încât, în cazul că ar fi fost pe cale să înșele cu sau fără voie încrederea acestora sau să comită o indiscreție, erau obligați să ia otravă! A dezvăluit-o acuzatul Ion de Mocsony-Styrcea:

În bătrâni se spunea: „Și-a vândut sufletul dracului“. Se povestea basme despre contracte fantastice scrise cu sânge omenesc.

Basmele sunt însă lăsate în urmă de realitate. În dosarul procesului care se judecă la Școala Superioară de Război se află, scris negru pe alb și confirmat solemn de acuzații Pogoneanu, Radu Niculescu-Buzești și Mocsony-Styrcea, monstruosul contract încheiat de Gr. Niculescu-Buzești în numele conducerii P.N.Ț. (în prezența lui Pogoneanu, Mocsony-Styrcea și Ioana Bujoiu) cu reprezentanții serviciului de spionaj american Tom Hall² și Hamilton³. Prin acest contract, concretizat în „Minuta“ și „Memorandum“-ul publicate ieri de ziare, conducătorii P.N.Ț. și partizanii lor trec cu trup și suflet în subordonarea serviciului de spionaj american.

Iată planul de acțiune întocmit de reprezentanții spionajului american și acceptat de reprezentanții P.N.Ț. Conducerea P.N.Ț., care sub nemți și Antonescu s-a pus de-a

¹ Emil Oprișan.

² Thomas (Tom) R. Hall.

³ J.C. (Bill, Billy) Hamilton.

curmezișul creării unei mișcări de rezistență națională, își ia obligația de a crea o „mișcare de rezistență“ contra guvernului democrat al României. Intervenția americană în România în sprijinul acestei mișcări avea să depindă de gradul ei de eficacitate măsurat în numărul ciocnirilor, în proporțiile tulburărilor interne și a sângelui vărsat. Primul pas pe calea războiului civil aveau să-l constituie alegerile de la 19 noiembrie 1946. Sub pretextul „teroarei comuniste“, trebuiau create „comitete de apărare“ menite să treacă apoi într-un „tip special de organizații paramilitare“ și „să devină subterane“. „Înalta tensiune politică ce se va întări în timpul alegerilor și își va atinge culmea ne va furniza cel mai bun temel pentru mișcarea noastră de rezistență“, stipulează „minuta“.

Scopurile „armatei subterane“ Styrcea le caracterizează astfel: „în eventualitatea... unui al treilea război mondial... aceste organizații, la un moment dat, la o oră pe care au numit-o «ora H»... urmau să constituie un ajutor pentru marile puteri occidentale“. Aceasta se completează cu scopul indicat de Pogoneanu: „răsturnarea prin violență a regimului democrat din România“.

O dată cu firma mincinoasă de „rezistență națională“ proclamată oficial de Maniu, mistificarea înșelătoare ideologică era trecută în lista armelor de luptă a trădătorilor. Partizanii din partidele politice reacționare erau împinși la acțiune ca simple „instrumente“ — „fără să le lăsăm să cunoască scopul nostru final“. Iată până unde merge cinismul!

În fruntea întregii organizări, care trebuia să cuprindă și cuprindea toate trei partidele reacționare, trebuiau să fie trei comitete: a) un comitet suprem secret, cu participarea agenților spionajului american; b) un comitet politic, public; c) un comitet politic de trădători, menit să devie guvern, în străinătate; d) un comitet militar, subordonat celui dintâi.

Acest din urmă comitet „are de procurat informații militare pentru aliați“. El se mai ocupă cu pregătirea de echipament, baze militare și arme.

Cât despre fondurile P.N.Ț.... Mijloacele bănești, „fără a le aduce totuși la cunoștință sursa“, aveau să fie procurate de spionajul american sub forma introducerii în țară a 60 000 medalii false bătute în străinătate. „Nimic din acești bani nu va fi întrebuințat pentru nici un fel de propagandă de partid“, se spune în „Memorandum“. Totul pentru spionaj și teroare.

Acestea sunt documentele prin care P.N.Ț. înceta definitiv de a mai fi un partid politic românesc și devenea o simplă anexă a serviciului de spionaj american.

La proces s-a dovedit fără putință de îndoială că „Minuta“ și „Memorandum“-ul angajau pe deplin conducerea P.N.Ț. și pe Maniu personal.

Gr. Niculescu-Buzești, cel care a reprezentat partidul în tratativele cu agenții spionajului american, era, deși nou în partid (cităm după declarația lui N. Penescu), omul în care Maniu a avut „optimă încredere, o încredere mai mare decât în secretarul

general, decât în vicepreședintele partidului... și decât în Mihai Popovici“. „Aceasta — spune Penescu — pentru că lui Gr. Niculescu-Buzești îi plăcea conspirația“.

După convorbirea fixată în vestita „Minută“, acesta din urmă și-a luat obligația de a se consulta cu șefii săi. „În orice caz, cu d. Maniu, desigur, — declară Mocsony-Styrcea — pentru că nu cred că d. Niculescu-Buzești lua ordine de la altcineva... decât de la d. Maniu“.

După această consultare, Niculescu-Buzești a adus un prim proiect de memorandum, care însă n-a satisfăcut pe americani. Era „gen Maniu“, adică foarte vag, *à l'eau de rose* sau „apă de ploaie“ (Styrcea). Buzești a fost trimis înapoi și a venit cu memorandum-ul (în forma care a rămas definitivă). Buzești vorbea acum, spune Styrcea, „în numele P.N.Ț.-ului“. Mai mult chiar. Curând după aceasta, cu prilejul trimerii lui Niculescu-Buzești în străinătate, Maniu i-a dat lui Gr. Niculescu-Buzești un mandat în sensul „că d-sa reprezenta vederile dlui Maniu și este calificat a se pronunța în numele d-sale“ (Pogoneanu) sau, cum s-a exprimat cu entuziasm lt. Hamilton, „aceasta înseamnă depline puteri, un mandat în alb“ (din declarația lui R. Niculescu-Buzești).

Prin acțiunea sa, Maniu și conducerea P.N.Ț. urmărea, după expresia lui Opreșan, „dezlănțuirea unui război, care ar fi pustiit întreg sud-estul Europei, țara noastră având cel mai mult de suferit“.

Și, după cum s-a stabilit pe deplin la proces, această linie pe care a o numi criminală e prea puțin, era urmărită și aplicată pas cu pas.

Există în lume spioni și spioni. Unii se mulțumesc să furnizeze informații puterilor străine. Alții merg mai departe.

Ei provoacă la comandă tulburări, comit asasinat, stârnesc vărsări de sânge, războaie civile, pentru a da putință imperialiștilor străini să ocupe și să subjuge țara, ai căror fii de mult nu mai sunt.

Maniu, Mihalache și conducătorii P.N.Ț. făceau, fără deosebire și fără muștrare de conștiință, și una și alta.

Sorin Toma

„Scânteia“, 2 noiembrie 1947

*O concluzie a procesului marii trădări.
Putregaiul de la Externe trebuie extirpat!*

Procesul conducerii trădătoare de țară a fostului Partid Național Țărănesc a avut între altele darul să atragă atenția opiniei publice asupra unui sector important al vieții noastre de stat, fără de contribuția căruia complotul împotriva regimului democrat și a independenței noastre naționale ar fi fost de bună seamă cu mult mai greu de urzit.

E vorba de Ministerul Afacerilor Străine.

Încă de mult, modul cum sunt, sau mai bine zis cum nu sunt, apărate interesele României în străinătate de către majoritatea membrilor corpului nostru diplomatic îngrijora profund pe toți cei cu dragoste de țară.

La întrebările:

— Ce au făcut în timpul Conferinței de Pace cei mai mulți dintre vechii diplomați români pentru a susține cauza dreaptă a statului și poporului nostru?

— Ce au făcut ei pentru a combate acțiunea de ponegrire a țării noastre de către propaganda cercurilor imperialiste și pentru a neutraliza activitatea antinațională a grupului de trădători condus de Gafencu, Tilea, Cretzianu și compania?

— Multe au fost oare misiunile noastre din străinătate care au desfășurat o activitate serioasă în timpul secetei pentru a asigura o largă ajutorare din afară înfometaiților din România?

La aceste întrebări, ca și la altele de același fel, răspunsul nu poate fi decât unul: un răspuns negativ.

În momentele când în întreaga lume se întetea lupta între lagărul imperialist și antidemocratic — în frunte cu U.S.A. și Anglia — și cel antiimperialist și democratic, în frunte cu U.R.S.S. și țările noii democrații, regimul nostru democrat nu găsea în Ministerul de Externe sprijinul, pârghia puternică de care avea nevoie pentru apărarea independenței naționale a țării și pentru câștigarea cât mai multor adevărate prietenii în rândurile forțelor partizane ale democrației.

Dimpotrivă, Ministerul de Externe slujea, cum s-a dovedit la proces, unor scopuri cu totul contrarii.

Ministerul de Externe servea atât misiunilor americană și engleză, cât și trădătorilor din țară și străinătate în slujba acestora (alde Maniu, Niculescu-Buzești, Pogoneanu, Cretzianu, Gafencu etc.), drept sursă de informații secrete de cea mai mare însemnătate pentru statul român.

Încă înainte ca înțelegerile și convențiile internaționale să fi fost puse în aplicare, ele ajungeau prin mijlocirea Ministerului de Externe în mâna celor ce aveau tot interesul să încerce sabotarea lor.

Înainte ca memoriile conținând argumentele guvernului român în chestiunea Ardealului, reparațiilor și regimului Dunării să fi fost folosite în negocierile internaționale, ele ajungeau, tot prin mijlocirea Ministerului de Externe, în mâna grupului de foști diplomați trădători și spioni din străinătate, care luptau pentru împovărarea țării și pentru ciuntirea Ardealului.

În birourile Ministerului de Externe se elaborau lucrări pentru combaterea punctului de vedere românesc la Conferința Păcii. Aceste lucrări erau fie trimise lui Cretzianu

și trădătorilor români din străinătate pentru a le servi ca bază de argumentare, fie depuse direct o dată cu memoriile oficiale, la Secretariatul Conferinței de la Paris.

Serviciile Ministerului de Externe făceau oficiul de poștă între trădătorii din țară și cei din străinătate. Funcționari superiori activi ai săi participau direct la pregătirea organizării unui guvern român de trădători în Apus.

Concluzia se impune de la sine: organizatorii din afară și dinăuntru ai complotului contra statului român democrat și a independenței sale s-au bucurat de larga complicitate a Ministerului Afacerilor Străine, pe care l-au mânuit așa cum au dorit.

Și nici nu putea fi altfel. Majoritatea cadrelor acestui minister aproape n-au fost atinse de procesul de curățire și democratizare ce a avut loc în alte departamente. Cariera diplomatică — „cariera“, cum îi spuneau cu ifose jalnicii spioni din boxa Tribunalului Militar — a rămas la noi, cu rare excepții, apanajul unor filfizoni, rude sau oameni de casă ai „obrazelor subțiri“ din marea burghezie și moșierime românească. Diplomat român a putut fi un desnaționalizat ca Mocsony-Styrcea. Diplomat român cu leafă de la stat, până în martie 1947, a putut fi un Frederic Nanu, care între timp devenise... cetățean american! În aparatul central al Ministerului de Externe găsești colaboraționiști notorii din timpul nemților (Camil Demetrescu, director adjunct în serviciul secret al Cifrului e doar unul din numeroasele exemple), găsești diplomați întorși din preajma lui Hitler și Mussolini fără a fi fost supuși vreunei verificări, găsești epurabili refugiați de prin alte ministere. Până în martie 1947, Niculescu-Buzești, Cretzianu, Rădulescu-Pogoneanu și alți inculpați de azi erau pe statele ministerului!

Tot atât de „selece“ sunt până și în ziua de azi cadrele din străinătate ale acestui minister. Găsești în legațiile noastre tot ce poftesci: legionari notorii, voluntari în armata lui Franco, rude apropiate ale criminalilor de război, reacționari înverșunați, prieteni intimi ai lui Niculescu-Buzești, Pogoneanu, Cretzianu, Gafencu, Tilea. Puțini sunt oare diplomații „români“ care, rechemăți în țară, au refuzat să se întoarcă? Până și săptămâna trecută s-au înregistrat trei asemenea cazuri. Și toți aceștia au funcționat, au contat ani de zile ca „apărători ai intereselor românești“!

Pentru toți aceștia a fost și este literă de evanghelie linia trădătoare indicată în 1943 de Maniu lui Cretzianu și comunicată de acesta din urmă lui Ion Antonescu: „Alianță cu anglo-americanii împotriva rușilor și în orice caz mai bine nemții decât rușii“.

Nu este de mirare că într-un asemenea Minister de Externe s-a putut elabora „teoria“ că „nimeni nu râvnește la pământul nostru“, că „România a ieșit din vârloarea primediilor și nici o amenințare nu mai stă în fața ei“ (nici măcar aceea a poftelor imperialiste atât de limpede exprimate de reprezentanții spionajului american Hamilton și Hall!) și că deci trebuie cu orice preț și cu orice condiții să cerșim „prietenia U.S.A., Marii Britanii și mai ales a Franței“. Și nu e nici o mirare că această slugărnice,

carieriștii „carierei“ au dus-o până la înrolarea în serviciile de spionaj ale „democrațiilor occidentale“.

Poporul român, care și-a cucerit în grele suferințe libertatea, independența și pacea, știe că poate păstra și apăra cu succes aceste bunuri prin democratizarea consecventă a tuturor sectoarelor vieții sale publice și prin colaborarea fermă cu toate forțele păcii și democrației, în frunte cu Uniunea Sovietică.

El are nevoie de un Minister de Externe capabil să aplice consecvent această linie, singura conformă cu interesele sale naționale.

Iată de ce opinia publică democratică are dreptul să ceară ca putregaiul de la Ministerul de Externe să fie extirpat.

Cu toată hotărârea și cât mai repede.

Sorin Toma

„Scânteia“, 3 noiembrie 1947

Tot despre Ministerul de Externe

Ne-am ocupat în articolul precedent de un fapt de o gravitate excepțională pus în lumină de procesul trădătorilor din fruntea fostului P.N.Ț.: că Ministerul de Externe este astăzi un cuib de spionaj și trădare, o citadelă a uneltirilor reacțiunii dinăuntru și din afara țării împotriva independenței și libertății poporului român.

Nici o interpretare, oricât de tendențioasă, nu mai poate micșora evidența faptelor. Ministerul Afacerilor Străine s-a comportat și se comportă nu ca un departament al guvernului democrat al României, ci ca un minister al „guvernului“ de trădători în slujba imperialiștilor anglo-americani, a cărui înființare în străinătate fusese proiectată și organizată de spionul Maniu și de complicitii săi.

Se pune însă întrebarea: oricât de senzațională ar fi pentru marele public această revelație, a putut ea oare constitui o surpriză pentru factorii de conducere ai Ministerului de Externe?

Nu a putut fi un secret pentru nimeni din cei ce sunt cât de cât la curent cu situația din minister — și cu atât mai puțin pentru cei ce poartă răspunderea activității departamentului — că principalele posturi din aparatul central și extern, și nu numai principalele, sunt încadrate în covârșitoarea majoritate cu foști colaboratori ai nemților și ai lui Mihai Antonescu, cu prieteni și apropiați de ai vânzătorilor de țară, Niculescu-Buzești, Cretzianu, Vișoianu, Pogoneanu etc., într-un cuvânt cu oameni pe care e firesc ca săvârșirea unor acte de felul celor scoase la iveală în cursul procesului, să nu le pară cătuși de puțin anormală, necum monstruoasă.

Nu este un secret pentru nimeni că oameni care nu pregetaseră să ia asuprași în posturile pe care le dețineau în străinătate dubla misiune de agenți ai lui Antonescu

și de colaboratori direcți ai lui Hitler, Mussolini și Tisso, au fost apoi primiți cu brațele deschise de conducerea ministerului, care le-a încredințat funcții de cea mai mare răspundere.

Temeinic hitlerizat la Berlin, un Brabetzianu s-a văzut ridicat la rangul de secretar general. Filotti, om de legătură la Budapesta cu cei ce ne răpiseră Ardealul, a fost pus șef al biroului... Tratatului de pace! Șef al Diviziunii politice e și astăzi Elefterescu¹, fost acreditatul lui Antonescu pe lângă Tisso, trădătorul slovac, iar acum în legături de corespondență cu Cretzianu. Și cine nu știe oare că la Ministerul de Externe toate sforile le trage acolo reacționarul și colaboraționistul învechit în rele Noti Constantinide?

Era firesc că preocupate de apărarea și adâncirea politicii noastre externe de independență națională și de strânsă colaborare cu statele devotate cauzei păcii și democrației, în frunte cu U.R.S.S. — forțele consecvent democratice ale României împreună cu guvernul democrat să facă presiuni asupra conducerii M.A.S. pentru o primenire a cadrelor și a mentalității dominante în minister.

Dar dacă tocmai în scopul acesta fusese întocmită în martie 1946 legea de reorganizare a M.A.S., roadele practice ale acestei legi n-au fost decât foarte reduse. De câte ori revenea la ordinea zilei problema purificării, ziarele anunțau o nouă deplasare ministerială la Poiana. Puținele elemente democratice strecurate în minister erau în grabă „neutralizate“ prin trimiterea lor la Moscova sau în capitalele democrațiilor populare, în timp ce reacționarilor și colaboraționiștilor li se rezervau capitalele occidentale, unde, evident, puteau „opera“ mai în voie. Astfel, cunoscutul „fost“ legionar Cămărășescu, agreeat în virtutea unei legături de rudenie, era trimis la Legația de la Roma, legație care mișună de agenți în slujba anglo-americanilor și a Vaticanului. La Lisabona, ca însărcinat de afaceri, a fost numit Totescu², fost legionar, fost voluntar decorat al lui Franco, invalid de război și pensionar franchist, sluga plecată a grupului Gafencu–Cretzianu. Iar la Viena, se putea oare găsi un consul general mai potrivit decât cumnatul lui Nichifor Crainic — Cârștiuc³?

Când, în anul din urmă, guvernul, îngrijorat de permanentizarea acestei situații, și-a întezit presiunea asupra conducerii M.A.S., zeci de asemenea răsfățați ai ei au refuzat să dea urmare ordinului de rechemare în țară, trecând pe față în tabăra dușmanilor României. E destul să pomenim pe Duca⁴ de la Stockholm, nu de mult

¹ Gheorghe (George) Elefterescu.

² Alexandru Totescu.

³ Ioan Cârștiuc.

⁴ Gheorghe I. Duca.

înaintat peste rând ministru, pe Djuvara¹ de la Stockholm, pe Celebidache² de la Varșovia, pe Nicolau³ de la Roma, pe Dumitriu de la Berna.

Dar poate — vor zice unii — conducătorii ministerului nu au știut, nu au putut ști cu cine aveau de-a face?

Și aci însă faptele au părerea lor proprie. Avertismentele n-au lipsit. Stăruitoare, îndărătnice, ele s-au izbit de o nu mai mică îndărătnicie.

Zadarnic a protestat sindicatul salariaților ministerului împotriva încadrării epurabililor transfugi de la Economia Națională — Penciuiescu⁴, Demetrescu, Darvari⁵ etc.

De-a surda a făcut demersuri sindicatul pentru înlăturarea colaboraționistului notoriu Oscar Walter Cisek. Acesta a fost numit la Berna, pentru ca acolo să înlesnească trecerea spionului american Vișoianu — cu toate documentele lui furate — din Elveția în Franța.

Dar oare Oprișan, Lăzărescu, Roiu⁶, Camil Demetrescu, nu fuseseră din timp semnalati? Și totuși procesul i-a găsit la posturile lor, unde până atunci continuau să-și facă nestingheriți mârșava treabă.

De altfel, cazul lui Oprișan, căruia i s-a servit ca pe tavă puțința de a trăda interesele românești ca membru al delegației române la Conferința de la Paris, nu este unicul. Împiedicat de vigilența organelor noastre de apărare a ordinii democratice de a fugi din țară, trădătorul Ciuntu⁷ a fost și el invitat în misiune la semnarea Tratatului de pace. Odată ajuns la Paris, și-a luat concediu și pe aci ți-e drumul! Și câți alți nemernici de teapa lui Ciuntu, deși demascați, au trecut totuși hotarele țării fără viză, în calitate de „curieri diplomatici“. Apoi, ca „pedeapsă“, au fost... numiți la câte o legăție!

Am mai vorbit despre faptul extraordinar că trădători ca Niculescu-Buzești, Cretzianu, Pogoneanu, Frederic Nanu (trecut la cetățenia americană), G. Davidescu (fost secretar general sub Antonescu) și alții putuseră figura în statele ministerului și primi leafă până în martie 1947. Îndepărtarea lor fusese cerută în nenumărate rânduri. Dar dosarul lor se afla în mapa personală a titularului departamentului și nimeni nu se putea atinge de ei.

Cum se explică această ciudată toleranță?

După toate datele cunoscute, mai poate ea fi considerată drept un fapt întâmplător?

¹ Neagu Djuvara.

² Nicolae Celebidache.

³ Mihail Nicolau (?).

⁴ Nicolae Penciuiescu.

⁵ Șerban Darvari (?).

⁶ Florin Grigore Roiu.

⁷ Edmond Ciuntu.

Și nu se produce oare în mintea oricui apropierea firească între această atitudine și întreaga linie politică a Partidului Liberal de sub conducerea dlui Tătărescu?

Într-o recentă precizare a acestei linii, toleranța sus-amintită fusese ridicată la rangul de principiu general călăuzitor pentru întreaga viață politică internă. Îndeplinind însă această cerință în forma în care a fost formulată, guvernul democrat n-ar fi ajuns niciodată la descoperirea și zdrobirea odiosului complot împotriva independenței naționale și existenței însăși a poporului nostru.

S-a susținut în numele P.N.L.-Tătărescu că politica externă și cea internă pot fi despărțite, că e posibil a tolera uneltirile și pe uneltitori — e vorba de acuzații de azi — fără a face ca politica noastră externă să alunece într-o direcție fatală marilor noastre interese naționale. Răspunsul îl dă procesul. Răspunsul îl dă situația din Ministerul de Externe și linia acestuia. Căci chiar în forma atenuată în care o formulează declarațiile P.N.L.-Tătărescu, ea izbește prin estomparea realităților IMPERIALISM și DEMOCRAȚIE sub incolorii termeni geografici de „VEST“ și „EST“ și prin stăruința crescândă cu care, după fraze convenționale asupra prietenilor din Est, urmează cererea de a ne apropia „în același timp“, fără teamă de nici o primejdie, „și“ de Vest. Vai însă de corabia al cărei cârmaci o îndreaptă „deopotrivă“ și spre Est și spre Vest și spre Sud și spre Nord. Ea nu ajunge niciodată la țarm. O sfarmă stâncile subterane, o scufundă furtunile.

De fapt, în cazul de față, cârmaciul e mai orientat decât ar părea. El ține curs — dacă te uiți cu atenție — spre Vest. Ce altă semnificație poate avea afirmația că refacerea și dezvoltarea economică a României nu sunt posibile fără împrumuturile de cămătărie colonială pe care ni le licără în zare imperialiștii americani?

De fapt și aci, pe tărâm economic, politica externă e una cu cea internă. Desigur, nu ar fi fost nicicând cu puțință o stabilizare pe baza independenței naționale și a producției naționale, dacă ar fi fost acceptată politica economică practică la Ministerul Economiei Naționale de fosta conducere liberală și continuată și azi — ce-i drept, cu mijloace simțitor reduse — de către Partidul Liberal-Tătărescu. Căci este vorba de o politică menită să sprijine pe marii speculanți și industriași sabotori în încercările lor de a zădărnici efortul creator al maselor muncitoare.

În toate aceste principii de politică externă și internă, ca și în sforțările Ministerului de Finanțe de a sabota echilibrul bugetar, de a îndepărta realizarea reformei fiscale și de a arunca greutatea impozitelor pe spinările bătătorite de poveri ale celor mulți, se vedește din ce în ce mai limpede vechea și binecunoscuta tradiție a liberalismului.

Din ce în ce mai des se întâmplă să vorbească „Liberalul“ Brătienilor și să răspundă ecoul din faptele și din vorbele celui alt Partid Liberal.

Dar poporul nostru nu de azi, de ieri, aude aceste glasuri și aceste ecouri.

Și în zilele din urmă mai ales a învățat a le cunoaște și a le recunoaște dintr-o mie.

Sorin Toma

„Scânteia“, 5 noiembrie 1947

Acestor articole ostile din „Scânteia“ le-ar putea fi adăugate altele și altele, redactate sub aceeași comandă politică și publicate sub aceeași baghetă.

În fața atacurilor presei oficioase, la 4 noiembrie 1947, Gheorghe Tătărescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și ministru de Externe, adresa premierului dr. Petru Groza următoarea scrisoare:

Domnule președinte al Consiliului,

Campania de presă organizată împotriva Ministerului Afacerilor Străine continuă și azi, amplificându-se și luând proporțiile unei adevărate ofensive politice. Tonul de azi al acestei campanii e mai violent decât cel de ieri și unele organe aruncă în focul polemicii până și linia politicii generale făcute de mine în calitate de conducător al politicii externe a țării.

Citind cu atenție ziarele de astăzi, rămân cu impresia că ne găsim în fața unor forțe care vor să schimbe caracterul constructiv și pacific al politicii noastre externe.

De aceea, cred că o reexaminare a tuturor problemelor de politică externă care au făcut obiectul campaniei presei oficioase este astăzi necesară și vă rog stăruitor a lua inițiativa realizării ei.

De rezultatul acestei reexaminări și a întregii acțiuni de clarificare depinde rămânerea mea mai departe în capul Ministerului Afacerilor Străine.

Primiți, vă rog, domnule președinte al Consiliului, expresia celor mai devotate simțăminte.

Vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și
ministru al Afacerilor Străine
Gheorghe Tătărescu

(**Arhivele Statului București** — Arhiva C.C. al P.C.R., fond 103, dosar nr.475/1947, f.1)

Președintele Consiliului de Miniștri nu a reacționat la această solicitare. Avem toate temeiurile să credem că acesta era informat că, chiar a doua zi, omul politic Gheorghe Tătărescu avea să primească lovitura de grație.

La 5 noiembrie 1947, deputatul bepedist Mihail Dragomirescu, susținut de un grup de deputați, a cerut întrunirea Comisiei Afacerilor Străine a Adunării Deputaților spre a discuta situația de la Ministerul de Externe:

„Dl **Mihail Dragomirescu** dă citire următoarei cereri:

Domnule președinte, doamnelor și domnilor deputați, subsemnații deputați, având în vedere situația excepțional de gravă de la Ministerul de Externe descoperită cu prilejul procesului de spionaj și trădare al conducătorilor fostului Partid Național Țărănesc; considerând că actele de trădare și spionaj dezvăluite au avut loc cu concursul activ al birourilor Ministerului de Externe și că ele nu s-ar fi putut produce fără știința conducerii acestui minister, socotim că trebuie convocată de urgență Comisiunea Afacerilor Străine spre a delibera asupra faptelor mai sus expuse.

Gh. Stroia, Virgil Ionescu, Maxim Budileanu, Hugo Baranga, Const. Bălăceanu, Virgil Stănescu, Marin Sulică, Mihail Dragomirescu, Miron Constantinescu, Mihail Moraru, Bernard Solomon, Al. Drăghici, P. Constantinescu-Iași, Const. Pârvulescu, Avram Șerban.

Dl Mihail Dragomirescu: Cer extrema urgență. (Aplauze).

Dl I. Niculi, vicepreședinte: Dl ministru al Lucrărilor Publice are cuvântul.

Dl G. Vântu, ministrul Lucrărilor Publice (aplauze pe băncile Partidului Național Liberal): La cererea făcută de dl deputat Dragomirescu în numele unui număr de colegi, țin să răspund că de îndată ce dl vicepreședinte al Consiliului și ministru al Afacerilor Străine, care astăzi este bolnav — e vorba de o congestie pulmonară — se va însănătoși, d-sa va veni în fața Camerei și vă va da toate datele necesare pentru lămurirea chestiunilor care privesc întrebările dlui deputat Dragomirescu. Fiți vă rog siguri că la timp — mai repede decât credeți — veți avea satisfacție la toate întrebările și veți avea toate răspunsurile și lămuririle de care dv. aveți nevoie. (Aplauze pe băncile Partidului Național Liberal).

Dl I. Niculi, vicepreședinte: Dl deputat Miron Constantinescu are cuvântul.

Dl Miron Constantinescu: Comisiunea de Afaceri Străine a Camerei, după ce va dezbate anumite probleme care reies din procesul foștilor conducători ai fostului Partid Național Țărănesc, va hotărî dacă este cazul și când este cazul să fie chemat dl ministru al Afacerilor Străine ca să răspundă în fața comisiei. (Aplauze).

Dl G. Vântu, ministrul Lucrărilor Publice: Domnule președinte, doamnelor și domnilor deputați, eu am ținut să vă dau un răspuns și să vă comunic o situațiune. Rămâne ca Biroul Camerei să aprecieze — natural, ținând seama de uzanțele parlamentare — în situația de față.

Voci: Să se convoace comisia.

Dl I. Niculi, vicepreședinte: Dnii deputați care fac parte din Comisia Afacerilor Străine sunt convocați de urgență în sala nr. 1. (Aplauze).“

(Monitorul Oficial, nr.11, 10 noiembrie 1947, p.99)

În mai puțin de trei ore, soarta titularului de la Externe a fost decisă. Comisia Afacerilor Străine a Adunării Deputaților, întrunită sub președinția lui Miron Constantinescu, a adoptat o moțiune de neîncredere, pe care plenul Adunării Deputaților a aprobat-o în aceeași zi:

„**Dl I. Niculi, vicepreședinte:** Doamnelor și domnilor deputați, redeschid ședința. Dl deputat Cleja are cuvântul.

Dl Ștefan Cleja: Domnule președinte, doamnelor și domnilor deputați, Comisiunea de Afaceri Străine a Adunării Deputaților, întrunindu-se în ziua de 5 noiembrie 1947...

Dl Sever Paschievici: Cer cuvântul în chestie de regulament.

Dl Ștefan Cleja: ...sub președinția dlui deputat Miron Constantinescu, a luat în cercetare...

Dl Sever Paschievici: Domnule președinte, vă rog să-mi dați cuvântul în chestie de regulament, căci după ce se citește moțiunea nu mai putem lua cuvântul.

Dl Ștefan Cleja: ...a luat în cercetare cererea...

Dl Sever Paschievici: Insist domnule președinte să-mi dați cuvântul în chestie de regulament.

Dl P. Constantinescu-Iași: De ce n-ați cerut cuvântul înainte de a se începe citirea moțiunii?

Dl I. Niculi, vicepreședinte: Domnule deputat Paschievici, nu aveți cuvântul. Când am redeschis ședința n-ați cerut cuvântul și atunci am dat cuvântul dlui Cleja.

Dl Sever Paschievici: Dv. ați dat cuvântul dlui deputat Cleja, dar n-ați spus că va citi o moțiune. Când am văzut că citește o moțiune, am cerut cuvântul în chestie de regulament.

Dl I. Niculi, vicepreședinte: Nu aveți cuvântul. Dnii chestori sunt rugați să facă ordine.

Dl Eduard Mirto: După ce se va citi moțiunea, veți avea cuvântul.

Dl Sever Paschievici: Atunci vă rog să se ia notă în procesul-verbal că nu mi-ați dat cuvântul în chestie de regulament.

Dl P. Constantinescu-Iași: Veți vorbi după aceea.

Dl Ștefan Cleja: Comisiunea de Afaceri Străine, întrunindu-se în ziua de 5 noiembrie 1947, sub președinția dlui deputat Miron Constantinescu, a luat în cercetare cererea unui grup regulamentar de deputați privitoare la situația conducerii Ministerului Afacerilor Externe, depusă de un grup de deputați.

Comisiunea, în urma discuțiilor ce au avut loc, a admis prezenta moțiune. În calitate de raportor, vă rog să binevoiți a o aproba.

MOTIUNE

Comisiunea de Politică Externă a Adunării Deputaților, întrunită azi, 5 noiembrie 1947, a luat în discuție hotărârea Adunării Deputaților prin care s-a admis propunerea unui grup de deputați de a se cerceta activitatea Ministerului Afacerilor Externe, dezvăluită în procesul de trădare națională, complot și spionaj al conducătorilor fostului Partid Național Țărănesc, în complicitate cu funcționarii superiori din Ministerul Afacerilor Externe.

În urma discuțiilor și relatărilor de fapte dovedite în procesul conducătorilor fostului Partid Național Țărănesc, Comisiunea constată că:

1. La Conferința de Pace, secretarul delegației române, Oprișan, funcționar superior din Ministerul Afacerilor Externe, a participat la acțiunea trădătoare a grupului Gafencu-Cretzianu și a întreprins acțiuni dăunătoare intereselor țării la Conferința de Pace.

2. Servicii din cele mai importante ale Ministerului Afacerilor Externe, legate direct de titularul departamentului, au predat documente secrete spionilor din serviciul unor puteri străine și îndeosebi imperialismului american și au servit ca organe de legătură între grupările de trădători din afara și dinăuntrul țării.

3. Deși s-a protestat la timp de la tribuna Adunării Deputaților împotriva toleranței unor elemente dușmănoase țării din serviciile diplomatice, totuși titularul a continuat să-i tolereze și să-i finanțeze.

4. Titularul Ministerului Afacerilor Externe a menținut luni de zile în serviciu și salarizare funcționarii arestați de organele statului, pentru spionaj.

5. De asemenea, a menținut în posturi de răspundere din minister și în serviciile diplomatice externe importante, elemente colaboraționiste și antidemocrate, care au adus prejudicii grave intereselor noastre naționale, titularul încălcând astfel dispozițiunile legale de epurare hotărâte de guvern.

Pentru aceste fapte grave, este direct răspunzător în fața Parlamentului și a țării titularul departamentului Afacerilor Externe.

Faptele mai sus arătate concordă cu însăși linia politică afirmată de titularul Ministerului de Externe prin memoriul adresat grupărilor politice din Blocul Partidelor Democratice, în cursul lunii mai a.c.

Față de cele mai sus constatate, Comisiunea de Politică Externă a Adunării Deputaților își exprimă neîncrederea în titularul Ministerului Afacerilor Externe și, în consecință, cere Camerei un vot de neîncredere. (Aplauze puternice și prelungite pe toate băncile, afară de acelea ale Partidului Național Liberal).

Dl I. Niculi, vicepreședinte: Dl deputat Paschievici are cuvântul.

Dl Sever Paschievici: Doamnelor și domnilor deputați, suntem, de astădată, plenul Camerei. S-a citit o moțiune, după dezbateri care au avut loc în Comisiunea parlamentară a Ministerului Afacerilor Străine.

Natural că suntem conduși în privința aceasta de regulile prevăzute de regulamentul pe care noi l-am votat și pe care trebuie neapărat să-l respectăm, altfel, tot ceea ce facem aici, chiar în condițiile acestea, fiind neregulamentar.

Iată ce prevede cap.IX, la art.103, și 104, și nicăieri în regulament, nu se prevede altceva în privința moțiunilor decât ceea ce este scris la aceste articole.

Art.103: „În ziua fixată pentru dezvoltarea interpelării, se dă cuvântul interpelatorului și apoi ministrului interpelat. Ministrul poate totuși, după dezvoltarea interpelării, sau să răspundă imediat, sau să ceară o amânare de trei zile pentru a răspunde“.

Voci: Aceasta nu este interpelare.

Dl Sever Paschievici: Art.104: „După explicațiile date de ministru în răspunsul său, interpelatorul are dreptul la replică pentru a declara motivele care-l determină să fie ori nu satisfăcut cu aceste explicații. În cazul când nu este satisfăcut, interpelatorul sau oricare alt deputat are dreptul să prezinte o moțiune scrisă semnată de 15 deputați“.

Dl Aurel Potop: Așa s-a făcut.

Dl Sever Paschievici: „Moțiunile astfel propuse, în urma unei interpelări, se trimit la Comisiunea competentă, afară de cazul când ministrul sau Adunarea, consultată de președinte, ar decide ca moțiunea să fie imediat pusă în discuțiune sau la vot“.

Dar ca o consecință a satisfacerii sau nesatisfacerii deputatului sau deputaților, după interpelarea care s-a făcut ministrului și după răspunsul acestuia. Nu s-a procedat însă așa. Este absolut neregulamentar ceea ce s-a făcut. Dar să-mi dați voie, în plenul Camerei, în numele Partidului Național Liberal, care face parte din Blocul Partidelor Democrate, să protestez cu toată tăria împotriva moțiunii care urmează să fie supusă votului domniilor voastre și să protestez pentru motivul că nu s-a făcut nici o cercetare, nu s-a făcut nici o documentare. (Întreruperi, zgomot).

Nerespectându-se regulamentul, nerespectându-se uzanțele parlamentare, s-a propus o moțiune care atinge prestigiul și demnitatea unuia din cei mai importanți factori ai guvernului nostru.

Voci: Fost! (Întreruperi)

Dl Sever Paschievici: Doamnelor și domnilor deputați, mă adresez de astădată dlor stenografi. Să scrie dnii stenografi că se cere ca un ministru al țării, vicepreședinte al Consiliului, care a apărut în chip strălucit interesele superioare ale țării (aplauze pe băncile P.N.L., tumult) să fie înlăturat de pe banca ministerială. Să se știe că în acest regim democrat, în care noi am venit cu tot sufletul, cu toată inima, cu toată

dragostea și v-am dat tot concursul nostru, dv. ați ajuns la acest rezultat lamentabil aducând o moțiune împotriva unui om care s-a identificat cu interesele superioare ale țării și care a primit admirația tuturor forurilor superioare ale lumii, inclusiv ale celor care făceau parte și reprezentau Uniunea Sovietică. Protestăm, în numele Partidului Național Liberal, împotriva acestei moțiuni care conține numai inexactități și declarăm că ne abținem de la vot.

Dl **Andrei Pătrașcu**: Este un complice al spionilor.

Dl **Amedeu Bădescu**: Respingem asemenea afirmațiuni.

O voce: Să se aprobe moțiunea.

Dl **N. Rizescu-Brănești**: S-a spus un cuvânt pe care îl respingem. Cer cuvântul. (Înteruperi, zgomot)

Dl **I. Niculi, vicepreședinte**: Îi rog pe dnii deputați să facă liniște ca să putem termina.

Dl deputat Cleja are cuvântul.

Dl **Ștefan Cleja**: Fapte de o excepțională gravitate au fost dezvăluite la proces și au fost discutate în Comisiunea de Politică Externă.

Până la însănătoșirea titularului departamentului se pot întâmpla fapte și mai grave, se pot desfășura evenimente care să pună și mai grav în pericol situația țării noastre.

De aceea, Comisiunea de Politică Externă a cerut și a votat cu urgență moțiunea de neîncredere pe care v-a prezentat-o domniilor voastre. (Aplauze).

Regulamentul la art.85 spune:

„Adunarea votează asupra chestiunilor ce sunt supuse deliberărilor sale, ori de câte ori ia vreo hotărâre în următoarele chestiuni:

1. Contestățiunile la validare.
2. Admiterea în total a unei legi.
3. Moțiunile de încredere sau neîncredere în guvern sau unul din membrii săi.“

Voci: La vot!

Dl **Ion Niculi, vicepreședinte**: Pun la vot moțiunea cetită. Rog pe dnii deputați să treacă la vot.

— Adunarea procedează la vot cu bile.

Dl **Ion Niculi, vicepreședinte**: Doamnelor și domnilor deputați, rezultatul votului:

Votanți 192

Majoritatea regulamentară 105

Bile albe pentru 187

Bile negre contra 5

Adunarea a doptat moțiunea. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).“

(**Monitorul Oficial**, nr.11, 10 noiembrie 1947, pp.101–102)

Moțiunea de neîncredere adoptată de Adunarea Deputaților, adusă în discuția Consiliului de Miniștri, la 6 noiembrie 1947, a determinat demisia miniștrilor aparținând Partidului Național Liberal-Tătărescu (Gheorghe Tătărescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și ministru al Afacerilor Străine; Alexandru Alexandrini, ministru al Finanțelor; Gheorghe Vântu, ministru al Lucrărilor Publice; Radu Roșculeț, ministru al Cultelor, Marin Florescu, subsecretar de stat la Interne; Ion Ciolan, subsecretar de stat la Ministerul Cooperăției și Constantin Tegăneanu, subsecretar de stat la Ministerul Educației Naționale.

În urma demisiilor (de fapt demiteri) miniștrilor tătărescieni, în guvern au fost numiți principalii exponenți ai facțiunii prosovietice din Partidul Comunist din România: Ana Pauker (Afaceri Străine); Vasile Luca (Finanțe); Theodor Iordăchescu (Lucrări Publice); Stanciu Stoian (Culte); Gheorghe Vasilichi (subsecretar de stat la Educație Națională); Ion Popescu (Muncă și Asigurări Sociale); Vasile Modoran (Finanțe); Mihail Macavescu (Cooperăție); Grigore Preoteasa și Alexandru Voitinovici (Afaceri Străine); Aurel Vijoli a fost numit guvernator al Băncii Naționale a României. Se poate constata că guvernul era alcătuit numai din membri ai Partidului Comunist din România și subordonați acestuia.

Instalată la conducerea Ministerului Afacerilor Străine, prima femeie din istoria țării și a lumii care deținea o asemenea funcție, Ana Pauker a accelerat procesul de epurare a Ministerului Afacerilor Străine.

Comisiunea ministerială pentru redresarea economică și stabilizarea monetară hotăra, la 14 noiembrie 1947, că Ministerul Afacerilor Străine „putea face comprimări de salariați în tot exercițiul financiar 1947/948, putând completa posturile devenite vacante cu funcționari și tehnicieni noi sau detașați de la alte instituții, în vederea bunei funcționări a departamentului“. (*Monitorul Oficial*, nr.265 din 15 noiembrie 1947, p.10 115)

Ceea ce s-a produs imediat. Vezi:

Decizia nr.72 201 din 17 noiembrie 1947, în *Monitorul Oficial* nr.269 din 20 noiembrie 1947, pp.10 280–10 281:

MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Noi, ministru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine,

Având în vedere dispozițiunile deciziei nr.103, publicată în *Monitorul Oficial* nr.265 din 15 noiembrie 1947, a Comisiunii ministeriale pentru redresarea economică și stabilizarea monetară, prin care se prevede că Ministerul Afacerilor Străine va putea face comprimări de salariați în tot cursul exercițiului financiar 1947–1948.

Având în vedere și nevoile serviciului,

Decidem:

Art.1.– Numărul personalului Ministerului Afacerilor Străine se comprimă pe data publicării prezentei în *Monitorul Oficial*:

Zănescu Constantin, ministru plenipotențiar cl. I-a.

Solacolu Nicolae, ministru plenipotențiar cl. II-a.

Mircea Berindei, al 2-lea secretar delegație.

Teodorescu Cealic Gh., al 2-lea secretar delegație.

Romulus Cordescu, secretar delegație.

Seinescu Gheorghe, consul general.

Roșu Jeana, șefă de secție.

Heorgescu Raluca, stenodactilografă șefă.

Cernovodeanu Paul, al 2-lea consul.

Ciuntu Marcel, al 2-lea secretar delegație.

Teianu Nicolae, al 2-lea secretar delegație.

Cosmescu Dimitrie, al 2-lea secretar delegație.

Axente Mureș, secretar delegație.

Atanasescu Mihail, atașat delegație.

Lecca Gheorghe Anton, atașat delegație.

Stoian Dumitru, al 2-lea consul.

Dan Grigore, subdirector.

Munteanu Valeriu, atașat delegație.

Marian Ion, viceconsul.

Margareta Udidescu, subșefă birou.

Sârbu Rădulescu Paula, dactilografă șefă.

Nicolae Vlădescu, ministru plenipotențiar cl. I-a.

Cesianu Constantin, prim secretar delegație.

Popescu Mihail, prim secretar delegație.

Bădescu Constantin, atașat delegație.

Paleologu Alexandru, atașat delegație.

Ionescu Romulus, consilier delegație.

Marinescu Sorica, șef de secție.

Petala Anca, subșefă birou.

Mitilineu Martha, dactilografă șefă.

Dedula Cristache, consul general.

Radu Flondor, ministru plenipotențiar cl. II-a.

Sion Basarab Mihail, al 2-lea secretar delegație.

Atanasiu Nicoletta, dactilografă șefă.

Nicolopol Angela, dactilografă șefă.

Cutzarida Radu, ministru plenipotențiar.

Scrădeanu Alexandru, prim consilier de legație.
Igiroșianu Iosif, prim secretar de legație.
Mărculescu Virginia, șef de secție.
Elefterescu Gheorghe, ministru plenipotențiar.
Pencovici Mihail, ministru plenipotențiar.
Pușcariu Ion, prim consul de legație.
Măldărescu Ion, consilier de legație.
Gussi Gheorghe, consilier de legație.
Mătășaru Virgil, consilier de legație.
Popescu Mircea, consilier de legație.
Govela Constantin, consilier de legație.
Georgescu Vasile, prim secretar de legație.
Buznea Emanoil, prim secretar de legație.
Skeletti Vlad, secretar de legație.
Andreescu Mircea, secretar de legație.
Rudeanu Emanoil, atașat de legație.
Popescu Telega Alexandru, atașat de legație.
Matei Petroni Gelu, atașat de legație.
Fuhn Ion, atașat de legație.
Alexandrescu Zlatcu Mariana, atașat de legație.
Brâncoveanu Basarab Constantin, atașat de legație.
Odeșteanu Alexandru, atașat de legație.
Rădulescu Mihai, atașat de legație.
Chinezu Ion, prim consul general.
Popovici Ion, consul general.
Botez Eugen Călin, consul.
Bratu Romulus, viceconsul.
Bănescu Petre, referent șef.
Constantinescu Constanța, șef birou.
Luca Elena, subșef birou.
Boceanu Lucia, arhivar principal.
Catargi Alexandra, translator interpret șef.
Tujean Victoria, stenodactilografă șefă.
Constantinescu Gabriela, dactilografă șefă.
Goian Anatolie, al 2-lea consul.
Dodul Ioanichie, translator interpret.
Penciulescu Nicolae, consilier de legație.
Man Gheorghe, consul general.

Demetrescu Mihail, consul general.
Sdrula Alexandru, consul.
Darvary Șerban, consul general.
Negri Alexandru, al 2-lea consul.
Cantacuzino Constantin, șef de serviciu.
Mariana Paul, șef de birou.
Prassa Adina, subșefă de birou.
Petrescu Ana, dactilografă șefă.
Ilcuș Petre, prim consul general.
Nicolescu Constanța, director.
Scripcă Emilia, șef de serviciu.
Monferato Adela, șef de secție.
Musceleanu Alexandru, șef de secție.
Bandu Evantia, subșefă de birou.
Sinefachi Nicolae, translator interpret șef.
Gambert Rupert Ioan, al 2-lea secretar delegație.
Mironescu Florin, al 2-lea secretar delegație.
Lates Beatrice, translator interpret șef.
Stănescu Maria, stenodactilografă șefă.
Petit Margareta, dactilografă șefă.
Suteaghin Olga, dactilo șefă.
Saborovschi Virgil, ministru plenipotențiar.
Popovici Ioan, consul general.
Ștefănescu Alexandru, al 2-lea consul.
Ionescu Alice, dactilografă șefă.
Mihăescu Ion, consul cl. II-a.
Mercuț Tănase, operator cartograf.
Hubert Mihail, prim consul general.
Anastasescu Nicolae, atașat delegație.
Ștefănescu Goangă Prodrom Sanda, referent.
Mitilineu Mihail, ministru plenipotențiar.
Marinescu Eliade Constantin, ministru plenipotențiar cl. II-a.
Botez Alexandru Adrian, prim consul general.
Marina Mihai, prim consul general.
Tissescu Ștefan, consul general.
Dumitrescu Adrian, consul.
Manu Octavian, consul.
Popescu Ana, șef serviciu.

Samarian Gheorghe, al 2-lea consul.
Mihăilescu Nicolae, al 2-lea consul.
Preoteșcu Romulus, șef de serviciu.
Abeleanu Constantin, șef de serviciu.
Tatos Eugen, șef de serviciu.
Potopeanu Sabina, șef de secție.
Costinoiu Valeria, dactilografă șefă.
Ghica Gheorghe, consul general.
Bacaloglu Alexandru, atașat de legăție.
Bârsescu Traian, viceconsul.
Berezlog Roman, director.
Anastasiu Lidia, șef de serviciu.
Stoian Ema Jeana, șef de secție.
Cotlarciuc Dragoș, prim consilier de legăție.
Macarescu Vasile, atașat de legăție.
Filotti D. Dimitrie, atașat de legăție.
Clonța Eugen, prim consul general.
Biala Harilau, viceconsul.
Dumitrescu Maria, șefă de birou.
Ereta Elvira Maria, dactilografă șefă.
Constantinide Noti, ministru plenipotențiar.
Popescu Emanoil, prim consul general.
Popescu Sebastian, consul general.
Iluță Bălan Maria, șef de secție.
Popa Ioan, șef de secție.
Antonescu Perianu Elisa, șef de secție.
Papahagi Nicolae, șef de secție.
Ionescu Anastasia Lucia, stenodactilografă șefă.
Morărescu Ioan, arhivar.
Ștefănescu Maria, dactilografă șefă.
Anastasiu Evelline, dactilografă șefă.
Praglovschi Hildergarda, dactilografă șefă.
Constantin Magdalena, dactilografă principală.
Nicolau Golfin Marin, viceconsul.
Oscobeniuc Elvira, șef de secție.
Dumitrescu Ecaterina, impiegată
Ada Ioana Georgeta, subșefă de birou.
Georgiade Alexandru, arhivar șef.
Grigoriu Alexandrina, dactilografă principală.

Florian G. Iov, șef de serviciu.
Enacianu Pușcariu Violeta, șef de serviciu.
Odeșteanu Victoria, dactilografă șefă.
Oprîșanu Grecescu Elisabeta, translator interpret șef.
Seiciu Ion, arhivar șef.
Orn Udidescu Barbara, dactilografă șefă.
Babeș Mircea, ministru plenipotențiar cl. II-a.
Lupu Gheorghe, al 2-lea consul.
Ioan Popescu, subdirector.
Dumitru Iliescu, șef de secție.
Art.2.– Șeful Diviziunii personalului este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Data la 17 noiembrie 1947

Ministru
Ana Pauker

Nr.72 201

*

Decizia nr.74 356 din 1 decembrie 1947, în *Monitorul Oficial* nr.282 din 5 decembrie 1947, pp.10 738–10 739:

MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Noi, ministru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine,
Având în vedere art.109 din regulamentul pentru aplicarea statutului funcționarilor publici din 22 septembrie 1946;

Având în vedere și interesele serviciului,

Decidem:

Art.1.– Următorii funcționari se mută din cadrele acestui minister și se repartizează pe data de 1 decembrie 1947 la Regia Autonomă C.F.R.:

Poenaru Bordea Margareta, referentă șefă.

Vlasiu Marina, referentă titulară.

Ursu Horia, referent titular.

Vernescu Sagin Lucia, șef de serviciu.

Caratașu Atanasie, șef de secție.

Albeanu Elena, șef de secție.

Istrate Ecaterina, șef de secție.
Tiberiu Alexandru, șef de secție.
Cigăreanu Dolores, șef de secție.
Teodoru Maria, șef de secție.
Constantinescu Eugenia, șef de secție.
Popescu M. Gab., șef de secție.
Dăscălescu Laura, șef de birou.
Lascăr Gab., șef de birou.
Pârvan Ana, șef de birou.
Barbon Ivonne, șef de birou.
Constantinescu Olga, șef de birou.
Ștefănescu D. Rodica, șef de birou.
Sudețeanu Aurora, șef de birou.
Scherer Sanda, șef de birou.
Ionescu Mioara, șef de birou.
Iftimescu Aurelia, subșef de birou.
Adameșteanu Otilia, subșef de birou.
Mus Elise, subșef de birou.
Ghițescu Tănăsescu E., subșef de birou.
Ștefănescu Florica, subșef de birou.
Gruiescu Eufrosina, subșef de birou.
Ionescu Elena, subșef de birou.
Cristoloveanu Victor, subșef de birou.
Stoianovici Sergiu, subșef de birou.
Plopa Vladimir, subșef de birou.
Bâlcu Ioan, subșef de birou.
Ioniță Constantin, arhivar principal.
Zegrea Gheorghe, arhivar principal.
Opran Aurelia, arhivar principal.
Simionovici Elisa, arhivar principal.
Hotea Mihai, impiegat.
Stoe Victoria, stenodactilograf.
Moroianu Elena, dactilogr. șefă.
Decuseară Maria, dactilogr. șefă.
Dadurian Eliza, dactilogr. șefă.
Șerbănescu Germaine, dactilogr. șefă.
Simiginovici Sanda, dactilogr. șefă.
Conduratu Melania, dactilogr. șefă.
Ionescu Maria L., dactilografă principală.

Ionescu Saşa, dactilografă principală.
Vasiliu Olga, dactilografă principală.
Cristescu Ecaterina, dactilografă principală.
Iosef Gherghina, dactilografă principală.
Hodoş Ulpiu Vladimir, translator interpret şef.
Ionescu Ecaterina, translator interpret şef.
Pârvănescu Adela, translator interpret şef.
Mojaev Larissz, translator interpret şef.
Ruşca Vasile, translator interpret.
Ştefănescu Virginia, telefonistă.
Georgescu Cecati F., şef de birou.
Munteanu Adriana, arhivar.
Ilean Gheorghe, impiegat.
Ştefan Ioan, şef de secţie.
Prăjescu Nicolae, şef de secţie.
Mârza Ana, şef de secţie.
Iliescu Rodica, şef de birou.
Crijanovschi Gheorghe, arhivar şef.
Olac Floarea, arhivar principal.
Petrescu Ilie, arhivar.
Vartic Teodor, arhivar.
Florian Maria, dactilografă şefă.
Anghelescu Elena, dactilografă şefă.
Costăchescu Constanţa, dactilografă şefă.
Popescu Zitta, dactilografă şefă.
Negoiţă Vasilescu Sofia, dactilografă principală.
Crupenschi Ana, translator interpret şef.
Hanciu Irina, translator interpret şef.
Orleanu Voinescu A., dactilografă şefă.
Art.2.– Şeful Diviziunii personalului este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Data la 1 decembrie 1947

Ministru
Ana Pauker

Nr.74 356

*

Decizia nr.74 986 din 1 decembrie 1947, în *Monitorul Oficial* nr.282 din 5 decembrie 1947, p.10 739:

MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Noi, ministru secretar de stat la departamentul Afacerilor Străine,

Având în vedere dispozițiunile deciziei nr.103, publicată în *Monitorul Oficial* nr.265 din 15 noiembrie 1947, a Comisiunii ministeriale pentru redresarea economică și stabilizarea monetară, prin care se prevede că Ministerul Afacerilor Străine va putea face comprimări de salariați în tot cursul exercițiului financiar 1947–1948;

Având în vedere și nevoile serviciului,

Decidem:

Art.1.– Următorul personal din Ministerul Afacerilor Străine se comprimă, pe data de 1 decembrie 1947:

Christu Ion Șerban, ministru plenipotențiar.

Boeșteanu Aurel, secretar de legăție.

Tătărescu Manole, atașat de legăție.

Sâmboteanu Virgil, atașat de legăție.

Știrbu Vasile, prim-consul general.

Stoe Victor, consul.

Jurcă Nicolae, consul II.

Miclăuș Nicolae, viceconsul.

Nicolau Emil, director.

Pârvulescu Titus, subdirector.

Bănățeanu Ion, șef de serviciu.

Cristea Eustațiu, șef de serviciu.

Bălan Nicolae, șef de serviciu.

Soreanu Teodora, șef de serviciu.

Iosof Dorin, al 2-lea secretar de legăție.

Turdeanu Vasile, arhivar.

Hulea Liviu, șef de secție.

Cioranu Zoe, dactilografă.

Pană Elena, telefonistă.

Giurcă Ion, secretar de legăție.

Tașula Ion, consul II de legăție.

Boceanu Constantin, director.

Gane Nicolae, consul general.

Păunescu Aurelian, comandor, consilier superior.

Art.2.– Șeful Diviziunii personalului este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Data la 1 decembrie 1947

Ministru
Ana Pauker

Nr.74 986

MINIȘTRII DE EXTERNE (1859–1947)

PRINCIPATELE UNITE ROMÂNE

Moldova

Vasile ALECSANDRI	17 ianuarie — 6 martie 1859 8 martie — 27 aprilie 1859 27 aprilie — 10 noiembrie 1859
Grigore BALȘ	10 noiembrie 1859 — 14 martie 1860
Alexandru TERIACHIU	<i>ad-interim</i> 14 martie — 3 aprilie 1860
Mihail JORA	30 aprilie 1860 — 17 ianuarie 1861
Constantin ROLLA	18 ianuarie — 23 mai 1861
Ioan SILION	<i>ad-interim</i> 23 mai — 23 septembrie 1861
Leon GHICA	5 octombrie 1861 — 22 ianuarie 1862

Țara Românească

Dumitru BRĂȚIANU	26 ianuarie — 27 martie 1859
Scarlat FĂLCOIANU	27 martie — 1 septembrie 1859
Nicolae KRETZULESCU	<i>ad-interim</i> 1 — 6 septembrie 1859 <i>ad-interim</i> 6 septembrie — 10 octombrie 1859

Vasile ALECSANDRI	10 — 11 octombrie 1859 11 octombrie 1859 — 28 mai 1860
Ioan I. FILIPESCU	28 mai — 5 iulie 1860 13 iulie 1860 — 17 aprilie 1861
Apostol ARSACHE	30 aprilie — 11 mai 1861
Dimitrie BOLINTINEANU	12 mai — 11 iulie 1861
Apostol ARSACHE	19 iulie 1861 — 22 ianuarie 1862

ROMÂNIA

Apostol ARSACHE	22 ianuarie — 24 iunie 1862
Alexandru CANTACUZINO	24 iunie — 30 septembrie 1862
Ioan Gr. GHICA	30 septembrie 1862 — 17 august 1863
Nicolae ROSETTI- BĂLĂNESCU	17 august — 11 octombrie 1863 11 octombrie 1863 — 26 ianuarie 1865 26 ianuarie — 14 iunie 1865 14 iunie — 2 octombrie 1865
Savel MANU	<i>ad-interim</i> 3 — 17 octombrie 1865
Alexandru PAPADOPOL- CALIMAH	17 octombrie 1865 — 11 februarie 1866
Ion GHICA	11 februarie — 10 mai 1866
Petre MAVROGHENI	11 mai — 13 iulie 1866
George B. ȘTIRBEI	15 iulie 1866 — 21 februarie 1867
Ștefan GOLESCU	1 martie — 4 august 1867

Alexandru TERIACHIU	17 august — 1 noiembrie 1867
Ștefan GOLESCU	1 noiembrie 1867 — 29 aprilie 1868 (<i>ad-interim</i> 1 — 13 noiembrie 1867)
Nicolae GOLESCU	1 mai — 16 noiembrie 1868
Dimitrie GHICA	16 noiembrie 1868 — 26 august 1869
Mihail KOGĂLNICEANU	<i>ad-interim</i> 26 august — 28 noiembrie 1869
Nicolae CALIMACHI- CATARGI	28 noiembrie 1869 — 27 ianuarie 1870
Alexandru G. GOLESCU	<i>ad-interim</i> 2 februarie — 30 martie 1870
Petre P. CARP	20 aprilie — 14 decembrie 1870
Nicolae CALIMACHI- CATARGI	19 decembrie 1870 — 11 martie 1871
Gheorghe COSTA-FORU	11 martie 1871 — 27 aprilie 1873
Lascăr CATARGIU	<i>ad-interim</i> 27 — 28 aprilie 1873
Vasile BOERESCU	28 aprilie 1873 — 7 noiembrie 1875
Lascăr CATARGIU	<i>ad-interim</i> 7 noiembrie 1875 — 30 ianuarie 1876
Ion BĂLĂCEANU	30 ianuarie — 31 martie 1876
Dimitrie CORNEA	4 — 26 aprilie 1876
Mihail KOGĂLNICEANU	27 aprilie — 23 iulie 1876
Nicolae IONESCU	24 iulie 1876 — 25 martie 1877
Ion CÂMPINEANU	30 martie — 3 aprilie 1877

Mihail KOGĂLNICEANU	3 aprilie 1877 — 25 noiembrie 1878
Ion CÂMPINEANU	25 noiembrie 1878 — 10 iulie 1879
Vasile BOERESCU	11 iulie 1879 — 5 aprilie 1881
Dumitru C. BRĂȚIANU	10 aprilie — 8 iunie 1881
Eugeniu STĂTESCU	9 iunie 1881 — 1 august 1882
Dimitrie A. STURDZA	1 august 1882 — 2 februarie 1885
Ion CÂMPINEANU	2 februarie — 28 octombrie 1885
Ion C. BRĂȚIANU	<i>ad-interim</i> 28 octombrie — 16 decembrie 1885
Mihail PHEREKYDE	16 decembrie 1885 — 20 martie 1888
Petre P. CARP	23 martie — 12 noiembrie 1888 12 noiembrie 1888 — 26 martie 1889
Alexandru N. LAHOVARI	29 martie — 3 noiembrie 1889 5 noiembrie 1889 — 15 februarie 1891
Constantin ESARCU	21 februarie — 25 noiembrie 1891
Alexandru N. LAHOVARI	27 noiembrie 1891 — 3 octombrie 1895
Dimitrie A. STURDZA	4 octombrie 1895 — 19 noiembrie 1896
Constantin I. STOICESCU	21 noiembrie 1896 — 10 martie 1897
Petre S. AURELIAN	<i>ad-interim</i> 13 — 26 martie 1897
Dimitrie A. STURDZA	31 martie 1897 — 30 martie 1899
Ion N. LAHOVARI	11 aprilie 1899 — 7 iulie 1900
Alexandru MARGHILOMAN	7 iulie 1900 — 13 februarie 1901

Dimitrie A. STURDZA	14 februarie 1901 — 9 ianuarie 1902
Ion I.C. BRĂȚIANU	9 ianuarie 1902 — 12 decembrie 1904 (<i>ad-interim</i> 9 ianuarie — 18 iulie 1902)
Dimitrie A. STURDZA	<i>ad-interim</i> 13 — 20 decembrie 1904
Iacob N. LAHOVARI	22 decembrie 1904 — 7 februarie 1907
Ion N. LAHOVARI	9 februarie — 12 martie 1907 (<i>ad-interim</i> 9 — 26 februarie 1907)
Dimitrie A. STURDZA	12 martie 1907 — 25 decembrie 1908
Ion I.C. BRĂȚIANU	<i>ad-interim</i> 27 decembrie 1908 — 4 martie 1909 4 martie — 1 noiembrie 1909
Alexandru G. DJUVARA	1 noiembrie 1909 — 28 decembrie 1910
Titu MAIORESCU	29 decembrie 1910 — 28 martie 1912 28 martie — 14 octombrie 1912 14 octombrie 1912 — 31 decembrie 1913
Emanoil PORUMBARU	4 ianuarie 1914 — 8 decembrie 1916
Ion I.C. BRĂȚIANU	8 — 11 decembrie 1916 11 decembrie 1916 — 26 ianuarie 1918
Alexandru AVERESCU	<i>ad-interim</i> 29 ianuarie — 27 februarie 1918
Constantin C. ARION	6 martie — 24 octombrie 1918
Constantin COANDĂ	24 octombrie — 29 noiembrie 1918
Ion I.C. BRĂȚIANU	29 noiembrie 1918 — 12 septembrie 1919

Arthur VĂITOIANU	<i>ad-interim</i> 27 septembrie — 15 octombrie 1919
Nicolae MIȘU	15 octombrie — 28 noiembrie 1919
Alexandru VAIDA-VOEVOD	1 decembrie 1919 — 13 martie 1920
Duiliu ZAMFIRESCU	13 martie — 13 iunie 1920
Take IONESCU	13 iunie 1920 — 11 decembrie 1921
Gheorghe DERUSSI	17 decembrie 1921 — 17 ianuarie 1922
Ion G. DUCA	19 ianuarie 1922 — 27 martie 1926
Ion M. MITILINEU	30 martie 1926 — 4 iunie 1927
Barbu ȘTIRBEI	<i>ad-interim</i> 4 — 20 iunie 1927
Ion I.C. BRĂȚIANU	22 iunie — 6 iulie 1927
Nicolae TITULESCU	6 iulie 1927 — 30 iulie 1928
Vintilă I.C. BRĂȚIANU	<i>ad-interim</i> 30 iulie — 15 septembrie 1928
Constantin ARGETOIANU	<i>ad-interim</i> 15 septembrie — 3 noiembrie 1928
Gheorghe Gh. MIRONESCU	10 noiembrie 1928 — 4 aprilie 1931
Constantin ARGETOIANU	<i>ad-interim</i> 18 — 27 aprilie 1931
Dimitrie I. GHICA	27 aprilie 1931 — 31 mai 1932
Alexandru VAIDA-VOEVOD	6 iunie — 17 octombrie 1932 (<i>ad-interim</i> până la 10 august)
Nicolae TITULESCU	20 octombrie 1932 — 28 septembrie 1934
Gheorghe TĂȚĂRESCU	<i>ad-interim</i> 2 — 10 octombrie 1934

Nicolae TITULESCU	10 octombrie 1934 — 29 august 1936
Victor ANTONESCU	29 august 1936 — 28 decembrie 1937
Istrate MICESCU	28 decembrie 1937 — 10 februarie 1938
Gheorghe TĂTĂRESCU	<i>ad-interim</i> 10 februarie — 30 martie 1938
Nicolae PETRESCU-COMNEN	30 martie — 21 decembrie 1938
Grigore GAFENCU	21 decembrie 1938 — 1 iunie 1940
Ion GIGURTU	1 — 28 iunie 1940
Constantin ARGETOIANU	28 iunie — 4 iulie 1940
Mihail MANOILESCU	4 iulie — 14 septembrie 1940
Mihail STURDZA	14 septembrie — 20 decembrie 1940
Ion ANTONESCU	<i>ad-interim</i> 20 decembrie 1940 — 30 iunie 1941
Mihai ANTONESCU	30 iunie 1941 — 23 august 1944
Grigore NICULESCU-BUZEȘTI	23 august — 4 noiembrie 1944
Constantin VIȘOIANU	4 noiembrie 1944 — 28 februarie 1945
Gheorghe TĂTĂRESCU	6 martie 1945 — 5 noiembrie 1947
Ana PAUKER	6 noiembrie 1947 — 11 iulie 1952

MISIUNILE DIPLOMATICE (1859–1947)

ALBANIA

Dürres (Durazzo)

Legatie: 15 decembrie 1913

Mihail Burghele 15 decembrie 1913 — 28 octombrie 1914

La 28 octombrie 1914 legația își întrerupe activitatea deoarece nu mai are posibilitatea de a-și împlini funcțiile sale diplomatice.

Tirana

Legatie: 1 ianuarie 1925

Simion Mândrescu 1 ianuarie 1925 — 1 aprilie 1926

Ion Trandafirescu 1 aprilie 1926 — 1 august 1929

De la 1 august 1929, din nevoi bugetare, legația rămâne fără titular până la noi dispoziții.

Vasile Stoica 1 iunie 1930 — 1 aprilie 1932

Alexandru Buzdugan 16 august 1932 — 1 mai 1934

Gheorghe P.S. Aurelian 1 mai 1934 — 10 august 1936

Nicolae Enric Lahovari 1 septembrie 1936 — 1 martie 1939

Ioan D. Condurachi 1 martie — 15 august 1939

La 3 iunie 1939 guvernul italian și guvernul albanez au semnat la Palatul Chigi un acord în temeiul căruia gestiunea tuturor relațiilor internaționale ale Italiei și Albaniei este unificată și concentrată la Ministerul Afacerilor Străine de la Roma.

La 15 august 1939 legația României la Tirana este transformată în consulat general.

Legatie: 26 septembrie 1946

Reprezentarea diplomatică este asigurată, până la 17 martie 1948, la nivel de însărcinat cu afaceri.

ARGENTINA

Buenos Aires

Legatie: 15 martie 1928

Până la 1 mai 1934, ministrul României la Rio de Janeiro este acreditat și la Buenos Aires.

Alexandru Buzdugan	1 mai 1934 — 17 iulie 1937
Frederic C. Nanu	17 iulie 1937 — 15 februarie 1939
Constantin Văllimărescu	15 februarie 1939 — 15 octombrie 1940

Legatia a rămas fără titular de la 1 aprilie 1941.

La 4 februarie 1944 Argentina întrerupe relațiile diplomatice cu România; Suedia reprezintă interesele României în Argentina și ale Argentinei în România.

Legatie: 1 octombrie 1946

Sergiu Dimitriu 6 noiembrie 1946 — 15 noiembrie 1947

AUSTRIA

Viena

Legatie: 1 octombrie 1920

Nicolae B. Cantacuzino	1 octombrie 1920 — 15 octombrie 1922
Carol M. Mitilineu	1 aprilie 1923 — 1 martie 1930
Caius Brediceanu	1 martie 1930 — 1 noiembrie 1936
Alexandru Gurănescu	1 noiembrie 1936 — 2 aprilie 1938

Ca urmare a integrării prin forță, la 13 martie 1938, a Austriei în cel de-al III-lea Reich, la 5 aprilie 1938 legația României la Viena este transformată în consulat general.

România va deschide o reprezentanță politică la Viena la 4 septembrie 1949. La 1 august 1955 România și Austria hotărăsc transformarea reprezentanțelor lor politice în misiuni diplomatice cu rang de legatie.

AUSTRO-UNGARIA

Viena

Agencie diplomatică: 1 ianuarie 1869

1 ianuarie 1869 — 6 mai 1872: agent diplomatic la Viena, Sankt Petersburg și Berlin.

Ludovic Steege	1 ianuarie 1869 — 1 februarie 1871
Ioan Gr. Ghica	1 februarie — 20 martie 1871
Petre P. Carp	20 martie 1871 — 28 aprilie 1873
Gheorghe Costa-Foru	28 aprilie 1873 — 19 mai 1876
Ion Bălăceanu	19 mai 1876 — 11 septembrie 1878

Legatie: 11 septembrie 1878

Ion Bălăceanu	11 septembrie 1878 — 31 octombrie 1882
Petre P. Carp	31 octombrie 1882 — 22 septembrie 1884
Petre Mavrogheni	28 ianuarie 1885 — 8 aprilie 1887
Theodor C. Văcărescu	1 iulie 1888 — 17 iulie 1891
Emil I. Ghica	17 iulie 1891 — 25 februarie 1906
Alexandru Em. Lahovari	25 martie 1906 — 1 octombrie 1908
Nicolae Mișu	1 octombrie 1908 — 1 septembrie 1911
Edgar Mavrocordat	1 septembrie 1911 — 14 august 1916

La 14 august 1916 România declară război Austro-Ungariei.

BELGIA

Bruxelles

Legatie: 16 februarie 1880

Legatie pentru Belgia și Țările de Jos (Olanda), până la 3 aprilie 1898, când se înființează legatia de la Haga.

Până la 16 ianuarie 1884, reprezentantul diplomatic la Bruxelles este ministru rezident (Mihail Mitilineu, 17 aprilie 1880 — 30 septembrie 1882; Theodor C. Văcărescu, 30 septembrie 1882 — 16 ianuarie 1884).

Theodor C. Văcărescu	16 ianuarie 1884 — 28 ianuarie 1885
Mihail Mitilineu	18 februarie 1885 — 16 martie 1889
Ion Văcărescu	16 martie 1889 — 1 martie 1891
Gheorghe Bengescu	1 martie 1891 — 1 martie 1898

Eugeniu Mavrodi	1 februarie 1899 — 1 iunie 1909
Trandafir G. Djuvara	1 iunie 1909 — 1 iulie 1920
Henry Catargi	1 iulie 1920 — 1 august 1929

De la 1 august 1929, din nevoi bugetare, legația rămâne fără titular până la noi dispoziții.

Gheorghe Grigorcea	1 mai 1930 — 1 august 1932
Radu Tr. Djuvara	1 august 1932 — 1 iulie 1933
Dimitrie I.Gr. Ghica	1 iulie 1933 — 15 decembrie 1936
Radu Tr. Djuvara	15 decembrie 1936 — 1 aprilie 1938
Vasile Rădulescu-Mehedinți	1 aprilie 1938 — 15 iulie 1940

De la 15 iulie 1940 România nu mai are reprezentanță diplomatică în Belgia. La 1 septembrie 1940 legația României la Bruxelles este transformată în consulat general.
Elveția reprezintă interesele Belgiei în România.

Legatie: 4 iulie 1946

Mihail Cămărășescu	28 martie — 18 noiembrie 1947
--------------------	-------------------------------

BRAZILIA

Rio de Janeiro

Legatie: 1 ianuarie 1928

Până la 1 mai 1934 ministrul României la Rio de Janeiro este acreditat și la Buenos Aires.

Caius Brediceanu	1 februarie 1928 — 16 iunie 1929
------------------	----------------------------------

De la 1 august 1929, din nevoi bugetare, legația rămâne fără titular până la noi dispoziții.

Alexandru Duiliu Zamfirescu	1 februarie 1934 — 1 octombrie 1935
-----------------------------	-------------------------------------

Gheorghe I. Lecca	1 ianuarie 1936 — 15 februarie 1939
-------------------	-------------------------------------

Achil Barcianu	15 februarie 1939 — 5 martie 1942
----------------	-----------------------------------

La 8 septembrie 1940 legația României la Rio de Janeiro este suprimată.

La 5 martie 1942 relațiile diplomatice sunt rupte. Suedia reprezintă interesele României în Brazilia, iar Portugalia interesele Braziliei în România.

La 22 martie 1961 România și Brazilia restabilesc relațiile diplomatice la nivel de legație.

BULGARIA

Sofia

Agenzie diplomatice: 7 august 1879

Alexandru C. Sturdza	7 august 1879 — 25 septembrie 1881
Emil I. Ghica	25 septembrie 1881 — 18 februarie 1885
Alexandru A. Beldiman	5 martie 1885 — 1 iulie 1888
Trandafir G. Djuvara	1 iulie 1888 — 20 noiembrie 1891
Alexandru I. Ghica	20 noiembrie 1891 — 14 noiembrie 1892
Ioan N. Papiniu	1 noiembrie 1893 — 1 mai 1896
Alexandru I. Ghica	1 mai 1896 — 1 noiembrie 1899
Nicolae Mișu	15 noiembrie 1899 — 1 octombrie 1908

Legatie: 18 iunie 1909

Constantin I. Diamandi	18 iunie 1909 — 1 noiembrie 1911
Dimitrie I. Gr. Ghica	1 noiembrie 1911 — 27 iunie 1913

La 27 iunie 1913 relațiile diplomatice sunt întrerupte ca urmare a stării de război între cele două țări.

Gheorghe Derussi	1 octombrie 1913 — 19 august 1916
------------------	-----------------------------------

La 19 august 1916 Bulgaria declară război României, relațiile româno-bulgare fiind întrerupte.

Legatie: 1 octombrie 1920

Constantin Langa-Rășcanu	1 octombrie 1920 — 1 noiembrie 1924
Grigore Bilciurescu	1 noiembrie 1924 — 1 martie 1931
Vasile Stoica	1 aprilie 1932 — 1 noiembrie 1936
Radu G. Crutzescu	16 noiembrie 1936 — 1 mai 1938
Gheorghe P.S. Aurelian	1 mai — 14 decembrie 1938
Eugen Filotti	1 ianuarie 1939 — 1 iunie 1941
George-Constantin Caranfil	10 iulie 1941 — 1 martie 1943
Ion Christu	1 aprilie 1943 — 1 august 1944
Achil Barcianu	1 august 1944 — 20 decembrie 1947
Ștefan Cleja	26 decembrie 1947 — 3 decembrie 1948

CEHOSLOVACIA

Praga

Legatie: 1 august 1920

Constantin Hiott	1 august 1920 — 1 martie 1925
Nicolae Filodor	1 octombrie 1925 — 1 februarie 1928
Theodor Emandi	1 februarie 1928 — 15 decembrie 1936
Gheorghe P.S. Aurelian	15 decembrie 1936 — 1 mai 1938
Radu G. Crutzescu	1 mai 1938 — 15 ianuarie 1939
Gheorghe I. Lecca	15 februarie — 1 mai 1939

În urma ocupării Cehoslovaciei, 15 martie 1939, de către cel de-al III-lea Reich la 1 iulie 1939 legația României la Praga este transformată în consulat general. La 7 iunie 1946 relațiile au fost reluate la nivel de reprezentanțe politice.

Legatie: 1 octombrie 1946

Ambasadă: 1 decembrie 1947

Horia Grigorescu	1 martie 1946 — 28 noiembrie 1947
------------------	-----------------------------------

CHILE

Santiago de Chile

Legatie: 1 octombrie 1935

Nicolae Dianu	1 octombrie 1935 — 1 mai 1938
Constantin Văllimărescu	1 mai 1938 — 15 februarie 1939

La 1 aprilie 1939 legația este închisă din motive economice. La 20 mai 1943 relațiile diplomatice sunt întrerupte.

La 31 martie 1965 România și Republica Chile restabilesc relațiile diplomatice la nivel de ambasadă.

CHINA

Nanjing

Legatie: 3 iulie 1939

La 1 iulie 1941 România stabilește relații diplomatice cu guvernul projaponez de la Nanjing.

La 21 iulie 1941 Republica China rupe relațiile diplomatice cu România.
Interesele chineze în România au fost reprezentate inițial de Elveția, apoi de Statele Unite ale Americii.
De la 23 iulie 1941 ministrul României la Tokyo este acreditat și la Nanjing.
La 31 octombrie 1944 guvernul român rupe relațiile diplomatice cu guvernul projaponez de la Nanjing.
La 3 octombrie 1949 România și Republica Populară Chineză stabilesc relații diplomatice la nivel de ambasadă.

CROAȚIA

Zagreb

Legatie: 7 mai 1941

Dimitrie Buzdugan

20 mai 1941 — 15 februarie 1944

Mihail I. Mitilineu

1 martie — 30 august 1944

La 30 august 1944 guvernul român renunță la recunoașterea Republicii Croate.

DANEMARCA

Copenhaga

Legatie: 1 mai 1917

Ministrul României la Stockholm este acreditat și la Copenhaga.

George Assan

20 iunie 1934 — 1 mai 1938

Mihail R. Sturdza

1 mai 1938 — 10 octombrie 1939

Alexandru Duiliu Zamfirescu

1 noiembrie 1939 — 15 octombrie 1940

Pe data de 15 octombrie 1940 legația României la Copenhaga este desființată.

De la 11 septembrie 1941 ministrul României la Berlin este acreditat și la Copenhaga.

Gheorghe Crutzescu

1 august 1943 — 1 octombrie 1944

Victor Brabetzianu

28 martie — 15 septembrie 1947

EGIPT

Cairo

Agenție diplomatică: 1 aprilie 1906

Mihail M. Pâclianu 1 aprilie 1906 — 1 august 1912

Alexandru Pisoski 1 august 1912 — 1 iulie 1920

Ion Vlădăianu 1 iulie 1920 — 1 aprilie 1921

Constantin C. Olănescu 1 aprilie 1921 — 1 aprilie 1922

La 1 aprilie 1922 agenția diplomatică de la Cairo se suprimă din motive economice.

Legatie: 1 ianuarie 1928

Filip Lahovari 1 februarie 1928 — 1 august 1929

De la 1 august 1929, din nevoi bugetare, legația rămâne fără titular până la noi dispoziții.

Filip Lahovari 15 ianuarie — 1 noiembrie 1930

Constantin Zănescu 1 octombrie 1939 — 1 octombrie 1941

La 17 aprilie 1941 guvernul egiptean nu mai recunoaște legațiunea României ca misiune diplomatică.

La 15 decembrie 1941 relațiile diplomatice sunt rupte.

Elveția reprezintă interesele Egiptului în România.

Legatie: 2 aprilie 1947

ELVEȚIA

Berna

Legatie: 10 mai 1911

Nicolae B. Cantacuzino 10 mai 1911 — 1 iulie 1912

Mihail M. Pâclianu 1 august 1912 — 1 septembrie 1919

Gheorghe Derussi 1 septembrie 1919 — 24 iunie 1920

Nicolae Petrescu-Comnen 25 iulie 1923 — 1 februarie 1928

Mihail B. Boerescu 1 februarie 1928 — 15 noiembrie 1936

Constantin Antoniadă 15 noiembrie 1936 — 10 iunie 1937

Alexandru Gurănescu 1 aprilie 1938 — 15 octombrie 1940

Raoul V. Bossy	16 octombrie 1940 — 1 martie 1941
Nicolae Enric Lahovari	1 martie 1941 — 1 septembrie 1943
Vespasian V. Pella	1 septembrie 1943 — 1 octombrie 1944
Richard Franasovici	1 iulie 1945 — 14 martie 1946
Gaston Beuve	8 octombrie 1946 — 15 mai 1948

ESTONIA

Tallinn (Reval)

De la 1 aprilie 1924 ministrul României la Varșovia este acreditat și la Tallinn.
De la 1 iunie 1932 ministrul României la Riga este acreditat și la Tallinn.

Legatie: 1 octombrie 1935

Gheorghe Davidescu 1 octombrie 1935 — 1 martie 1939
De la 1 mai 1939 ministrul României la Helsinki este acreditat și la Tallinn.
La 6 august 1940 Estonia este inclusă prin forță în componența U.R.S.S.
La 20 august 1940 legația României la Tallinn este suprimată.

FINLANDA

Helsingfors /Helsinki/

Legatie: 15 februarie 1921

Dimitrie Plesnilă 15 februarie 1921 — 1 aprilie 1922
La 1 aprilie 1922 legația României la Helsingfors se suprimă din motive economice.
De la 1 aprilie 1922 ministrul României la Stockholm și Copenhaga este acreditat și la Helsingfors.
De la 1 iunie 1932 ministrul României la Stockholm este acreditat și la Helsingfors.
De la 2 septembrie 1932 ministrul României la Riga este acreditat și la Helsingfors.

Legatie: 1 februarie 1934

Raoul V. Bossy 1 februarie 1934 — 1 noiembrie 1936

Caius Brediceanu 1 noiembrie 1936 — 1 ianuarie 1939
Frederic C. Nanu 15 februarie — 14 aprilie 1939
Gheorghe I. Lecca 1 mai 1939 — 15 octombrie 1940
De la 1 mai 1939 ministrul României la Helsingfors este acreditat și la Kaunas.
La 15 octombrie 1940 legația României la Helsinki este desființată.

Legatie: 1 iunie 1941

Noti Constantinide 15 iunie 1941 — 10 noiembrie 1942
Gheorghe-Constantin Caranfil 1 martie 1943 — 15 august 1945
De la 26 decembrie 1947 ministrul României la Moscova este acreditat și la Helsinki.

FRANȚA

Paris

Agente diplomatică: 26 iulie 1860

Ioan Alecsandri 26 iulie 1860 — 15 februarie 1866
Ion Bălăceanu 15 februarie 1866 — 17 mai 1867
Emanoil Kretzulescu 4 august 1867 — 23 noiembrie 1868
Ion Strat 12 decembrie 1868 — 26 martie 1871
Ion Strat 16 mai 1872 — 9 mai 1875
Nicolae Calimachi-Catargiu 9 mai 1875 — 16 octombrie 1876
Ștefan Șendrea 16 octombrie 1876 — 14 aprilie 1877
Nicolae Calimachi-Catargiu 14 aprilie 1877 — 17 aprilie 1880

Legatie: 17 aprilie 1880

Mihail Kogălniceanu 17 aprilie 1880 — 1 iulie 1881
Nicolae Calimachi-Catargiu 1 iulie — 25 octombrie 1881
Mihail Pherekyde 16 noiembrie 1881 — 24 septembrie 1884
Ion Bălăceanu 24 septembrie 1884 — 31 ianuarie 1885
Vasile Alecsandri 31 ianuarie 1885 — 22 august 1890
Nicolae Kretzulescu 15 noiembrie 1891 — 29 ianuarie 1893
Ion N. Lahovari 1 aprilie 1893 — 24 octombrie 1895
Grigore I. Ghica 18 ianuarie 1896 — 1 octombrie 1908
Alexandru Em. Lahovari 1 octombrie 1908 — 11 octombrie 1917
Victor Antonescu 11 octombrie 1917 — 25 martie 1918

Victor Antonescu	5 noiembrie 1918 — 20 decembrie 1919
Dimitrie I.Gr. Ghica	1 februarie 1920 — 16 martie 1922
Victor Antonescu	16 martie 1922 — 1 august 1924
Constantin I. Diamandi	10 decembrie 1924 — 10 iunie 1930
Constantin Cesianu	1 iulie 1930 — 7 decembrie 1938

Ambasadă: 9 decembrie 1938

Gheorghe Tătărescu	9 decembrie 1938 — 30 august 1939
Richard Franasovici	30 august 1939 — 15 octombrie 1940

Vichy

Legatie: 12 septembrie 1940

Constantin Dinu Hiott	15 octombrie 1940 — 1 octombrie 1944
-----------------------	--------------------------------------

La 30 august 1944 guvernul român constată în privința guvernului de la Vichy că „el a încetat de a mai exista, așa încât chestiunea recunoașterii acestui guvern nu se mai pune“, ceea ce a însemnat, implicit, recunoașterea guvernului provizoriu francez condus de generalul Charles de Gaulle.

La 1 martie 1945 guvernul României și guvernul provizoriu al Franței stabilesc relații la nivelul de reprezentanțe politice.

Paris

Legatie: 13 aprilie 1946

Simion Stoilov	15 martie 1946 — 9 februarie 1953
----------------	-----------------------------------

GERMANIA

Berlin

De la 1 ianuarie 1869 agentul diplomatic la Viena este acreditat și la Berlin.

Agenzie diplomatică: 6 mai 1872

6 mai 1872 — 4 aprilie 1874: agent diplomatic la Berlin și Sankt Petersburg.

Theodor Rosetti	6 mai 1872 — 26 noiembrie 1873
Nicolae Kretzulescu	15 decembrie 1873 — 1 mai 1876
Titu Maiorescu	1 mai — 2 iulie 1876
Alexandru Degré	26 august 1876 — 13 februarie 1878
Gheorghe Vârnăv-Liteanu	13 februarie 1878 — 17 aprilie 1880

Legatie: 17 aprilie 1880

Gheorghe Vârnăv-Liteanu	17 aprilie 1880 — 21 octombrie 1888
Grigore I. Ghica	21 octombrie 1888 — 18 ianuarie 1896
Alexandru A. Beldiman	18 ianuarie 1896 — 15 august 1916

La 15 august Germania rupe relațiile diplomatice, iar la 19 august 1916 declară război României.

La 29 septembrie 1920 sunt reluate relațiile diplomatice.

Legatie: 1 octombrie 1920

Constantin G. Nanu	1 octombrie 1920 — 1 februarie 1928
Nicolae Petrescu-Comnen	1 februarie 1928 — 1 martie 1930
Gheorghe Tașcă	1 mai 1930 — 1 mai 1932
Nicolae Petrescu-Comnen	1 mai 1932 — 17 februarie 1938
Radu Tr. Djuvara	1 aprilie 1938 — 24 februarie 1939
Radu G. Crutzescu	1 martie 1939 — 1 iunie 1940
Alexandru Romalo	1 iunie — 15 octombrie 1940
Constantin-Paul Grecianu	15 octombrie 1940 — 24 ianuarie 1941
Raoul V. Bossy	1 martie 1941 — 15 iunie 1943
Ion Gheorghe	15 iunie 1943 — 24 august 1944

La 24 august 1944 intervine starea de război între România și Germania.

La 24 octombrie 1949 guvernele României și Republicii Democratice Germane convin să efectueze un schimb de misiuni diplomatice la nivel de legatie.

La 7 martie 1955 Prezidiul Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române votează decretul privind încetarea stării de război cu Germania.

La 31 ianuarie 1967 România și R.F. Germania stabilesc relații diplomatice la nivel de ambasadă.

GRECIA

Atena

Legatie: 28 decembrie 1879

Până la 31 decembrie 1880, reprezentantul diplomatic la Atena este ministru rezident (Constantin Esarcu, 28 decembrie 1879 — 31 decembrie 1880).

Constantin Esarcu	31 decembrie 1880 — 30 septembrie 1882
Gheorghe M. Ghica	30 septembrie 1882 — 19 februarie 1885
Mihail Obedenaru	19 februarie — 9 iulie 1885

Apostol Mănescu 11 martie — 20 mai 1886
 Alexandru Teriachiu 20 mai 1886 — 1 iulie 1888
 Între 21 octombrie 1887 — 28 februarie 1888 guvernul elen suspendă relațiile diplomatice, contestând dreptul unei instanțe românești (Tribunalul Ilfov) de a soluționa chestiunea moștenirii bunurilor imobiliare în urma decesului unui cetățean grec (Stefan Sarros) cu domiciliul în România.
 Emil I. Ghica 1 iulie 1888 — 31 ianuarie 1889
 Dumitru C. Ollănescu 31 ianuarie 1889 — 3 octombrie 1892
 La 3 octombrie 1892 guvernul elen rupe relațiile diplomatice din cauza refuzului guvernului român de a accepta cererea ca problema unei moșteniri mobiliare de pe teritoriul statului român să nu fie reglementată pe cale judecătorească, ci diplomatică („afacerea Zappa”).
 Italia reprezintă interesele României în Grecia.

Legatie: 3 iulie 1896

Între 3 iulie 1896 — 1 martie 1898, ministrul României la Bruxelles și Haga este acreditat și la Atena.

Dimitrie I. Ghica 1 iulie 1898 — 1 aprilie 1900
 Constantin G. Nanu 1 aprilie 1900 — 16 mai 1901
 Dimitrie I. Ghica 16 mai 1901 — 1 aprilie 1905
 Ioan N. Papiniu 1 aprilie 1905 — 1 martie 1906
 Nerecunoașterea drepturilor aromânilor din Macedonia și Epir duce, la 31 mai 1906, la ruperea relațiilor diplomatice româno-elene.

Legatie: 2 aprilie 1911

Alexandru G. Florescu 2 aprilie 1911 — 18 martie 1913
 Nicolae Filodor 1 iunie 1913 — 1 iulie 1920
 Traian G. Djuvara 1 iulie 1920 — 1 noiembrie 1924
 Constantin Langa-Rășcanu 1 noiembrie 1924 — 15 decembrie 1936
 Eugen Filotti 15 decembrie 1936 — 1 ianuarie 1939

Ambasadă: 1 ianuarie 1939

Radu Tr. Djuvara 24 februarie 1939 — 15 noiembrie 1940

Legatie: 11 septembrie 1940

Constantin Gane 15 noiembrie 1940 — 15 iunie 1941
 La 24 iunie 1941 relațiile diplomatice sunt întrerupte.

Legatia României la Atena a continuat să funcționeze până la 15 iunie 1944, când este transformată în consulat general.

La 25 august 1956 se reiau relațiile diplomatice româno-elene la nivel de ambasadă.

IRAN

Teheran

Legatie: 1 octombrie 1935

Grigore Gr. Constantinescu 1 octombrie 1935 — 1 iulie 1937

Ioan D. Condurachi 1 noiembrie 1939 — 15 octombrie 1940

La 15 octombrie 1940 legatia României la Teheran este desființată.

La 17 martie 1941 ministrul României la Ankara este acreditat și la Teheran.

Legatie: 1 iunie 1941

La 14 octombrie 1941 relațiile diplomatice sunt rupte.

Japonia reprezintă interesele României în Iran (până la 22 iulie 1942, când se rup relațiile diplomatice irano-japoneze); după această dată Turcia reprezintă interesele României în Iran.

Legatie: 27 iunie 1946

ITALIA

Roma

Agentie diplomatică: 27 aprilie 1873

Petre P. Carp 27 aprilie — 19 octombrie 1873

Constantin Esarcu 30 noiembrie 1873 — 5 iunie 1876

Vasile Gheorghian 14 septembrie 1876 — 16 februarie 1877

De la 1 martie 1877, din nevoi bugetare, agenția rămâne fără titular.

Constantin Esarcu 2 septembrie — 28 decembrie 1879

Legatie: 28 decembrie 1879

Până la 22 ianuarie 1880, reprezentantul diplomatic la Roma este însărcinat cu afaceri (Constantin Esarcu, 28 decembrie 1879 — 22 ianuarie 1880).

Nicolae Kretzulescu	22 ianuarie 1880 — 25 iulie 1881
Petre Mavrogheni	25 iulie 1881 — 30 septembrie 1882
Ion Bălăceanu	31 octombrie 1882 — 24 septembrie 1884
Theodor C. Văcărescu	28 ianuarie — 1 septembrie 1885
Alexandru C. Plagino	4 noiembrie 1885 — 1 martie 1881
Ion Văcărescu	1 martie — 5 octombrie 1891
Constantin Esarcu	26 noiembrie 1891 — 20 februarie 1893
Alexandru Em. Lahovari	1 martie 1893 — 20 ianuarie 1896
Constantin Esarcu	20 ianuarie 1896 — 8 iunie 1898
Alexandru C. Catargi	1 decembrie 1899 — 1 decembrie 1900
Nicolae Fleva	1 decembrie 1900 — 16 mai 1909
Constantin G. Nanu	16 mai 1909 — 15 octombrie 1911
Constantin I. Diamandi	1 noiembrie 1911 — 1 octombrie 1913
Dimitrie I.Gr. Ghica	1 octombrie 1913 — 2 decembrie 1917
Alexandru Em.Lahovari	2 decembrie 1917 — 1 februarie 1928
Dimitrie I.Gr. Ghica	1 februarie 1928 — 27 aprilie 1931
Dimitrie I.Gr. Ghica	1 iunie 1932 — 1 iulie 1933
Ion Lugoșianu	1 iulie 1933 — 15 noiembrie 1937
Alexandru Duiliu Zamfirescu	1 aprilie 1938 — 25 septembrie 1939
Raoul V. Bossy	25 septembrie 1939 — 15 octombrie 1940
Ion-Victor Vojen	15 octombrie 1940 — 25 martie 1941
Vasile Grigorcea	25 martie 1941 — 1 octombrie 1943
	La 8 octombrie 1943 legația se mută temporar la Veneția.
	La 25 septembrie 1943 guvernul român recunoaște guvernul fascist republican condus de Benito Mussolini („Republica de la Salo“), dar concomitent întreține relații cu guvernul condus de Pietro Badoglio.
Eugen Filotti	28 martie — 15 septembrie 1947

JAPONIA

Tokyo

Legatie : 13 septembrie 1917

Nicolae Xenopol	13 septembrie — 5 decembrie 1917
Edgar Mavrocordat	15 septembrie 1920 — 1 februarie 1922

La 1 aprilie 1922 legația României la Tokyo se suprimă din motive economice.

Legatie: 1 aprilie 1927

Aurel-Ion Vassiliu 1 aprilie 1927 — 1 iulie 1929

De la 1 august 1929, din nevoi bugetare, Legația rămâne fără titular până la noi dispoziții.

Gheorghe G. Stoicescu 1 ianuarie 1936 — 14 decembrie 1938

Gheorghe Paraschivescu 1 martie 1939 — 15 decembrie 1940

Gheorghe Băgulescu 28 februarie 1941 — 10 aprilie 1943

De la 28 martie 1941 ministrul României la Tokyo este acreditat și pe lângă statul marionetă Manchu-ko.

La 31 octombrie 1944 guvernul României rupe relațiile diplomatice cu Japonia, precum și cu statul marionetă Manchu-ko.

Suedia reprezintă interesele României în Japonia.

La 1 septembrie 1959 România și Japonia restabilesc relații diplomatice la nivel de legatie.

LETONIA

Riga

De la 1 aprilie 1924 ministrul României la Varșovia este acreditat și la Riga.

Legatie: 1 ianuarie 1928

De la 1 august 1929, din nevoi bugetare, legatia rămâne fără titular (nici nu fusese numit) până la noi dispoziții.

Ion Pelivan 1 aprilie 1930 — 1 iunie 1932

Mihail R. Sturdza 1 iunie 1932 — 15 septembrie 1935

De la 2 septembrie 1932 ministrul României la Riga este acreditat și la Helsingfors.

Constantin Văllimărescu 1 octombrie 1935 — 1 noiembrie 1936

Vasile Stoica 1 noiembrie 1936 — 1 februarie 1939

De la 1 mai 1939 ministrul României la Helsinki este acreditat și la Riga.

La 5 august 1940 Letonia este inclusă prin forță în componența U.R.S.S.

La 20 august 1940 legatia României la Riga este suprimată.

LITUANIA

Kaunas

Legatie: 1 decembrie 1935

De la 1 decembrie 1935 ministrul României la Riga este acreditat și la Kaunas.

De la 1 mai 1939 ministrul României la Helsinki este acreditat și la Kaunas.

La 3 august 1940 Lituania este inclusă prin forță în componența U.R.S.S.

La 20 august 1940 legația României la Kaunas este suprimată.

LUXEMBURG

Legatie: 5 decembrie 1910

Ministrul României la Bruxelles este acreditat și la Luxemburg.

La 15 iulie 1940 relațiile diplomatice între România și Luxemburg au fost întrerupte.

Legatie: 4 iulie 1946

MAREA BRITANIE

Londra

Legatie : 4 mai 1880

Nicolae Calimachi-Catargiu

27 aprilie 1880 — 1 iulie 1881

Ion Ghica

1 iulie 1881 — 1 martie 1891

Alexandru C. Plagino

1 martie 1891 — 1 aprilie 1893

Ion Bălăceanu

1 aprilie 1893 — 1 decembrie 1900

Alexandru C. Catargi

1 decembrie 1900 — 13 octombrie 1911

Constantin G. Manu

1 noiembrie 1911 — 5 decembrie 1912

Nicolae Mișu

5 decembrie 1912 — 15 octombrie 1919

Nicolae Titulescu

16 decembrie 1921 — 6 iulie 1927

Nicolae Titulescu

1 august 1928 — 20 octombrie 1932

Vasile Grigorcea

11 noiembrie 1936 — 28 noiembrie 1938

Viorel V. Tilea

15 ianuarie 1939 — 23 iulie 1940

La 15 februarie 1941 relațiile diplomatice între România și Marea Britanie sunt întrerupte.

La 6 decembrie 1941 Marea Britanie declară război României, iar la 7 decembrie 1941 România declară război Marii Britanii.

Suedia reprezintă interesele României în Marea Britanie, iar Elveția interesele Marii Britanii în România.

Legatie: 6 februarie 1946

Richard Franasovici este numit reprezentant politic pe lângă guvernul Marii Britanii (până la 13 noiembrie 1947).

MEXIC

Ciudad de Mexico

Legatie: 1 octombrie 1935

Dimitrie Drăghicescu 1 octombrie 1935 — 1 aprilie 1937

La 15 octombrie 1940 legația României la Ciudad de Mexico este desființată.

La 24 decembrie 1941 Mexicul rupe relațiile diplomatice cu România.

La 20 martie 1973 România și Mexicul restabilesc relațiile diplomatice la rang de ambasadă.

NORVEGIA

Christiania /Oslo din 1925/

Legatie: 1 mai 1917

Grigore Bilciurescu 1 mai 1917 — 1 aprilie 1922

De la 1 aprilie 1922, din motive bugetare, legația României la Christiania este suprimată.

De la 1 aprilie 1922 ministrul României la Stockholm și Copenhaga este numit în aceeași calitate și la Christiania.

Legatie: 1 februarie 1928

De la 1 februarie 1928 ministrul României la Stockholm este acreditat și la Oslo.

De la 1 iunie 1932 ministrul României la Stockholm este acreditat și la Oslo.
Dimitrie Jurașcu 15 aprilie 1934 — 1 martie 1939
La 15 iulie 1940 legația României la Oslo își încetează activitatea.
La 20 februarie 1941 relațiile diplomatice între România și Norvegia sunt
întrerupte.

Legatie: 31 mai 1946
Constantin Văllimărescu 15 iulie 1946 — 1 decembrie 1947

OLANDA

De la 16 februarie 1880 până la 3 aprilie 1898 a existat o singură legație pentru Belgia și Țările de Jos (Olanda) cu sediul la Bruxelles, având succesiv ca titulari pe Mihail Mitiliniu, Theodor C. Văcărescu, Theodor C. Văcărescu, Mihail Mitiliniu, Ion Văcărescu, Gheorghe Bengescu.

Haga

Legatie: 1 aprilie 1898
Ioan N. Papiniu 1 iulie 1898 — 1 aprilie 1905
Edgar Mavrocordat 1 aprilie 1905 — 1 septembrie 1911
Carol M. Mitiliniu 1 septembrie 1911 — 1 aprilie 1922
La 1 aprilie 1922, din motive bugetare, legația României de la Haga este
suprimată.
De la 1 aprilie 1922 ministrul României la Bruxelles este acreditat și la Haga.

Legatie: 25 aprilie 1925
Ion P. Carp 25 aprilie 1925 — 1 august 1929
De la 1 august 1929, din nevoi bugetare, legația rămâne fără titular până la
noi dispoziții.
Grigore Bilciurescu 1 august 1932 — 1 iulie 1933
Constantin Vișoianu 1 iulie 1933 — 1 octombrie 1935
Vespasian V. Pella 15 martie 1936 — 1 octombrie 1939
Nicolae Dianu 15 octombrie 1939 — 15 iulie 1940
La 15 iulie 1940 legația României la Haga își încetează activitatea.
De la 12 februarie 1941 relațiile diplomatice sunt întrerupte.

Legatie: 17 februarie 1946

Vasile Stoica

9 iulie 1946 — 1 august 1947

POLONIA

Varșovia

Legatie: 16 iulie 1919

Alexandru G. Florescu

16 iulie 1919 — 1 septembrie 1924

Alexandru N. Iacovaky

1 ianuarie 1925 — 1 iulie 1927

Carol A. Davilla

1 iulie 1927 — 15 iulie 1929

Gheorghe Cretzianu

15 iulie 1929 — 31 decembrie 1930

Grigore Bilciurescu

1 martie 1931 — 1 mai 1932

Victor Cădere

1 mai 1932 — 15 septembrie 1935

Constantin Vișoianu

1 octombrie 1935 — 25 octombrie 1936

Alexandru Duiliu Zamfirescu

15 noiembrie 1936 — 1 aprilie 1938

Ambasadă: 1 mai 1938

Richard Franasovici

1 mai 1938 — 30 august 1939

Gheorghe Grigorcea

30 august 1939 — 28 octombrie 1940

La 15 septembrie 1939 ambasada României la Varșovia își încetează activitatea.

La 28 octombrie 1940 ambasada Poloniei la București își încetează activitatea,

ceea ce marchează întreruperea relațiilor diplomatice între cele două țări.

Legatie: 18 septembrie 1945

Ambasadă: 11 noiembrie 1945

Ion Raicu

1 martie 1946 — 27 februarie 1949

PORTUGALIA

Lisabona

Între 25 august 1917 — 6 martie 1918 Victor Ionescu este trimis în misiune specială.

Legatie: 1 septembrie 1920

Ion Tresnea-Grecianu

1 septembrie 1920 — 1 aprilie 1922

La 1 aprilie 1922, din motive bugetare, legația României la Lisabona este suprimată.

De la 1 aprilie 1922 ministrul României la Paris este acreditat și la Lisabona.

De la 1 martie 1927 ministrul României la Madrid este acreditat și la Lisabona.

Legatie: 26 martie 1928

De la 1 august 1929, din nevoi bugetare, legația rămâne fără titular până la noi dispoziții.

Alexandru Gurănescu	20 iunie 1930 — 1 ianuarie 1931
Anton Bibescu	1 iulie — 22 noiembrie 1933
Ion P. Carp	1 februarie 1934 — 1 octombrie 1935
Alexandru Duiliu Zamfirescu	1 octombrie 1935 — 15 noiembrie 1936
Lucian Blaga	1 aprilie 1938 — 1 aprilie 1939
Ion Pangal	20 aprilie 1939 — 15 octombrie 1940
Dimitrie Jurașcu	10 martie — 15 decembrie 1941
Victor Cădere	15 decembrie 1941 — 1 septembrie 1944

La 20 noiembrie 1945 Portugalia își recheamă reprezentantul diplomatic de la București.

La 7 noiembrie 1947 relațiile diplomatice româno-portugheze sunt întrerupte prin rechemarea reprezentantului diplomatic român la Lisabona.

La 31 mai 1974 cele două țări reiau relațiile diplomatice la nivel de ambasadă.

RUSIA

Sankt Petersburg

De la 1 ianuarie 1869 agentul diplomatic la Viena este acreditat și la Sankt Petersburg.

De la 6 mai 1872 agentul diplomatic la Berlin este acreditat și la Petersburg.

Agencie diplomatică: 4 aprilie 1874

George C. Filipescu	4 aprilie 1874 — 12 iulie 1876
Ioan A. Cantacuzino	12 iulie 1876 — 1 martie 1877

De la 1 martie 1877, din nevoi bugetare, agenția rămâne fără titular.

Ioan Gr. Ghica	4 aprilie 1877 — 10 octombrie 1878
----------------	------------------------------------

Legatie: 10 octombrie 1878

Ioan Gr. Ghica	10 octombrie 1878 — 21 martie 1881
----------------	------------------------------------

Nicolae Kretzulescu	25 iulie 1881 — 10 aprilie 1886
Gheorghe M. Ghica	10 aprilie 1886 — 31 ianuarie 1889
Emil I. Ghica	31 ianuarie 1889 — 17 iulie 1891
Alexandru C. Catargi	14 noiembrie 1892 — 7 octombrie 1895
Gheorghe Rosetti-Solescu	1 decembrie 1895 — 15 august 1911
Constantin G. Nanu	15 octombrie 1911 — 1 octombrie 1913
Constantin I. Diamandi	1 octombrie 1913 — 13 ianuarie 1918
La 13 ianuarie 1918 Rusia Sovietică rupe relațiile diplomatice cu România; vezi mai departe U.R.S.S.	

SERBIA

Regatul Sârbilor, Croaților și Slovenilor (1 decembrie 1918)
Regatul Iugoslaviei (3 octombrie 1929)

Belgrad

Agenție diplomatică: 12 martie 1863

Teodor Callimachi	12 martie 1863 — 17 februarie 1866
Apostol Mănescu	17 februarie — 12 august 1866
Ioan A. Cantacuzino	12 august 1866 — 11 iunie 1867
Radu Ionescu	11 iunie 1867 — 23 iulie 1870
Ioan A. Cantacuzino	23 iulie 1870 — 20 iulie 1871
Theodor C. Văcărescu	20 iulie 1871 — 29 decembrie 1873
Alexandru C. Sturdza	29 decembrie 1873 — 1 martie 1877

De la 1 martie 1877, din nevoi bugetare, agenția diplomatică este suprimată.

La 15 septembrie 1877 Lascăr C. Catargiu este trimis în misiune extraordinară pe lângă guvernul Serbiei.

La 24 februarie 1878 agenția diplomatică este reînființată.

Lascăr C. Catargiu	24 februarie 1878 — 24 mai 1879
--------------------	---------------------------------

Legatie: 14 aprilie 1879

Până la 11 martie 1882, reprezentantul diplomatic la Belgrad este ministru rezident (Lascăr C. Catargiu, 14 aprilie 1879 — 11 martie 1882).

Lascăr C. Catargiu	11 martie — 30 septembrie 1882
Mihail Mitilineu	30 septembrie 1882 — 18 februarie 1885
Emil I. Ghica	18 februarie 1885 — 1 iulie 1888

Alexandru A. Beldiman	1 iulie — 19 octombrie 1888
Ion Văcărescu	19 octombrie 1888 — 16 martie 1889
Gheorghe Rosetti-Solescu	16 martie 1889 — 1 decembrie 1895
Ioan N. Papiniu	1 mai 1896 — 1 iulie 1898
Edgar Mavrocordat	15 octombrie 1899 — 1 aprilie 1905
Constantin G. Nanu	1 aprilie 1905 — 1 august 1906
Victor Cuciureanu	1 august 1906 — 1 octombrie 1909
Gheorghe Filaliti	1 octombrie 1909 — 1 august 1920
Theodor Emandi	1 august 1920 — 1 februarie 1928
Nicolae Filodor	1 februarie 1928 — 31 decembrie 1930
Alexandru Gurănescu	1 ianuarie 1931 — 1 noiembrie 1936
Victor Cădere	1 noiembrie 1936 — 31 ianuarie 1939

Ambasadă: 1 ianuarie 1939

Victor Cădere 1 februarie 1939 — 25 noiembrie 1940

Legatie: 20 martie 1941

La 7 mai 1941 Iugoslavia rupe relațiile diplomatice cu România, datorită recunoașterii „statului croat independent“, creat prin dezmembrarea Iugoslaviei.

La 13 mai 1941 legația României la Belgrad este transformată în consulat.

Elveția reprezintă interesele Iugoslaviei în România.

Ambasadă: 1 martie 1946

Tudor Vianu 1 martie 1946 — 1 decembrie 1947

Teodor Rudenco 20 decembrie 1947 — 10 septembrie 1954

SLOVACIA

Bratislava

Legatie: 15 septembrie 1939

Până la 1 martie 1940 reprezentantul diplomatic la Bratislava este însărcinat cu afaceri (Constantin-Dinu Hiott, 15 septembrie 1939 — 1 martie 1940).

Nicolae Enric Lahovari 1 martie 1940 — 1 martie 1941

George Elefterescu 15 martie 1941 — 30 august 1944

La 30 august 1944 guvernul român renunță la recunoașterea Republicii Slovace.

SOCIETATEA NAȚIUNILOR

Geneva

Legatie: 1 ianuarie 1928

Constantin Antoniadă 15 ianuarie 1928 — 15 noiembrie 1936

Gheorghe Crutzescu 15 noiembrie 1936 — 1 martie 1939

La 1 martie 1939 legația este suprimată; atribuțiile sale trec asupra legației României de la Berna.

SPANIA

Madrid

Legatie: 15 iunie 1913

Gheorghe Cretzianu 15 iunie 1913 — 1 aprilie 1922

La 1 aprilie 1922, din motive bugetare, legația României de la Madrid este suprimată.

De la 1 aprilie 1922 ministrul României la Paris este acreditat și la Madrid.

Legatie: 1 martie 1927

Anton Bibescu 1 martie 1927 — 1 august 1929

De la 1 august 1929, din nevoi bugetare, legația rămâne fără titular până la noi dispoziții.

Anton Bibescu 16 februarie 1930 — 1 iulie 1933

Alexandru Zeuceanu 1 iulie 1933 — 18 septembrie 1935

Ioan Th. Florescu 1 octombrie 1935 — 1 martie 1937

Frederic C. Nanu 14 aprilie 1939 — 1 noiembrie 1940

Radu Ghenea 1 noiembrie 1940 — 29 ianuarie 1941

Nicolae Gr. Dimitrescu 1 aprilie 1941 — 1 octombrie 1944

La 5 aprilie 1946 România rupe relațiile diplomatice cu Spania franchistă.

La 21 mai 1946 România recunoaște guvernul spaniol în exil.

La 10 octombrie 1947 România stabilește relații diplomatice cu guvernul republican spaniol în exil.

La 5 ianuarie 1967 România și Spania cad de acord în legătură cu înființarea de reprezentanțe consular-comerciale la Madrid și București.

STATELE UNITE ALE AMERICII

Washington

Legatie: 1 octombrie 1917

Dr. Constantin Angelescu	1 octombrie 1917 — 25 martie 1918
Anton Bibescu	1 noiembrie 1920 — 1 februarie 1926
Gheorghe Cretzianu	30 septembrie 1926 — 15 iulie 1929
Carol A. Davila	15 iulie 1929 — 31 ianuarie 1938
Radu Irimescu	1 aprilie 1938 — 15 octombrie 1940

La 12 decembrie 1941 România declară război S.U.A., iar la 6 iunie 1942 președintele american semnează contradecarația de război adresată României. Legația Suediei reprezintă interesele României.

La 5 februarie 1946 S.U.A. recunoaște oficial guvernul român de la București.

Legatie: 6 februarie 1946

Mihail Ralea	5 august 1946 — 29 mai 1948
--------------	-----------------------------

SUEDIA

Stockholm

Legatie: 1 noiembrie 1916

Până la 1 aprilie 1917, reprezentantul diplomatic este însărcinat cu afaceri (Grigore Bilciurescu, 1 noiembrie 1916 — 1 aprilie 1917).

Gheorghe Derussi	1 aprilie 1917 — 1 aprilie 1918
Gheorghe Derussi	1 februarie — 1 septembrie 1919
Mihail M. Păclianu	1 septembrie 1919 — 1 februarie 1928
Dimitrie C. Pennescu	1 februarie 1928 — 1 august 1929

De la 1 august 1929, din nevoi bugetare, legația rămâne fără titular până la noi dispoziții.

Carol M. Mitilineu	1 martie — 31 decembrie 1930
Matila Costiescu Ghica	1 iunie 1932 — 1 iulie 1933

Între 1 iunie — 2 septembrie 1932 ministrul României la Stockholm este acreditat și la Helsingfors.

Barbu Constantinescu	1 iulie 1933 — 15 octombrie 1940
Victor Brabetzianu	1 martie 1941 — 1 septembrie 1943

Frederic C. Nanu 1 septembrie 1943 — 1 octombrie 1944
În perioada 1944 — 1947 legatia este condusă de însărcinați cu afaceri.
Radu D. Rusescu 28 martie 1947 — 12 decembrie 1949

TURCIA

Constantinopol

Agenție diplomatică: 31 octombrie 1859

Costache Negri 31 octombrie 1859 — 17 februarie 1866
Alexandru G. Golescu 17 februarie 1866 — 16 noiembrie 1868
Dimitrie A. Sturdza 3 decembrie 1868 — 18 decembrie 1870
Ion Bălăceanu 31 decembrie 1870 — 26 martie 1871
Ion Strat 26 martie 1871 — 16 mai 1872
Ioan Gr. Ghica 16 mai 1872 — 4 aprilie 1877

După ratificarea în Parlament (16 și 17 aprilie 1877) a convenției româno-ruse (semnată la 4 aprilie 1877), la 22 aprilie 1877 Poarta otomană suspendă funcționarea agenției diplomatice.

La 29 aprilie 1877 Adunarea Deputaților și la 30 aprilie 1877 Senatul votează moțiunea prin care se „recunoaște starea de răzbel ce este creată României de însuși guvernul otoman“.

Legatie: 10 octombrie 1878

Dumitru C. Brătianu 10 octombrie 1878 — 10 aprilie 1881
Petre Mavrogheni 30 septembrie 1882 — 28 ianuarie 1885
Gheorghe M. Ghica 19 februarie 1885 — 10 aprilie 1886
Ion Bălăceanu 10 aprilie 1886 — 16 martie 1889
Mihail Mitilineu 16 martie 1889 — 15 februarie 1896
Trandafir G. Djuvara 15 mai 1896 — 1 noiembrie 1899
Alexandru I. Ghica 1 noiembrie 1899 — 14 februarie 1902
Alexandru Em. Lahovari 16 martie 1902 — 1 martie 1906
Ioan N. Papiniu 1 martie 1906 — 1 septembrie 1911
Nicolae Mișu 1 septembrie 1911 — 5 decembrie 1912
Constantin G. Manu 5 decembrie 1912 — 17 august 1916

La 17 august 1916 Imperiul otoman declară război României.

Relațiile între cele două țări sunt restabilite la nivel de legatie la 20 iulie 1922.

Gheorghe Filaliti 20 aprilie 1924 — 1 august 1929

De la 1 august 1929, din nevoi bugetare, legația rămâne fără titular până la noi dispoziții.

De la 1 august 1929 sediul legației se mută de la Constantinopol la Ankara.

Ankara

Ion P. Carp	1 mai 1930 — 1 februarie 1934
Edmond Ciuntu	1 februarie — 1 noiembrie 1934
Eugen Filotti	1 mai 1935 — 15 decembrie 1936
Alexandru Télémaque	15 decembrie 1936 — 1 ianuarie 1939

Ambasadă: 1 ianuarie 1939

Vasile Stoica	1 februarie 1939 — 4 martie 1940
Radu G. Crutzescu	1 iunie — 15 octombrie 1940

Legatie: 23 septembrie 1940

Alexandru Télémaque	24 februarie 1941 — 15 septembrie 1943
Alexandru G. Cretzianu	15 septembrie 1943 — 6 februarie 1946

Ambasadă: 1 martie 1946

Grigore C. Moisil	1 martie 1946 — 7 februarie 1949
-------------------	----------------------------------

UNGARIA

Budapesta

Legatie: 1 octombrie 1920

Traian Stârcea	1 octombrie 1920 — 21 mai 1928
Vasile Grigorcea	1 septembrie 1928 — 1 noiembrie 1936
Raoul V. Bossy	1 noiembrie 1936 — 25 septembrie 1939
Gheorghe Crutzescu	1 octombrie 1939 — 1 iunie 1941
Eugen Filotti	1 iunie 1941 — 30 august 1944

La 30 august 1944 relațiile diplomatice sunt rupte, iar la 6 septembrie 1944 intervine starea de război între cele două state.

La 10 decembrie 1946, România deschide o reprezentanță politică la Budapesta.

Legatie: 1 noiembrie 1947

Ion Vințe	4 noiembrie 1947 — 20 mai 1948
-----------	--------------------------------

U.R.S.S.

Moscova

Legatie: 9 iunie 1934

Edmond Ciuntu 1 noiembrie 1934 — 1 februarie 1938

Nicolae Dianu 1 mai 1938 — 1 octombrie 1939

Gheorghe Davidescu 1 octombrie 1939 — 10 august 1940

Grigore Gafencu 10 august 1940 — 22 iunie 1941

La 22 iunie 1941 România declanșează operațiunile militare împotriva U.R.S.S.

Legatie: 6 august 1945

Ambasadă: 24 august 1945

Iorgu Iordan 29 august 1945 — 10 octombrie 1947

Gheorghe Vlădescu-Răcoasa 4 noiembrie 1947 — 17 august 1949

URUGUAY

Montevideo

Legatie: 24 iulie 1935

Ministrul României la Buenos Aires este acreditat și la Montevideo începând cu 1 iunie 1935.

La 4 februarie 1944 relațiile diplomatice sunt întrerupte.

La 10 decembrie 1964 cele două țări ridică la rang de ambasadă reprezentanțele lor diplomatice.

VATICAN

Sf. Scaun

Legatie: 1 iunie 1920

Dimitrie C. Pennescu 1 iunie 1920 — 1 februarie 1928

Caius Brediceanu 16 iunie 1929 — 1 martie 1930

Nicolae Petrescu-Comnen 1 martie 1930 — 1 mai 1932

Aurel-Ion Vassiliu 1 iulie 1932 — 14 decembrie 1938

Ambasadă: 15 decembrie 1938

Nicolae Petrescu-Comnen 22 decembrie 1938 — 15 octombrie 1940

Legatie: 15 octombrie 1940

Vasile Grigorcea` 15 octombrie 1940 — 25 martie 1941

Dănilă Papp 1 iunie 1941 — 15 septembrie 1943

Vasile Grigorcea 1 octombrie 1943 — 1 ianuarie 1946

La 7 iulie 1950 relațiile diplomatice dintre România și Vatican sunt rupte.

Ambasadă: 5 decembrie 1991

VENEZUELA

Caracas

Legatie: 1 ianuarie 1936

Alexandru G. Cretzianu 1 ianuarie — 15 iulie 1936

Frederic C. Nanu 1 octombrie 1936 — 17 iulie 1937

La 21 decembrie 1941 Venezuela rupe relațiile diplomatice cu România.

La 29 ianuarie 1967 România și Venezuela restabilesc relațiile diplomatice la nivel de ambasadă.

România
Ruperi și întreruperi de relații diplomatice
în perioada 1920–1950

Argentina (4 februarie 1944) — întrerupere
Belgia (11 februarie 1941) — întrerupere
Brazilia (5 martie 1942) — rupere
Chile (20 mai 1943) — întrerupere
Republica China (21 iulie 1941) — rupere
Costa Rica (26 mai 1942) — rupere
Croația (30 august 1944) — rupere
Cuba (26 septembrie 1942) — rupere
Egipt (15 decembrie 1941) — rupere
Germania (24 august 1944) — rupere
Grecia (24 iunie 1941) — rupere
Iran ((14 octombrie 1941) — rupere
Italia (30 august 1944) — rupere
Iugoslavia (Serbia) (7 mai 1941) — rupere
Japonia (31 octombrie 1944) — rupere
Luxemburg (15 iulie 1940) — întrerupere
Marea Britanie (15 februarie 1941) — rupere
Mexic (24 decembrie 1941) — rupere
Norvegia (20 februarie 1941) — întrerupere
Olanda (12 februarie 1941) — întrerupere
Paraguay (31 ianuarie 1942) — rupere
Peru (5 martie 1942) — rupere
Polonia (28 octombrie 1940) — întrerupere
Portugalia (7 noiembrie 1947) — întrerupere
Slovacia (30 august 1944) — rupere
Ungaria (30 august 1944) — rupere
U.R.S.S. (1918–1934) — rupere
(22 iunie 1941) — rupere

Uruguay (4 februarie 1944) — rupere
Vatican (7 iulie 1950) — rupere
Venezuela (21 decembrie 1941) — rupere

**State cu care România se afla în stare de război
la 23 august 1944**

Australia (declară război României la 8 decembrie 1941)
Bolivia (declară război României la 7 aprilie 1943)
Canada (declară război României la 7 decembrie 1941)
Haiti (declară război României la 24 decembrie 1941)
Marea Britanie (declară război României la 7 decembrie 1941)
Nicaragua (declară război României la 19 decembrie 1941)
Noua Zeelandă (declară război României la 7 decembrie 1941)
S.U.A. (România declară război S.U.A. la 12 decembrie 1941,
iar S.U.A. declară război României la 6 iunie 1942)
Uniunea Africii de Sud (declară război României la 8 decembrie 1941)
U.R.S.S. (România declară război U.R.S.S. la 22 iunie 1941)

Decorații românești

Ordinele

I. Ordinele naționale

1. Steaua României (1864)
2. Coroana României (1881)
3. Carol I (1906)
4. Ferdinand I (1929)
5. Serviciul credincios (1932)

II. Ordinele militare

1. Mihai Viteazul (1916)
2. Crucea Regina Maria (1917)
3. Virtutea aeronautică (1930) (de război; Crucea de aur; de pace)
4. Steaua României și Coroana României cu caracter militar (1916)

III. Ordine culturale

1. Meritul cultural (1931)
2. Meritul agricol (1933)

Medaliile

1. Pro virtute militari (1860)
2. Devotament și curaj (1864)
3. Virtutea militară (1864)
4. Bene Merenti (1876)
5. Apărătorii independenței (1878)
6. Serviciul credincios (1878)

7. Răsplata muncii (1898)
8. Bărbăție și credință (1903)
9. Jubiliara Carol I (1906)
10. Răsplata muncii pentru biserică (1906)
11. Meritul comercial și industrial (1912)
12. Avântul țării (1913)
13. Răsplata serviciului militar (1913)
14. Medalia victoriei (1921)
15. Răsplata muncii pentru construcții școlare (1923)
16. Medalia Ferdinand I (1929)
17. Medalia jubiliară a Războiului Independenței (1927)
18. Medalia aeronautică (1931)
19. Meritul cultural (1931)
20. Medalia Peleş (1933)
21. Meritul agricol (1933)
22. Medalia Hohenzollern
23. Amintirea Regelui Carol II
24. Medalia maritimă

Crucile

1. Trecerea Dunării (1878)
2. Elisabeta (1879)
3. Serviciul credincios (1878)
4. Meritul sanitar (1913)
5. Crucea Regina Maria (1917)
6. Crucea comemorativă a războiului 1916–1918

Insignele

1. Semnul onorific al ofițerilor (1872)
2. Semnul invalizilor de război (1918)
3. Semnul onorific de 25 și de 40 de ani pentru ofițeri (1930)
4. Semnul onorific de 25 de ani pentru funcționarii civili (1931)
5. Pentru merit (1931)
6. Insigna de 7 ani pentru ofițeri (1933)
7. Vulturul României (1933)

INDICE DE PERSOANE

A

- Abeleanu, Constantin 520
Ada, Ioana Georgeta 520
Adameșteanu, Otilia 493, 522
Agliceriu, R. 111
Albeanu, Elena 521
Alduca, Laurențiu 496
Alecsandri, Ioan 544
Alecsandri, Vasile 120, 527, 528, 544
Alevra, Gr. 24
Alexandrescu, Dimitrie 24
Alexandrescu Zlatcu, Mariana 518
Alexandrini, Alexandru 417, 516
Alexe, Vasile 496
Alimănescu, Al. 83, 91
Amza, Dumitru XXIII, XLV, LXVI
Anastasescu, Nicolae 519
Anastasiu, Evelline 520
Anastasiu, George XXIII, XLV, LXVI
Anastasiu, Lidia 520
Anastasiu, Vasile 238
Andreescu, Mircea 518
Angelescu, Constantin 109, 559
Angelescu, Elena 494
Anghel, C.D. 112, 115
Anghelescu, Elena 523
Anghelută, Mihail 491
Antonescu, Ion XVI, XVIII, XIX, XXIII, XXXVII, XXXVIII, XXXIX, XLI, XLV, LVIII, LIX, LX, LXII, LXVI, 4, 10, 16, 227, 229, 230, 232, 233, 234, 235, 237, 239, 240, 241, 242, 248, 251, 252, 253, 254, 281, 282, 343, 344, 361, 362, 371, 438, 439, 445, 448, 449, 451, 452, 453, 454, 470, 501, 505, 506, 507, 508, 533
Antonescu, Mihai A. XVIII, XXIII, XL, XLV, LXI, LXVI, 251, 252, 253, 280, 281, 343, 361, 371, 451, 506, 533
Antonescu, Mihail 61
Antonescu, Victor XIII, XXXIV, LV, 120, 121, 122, 130, 131, 134, 135, 435, 533, 544, 545
Antonescu Perianu, Elisa 520
Antoniade, Constantin 45, 542, 558
Antoniade, George XXIII, XLV, LXVI
Argetoianu, Constantin XXIII, XLV, LXVI, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 224, 532, 533
Arion, Constantin C. 531
Arsache, Apostol 528
Aslan, Garabet 120, 121
Assan, George 541
Atanasescu, Mihail 517
Atanasiu, Lidia 492
Atanasiu, Nicoletta 517
Aurelian, Gheorghe (George) P.S. 535, 539, 540
Aurelian, Petre S. 530
Avasilichioaie, Nicolae 495
Averescu, Alexandru 531
Axente, Mureș 517

B

- Babeș, Mircea 521
Bacaloglu, Alexandru 520
Baciu, Ifrim 496
Badoglio, Pietro 549
Balaș, Teodor 497
Balintescu, Octavian 491
Balș 45
Balș, Grigore 527
Bandu, Evantia 519
Baranga, Hugo 511

Barbon, Ivonne 522
 Barbul, Gheorghe 491
 Barcianu, Achil 538, 539
 Bațaria, N. 30, 47
 Bădescu, Amedeu 515
 Bădescu, Constantin 517
 Bădiuțeanu, Mihail 492
 Băgulescu, Gheorghe 550
 Bălan, Nicolae 524
 Bălăceanu, Const. 511
 Bălăceanu, Ion 529, 537, 544, 549, 551, 560
 Bănățeanu, Ion 524
 Bănescu, Petre 518
 Bărdescu, A.A. 48, 49
 Bâlcu, Ioan 522
 Bârsescu, Traian 520
 Beldiman, Alexandru A. 539, 546, 557
 Belizarie, Maria 492
 Belloiu, Eliza 494
 Bellu, Ioana 494
 Bengescu, Gheorghe 537, 553
 Berciu Popescu, Sarmiza 494
 Berezlog, Roman 520
 Berindei, Mircea 517
 Berkovitz, A. 487
 Bernea, Ernest 492
 Beuve, Gaston 543
 Biala, Harilau 520
 Bianu, Alexandru 491
 Bianu, Cornel XXIII, XLV, LXVI
 Bibescu, Anton 555, 558, 559
 Bilciurescu, Grigore 69, 72, 436, 539, 552, 553, 554, 559
 Blaga, Lucian XXIII, XLV, LXVI, 555
 Blagovici, Iuliana 492
 Bocăneală, Sterie 496
 Boceanu, Constantin 524
 Boceanu, Lucia 518
 Boerescu, Mihail B. 436, 542
 Boerescu, Vasile 529, 530
 Boeșteanu, Aurel 524
 Bolintineanu, Dimitrie 528
 Boriceanu, Daniela LXX, LXXII, LXXIV
 Borocan Negulici, Flaminia 492
 Bossy, Alexandra 495
 Bossy, Raoul V. XXIII, XLV, LXVI, 543, 546, 549, 561
 Botez, Alexandru Adrian 487, 519
 Botez, Eugen Călin 518
 Both, Aurelia 494
 Botta, Petre 493, 498
 Brabetzianu, Victor 486, 487, 507, 541, 559
 Bragu, Ana 497
 Bratu, Romulus 518
 Bratu, Traian 109, 111, 115, 117, 120, 122, 125
 Brătianu, Dumitru C. 527, 530, 560
 Brătianu, Ion C. 530
 Brătianu, Ion I.C. 531, 532
 Brătianu, Vintilă I.C. 426, 431, 532
 Brâncoveanu Basarab, Constantin 518
 Brediceanu, Caius 536, 538, 544, 562
 Bucur, Bocănel 496
 Budileanu, Maxim 511
 Bughici, Simion XXIV, XLV, LXVI
 Bujoiu, Ioana 501
 Bulancea, Nicolae 492
 Burbea, Traian 492
 Burghel, Mihail 473, 535
 Buzdugan, Alexandru 535, 536
 Buzdugan, Dimitrie Gh. 487, 541
 Buzdugan, Gheorghe 79, 82, 86, 88, 90, 92, 94, 104, 110, 431
 Buzea, Octavian 492, 498
 Buznea, Emanoil 518

C

Calimachi, I. (Jean) 83
 Calimachi-Catargiu, Nicolae 529, 544, 551
 Callimachi, Teodor 556
 Calmuschi, Gheorghe 492
 Cambon, Jules Martin 121, 122
 Cambon, Paul Pierre 121, 122
 Cancicov, Mircea 165, 169, 199
 Cantacuzino, Alexandru 528
 Cantacuzino, Constantin 519
 Cantacuzino, Ioan A. 555, 556
 Cantacuzino, Nicolae B. 536, 542
 Caranfil, George-Constantin 539, 544
 Caratașu, Atanasie 521
 Carol I XVI, XVII, XXXVIII, LIX, 457
 Carol II 125, 126, 128, 130, 131, 135, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 192, 196, 199, 223, 224, 225, 226, 437, 449, 450
 Carp, Ion P. 436, 553, 555, 561
 Carp, Petre P. 120, 529, 530, 537, 548
 Catargi, Alexandra 518
 Catargi, Alexandru C. 549, 551, 556
 Catargi, Henry 538
 Catargiu, Lascăr C. 529, 556
 Cădere, Victor XIII, XXXV, LVI, 554, 555, 557

- Călinescu, Armand 169
 Cămărășescu, Mihail 507, 538
 Cănciulescu, Georgeta 493
 Căpităneanu, Gheorghe 496
 Cătulescu, Maria 494, 498
 Căcu, Ilie 496
 Căcu, Ioan 496
 Câmpineanu, Ion 529, 530
 Cârștiuc, Ioan 507
 Ceaușescu, Ion 495
 Celebidache, Nicolae 508
 Cernovodeanu, Dan Paul I. 491
 Cernovodeanu, Paul 517
 Cesianu, Constantin 517
 Cesianu, Constantin (Dinu) 545
 Chinezu, Ion 518
 Chiorăscu, Vladimir 48, 49, 56, 61
 Chiperea, Ioan 496
 Chiperea, Marin 495
 Christu, Ion Șerban XXIII, XLV, LXV, 446, 487, 524, 539
 Cicio-Pop, Șt. 123, 124, 125
 Ciğăreanu, Dolores 522
 Cioaclă, Constantin 497
 Ciolan, Ion 516
 Cioranu, Zoe 524
 Ciorogaru, Ioan 497
 Cisek, Oscar Walter 491, 508
 Ciugureanu, Liudmila 492
 Ciuntu, Edmond 487, 491, 508, 561, 562
 Ciuntu, Marcel Grigore 517
 Ciuturoianu Stănescu, Lucreția 493
 Cleja, Ștefan 512, 515, 539
 Clonța, Eugen 491, 498, 520
 Clovis 471
 Coandă, Constantin 24, 25, 26, 28, 60, 531
 Cocea, N.D. 55
 Coman, Toma 495, 498
 Comănescu, Ernest 491
 Condeescu (Condeiescu), Nicolae 127
 Condurachi, Ioan D. 535, 548
 Conduratu, Melania 522
 Constantin, Gheorghe 492
 Constantin, Magdalena 520
 Constantinescu, Barbu 559
 Constantinescu, Constanța 518
 Constantinescu, Dumitru 495, 498
 Constantinescu, Eugenia 522
 Constantinescu, Gabriela 518
 Constantinescu, Grigore Gr. 486, 487, 548
 Constantinescu, Miron XXII, XLIV, LXV, 487, 500, 511, 512
 Constantinescu, Mitiță 192, 224, 226, 437
 Constantinescu, Olga 522
 Constantinescu-Iași, Petre 511, 512
 Constantinide, Noti 486, 507, 520, 544
 Cordescu, Romulus 517
 Corijescu, Elena 494
 Cornea, Dimitrie 529
 Cosmescu, Dimitrie 517
 Costa-Foru, Gheorghe 529, 537
 Costăchescu, Constanța 494, 523
 Costăchescu, Nicolae 127
 Coste, Brutus XXIII, XLV, LXVI
 Costiescu Ghika (Ghica, Ghyka), Matila 559
 Costinoiu, Valeria 494, 520
 Costoiu, Dumitru 494
 Cotlarciuc, Dragoș 520
 Cotruș, Aron XXIII, XLV, LXVI
 Covrig, Gheorghe 495, 498
 Crainic, Nichifor 507
 Crăciun, Eugen 123
 Cretzeanu (Cretzianu), Gheorghe (George) 69, 554, 558, 559
 Cretzianu, Alexandru G. XXIII, XLV, LXVI, 243, 436, 438, 445, 501, 504, 505, 506, 507, 508, 513, 561, 563
 Crijanovschi, Gheorghe 523
 Cristea, Eustația 524
 Cristescu, Ecaterina 523
 Cristescu, Lucia 494
 Cristoloveanu, Victor 522
 Crivelescu, Elena 493
 Cruceanu, Constantin 491
 Crupenschi, Ana 523
 Crușevan, Olga 492
 Crutzescu, Gheorghe 541, 558, 561
 Crutzescu, Radu G. 487, 491, 497, 539, 540, 546, 561
 Cuciureanu, Victor 557
 Cutzarida, Radu N. 517
- D**
- Dadurian, Eliza 522
 Dan, Constantin 496
 Dan, Grigore 517
 Danielopol, A.L. 499
 Danielopol, Dumitru XXIII, XLV, LXVI
 Darvari (Darvary), Șerban 508, 519

- Davidescu, Gheorghe 238, 239, 244, 245, 247, 439, 446, 453, 508, 543, 562
 Davila (Davilla), Carol (Citta) A. XXIII, XLV, LXVI, 554, 559
 Dăianu, Ioachim 487
 Dăscălescu, Laura 522
 Decuseară, Maria 522
 Dedula, Cristache (Christache, Hristache) A. 517
 Degré, Alexandru 545
 Demetrescu 508
 Demetrescu, Camil 501, 505, 508
 Demetrescu, Mihail 519
 Derussi, Gheorghe 532, 539, 542, 559
 Diaconescu, I. 83
 Diamandi, Constantin I. 539, 545, 549, 556
 Dianu, Nicolae 540, 553, 562
 Dicuci, Gheorghe 495
 Dimitrescu, Nicolae Gr. 558
 Dimitriu, Mircea 491
 Dimitriu, Sergiu 536
 Dimitriu Șoimu, Maria 491
 Dinescu-Bolintin, V. 111, 120, 122
 Dinu, Florea 492
 Djuvara, Alexandru G. 531
 Djuvara, Mircea 80
 Djuvara, Neagu 508
 Djuvara, Radu Tr. XIII, XXXV, LVI, 538, 546, 547
 Djuvara, Traian G. 547
 Djuvara, Trandafir G. 538, 539, 560
 Dobrescu, D. 44, 45
 Docan, Nicolae 473
 Dodul, Ioanichie 518
 Donescu, Al. 80
 Dorobanțu, Emilian 496
 Draga, Grigore 495
 Dragomirescu, Iuliu 45
 Dragomirescu, Mihail 510, 511
 Dragomirescu, Petre 80
 Dragu, Ion XXIII, XLV, LXVI
 Drăghicescu, Dimitrie 552
 Drăghici, Al. 511
 Duca, Gheorghe (George) I. XXIII, XLV, LXVI, 507
 Duca, Ion G. 49, 69, 71, 72, 73, 423, 424, 426, 434, 532
 Dumitrescu, Adrian 519
 Dumitrescu, Andrei 497
 Dumitrescu, Ecaterina 520
 Dumitrescu, Eleonora 493
 Dumitrescu, Maria 520
 Dumitrescu, Teodor 491, 498
 Dumitrescu Perianu, Elena 493
 Dumitriu 508
 Dumitru, Vasile 497
 Duță, Ioan 496
- E**
- Elefterescu, Gheorghe (George) 486, 507, 518, 557
 Eliade, Mircea XXIII, XLV, LXVI
 Emandi, Theodor 540, 557
 Enacianu Pușcariu, Violeta 521
 Enea, Ilie 496
 Eraclide, X. 83
 Erca, Speranța 493
 Ereta, Elvira Maria 520
 Esarcu, Constantin 530, 546, 548, 549
- F**
- Fălcoianu, Scarlat 527
 Ferdinand I 27, 28, 57, 69, 70, 71, 72, 421, 423, 424, 426, 429
 Feșteu, Grigore 495
 Filaliti, Gheorghe 557, 560
 Filipescu, George C. 555
 Filipescu, Ioan I. 528
 Filiti, N. 83
 Filodor, Nicolae 540, 547, 557
 Filotti 507
 Filotti, Dimitrie D. 520
 Filotti, Eugen 539, 547, 549, 561
 Fleva, Nicolae 549
 Flondor, Radu 517
 Florea Dobre, Radu 497
 Florescu, Alexandru G. 547, 554
 Florescu, Ioan 492
 Florescu, Ioan (Jean) Th. 558
 Florescu, Marin 516
 Florian, Ion 495, 498
 Florian, Iov G. 521
 Florian, Maria 494, 498, 523
 Fortunescu, Nicolae 125
 Foschiatti Roman, Lucreția 493
 Franasovici, Richard XIII, XXXV, LVI, 543, 545, 552, 554
 Franco Bahamonde, Francisco 505, 507
 Fuhn, Ion 518

G

Gabor, Reghina 496
Gafencu, Grigore XXIII, XLV, LXVI, 224, 226,
501, 504, 505, 507, 513, 533, 562
Gambert, Rupert Ioan (John) 499, 519
Gane, Constantin 547
Gane, Nicolae 524
Gaulle, Charles de 545
Georgescu, Vasile 518
Georgescu Cecati, F. 523
Georgiade, Alexandru 520
Georoceanu, Romulus 120
Germani (Ghermani), Nicolae D. 123
Ghenea, Radu 558
Gheorghe, Ion XXIII, XLV, LXVI, 546
Gheorghian, Vasile 548
Gheorghiu, Constantin Virgil XXIII, XLV, LXVI
Gheorghiu, Gh. 24
Gheorghiu, Spiru 24, 28
Gheorghiu-Dej, Gheorghe 417
Gheorghiu Mavro, Olga 495
Gherghiceanu, Constantin 495
Ghica, Alexandru I. 539, 560
Ghica, Dimitrie 529
Ghica, Dimitrie I. 532, 547
Ghica, Dimitrie I.Gr. 538, 539, 545, 549
Ghica, Emil I. 537, 539, 547, 556
Ghica, Gheorghe 520
Ghica, Gheorghe M. 546, 556, 560
Ghica, Grigore I. 544, 546
Ghica, Ioan Gr. 528, 537, 555, 560
Ghica, Ion 120, 528, 551
Ghica, Leon 527
Gigurtu, Ion XXIII, XLV, LXVI, 450, 533
Giurcă, Ion 524
Gociu, D. 111
Goian, Anatolie 518
Golescu, Alexandru G. 529, 560
Golescu, Nicolae 529
Golescu, Ștefan 528, 529
Göring (Goering), Hermann 450
Gorun, Ioan 496
Goția Gheorghiu, Laura 492
Govela (Govella), Constantin 518
Grecianu, Constantin-Paul 546
Grecianu, D.A. 28
Gregorian, Alexandru XXIII, XLV, LXVI
Grigorcea, Gheorghe 93, 94, 538, 554
Grigorcea, Vasile 549, 551, 561, 563
Grigore Cârstea, Victor 495

Grigorescu, Horia 540
Grigoriu, Alexandrina 520
Groșescu Sniachin, Alexandra 494
Groza, Petru 487, 510
Gruiescu, Eufrosina 522
Gurănescu, Alexandru 536, 542, 555, 557
Gussi, Gheorghe-Edmond 518

H

Hall, Thomas (Tom) R. 501, 505
Hamilton, J.C. (Bill, Billy) 501, 503, 505
Hanciu, Irina 523
Hâldan, Sever 495
Heorgescu, Raluca 517
Hiott, Constantin 540
Hiott, Constantin Dinu 545, 557
Hitler, Adolf LXII, LXIII, 450, 471, 505, 507
Hodoș, Ulpiu Vladimir 523
Hodoșiu, Brut 60
Hotea, Mihai 522
Hriscu, Vanghele 491, 498
Hristescu, Filofteia 496
Hubert, Mihail 519
Hulea, Liviu 524
Hulea Mavrocordat, Elena 493
Huseim, Riza Bari 496, 498

I

Iacob, Petre 495, 498
Iacovaky, Alexandru N. 436, 554
Iamandi, Victor 165, 167, 169, 192, 199, 224, 437
Ianculescu, I.D. 91
Iftimescu, Aurelia 522
Igiroșianu, Iosif 518
Ilcuș, Petre 519
Ilean, Gheorghe 523
Iliescu, Dumitru 521
Iliescu, Rodica 523
Iluță Bălan, Maria 520
Inculeț, Ion 53
Ioan, Iacob 21
Ioanițescu, D.R. 23
Ionescu, Alice 519
Ionescu, Anastasia Lucia 520
Ionescu, Dumitru (Take) V, VI, IX, XIV, XXV,
XXVI, XXIX, XXXV, XLVII, XLVIII, LI,
LVI, 22, 23, 25, 28, 29, 41, 43, 45, 46, 47, 50,
52, 53, 54, 55, 61, 63, 68, 460, 532
Ionescu, Ecaterina 523

Ionescu, Elena 522
 Ionescu, Eugen XXIII, XLV, LXVI
 Ionescu, Irina 492
 Ionescu, Maria Elena 495
 Ionescu, Maria L. 522
 Ionescu, Mioara 522
 Ionescu, Nicolae 529
 Ionescu, Radu 556
 Ionescu, Romulus 517
 Ionescu, Sașa 523
 Ionescu, Ștefan 486
 Ionescu, Tudor 417
 Ionescu, Victor 554
 Ionescu, Virgil 511
 Ionescu, Vladimir XXIII, XLV, LXVI
 Ionescu-Dolj, I. 112, 115
 Ionescu-Gronov (Gronow), Martha 494
 Ioniță, Constantin 522
 Iordan, Iorgu XXIV, XLVI, LXVII, 562
 Iordăchescu, Theodor 516
 Iordănescu, Maria 493
 Iorga, N. 49
 Iorgovici, D. 111
 Iosef, Gherghina 523
 Iosof, Dorin 524
 Irimescu, Radu 559
 Ispas, Emil 495
 Ispasiu, D. 112, 115
 Istrate, Ecaterina 522
 Iunian, Gr.N. 110

J

Jelea, Eufrosina 493
 Jipescu, Traian 247
 Jora, Mihail 527
 Jurașcu, Dimitrie D. 553, 555
 Jurcă, Nicolae 524
 Jurebie, Profira 496
 Juvara, Em. 111

K

Karadja, Constantin 491, 497
 Kirculescu, Ernest 21
 Kogălniceanu, Mihail 120, 529, 530, 544
 Kretzulescu, Emanoil 544
 Kretzulescu, Nicolae 527, 544, 545, 549, 556

L

Lahovari (Lahovary), Alexandru Em. 435, 537, 544, 549, 560
 Lahovari (Lahovary), Alexandru N. 113, 435, 530
 Lahovari, Filip 542
 Lahovari, Iacob N. 531
 Lahovari, Iancu 120
 Lahovari, Ion N. 530, 531, 544
 Lahovari, Nicolae Enric 535, 543, 557
 Langa-Rășcanu, Constantin 436, 539, 547
 Lapedatu, Alexandru 82
 Lapedatu, Aurel XXIII, XLV, LXVI
 Lapedatu, I. 429
 Lascăr, Gab. 522
 Lascu, Dumitru 55
 Lates, Beatrice 499, 519
 Lazăr Petre, Elena 493
 Lăzărescu, Carmen 492
 Lăzărescu, Emil 508
 Lecca, Gheorghe Anton 517
 Lecca, Gheorghe I. 487, 491, 538, 540, 544
 Leist, Alexandru 492
 Lenos, Maria 493
 Leonescu, Dan 492
 Leonide, Ionela 493, 498
 Luca, Elena 518
 Luca, Vasile 516
 Lucănescu, Alexandra 492
 Ludovic XVI 471
 Lugoșianu, Ion XXIII, XLV, LXV, 549
 Lupașcu, Cornelia 494, 498
 Lupescu, Anghel 494
 Lupu, Gheorghe 521

M

Macarescu, Vasile 520
 Macavescu, Mihail 516
 Madgearu, Virgil 54, 127
 Maiorescu, Titu 531, 545
 Mamina, Ion III, IV
 Man, Gheorghe 518
 Manea, Ioan 496
 Maniu, Iuliu 110, 499, 501, 502, 503, 504, 505, 506
 Manoilescu, Mihail XXIII, XLV, LXVI, 117, 118, 119, 120, 122, 229, 232, 234, 237, 450, 533
 Manolescu, Nicolae 61
 Manolescu, Romulus 493
 Manoliu, I. 125
 Manu, Constantin G. 551, 560

Manu, Octavian 519
 Manu, Savel 528
 Marghiloman, Alexandru 530
 Marian, Angela 493
 Marian, Ion 517
 Marina, Mihai 519
 Marinescu, Sorica 517
 Marinescu-Eliade (Eliad), Constantin 519
 Matei, Coriolan 492
 Matei, Vasile 496
 Matei Petroni, Gelu 518
 Maurer, Ion Gheorghe XXIV, XLVI, LXVI, 417
 Mavrocordat, Edgar 537, 549, 553, 557
 Mavrodi, Eugeniu 538
 Mavrogheni, Petre 528, 537, 549, 560
 Măgureanu, Valeriu 492, 498
 Măldărescu, Ion 518
 Mănescu, Apostol 547, 556
 Mănescu, Ion V. 493
 Mărculescu, Virginia 518
 Mătăsar, Virgil 518
 Măndrescu, Simion 535
 Mârza, Ana 523
 Mercuț, Tănase 519
 Micescu, Istrate XXIII, XLV, LXVI, 226, 533
 Mîche, Paraschiva 495
 Miclăuș, Nicolae 524
 Mihai I XIX, XLI, LXII, 75, 79, 82, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 94, 98, 104, 105, 110, 372, 374, 375, 377, 378, 380, 382, 387, 389, 411, 430, 431
 Mihai, Mihai 495
 Mihalache, Ion 127, 503
 Mihăescu, Ion 519
 Mihăescu, Maria 494
 Mihăilescu, Lidia 494
 Mihăilescu, Nicolae 520
 Mihăilescu Hanagic, Viorica 492
 Milidon, E. 48
 Miloșovici, Hristea 497
 Miron, Cristea 79, 82, 86, 88, 90, 92, 94, 104, 110, 165, 167, 169, 192, 199, 431, 437
 Mironescu, Florin 519
 Mironescu, Gheorghe Gh. XI, XXXII, LIII, 30, 43, 44, 45, 47, 48, 97, 104, 112, 126, 127, 128, 420, 435, 532
 Mirto, Eduard 512
 Mișu, Nicolae 532, 537, 539, 551, 560
 Mitilineu, Carol M. 69, 536, 553, 559
 Mitilineu, Ion M. 429, 532
 Mitilineu, Martha 517
 Mitilineu, Mihail I. 519, 537, 541, 553, 556, 560
 Mocsony-Styrcea, Ion 501, 502, 503, 505
 Modoran, Vasile 516
 Modran, Alexandru 496
 Moisil, Grigore C. XXIV, XLVI, LXVII, 561
 Mojaev, Larissz 523
 Monferato, Adela 519
 Moraru, Mihail 511
 Morărescu, Ioan 494, 520
 Mori, Dimitrie 495
 Moroianu, Elena 522
 Moroianu, G. 123
 Munteanu, Adriana 494, 523
 Munteanu, Valeriu 517
 Mureșeanu Vasiliu, Constanța 493
 Mus, Elise 522
 Musculeanu, Alexandru 519
 Mussolini, Benito Amilcare Maria 471, 505, 507, 549
 Mustețea, Marin 494
 Mușetescu, Stan 497

N

Nanu (Nano), Constantin G. 546, 547, 549, 556, 557
 Nanu (Nano), Frederic C. XVI, XVII, XXXVII, XXXVIII, XXXIX, LIX, LX, 451, 454, 505, 508, 536, 544, 558, 560, 563
 Napoleon 471
 Năiță, Constantin 495
 Năstase, Olimpia 493
 Neacșu, Gheorghe III, IV
 Neacșu, Ioan 496
 Neacșu, Voicu 496
 Neagu, Alexandru D. 251
 Necșulescu Colonati, Aurelia 494
 Nedelcu, George D. 112, 115
 Nedelici, Radu 496
 Negel, D.D. XXI, XLII, LXIII, 375, 376
 Negoită, Constantin 495
 Negoită Vasilescu, Sofia 523
 Negoșanu, Petronela 492
 Negrău, Teodor 494
 Negri, Alexandru 519
 Negri, Costache 560
 Negru, Jeana 495
 Negus, Aurel 499
 Nenișor, Gheorghe XXIII, XLV, LXV
 Nenișor, Sergiu XXIII, XLV, LXV

- Neștian Stănciulescu, Cornelia 493
 Nicolae, principe 79, 82, 86, 88, 90, 92, 94, 104, 110, 431
 Nicolaescu, Constantin I. 82, 83, 84, 91
 Nicolaide Șerbănescu, Germaine 494
 Nicolau, Dimitrie 491, 497
 Nicolau, Emil 487, 524
 Nicolau, Mihail 508
 Nicolau Golfin, Marin 520
 Nicolescu, Constanța 519
 Nicolescu, Nicolae III, IV
 Nicolopol, Angela 517
 Niculescu, Ermil 492, 498
 Niculescu, Oscar 118, 120
 Niculescu-Buzești, Grigore XXIII, XLV, LXVI, 372, 373, 487, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 508, 533
 Niculescu-Buzești, Radu 501, 503
 Niculi, Ion 511, 512, 513, 515
 Nistor, Ion 25, 43, 44, 45, 46, 47
 Nițescu, Voicu 126, 127
- O**
- Oanea, Isidor 491
 Obedenaru, Mihail 546
 Ociocioc Sutter, Letiția 493
 Odeșteanu, Alexandru 518
 Odeșteanu, Victoria 521
 Olac, Floarea 523
 Olănescu, Constantin C. 69, 542
 Ollănescu, Dumitru C. 547
 Oncescu-Bestelei, Anton 493
 Opran, Aurelia 522
 Oprescu, Letiția Grațiela 492
 Oprișan, Emil 491, 501, 503, 508, 513
 Oprișanu Grecescu, Elisabeta 521
 Orfeanu, Elvira 492
 Orleanu Voinescu, A. 523
 Orn Udidescu, Barbara 521
 Oscobeniuc, Elvira 520
 Otetelișanu, Al. 21
- P**
- Paleologu, Alexandru 517
 Paleologu, Dyspre 495
 Panăitescu Rapan, Gheorghe 491
 Pană, Elena 524
 Pangal, Ion XXIII, XLV, LXVI, 555
 Panu, Valentina 493
- Papadopol-Calimah, Alexandru 528
 Papahagi, Nicolae 520
 Papazol, Ada Irina 492
 Papiniu, Ioan N. 45, 473, 539, 547, 553, 557, 560
 Papp, Dănilă 563
 Paraschivescu, Gheorghe 550
 Pas, Ion 487
 Paschievici, Sever 512, 513, 514
 Pasima, Vanghele 496
 Pauker, Ana XXII, XXIII, XXIV, XLIV, XLV, LXV, LXVI, 516, 521, 523, 525, 533
 Paul, Mariana 519
 Pavelescu, Cincinat 45
 Pădineanu, Nicoleta 493
 Pănescu, Constantin 496
 Pătrașcu, Andrei 515
 Păun, Gheorghe 496
 Păunel Iliescu, Ana 493
 Păunescu, Alexandru 495
 Păunescu, Aurelian 525
 Păunescu, Petre 491, 498
 Păclianu, Mihail M. 542, 559
 Pârvan, Ana 522
 Pârvănescu, Adela 523
 Pârvulescu, Constantin 511
 Pârvulescu, Titus 524
 Pelivan, Ion 550
 Pella, Vespasian V. XXIII, XLV, LXVI, 543, 553
 Penciulescu, Nicolae 499, 508, 518
 Pencovici, Mihail E. 499, 518
 Penescu, Nicolae 501, 502, 503
 Pennescu, Dimitrie C. 436, 559, 562
 Petala, Anca 517
 Petala, Vintilă 486, 491, 497
 Petit, Margareta (Marga) 499, 519
 Petrașincu, Mihail 498
 Petrașincu, Pandele 493, 494
 Petrescu, Ana 519
 Petrescu, Florica 494
 Petrescu, Ilie 523
 Petrescu-Comnen, Nicolae XIII, XIV, XXIII, XXXV, XLV, LVI, LXVI, 165, 167, 169, 192, 195, 199, 437, 533, 542, 546, 562, 563
 Pherekyde, Mihail 120, 530, 544
 Pillat, I. 80
 Pisoski, Alexandru 542
 Pitiriciu, Ioan 495
 Plagino, Alexandru C. 549, 551
 Plesnilă, Dimitrie 69, 543
 Plopa, Vladimir 522

- Ploscaru, Paulina 497
 Poenaru Bordea, Margareta 521
 Polydor, Gheorghe 488
 Popa, Chiriac 496
 Popa, Gheorghe 493
 Popa, Ilie 496
 Popa, Ioan 520
 Popescu, Ana 519
 Popescu, Emanoil 486, 520
 Popescu, Ioan 521
 Popescu, Ion 516
 Popescu, Lazăr 24
 Popescu, Gab. M. 522
 Popescu, Mihail 517
 Popescu, Mircea 518
 Popescu, Petre 492
 Popescu, Sebastian 520
 Popescu, Stelian 92
 Popescu, Zitta 523
 Popescu Dimancea, Claudia 492
 Popescu Iliescu, Elena 493
 Popescu Telega, Alexandru 518
 Popovici, Ioan 519
 Popovici, Ion 518
 Popovici, Mihai 503
 Popovici Ifrim, Maria 494, 498
 Porumbaru, Emanoil 531
 Pospăescu, Maria 494
 Potop, Aurel 514
 Potopeanu, Gh. 372
 Potopeanu, Sabina 520
 Potra, Ana IV, LXX, LXXII, LXXIV
 Potra, George G. II, III, IV, XXIV, XLVI, LXVII
 Praglovschi, Hildergarda 520
 Prassa, Adina 519
 Prăjescu, Nicolae 523
 Preoteasa, Grigore XXIV, XLVI, LXVI, 516
 Preoteșcu, Romulus 520
 Procopiescu Predescu, Martha 492
 Purcăreanu, I. 83
 Pușcariu, Ion 518
 Pușcaru, Ion 499
- R**
- Radu, Nicolae 495
 Radu, Patrușius 80
 Raicu, Ion 554
 Ralea, Mihail XXIV, XLVI, LXVII, 559
 Ralet, Andrea 495
 Rațiu, Ion XXIII, XLV, LXVI
- Răducanu, I. 127
 Rădulescu, Aurel 494
 Rădulescu, G. 21
 Rădulescu, Ilie 109
 Rădulescu, Mihai 518
 Rădulescu, Savel XXIII, XLV, LXV
 Rădulescu, Teodora 492
 Rădulescu-Mehedinți, Vasile 491, 538
 Rădulescu-Pogoneanu, Victor 487, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 508
 Rădulescu-Tăriceanu, Alexandra 493
 Rățoiu, Vasile 496
 Răzdolescu, Delia LXX, LXXII, LXXIV
 Râcu, Năstase 495
 Râcu Mihăilescu, Ana 492
 Rioșanu, Smaranda 495
 Rizescu-Brănești, N. 515
 Roiu, Florin Grigore 491, 508
 Rolla, Constantin 527
 Romalo, Alexandru 546
 Romanos, Clara 494
 Rosetti, Theodor 545
 Rosetti-Bălănescu, Nicolae 528
 Rosetti-Solescu, Gheorghe 556, 557
 Roșculeț, Radu 516
 Roșu, Jeana 517
 Rudeanu, Emanoil V. 499, 518
 Rudenco, Teodor 557
 Rusescu, Radu D. 560
 Russe, Ilie 495
 Russu, Alexandrina 494
 Rușca, Vasile 523
- S**
- Sabău Mureșanu, Leontina 493
 Saborovschi [?], Virgil 519
 Salmen, Elena 495
 Samarian, Gheorghe 520
 Samoș, Ecaterina 493
 Sarros, Stefan 547
 Sasu, Ioan 497
 Savinescu, Germaine 493
 Savu, Constantin 21, 25, 27
 Săveanu, N.N. 80, 81, 91
 Săvulescu, Traian 417
 Sâmboteanu, Virgil 524
 Sârbu Rădulescu, Paula 517
 Scepkın, Subin Sergiu 492
 Scherer, Sanda 522
 Schiopu, Maria 496

- Scărădeanu, Alexandru 518
 Scripcă, Emilia 519
 Sdrula, Alexandru 519
 Seceleanu, Emilia 496
 Seiciu, Ion 521
 Seiciu, Maria 493
 Seinescu, Gheorghe 517
 Sidor, Matei 496, 498
 Sillion, Ioan 527
 Simiginovici, Sanda 522
 Siminel, Constantin 495, 498
 Simionescu, Maria 494, 498
 Simionescu, Nicolae G. 29, 93, 94
 Simionovici, Elisa 522
 Sinefachi, Nicolae 519
 Sion, Basarab Mihail 517
 Skeletti, Vlad 518
 Slăvescu, Take 21
 Soare, Dumitru 495
 Socor, Em. 487
 Solacolu, Nicolae 517
 Solomon, Bernard 511
 Solomon, Virgil 491
 Solomon, Virgil E. 123
 Soreanu, Teodora 524
 Soricu, I.U. 83
 Spornic, Titus 491
 Staicu, Titus 109
 Stan, Ion 496
 Stănciulescu, Grigore 496
 Stănescu, Ion 487, 488
 Stănescu, Maria 519
 Stănescu, Maria-Liliana 499
 Stănescu, Mihail 491, 497
 Stănescu, Virgil 511
 Stătescu, Eugeniu 530
 Stârcea, Traian 561
 Steege, Ludovic 537
 Stoe, Victor 524
 Stoe, Victoria 522
 Stoian, Dumitru 517
 Stoian, Ema Jeana 520
 Stoian, Gheorghe 496
 Stoian, Stanciu 516
 Stoianovici, Sergiu 522
 Stoica, Vasile XIII, XXXV, LVI, 386, 486, 487, 535, 539, 550, 554, 561
 Stoicescu, Constantin I. 530
 Stoicescu, Gheorghe C. 550
 Stoilov, Simion XXIV, XLVI, LXVII, 545
 Strat, Ion 544, 560
 Stroia, Gh. 511
 Sturdza, Alexandru C. 539, 556
 Sturdza, Dimitrie A. 530, 531, 560
 Sturdza, Mihail R. XXIII, XLV, LXVI, 238, 533, 541, 550
 Sudețeanu, Aurora 522
 Sulică, Marin 511
 Suteaghin, Olga 499, 519
 Suzana Foru, Gheorghe 495
- Ș**
 Șeinescu, Marin 111, 122
 Șendrea, Ștefan 544
 Șerban, Avram 511
 Șerban, Maria 493
 Șerban, Matei 494
 Șerbănescu, Germaine 522
 Ștefan, Ioan 523
 Ștefănescu, Alexandru 519
 Ștefănescu, Rodica D. 522
 Ștefănescu, Florica 522
 Ștefănescu, Maria 520
 Ștefănescu, Virginia 523
 Ștefănescu-Goangă Prodrum, Sanda 519
 Știrbei, Barbu 532
 Știrbei, George B. 528
 Știrbu, Vasile 524
- T**
 Tașcă, Gheorghe 546
 Tașula, Ion 524
 Tatos, Eugen 520
 Tănase, Marin 496
 Tănase, Ștefan 495
 Tănăsescu, Nicolae C. 24
 Tănăsescu Ghiteșcu, Eugenia 493, 522
 Tătărescu, Gheorghe XIII, XIX, XX, XXII, XXIII, XXIV, XXXV, XLI, XLIII, XLIV, XLV, XLVI, LVI, LXII, LXIV, LXV, LXVI, 226, 387, 388, 411, 415, 450, 497, 499, 509, 510, 516, 532, 533, 545
 Tătărescu, Manole 524
 Tegăneanu, Constantin 516
 Teianu, Nicolae 517
 Télémaque, Alexandru 561
 Teodorescu-Braniște, Tudor 487
 Teodorescu Cealic, Gh. 517
 Teodoru, Maria 522

- Teriachiu, Alexandru 527, 529, 547
Tiberiu, Alexandru 522
Tilea (Tillea), Viorel Virgil XXIII, XLV, LXVI, 504, 505, 551
Timiraș, Nicolae 491
Tissescu, Ștefan 519
Tisso, Jozef 507
Titulescu, Nicolae VIII, IX, X, XI, XXIII, XXIX, XXX, XXXI, XLV, L, LI, LII, LIII, LXV, 74, 79, 81, 82, 83, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 121, 431, 532, 533, 551
Tolmide, Alexandra 494, 498
Toma, Sorin 500, 503, 506, 510
Tomescu, Alice 494
Totescu, Alexandru 507
Trandafirescu, Ion 535
Tresnea-Grecianu, Ion 69, 554
Trifon, Mircea 491, 498
Tujean, Victoria 518
Turdeanu, Vasile 524
- Ț**
Țăranu, Gr. 112, 115
- U**
Udidescu, Dumitru 494
Udidescu, Margareta 517
Ursu, Horia 521
- V**
Vaida-Voevod, Alexandru VII, XXVII, XLIX, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 532
Varlam, A. 111
Vartic, Teodor 523
Vasilichi, Gheorghe 516
Vasilii, Olga 523
Vassiliu, Aurel-Ion 550, 563
Văcărescu, Elena XXIII, XLV, LXVI
Văcărescu, Ion 537, 549, 553, 557
Văcărescu, Theodor C. 537, 549, 553, 556
Văitoianu, Arthur 532
Văllimărescu, Constantin 536, 540, 550, 553
Văllimărescu, Nicolae XXIII, XLV, LXVI
- Vătavu, Victor 494
Vântu, Gheorghe 511, 516
Vârgolici, Cezar 112, 115
Vârnav-Liteanu, Gheorghe 545, 546
Vernescu Sagin, Lucia 521
Vianu, Tudor 557
Vijoli, Aurel 516
Vințe, Ion 561
Vișoianu, Constantin XXI, XXIII, XLII, XLIII, XLV, LXIII, LXIV, LXVI, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 487, 501, 506, 508, 533, 553, 554
Vișoiu, Elena 493
Vizanti, Ioana Maria 492
Vîșinski, Andrei Ianuarevici XX, XLII, LXIII
Vlad, Constanța 493
Vlad, Ion 497
Vlasiu, Marina 521
Vlădăianu, Ion 542
Vlădescu, Nicolae M. 487, 517
Vlădescu, Ovidiu Al. 447, 449, 451, 454
Vlădescu, Valentina 494
Vlădescu-Olt, Beatrice 492, 498
Vlădescu-Olt, Marin 492
Vlădescu-Răcoasa, Gheorghe 562
Voicu, Anghel 491
Voitinovici, Alexandru 516
Vojen, Ion Victor 549
Vulcan, Constantin 497
- X**
Xenopol, Nicolae 549
- Z**
Zaborovschi [?], Virgil 519
Zaharia, Ioan 495
Zaharia, Matei 496
Zamfirescu, Alexandru Duiliu 538, 541, 549, 554, 555
Zamfirescu, Duiliu 21, 23, 25, 27, 532
Zanne, N. 21
Zănescu, Constantin 498, 517, 542
Zănescu, Paul XXIII, XLV, LXVI
Zegrea, Gheorghe 522
Zeuceanu, Alexandru 522, 558

CUPRINS

Prefață	V
Préface	XXV
Preface	XLVII
Notă asupra ediției	LXIX
Note sur l'édition	LXXI
Note to the Edition	LXXIII
Rezumatul actelor și documentelor	1
Regestes des écrits et documents	7
Documents and Acts Digest	13
Acte și documente	19
Adnotări	419
Miniștrii de Externe (1859–1947)	527
Misiunile diplomatice (1859–1947)	535
România. Ruperi și întreruperi de relații diplomatice în perioada 1920–1950	565
State cu care România se afla în stare de război la 23 august 1944	567
Decoratii românești	569
Indice de persoane	571